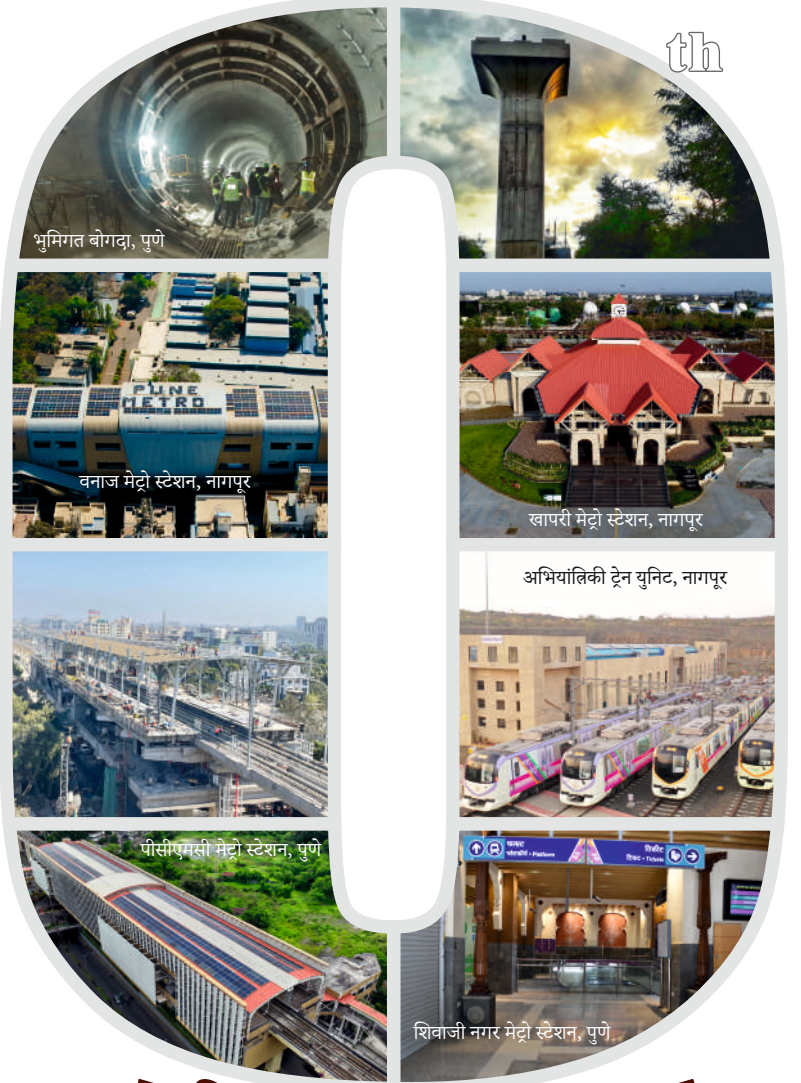

BRIDGING DISTANCES, BUILDING DREAMS ...

महा
मेट्रो

वार्षिक अहवाल 2024-25

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड
MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED

VISION दृष्टी

2047 पर्यंत एक विश्वस्तरीय शहरी गतिशीलता व्यवसाय उभारणे, जो राष्ट्रीय स्तरावर अग्रगण्य असेल आणि ज्याचा जागतिक स्तरावरही प्रभाव असेल.

To be a world class urban mobility business Being the leading national player with global presence by 2047.

MISSION ध्येय

धोरणात्मक भागीदारी, अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर आणि समर्पित कार्यबळाच्या माध्यमातून मोठ्या प्रमाणावर शाश्वत विकास सुनिश्चित करणे, जेणेकरून आमच्या ग्राहकांना अखंडित आणि उत्कृष्ट प्रवासाचा अनुभव देता येईल.

Creating sustainable growth at scale through strategic partnerships, Deployment of emerging technologies and committed work force to deliver one journey experience to our customers.

अनुक्रमणिका

संचालक मंडळ

अध्यक्षांचा संदेश | 1

10 वर्षांचा प्रवास - एका दृष्टिक्षेपात | 3

सन 2024-25 मधील उपक्रम | 10

संचालकांचा अहवाल | 19

भारताचे नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक यांचे टिप्पण्या | 68

स्वतंत्र लेखापरीक्षकांचा अहवाल | 69

आर्थिक विवरणपत्रे | 88

नोंदणीकृत कार्यालय

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड

"मेट्रो भवन", ईस्ट हाईकोर्ट रोड (वीआईपी रोड), डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महाविद्यालयासमोर,

दीक्षाभूमीजवळ, नागपूर-440010

फोन: 1800 2700 557 | फॅक्स: 0712-2553300

वेबसाइट: www.mahametro.org | सीआईएन. U60100MH2015SGC262054

संचालक मंडळ
(दिनांक 19.09.2025 पर्यंत)

श्री श्रीनिवास कटिकिथला

अध्यक्ष - महा मेट्रो आणि सचिव (गृहनिर्माण व शहरी कार्य मंत्रालय),
नवी दिल्ली 110 001

श्री श्रावण हर्डिकर

व्यवस्थापकीय संचालक - महा मेट्रो
मेट्रो भवन, ईस्ट हाईकोर्ट रोड (वीआईपी रोड),
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महाविद्यालयासमोर, दीक्षाभूमीजवळ,
नागपूर-440010

श्री जयदीप

संचालक - महा मेट्रो तथा ओएसडी (यूटी) (गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय),
नवी दिल्ली 110 001

श्रीमती रुपा मिश्रा

संचालक - महा मेट्रो तथा संयुक्त सचिव व राष्ट्रीय मिशन निदेशक (एसबीएम),
(गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय), नवी दिल्ली - 110 001

श्रीमती इशा

संचालक - महा मेट्रो तथा संयुक्त सचिव (एनयूएलएम, पीएम स्वनिधि तथा अमृत),
(गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय), नवी दिल्ली - 110 001

श्री ओम प्रकाश गुप्ता

संचालक - महा मेट्रो तथा अतिरिक्त मुख्य सचिव, वित्त विभाग, महाराष्ट्र सरकार मंत्रालय,
मुंबई - 400 032.

श्री असीम कुमार गुप्ता

संचालक - महा मेट्रो तथा अतिरिक्त मुख्य सचिव (यूडी-1), शहरी विकास विभाग मंत्रालय,
मुंबई - 400 032.

श्री नवल किशोर राम

संचालक - महा मेट्रो तथा महापालिका आयुक्त,
पुणे महानगरपालिका (पीएमसी), शिवाजी नगर,
पुणे - 411 005

डॉ अभिजीत चौधरी

संचालक - महा मेट्रो तथा महापालिका आयुक्त,
नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी), सिव्हील लाईन्स,
नागपूर- 440 001

श्री अतुल गाडगीळ

संचालक (कार्य) - महा मेट्रो
सिव्हील कोर्ट मेट्रो स्टेशन, न्यायमूर्ती रानडे पथ,
पुणे-411 005

श्री विनोद के अग्रवाल

संचालक (प्रणाली आणि संचालन) - महा मेट्रो
सिव्हील कोर्ट मेट्रो स्टेशन, न्यायमूर्ती रानडे पथ,
पुणे-411 005

श्री अनिल कुमार कोकाटे

संचालक (स्ट्रॅटेजिक प्लानिंग) - महा मेट्रो
मेट्रो भवन, ईस्ट हाईकोर्ट रोड (वीआईपी रोड),
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महाविद्यालयासमोर, दीक्षाभूमीजवळ,
नागपूर-440 010

श्री हरेंद्र पाण्डेय

संचालक (अर्थ)/ मुख्य वित्तीय अधिकारी - महा मेट्रो
मेट्रो भवन, ईस्ट हाईकोर्ट रोड (वीआईपी रोड),
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महाविद्यालयासमोर, दीक्षाभूमीजवळ,
नागपूर-440 010

श्री राजीव त्यागी

संचालक (प्रकल्प) - महा मेट्रो
मेट्रो भवन, ईस्ट हाईकोर्ट रोड (वीआईपी रोड),
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महाविद्यालयासमोर, दीक्षाभूमीजवळ,
नागपूर-440 010

अध्यक्षांचा संदेश

प्रिय भागधारकांनो,

कंपनीच्या दहाव्या (10व्या) वार्षिक सर्वसाधारण सभेत आपले स्वागत करताना मला अतीव आनंद होत आहे. आर्थिक वर्ष 2024-25 साठी संचालकांचा अहवाल आणि लेखापरीक्षित वार्षिक लेखा, तसेच लेखापरीक्षकांचा अहवाल व भारताचे नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक यांचे अभिप्राय यापूर्वीच वितरित करण्यात आले आहेत. आपली परवानगी असल्यास, मी त्यांना वाचलेले समजतो.

कंपनीने दहा गौरवशाली वर्षे पूर्ण केली आहेत. 18 फेब्रुवारी 2015 रोजी नागपूर मेट्रो रेल्वे कॉर्पोरेशन लिमिटेड म्हणून नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्प टप्पा I अंमलात आणण्याच्या उद्देशाने त्याची सुरुवात झाली. नंतर 23 जानेवारी 2017 रोजी पुणे मेट्रो रेल प्रकल्प टप्पा I च्या मान्यतेनंतर कंपनीचे पुनर्गठन महाराष्ट्र मेट्रो रेल्वे कॉर्पोरेशन लिमिटेड म्हणून केले गेले.

सध्या कंपनी 84.4 किमीचे नेटवर्क संचालित करीत आहे (ज्यात नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्प टप्पा I, पुणे मेट्रो रेल प्रकल्प टप्पा I आणि नवी मुंबई मेट्रो लाईन 1 यांचा समावेश आहे) आणि 95.53 किमी नेटवर्क निर्माणाधीन आहे (ज्यात नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्प टप्पा II, पुणे मेट्रो रेल प्रकल्प टप्पा I विस्तार आणि ठाणे इंटिग्रल रिंग मेट्रो यांचा समावेश आहे).

हे वर्ष विशेष उल्लेखनीय राहिले आहे. भारत सरकारने 4 सप्टेंबर 2024 रोजी पुणे मेट्रो रेल प्रकल्प टप्पा – I च्या स्वारेगट – कात्रज विस्तारास मंजुरी दिली, आणि 29 सप्टेंबर 2024 रोजी भारताचे माननीय पंतप्रधान यांनी या विस्ताराची कोनशिला ठेवली तसेच पुणे मेट्रो रेल प्रोजेक्ट टप्पा I च्या अंतिम विभागाचे उद्घाटन केले, जो जिल्हा न्यायालय ते स्वारेगट (3.62 किमी) दरम्यान आहे. या महत्त्वपूर्ण टप्प्यामुळे पुणे मेट्रो रेल प्रकल्प टप्पा I चे संपूर्ण 33.28 किमी नेटवर्क आता पूर्णपणे कार्यान्वित झाले आहे.

कंपनीने आपला विस्तार ठाणे शहरातही केला आहे, जिथे ठाणे इंटिग्रल रिंग मेट्रो प्रोजेक्टसाठी कोनशिला भारताचे माननीय पंतप्रधान यांनी 5 ऑक्टोबर 2024 रोजी ठेवली. हा महत्वाकांक्षी प्रकल्प 29 किमी (26 किमी एलिवेटेड व 3 किमी भूमिगत) अंतर व्यापतो आणि यात 22 स्थानके आहेत (20 एलिवेटेड व 2 भूमिगत).

संचालनाच्या दृष्टीकोनातून, आपण सातत्यपूर्ण वाढ पाहिली आहे. नागपूरमध्ये, आर्थिक वर्ष 2024-25 मध्ये 26.9 दशलक्ष प्रवासी प्रवास नोंदविले गेले, जे मागील वर्षाच्या तुलनेत 5% वाढ दर्शवते. पीओएस, यूपीआय आणि एनसीएमसी कार्डसंसारख्या डिजिटल पेमेंट सोल्युशन्सने भाडे संकलनाच्या 45% भागाचा वाटा घेतला. डिजिटल स्वीकार आणि प्रवाशांच्या सोयीसाठी 18 जून 2024 रोजी व्हॉट्सअप तिकीटिंगची सुरुवात देखील करण्यात आली.

पुण्यात, प्रवासीसंख्या लक्षणीय वाढली आहे. एप्रिल 2024 मध्ये सरासरी दैनंदिन प्रवासीसंख्या 79,407 होती, जी मार्च 2025 मध्ये 1,44,572 पर्यंत वाढली, म्हणजेच यात 82% वाढ झाली. जानेवारी 2025 मध्ये प्रणालीने आपली सर्वोच्च मासिक प्रवासीसंख्या 4.96 दशलक्ष नोंदविली. डिजिटल पेमेंट सोल्युशन्सकडे प्रवाशांचे लक्ष केंद्रित व्हावे यासाठी राबविण्यात आलेल्या सोशल मीडिया मोहिमांमुळे 75% वाढ झाली.

कंपनी आपल्या प्रवासी वर्गाला उच्चतम सेवा देण्यास कटिबद्ध आहे. सुरवातीच्या आणि शेवटच्या मैलाच्या कनेक्टिव्हिटीसंबंधी आव्हानांना सक्रियपणे सामोरे जात आहोत, जेणेकरून प्रवास अनुभव सुरळीत आणि कार्यक्षम होईल.

मी या संधीचा उपयोग करून आमच्या मौल्यवान प्रवाशांकडून, नागपूर, पुणे आणि नवी मुंबई येथील नागरिकांकडून, तसेच आमच्या कंत्राटदार, सल्लागार, भारताचे नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक, वैधानिक लेखापरीक्षक, सचिवीय लेखापरीक्षक, अंतर्गत लेखापरीक्षक आणि सर्व भागीदारांकडून दाखवलेल्या विश्वास आणि आत्मविश्वासाबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करतो. महा मेट्रो कुटुंबाची बांधिलकी आणि बोर्डवरील माझ्या मान्यवर सहकाऱ्यांचे मार्गदर्शन ही आमची सर्वात मोठी शक्ती आहे.

मी भारत सरकार व महाराष्ट्र सरकारची विविध मंत्रालये आणि विभागांचे तसेच आमच्या वित्तपुरवठादार संस्था - केएफडब्ल्यू, एएफडी, ईआयबी आणि एडीबी यांचे त्यांच्या सातत्यपूर्ण पाठबळ आणि प्रोत्साहनासाठी मनःपूर्वक आभार व्यक्त करतो.

आपल्या पाठिंब्याने, आपण या गतीवर पुढे वाढ करून भविष्यासाठी शाश्वत, कार्यक्षम आणि आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे मेट्रो रेल्वे जाळे उभारण्याची अपेक्षा ठेवतो.

धन्यवाद,

हस्ता/-

(श्रीनिवास कटिकथला)

अध्यक्ष, महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड
सचिव, गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय, भारत सरकार

दिनांक : 10.09.2025

स्थान : नई दिल्ली

(ही कंपनीच्या दहाव्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेची कार्यवाही नाही)

प्रगतीचे एक दशक, आशांनी भरलेले भविष्य ...

नागपूर मेट्रोसाठी पायाभरणी करण्यात आली

21 ऑगस्ट 2014:
माननीय पंतप्रधानांनी
नागपूर मेट्रो टप्पा I साठी
पायाभरणी केली.

भूमिपूजन समारंभ

31 मे 2015:
नागपूर मेट्रो टप्पा I साठी
भूमिपूजन समारंभ
आयोजित केला गेला.

नागपूर मेट्रोचा पहिला पियर

16 एप्रिल 2016:
नागपूरमधील पहिल्या पियरचे
बांधकाम पूर्ण झाले.

पुणे मेट्रोसाठी पायाभरणी करण्यात आली

24 डिसेंबर 2016:
पुणे मेट्रो टप्पा I साठी
पायाभरणी केली गेली,
ज्यामुळे महा मेट्रोचा विस्तार
पुणेपर्यंत झाला.

नागपूर मेट्रोचा ट्रायल रन आणि महा कार्ड लॉन्च

30 सप्टेंबर 2017:
नागपूरमध्ये ट्रायल रन सुरू झाले
आणि महा स्मार्ट कार्ड लॉन्च झाले.

पुणे मेट्रोचा पहिला पियर

25 ऑक्टोबर 2017:
पुणे मेट्रो लाईन 1 मध्ये
पहिल्या पियरचे
बांधकाम पूर्ण झाले.

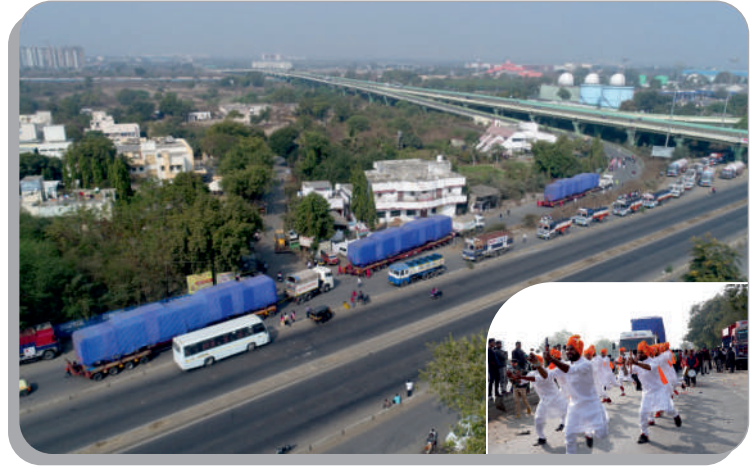
बहुउद्देशीय कार्डची ओळख

11 सप्टेंबर 2018:
नागपूर मेट्रोसाठी बहुउद्देशीय महा कार्ड,
स्टेट बँक ऑफ इंडियाच्या
सहकार्याने, सादर करण्यात आले.

पहिल्या मेट्रो कोचचे आगमन

15 जानेवारी 2019:
मेट्रो कोचेस चा पहिला सेट
नागपुरात दाखल झाला.
रोलिंग स्टॉकच्या प्रत्यक्ष आगमनाची
नोंद झाली.

नागपूर मेट्रोच्या ऑरेंज लाईनचे उद्घाटन

7 मार्च 2019:
माननीय पंतप्रधानांनी नागपूरच्या ऑरेंज
लाईनवर खापरी मेट्रो स्टेशन आणि सीताबर्डी
इंटरचेंज मेट्रो स्टेशन दरम्यान
वाणिज्यिक संचालनाचे
वर्च्युअल उद्घाटन केले.

नागपूर मेट्रोच्या एक्वा लाईनचे उद्घाटन

28 जानेवारी 2020:
नागपूरच्या एक्वा लाईनवर
लोकमान्य नगर मेट्रो स्टेशन
आणि सीताबर्डी इंटरचेंज
मेट्रो स्टेशन दरम्यान
सेवा सुरु झाली.

बहु-स्तरीय वाहतूक प्रणालीचे उद्घाटन

3 नोव्हेंबर 2020:
नागपूरमधील वर्धा रोडवर बहु-स्तरीय
वाहतूक प्रणालीचे उद्घाटन झाले,
ज्यामध्ये मेट्रो, रस्ता आणि
रेल्वे यांचा समन्वय करण्यात आला.

पुणे मेट्रोचा पहिला ट्रायल रन

30 जुलै 2021:
पुणे मेट्रो लाईन 1 वर
पहिला ट्रायल रन
आयोजित केला गेला.

नागपूर मेट्रोच्या 1.6 किमी विभागाचे उद्घाटन

20 ऑगस्ट 2021:
नागपूरमध्ये सीताबर्डी इंटरचेंज
मेट्रो स्टेशन आणि कस्तूरचंद पार्क
मेट्रो स्टेशन दरम्यान 1.6 किमी
विभागाचे उद्घाटन करण्यात आले.

टीबीएम पवना द्वारा ब्रेकथ्रू साधले

14 जानेवारी 2022:
पुण्यात टीबीएम पवनाने ब्रेकथ्रू साधले,
स्वारगेट आणि बुधवार पेठ
मेट्रो स्टेशनदरम्यानचे
सुरंगकाम पूर्ण झाले.

नागपूरमध्ये 800 टन क्षमतेचा गर्डर लॉन्च करण्यात आला

4 फेब्रुवारी 2022:
नागपूरमध्ये 800 टन क्षमतेचा
गर्डर लॉन्च करण्यात आला,
ज्याने अभियांत्रिकीमध्ये
नवे रेकॉर्ड स्थापित केले.

पुणे मेट्रोच्या व्यावसायिक सेवेचा आरंभ

6 मार्च 2022:
पुणे मेट्रो टप्पा I च्या लाईन
1 आणि 2 च्या विभागांवर
व्यावसायिक सेवा सुरू झाली.

भूमिगत मेट्रो स्टेशनचा ट्रायल रन

6 डिसेंबर 2022:
पुण्यात पहिला भूमिगत
मेट्रो ट्रायल रन रेंज
हिल डिपो आणि सिव्हिल कोर्ट इंटरचेंज
मेट्रो स्टेशनदरम्यान
आयोजित केला गेला.

नागपूर मेट्रो टप्पा I पूर्ण आणि नागपूर मेट्रो टप्पा II ची सुरुवात

11 डिसेंबर 2022:
नागपूर मेट्रो टप्पा I पूर्ण झाले,
नागपूर मेट्रो टप्पा II साठी
पायाभरणी केली गेली.

महा मेट्रोने एशिया बुक ऑफ रेकॉर्ड्समध्ये प्रवेश केला

19 मार्च 2023:
महा मेट्रोला अभियांत्रिकी
आणि शाश्वतता क्षेत्रातील
कामगिरीसाठी एशिया बुक ऑफ रेकॉर्ड्स
प्रमाणपत्र मिळून सन्मानित केले गेले.

पुणे मेट्रोच्या विविध विभागांचे उद्घाटन

1 ऑगस्ट 2023:
माननीय पंतप्रधानांनी गरवारे कॉलेज
मेट्रो स्टेशन ते रुबी हॉल क्लिनिक
मेट्रो स्टेशन आणि पीसीएमसी ते
सिव्हिल कोर्ट मेट्रो स्टेशनचे
उद्घाटन केले.

आर्थिक वर्ष 2024-25 मधील कार्यक्रम

नागपूर मेट्रोसाठी व्हॉट्सअप आधारित तिकीट सुविधा झाली सुरु

18 जून 2024 - नागपूरमध्ये व्हॉट्सअप आधारित तिकीट सुविधा सुरु करण्यात आली, ज्यामुळे प्रवाशांच्या सोयीसुविधा वाढल्या.

स्वच्छता आणि सोयीसाठी प्रोत्साहन देत, पुणे मेट्रोने टॉयलेट सेवा अपसोबत केली भागीदारी

20 जून 2024 - प्रवाशांचा अनुभव सुधारण्याच्या आणि सार्वजनिक ठिकाणी स्वच्छतेला प्रोत्साहन देण्याच्या पुणे मेट्रोच्या बांधिलकीचा एक भाग म्हणून, टॉयलेट सेवा अपसोबत करून एक महत्त्वपूर्ण पाऊल उचलण्यात आले.

10 वा आंतरराष्ट्रीय योग दिन सोहळा

21 जून 2024 - भारत सरकारच्या निर्देशानुसार, पुणे मेट्रोने 10 वा आंतरराष्ट्रीय योग दिन साजरा केला.

पुणे मेट्रोचा विस्तार पुढे: निगडी येथे पियर काम सुरू

6 जुलै 2024 - पुणे मेट्रोच्या पीसीएमसी-निगडी विभागातील पहिल्या पियरची पायाभरणी काम सुरू झाले, ज्यामध्ये भक्ति-शक्ती चौकाजवळ निगडी येथील अण्णाभाऊ साठे पीएमपीएमएल बस स्टॉपवर पियर क्र. 512 चे कास्टिंग केले गेले.

78 वा स्वातंत्र्य दिन सोहळा

15 ऑगस्ट 2024 - 78 व्या स्वातंत्र्य दिनाच्या प्रसंगी, पुणे मेट्रोने माहिती व प्रसारण मंत्रालय अंतर्गत सेंट्रल ब्यूरो ऑफ कम्युनिकेशन (सीबीसी) सोबत मिळून “हॉर्स ऑफ पार्टिशन” नावाची विशेष प्रदर्शनी आयोजित केली.

गणेश उत्सवादरम्यान पुणे मेट्रोला प्रवाशांचा प्रचंड प्रतिसाद

18 सप्टेंबर 2024 - गणेश उत्सवादरम्यान पुणे मेट्रोमध्ये प्रवाशांची प्रचंड संख्या नोंदवली गेली.

पुणे अंडरग्राउंड सेक्शनचे उद्घाटन आणि पुणे मेट्रो टप्पा I च्या स्वारगेट ते काळज मेट्रो विस्ताराचे भूमिपूजन

29 सप्टेंबर 2024 - माननीय पंतप्रधानांनी पुण्यातील डिस्ट्रिक्ट कोर्ट मेट्रो स्टेशन ते स्वारगेट मेट्रो स्टेशनपर्यंत अंडरग्राउंड मेट्रो सेक्शनचे वर्चुअल उद्घाटन केले आणि पुणे मेट्रो टप्पा I च्या स्वारगेट ते काळज मेट्रो विस्ताराचा भूमिपूजनही केले.

ऑटोमोटिव्ह चौकापासून एलआयसी चौकापर्यंत 5.67 किमी लांब फ्लायओव्हरचे उद्घाटन

5 ऑक्टोबर 2024 - नागपूरमधील ऑटोमोटिव्ह स्क्वेअरपासून एलआयसी चौकापर्यंत 5.67 किमी लांब फ्लायओव्हरचे उद्घाटन माननीय केंद्रीय मंत्री श्री नितीन गडकरी आणि इतर गणमान्य व्यक्तींनी केले.

ठाणे इंटिग्रल रिंग मेट्रो रेल प्रकल्पाचा भूमिपूजन

5 ऑक्टोबर 2024 - माननीय पंतप्रधानांनी ठाणे इंटिग्रल रिंग मेट्रो रेल प्रकल्पाची पायाभरणी केली.

नागपूर मेट्रो टप्पा II साठी एडीबी सोबत सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी

17 डिसेंबर 2024 - गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय, महा मेट्रो आणि आशियाई विकास बँक (एडीबी) यांनी नागपूर मेट्रो टप्पा II साठी जपानी येनमध्ये 200 दशलक्ष यूएसडी चे वित्तपुरवठ्यासाठी विधान भवन, नागपूर येथे महाराष्ट्राचे माननीय मुख्यमंत्री श्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या उपस्थितीत सामंजस्य करारनाम्यावर स्वाक्षरी केली.

नागपूरमधील सोमालवाडा आरयूबीचे उद्घाटन

28 जानेवारी 2025 - महाराष्ट्राचे माननीय मुख्यमंत्री श्री देवेंद्र फडणवीस, भारताचे माननीय केंद्रीय मंत्री श्री नितीन गडकरी आणि इतर गणमान्य व्यक्तींनी नागपूरमधील सोमालवाडा आरयूबीचे उद्घाटन केले.

महाराष्ट्राच्या मुख्य सचिवांनी घेतला महा मेट्रोच्या चालू प्रकल्पांचा आढावा

31 जानेवारी 2025 - महाराष्ट्राच्या मुख्य सचिव सौ. सुजाता सौनिक यांनी नागपूर, पुणे आणि ठाणे येथील महा मेट्रोच्या चालू प्रकल्पांचा आढावा घेतला. मुख्य सचिव यांनी आढावा बैठक नागपूर येथील मेट्रो भवनात आयोजित केली होती.

महा मेट्रोचा 11 वा स्थापना दिन सोहळा

18 फेब्रुवारी 2025 - महा मेट्रो, नागपूरने आपला 11 वा स्थापना दिन साजरा केला. या कार्यक्रमाद्वारे नागपूर मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेडच्या स्थापनेपासून 11 वर्ष पूर्ण झाल्याचे दाखवले गेले, ज्याचे नंतर महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड (महा मेट्रो) म्हणून पुनर्गठन केले गेले.

आंतरराष्ट्रीय महिला दिन सोहळा

8 मार्च 2025 - महा मेट्रोने आंतरराष्ट्रीय महिला दिन साजरा केला. या कार्यक्रमात महिला कर्मचाऱ्यांच्या योगदानाचा सन्मान करण्यात आला आणि विविध विभागांमधील त्यांच्या महत्त्वाच्या भूमिकांचा गौरव केला गेला.

पुणेतील क्रीडा स्पर्धा

10 आणि 11 जानेवारी 2025 - पुणे मेट्रोने दोन दिवसांच्या क्रीडा स्पर्धा आयोजित करण्यात आल्या, ज्यात विविध विभागातील कर्मचारी एकत्र आले आणि उत्साह व खेळभावना प्रदर्शित केली. स्पर्धेत क्रिकेट आणि बॅडमिंटनसारख्या लोकप्रिय खेळांचा समावेश होता आणि संपूर्ण संस्थेतील मोठ्या संख्येने कर्मचाऱ्यांनी उत्साहपूर्वक सहभाग घेतला. स्पर्धा पारितोषिक वितरण समारंभासह संपन्न झाली, ज्यात फक्त विजेत्यांचा नव्हे तर संपूर्ण स्पर्धेत दिसलेल्या सहभाग आणि टीमवर्कच्या भावनांचा सन्मान केला गेला. एकूणच, हा कार्यक्रम मोठ्या यशस्वी ठरला आणि पुणे मेट्रोमध्ये एकता आणि आरोग्याची संस्कृती अधिक बळकट केली.

नागपूरमधील क्रीडा स्पर्धा सप्ताह

नागपूर मेट्रोने आपला 11 वा स्थापना दिन आठवडाभराच्या क्रीडा स्पर्धेसह साजरा केला, ज्यात सर्व विभागातील कर्मचाऱ्यांनी उत्साहपूर्वक सहभाग घेतला. या कार्यक्रमात केवळ सहभागांच्या खेळ कौशल्याचे प्रदर्शन झाले नाही तर संघभावना आणि मैत्री वाढवणारे एक एकलित व्यासपीठही निर्माण झाले. हे कार्यक्रम तीन टप्प्यांमध्ये पार पडले: इनडोर गेम्स स्पर्धा 29 ते 31 जानेवारी 2025, क्रिकेट टूर्नामेंट 10 ते 14 फेब्रुवारी 2025 आणि आर्ट व क्राफ्ट स्पर्धा 18 फेब्रुवारी 2025 रोजी.

संचालकांचा अहवाल

प्रिय सदस्यहो,

कंपनीच्या संचालक मंडळाला हा दहावा (10वा) वार्षिक अहवाल सादर करताना आनंद होत आहे. यात 31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षादरम्यान कंपनीच्या व्यवसाय व कार्यप्रणालीसंबंधी तपशील, लेखापरीक्षित आर्थिक विवरणपत्रे, लेखापरीक्षकांचा अहवाल तसेच भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांच्या टिप्पण्या संलग्न आहेत.

1. प्रमुख वैशिष्ट्ये

नागपूर मेट्रो

- 5.67 किमी लांबीच्या डबल-डेकर फ्लायओव्हरचे (चार-स्तरीय वाहतूक प्रणाली) उद्घाटन एलआयसी चौक ते ऑटोमोटिव्ह चौक या दरम्यान, माननीय केंद्रीय मंत्री श्री. नितीन गडकरी यांच्या हस्ते 5 ऑक्टोबर 2024 रोजी झाले.
- 2.69 कोटी प्रवासी प्रवास नोंदविण्यात आले. हे मागील वर्षाच्या तुलनेत 5% वाढ दर्शवते.
- 20 डिसेंबर 2024 रोजी इंदोरा स्वचेअर मेट्रो स्टेशनवरून प्रवासी सेवा सुरु झाली.

पुणे मेट्रो

- भारत सरकारने 4 सप्टेंबर 2024 रोजी पुणे मेट्रो रेल्वे प्रकल्प टप्पा । मधील स्वारगेट – कात्रज विस्तारास मान्यता दिली आणि 29 सप्टेंबर 2024 रोजी माननीय भारताचे पंतप्रधान यांच्या हस्ते या विस्ताराचा शिलान्यास करण्यात आला.
- 29 सप्टेंबर 2024 रोजी पुणे मेट्रो रेल्वे प्रकल्प टप्पा । चा अंतिम टप्पा (जिल्हा न्यायालय ते स्वारगेट, 3.62 किमी) याचे उद्घाटन माननीय पंतप्रधानांच्या हस्ते झाले. या उपलब्धीसह पुणे मेट्रो टप्पा । मधील संपूर्ण 33.28 किमीचे संचालन सुरु झाले आहे.
- पुण्यात प्रवासी संख्येत उल्लेखनीय वाढ झाली आहे. एप्रिल 2024 मध्ये सरासरी दैनंदिन प्रवासी संख्या 79,407 होती, जी मार्च 2025 मध्ये वाढून 1,44,572 झाली. हे 82% इतकी प्रभावी वाढ दर्शवते.

नवी मुंबई मेट्रो लाइन 1

- एप्रिल 2024 मध्ये सरासरी दैनंदिन प्रवासी संख्या 10,304 होती, जी मार्च 2025 मध्ये वाढून 16,271 झाली. हे 63% वाढीचे द्योतक आहे.
- इज्तिमा (2 फेब्रुवारी 2025) च्या निमित्ताने नियमित सेवाकाळाव्यतिरिक्त 27 महसुली फेऱ्या आणि 12 विशेष फेऱ्या चालविण्यात आल्या, ज्यामुळे एकूण 72,895 प्रवाशांची विक्रमी वाहतूक नोंदवली गेली.

ठाणे इंटिग्रल रिंग मेट्रो

- माननीय भारताचे पंतप्रधान यांच्या हस्ते 5 ऑक्टोबर 2024 रोजी ठाणे इंटिग्रल रिंग मेट्रो प्रकल्पाचा शिलान्यास करण्यात आला. हा प्रकल्प 29 किमीपर्यंत पसरलेला आहे (26 किमी एलिव्हेटेड आणि 3 किमी भूमिगत) आणि यात एकूण 22 स्थानके (20 एलिव्हेटेड व 2 भूमिगत) समाविष्ट आहेत.

2. आर्थिक वैशिष्ट्ये

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षातील आर्थिक वैशिष्ट्ये, आर्थिक वर्ष 2023-24 च्या तुलनेत पुढीलप्रमाणे आहेत:

(₹ कोटीमध्ये)

तपशील	आर्थिक वर्ष 2024 - 25	आर्थिक वर्ष 2023 - 24
एकूण उत्पन्न	787.15	736.05
व्याज व घसारा (डेप्रिसिएशन) पूर्वी नफा / (तोटा)	381.28	307.00
आर्थिक शुल्क	310.50	231.51
घसारा (डेप्रिसिएशन) पूर्वी नफा / (तोटा)	70.78	75.49
घसारा (डेप्रिसिएशन)	576.70	461.54
करापूर्वी निव्वळ नफा / (तोटा)	(505.92)	(386.05)
पुढे ढकललेला कर (Deferred Tax)	136.48	32.66
करानंतर निव्वळ नफा / (तोटा)	(369.44)	(353.39)

भाग भांडवल व अधीनस्थ कर्ज

कंपनीचे अधिकृत शेअर भांडवल ₹1 0,000 कोटी आहे. कंपनीची जारी, सदस्यता घेतलेली आणि भरण्यात आलेली इक्विटी शेअर भांडवल ₹ 5,702 कोटी राहिली. 31 मार्च 2025 रोजी शेअर अलॉटमेंटसाठी प्रलंबित शेअर अर्ज रक्कम ₹ 123.00 कोटी आहे.

31 मार्च 2025 पर्यंत करांसाठी व्याजरहित अधीनस्थ कर्ज म्हणून एकूण ₹ 3,800.57 कोटीचे योगदान प्राप्त झाले आहे, ज्यातून ₹ 1,185.00 कोटी भारत सरकारकडून, ₹ 2,025.53 कोटी महाराष्ट्र शासनाकडून आणि ₹ 590.04 कोटी नगरीय स्थानिक संस्थांकडून प्राप्त झाले आहेत.

लाभांश

सदर आर्थिक वर्षात नफा उपलब्ध न झाल्यामुळे, संचालक मंडळ 31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी कोणत्याही लाभांशाची शिफारस करत नाही.

सामान्य राखीव निधीकडे हस्तांतरण

संचालक मंडळ 31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी कोणतीही रक्कम सामान्य राखीव निधीकडे हस्तांतरित करण्याची शिफारस करत नाही.

3. अद्ययावत प्रगती :

31 मार्च 2025 पर्यंत प्रकल्पांची प्रगती पुढीलप्रमाणे आहे:

पुणे मेट्रो टप्पा I

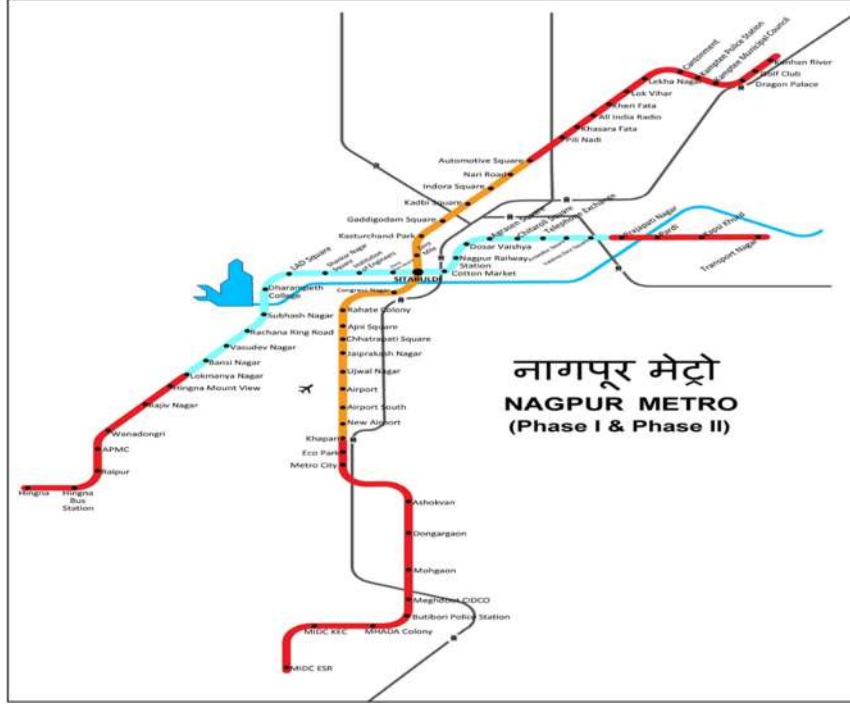
भौतिक प्रगती	100%
आर्थिक प्रगती	95.37%

नागपूर मेट्रो टप्पा II

भौतिक प्रगती	19%
आर्थिक प्रगती	11%

नागपूर मेट्रो टप्पा II, ज्याची लांबी 43.80 किमी असून 32 स्थानके आहेत, यास भारत सरकारने 29 डिसेंबर 2022 रोजी मान्यता दिली. या प्रकल्पाचा अंदाजित खर्च ₹ 6,807 कोटी आहे.

मार्गाचा नकाशा

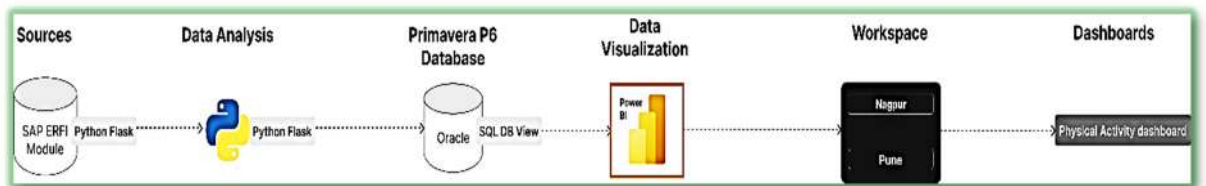

मुख्य वैशिष्ट्ये:

- टप्पा II द्वारे नेटवर्क 43.80 किमी ने वाढवले जाईल, ज्यामुळे नागपूर मेट्रोची एकूण लांबी सुमारे 84 किमी होईल.
- या प्रकल्पाचे वित्तपुरवठा महाराष्ट्र शासन (जीओएम) आणि भारत सरकार (जीओआय) च्या इक्विटी योगदानाद्वारे, आशियाई विकास बँक (एडीबी) आणि युरोपियन इन्व्हेस्टमेंट बँक (ईआयबी) कडून सॉफ्ट लोन तसेच एमआयडीसी आणि एमएडीसी कडून मूल्यनिर्मिती वित्तपुरवठा (व्हीसीएफ) केले जाईल.
- सहा स्टॅबलिंग साइडिंग्स सिंगल-पियर्स संरचनेवर तयार केल्या जातील, ज्यामुळे अतिरिक्त मुख्य डिपो आणि संबंधित जमीन हस्तगत करण्याची गरज कमी होईल.
- छत आणि विद्युत उत्पादनासाठी उपयुक्त असलेल्या एकीकृत सौर टाइल्स बसवल्या जातील.

एकीकृत प्रकल्प नियोजन आणि निरीक्षणासह ऑटोमेशन

- नागपूर मेट्रो टप्पा II च्या प्रकल्प नियोजन आणि निरीक्षणासाठी **प्राइमवेरा पी6, एसएपी** आणि ई-आरएफआय सारख्या प्रगत डिजिटल साधनांचा अवलंब केला गेला आहे. हा एकीकृत आणि ऑटोमेशन-आधारित दृष्टिकोन मॅन्युअल हस्तक्षेप कमी करतो, ज्यामुळे डेटा विश्लेषणात अचूकता, सातत्य आणि विश्वासार्हता सुनिश्चित होते.
- आर्थिक डेटा एसएपी मधून एपीआय च्या माध्यमातून मिळतो, तर भौतिक प्रगतीचा डेटा ई-आरएफआय प्लॅटफॉर्म आणि **प्राइमवेरा पी6 ओरॅकल** डेटाबेसमधून काढला जातो. या एकीकरणामुळे भौतिक आणि आर्थिक कामगिरीच्या मेट्रिक्सचे सुलभ समाकलन शक्य झाले आहे, ज्यामुळे प्रकल्प निरीक्षणात पारदर्शकता आणि कार्यक्षमता अधिक मजबूत झाली आहे.

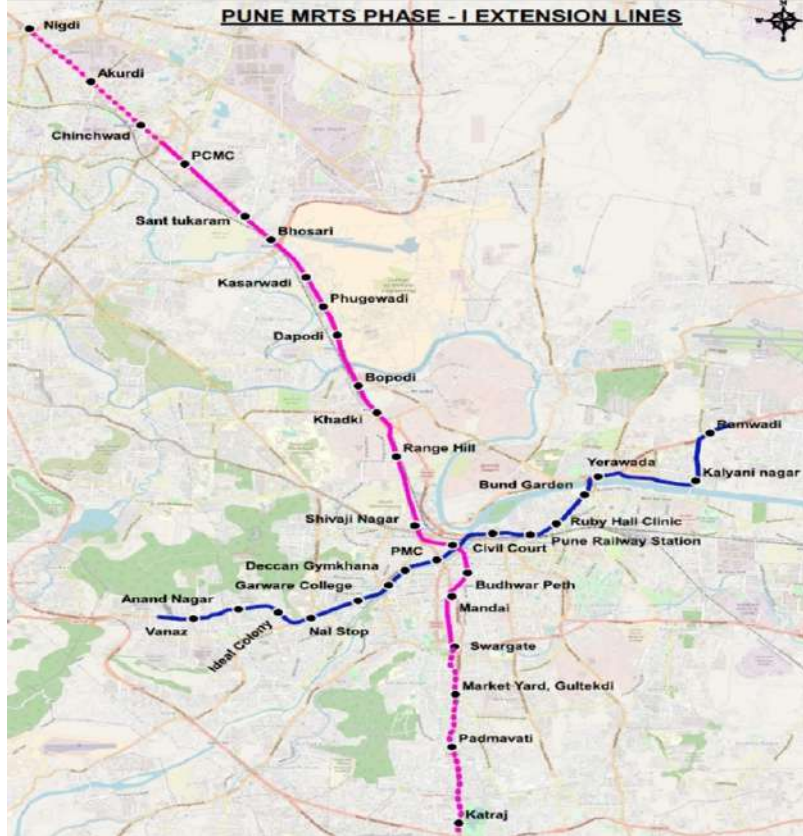

पुणे मेट्रो टप्पा I - पीसीएमसी-निगडी विस्तार

भौतिक प्रगती 12.05%

आर्थिक प्रगती 7.46%

मार्गाचा नकाशा

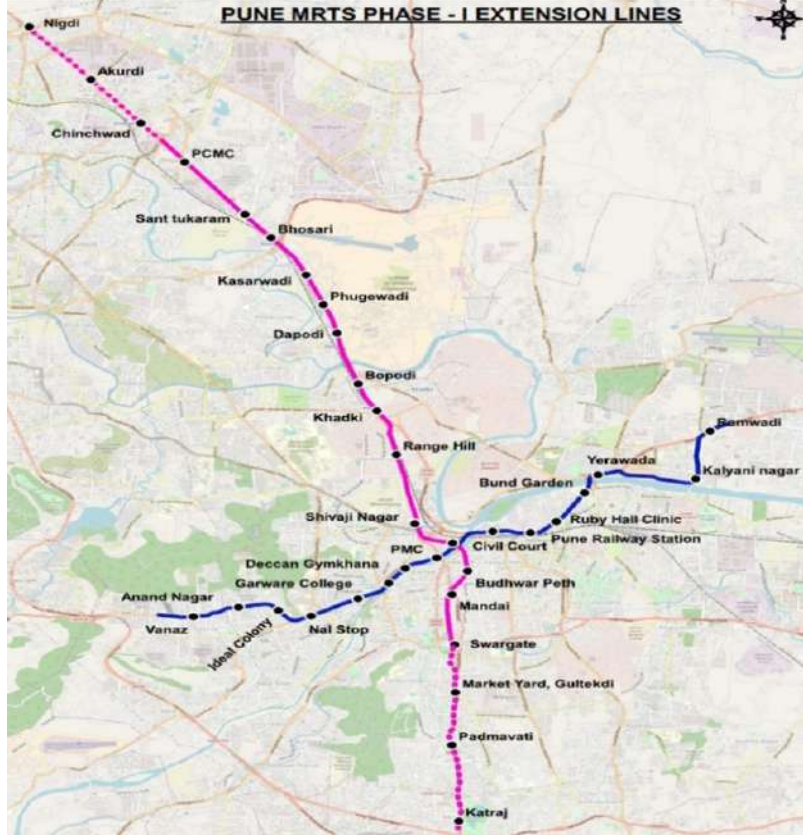

- भारत सरकारने पुणे मेट्रो कॉरिडोर-1 च्या पीसीएमसी-निगडी विस्तारास 23 ऑक्टोबर 2023 रोजी मान्यता दिली. माननीय पंतप्रधान श्री नरेंद्र मोदी यांनी 6 मार्च 2024 रोजी याचा शिलान्यास केला. हा विस्तार 4.413 किमी लांब आहे, पूर्णपणे एलिव्हेटेड असून यात तीन एलिव्हेटेड स्थानकांचा समावेश आहे. अंदाजित पूर्णता खर्च ₹910.18 कोटी आहे.
- एलिव्हेटेड स्थानकांसाठी सविस्तर डिझाइन परामर्श सेवा (डीडीसी) ठेकेदारीवर दिल्या आहेत आणि डिझाइन कार्य प्रगतीवर आहे.
- पीसीएमसी ते निगडी (भक्ती शक्ति) पर्यंतच्या एलिव्हेटेड वायडव्हेटचे डिझाइन आणि बांधकाम ठेकेदारीवर देण्यात आले आहे, ज्यामध्ये स्थानकांचे स्ट्रक्चरल कार्य समाविष्ट आहे.
- 6 जुलै 2024 रोजी पहिली पाया ठेवण्यात आली आणि 15 जुलै 2024 रोजी पहिला वायडव्हेट सेगमेंट बसवला गेला. भक्ती शक्ति, निगडी आणि आकुर्डी स्थानकांवर भौतिक कार्य सुरु आहे, तसेच भक्ती शक्ति ते आकुर्डी दरम्यान वायडव्हेट पायाभरणीवर देखील काम चालू आहे. सेगमेंट आणि गर्डर कास्टिंग प्रगतीवर आहेत.
- स्थानकांचे कार्य ठेकेदारीवर देण्यात आले आहे; प्राथमिक क्रियाकलाप सुरु झाले आहेत.
- ट्रॅक कार्य तसेच ट्रॅक्शन व पॉवर सप्लाय कार्यासाठी टेंडर मूल्यांकनाधीन आहेत.
- तिलक चौकावर नवीन स्थानक जोडण्याचा प्रस्ताव सुरु झाला आहे.

पुणे मेट्रो टप्पा I - स्वारगेट-कात्रज विस्तार

भौतिक प्रगती	1.00%
आर्थिक प्रगती	0.48%

मार्गाचा नकाशा

- भारत सरकारने पुणे मेट्रो कॉरिडोर-1 च्या स्वारगेट-कात्रज विस्तारास 4 सप्टेंबर 2024 रोजी मान्यता दिली. माननीय पंतप्रधान श्री नरेंद्र मोदी यांनी 29 सप्टेंबर 2024 रोजी याचा शिलान्यास केला. हा विस्तार 5.46 किमी लांब आहे, पूर्णपणे भूमिगत असून यात तीन भूमिगत स्थानकांचा समावेश आहे. अंदाजित पूर्णता खर्च ₹2,954.53 कोटी आहे.
- ही लाईन थेट मार्केट यार्ड (धान्य, भाजीपाला, फळे व फुलांचे सर्वात मोठे घाऊक बाजार), राजीव गांधी प्राणी उद्यान, भारती विद्यापीठ डिम्ड युनिव्हर्सिटी आणि धानकवाडी, पद्मावती, बालाजी नगर व बिबवेवाडीसारख्या प्रमुख रहिवासी क्षेत्रांना जोडेल. कात्रजवर ही पीएमपीएमएल बस डिपो, कात्रज-कोंढवा रोड आणि कात्रज बायपास रोड (मुंबई-बेंगळुरू हायवेशी जोडलेली) यांच्यासोबत एकत्रित होईल.
- भूमिगत स्थानकांसाठी सविस्तर डिझाइन सल्लागार सेवा (डीडीसी) ठेकेदारीवर दिल्या आहेत आणि डिझाइन कार्य सध्या प्रगतीवर आहे.
- दोन नवीन स्थानक—एक बालाजी नगर आणि एक बिबवेवाडी—जोडण्याचा प्रस्ताव सुरु केला गेला आहे.

ठाणे इंटिग्रल रिंग मेट्रो

भौतिक प्रगती	1.00%
आर्थिक प्रगती	0.021%

मार्गाचा नकाशा

- भारत सरकारने 4 सप्टेंबर 2024 रोजी आणि महाराष्ट्र सरकारने 7 ऑक्टोबर 2024 रोजी ठाणे इंटिग्रल रिंग मेट्रो प्रकल्पास मान्यता दिली. माननीय पंतप्रधान श्री नरेंद्र मोदी यांनी 5 ऑक्टोबर 2024 रोजी याचा शिलान्यास केला. हा प्रकल्प एकूण 29 किमी (26 किमी एलिव्हेटेड आणि 3 किमी भूमिगत) लांबीचा असून यात 22 स्थानक (20 एलिव्हेटेड आणि 2 भूमिगत) समाविष्ट आहेत. अंदाजित खर्च ₹ 12,200.10 कोटी आहे.
- प्रारंभिक कार्य जसे की युटिलिटी मॅपिंग (जीपीआर), यूएव्ही सर्वे आणि भू-तांत्रिक तपासणी सुरु झाली आहे.
- टोपोग्राफिक सर्वेक्षण आणि अलाइनमेंट डिझाइन प्रगतीवर आहेत; एकूण 29 किमीपैकी 21 किमीचे अलाइनमेंट वायडव्क पॅकेज-1 टेंडरसाठी अंतिम स्वरूपात दिले गेले आहे.
- सहा एलिव्हेटेड स्थानकांसाठी सविस्तर डिझाइन सल्लागार सेवा (डीडीसी) ठेकेदारीवर देण्यात आले आहेत.
- पर्यावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (ईआयए) आणि सामाजिक प्रभाव मूल्यांकन (एसआयए) ठेकेदारीवर आहेत आणि कार्य चालू आहे.
- जनरल कन्सल्टंटची नियुक्ती प्रक्रिया सुरु आहे.
- ठाणे येथे समर्पित साइट ऑफिस स्थापन केला गेला आहे.
- महाराष्ट्र सरकार, भारत सरकार आणि महा मेट्रो यांच्यात 18 मार्च 2025 रोजी त्रिपक्षीय सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी झाली.
- गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालयाने (एमओएचयूए) प्रकल्पाच्या अलाइनमेंटची पुष्टी करत राजपत्र अधिसूचना जारी केली आहे.
- भूमी अधिग्रहणासाठी सल्लागार नेमला गेला असून अधिग्रहण प्रक्रिया सुरु झाली आहे.
- सिव्हील आणि सिस्टीम कॉन्ट्रॅक्टसाठी बीड्स आमंत्रित करण्याची तयारी सुरु झाली आहे; आर्थिक वर्ष 2025-26 मध्ये निविदा सूचना (एनआयटी) जारी केल्या जाणार आहेत.

प्रकल्पाची पुढील दिशा

- ठाणे इंटिग्रल रिंग मेट्रो अनेक वाहतूक प्रणालींसह एकत्रित होईल — प्रस्तावित उपनगर रेल्वे कोपरी स्टेशन (आयआर ब्रॉड गेज लाइन) न्यू ठाणे मेट्रो स्टेशनवर, मुंबई मेट्रो लाइन 4 रैला देवी आणि डोंगरीपाडा येथे, टीएमटी बस स्थानक वागले सर्कल व लोकमान्य नगरवर, मुंबई मेट्रो लाइन 5 बालकुम नाका आणि ठाणे रेल्वे स्टेशनवर, तसेच सिडको बस स्टॅंड ठाणे आयआर ब्रॉड गेज स्टेशनवर. या कनेक्शनमुळे मल्टीमॉडल इंटिग्रेशनला चालना मिळेल आणि भविष्यात प्रमुख भागांपर्यंत विस्ताराची संधी अधिक मजबूत होईल.
- ठाणे ग्रेटर मुंबई, कल्याण, वसई-विरार आणि भिवंडीशी जोडलेले आहे. मुंबई-आग्रा रोड (एनएच-3), मुंबई-पुणे-बेंगळुरु रोड (एनएच-4), ईस्टर्न एक्सप्रेस हायवे आणि घोडबंदर रोडसारखे अनेक प्रमुख महामार्ग शहरातून जातात. हा मेट्रो प्रकल्प या भागांमध्ये भविष्यातील विस्तारासाठी एक मजबूत पाया ठरेल.
- प्रस्तावित अलाइनमेंट कसारवडावली, वाघबिल आणि वॉटरफ्रंट क्षेत्रांमधून जाते, जे उच्च इमारती आणि आयटी/आयटीईएस पाकर्सचे वाढते हब आहेत. हे क्षेत्र जलद गतीने मुंबई मेट्रोपॉलिटन रीजन (एमएमआर) मधील प्रमुख रोजगार केंद्रांमध्ये रूपांतरित होत आहेत. या कॉरिडोरमध्ये मेट्रो विस्तारामुळे शहरी विकास आणि आर्थिक वृद्धीला अधिक गती मिळेल अशी अपेक्षा आहे.

पुणे मेट्रो टप्पा II

- लाइन 2ए (वनाज ते चांदनी चौक, 1.12 किमी) आणि लाइन 2बी (रामवाडी ते वाघोली/विठ्ठलवाडी, 11.63 किमी) यांचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल (डीपीआर) 11 मार्च 2025 रोजी आयोजित पीआयबी बैठकीत शिफारस करण्यात आले.
- लाइन 4 (खराडी-हडपसर-स्वारगेट-खडकवासला, 25.52 किमी), ज्यामध्ये नल स्टॉप ते वारजे-माणिक बाग पर्यंत 6.12 किमीची स्पर लाईन समाविष्ट आहे, याचे डीपीआर राज्य मंत्रिमंडळाने 14 ऑक्टोबर 2024 रोजी मंजूर केले आणि नंतर भारत सरकारकडे पाठवले. आंतर-मंत्रालयीन सल्लामसलत पूर्ण झाले असून पीआयबी बैठकीची प्रतीक्षा आहे.
- हडपसर-लोणी कालभोर (11.10 किमी) आणि हडपसर-सासवड रोड (5.57 किमी) मेट्रो मार्गिकेचे डीपीआर पुणे महानगरपालिका (पीएमसी) ने मंजूर केले आणि 24 फेब्रुवारी 2025 रोजी महाराष्ट्र शासनाकडे सादर केले.
- भक्ती शक्ति-मुकाई चौक-वाकड-नाशिक फाटा-वल्लभ नगर-चाकण (42.26 किमी) मेट्रो लाईनचा डीपीआर 31 मार्च 2025 पर्यंत अंतिम रूप देण्याच्या प्रक्रियेत होता.

4. परिचालनाची मुख्य वैशिष्ट्ये

नागपूर मेट्रो टप्पा I

- आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान नागपूर मेट्रोने मजबूत पायाभूत सुविधा आणि वाढती प्रवासी संख्या यांच्या आधारावर शहरी वाहतूक क्षेत्रात उल्लेखनीय प्रगती साधली. आता या प्रणालीत 37 ऑपरेशनल स्थानकं, एक ऑपरेशनल कंट्रोल सेंटर (ओसीसी), दोन रोलिंग स्टॉक डिपो, दोन रिसीव्हिंग सबस्टेशन (आरएसएस), दोन ट्रॅक्शन सबस्टेशन (टीएसएस) आणि 40.02 किमी मेनलाइन सेक्शन समाविष्ट आहेत.
- एकूण 2.69 कोटी प्रवासी प्रवास नोंदवले गेले, जे मागील वर्षाच्या तुलनेत 5% वाढ दर्शवते.
- डिजिटल पेमेंट साधनांचा (पीओएस, यूपीआय आणि एनसीएमसी कार्ड) संकलनात 45% योगदान राहिले.
- इंदोरा चौक मेट्रो स्टेशनचे उद्घाटन 20 डिसेंबर 2024 रोजी झाले, ज्याला प्रवाशांकडून सकारात्मक प्रतिसाद मिळाला.
- सेवा पीक अवर्स (08:00-20:00) मध्ये 10 मिनिटांच्या हेडवेवर आणि नॉन-पीक अवर्समध्ये 15 मिनिटांच्या हेडवेवर चालवली गेली. एकूण 18 ट्रेन सकाळी 06:00 ते रात्री 22:00 वाजेपर्यंत चालतात आणि सरासरी 99.89% वेळेचे पालन होते.

पुणे मेट्रो टप्पा I

- एप्रिल 2024 मध्ये सरासरी दैनिक प्रवासी संख्या 79,407 वरून मार्च 2025 मध्ये 1,44,572 पर्यंत वाढली, जी 82% वाढ दर्शवते.

- 26 जानेवारी 2025 पासून, संचालनाचे तास एक तासाने वाढवले गेले आणि अंतिम सेवा रात्री 23:00 वाजता रवाना झाली.
- अनंत चतुर्दशी (17 सप्टेंबर 2024) रोजी 24 तासांची सेवा देण्यात आली, ज्यामुळे विक्रमी 3,46,633 प्रवाशांनी मेट्रोचा वापर केला.
- जानेवारी 2025 मध्ये पुणे मेट्रोने 49,66, इतक्या प्रवासी संख्येसह मासिक प्रवासी संख्येत उच्चांक साधला.
- 1 ते 8 मार्च 2025 दरम्यान, आंतरराष्ट्रीय महिला दिनानिमित्त महिलांना “वन पुणे” कार्डवर ₹ 100 ची विशेष सवलत देण्यात आली. या उपक्रमाला मोठा प्रतिसाद मिळाला आणि मोहिमेदरम्यान 2,300 कार्ड विकले गेले.
- अतिरिक्त प्रवेश आणि निकासी द्वार 15 जून 2024 पासून प्रवाशांसाठी सुरु करण्यात आले. यामध्ये ईई-04 बोपोडी स्टेशनवर, ईई-02 आणि ईई-03 डेकेन जिमखाना स्टेशनवर, ईई-01 आणि ईई-03 छत्रपती संभाजी उद्यान स्टेशनवर, ईई-03 पीएमसी स्टेशनवर, ईई -03 कल्याणी नगर स्टेशनवर आदींचा समावेश आहे.

नवी मुंबई मेट्रो लाइन ।

- एप्रिल 2024 मध्ये सरासरी दैनिक प्रवासी संख्या 10,304 वरून मार्च 2025 मध्ये 16,271 पर्यंत वाढली, जी 63% वाढ दर्शवते.
- इज्तिमा (2 फेब्रुवारी 2025) दरम्यान, नियमित सेवा तासांव्यतिरिक्त 27 अतिरिक्त महसुली फेऱ्या आणि 12 पूरक फेऱ्या संचालित करण्यात आल्या, ज्यामुळे विक्रमी 72,895 प्रवाशांनी मेट्रोचा वापर केला.
- 20 जानेवारी 2025 पासून, सेवा पुन्हा संरचित करण्यात आल्या आणि पीक अवसरेमध्ये 10 मिनिटांचे अंतर, नॉन-पीक ऑवर्समध्ये 20 मिनिटांचे अंतर राखून संचलन सुरु केले गेले. या पुढाकारामुळे प्रवाशांच्या सोयीसाठी सेवा सुधारणे, वारंवारिता वाढवणे आणि मेट्रो नेटवर्कची कार्यक्षमता सुधारली.
- एनएमएमएमएल-1 चे प्रभावी व्यवस्थापन सुनिश्चित करण्यासाठी डिजिटल ऑपरेशन्स आणि मॅटेनन्स (ओ अँड एम) प्लॅटफॉर्म, डॉट नेट पोर्टल लागू केले गेले.

5. रोलिंग स्टॉक

नागपूर मेट्रो चरण ।

संतुलित मानव संसाधन नियोजन : नियोजित व सुधारात्मक देखभाल उपक्रमांचे व्यवस्थापन प्रभावीपणे केले जात आहे, ज्यामध्ये कर्मचारी पातळी ही गृहनिर्माण व शहरी कार्य मंत्रालय (एमओएचयूए) ने ठरवलेल्या प्रति कार 1.25 व्यक्तींच्या मानकापेक्षा कमी आहे.

हिंणगा डिपो येथे अंडर फ्लोर लिफ्टिंग सिस्टीमवर ट्रेन देखभाल

ऊर्जा कार्यक्षमता कामगिरी:

- **सरासरी विशिष्ट ऊर्जा खप (एसईसी)** सुमारे 47.5 युनिट राहिला, जो ठरवलेल्या 60 युनिट मानकापेक्षा लक्षणीयरीत्या चांगला असून मागील आर्थिक वर्षाच्या तुलनेत 1% सुधार दर्शवतो.
- **सरासरी पुनरुत्पादक ब्रेकिंग कार्यक्षमता** ही एकूण ऊर्जा खपाच्या 31% इतकी राहिली, जी मागील आर्थिक वर्षाच्या तुलनेत 2.3% सुधार दर्शवते.

पुणे मेट्रो चरण ।

- वित्तीय वर्ष 2024-25 दरम्यान, मे. टीआरएसएलकडून तीन नवीन ट्रेनसेट प्राप्त झाले आणि त्यांना हिल व्ह्यू पार्क कार डेपो येथे ठेवण्यात आले. या अतिरिक्त पुरवठ्यासह पुणे मेट्रो प्रकल्पासाठी एकूण 34 पैकी 32 ट्रेनसेटचा पुरवठा पूर्ण झाली आहे. सध्या 18 ट्रेनसेट हिल व्ह्यू पार्क कार डेपो येथे ठेवून त्यांची देखभाल केली जात आहे, तर उर्वरित 14 ट्रेनसेट रेंज हिल डेपो येथे स्थित आहेत. मार्च 2025 पर्यंत सर्व 32 ट्रेनसेट सक्रिय महसुली सेवेत कार्यरत आहेत.
- मे. टीआरएसएलने तयार केलेले ट्रेनसेट सध्या एकूण 33.28 किमी नेटवर्कवर धावत आहेत, ज्यामध्ये 17.53 किमी रीच-1 + रीच-4 (पीसीएमसी ते स्वारगेट, भूमिगत) आणि 15.75 किमी रीच-2 + रीच-3 (वनाझ ते रामवाडी) यांचा समावेश आहे. संचालन सीबीटीसी सिग्नलिंग प्रणालीने समर्थित आहे, आणि गाड्या ताशी जास्तीत जास्त 80 किमी वेगाने धावत आहेत.
- वित्तीय वर्ष 2024-25 दरम्यान प्रमुख यंत्रसामग्री आणि संयंत्रांसाठी व्यापक वार्षिक देखभाल करार (सीएमसी) अंतिम करण्यात आला. यात ऑटोमॅटिक वॉश प्लांट, पिट व्हील लेथ, ऑन-फ्लोर लिफ्टिंग सिस्टम, मोबाइल लिफ्टिंग जॅक, बॅटरीवर चालणारे रेल-कम-रोड वाहन (आरआरव्ही), मल्टिफंक्शन वर्कस्टेशन, बोगी टर्नटेबल आणि बोगी टेस्ट मशीन यांचा समावेश आहे.

हिल व्यू पार्क कार डेपो

हिल व्यू पार्क कार डेपो सुमारे 12.22 एकर क्षेत्रफळात पसरलेला असून तो कोथरुड भागातील वनाझ मेट्रो स्थानकाजवळ स्थित आहे. हा डेपो स्थिर (स्टेबलिंग) तसेच देखभाल (मॅटेनन्स) या दोन्ही कामांसाठी वापरला जातो आणि यात एकात्मिक वर्कशॉपची सुविधा उपलब्ध आहे.

प्रमुख सुविधा:

- 2 इन्स्पेक्शन बे लाईन्स (आयबीएल) – तीन-कोच रोलिंग स्टॉकच्या तपासणी आणि देखभालीसाठी, ज्यामध्ये आयबीएल-2 वर एक मल्टिफंक्शन प्लॅटफॉर्म उपलब्ध आहे.
- 2 रिपेअर बे लाईन्स (आरबीएल) – जड व हलक्या दुरुस्तीच्या कामांसाठी, एम्बेडेड ट्रॅक्स आणि बोगी टर्नटेबलशी जोडलेल्या.
- 11 स्टेबलिंग बे लाईन्स (एसबीएल) – तीन-कोच कॉन्फिगरेशनमध्ये 22 गाड्या स्थिर करण्यासाठी व त्यांची स्वच्छता करण्याची क्षमता.
- 1 पिट व्हील लेथ (पीडब्ल्यूएल) लाईन – चाकांचे री-प्रोफायलिंग करण्यासाठी.
- 1 ऑटोमॅटिक वॉश प्लांट (एडब्ल्यूपी) – गाड्यांच्या बाह्य स्वच्छतेसाठी.
- इंजिनियरिंग ट्रेन युनिट (इटयू) – कॅटेनेरी मॅटेनन्स व्हेइकल्स (सीएमव्ही) आणि इतर रेल्वे वाहनांच्या ठेवी, तपासणी आणि देखभालीसाठी.

हिल व्यू पार्क कार डिपो

- 3,00,000 लिटर क्षमतेची पाण्याची टाकी - डिपो ऑपरेशन्ससाठी.
- बॅटरी शंटर - डिपोच्या आत पॉवर नसलेल्या गाड्या हलविण्यासाठी.
- बोगी टर्नटेबल - रेल कार बोगी ट्रॅकदरम्यान हलविण्यासाठी.
- पिट जॅक - तीन-कोच ट्रेनसेट्स उचलणे, बोगी काढणे आणि अंडरफ्रेम तपासणी करण्यासाठी.
- मल्टिफंक्शन प्लॅटफॉर्म - छप्पर, साईड्स व अंडरफ्रेमच्या तपासणी व देखभालीसाठी.
- रेल-कम-रोड वाहन (आरआरव्ही) री-रेलिंग उपकरणांसह (आरआरई) - आपत्कालीन रेस्क्यू आणि री-रेलिंगसाठी.
- मोबाइल लिफ्टिंग जॅक - स्वतंत्र कोच किंवा संपूर्ण तीन-कोच ट्रेनसेट उचलण्यासाठी.

रेंज हिल डेपो

रेंज हिल डिपो अंदाजे 32.84 एकर क्षेत्रफळावर पसरलेला असून, तो शिवाजी नगर मेट्रो स्टेशनजवळ स्थित आहे. हा डिपो स्थिर (स्टेबलिंग) आणि देखभाल (मॅटेनन्स) या दोन्ही कार्यासाठी वापरला जातो आणि येथे एकात्मिक वर्कशॉप सुविधा उपलब्ध आहेत.

प्रमुख सुविधा:

- 3 इन्स्पेक्शन बे लाईन्स (आयबीएल) - आयबीएल-1 वर मल्टीफंक्शन प्लॅटफॉर्मसह.
- 4 रिपेअर बे लाईन्स (आरबीएल) - छातावर प्रवेश आणि बोगी टर्नटेबलशी जोडलेले एम्बेडेड ट्रॅकसह, जड आणि हलक्या दुरुस्तीसाठी.
- 21 स्टेबलिंग बे लाईन्स (एसबीएल) - ट्रेन थांबविणे आणि त्यांची स्वच्छता करण्यासाठी.
- 1 ऑटोमॅटिक वॉश प्लांट (एडब्ल्यूपी) - ट्रेनच्या बाह्य स्वच्छतेसाठी.
- 1 पिट व्हील लेथ (पीडब्ल्यूएल) - व्हील री-प्रोफाइलिंगसाठी.
- इंजिनिअरिंग ट्रेन युनिट (इटीयू) - सीएमव्ही (कॅटेनेरी मॅटेनन्स व्हेईकल्स) आणि इतर रेल्वे वाहनांच्या ठेवणी, तपासणी आणि देखभालीसाठी.
- समर्पित शंटिंग नेक - डिपोच्या आत ट्रेन हलवण्यासाठी.
- भुयारी पाण्याची टाकी (6,50,000 लिटर क्षमतेची) - डिपोच्या वापरासाठी.
- बॅटरी शंटर - पॉवर नसलेल्या ट्रेनच्या अंतर्गत हालचालीसाठी.
- बोगी टर्नटेबल - बोगी ट्रॅकदरम्यान हलवण्यासाठी.
- पिट जॅक - तीन-कोच ट्रेनसेट्स उचलणे, बोगी काढणे आणि अंडरफ्रेम तपासणीसाठी.
- मल्टीफंक्शन प्लॅटफॉर्म - छत, बाजू व अंडरफ्रेम तपासणी व देखभालीसाठी.
- टेस्ट ट्रॅक - 895.5 मीटर व 811.106 मीटर लांबीचा, ट्रेन चाचणीसाठी.
- रेल-कम-रोड वाहन (आरआरव्ही) - री-रेलिंग उपकरणांसह (आरआरई), बचाव कार्यासाठी.
- मोबाइल जॅक - स्वतंत्र कोच किंवा संपूर्ण तीन-कोच ट्रेनसेट्स उचलण्यासाठी.
- इओटी क्रेन - आरबीएल आणि आयबीएलमध्ये, देखभालीदरम्यान जड उपकरणांची अदलाबदल करण्यासाठी.
- बॅटरी-ऑपरेटेड सायकली - डिपो परिसरात हालचालीसाठी.

6. ट्रॅक्शन आणि विद्युत पुरवठा

नागपूर मेट्रो टप्पा-1

- हिंणगा डेपो स्थित ऑपरेशन कंट्रोल सेंटर (ओसीसी) येथे एससीएडीए कार्य यशस्वीरित्या सुरु करण्यात आले.

- एकूण 34 आयजीबीटी-आधारित डायनॅमिक रिअॅक्टर विविध सहायक उपकेंद्रे (एएसएस) आणि रिसीव्हिंग उपकेंद्रे (आरएसएस) येथे सुरु करण्यात आले, ज्यामुळे प्रणाली सतत आणि स्वयंचलितपणे ≥ 0.98 इतका एकूण पॉवर फॅक्टर राखण्यात सक्षम झाली.
- नागपूर मेट्रो टप्पा-1 अंतर्गत इंदोरा मेट्रो स्टेशन येथे कमी दाबाचे (एलटी) नेटवर्क यशस्वीरित्या सुरु करण्यात आले.

ओसीसी एससीएडीए

नागपूर मेट्रो टप्पा-11

- 25 केव्ही ओव्हरहेड इन्व्हिपमेंट (ओएचई) आणि पॉवर सप्लाय सिस्टीम्स यासाठी टेंडर दस्तऐवज तयार करण्यात आले आणि कंपनी तसेच निधी देणाऱ्या संस्थेच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार ओपन कॉम्पिटिटिव्ह बिडिंग प्रक्रियेने पात्र आणि सर्वाधिक प्रतिसाद देणाऱ्या कंत्राटदारांना कंत्राटे देण्यात आली.

मेट्रो रेल प्रकल्पांतील ट्रॅक्शन सिस्टीम्स स्पेसिफिकेशन्सचे मानकीकरण

- मेक इन इंडिया उपक्रमांतर्गत गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय (एमओयूएचए) यासाठी "स्टॅंडर्डायझेशन/इंजिनेयरीझेशन ऑफ इलेक्ट्रिकल अँड इलेक्ट्रोमेकॅनिकल कॉम्पोनंट्स ऑफ द ट्रॅक्शन सिस्टीम" हा दस्तऐवज तयार करण्यात आला आणि विविध मेट्रो प्रकल्पांतील समिती सदस्यांकडून स्वाक्षरी करण्यात आली. अंतिम दस्तऐवज गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालयाकडे सादर करण्यात आला आहे.

पुणे मेट्रो टप्पा-1

- 25 केव्ही एस1 आरओसीएस आणि सहा ऑक्झिलरी सबस्टेशन्स (एएसएस) हे सिव्हिल कोर्ट-स्वार्गेट अंडरग्राउंड सेक्शनवर यशस्वीपणे सुरु करण्यात आले.
- दोन शंट रिअॅक्टर्स यशस्वीपणे कार्यान्वित करण्यात आले—एक वनाज आरएसएस येथे आणि एक पीसीएमसी आरएसएस येथे. त्याशिवाय, 19 डायनॅमिक पॉवर फॅक्टर कॉम्पेन्सेटर (डीपीएफसी) पॅनेल्स मेट्रो स्टेशनच्या ऑक्झिलरी सबस्टेशन्समध्ये बसविण्यात आले. या उपाययोजनांमुळे पीसीएमसी आणि रेंज हिल आरएसएस येथे 0.98 पेक्षा जास्त पॉवर फॅक्टर साध्य झाला असून मासिक वीज खर्चात लक्षणीय बचत झाली आहे.

7. सिग्नलिंग आणि ट्रेन कंट्रोल सिस्टम

पुणे मेट्रो टप्पा-1

- बॅक-अप कंट्रोल सेंटर कार्यान्वित करण्यात आले असून कमिशनर ऑफ मेट्रो रेल्वे सेफ्टी (सीएमआरएस) यांच्या पाहणीसाठी ते तयार करण्यात आले आहे.

रेंज हिल डिपो येथे बॅक-अप ऑपरेशनल कंट्रोल सेंटर दृश्य

8. टेलिकम्युनिकेशन्स

नागपूर मेट्रो टप्पा-1

- इंदोरा चौक मेट्रो स्टेशनवरील टेलिकम्युनिकेशन सिस्टम कार्यान्वित करण्यात आली असून ती आता महसुली सेवेसाठी कार्यरत आहे.
- टी-एससीएडीए आणि सेंट्रलाइज्ड बीएमएस यांची अंमलबजावणी करण्यात आली आहे, ज्यामुळे स्थानक प्रणालींचे अधिक सक्षम मॉनिटरिंग आणि कार्यक्षम देखभाल शक्य झाली आहे.

मेट्रो भवनमधील बीओसीसी मध्ये टीएससीएडीए स्क्रीनचे दृश्यात्मक प्रतिनिधित्व

पुणे मेट्रो टप्पा-1

- कंपनीने स्टार्ट-अप उपक्रम आणि नवकल्पना प्रोत्साहित करण्याच्या आपल्या सातत्यपूर्ण वचनबद्धतेला पुढे नेले. जुलै 2024 मध्ये एमआयटी-डब्ल्यूपीयू यांच्या सहकार्याने, कंपनीने सीसीटीव्ही व्हिडिओ ॲनालिटिक्स हॅकथॉन 2024 चे आयोजन केले. या उपक्रमाचा उद्देश मेट्रो स्थानकांची सुरक्षा आणि कार्यक्षमता वाढवण्यासाठी एआय/एमएल-आधारित उपाय विकसित करणे हा होता. या स्पर्धेला उत्साहपूर्ण प्रतिसाद मिळाला—अर्कडमिक ट्रॅकमध्ये 99 संघ (524 विद्यार्थी) सहभागी झाले, तर व्यावसायिक ट्रॅकमध्ये 29 कंपन्या सहभागी झाल्या.

व्हिडिओ ॲनालिटिक्स हॅकथॉन 2024 - प्रमाणपत्र वितरण

9. स्थानक विद्युत व यांत्रिक (ई अँड एम) सेवा

नागपूर मेट्रो टप्पा-1

- बिल्डिंग मॅनेजमेंट सिस्टम (बीएमएस) चे प्रक्षेपण ऑटोमोटिव्ह चौक, नारी रोड, इंदोरा चौक, गड्डीगोदाम चौक, कडबी चौक आणि कस्तुरचंद पार्क या स्थानकांवर करण्यात आले.
- प्रजापती नगर व गड्डीगोदाम स्थानकांवरील दुसऱ्या प्रवेशद्वारा-साठीचे ई अँड एम काम पूर्ण झाले.

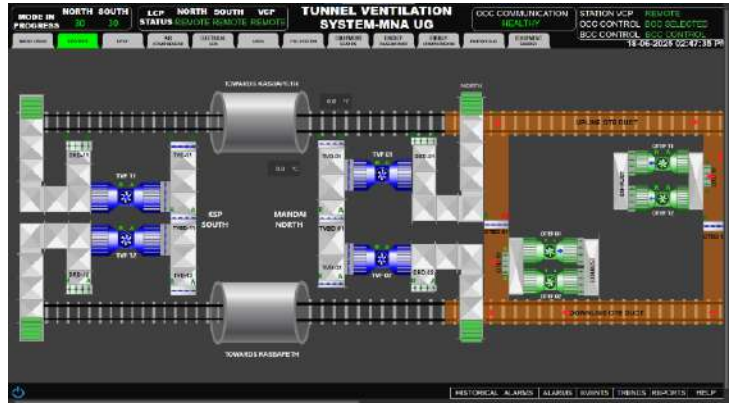
ऑटोमोटिव्ह स्क्वेअर मेट्रो स्टेशनचे बिल्डिंग मॅनेजमेंट सिस्टीम डॅशबोर्ड

पुणे मेट्रो टप्पा-1

- तीन भूमिगत स्थानकांवरील विद्युत व यांत्रिक प्रणालींचे प्रक्षेपण पूर्ण झाले.
- प्रकाश व्यवस्था नियंत्रण प्रणालीचे प्रक्षेपण करण्यात आले, ज्यामुळे स्थानक नियंत्रण कक्ष (एससीआर) मधून केंद्रीकृत निरीक्षण व नियंत्रण शक्य झाले आणि प्रकाश संचालन अधिक कार्यक्षम बनले.
- पुणे मेट्रोच्या दोन एलिवेटेड स्थानकांसाठी बिल्डिंग मॅनेजमेंट सिस्टीम (बीएमएस) चे प्रक्षेपण करण्यात आले.
- टनल व्हेंटिलेशन सिस्टीम (टीव्हीएस) चे प्रक्षेपण तीन भूमिगत स्थानकांवर - कसबा पेठ, मंडई आणि स्वारगेट - येथे करण्यात आले. यामध्ये एससीएडीए एकत्रीकरण स्थानिक स्थानक स्तरावर तसेच ऑपरेशन कंट्रोल सेंटर (ओसीसी) स्तरावर लागू केले गेले.
- याचप्रमाणे, एन्व्हायर्नमेंटल कंट्रोल सिस्टीम (ईसीएस) एससीएडीए चे प्रक्षेपणही याच तीन भूमिगत स्थानकांवर (कसबा पेठ, मंडई आणि स्वारगेट) स्थानिक तसेच ओसीसी स्तरावर एकत्रित केले गेले.

मंडई मेट्रो स्टेशन प्रवेशद्वाराची प्रकाशमय समोरची बाजू

टनल व्हेंटिलेशन सिस्टीम एससीएडीए

10. स्वयंचलित भाडे संकलन (एफसी) प्रणाली

नागपूर मेट्रो टप्पा-1

- प्रवाशांच्या सोयीसाठी आणि डिजिटल पेमेंटला प्रोत्साहन देण्यासाठी व्हॉट्सअॅप तिकीटिंग 18 जून 2024 रोजी सुरु करण्यात आले.

पुणे मेट्रो टप्पा-1

- एनसीएमसी-अनुरूप नॉन-केवायसी कार्ड 7 ऑक्टोबर 2024 रोजी सुरु करण्यात आले, ज्यामुळे प्रवाशांना कोणत्याही कागदपत्रांशिवाय पुणे मेट्रो कार्ड मिळू शकते. वित्तीय वर्ष 2024-25 दरम्यान एकूण 17,999 कार्ड विक्री झाली.
- भिंतीवर बसवलेले, मानवविरहित डिजिटल तिकीट व्हेंडिंग मशीन सुरु करण्यात आले, ज्यामुळे तिकीट कार्यालयीन यंत्रे (टीओएम) आणि अतिरिक्त भाडे कार्यालये (ईएफओ) येथे लागणाऱ्या मनुष्यबळाची आवश्यकता कमी झाली.

एनसीएमसी सुसंगत 'पुणे' मेट्रो कार्डचे लोकार्पण

- लक्षित सोशल मीडिया मोहिम राबवून डिजिटल पेमेंट पद्धतींचे प्रमोशन करण्यात आले, ज्यामुळे डिजिटल पेमेंटचा स्वीकार 75% पेक्षा जास्त झाला.

11. ऊर्जा बचतीसाठी सौर ऊर्जा उपक्रम

नागपूर मेट्रो टप्पा-1

नवीकरणीय ऊर्जा: सौर

- हिंणगा आणि मिहान डेपो येथे एकूण 1500 केडब्ल्यूपी क्षमतेचे सौर पीव्ही प्रकल्प बसवण्यात आले. त्यामुळे 24 मेट्रो स्थानकांवर आणि दोन डेपो इमारतींवर बसवलेली एकूण सौर पीव्ही क्षमता 5956 केडब्ल्यूपी इतकी झाली आहे. वित्तीय वर्ष 2024-25 अखेर, नूतनीकरणक्षम ऊर्जेतून एकूण 46.22 लाख युनिट्स वीज निर्मिती साध्य झाली आहे.
- आणखी 4.0 एमडब्ल्यूपी सौर पीव्ही क्षमता विविध टप्प्यांवर कार्यान्वयनाधीन आहे.

हिंणगा डिपोच्या निरीक्षण इमारतीच्या छतावरील सौर पीव्ही पॅनेल्स

पुणे मेट्रो टप्पा-1

- चार एलिवेटेड स्टेशन्सवर एकूण 1.2 एमडब्ल्यूपी सौर फोटोव्होल्टाइक (पीव्ही) प्रणाली सुरु करण्यात आल्या, ज्यामुळे एकूण स्थापीत सौर क्षमता 5.3 एमडब्ल्यूपी झाली. वित्तीय वर्ष 2024-25 दरम्यान, या प्रणालींनी 63.3 लाख युनिट्स पेक्षा जास्त वीज निर्माण केली.

12. नॉन-फेअर बॉक्स महसूल

कंपनीने नागपूर आणि पुणे या दोन्ही ठिकाणी नॉन-फेअर बॉक्स महसूल वाढवण्यासाठी विविध उपक्रम राबविले आहेत, जे फेअर बॉक्स संकलनाची पूर्तता करतात आणि दीर्घकालीन आर्थिक स्थिरता देण्यास हातभार लावतात. प्रमुख महसूल स्रोतांमध्ये व्यावसायिक विकास, को-ब्रँडिंग, जाहिराती, ट्रेन रॅपिंग, पीपीपी-आधारित प्रकल्प, आणि सरकारी मदतीने राबविलेले अद्वितीय उपक्रम यांचा समावेश आहे.

संपत्ती विकास (पीडी) आणि रिटेल स्पेसेस

नागपूर मेट्रो टप्पा-1:

- एअरपोर्ट मेट्रो स्टेशनजवळील जमीन आणि सीताबर्डी इंटरचेंज मेट्रो स्टेशनजवळील ख. नं. 98 आणि 100(पी), मौजा धंतोली या जागांवरील पार्किंग आणि व्यावसायिक सुविधांच्या विकासासाठी टेंडर्स देण्यात आले आहेत.
- एअरपोर्ट-साऊथ मेट्रो स्टेशनवरील कन्व्हेंशन हॉलच्या ऑपरेशन, देखभाल आणि ट्रान्सफरसाठी पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी करार करण्यात आला आहे.
- मेट्रो स्टेशन्समध्ये प्रॉपर्टी बिझनेस (पीपी) स्पेसेस लहान पीबी स्पेसेस (100 चौरस मीटर खाली) आणि मोठे पीबी स्पेसेस (100 चौरस मीटर वर) अशी वर्गवारी केली आहे. यापैकी, 34 लहान आणि 21 मोठ्या पीबी स्पेसेस भाड्याने दिल्या गेल्या आहेत, त्यात महाराष्ट्र शासनाच्या माहिती तंत्रज्ञान विभागाला दिलेली एक मोठी जागा देखील समाविष्ट आहे.

पुणे मेट्रो टप्पा -1

- भोसरी (नाशिक फाटा) आणि वनाझ येथे स्टेशन डिझाईन्समध्ये रिटेल क्रियाकलापांसाठी समर्पित प्रॉपर्टी डेव्हलपमेंट फ्लोअर्स समाविष्ट केले आहेत. अतिरिक्त कॉन्सोर्स-लेव्हल रिटेल स्पेसेस खुले टेंडरद्वारे विकसित आणि देण्यात येत आहेत.

- पीबी स्पेसेस 1,000 चौ. फूटपर्यंतसाठी निविदा काढण्यात आल्या आहेत आणि सहा स्पेसेस देण्यात आल्या आहेत.
- स्वारगेट, सिव्हील कोर्ट इंटरचेंज, हिल व्ह्यू पार्क कार डिपो (कोथरुड), आणि रेंज हिल डिपो (शिवाजीनगर) येथे मेट्रो जमिनीवर स्वतंत्र प्रॉपर्टी डेव्हलपमेंट प्रकल्प नियोजित आहेत. हे प्रकल्प पीपीपी मॉडेल अंतर्गत राबवले जातील, ज्यामुळे प्रारंभिक प्रीमियम आणि निश्चित/चल महसूल वाटप निर्माण होईल. स्वारगेट एमएमटीएच बिल्डिंगसाठी यापूर्वीच निविदा काढण्यात आल्या आहेत.

मेट्रो स्टेशन्सचे को-ब्रँडिंग अधिकार

नागपूर मेट्रो टप्पा -I

- तीन मेट्रो स्टेशन्ससाठी को-ब्रँडिंग अधिकार मार्च 2025 पर्यंत देण्यात आले आहेत.

पुणे मेट्रो टप्पा -I

- टप्पा-I मधील 10 स्टेशन्ससाठी को-ब्रँडिंग अधिकार देण्यात येत आहेत. सहा स्टेशन्स—नल स्टॉप, गरवारे, फुगेवाडी, पुणे रेल्वे स्टेशन, रुबी हॉल आणि कल्याणी नगरसाठी अधिकार आधीच देण्यात आले आहेत.

ट्रेन रॅपिंग अधिकार

नागपूर मेट्रो टप्पा -I

- 13 ट्रेन्ससाठी ट्रेन रॅपिंग जाहिरात अधिकार देण्यात आले आहेत.

पुणे मेट्रो टप्पा -I

- आता 29 ट्रेनसेट्स उपलब्ध असल्यामुळे, 20 ट्रेनसेट्सवर रॅपिंग अधिकारांसाठी स्वतंत्र पॅकेजेस म्हणून निविदा काढण्यात येत आहेत.

मेट्रो स्टेशन्सवर जाहिराती, व्हिडिओवॉल्स आणि मेडियन सौंदर्यीकरण

नागपूर मेट्रो टप्पा -I

- 18 मेट्रो स्टेशन्स, 4 गॅट्री, 1 व्हिडिओवॉल, मेडियन ब्यूटिफिकेशन प्रकल्प आणि 11 स्टेशन्सवरील बाह्य जाहिरातींसाठी खुले टेंडराद्वारे जाहिरात परवाना अधिकार दिले गेले आहेत.

पुणे मेट्रो टप्पा -I

- संपूर्ण कॉरिडॉर सुरू झाल्यामुळे, स्टेशन्सच्या आतील आणि बाहेरील जाहिरात अधिकारांसाठी निविदा काढण्यात आल्या आहेत.
- याव्यतिरिक्त, मेडियन सौंदर्यीकरणासाठी टेंडर दिले गेले, ज्यामध्ये पीसीएमसी-खडकी विभागात काम पूर्ण झाले आहे आणि वनाझ-रामवाडी विभागात काम जवळजवळ पूर्ण होण्यास आले आहे.

स्टॅम्प ड्युटीवर अतिरिक्त अधिभार

नागपूर मेट्रो टप्पा -I

- डीपीआर प्रमाणे, शहरातील मालमत्ता व्यवहारांवर 1% अतिरिक्त स्टॅम्प ड्युटी अधिभार लागू केला गेला. 30 जून 2016 च्या अधिसूचनेद्वारे, महाराष्ट्र सरकारने नागपूर मेट्रोला एक महत्त्वपूर्ण शहरी परिवहन प्रकल्प म्हणून घोषित केले, ज्यामुळे कंपनीच्या वतीने हा अधिभार गोळा करण्यास परवानगी मिळाली.

पुणे मेट्रो टप्पा -I

- 29 ऑक्टोबर 2013, 23 डिसेंबर 2016 च्या अधिसूचनांसह, 10 मे 2018 च्या अधिसूचनेनंतर, पुणे मेट्रो रेल प्रकल्पालाही महत्त्वपूर्ण शहरी परिवहन प्रकल्प म्हणून घोषित केले गेले. 1% अधिभार गोळा करण्यास 8 फेब्रुवारी 2019 पासून सुरुवात झाली.

टीओडी झोनमध्ये अतिरिक्त एफएसआय वर प्रीमियम

नागपूर मेट्रो टप्पा -I

- डीपीआर टप्प्यातून टीओडी स्वीकारणारा भारतातील पहिला मेट्रो प्रकल्प म्हणून, नागपूर मेट्रो अतिरिक्त एफएसआय वरचा प्रीमियम नियोजन प्राधिकरणासोबत (नागपूर सुधारणा मंडळ / नागपूर महानगरपालिका) समान प्रमाणात वाटतो. कंपनीला उत्पन्नाचा 50% भाग मिळतो.

पुणे मेट्रो टप्पा -I

- 8 मार्च 2019 च्या अधिसूचनेद्वारे, पुणे महानगरपालिकेसाठी टीओडी धोरण जारी केले गेले. अतिरिक्त एफएसआय वर मिळालेला प्रीमियम कंपनी आणि नियोजन प्राधिकरण यांच्यात समान प्रमाणात वाटला जातो.

संपत्ती विकासासाठी सामान्य सल्लागार कामे

- उत्पन्न वाढविण्यासाठी, वित्तीय सल्ला देण्यासाठी, प्रकल्पांचे मार्केटिंग करण्यासाठी, एमएमआयमध्ये सहाय्य करण्यासाठी आणि व्यवहार सल्लागार सेवा प्रदान करण्यासाठी कंपनीने संपत्ती विकासासाठी सामान्य सल्लागार कामांसाठी टेंडर जारी केले आहेत.

13. बाह्य प्रकल्प

कंपनी विविध एजन्सींसाठी खालीलप्रमाणे कामे अंमलात आणत आहे:

सार्वजनिक बांधकाम विभाग (पीडब्ल्यूडी) - केंद्रीय रस्ता निधी (सीआरएफ) अंतर्गत

- फुटाळा तलाव मार्गावरील वाहतूक कोडी सुधारणा आणि नागपूर येथे व्ह्यूइंग गॅलरीसह काँक्रीट रोडचे बांधकाम.
- सेतु बंधन योजने अंतर्गत चार वेगवेगळ्या लेव्हल क्रॉसिंग ठिकाणी आरओबी आणि आरयूबी अंमलात आणणे. दोन आरओबी अमरावती जिल्ह्यात, अमरावती-नरखेड मार्गावर, आणि उर्वरित दोन नागपूर जिल्ह्यात आहेत. बांधकाम सध्या प्रगतीपथावर आहे.
- नागपूर शहरातील जुना एनएच-7 वर झिरो माईल येथे अंडरपासचे बांधकाम.

भारत राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण (एनएचआय)

- नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्प (रीच-2) अंतर्गत ऑटोमोटिव्ह चौक (किमी -0.706) पासून गड्डीगोदाम चौक (किमी 4.735) पर्यंत एनएच-44 वर मेट्रो वायाडक्ट-सह 4-लेन फ्लायओव्हरचे बांधकाम. प्रकल्पाची एकूण लांबी 5.741 किमी आहे आणि हा जमा कामाच्या आधारावर राबविला गेला. हा प्रकल्प माननीय केंद्रीय मंत्री श्री नितीन गडकरी यांच्या हस्ते 5 ऑक्टोबर 2024 रोजी उदघाटित केला गेला.

सिटी एंड इंडस्ट्रियल डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन (सिडको)

- नवी मुंबई मेट्रो लाइन 1 चे संचालन व देखभाल.
कंपनी खालील पुढाकारांमध्येही सहभागी आहे:
- 38 किमी एमआरटीएस कॉरिडोरसाठी सर्वसमावेशक मोबिलिटी योजना (सीएमपी) व सविस्तर प्रकल्प अहवाल (डीपीआर) आणि औरंगाबाद येथे 28 किमी लांबीच्या एनएचआय फ्लायओव्हरसाठी डीपीआर (औरंगाबाद स्मार्ट सिटी डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशनकडे सादर).
- वारंगलमधील 15.5 किमी लांबीच्या मेट्रो निओ एमआरडीएस प्रकल्पासाठी डीपीआर (तेलंगणा सरकारकडे सादर).
- नाशिक मेट्रो निओ प्रकल्पासाठी 33 किमी डीपीआर (महाराष्ट्र सरकारकडून मंजूर व भारत सरकारकडे विचाराधीन).
- नागपूर महानगरीय क्षेत्रासाठी सर्वसमावेशक मोबिलिटी योजना (अंतिम अहवाल तयारीत).
- पुणे महानगरीय क्षेत्रासाठी सर्वसमावेशक मोबिलिटी योजना (अंतिम अहवाल तयारीत).
- नाशिक शहरासाठी सर्वसमावेशक मोबिलिटी योजना (अंतिम अहवाल तयारीत).

14. सुरक्षा उपक्रम

कंपनी आपल्या सर्व प्रकल्पांमध्ये उच्चतम स्तराची सुरक्षा, आरोग्य व पर्यावरणीय संरक्षण सुनिश्चित करण्यासाठी कटिबद्ध आहे. संस्थेचा दृष्टिकोन सुरक्षा, आरोग्य व पर्यावरण (एसएचई) मॅन्युअलच्या काटेकोर पालनासह सर्व करारांमध्ये समाकलित केला जातो, ज्यामुळे कामे सुरक्षित पद्धतीने पार पडतात आणि जनतेस होणारा व्यत्यय कमी होतो.

निर्माण कार्यासाठी सुरक्षा उपाय

निर्माण कार्ये बंदिस्त क्षेत्रांमध्ये केली जातात जिथे प्रवेशावर कडक नियंत्रण असते. प्रत्येक विभागासाठी आपत्कालीन प्रतिसाद टीम (ईआरटी) स्थापन केल्या आहेत आणि त्या सतत सज्ज असतात. कामे पूर्ण झाल्यावर रस्ते तत्काळ दुरुस्त करून वाहतुकीसाठी उघडले जातात. मेट्रो मार्गांमध्ये सुरक्षित वाहतूक सुनिश्चित करण्यासाठी सर्व ठिकाणी मानक वाहतूक चिन्हे लावण्यात आलेली आहेत.

प्रशिक्षण आणि जागरूकता

क्रेन ऑपरेटर, रिगर्स, जड उपकरण ऑपरेटर आणि ट्रॅफिक मार्शल यांच्यासाठी विशेष प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित केले गेले. उंचावर काम, सार्वजनिक सुरक्षा आणि वाहतूक सुरक्षा यांसारख्या महत्वाच्या बाबींवर वर्तन-आधारित सुरक्षा प्रशिक्षण आणि सल्लामसलत सत्र देखील घेतली गेली. तात्काळ तयारी मजबूत करण्यासाठी दरमहा थीम-आधारित मॉक ड्रिल्स आयोजित केल्या गेल्या, ज्यामध्ये अग्नी आणि विद्युत अपघात यांसारख्या परिस्थितींचा समावेश होता.

निगराणी आणि पालन

सर्व उच्च उपकरणे प्रत्येक सहा महिन्यांनी तृतीय-पक्ष तज्ज्ञांकडून तपासली व प्रमाणित केली जातात. नियमित विद्युत तपासण्या आणि रंग-कोडित सुरक्षा तपासणींमुळे सुरक्षा प्रोटोकॉलचे पालन सुनिश्चित केले जाते. कंत्राटदारांना दर आठवड्याला वर्कसाईट्स आणि कामगारांची निवासठिकाणे स्वच्छ ठेवण्यासाठी सफाई मोहिमा आयोजित करण्यास प्रोत्साहित केले गेले.

राष्ट्रीय सुरक्षा सप्ताह

चौपन्नवा (54वा) राष्ट्रीय सुरक्षा सप्ताह 4 ते 10 मार्च 2025 दरम्यान साजरा केला गेला, ज्यामध्ये सुरक्षा प्रश्नोत्तरे, स्पर्धा, आणि जागरूकता मोहिमा यांसारख्या उपक्रमांचा समावेश होता, जे सुरक्षा संस्कृतीप्रतीची बांधिलकी विषद करतात. उत्कृष्ट योगदानांसाठी पुरस्कार आणि प्रमाणपत्राद्वारे सन्मानित करण्यात आले. पृथ्वी दिन आणि राष्ट्रीय अग्निशमन सेवा दिन देखील उत्साहात साजरे करण्यात आले.

कामगार कल्याण

कंपनीने बांधकाम कामगारांसाठी विमा योजना सुरु केली, ज्यामुळे कर्मचारी कल्याणाबद्दलची बांधिलकी अधोरेखित केली गेली. वैद्यकीय उपक्रम, ज्यामध्ये डोव्झांची तपासणी शिबिरे, एड्स जागरूकता कार्यक्रम, आणि रक्तदान शिबिरे यांचा समावेश आहे, हे देखील अनेक कार्यस्थळांवर आयोजित केले गेले.

या सातत्यपूर्ण प्रयत्नांमुळे, कंपनी आपली सुरक्षा संस्कृती बळकट करत राहते, आपल्या कामगारांचे आणि समुदायाचे कल्याण सुनिश्चित करते, तसेच कार्यक्षमतेमध्ये उत्कृष्टता राखते.

ओ अँड एम मधील सुरक्षा उपाय आणि पुढाकार

कंपनीने प्रवाशांची सुरक्षा मजबूत करण्यासाठी आणि प्रणालीची विश्वसनीयता वाढवण्यासाठी विविध सुरक्षा उपाय आणि उपक्रम राबविले आहेत. आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान खालील उपक्रम राबविण्यात आले:

• सुरक्षा मॉक ड्रिल्स

- मेट्रो कर्मचाऱ्यांच्या आपत्कालीन परिस्थितीसाठी तयारी सुनिश्चित करण्यासाठी नियमित सुरक्षा मॉक ड्रिल्स आणि प्रशिक्षण सत्र आयोजित करण्यात आले. हे उपक्रम परिचालन आणि देखभाल (ओ अँड एम) विभागांनी सुरक्षा आणि प्रशिक्षण विभागाच्या समन्वयाने आयोजित केले, ज्यामध्ये पॅटोग्राफ अडकणे, एक्सल लॉक, रेल्वे रुळावरील अपघात, मुख्य लाईनवरील ट्रेनमधून प्रवाशांची सुटका, ट्रेन-टू-ट्रेन कपलिंग, लिफ्ट रेस्क्यू, आणि स्थानकांवरील अग्निशमन यांसारख्या परिस्थितींचा समावेश होता.

- एप्रिल 2024 ते मार्च 2025 दरम्यान, एकूण 80 मॉक ड्रिल्स आयोजित केल्या गेल्या, ज्यात रोलिंग स्टॉक, ई अँड एम, पॉवर सप्लाय इंस्टॉलेशन (पीएसआय), ओव्हरहेड इक्विपमेंट (ओएचई), सिग्नलिंग आणि टेलिकॉम, ट्रॅक, सिव्हील आणि परिचालन विभागांमधील 1,676 कर्मचाऱ्यांनी सहभाग घेतला.

आग विझवण्यासाठी यार्ड हायड्रंटचा वापर

ट्रेन पुनःरेलिंगसाठी उचलणे

• संयुक्त सुरक्षा बैठक

- सुरक्षा विभागाने प्रकल्प, परिचालन आणि मॅटेनन्स टीमसह 18 संयुक्त सुरक्षा बैठकांचे आयोजन केले. या बैठका सुरक्षा कामगिरी, महत्वाचे परिमाण, आणि संभाव्य धोक्यांचे पुनरावलोकन करत होत्या. यामध्ये सुरक्षा धोरणांमध्ये अपडेट्स, पालन लक्ष्ये, आणि आपत्कालीन प्रतिसाद योजना यांचा समावेशही होता. सतत प्रशिक्षण आणि पालन यावर भर दिला गेला, ज्यात सहभागी सदस्यांनी सर्वोत्तम पद्धती शेअर केल्या आणि शंकांचे निराकरण केले. जबाबदारी सुनिश्चित करण्यासाठी पाठपुराव्याच्या दृष्टीने कृतीबिंदू ठरवले गेले.

• राष्ट्रीय सुरक्षा सप्ताह मोहीम

- राष्ट्रीय सुरक्षा सप्ताह मोहीम अंतर्गत, महा-मेट्रोने कामगार, कर्मचारी, आणि प्रवाशांमध्ये सुरक्षा जागरूकता वाढवण्यासाठी अनेक उपक्रम राबवले. यात सुरक्षा घोषवाक्य स्पर्धा, प्रवासी माहिती प्रदर्शन प्रणाली (पीआयडीएस) आणि ट्रेन सॅलून एलसीडीवर सुरक्षा संदेश प्रदर्शित करणे, सीपीआर प्रशिक्षण कार्यशाळा आणि कर्मचारी आरोग्य तपासणी शिबिरे, मेगा मॉक ड्रिल्स, आणि ऑन-साइट स्पॉट क्विझ यांचा समावेश होता.
- या मोहिमेमुळे सुरक्षा प्रोटोकॉलचे पालन मजबूत करण्यास मदत झाली, धोके कमी झाले आणि अपघात टाळण्याची संस्कृती निर्माण करण्यास मदत झाली.

• अग्नि सुरक्षा ऑडिट्स

- आग प्रतिबंध, शोध, आणि आपत्कालीन प्रतिसाद यासाठी ठिकाणे चांगली सुसज्ज आहेत की नाही याची खात्री करण्यासाठी ई अँड एम, सिव्हील, आणि सुरक्षा विभागांनी संयुक्तपणे नियमित अग्नि सुरक्षा ऑडिट्स आयोजित केले. या ऑडिट्समध्ये अग्नि शोध व अलार्म प्रणाली, अग्नि दमन प्रणाली, आपत्कालीन निर्गमन आणि सुटका मार्ग, विद्युत सुरक्षा, अग्नि सुरक्षा चिन्हे, आणि उच्च जोखमीच्या क्षेत्रांची तपासणी यावर भर दिला गेला.
- या ऑडिट्समधून मिळालेली निष्कर्ष आणि निरीक्षणे संबंधित विभागांद्वारे प्रणालीबद्धपणे हाताळली गेली.

• स्थानक आणि ट्रेन ऑडिट्स

- सिग्नलिंग, रोलिंग स्टॉक, सिव्हील, ई अँड एम, दूरसंचार, परिचालन आणि सुरक्षा विभागांचे अधिकारी यांच्या संयुक्त तपासणीद्वारे स्थानके आणि ट्रेन्सचे सर्वसमावेशक सुरक्षा ऑडिट्स नियमितपणे आयोजित केले जातात. या ऑडिट्समधून मिळालेली निरीक्षणे आणि शिफारसी त्वरित अंमलात आणल्या जातात, ज्यामुळे उच्च सुरक्षा आणि कार्यक्षमतेचे मानक राखले जातात.

• **ट्रेन ऑपरेटर मॉनिटरिंग, तपासणी आणि ग्रेडिंग**

- नागपूर प्रकल्पांतर्गत ट्रेन ऑपरेशन्स आउटसोर्स केल्यामुळे, महा-मेट्रोने 95 ट्रेन ऑपरेटर्सची कामगिरी मॉनिटर, तपासणी आणि ग्रेड करण्यासाठी 12 अनुभवी इन-हाऊस कर्मचारी आणि अधिकारी तैनात केले. ग्रेडिंग आणि सल्लामसलत अधिकृत वरिष्ठ पर्यवेक्षक आणि अधिकाऱ्यांद्वारे करण्यात आली. या मॉनिटरिंग आणि तपासणी प्रक्रियेतून मिळालेली माहिती कू-ऑडिट टीम द्वारा विश्लेषित केली जाते, ज्यामुळे सुरक्षा उपाय सुधारले जातात, कार्यक्षमता वाढविली जाते, आणि सेवा मानकांचे पालन सुनिश्चित होते.

ओ अँड एम मधील प्रशिक्षण

- कंपनीने विविध कार्यात्मक क्षेत्रांमधील कर्मचाऱ्यांच्या व्यावसायिक विकास आणि प्रशिक्षणाला बळकट करण्यासाठी त्यांचे कार्यक्षेत्र विस्तारित केले आहे. ऑपरेशनल आवश्यकता पूर्ण करण्यासाठी, संघटना अनुभवी व्यावसायिक तसेच नवीन प्रतिभांना भरती करते, तसेच परिचालन आणि देखभाल तसेच प्रकल्प विभागासाठी बाह्य एजन्सीमार्फत आउटसोर्स केलेले कर्मचारी देखील कामावर ठेवते.
- प्रशिक्षणानंतर, कर्मचाऱ्यांना कौशल्य प्रमाणपत्रे दिली जातात आणि री-फ्रेशर प्रशिक्षण किंवा पुन्हा प्रशिक्षणाच्या बाबतीत त्यांचे पालन केले जाते. ही आवश्यकता सर्व श्रेणीतील कर्मचाऱ्यांवर समान रीतीने लागू होते.

प्रशिक्षण कार्यक्रम तीन प्रमुख श्रेणीत आयोजित केलेले आहेत:

- प्रारंभिक प्रशिक्षण: परिचय आणि प्रणाली प्रशिक्षण (भूमिकांनुसार सैद्धांतिक व व्यावहारिक मॉड्यूलस), तसेच ऑन-द-जॉब प्रशिक्षण.
- री-फ्रेशर प्रशिक्षण: कौशल्य प्रमाणपत्रांच्या मुदतीपूर्वी आयोजित केले जाते, ज्यामध्ये सुरक्षा प्रोटोकॉल, मुख्य कार्यप्रणाली, आणि पूर्वीच्या घटनांमधून मिळालेल्या शिकवणुकीवर भर दिला जातो.
- विशेष प्रशिक्षण: यामध्ये निर्माताकडून विशिष्ट उपकरण प्रशिक्षण आणि आपत्कालीन प्रतिसाद प्रशिक्षण यांचा समावेश आहे.

आर्थिक वर्ष 2024-25 मध्ये आयोजित प्रशिक्षण कार्यक्रम

क्र.सं.	विभाग	पुणे मेट्रो		नागपूर मेट्रो	
		एकूण सहभागी प्रशिक्षणार्थी	एकूण मानवी तास	एकूण सहभागी प्रशिक्षणार्थी	एकूण मानवी तास
1.	परिचालन आंतरिक	77	1001	717	4114
2.	देखभाल आंतरिक	25	4923	156	2205
3.	बाह्यस्रोतांद्वारे नेमलेले कर्मचारी	194	33331	108	8824
4.	एफएमएस कर्मचारी	2656	7968	-	-
एकूण		2952	47223	981	15143

कोणत्याही मेट्रो प्रणालीची कार्यक्षमता थेट तिच्या कर्मचाऱ्यांच्या क्षमता, तयारी, आणि सतत व्यावसायिक वाढीशी जोडलेली असते. कंपनीची सर्वसमावेशक प्रशिक्षण चौकट—प्रारंभिक, री-फ्रेशर, आणि विशेष कार्यक्रमांचा समावेश असलेली—नियामक मानकांचे पालन सुनिश्चित करते तसेच सुरक्षा, व्यावसायिकता, आणि सेवा उत्कृष्टतेची संस्कृती विकसित करते. आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान, पुणे मेट्रोमध्ये 2,952 कर्मचारी आणि नागपूर मेट्रोमध्ये 981 कर्मचारी (ऑपरेशन्स, मेटेनन्स, आणि आउटसोर्स श्रेणींमध्ये) प्रशिक्षित करण्यात आले, ज्याचे 62,366+ एकूण मानवी तास होतात. या माध्यमातून संस्थेने आपल्या कर्मचाऱ्यांना जागतिक दर्जाच्या मेट्रो ऑपरेशन्ससाठी आवश्यक कौशल्ये आणि ज्ञान प्रदान करण्यासाठी केलेली बांधिलकी पुन्हा एकदा अधोरेखित केली आहे.

15. बहुमाध्यमीय एकत्रीकरण

कोणत्याही सार्वजनिक वाहतूक प्रणालीची कार्यक्षमता—विशेषतः मेट्रो रेल वाहतूक—मुख्यत्वे करून उपलब्ध कार्यक्षम, प्रवेशयोग्य, वापरकर्तानुकूल, परवडणारी, आणि पर्यावरणपूरक फर्स्ट-माइल आणि लास्ट-माइल कनेक्टिव्हिटीवर अवलंबून असते. महा-मेट्रो शहरासाठी सुरक्षित, कार्यक्षम, विश्वासार्ह, आणि पर्यावरणपूरक वाहतूक प्रणाली प्रदान करण्यासाठी कटिबद्ध आहे, ज्यामध्ये नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी), पुणे महानगर परिवहन महामंडळ लिमिटेड (पीएमपीएमएल), आणि इतर वाहतूक प्राधिकरणांसोबत समन्वय साधला जात आहे. ही दृष्टी मजबूत बहुमाध्यमीय एकत्रीकरण धोरणाद्वारे पुढे नेली जात आहे, जी प्रवाशांना सुरुवातीपासून गंतव्यापर्यंत अखंड आणि त्रासमुक्त प्रवास सुनिश्चित करण्यासाठी डिझाइन केलेली आहे.

मुख्य उद्दिष्ट म्हणजे सतत टिकणारी आणि सर्वसमावेशक सार्वजनिक वाहतूक परिसंस्था विकसित करणे, जी मजबूत फीडर नेटवर्कसह एकत्रित होते. आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान बहुमाध्यमीय एकत्रीकरण मजबूत करण्यासाठी खालील उपक्रम राबवले गेले:

नागपूर मेट्रो टप्पा ।

फर्स्ट-माइल आणि लास्ट-माइल कनेक्टिव्हिटी सुधारणा

कंपनीने शहरातील बस सेवा चालवणाऱ्या नागपूर महानगरपालिकेसोबत समन्वय साधला आहे, तसेच ई-रिक्षा आणि ई-स्कूटरद्वारे फीडर सेवा प्रदान करण्यासाठी खाजगी ऑपरेटरांशी सामंजस्य करार (एमओयू) केला आहे. प्रवेशयोग्यता सुधारण्यासाठी दाट व गर्दीचे क्षेत्र विशेष लक्षात घेण्यात आले आहे.

• नागपूर मनपा फीडर बस सेवा

- वित्तीय वर्ष 2024-25 मध्ये, नागपूर महानगरपालिका आणि इतर संबंधित हितधारकांशी सल्लामसलत करून चार नवीन समर्पित फीडर मार्ग सुरु करण्यात आले. यामुळे नेटवर्क वाढून आठ पुनर्व्यवस्थित फीडर मार्ग आणि सात नवीन फीडर मार्ग झाले.
- कंपनी सार्वजनिक वाहतूक प्रोत्साहित करण्यासाठी आणि नागरिकांच्या प्रवास सवयींमध्ये बदल घडवून आणण्यासाठी हितधारकांशी सल्लामसलत करत राहते. हे मार्ग निवासी आणि व्यावसायिक क्षेत्रांच्या परिवहन आवश्यकतांना पर्याय देण्यासाठी डिझाइन केलेले आहेत.

सिम्बायोसिस इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी येथे फीडर बस सेवेचे उद्घाटन

• ई-रिक्षा फीडर सेवा

- सध्या एका खासगी ऑपरेटरकडे 90 ई-रिक्षांचा संच आहे, ज्यासाठी सुभाष नगर आणि एअरपोर्ट साऊथ मेट्रो स्थानक येथे चार्जिंग स्टेशन बसवले गेले आहेत. ही ॲप-आधारित सेवा शहरभर टप्प्याटप्प्याने विस्तारण्यासाठी योजना आखण्यात आली आहे.

• ई-स्कूटर फीडर सेवा

- सामंजस्य कराराद्वारे (एमओयू), एका ॲप-आधारित सेवा प्रदात्याला सेवा देण्यासाठी नेमण्यात आले आहे. ही सेवा प्रारंभिक टप्प्यात आठ स्थानकांवर 40 ई-स्कूटर्ससह चालवली जाईल आणि नंतर शहरभर टप्प्याटप्प्याने विस्तारित केली जाईल.

• शेयर ऑटो-रिक्शा फीडर सेवा

- मेट्रो स्थानकांना शेअर ऑटो-रिक्शा सेवेद्वारे जोडण्यासाठी, अंतरावर आधारित निश्चित भाडे पद्धतीवर आधारित प्रस्ताव क्षेत्रीय वाहतूक प्राधिकरण (आरटीए), जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली, आर्थिक वर्ष 2023-24 मध्ये मंजूर केला गेला. आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान ही सेवा अजनी चौक मेट्रो स्थानकापर्यंत विस्तारित करण्यात आली, ज्यामुळे संपर्क 21 स्थानकांवर पोहोचला. भविष्यातील सेवा विस्तारासाठी अतिरिक्त क्षेत्रे देखील निश्चित करण्यात आली आहेत.

प्रस्तावित महा-मेट्रो फीडर सेवा

- फर्स्ट-माइल आणि लास्ट-माइल कनेक्टिव्हिटी सुधारण्यासाठी एक मोठे पाऊल म्हणून, कंपनीने स्वतःची फीडर बस सेवा 300 बसेसच्या संचासह चालवण्याचा निर्णय घेतला आहे. बस खरेदी आणि सहायक पायाभूत सुविधा विकास यांचा समावेश असलेला सविस्तर प्रकल्प अहवाल (डीपीआर) अंतिम टप्प्यात आहे.
- खालील निकषांच्या आधारे एकूण 71 समर्पित फीडर मार्ग निश्चित केले गेले आहेत:
 - i. एनएमसी बस कव्हेरेज कमी असलेली क्षेत्रे
 - ii. प्रति किलोमीटर कमी उत्पन्न (ईपीकेएम) असलेले मार्ग
 - iii. इतर वाहतूक प्रणालींसोबत समांतर मार्ग टाळणे
- हा उपक्रम टप्पा I (संचलनात) आणि टप्पा II (बांधकामात) मेट्रो कॉरिडॉर्सवरील प्रवेशयोग्यता मजबूत करण्याच्या व्यापक प्रयत्नाचा भाग आहे. बसव्यतिरिक्त, 10-सीटर बॅटरी-ऑपरेटेड इलेक्ट्रिक वाहनांचा (उदा., टाटा मॅजिक) वापर नागरवस्त्यांमध्ये, जिथे रस्त्यांची रुंदी कमी आहे, मेट्रो स्थानकांशी कनेक्टिव्हिटी सुधारण्यासाठी प्रस्तावित केला आहे.

कॉमन सिटी मोबिलिटी ॲप

- नागपूर शहर बस सेवा नागपूर महानगरपालिकेद्वारे चालवली जाते. एनएमसीने आपल्या इंटेलेजंट बस ट्रान्सपोर्ट मॅनेजमेंट (आयबीटीएम) ऑपरेटर म्हणून चलो मोबिलिटी प्रा. लि. यांची नियुक्ती केली आहे. या ऑपरेटरकडून 'चलो' ॲपचे व्यवस्थापन केले जाते, जे प्रवाशांना तिकिट बुकिंग तसेच बसची रिअल-टाइम माहिती उपलब्ध करून देते. कंपनीने कॉमन सिटी मोबिलिटी ॲप सुरू करण्याचा उपक्रम हाती घेतला आहे. या ॲपच्या माध्यमातून तिकिट सुविधा आणि रिअल-टाइम माहिती मेट्रो तसेच शहर बस सेवांसाठी उपलब्ध करून दिली जाईल. पुढील टप्प्यांमध्ये या प्लॅटफॉर्ममध्ये फीडर सेवा व इंटरमिजिएट पब्लिक ट्रान्सपोर्ट (आयपीटी) प्रणालींचाही समावेश केला जाईल, ज्यामुळे प्रवाशांना एकात्मिक आणि अखंड डिजिटल अनुभव मिळेल.

भौतिक एकत्रीकरण

- कंपनीने मेट्रो स्थानकांवर भौतिक एकत्रीकरणासाठी संकल्पनात्मक योजना, जनरल अरेंजमेंट ड्राइंग्स (जीएडी) आणि अंमलबजावणी स्तरावरील आराखडे तयार केले आहेत. प्रवासी जोडणीसाठी आवश्यक पायाभूत सुविधा जवळपास सर्व स्थानकांवर आधीच उभारण्यात आल्या आहेत.
- स्थानकांमध्ये व परिसरात मल्टिमोडल इंटीग्रेशन (एमएमआय) उपाययोजना कंपनीतर्फे राबविण्यात आल्या आहेत. तथापि, व्यापक पायाभूत सुविधांची जबाबदारी नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी), नागपूर सुधार प्रन्यास (एनआयटी), सार्वजनिक बांधकाम विभाग (पीडब्ल्यूडी) व भारतीय राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण (एनएचआय) यांसारख्या संस्थांवर आहे. शहरभरात एमएमआय ने सुसंगत नेटवर्क उभारण्यासाठी या सर्व संस्थांशी सातत्यपूर्ण समन्वय ठेवला जात आहे.

पुणे मेट्रो टप्पा-I

• पीएमपीएमएल फीडर बस सेवा

- आर्थिक वर्ष 2024-25 मध्ये पीएमपीएमएल व इतर भागधारकांच्या समन्वयातून आणखी सहा समर्पित फीडर मार्ग सुरू करण्यात आले. यामुळे एकूण फीडर मार्गांची संख्या 22 झाली असून 84 बसांचा ताफा कार्यरत आहे.
- कल्याणी नगर मेट्रो स्थानक ते मगरपट्टा सिटी, हडपसर या मार्गावर फीडर बस सेवा सुरू करण्यात आली. भाडे संरचना ₹ 5 ते ₹ 20 इतकी परवडणारी ठेवण्यात आली असून यामुळे नागरिकांना सार्वजनिक वाहतुकीचा वापर करण्यास प्रोत्साहन मिळेल आणि खासगी वाहनांवरील अवलंबित्व कमी होईल.

ई-बाईक फीडर सेवा

- खासगी ऑपरेटरसोबत सामंजस्य करार करून ऑप-आधारित ई-बाईक सेवा अनेक स्थानकांवर सुरु करण्यात आली आहे, ज्यामध्ये पीसीएमसी, संत तुकाराम नगर, स्वारगेट, रामवाडी आणि वनाज यांचा समावेश आहे. या ई-बाईक्सना जीपीएस ट्रॅकिंग, चार्जिंग व बॅटरी-स्वॉपिंग सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत.

ई-स्कूटर फीडर सेवा

- सामंजस्य करारांतर्गत ऑप-आधारित ई-स्कूटर फीडर सेवा सुरु करण्यात आली आहे, जी आनंदनगर मेट्रो स्थानक आणि एमआयटी-डब्ल्युपीयू कॅम्पस दरम्यान चालवली जाते. सध्या 30 स्कूटर्स या मार्गावर कार्यरत असून, दररोज सरासरी 180 प्रवासी या सेवेचा लाभ घेत आहेत.

शेअर्ड ऑटो-रिक्षा फीडर सेवा

- शेवटच्या टप्प्यातील जोडणी अधिक बळकट करण्यासाठी, पुणे प्रादेशिक परिवहन कार्यालय (आरटीओ) यांनी ऑगस्ट 2023 मध्ये शेअर्ड ऑटो-रिक्षा फीडर सेवेला मान्यता दिली. ही सेवा अक्का व पर्पल लाईनवरील (वनाज ते रुबी हॉल क्लिनिक आणि पीसीएमसी ते जिल्हा न्यायालय दरम्यान) 18 मेट्रो स्थानकांवर सुरु करण्यात आली. या स्थानकांवर समर्पित स्टॅण्ड्स व निश्चित मार्ग फलकांसह भाडे तपशील लावण्यात आले आहेत, जेणेकरून सेवा व्यवस्थित चालवता येईल. कंपनी आरटीओ व ऑटो संघटनांसोबत सतत समन्वय ठेवून या सेवांची विश्वसनीयता वाढविण्यावर काम करीत आहे.

मार्गदर्शक आणि नाविन्यपूर्ण फलक

- 28 मेट्रो स्थानक परिसरात जास्त पादचारी वर्दळीच्या ठिकाणी 50 माहितीपूर्ण फलक (22x30 आकाराचे) बसविण्यात आले असून, त्यावर जवळच्या मेट्रो स्थानकाची माहिती दिली आहे.
- मोठ्या वापरकर्ता गटांच्या सहकार्याने वन पुणे स्मार्ट कार्ड (नॉन-केवायसी) सुरु करण्यात आले आहे.
- मेट्रो मित्र ही संकल्पना राबविण्यात आली असून, 27 कार्यरत स्थानकांवर प्रतिनिधी नेमण्यात आले आहेत. प्रत्येक स्थानकासाठी स्वतंत्र व्हॉट्सअॅप ग्रुप तयार करण्यात आले आहेत, जे फीडर सेवा प्रोत्साहित करण्यासाठी व प्रवाशांना तत्काळ सहाय्य देण्यासाठी वापरले जात आहेत.
- एका सल्लागार संस्थेसोबत सामंजस्य करार करून तिला मेट्रो स्थानकांवर व परिसरात बाजार अभ्यास व सर्वेक्षणाची जबाबदारी देण्यात आली आहे. या अभ्यासाचा उद्देश प्रवाशांच्या गरजा, मागणीचे स्वरूप, अडचणी व संधी यांचे विश्लेषण करून प्रवासीसंख्या वाढवणे आणि फीडर मार्ग अधिक कार्यक्षम बनवणे हा आहे.

‘वन जर्नी, वन ऑप’ – माहिती एकत्रीकरण

- महा-मेट्रोने एक कॉमन सिटी मोबिलिटी ऑप विकसित करण्यासाठी पुढाकार घेतला आहे. या ऑपमधून पुणे मेट्रो व पीएमपीएमएल बससेवेचे तिकीट एकत्रितपणे उपलब्ध होईल. ऑप प्रवाशांना दोन्ही सेवांची रिअल-टाइम माहिती देईल. पुढील टप्प्यात फीडर सेवा व इंटरमिजिएट पब्लिक ट्रान्सपोर्ट (आयपीटी) यांचाही समावेश करण्यात येणार आहे. यामुळे प्रवाशांना एकात्मिक, अखंड आणि सुलभ प्रवास अनुभव मिळणार आहे.

‘वन जर्नी, वन कार्ड’ – भाडे एकत्रीकरण

- पीएमपीएमएलच्या सहकार्याने रु-पे समर्थित कॉमन मोबिलिटी कार्ड राबविण्याची प्रक्रिया सुरु आहे. सुरुवातीला हे कार्ड पुणे मेट्रो व पीएमपीएमएल बस सेवांसाठी लागू असेल. पुढे हे कार्ड इतर वाहतूक माध्यमे व निवडक किरकोळ (रिटेल) केंद्रांमध्येही वापरता येईल. यामुळे प्रवाशांना सोयीस्कर, रोकडविरहित आणि एकात्मिक भाडेभरणा प्रणालीचा लाभ मिळेल.

16. पर्यावरणीय उपक्रम

- कंपनी आपल्या मेट्रो प्रकल्पांच्या नियोजन, बांधकाम आणि संचालनामध्ये पर्यावरणपूरक व ऊर्जा-कार्यक्षम उपाय अंमलात आणण्यास कटिबद्ध आहे. प्रकल्प राबवितांना प्रत्येक टप्प्यात शाश्वततेचा विचार केला जातो, ज्यामुळे इंडियन ग्रीन बिल्डिंग कौन्सिल (आयजीबीसी) च्या मानकांशी, संबंधित कायदेशीर अटींशी आणि आंतरराष्ट्रीय सर्वोत्तम पद्धतींशी सुसंगती राखली जाते.

हरित पायाभूत सुविधा व प्रमाणपत्र

- नागपूर व पुणे मेट्रो नेटवर्कमधील सर्व कार्यरत स्थानके व डेपो आयजीबीसी प्लेटिनम रेटिंग मिळविण्याच्या दृष्टीने डिझाइन करण्यात आले आहेत. शाश्वत डिझाइन वैशिष्ट्यांमध्ये भवनाचे योग्य उन्मुखीकरण, नैसर्गिक प्रकाश व वायुवीजनाचा जास्तीत जास्त वापर, ऊर्जा-बचत करणारी उपकरणे व पर्यावरणपूरक साहित्याचा वापर यांचा समावेश आहे.

नवीकरणीय ऊर्जा व ऊर्जा कार्यक्षमता

- **सौर ऊर्जा एकीकरण**
 - नागपूर मेट्रो: आर्थिक वर्ष 2024-25 मध्ये स्थानके व डेपोवरील रुफटॉप सौर प्रकल्पांमधून लक्षणीय नवीकरणीय ऊर्जा निर्मिती झाली. यामुळे ग्रीडवरील अवलंबित्व व परिचालन खर्च कमी झाले.
 - पुणे मेट्रो: आर्थिक वर्ष 2024-25 मध्ये चार एलिवेटर स्थानकांवर 1.2 मेगावॅट-पी सौर विद्युत (पीव्ही) क्षमता सुरु करण्यात आली. यामुळे एकूण क्षमता 5.3 मेगावॅट-पी वर पोहोचली. या प्रणालींमधून 6.33 दशलक्ष युनिट्स वीज निर्मिती झाली.
- **ऊर्जा कार्यक्षमता उपाय**
 - रोलिंग स्टॉकमध्ये रिजनरेटिव्ह ब्रेकिंग तंत्रज्ञान, ऊर्जा-बचत प्रकाश व्यवस्था व बिल्डिंग मॅनेजमेंट सिस्टीम्स (बीएमएस) बसविण्यात आल्या आहेत, ज्यामुळे ऊर्जेचा वापर अधिकतम कार्यक्षम झाला आहे. डायनॅमिक पॉवर फॅक्टर कम्पेन्सेटर (डीपीएफसी) पॅनेल्स सहायक उपकेंद्रांमध्ये बसविण्यात आले आहेत. यामुळे सतत 0.98 पेक्षा अधिक पॉवर फॅक्टर राखला गेला आणि मासिक वीज बिलामध्ये लक्षणीय बचत झाली.

पाणी संवर्धन आणि व्यवस्थापन

- **पावसाचे पाणी साठवणे**

नागपूर आणि पुणे मेट्रोच्या सर्व स्टेशनमध्ये पावसाचे पाणी साठवण्याची व्यवस्था आहे, जे भूमिगत जलाशय पुनर्भरणासाठी किंवा अन्य असंख्य उपयोगांसाठी वापरले जाते.
- **पाणी बचतीची उपकरणे**

लो-फ्लो टॅप्स, ड्युअल-फ्लश सिस्टम्स आणि जल-बचतीसाठी लॅंडस्केपिंग यामुळे पाण्याचा एकूण वापर कमी होतो.
- **प्रक्रियायुक्त पाण्याचा पुनर्वापर**

साइटवरील सीवेज ट्रीटमेंट प्लांट्स (एसटीपी), ज्यात डीआरडीओ-डीआरडीई सहकार्याने विकसित बायोडायजेस्टर तंत्रज्ञान समाविष्ट आहे, फ्लशिंग आणि लॅंडस्केपिंगसाठी पूर्णपणे प्रक्रियायुक्त पाण्याचा पुनर्वापर सुनिश्चित करतात. या प्रणाली स्लज तयार न करता आणि कमी ऊर्जा वापरून कार्य करतात.

कचरा व्यवस्थापन आणि प्रदूषण नियंत्रण

- **झिरो डिस्चार्ज धोरण**

हे धोरण सुनिश्चित करते की कोणतेही अप्रक्रियायुक्त सांडपाणी वातावरणात सोडले जाणार नाही.
- **घनकचरा व्यवस्थापन**

कचऱ्याचे वर्गीकरण मूळ स्रोतावर केले जाते; पुनर्वापरयोग्य व सेंद्रिय कचरा स्वतंत्रपणे नगरपालिका नियमांनुसार प्रक्रिया केला जातो.

पर्यावरणीय देखरेख आणि व्यवस्थापन

• पर्यावरणीय आणि सामाजिक व्यवस्थापन योजना (ईएसएमपी)

ईएसएमपी बांधकाम आणि संचालनादरम्यान संभाव्य पर्यावरणीय आणि सामाजिक परिणाम कमी करण्यासाठी राबवली जाते, ज्यात हवेची गुणवत्ता, आवाज, कचरा, आणि समुदाय सहभागाचा समावेश आहे.

• बाह्य पर्यावरणीय व सामाजिक लेखापरीक्षण

कंपनीने टप्पा I साठी बाह्य ई अँड एस तज्ज्ञांना नेमले आहे, जे ईएसएमपी ची बांधकाम दरम्यान आणि सुरुवातीच्या दोन वर्षांच्या परिचालनामध्ये पूर्तता करत आहेत. स्वतंत्र पुनरावलोकनांनी राष्ट्रीय नियम व आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्था मानकांचे पालन निश्चित केले आहे. टप्पा I ची देखरेख पूर्ण झाली असून, अंतिम लेखापरीक्षण आर्थिक वर्ष 2023-24 मध्ये नागपूर मेट्रो टप्पा I साठी झाले. कंपनीने नागपूर मेट्रो टप्पा II साठी बाह्य ई अँड एस तज्ज्ञांच्या नेमणुकीस सुरुवात केली आहे, ज्याद्वारे शाश्वततेच्या वचनबद्धतेची पूर्तता होईल.

• आयएसओ 14001 प्रमाणपत्र

नागपूर आणि पुणे मेट्रो प्रणाली दोन्ही पर्यावरणीय व्यवस्थापन प्रणाली (ईएमएस) साठी आयएसओ 14001 प्रमाणपत्र कायम राखले आहे, जे संरचित देखरेख, नियमांचे पालन आणि सातत्यपूर्ण सुधारणा सुनिश्चित करते.

समुदाय सहभाग आणि जनजागृती

- प्रवाशांमध्ये, कर्मचाऱ्यांमध्ये आणि कंत्राटदारांमध्ये पर्यावरणीय जाणीव वाढवण्यासाठी नियमितपणे पर्यावरणीय जनजागृती मोहीम, वृक्षारोपण अभियान आणि हिरव्या वाहतुकीला प्रोत्साहन देणाऱ्या कार्यक्रमांचे आयोजन केले जाते. विशेषतः, पुणे मेट्रोमध्ये पर्यावरणीय उपक्रमांना सण-उत्सव आणि इतर सार्वजनिक कार्यक्रमांसह जोडून समुदाय सहभाग वाढविण्यावर भर दिला जातो.

17. कॉर्पोरेट कम्युनिकेशन

कंपनीच्या कॉर्पोरेट कम्युनिकेशन विभागाने नियमितपणे एक मालिकात्मक कार्यक्रमांची रचना केली, जी फक्त महा मेट्रोच्या सार्वजनिक उपस्थितीला बळकट करण्यापुरती मर्यादित न राहता प्रवाशांच्या संख्येत वाढीसाठीही होती. या उपक्रमांचा उद्देश नागपूर आणि पुणे नागरिकांशी सक्रिय संवाद साधणे आणि कंपनीच्या विविध कामकाजाबद्दल महत्त्वाची माहिती पोहोचवणे होता. प्रगती, नवकल्पना, नवीन प्रकल्प आणि इतर महत्त्वाच्या घटनांबाबत अद्यतने नियमितपणे छापील, इलेक्ट्रॉनिक आणि सोशल मिडिया प्लॅटफॉर्मवर शेअर केली जातात.

सिटिझन आउटरीच प्रोग्रामने सार्वजनिक सहभागासोबतच विविध हितसंबंधींशी सहकार्य करण्यावर भर दिला. हे उपक्रम विभागाच्या व्यापक क्रियाकलाप, मोहिमा आणि कार्यक्रमांना पूरक ठरतात, ज्याचा उद्देश समुदायाशी दृढ नाते निर्माण करणे हा आहे.

मेट्रो संवाद

कंपनीच्या स्थापनेपासून सुमारे 800 मेट्रो संवाद कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले आहे. सुरुवातीच्या वर्षांत, या कार्यक्रमांचा मुख्य उद्देश प्रकल्पाबद्दल सविस्तर माहिती देणे होता. प्रकल्प राष्ट्राला समर्पित केल्यावर, लक्ष प्रवाशांची संख्या वाढविण्यावर आणि नागपूर मेट्रोचे विविध हितसंबंधींमध्ये जनजागृती करण्यावर केंद्रित केले गेले.

मेट्रो संवाद कार्यक्रम महाविद्यालये, शाळा, सरकारी आणि खासगी कार्यालये, बँका, रुग्णालये, मेट्रो स्टेशन आणि उद्यानांसारख्या सार्वजनिक स्थळांवर आयोजित केले गेले. या सत्रांमध्ये सहभागींना महा कार्डच्या वापराचे फायदे, भाड्यावरील सवलती आणि उपलब्ध तिकीट पर्याय यासारख्या विषयांबाबत माहिती दिली गेली. सहभागींमध्ये म्हणजे शैक्षणिक संस्था, निवासी सोसायटी, संघटना, सामाजिक गट आणि इतर समुदाय प्रतिनिधी यांचा समावेश होता.

समुदाय सहभागिता आणि सामाजिक उपक्रम

- **सामाजिक उपक्रम:** रक्तदान शिबिरे आणि दुर्बल वर्गातील मुलांसाठी मार्गदर्शित सहली यांसारख्या उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.

- **पर्यावरण संवर्धन:** जागतिक पर्यावरण दिनानिमित्त, वृक्षारोपण मोहिमेअंतर्गत 200 पेक्षा अधिक झाडे लावण्यात आली.
- **शैक्षणिक सहभागिता:** शाळा आणि महाविद्यालयांनी नियमितपणे मेट्रो भवन भेटीचे आयोजन केले, जिथे विद्यार्थ्यांना प्रकल्पाची अंमलबजावणी आणि कार्यान्वयन टप्प्यांबाबत माहिती दिली गेली तसेच अतिरिक्त प्रणाली वैशिष्ट्यांवर संक्षिप्त माहिती प्रदान करण्यात आली.
- **उत्सवात्मक उपक्रम:** मेट्रो परिसरात वाढदिवस साजरे करणे, कौटुंबिक कार्यक्रम आणि समुदाय संमेलनांचे आयोजन केले गेले, ज्यामुळे जनतेचा मेट्रोशी संवाद वाढला.
- **पल्स पोलिओ मोहिम:** राज्य सरकारी अधिकाऱ्यांच्या सहकार्याने सर्व मेट्रो स्थानकांवर पोलिओ लसीकरण बूथ उभारले गेले.
- **आरोग्य आणि तंदुरुस्ती कार्यक्रम:** वर्षभर विविध आरोग्य तपासणी शिबिरे, जनजागृती सत्रे आणि योग कार्यक्रम आयोजित केले गेले, ज्यात जागतिक योग दिनानिमित्त विशेष सत्रांचा समावेश होता.

18. मानव संसाधन व्यवस्थापन

कंपनीला जाणीव आहे की मानव संसाधन व्यवस्थापन हे संस्थात्मक प्रगतीचे एक महत्वाचे साधन आहे. भारत सरकार आणि महाराष्ट्र सरकार यांच्या दूरदृष्टीची पूर्तता करण्यामध्ये आघाडीचे स्थान मिळविण्याची कंपनीची महत्वाकांक्षा आहे आणि त्याचबरोबर भागधारकांना दीर्घकालीन मूल्य देण्याची सातत्याने बांधिलकी आहे. विद्यमान आव्हानांनंतरही कंपनी भविष्याबाबत आशावादी आहे आणि शाश्वत विकास साध्य करण्यासाठी कटिबद्ध आहे.

कंपनी कर्मचारी विकासाच्या संवर्धनावर विशेष भर देते, जिथे वैयक्तिक तसेच व्यावसायिक प्रगतीची संधी उपलब्ध करून दिली जाते. तसेच, प्रत्येक व्यक्तीला सन्मानित, सहकार्यशील आणि प्रेरित वाटेल असे कार्यस्थळ उपलब्ध करून देण्यासाठी ती वचनबद्ध आहे, जेणेकरून कर्मचारी संस्थेच्या यशासाठी योगदान देतील.

मनुष्यबळ

कंपनी सर्वोत्तम प्रतिभावान मनुष्यबळ आकर्षित करण्यासाठी आणि टिकवून ठेवण्यासाठी सतत प्रयत्नशील आहे. धोरणात्मक सहभाग आणि कौशल्य व्यवस्थापन उपक्रमांच्या माध्यमातून कंपनीने असे कार्यबल उभारले आहे, जे आपली कौशल्ये आणि तज्ज्ञता वापरून प्रवासी तसेच सहकारी यांच्याशी सकारात्मक संबंध प्रस्थापित करू शकते.

31 मार्च 2025 रोजी कंपनीतील मनुष्यबळाची स्थिती पुढीलप्रमाणे आहे:

अनु. क्र.	रोजगाराचा प्रकार	नागपूर मेट्रो	पुणे मेट्रो	नवी मुंबई मेट्रो लाईन-1	ठाणे मेट्रो	एकूण मनुष्यबळ
1	नियमित	305	224	15	00	544
2	कंत्राटी	150	127	30	00	307
3	प्रतिनियुक्ती	05	08	00	00	13
4	पुनर्नियुक्ती	43	28	07	04	82
5	सल्लागार	16	02	00	02	20
एकूण		519	389	52	06	966

भरती

भरती प्रक्रियेमध्ये विविध स्तरांवरील मूल्यमापनाचा समावेश असतो, ज्यायोगे संस्थेच्या संस्कृतीला व कार्यात्मक भूमिकांना सर्वाधिक अनुरूप उमेदवारांची निवड केली जाऊ शकते. वेळबद्ध प्रकल्पांच्या पूर्ततेसाठी तसेच मेट्रो रेल्वेच्या संचालन व देखभालीसाठी कंपनी नियमित व कंत्राटी या दोन्ही स्वरूपात थेट बाजारातून अनुभवी व्यक्ती तसेच नवीन पदवीधरांची भरती करते.

याशिवाय, तातडीच्या गरजा भागविण्यासाठी, सिद्ध तांत्रिक कौशल्य असलेले कर्मचारी प्रतिनियुक्ती, पुनर्नियुक्ती किंवा सल्लागार या स्वरूपात अल्पकालीन कालावधीसाठी नियुक्त केले जातात.

राखीव प्रवर्गातील रोजगार

कंपनी महाराष्ट्र राज्यासाठी भारत सरकारने जारी केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार भरती प्रक्रियेत आरक्षण रोस्टरचे काटेकोरपणे पालन करते. या आरक्षण रोस्टरच्या माध्यमातून कंपनी एससी/एसटी/ओबीसी/इडब्ल्यूएस घटकांना समान संधी उपलब्ध करून देते. जाहिराती प्रसिद्ध करण्यासाठी आरक्षणाची टक्केवारी पुढीलप्रमाणे आहेत:

अनु.क्र.	प्रवर्ग	कार्यकारी (संपूर्ण भारतासाठी लागू)	गैर-कार्यकारी (महाराष्ट्रासाठी लागू)
1	अनुसूचित जाती	15%	10%
2	अनुसूचित जमाती	7.5%	9%
3	इतर मागासवर्गीय	27%	27%
4	आर्थिक दुर्बल घटक	10%	10%

कंपनीकडून प्रसिद्ध करण्यात आलेल्या सर्व जाहिरातींसाठी एससी/एसटी/ओबीसी/इडब्ल्यूएस उमेदवारांना अर्ज शुल्कातून सूट दिली जाते. राखीव प्रवर्गातील कर्मचाऱ्यांच्या तक्रारींचे निवारण करण्यासाठी एक लायझन ऑफिसर (एलओ) नियुक्त करण्यात आला आहे आणि यासाठी स्वतंत्र तक्रार नोंदवही ठेवण्यात आली आहे. या तक्रारींवर प्राधान्याने आणि संबंधित यंत्रणेद्वारे कार्यवाही केली जाते.

31 मार्च 2025 पर्यंत, संस्थेमध्ये एससी/एसटी/ओबीसी/इडब्ल्यूएस या राखीव प्रवर्गातील एकूण 416 कर्मचारी कार्यरत आहेत, ज्यांचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे:

अनु.क्र.	प्रकल्प	कर्मचाऱ्यांची संख्या
1	नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्प	एससी-44, एसटी-21, ओबीसी-135
		एकूण-200
2	पुणे मेट्रो रेल प्रकल्प	एससी-49, एसटी-12, ओबीसी-139
		एकूण 200 -
3	नवी मुंबई मेट्रो लाईन-1	एससी 03 -, एसटी 00 -, ओबीसी 13 -
		एकूण - 16
4	ठाणे इंटिग्रल रिंग मेट्रो	एससी 00 -, एसटी 00 -, ओबीसी 00 -
		एकूण - 00

महिला सशक्तिकरण

कंपनी कार्यस्थळावर लिंग विविधतेस प्रोत्साहन देण्याचा प्रयत्न करते आणि कार्यकारी तसेच गैर-कार्यकारी पदांवर महिलांसाठी समान संधी प्रदान करते. महिला कर्मचाऱ्यांसाठी सुरक्षित, लवचिक आणि सहायक वातावरण राखण्यासाठी कंपनी सक्रिय पावले उचलते. महिला उमेदवारांना प्रोत्साहित करण्यासाठी, सर्व जाहिरात केलेल्या पदांसाठी भरती प्रक्रियेत अर्ज शुल्काची विशेष सूट दिली जाते.

31 मार्च 2025 पर्यंत, कंपनीमध्ये विविध प्रकल्पांमध्ये 95 महिला कर्मचारी काम करत आहेत. तपशील पुढीलप्रमाणे आहेत:

अनु.क्र.	प्रकल्प	महिला कर्मचाऱ्यांची संख्या
1	नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्प	49
2	पुणे मेट्रो रेल प्रकल्प	43
3	नवी मुंबई मेट्रो लाईन-1	03
4	ठाणे इंटिग्रल रिंग मेट्रो रेल प्रकल्प	00
एकूण		95

कामाच्या ठिकाणी लैंगिक छळ टाळणे

कंपनी सर्व महिला कर्मचाऱ्यांचे कोणत्याही अवांछित वर्तनापासून, मग ते जाणूनबुजून केलेले असो किंवा अजाणतेपणाने, किंवा लैंगिक स्वरूपाचे असो, संरक्षण सुनिश्चित करण्यासाठी वचनबद्ध आहे. आमचा उद्देश सुरक्षित, आनंदी, आरोग्यदायी आणि सौम्य कार्य वातावरण निर्माण करणे आहे, जे कोणत्याही प्रकारच्या लैंगिक छळापासून मुक्त असेल. ही वचनबद्धता केवळ कामाच्या ठिकाणी असलेल्या महिला कर्मचाऱ्यांपुरती मर्यादित नसून, कंपनीशी विविध स्वरूपात संपर्क साधणाऱ्या सर्व महिलांवरही लागू होते, ज्यात ग्राहक, अभ्यागत, विक्रेते, इंटरन, प्रशिक्षणार्थी आणि प्रॉबेशनरी कर्मचारी यांचा समावेश आहे.

कंपनी वेळोवेळी कार्यशाळा आणि ओरिएंटेशन कार्यक्रम आयोजित करते, जे कर्मचाऱ्यांना आणि समिती सदस्यांना कायद्याच्या तरतुदींबाबत संवेदनशील बनविण्यासाठी असतात.

कंपनी कामाच्या ठिकाणी लैंगिक छळाबाबत शून्य सहनशीलता धोरण पाळते आणि कामाच्या ठिकाणी महिलांवरील लैंगिक छळ (प्रतिबंध, निर्बंध आणि निवारण) अधिनियम, 2013 व त्यानुसार तयार केलेल्या नियमांचे काटेकोर पालन करते. कोणत्याही लैंगिक छळाच्या तक्रारींचे निवारण करण्यासाठी आंतरिक समिती (आयसी) स्थापन केलेली आहे.

कंपनीच्या सर्व कार्ये आणि कार्यालयांसाठी आंतरिक समिती तक्रारी निवारणासाठी कार्यरत आहे. आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान, कंपनीकडे लैंगिक छळाबाबत एक तक्रार प्राप्त झाली होती, जी त्याच वर्षात निवारण केली गेली.

डॉटनेटची ओळख:

कागदविरहित कार्यपद्धतीला प्रोत्साहन देण्यासाठी कंपनीने 'डॉटनेट' हा वेब-आधारित अनुप्रयोग राबविण्यास सुरुवात केली आहे, जो कर्मचाऱ्यांच्या मासिक दावे/वैयक्तिक दावे इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने प्रक्रिया करण्यासाठी तयार केला गेला आहे. हा इलेक्ट्रॉनिक सिस्टम दावे सहज, कार्यक्षम आणि सुलभ पद्धतीने नोंदविणे आणि त्यांची हालचाल करण्याची सुविधा उपलब्ध करतो. या अनुप्रयोगाद्वारे कर्मचारी त्यांच्या मूलभूत माहिती, दाव्यांची स्थिती, रक्कम परत मिळणे इत्यादी इलेक्ट्रॉनिक उपकरणांवर पाहू शकतील आणि आवश्यकतेनुसार बदलांसाठी विनंती सादर करू शकतील. यामुळे संस्थेत कागदविरहित कार्यपद्धतीवर भर दिला गेला असून कर्मचारी एचआर/फायनान्स कार्यालयात प्रत्यक्ष जाऊ नये, ज्यामुळे त्यांचा वेळ वाचेल.

ई-ऑफिसची अंमलबजावणी:

कार्यक्षमतेच्या, कागदविरहित कार्यपद्धतीच्या आणि पर्यावरणीय टिकावाच्या वचनबद्धतेनुसार तसेच मोठ्या कागदी फाइल्स ज्या जागा घेऊन ठेवाव्या लागतात, त्याचा भार कमी करण्यासाठी व कामामध्ये विलंब न होण्यासाठी ई-ऑफिस या स्वरूपातील कार्यालयीन ऑटोमेशन सोल्यूशन राबविण्यात आले आहे. ई-ऑफिस सध्या कार्यरत आहे आणि सर्व कर्मचाऱ्यांना ई-ऑफिस सॉफ्टवेअरच्या प्रभावी वापरासाठी योग्य प्रशिक्षण प्रदान केले गेले आहे.

कार्यक्षमता व नोंद व्यवस्थापन सुधारणा:

कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी आणि कागद वापर कमी करण्यासाठी कंपनीने डिजिटल तंत्रज्ञान अंगिकारले आहे, ज्यामध्ये ई-ऑफिस, कर्मचारी स्वयं सेवा (ईएसएस), व्यवस्थापक स्वयं सेवा (एमएसएस), आणि सिस्टीम ॲप्लिकेशन आणि प्रॉडक्ट (एसएपी) प्रणालींचा समावेश आहे. या पद्धतीमुळे कागदपत्रांचे प्रमाण कमी होते आणि डिजिटल नोंदी संगणक प्रणालीत सहज उपलब्ध राहतात, ज्यामुळे दीर्घकालीन वापरासाठी सुरक्षितता सुनिश्चित होते.

19. अधिकृत भाषा

कंपनीच्या अधिकृत भाषांमध्ये हिंदी आणि इंग्रजी समाविष्ट आहेत. तथापि, राज्य शासन विभाग आणि स्थानिक राज्य संस्थांशी पत्रव्यवहार मराठीतही केला जातो. सर्व मेट्रो स्थानकांवर प्रदर्शित फलक आणि घोषणा इंग्रजी, हिंदी, व मराठीत केल्या जातात, जेणेकरून प्रवाशांना सोयीस्कर असेल.

अधिकृत भाषेचा प्रचार करण्यासाठी, महाव्यवस्थापक (एचआर) यांच्या नेतृत्वाखाली एक समर्पित राजभाषा विभाग कार्यरत आहे. तसेच, कंपनीची वेबसाईट देखील द्विभाषिक आहे.

20. आचारसंहिता

मूल्ये आपल्याच्या जीवनाचा अविभाज्य भाग आहेत; ती आपला स्वभाव सुधारतात आणि आपल्या विश्वासाच्या प्रामाणिकपणाला वृद्धिंगत करतात. कंपनीच्या संस्थात्मक आणि वैयक्तिक मूल्यांचा उद्देश समाज आणि समुदायांना लाभ देणे आहे ज्यामध्ये कंपनी कार्यरत आहे. कंपनीच्या व्यवस्थापन पद्धती आणि व्यवसाय आचरण देश, स्थानिक भाग आणि समुदायावर सकारात्मक परिणाम करतात आणि लागू असलेल्या कायद्यांनुसार आहेत. मूल्ये आणि आचारसंहिता सर्व कर्मचाऱ्यांवर बंधनकारक आहे. नियमांचे पालन न केल्यास गंभीर परिणाम होऊ शकतात, ज्यामध्ये कंपनीच्या आचरण, शिस्त आणि अपील नियमांनुसार कारवाई होऊ शकते.

नैतिक आचरण

कंपनीचा प्रत्येक कर्मचारी संघटनेचे प्रतिनिधित्व व्यावसायिकतेने, प्रामाणिकपणे आणि सत्यनिष्ठेने करण्याची अपेक्षा आहे, उच्च नैतिक आणि नैतिक मानकांचे पालन करत असे आचरण न्याय्य, पारदर्शक असावे आणि बाह्य पक्षांनाही तसे दिसावे. प्रत्येक कर्मचारी आपल्या कार्यक्षेत्रात आचारसंहितेचे पालन करण्यास आणि अंमलबजावणी करण्यास जबाबदार आहे. आचारसंहितेचे पालन न केल्यास आचरण नियमांनुसार कारवाई होऊ शकते. कर्मचाऱ्यांनी त्यांच्या कर्तव्यासाठी वेळेवर उपस्थित राहणे, संयमी वागणे, नीटसर कपडे परिधान करणे आणि स्थापित कार्य नैतिकतेचे पालन करणे अपेक्षित आहे.

21. सतर्कता

कंपनीच्या सतर्कता विभागाचे नेतृत्व मुख्य सतर्कता अधिकारी करतात, जे थेट व्यवस्थापकीय संचालकाला अहवाल देतात. दोन मुख्य सतर्कता अधिकारी नियुक्त केले गेले आहेत: एक नागपूर मेट्रो आणि नवी मुंबई मेट्रो लाईन-1 साठी, आणि दुसरा पुणे मेट्रोसाठी. केंद्रीय सतर्कता आयोगाने सांगितलेल्या प्रतिबंधात्मक सतर्कतेच्या महत्त्वानुसार, विभागाने याला आपल्या मुख्य फोकस क्षेत्र म्हणून स्वीकारले आहे. प्रतिबंधात्मक सतर्कता भ्रष्टाचाराविरोधात प्रभावी साधन म्हणून कार्य करते, जी विद्यमान प्रणाली मजबूत करते आणि अशा अंतर्निहित तपासणी सादर करते, ज्या पारदर्शकता, मानकीकरण आणि स्पष्टता वाढवतात. विभाग केंद्रीय सतर्कता आयोगाच्या मार्गदर्शक तत्वांचे तसेच कंपनीच्या अंतर्गत धोरणांचे काटेकोर पालन करतो.

22. माहितीचा अधिकार

कंपनीने माहितीचा अधिकार कायदा, 2005 च्या तरतुदी अंमलात आणल्या आहेत. एक केंद्रीकृत आरटीआय सेल स्थापन केले गेले आहे, ज्याद्वारे भारताचा कोणताही नागरिक आरटीआय कायद्यांतर्गत माहिती मागवू शकतो. सार्वजनिक माहिती अधिकारी (पीआयओ), सहायक सार्वजनिक माहिती अधिकारी (एपीआयओ) आणि प्रथम अपिल प्राधिकरण यांसह नियुक्त अधिकाऱ्यांची खात्री करतात की सर्व आरटीआय अर्ज कायद्याच्या तरतुदींच्या अनुषंगाने प्रक्रियेत आणले जातात.

आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान, कंपनीकडे एकूण 150 आरटीआय अर्ज प्राप्त झाले, त्यामध्ये नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्पासाठी 64 आणि पुणे मेट्रो रेल प्रकल्पासाठी 86 अर्ज आहेत, तसेच 11 प्रथम अपील (नागपूरमध्ये 5 आणि पुणेमध्ये 6) प्राप्त झाल्या. सर्व आरटीआय अर्ज आणि प्रथम अपील कायद्याच्या तरतुदींच्या अनुषंगाने प्रक्रियेत आणले गेले. याशिवाय, पुणे येथे कंपनीविरुद्ध केंद्रीय माहिती आयोग (सीआयसी)/राज्य माहिती आयोग (एसआयसी) समोर 4 द्वितीय अपील देखील दाखल करण्यात आल्या.

23. कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी

कंपनी नागरिक आणि समाजाला पर्यावरणपूरक आणि शाश्वत परिवहन सेवा प्रदान करून सेवा देण्यास वचनबद्ध आहे. कंपनीत कोणताही नफा उत्पन्न होत नसल्यामुळे, कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 135 आणि त्यासंबंधित नियम व अनुसूचीनुसार कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी (सीएसआर) उपक्रमांसाठी निधी वाटप करणे बंधनकारक नाही.

तथापि, स्वेच्छेने कंपनीने तीन संचालकांच्या समावेशासह सीएसआर समिती स्थापन केली आहे, जी संबंधित तरतुदी व आवश्यकता पाळल्या जात आहेत याची खात्री करते. सीएसआर समितीची रचना या अहवालासोबत संलग्न केलेल्या कॉर्पोरेट गव्हर्नन्स अहवालात तपशीलवार दिली आहे.

24. ऊर्जा संवर्धन, तंत्रज्ञान आत्मसात आणि परकीय चलन उत्पन्न व खर्च

कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 134 आणि संबंधित नियमांनुसार, ऊर्जा संवर्धन, तंत्रज्ञान आत्मसात आणि परकीय चलन उत्पन्न व खर्च यासंबंधी खालील माहिती दिली आहे:

आयटी मध्ये तंत्रज्ञान आत्मसात

- **इलेक्ट्रॉनिक डॉक्युमेंट मॅनेजमेंट सिस्टम (ईडीएमएस)** – नागपूर आणि पुणे मेट्रो प्रकल्पांसाठी एक इन-हाऊस इलेक्ट्रॉनिक डॉक्युमेंट मॅनेजमेंट सिस्टम विकसित केली गेली आहे, जो कॉमन डेटा एन्व्हायरनमेंट (सीडीई) म्हणून कार्य करते. ही सिस्टम डिझाईन दस्तऐवजांची डिजिटल सबमिशन आणि मंजूरी, प्रभावी दस्तऐवज व्यवस्थापन आणि सुव्यवस्थित वर्कफ्लो सुनिश्चित करते.
- **प्रॉपर्टी मॅनेजमेंट सिस्टम** – नागपूर आणि पुणे मेट्रो नेटवर्कमध्ये स्टेशन प्रॉपर्टीज, लीज करार आणि नॉन-फेअर बॉक्स रेव्हन्यू व्यवस्थापन सुलभ करण्यासाठी ऑटोमेटेड प्रॉपर्टी मॅनेजमेंट सिस्टम लागू केली गेली आहे. हा प्लॅटफॉर्म रिअल-टाइम रिपोर्टिंग, कार्यक्षम ऑपरेशन्स आणि व्यावसायिक मालमत्तेच्या संचालनात सुधारणा सक्षम करतो.
- **खरेदी आणि करार (पी अँड सी) डॅशबोर्ड** – खरेदी आणि करार विभागासाठी चालू करारांची प्रगती व स्थिती पाहण्यासाठी रिअल-टाइम डॅशबोर्ड सुरू केला गेला आहे, ज्यामुळे करार व्यवस्थापनात पारदर्शकता आणि कार्यक्षमता सुनिश्चित होते.

परिचालन आणि देखभाल (ओ अँड एम) डिजिटायझेशन आणि स्मार्ट मॅटेनन्स

कंपनीने परिचालन आणि देखभाल (ओ अँड एम) पद्धती आधुनिक करण्यासाठी डिजिटल उपाय स्वीकारले आहेत, जे संपत्ती व्यवस्थापन, खर्च कार्यक्षमता आणि सेवा वितरण सुधारण्यासाठी उपयुक्त ठरतात. प्रमुख उपक्रमांमध्ये समाविष्ट आहेत:

- **मोबाईल मॅटेनन्स ॲप्लिकेशन:** फील्ड टीमसाठी मोबाईल-आधारित ॲप्लिकेशन तयार केले आहे, जे रिअल-टाइम अपडेट्स सक्षम करते आणि ऑपरेशनल कार्यक्षमता सुधारते.
- **ई-ट्रेनिंग मॉड्यूल:** केंद्रीकृत ई-लर्निंग प्लॅटफॉर्म ओ अँड एम कर्मचाऱ्यांच्या कौशल्य आणि कार्यप्रदर्शन सुधारण्यासाठी इंटरॅक्टिव्ह प्रशिक्षण सामग्री, क्विझ आणि कौशल्य मूल्यमापन प्रदान करते.

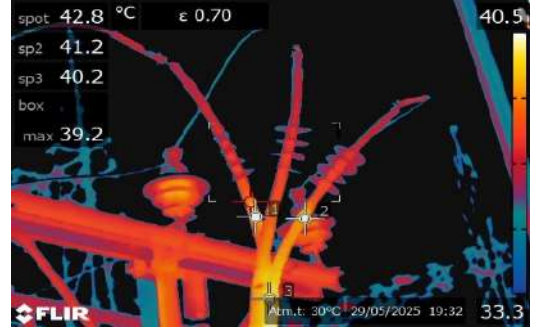
ग्राहक-केंद्रित डिजिटल प्लॅटफॉर्म्स

- **क्यूआर-आधारित ग्राहक अभिप्राय प्रणाली:** मेट्रो सिस्टीममध्ये राबवली गेली असून प्रवाशांचा अभिप्राय आणि सूचना गोळा करण्यासाठी वापरली जाते. टॉयलेट सेवा ॲपसह समन्वयित या उपक्रमात टॉयलेट सेवा संदर्भातील क्यूआर कोड-आधारित अभिप्राय मिळवण्याची सुविधा आहे, ज्यामुळे स्वच्छता आणि प्रवासी सुविधा सुनिश्चित होते.
- **आयटी सेवा सर्वे पोर्टल:** आयटी संबंधित सेवांवर वापरकर्त्यांचा अभिप्राय गोळा करण्यासाठी विकसित केलेले पोर्टल, जे सतत सुधारणा सक्षम करते.

ओ अँड एम नागपूरमध्ये तंत्रज्ञान आत्मसात

- **ओ अँड एम डिजिटायझेशन आणि स्मार्ट मॅटेनन्स** – भारतीय मेट्रो सिस्टीमसाठी विशेषतः तयार केलेले, पहिल्यांदाच अस्तित्वात आलेले डिजिटल प्लॅटफॉर्म विकसित केले गेले आहे, जे एकात्मिक ऑपरेशन्स आणि मॅटेनन्स (ओ अँड एम) उपक्रमांचे आधुनिकीकरण साधते. हे डिजिटल समाधान मालमत्ता व्यवस्थापन आणि मॅटेनन्स वर्कफ्लो सुलभ करते तसेच मॅन्युअल हस्तक्षेप कमी करते. खुल्या स्रोतावर आधारित, स्केलेबल आर्किटेक्चरवर तयार केलेल्या या प्लॅटफॉर्मद्वारे रिअल-टाइम ॲनालिटिक्सची सुविधा उपलब्ध होते, ज्यामुळे प्रेडिक्टिव्ह मॅटेनन्ससाठी पाया तयार होतो. यामुळे सीओटीएस प्लॅटफॉर्म, सबस्क्रिप्शन आणि लायसन्सवरील अवलंबित्व समाप्त होते, मॅन्युअल पेपरवर्क आणि त्रुटीचे ऑटोमेशन होते, मनुष्यबळ, इन्व्हेंटरी आणि वेळ यांसह संसाधनांचा कार्यक्षम वापर साधला जातो, जलद आणि माहितीपूर्ण निर्णय घेण्यासाठी डॅशबोर्ड्स उपलब्ध होतात आणि ॲनालिटिक्ससाठी केंद्रीकृत डेटाबेस स्थापन केला जातो.

- **प्रेडिक्टिव आणि करेक्टिव्ह मॅटेनन्ससाठी प्रगत थर्मल कॅमेरे** - रीसिव्हिंग सबस्टेशन्स (आरएसएस) आणि मुख्य ओव्हरहेड उपकरणे (ओएचई) मध्ये प्रगत थर्मल कॅमेऱ्यांचा वापर करून थर्मल इमेजिंगची अंमलबजावणी करण्यात आली आहे, जी प्रेडिक्टिव्ह आणि करेक्टिव्ह मॅटेनन्ससाठी सहायक ठरते. या पद्धतीद्वारे विद्युत घटकांमधील हॉटस्पॉट्स, सैल कनेक्शन्स, आणि असामान्य उष्णता ओळखणे शक्य होते, ज्यासाठी शटडाउनची आवश्यकता नसते. थर्मल इमेजिंगद्वारे लवकर दोष शोधल्यामुळे सिस्टमची विश्वसनीयता वाढते, अनियोजित बंदी कमी होते आणि विद्युत नेटवर्कचे सुरक्षित व कार्यक्षम ऑपरेशन सुनिश्चित होते.

असामान्य तापमान शोधण्यासाठी ओव्हरहेड केटेनेरी सिस्टीम आणि फीडर्सचे थर्मल इमेजिंग

- **आयजीबीटी डायनॅमिक रिएक्टर्स** - व्हायाडक्ट आणि आरएसएस व एसएसएस दरम्यान लावलेल्या 132 केव्ही, 33 केव्ही, आणि 25 केव्ही केबल नेटवर्कमुळे लीडिंग केव्हीएआर मध्ये वाढ झाली. पॉवर फॅक्टर सुधारण्याच्या गरजेवर लक्ष देण्यासाठी, लो-वोल्टेज बाजूला आरएसएस, टीएसएस, आणि एसएसएस येथे 6,750 केव्हीएआर डायनॅमिक रिएक्टर्स बसवले गेले. या उपक्रमांमुळे पॉवर फॅक्टर लक्षणीयरीत्या सुधारला आणि विजेच्या खर्चात घट झाली.
- **कामगिरीचे ट्रॅकिंग** - महा मेट्रो डिजिटल ओ अँड एम प्लॅटफॉर्म (डॉटनेट प्लॅटफॉर्म) आधारित सॉफ्टवेअर सोल्यूशन यशस्वीरित्या विकसित व अंमलात आणले गेले आहे, जे विद्युत प्रणालीतील मुख्य आरएसएस (विश्वासाहता, उपलब्धता, देखभाल सुलभता आणि सुरक्षा) पॅरामीटर्सवर देखरेख करते. या साधनामुळे रिअल-टाइम कामगिरीचे निरीक्षण, सविस्तर डेटा विश्लेषण, आणि संरचित अहवाल तयार करणे शक्य झाले. याचा वापर प्रणालीच्या विश्वासाहतेत सुधारणा, डाउनटाइम कमी करणे, आणि देखभालीच्या योजनेत अधिक कार्यक्षमतेसाठी मदत करतो.
- **बिल्डिंग मॅनेजमेंट सिस्टम (बीएमएस)** - मेट्रो स्टेशन्समध्ये बिल्डिंग मॅनेजमेंट सिस्टम (बीएमएस) अंमलात आणल्यामुळे एचव्हीएससी, लाइटिंग, फायर सेफ्टी, आणि ऊर्जा व्यवस्थापनासह महत्वाच्या युटिलिटीचे केंद्रीकृत निरीक्षण आणि नियंत्रण शक्य झाले आहे. या एकीकरणांमुळे कार्यक्षमतेत सुधारणा झाली, ऊर्जा व्यवस्थापन सुधारले, आणि ऑटोमेटेड व रिअल-टाइम सिस्टम नियंत्रणाद्वारे प्रवाशांचा आराम आणि सुरक्षा वाढली आहे.

पुणे मध्ये तंत्रज्ञान आत्मसात करणे:

- दबाव संवेदक संकलन स्थापित केले गेले आहे जे एलटी पॅनेल्स आणि ट्रान्सफॉर्मर्ससाठी गॅस फ्लडिंग सिस्टीममधील गॅस सिलेंडरमधील दबाव पातळ्यांचे निरीक्षण करण्यास सक्षम करते. हे सिस्टीम स्टेशन स्तरावर तसेच ऑपरेशन्स कंट्रोल सेंटर (ओसीसी) मध्ये देखरेख सक्षम करते, ज्यामुळे सुरक्षा आणि कार्यप्रणालीवरील देखरेख मजबूत होते.

GAS FLOODING CYLINDER'S PRESSURE					
PANEL NAME	CURRENT PRESSURE	HEALTHY RANGE	DROP IN 24 HRS	DROP IN 7 DAYS	DROP IN 1 MONTH
MDR-01	12.8 bar	15 - 18 bar	-6.1 bar	-0.5 bar	-2.1 bar
MDR-02	15.7 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.2 bar	-0.7 bar
EMDR-01	12.8 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.4 bar	-1.5 bar
EMDR-02	14.0 bar	15 - 18 Bar	-6.1 bar	-0.6 bar	-2.4 bar
MLP	12.7 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.5 bar	5.8 bar
EMLP	14.3 bar	15 - 18 bar	0.0 bar	-0.5 bar	-2.0 bar
PAP	16.5 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.6 bar	-1.5 bar
ESPP	15.2 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.4 bar	-1.6 bar
ACPP	14.4 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.4 bar	-1.7 bar

मंडई स्टेशनवरील गॅस फ्लडिंग मॉनिटरिंग सिस्टीमचा डॅशबोर्ड

परकीय चलनाचे उत्पन्न आणि खर्च:

(₹ लाखात)

अनु. क्र.	विवरण	आर्थिक वर्ष 2024-25	आर्थिक वर्ष 2023-24
1	परकीय चलन उत्पन्न	-	-
2	परकीय चलन खर्च	7,284.40	24,635.77

25. व्यवसायाच्या स्वरूपातील बदल

आढावा वर्षात, कंपनीच्या व्यवसायाच्या स्वरूपात कोणताही बदल झाला नाही.

26. सहायक, संयुक्त उपक्रम व सहयोगी कंपन्यांचा तपशील

आढावा वर्षाच्या शेवटी तसेच अहवालाच्या तारखेनुसार कंपनीकडे कोणतीही सहायक किंवा सहयोगी कंपन्या नाहीत.

27. महत्त्वाचे बदल व बांधिलकी

कंपनीच्या आर्थिक स्थितीवर परिणाम करणारे कोणतेही महत्त्वाचे बदल किंवा बांधिलकी आढावा वर्षात घडले नाहीत.

28. महत्त्वाचे व लक्षवेधी आदेश

कंपनीच्या चालू-व्यवसाय स्थितीवर परिणाम करणारे किंवा त्याच्या कार्यावर प्रभाव टाकणारे कोणतेही महत्त्वाचे व लक्षवेधी आदेश नियामक, न्यायालय किंवा ट्रिब्युनलद्वारे जाहीर केले गेले नाहीत.

29. जनतेकडून जमा रक्कम

कंपनीने कंपन्यांवरील अधिनियम, 2013 च्या कलम V अंतर्गत जनतेकडून कोणतीही जमा मागवलेली नाही किंवा स्वीकारलेली नाही.

30. दिवाळखोरी व दृष्टीक्षेप कायदा, 2016 (2016 चे कलम 31) अंतर्गत अर्ज किंवा प्रलंबित कार्यवाहीची माहिती

समीक्षित कालावधीत, दिवाळखोरी व दृष्टीक्षेप कायदा, 2016 अंतर्गत कोणताही अर्ज दाखल केला गेला नाही आणि कोणतीही कार्यवाही प्रलंबित नाही.

31. बँका किंवा वित्तीय संस्थांकडून कर्ज घेण्यासाठी केलेल्या मूल्यांकन आणि एकाचवेळी निपटारा वेळी केलेल्या मूल्यांकनातील फरक व त्याची कारणे

समीक्षित कालावधीत असे कोणतेही प्रकरण घडलेले नाही.

32. कर्मचारी व व्यवस्थापकीय मानधनाविषयी माहिती

कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 197 आणि त्यानुसार तयार केलेल्या नियमांनुसार मानधन व इतर तपशीलांविषयी केलेला खुलासा लागू नाही. त्यामुळे कोणताही कायदेशीर खुलासा करण्याची आवश्यकता नाही.

33. कर्ज, हमी व गुंतवणूक याबाबतची माहिती

अवलोकन कालावधीत, कंपनीने खालीलप्रमाणे कोणतीही कारवाई केलेली नाही:

- अ. कोणत्याही व्यक्ती किंवा इतर कंपनीला कर्ज दिलेले नाही;
- ब. कोणत्याही कर्जासंदर्भात इतर व्यक्ती किंवा कंपनीला हमी किंवा सुरक्षा प्रदान केलेली नाही;
- क. सदस्यता, खरेदी किंवा इतर मागने कोणत्याही इतर कंपनीच्या सिक्युरिटीची प्राप्ती केलेली नाही, जी कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 186 अंतर्गत आवश्यक आहे.

34. संबंधित पक्षांशी केलेल्या करारांची किंवा व्यवस्थांचे तपशील

अवलोकन कालावधीत, कंपनीने कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 188(1) मध्ये उल्लेख केलेल्या संबंधित पक्षांसोबत कोणतेही करार किंवा व्यवस्थांमध्ये प्रवेश केलेला नाही.

35. लेखा परीक्षक:

कायदेशीर लेखा परीक्षक

कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 139 च्या तरतुदीनुसार, भारताचे लेखा परीक्षण नियंत्रक (सीएजी) यांनी वित्तीय वर्ष 2024-25 साठी कंपनीचे कायदेशीर लेखा परीक्षक म्हणून मे. पी.जी. जोशी अँड कंपनी, चार्टर्ड अकाउंटंट्स, नागपूर यांची नियुक्ती केली. 31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षासाठी कायदेशीर लेखा परीक्षकांचा अहवाल संलग्न केला आहे.

कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 143 च्या तरतुदीनुसार, भारताचे लेखा परीक्षा नियंत्रक (सीएजी) यांनी 31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षासाठी वार्षिक खाते व लेखा परीक्षक अहवालावर 'शून्य' टिप्पणी दिली आहे.

सचिवीय लेखा परीक्षक

कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 204 च्या तरतुदीनुसार, कंपनीने वित्तीय वर्ष 2024-25 साठी सचिवीय लेखा परीक्षण करण्यासाठी मे. अविनाश गंधेवार अँड असोशिएट्स, प्रॅक्टिसिंग कंपनी सेक्रेटरीज, नागपूर यांची नियुक्ती केली. 31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षासाठी सचिवीय लेखा परीक्षकांचा अहवाल संलग्न आहे (अनुबंध-I).

आंतरिक लेखा परीक्षक

कंपनीचे आंतरिक लेखा परीक्षण करण्यासाठी मे. रोडी डबीर अँड कंपनी, चार्टर्ड अकाउंटंट्स, नागपूर यांची आंतरिक लेखा परीक्षक म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. त्यांचा अहवाल वेळोवेळी लेखा समितीद्वारे पुनरावलोकन केला जातो.

36. खर्च नोंदींचे पालन

सध्या, कंपनीसाठी खर्च नोंदींचे पालन करण्याची आणि त्या लेखापरीक्षण करून घेण्याची कोणतीही अनिवार्य आवश्यकता नाही, जी कंपन्यांच्या अधिनियम, 2013 च्या कलम 148 आणि संबंधित नियमांनुसार अपेक्षित आहे.

37. केंद्र सरकारला नोंदविण्यात न आलेल्या फसवणुकीसंबंधी तपशील

कंपनीचे लेखापरीक्षक कंपन्यांच्या अधिनियम, 2013 च्या कलम 143(12) आणि त्यासंबंधित नियमांनुसार कोणतीही फसवणूक नोंदवलेली नाही.

38. कॉर्पोरेट गव्हर्नन्स अहवाल

कंपनी कॉर्पोरेट गव्हर्नन्समधील सर्वोत्तम पद्धतींचे काटेकोर पालन करते, ज्यामध्ये पारदर्शकता, प्रामाणिकपणा आणि जबाबदारी यावर भर दिला जातो. कॉर्पोरेट गव्हर्नन्स अहवाल अनुबंध-II म्हणून जोडलेला आहे.

39. जोखीम व्यवस्थापन धोरण

जोखीम व्यवस्थापन हे कंपनीच्या धोरणात्मक नियोजन रचनेचा एक मुख्य घटक आहे. हे कंपनीच्या मालमत्ता आणि संसाधनांचे संरक्षण करण्यासाठी डिझाइन केले आहे आणि जोखीम स्वीकार्य व व्यवस्थापनीय पातळीत ठेवण्यास सुनिश्चित करते. कंपनी संभाव्य जोखमींची वेळेत ओळख करून त्यावर नियोजनपूर्वक उपाययोजना करणे यासाठी वचनबद्ध आहे, ज्यामुळे प्रकल्पाच्या संपूर्ण आयुष्यचक्रात योग्य वेळेत प्रतिबंधक धोरणे राबवता येतात आणि व्यापक संघटनात्मक उद्दिष्टे साध्य करण्यास मदत होते.

या वचनबद्धतेच्या अनुरूप, कंपनीने खालील प्रमुख उद्दिष्टांसह जोखीम व्यवस्थापन धोरण स्वीकारले आहे:

- सर्व वर्तमान आणि भविष्यातील महत्त्वाच्या जोखीमांचा वेळेत आणि प्रभावीरीत्या अंदाज घेणे, मोजमाप करणे, कमी करणे आणि व्यवस्थापित करणे.
- प्रकल्प किंवा संघटनात्मक यशात अडथळा आणणाऱ्या उच्च-प्राथमिकतेच्या जोखीम सक्रियपणे व्यवस्थापित करणे आणि शक्य असल्यास त्यांचा नायनाट करणे.
- प्रकल्पाच्या प्रत्येक टप्प्यात खर्च-प्रभावी जोखीम व्यवस्थापन सुनिश्चित करणे.
- महत्त्वाच्या निर्णयांसाठी योग्य आणि वेळेवर माहिती मिळविण्यासाठी व्यवस्थापनाच्या सर्व स्तरांवर पारदर्शक माहिती सामायिकरणाला प्रोत्साहन देणे.
- सर्व लागू नियम आणि नियामकांचे पालन सुनिश्चित करणे.

या उद्दिष्टांची पूर्तता आणि बळकटीसाठी कंपनीने खालील उपाययोजना राबवल्या आहेत:

- स्वतंत्र अंतर्गत लेखापरीक्षणासाठी बाह्य लेखा फर्मद्वारे ऑडिट केले जाते. अंतर्गत लेखापरीक्षकांच्या निरीक्षणांचा ऑडिट समितीद्वारे आढावा घेतला जातो, तसेच व्यवस्थापनाच्या प्रतिसाद व सुधारात्मक उपायांचा समावेश केला जातो.
- मालमत्तेची कालावधीवर आधारित भौतिक पडताळणी स्वतंत्र बाह्य फर्मद्वारे केली जाते, ज्यामुळे अचूकता आणि जबाबदारी सुनिश्चित होते.
- संवाद व डेटा संग्रहणासाठी डेटा एन्क्रिप्शन तंत्रज्ञानाचा वापर करून सुरक्षितता आणि गोपनीयता राखली जाते.
- कंपनीच्या मालमत्तेसाठी संपूर्ण विमा संरक्षण राखले जातो, ज्यामुळे अनपेक्षित नुकसानापासून संरक्षण मिळते.

कंपनीचे संचालक मंडळ आणि ऑडिट कमिटी या उपाययोजनांची कार्यक्षमता कालावधीवर पुनरावलोकन करतात आणि आवश्यकतेनुसार सुधारणा करून कंपनीच्या एकूण जोखीम व्यवस्थापन रचनेची बळकटी करतात.

40. अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण

कंपनीने आर्थिक माहितीची विश्वासार्ह नोंदणी आणि अहवाल तयार करण्यासाठी, लागू असलेल्या कायद्यांचे पालन सुनिश्चित करण्यासाठी आणि योग्य धोरणांचे पालन करण्यासाठी पुरेसे अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण लागू केले आहेत.

41. वार्षिक अहवालाचा सारांश

कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 134(3)(अ) नुसार, वार्षिक अहवालाचा सारांश जो कलम 92(3) अंतर्गत MGT-9 फॉर्ममध्ये प्रदान केला जातो, तो कंपनीच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे www.mahametro.org.

42. संचालक आणि मुख्य व्यवस्थापकीय कर्मचारी (केएमपी)

कंपनीच्या संचालक मंडळात एकूण 16 सदस्यांचा समावेश आहे. यापैकी पाच संचालक भारत सरकारचे नामनिर्देशित आहेत, ज्यात अध्यक्षही समाविष्ट आहेत, जे गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालयाचे सचिव आहेत. आणखी पाच संचालक महाराष्ट्र सरकारचे नामनिर्देशित आहेत, ज्यात व्यवस्थापकीय संचालकही समाविष्ट आहेत. उर्वरित सहा संचालक कार्यकारी संचालक आहेत.

संचालक मंडळात महिला संचालकांचा समावेश आहे, जो कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 149(1) च्या अटीचे पालन करतो. स्वतंत्र संचालकांच्या नेमणुकीसंदर्भात, कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 149(6) नुसार व कंपनी (संचालकांची नेमणूक व पात्रता) नियम, 2014 च्या नियम 4 च्या संदर्भात, जॉइंट व्हेचर कंपन्यांसाठी ही आवश्यकता आता लागू होत नाही. या बदलानंतर आणि भारत सरकारच्या गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालयाच्या सल्ल्यानुसार, कंपनीने आपल्या संचालक मंडळात स्वतंत्र संचालक नेमलेले नाहीत.

संचालकांमध्ये आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान झालेल्या बदलांचे विवरण

वर्ष 2024-25 मध्ये चार संचालक मंडळाच्या बैठका पार पडल्या. या कालावधीत संचालकांमध्ये खालील बदल झाले:

- श्री श्रीनिवास कटिकिथला, सचिव, गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय यांनी 2 सप्टेंबर 2024 पासून कंपनीच्या संचालक मंडळात नामनिर्देशित संचालक आणि अध्यक्ष म्हणून प्रवेश केला, श्री अनुराग जैन, माजी सचिव, गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या जागी, ज्यांनी 2 सप्टेंबर 2024 पासून नामनिर्देशित संचालक आणि अध्यक्ष पद सोडले.
- श्री सुनील माथुर, माजी संचालक (रोलिंग स्टॉक्स, सिस्टम्स आणि ऑपरेशन्स), यांनी 31 ऑक्टोबर 2024 पासून संचालक (रोलिंग स्टॉक्स, सिस्टम्स आणि ऑपरेशन्स), महा मेट्रो पदाचा राजीनामा दिला.
- श्री एन. एम. ढोके, माजी संचालक (आरएसई), बंगलोर मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड, यांनी 28 फेब्रुवारी 2025 पासून नामनिर्देशित संचालक पद सोडले.

संचालकांमध्ये चालू आर्थिक वर्ष 2025-26 दरम्यान (वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या तारखेपूर्वी) झालेल्या बदलांचे विवरण

- श्री नवल किशोर राम, आयुक्त, पुणे महानगरपालिका (पीएमसी), यांनी 11 जून 2025 पासून महाराष्ट्र शासनाचे नामनिर्देशित संचालक म्हणून संचालक मंडळात प्रवेश केला, डॉ. राजेंद्र भोसले, माजी आयुक्त, पुणे महानगरपालिका (पीएमसी) यांच्या जागी, ज्यांनी 31 मे 2025 पासून नामनिर्देशित संचालक पद सोडले.
- श्री संदीप जैन, माजी कार्यकारी संचालक/योजना (सिव्हील अँड पीएसयू), रेल्वे बोर्ड, नवी दिल्ली आणि महा मेट्रोचे भारत सरकारचे नामनिर्देशित संचालक, यांनी 7 ऑगस्ट 2025 पासून कंपनीतील संचालक पद सोडले.
- श्रीमती ईशा, संयुक्त सचिव (एनयूएलएम, पीएम स्वनिधी आणि अमृत), गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय, यांनी 10 सप्टेंबर 2025 पासून भारत शासनाचे नामनिर्देशित संचालक म्हणून संचालक मंडळात प्रवेश केला, श्री एन. एम. ढोके यांच्या जागी.

आभार : संचालक मंडळ त्या संचालकांप्रति आभार व्यक्त करते, ज्यांचा कार्यकाळ संपला. त्यांच्याद्वारे दिलेल्या मौल्यवान सेवांबद्दल आणि तज्ज्ञ सल्ल्याबद्दल मनःपूर्वक आभारी आहेत.

कंपनीकडे वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या तारखेनुसार खालील मुख्य व्यवस्थापकीय अधिकारी आहेत:

नाव	पद	नियुक्तीची तारीख
श्री श्रावण हर्डिकर	व्यवस्थापकीय संचालक	28/07/2023
श्री अतुल गाडगीळ	संचालक (कार्य)	19/10/2019
श्री विनोद के. अग्रवाल	संचालक (एस एंड ओपी)	30/12/2019
श्री अनिल कुमार कोकाटे	संचालक (स्ट्रॅटेजिक प्लानिंग)	02/03/2022
श्री हरेंद्र पाण्डेय	संचालक वित्त / मुख्य वित्त अधिकारी	09/04/2022
श्री राजीव त्यागी	संचालक (प्रकल्प)	10/05/2023
सुश्री नीतिका अग्रवाल	कंपनी सचिव	09/03/2017

43. स्वतंत्र संचालकांकडून घोषणा

कंपनी ही भारत सरकार आणि महाराष्ट्र सरकार यांचा 50:50 संयुक्त उपक्रम असल्याने स्वतंत्र संचालक नियुक्त करण्यापासून सूट आहे.

44. संचालक मंडळ आणि त्याच्या उप-समितींच्या बैठका

संचालक मंडळाच्या बैठका

कंपन्यांच्या कायदा, 2013 (कलम 173) च्या तरतुदीनुसार, आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान संचालक मंडळाच्या चार बैठकांचे आयोजन करण्यात आले.

बैठकांची सविस्तर माहिती पुढीलप्रमाणे आहे:

विवरण	तारीख	उपस्थित संचालकांची संख्या
37वी संचालक मंडळ बैठक	13 मे 2024	13
38वी संचालक मंडळ बैठक	10 सप्टेंबर 2024	12
39वी संचालक मंडळ बैठक	8 जानेवारी 2025	11
40वी संचालक मंडळ बैठक	21 मार्च 2025	13

संचालक मंडळाच्या उपसमित्या

संचालक मंडळाने एकूण पाच उपसमित्या स्थापन केल्या आहेत. त्या पुढीलप्रमाणे आहेत -

- लेखापरीक्षण समिती
- प्रकल्प समिती
- गुंतवणूक समिती
- कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी समिती
- मानव संसाधन समिती

या सर्व उपसमित्या कंपनीच्या गरजेनुसार वेळोवेळी बैठक घेतात. संचालक मंडळाच्या उपसमित्यांच्या बैठकींचा सविस्तर तपशील 'कॉर्पोरेट गव्हर्नन्स अहवालात' दिलेला आहे.

45. संचालकांची जबाबदारीसंदर्भात निवेदन

कंपनी अधिनियम, 2013 मधील कलम 134(3)(क) आणि 134(5) नुसार, संचालक मंडळ 31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षासाठी पुढील बाबींची पुष्टी करित आहे :

- वार्षिक हिशोब तयार करताना लागू असलेल्या लेखांकन मानकांचे पालन करण्यात आले असून, कोणत्याही महत्वाच्या पवादासंदर्भात योग्य स्पष्टीकरण देण्यात आले आहे.

- ii. संचालकांनी अशा लेखांकन धोरणांची निवड करून त्यांचा सातत्याने वापर केला आहे आणि यथोचित निर्णय घेतले आहेत, ज्यायोगे कंपनीच्या आर्थिक स्थितीचे तसेच त्या कालावधीतील नफा-तोट्याचे सत्य व योग्य चित्र सादर होऊ शकेल.
- iii. संचालकांनी कंपनीच्या संपत्तीचे संरक्षण करण्यासाठी आणि फसवणूक व इतर अनियमितता टाळण्यासाठी तसेच शोधण्यासाठी, कंपनीच्या अधिनियम 2013च्या तरतुदीनुसार पुरेशा व योग्य लेखांकन नोंदी ठेवण्याची योग्य व पुरेशी काळजी घेतली आहे.
- iv. संचालकांनी वार्षिक हिशोब 'सतत कार्यरत' या तत्वावर तयार केले आहेत.
- v. संचालकांनी सर्व लागू असलेल्या कायद्यांचे पालन सुनिश्चित करण्यासाठी योग्य प्रणाली विकसित केली असून, त्या प्रणाली पुरेशा व प्रभावीपणे कार्यरत आहेत.

46. आभार

मंडळ भारत सरकारच्या विविध मंत्रालयांकडून, विशेषतः गृहनिर्माण व नागरी व्यवहार मंत्रालय, आर्थिक व्यवहार विभाग आणि नियंत्रक व महालेखापरीक्षक (सीएएए) यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या मार्गदर्शन, सल्ला व सहकार्याबद्दल मनःपूर्वक कृतज्ञता व्यक्त करते. तसेच महाराष्ट्र शासनातील मंत्रालये व विभाग, तसेच बहुपक्षीय/ परदेशी साहाय्य संस्था जसे की के-एफ-डब्ल्यू, ए-एफ-डी, ई-आय-बी आणि ए-डी-बी यांच्या मौल्यवान सहकार्याबद्दलही मंडळ कृतज्ञता व्यक्त करते.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक, वैधानिक लेखापरीक्षक, सचिवीय लेखापरीक्षक आणि अंतर्गत लेखापरीक्षक यांच्यासह कंपनीचे बँकर्स, ठेकेदार, सल्लागार, तांत्रिक तज्ज्ञ व पुरवठादार यांच्या सातत्यपूर्ण सहकार्याबद्दल मंडळ मनःपूर्वक आभार मानते. कंपनीच्या कर्मचाऱ्यांच्या निष्ठा व समर्पणाबद्दल मंडळ कृतज्ञता व्यक्त करते. त्यांच्या कठोर परिश्रम व चिकाटीमुळे कार्यप्रणालीतील उत्कृष्टता साध्य झाली असून प्रमुख प्रकल्पांचे महत्त्वपूर्ण टप्पे गाठण्यात यश आले आहे. भविष्यात कंपनीच्या अधिक यशासाठी त्यांचे योगदान निर्णायक ठरेल, असा मंडळास विश्वास आहे.

संचालक मंडळाकरिता आणि त्यांच्या वतीने
महाराष्ट्र मेट्रो रेल्वे कॉर्पोरेशन लिमिटेड

स्वा/-
(श्रीनिवास कातिकिथला)
अध्यक्ष

दिनांक : 19.09.2025

स्थळ : नवी दिल्ली

सचिवीय लेखापरीक्षण अहवाल

**Avinash Gandhewar
& Associates**
Practicing Company Secretary

संचालकांच्या अहवालाचे परिशिष्ट

फॉर्म क्र. एमआर-3

सचिवीय लेखापरीक्षण अहवाल

31 मार्च, 2025 रोजी समाप्त आर्थिक वर्षाकरिता

[कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 204(1) आणि कंपनी (व्यवस्थापकीय कर्मचाऱ्यांची नेमणूक आणि वेतन)

नियम, 2014 च्या नियम क्र. 9 नुसार]

प्रति,

सदस्यगण,

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड

(सीआयएन: U60100MH2015SGC262054)

"मेट्रो भवन", ईस्ट हाईकोर्ट रोड (वीआईपी रोड),

डॉ. आंबेडकर कॉलेज समोर, दीक्षाभूमीजवळ,

नागपूर, महाराष्ट्र-440010, भारत.

आम्ही महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड (CIN: U60100MH2015SGC262054) (यापुढे "कंपनी") द्वारे लागू असलेल्या कायदेशीर तरतुदींचे पालन आणि चांगल्या कॉर्पोरेट प्रॅक्टिसेसचे पालन यावर गुप्तनियंत्रण (सिक्रेटेरियल) ऑडिट केले आहे. गुप्तनियंत्रण ऑडिट आर्थिक वर्ष 1 एप्रिल 2024 ते 31 मार्च 2025 या कालावधीत अशा प्रकारे केले गेले की, कंपनीच्या कॉर्पोरेट वर्तन/कायदेशीर पालनाचे मूल्यांकन करण्यासाठी आमच्याकडे योग्य आधार उपलब्ध झाला आणि त्यावर आम्ही आपले मत व्यक्त करू शकलो.

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड या कंपनीच्या न्यायपत्रके, पुस्तके, मिनिट बुक्स, फॉर्म्स, सादर केलेल्या रिटर्न्स आणि इतर नोंदी तसेच ऑडिटच्या दरम्यान कंपनी, तिच्या अधिकारी, एजंट्स आणि अधिकृत प्रतिनिधींनी पुरवलेली माहिती तपासल्यानंतर, आमच्या मते, आर्थिक वर्ष 31 मार्च 2025 पर्यंत समाप्त झालेले या कालावधीत कंपनीने खालील नमूद केलेल्या कायदेशीर तरतुदींचे पालन केले आहे. तसेच, कंपनीकडे बोर्ड प्रक्रियांचे योग्य रक्षण व पालन यासाठी आवश्यक यंत्रणा उपलब्ध आहेत, त्या प्रमाणे, पद्धतीने आणि खाली दिलेल्या अहवालानुसार;

आम्ही कंपनीच्या न्यायपत्रके, पुस्तके, मिनिट बुक्स, फॉर्म्स, सादर केलेल्या रिटर्न्स आणि इतर नोंदी तपासल्या आहेत, त्या आर्थिक वर्ष 31 मार्च 2025 पर्यंतच्या कालावधीसाठी खालील कायद्यांच्या तरतुदींच्या अनुसार आहेत:

- कंपनी अधिनियम, 2013 ("अधिनियम") आणि त्यानुसार बनवलेले नियम;
- द सिक्युरिटीज कॉन्ट्रॅक्ट्स (रेग्युलेशन) अधिनियम, 1956 (एससीआरए) आणि त्यानुसार बनवलेले नियम; **लागू नाही.**
- डिपॉझिटरीज अधिनियम, 1996 आणि त्यानुसार तयार केलेले नियम व उपनियम; **लागू नाही.**
- फॉरेन एक्सचेंज मॅनेजमेंट अधिनियम, 1999 आणि त्यानुसार फॉरेन डायरेक्ट इनव्हेस्टमेंट, ओव्हरसीज डायरेक्ट इनव्हेस्टमेंट व एक्सटर्नल कमर्शियल बारोविंगज संबंधित नियम व उपनियम; **लागू नाही.**
- सिक्युरिटीज अँड एक्सचेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) अधिनियम, 1992 अंतर्गत निर्देश व मार्गदर्शक तत्वे; **लागू नाही.**

(ए) द सिक्युरिटीज अँड एक्सचेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) (शेअर्सचे मोठ्या प्रमाणात अधिग्रहण व टेकओवर्स) नियम 2011; **लागू नाही.**

Jagat Housing Society, Sundaram Apartments,
Opp. ICAD, Byramji Town, Nagpur- 440013

+91 - 9860765203

gpassociates.ngp@gmail.com

- (बी) द सिक्युरिटीज अॅण्ड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) (इन्सायडर ट्रेडिंग प्रतिबंध) नियम, 2015; **लागू नाही.**
- (सी) द सिक्युरिटीज अॅण्ड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) (भांडवल जारी करणे आणि प्रकटीकरण आवश्यकता) नियम, 2018; **लागू नाही.**
- (डी) द सिक्युरिटीज अॅण्ड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) (शेअर-आधारित कर्मचारी लाभ) मार्गदर्शक तत्त्वे, 2014; **लागू नाही.**
- (ई) द सिक्युरिटीज अॅण्ड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) (कर्ज सिक्युरिटीज जारी करणे व सूचीबद्ध करणे) नियम, 2008; **लागू नाही.**
- (एफ) द सिक्युरिटीज अॅण्ड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) (इश्यू आणि शेअर हस्तांतरण एजंटांचे नोंदणी अधिकारी) नियम, 1993; **लागू नाही.**
- (जी) द सिक्युरिटीज अॅण्ड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) (इक्विटी शेअर्सची डिलिस्टिंग) नियम, 2009; **लागू नाही.**
- (एच) द सिक्युरिटीज अॅण्ड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) (सिक्युरिटीजची बायबॅक) नियम, 2018; **लागू नाही.**
- (आय) द सिक्युरिटीज अॅण्ड एक्स्चेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (सेबी) (सूचीबद्धता जबाबदाऱ्या व प्रकटीकरण आवश्यकता) नियम, 2015; **लागू नाही.**

आम्ही खालील बाबींशी संबंधित लागू तरतुदींचे पालन केले आहे का, याचेही परीक्षण केले आहे:

- i. कंपनी सेक्रेटरीज ऑफ इंडिया संस्थेद्वारे जारी केलेले सचिवीय मानके.

याशिवाय, व्यवस्थापनाद्वारे पुरवलेल्या माहितीनुसार, कंपनीने खालील सर्व इतर कायद्यांचे पालन केले आहे, जे तिच्यासाठी विशेषतः लागू आहेत:

- i. मेट्रो रेल्वे (कामांचे बांधकाम) अधिनियम, 1978 आणि त्याचे नियम;
- ii. मेट्रो रेल्वे (परिचालन आणि देखभाल) अधिनियम, 2002 आणि त्याचे नियम;

तपासणी कालावधीत, कंपनीने वरील उल्लेख केलेल्या सर्व अधिनियम, नियम, नियमन, मार्गदर्शक तत्त्वे, मानके इत्यादींचे पालन केले आहे.

आम्ही पुढीलप्रमाणे अहवाल सादर करतो:

- I. कंपनीच्या संचालक मंडळाची रचना योग्य पद्धतीने करण्यात आली असून कार्यकारी आणि गैर-कार्यकारी संचालकांचा समतोल राखण्यात आला आहे. भारत सरकार आणि महाराष्ट्र शासन यांचा संयुक्त उपक्रम असल्यामुळे, कंपनीला स्वतंत्र संचालक नेमण्याची आवश्यकता नाही, अशी सूचना कंपनी कायदे मंत्रालयाने (एमसीए) 27 सप्टेंबर, 2017 रोजी जारी केली होती. तपासणी कालावधीत संचालक मंडळाच्या रचनेत झालेल्या बदलांचा कायद्याच्या तरतुदीनुसार पुरेपूर पालन करण्यात आले आहे.
- II. संचालक मंडळाच्या बैठका आयोजित करण्यासाठी सर्व संचालकांना पर्याप्त नोटीस दिली गेली, अजेंडाची माहिती आणि त्यावर सविस्तर नोट्स पाठवण्यात आल्या. बैठकीपूर्वी अजेंडाच्या मुद्द्यांबाबत अधिक माहिती आणि स्पष्टीकरण मिळवण्यासाठी प्रणाली अस्तित्वात आहे, ज्यामुळे बैठकीत अर्थपूर्ण सहभाग सुनिश्चित होतो.
- III. बहुसंख्य निर्णय संचालक मंडळाने सर्वसहमतीने घेतले आणि ते बैठकीच्या नोट्समध्ये नोंदवले गेले. कोणत्याही सदस्यांकडून विरोधात्मक मत आले नाही.
- IV. कंपनीने 13 मे, 2024 रोजी महाराष्ट्र राज्याचे राज्यपाल (महाराष्ट्र शासनाचे प्रतिनिधी) यांना ₹10/- मूल्याचे 320000000 इक्विटी शेअर्स आणि 08 जानेवारी, 2025 रोजी भारताचे राष्ट्रपती (भारत सरकारचे प्रतिनिधी) यांना ₹10/- मूल्याचे 454000000 इक्विटी शेअर्स जारी आणि वाटप केले. हे सर्व कंपनीच्या संचालक मंडळाच्या निर्णयानुसार केले गेले.

आम्ही पुढीलप्रमाणेही अहवाल सादर करतो की, कंपनीमध्ये पुरेशी प्रणाली आणि प्रक्रिया अस्तित्वात आहेत, ज्या कंपनीच्या आकार आणि कार्यानुसार लागू कायदे, नियम, विनियम आणि मार्गदर्शक तत्त्वांचे पालन सुनिश्चित करण्यासाठी योग्य आहेत.

आम्ही पुढीलप्रमाणेही अहवाल सादर करतो की, तपासणी कालावधीत:

कंपनीची स्थिती सरकारची कंपनी म्हणून कायम राहिली असून ती भारत सरकार आणि महाराष्ट्र शासन यांच्या संयुक्त मालकीची (50:50) आहे.

आम्ही पुढीलप्रमाणेही अहवाल सादर करतो की तपासणी कालावधीत, कंपनीत कोणतीही विशिष्ट कार्यवाही झाली नाही जी कंपनीच्या व्यवहारांवर मोठा परिणाम करणारी असावी, तसेच वरील उल्लेख केलेल्या कायदे, नियम, विनियम, मार्गदर्शक तत्वे इत्यादींच्या पालनासंदर्भात असे काही विशेष घडले नाही.

मे. अविनाश गंधेवार अँड असोसिएट्स करिता

प्रॅक्टिसिंग कंपनी सेक्रेटरीज

(पीयर रिव्यूड फर्म, प्रमाणपत्र संख्या: 2718/2022)

स्वा/-

सीएस अविनाश गंधेवार

प्रोप्रायटर

एफसीएस संख्या: 11197

सीपी संख्या: 16490

यूडीआईएन: F011197G001052591

दिनांक : 21.08.2025

स्थळ : नागपूर

“परिशिष्ट अ”

**Avinash Gandhewar
& Associates**
Practicing Company Secretary

प्रति,

सदस्यगण,

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड

(सीआयएन: U60100MH2015SGC262054)

"मेट्रो भवन", ईस्ट हाईकोर्ट रोड (वीआईपी रोड),

डॉ. आंबेडकर कॉलेज समोर, दीक्षाभूमीजवळ,

नागपूर, महाराष्ट्र-440010, भारत.

आजच्या दिनांकाचा आमचा अहवाल ह्या पत्रासह वाचावा.

व्यवस्थापनाची जबाबदारी:

1. सचिवीय नोंदींचे संचालन कंपनीच्या व्यवस्थापनाची जबाबदारी आहे. आमची जबाबदारी ही आहे की या सचिवीय नोंदींवर आधारित मत मांडणे.
2. आम्ही ऑडिट प्रक्रियांचा आणि पद्धतींचा अवलंब केला, जे सचिवीय नोंदींच्या अचूकतेबाबत योग्य प्रमाणात खात्री मिळविण्यासाठी उपयुक्त होते. सत्यापन चाचणीच्या आधारावर केले गेले जेणेकरून सचिवीय नोंदींमध्ये योग्य तथ्ये प्रतिबिंबित होतील याची खात्री करता येईल. आम्हाला विश्वास आहे की आम्ही वापरलेल्या प्रक्रियांचा आणि पद्धतींचा आधार आमच्या मतासाठी पर्याप्त आहे.

लेखापरीक्षकाची जबाबदारी:

3. आम्ही कंपनीच्या आर्थिक नोंदी आणि खात्यांच्या पुस्तकांमधील अचूकता आणि योग्यतेचे सत्यापन केलेले नाही; आमच्या लेखापरीक्षणाचा क्षेत्रफळ आर्थिक कायद्यांपर्यंत मर्यादित नाही.
4. जिथे आवश्यक असेल तिथे आम्ही कायदे, नियम आणि विनियमांचे पालन तसेच घटनांच्या घडामोडींबाबत व्यवस्थापनाचे प्रतिनिधित्व मिळवले आहे.
5. कॉर्पोरेट आणि इतर लागू असलेल्या कायदे, नियम, विनियम, मानके यांचे पालन करणे व्यवस्थापनाची जबाबदारी आहे; आमचे परीक्षण फक्त चाचणीच्या आधारावर प्रक्रिया सत्यापित करण्यापुरते मर्यादित होते.

प्रकटन:

6. सचिवीय लेखापरीक्षण अहवाल कंपनीच्या भविष्यातील टिकाव किंवा व्यवस्थापनाने कंपनीच्या कार्यकाळात केलेल्या कार्यक्षमता किंवा परिणामकारकतेची हमी देत नाही.

मे. अविनाश गंधेवार अँड असोसिएट्स करिता

प्रॅक्टिसिंग कंपनी सेक्रेटरीज

(पीयर रिव्यूड फर्म, प्रमाणपत्र संख्या: 2718/2022)

स्वा/-

सीएस अविनाश गंधेवार

प्रोप्रायटर

एफसीएस संख्या: 11197

सीपी संख्या: 16490

यूडीआईएन: F011197G001052591

दिनांक: 21.08.2025

स्थळ: नागपूर

Jagat Housing Society, Sundaram Apartments,
Flat No: C-104, Near Wonderland School,
Opp. ICAD, Byramji Town, Nagpur- 440013

+91 - 9860765203

gpassociates.ngp@gmail.com

परिशिष्ट-II

कॉर्पोरेट गवर्नेंस रिपोर्ट

कॉर्पोरेट गवर्नेंस म्हणजे अशा यंत्रणा, प्रक्रिया आणि संबंध ज्याद्वारे कंपन्यांचे नियंत्रण आणि मार्गदर्शन केले जाते. कॉर्पोरेट गवर्नेंसची मूळ कल्पना म्हणजे सर्व व्यावसायिक व्यवहारांमध्ये प्रामाणिकपणा, पारदर्शकता आणि जबाबदारी यांना प्रोत्साहन देणे आणि राखणे. महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड ही सूचीबद्ध न केलेली सार्वजनिक कंपनी आहे, तरीही कॉर्पोरेट शासनाच्या मूलभूत तत्वांचे पालन करते, जसे की मूल्य, नैतिकता आणि सर्वोत्तम पद्धतींचे पालन करण्याची बांधिलकी, तसेच कंपनी सर्व संबंधित हितधारकांच्या हितासाठी योग्य प्रकारे व्यवस्थापित केली जाते याची खात्री करणे. कंपनी सतत आपल्या कॉर्पोरेट शासन तत्वांचे पुनरावलोकन करते आणि स्वतःला सर्वोत्तम पद्धतींशी तुलना करते. या पार्श्वभूमीवर, आपले संचालक कंपनीच्या सभासदांसमोर खालील कॉर्पोरेट गवर्नेंस अहवाल सादर करतात:

आपल्या कार्यक्षेत्रात, महा मेट्रोला कंपनी अधिनियम, 2013, कंपनीचे लेख व संस्मरणीय करार (एओए अँड एमओए), केंद्रीय सतर्कता आयोगाची मार्गदर्शक तत्वे, निधी देणाऱ्या संस्थांची खरेदी मार्गदर्शक तत्वे, आयएनडी, एएस, सीएजी सारख्या प्राधिकरणांनी ठरविलेल्या नियमावली, माहितीच्या अधिकार अधिनियम, 2005 व त्याच्या नियमावलींचे पालन या सर्व मार्गदर्शक तत्वांद्वारे मार्गदर्शन मिळते. याव्यतिरिक्त, कर्मचाऱ्यांचे तसेच कंत्राटदारांमार्फत कार्यरत असणाऱ्यांचे सुरक्षा, आरोग्य, पर्यावरण, कल्याण, योग्य मोबदला, पुनर्वसन आणि प्रकल्पामुळे प्रभावित झालेल्या व्यक्तींच्या पुनर्वसन व स्थलांतरण यासंबंधी लागू असलेले सर्व कायदे आणि नियम यांचे योग्य पालन कंपनीकडून केले जाते.

1. संचालक मंडळ

कंपनीच्या अनुच्छेदानुसार, संचालक मंडळाची संख्या किमान 3 संचालकांपेक्षा कमी नसावी, तर कमाल संख्या कंपनी अॅक्ट, 2013 च्या कलम 149 नुसार ठरवलेली आहे, त्यासह सरकारी कंपन्या आणि/किंवा संयुक्त उपक्रम कंपन्यांसाठी लागू असलेल्या सवलतीचा विचार केला जातो. हे संचालक नामनिर्दिष्ट (नॉमिनी) संचालक, पूर्णवेळ कार्यकारी संचालक किंवा अर्धवेळ संचालक असू शकतात.

2. संचालक मंडळाची रचना

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड ही कंपनी अॅक्ट, 2013 च्या कलम 2(45) नुसार सरकारी कंपनी आहे. सध्या, कंपनीच्या एकूण भरणा केलेल्या भांडवलामध्ये 100% हिस्सा भारत सरकार (जीओआय) आणि महाराष्ट्र शासन (जीओएम) यांच्याकडे 50:50 प्रमाणात आहे. दोन्ही सरकारांना कंपनीच्या संचालक मंडळावर समान संख्येने नामनिर्देशित संचालक नेमण्याचा अधिकार आहे. भारत सरकारला त्यांच्या नामनिर्देशित संचालकांमधून अध्यक्ष नेमण्याचा अधिकार आहे. भारत सरकारच्या गृहनिर्माण आणि नागरी व्यवहार मंत्रालयाचे सचिव कंपनीचे पदसिद्ध अध्यक्ष आहेत, तर महाराष्ट्र शासनाला त्यांच्या नामनिर्देशित सदस्यांमधून व्यवस्थापकीय संचालक नेमण्याचा अधिकार आहे, परंतु यासाठी भारत सरकारची पूर्वमान्यता आवश्यक आहे.

3. संचालक मंडळाची रचना

संचालक मंडळामध्ये एकूण 16 संचालक आहेत. यापैकी 5 संचालक भारत सरकारद्वारा नामनिर्देशित सदस्य आहेत, त्यात गृहनिर्माण व नागरी व्यवहार मंत्रालयाचे सचिव अध्यक्ष म्हणून समाविष्ट आहेत; 5 संचालक महाराष्ट्र शासनाद्वारे नामनिर्देशित आहेत, त्यात व्यवस्थापकीय संचालक समाविष्ट आहेत; आणि 6 पूर्णवेळ कार्यकारी संचालक आहेत. भारत सरकार आणि महाराष्ट्र शासनाद्वारे नामनिर्देशित संचालक हे दोन्ही शासन संस्थांचे वरिष्ठ अधिकारी आहेत, ज्यांना प्रशासनिक कामकाजाचा अनुभव, वित्तीय व तांत्रिक कौशल्ये प्रगत पातळीवर आहेत.

4. जबाबदाऱ्या

संचालक मंडळाची प्राथमिक भूमिका म्हणजे कंपनीला सरकारकडून दिलेले उद्दिष्ट पूर्णत्वास नेण्यासाठी मार्गदर्शन करणे, तसेच भागधारकांचे मूल्य संरक्षित व वाढविणे. संचालक मंडळ सुनिश्चित करते की कंपनीकडे या उद्दिष्टांच्या प्राप्तीसाठी स्पष्ट दृष्टीकोन व धोरणे असावीत. मंडळ कंपनीच्या धोरणात्मक दिशानिर्देशांचे परीक्षण करते, कॉर्पोरेट कामगिरीचे आढावा घेते, धोरणात्मक निर्णय मंजूर व मॉनिटर करते, नियमांचे पालन सुनिश्चित करते आणि भागधारकांचे हित संरक्षित करते.

मंडळ हे देखील सुनिश्चित करते की ते सामाजिक उद्दिष्टांसह संबंधित हितसंबंधीना योग्य प्रतिसाद देतात आणि सर्व आवश्यक कॉर्पोरेट, कायदेशीर व नियामक अटींचे पालन करतात. संचालक मंडळाचे सदस्य त्यांच्या इतर जबाबदाऱ्या कंपनीतील संचालक म्हणून त्यांच्या जबाबदाऱ्यांवर परिणाम करणार नाहीत याची देखील काळजी घेतात.

5. संचालक मंडळ / समिती बैठक आणि कार्यपद्धती

ए) संस्थात्मक निर्णय प्रक्रियेचे निर्धारण

चांगल्या कॉर्पोरेट गव्हर्नन्ससाठी, चर्चेसाठी आणि निर्णयांसाठी आगाऊ नियोजन करण्यासाठी कंपनीने संचालक मंडळ आणि त्यांच्या समित्यांच्या बैठकींसाठी ठोस प्रणाली आणि कार्यपद्धती तयार केली आहे. यामध्ये सुनिश्चित केले जाते की माहिती प्रभावी आणि समर्पक पद्धतीने सर्व सदस्यांपर्यंत पोहोचवली जावी.

बी) संचालक मंडळ / समिती बैठकीसाठी विषयसूची ठरवणे आणि निवडणे

- बैठक आयोजित करण्यासाठी, मंडळ/समितीच्या अध्यक्षाची मंजूरी घेऊन योग्य नोटीस देण्यात येते. सविस्तर अजेंडा, व्यवस्थापन अहवाल आणि इतर स्पष्टीकरणात्मक दस्तऐवज सदस्यांना आगाऊ वितरित केले जातात, ज्यामुळे बैठकांमध्ये अर्थपूर्ण, माहितीपूर्ण आणि लक्ष केंद्रीत निर्णय घेता येतात. विशिष्ट तातडीच्या गरजेनुसार, कधीकधी बैठक कमी नोटीसवरही बोलावली जातात, लागू असलेल्या तरतुदींच्या पालनासह.
संचालक मंडळ फक्त अत्यंत तातडीच्या बाबींसाठी आणि कंपन्यांच्या कायदा, 2013 च्या तरतुदींच्या अनुरूप असेल अशा बाबींमध्ये परिपत्रकाद्वारे ठराव पास करण्याची परवानगी देते.
- अजेंडाच्या कागदपत्रांची तयारी संबंधित विभागाच्या प्रमुखांद्वारे केली जाते आणि मंजूरीसाठी संबंधित कार्यकारी संचालकांना सादर केली जाते, त्यानंतर व्यवस्थापकीय संचालकांकडे सादर केले जाते. योग्य प्रकारे मंजूर झालेल्या अजेंडाच्या नोट्स, व्यवस्थापन अहवाल आणि इतर स्पष्टीकरणात्मक दस्तऐवज कंपनी सेक्रेटरीद्वारे व्यवस्थापकीय संचालकांच्या सल्ल्याने बोर्ड/कमिटी सदस्यांमध्ये पूर्वसूचना देऊन वितरित केले जातात, जेणेकरून बैठकीत अर्थपूर्ण, माहितीपूर्ण आणि लक्ष केंद्रीत चर्चा व निर्णय सुनिश्चित करता येतील.
- जिथे कोणतेही दस्तऐवज संलग्न करणे योग्य नसेल किंवा अजेंड्याचा विषय गोपनीय/संवेदनशील स्वरूपाचा असेल, तिथे तो विषय बैठकीत टेबल मुद्दा म्हणून ठेवला जातो, व्यवस्थापकीय संचालकांच्या मंजूरीसह. विशेष किंवा अपवादात्मक परिस्थितीत, अतिरिक्त किंवा पूरक अजेंड्याचे विषय अध्यक्षांच्या परवानगीने चर्चेसाठी घेतले जातात.
- बोर्ड/कमिटीला महत्वाच्या घटना/मुद्यांबद्दल माहिती दिली जाते आणि आवश्यकतेनुसार मंजूरी घेतली जाते. व्यवस्थापकीय संचालक बैठकीत कंपनीच्या एकूण कार्यप्रदर्शनाची माहिती बोर्डला देतात.
- बैठका कंपनीज अॅक्ट, 2013 च्या तरतुदींनुसार व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंगद्वारेही आयोजित केल्या जातात.
- बोर्ड/कमिटी सदस्यांना कंपनीच्या सर्व माहिती उपलब्ध असते.
- बोर्ड/कमिटीच्या बैठका लागू असलेल्या सेक्रेटरीयल स्टॅंडर्ड्सच्या मार्गदर्शनानुसार आयोजित केल्या जातात.

सी) व्यवस्थापकीय संचालक / संचालकांद्वारे माहिती देणे

प्रत्येक बोर्ड बैठकीत व्यवस्थापकीय संचालक बोर्डस प्रकल्पाच्या स्थिती, ऑपरेशन्सची वैशिष्ट्ये, अडथळे/अडचणी (जर असतील तर) आणि कंपनीच्या विविध क्षेत्रातील इतर महत्त्वपूर्ण कामगिरी/घटनांबाबत सादरीकरणाद्वारे माहिती देतात. तसेच, आवश्यकतेनुसार अजेंडा मुद्यांसाठी बोर्ड सदस्यांना सादरीकरण केले जाते. विभागप्रमुख, सल्लागार व तज्ज्ञ यांनाही आवश्यकतेनुसार बोर्ड/उपसमितीला माहिती देण्यासाठी बोलावले जाते.

डी) मंडळ/उपसमिती बैठकीतील कार्यवाहीची नोंद

प्रत्येक बोर्ड बैठकीतील कार्यवाहीची नोंद घेतली जाते आणि ती मिनिट्स बुकमध्ये नोंदवली जाते. बैठकीचे मिनिट्स कंपन्यांचे कायदे, 2013 आणि लागू होणाऱ्या सचिवीय मानकानुसार विभागले जातात. मिनिट्स बोर्डाच्या पुढील बैठकीत नोटींगसाठी सादर केले जातात, जेव्हा ते अध्यक्षाकडून मान्यता व सही केलेली असतात. बोर्डाच्या उपसमितींच्या बैठकींची मिनिट्स देखील माहितीच्या दृष्टीने बोर्डस सादर केली जातात.

ई) बैठकीनंतरच्या पाठपुरावा यंत्रणा

बोर्ड बैठकीसाठी मार्गदर्शक तत्त्वे घेण्यात आलेली आहेत ज्यामुळे बोडनि घेतलेल्या निर्णयांचे प्रभावी बैठकीनंतरचे पालन, आढावा आणि अहवाल सादरीकरणाची प्रक्रिया सुनिश्चित होते. मागील बैठकीच्या निर्णय/मिनिट्सवरील कार्यवाही अहवाल पुढील बोर्ड बैठकीत माहिती आणि नोंद करण्यासाठी सादर केला जातो.

एफ) अनुपालन

प्रत्येक विभागप्रमुख आणि कार्यकारी संचालक संबंधित कायदे, नियम, मार्गदर्शक तत्त्वे इत्यादींचे पालन सुनिश्चित करतात. कंपनी सचिव हे कंपनी कायदा, 2013 आणि इतर कायदेशीर आवश्यकतांचे पालन सुनिश्चित करतात.

मंडळ बैठका: आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान चार (4) बोर्ड बैठका आयोजित करण्यात आल्या होत्या: 13 मे 2024, 10 सप्टेंबर 2024, 08 जानेवारी 2025 आणि 21 मार्च 2025. या बैठकीत उपस्थित नसलेल्या संचालकांना कंपनी कायदा, 2013 च्या तरतुदींच्या अनुषंगाने अनुपस्थितीची परवानगी दिली गेली.

संचालकांचे पद, प्रकार, संबंधित कार्यकाळात घेतलेल्या बैठकींची संख्या, उपस्थिती आणि आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान शेवटच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत (एजीएम) उपस्थिती खालील तक्त्यात दिली आहे:

अनु. क्र.	संचालकाचे नाव	श्रेणी	संचालक ओळख क्रमांक (डीआयएन)	संचालकांच्या कार्यकाळा दरम्यान घेतलेल्या बोर्ड बैठकींची संख्या	हजर असलेल्या बोर्ड बैठकींची संख्या	अंतिम एजीएम मध्ये उपस्थिती (10.09.2024 रोजी आयोजित)
1	श्री अनुराग जैन, माजी अध्यक्ष, महा मेट्रो आणि माजी सचिव, गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय (16.03.2024 ते 02.09.2024)	भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित	01779759	1	1	लागू नाही
2	श्री श्रीनिवास कटिकिथाला, अध्यक्ष, महा मेट्रो आणि सचिव, गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय (02.09.2024 पासून)	भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित	00414340	3	3	होय
3	श्री श्रावण हर्डिकर, व्यवस्थापकीय संचालक, महा मेट्रो (28.07.2023 पासून)	महाराष्ट्र सरकार द्वारा नामनिर्देशित	07072780	4	4	होय
4	श्री जयदीप, संचालक, महा मेट्रो तथा ओएसडी (यूटी), गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय (6.12.2019 पासून)	भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित	08558063	4	4	होय
5	श्री एन.एम. ढोके, माजी संचालक, महा मेट्रो तथा संचालक (आरएसई), बीएमआरसीएल, बंगलोर. (20.10.2016 ते 28.02.2025)	भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित	06900265	3	3	होय

6	श्रीमती रुपा मिश्रा, संचालक, महा मेट्रो तथा संयुक्त सचिव (एसबीएम), गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय (28.12.2022 पासून)	भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित	03204273	4	2	नाही
7	श्री संदीप जैन, संचालक, महा मेट्रो तथा ईडी/पीएलजी (सिव्हील व पीएसयू), रेल्वे बोर्ड (20.01.2023 ते 07.08.2025)	भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित	09435375	4	1	नाही
8	श्री ओ.पी. गुप्ता, संचालक, महा मेट्रो तथा अतिरिक्त मुख्य सचिव (अर्थ), महाराष्ट्र सरकार (23.02.2024 पासून)	महाराष्ट्र सरकारद्वारा नामनिर्देशित	03207630	4	2	होय
9	श्री असीम कुमार गुप्ता, संचालक, महा मेट्रो तथा अतिरिक्त मुख्य सचिव (यूडी-1), शहरी विकास विभाग, महाराष्ट्र सरकार (08.06.2023 पासून)	महाराष्ट्र सरकारद्वारा नामनिर्देशित	02607016	4	3	होय
10	डॉ. राजेंद्र भोसले, संचालक, महा मेट्रो तथा महापालिका आयुक्त, पुणे (पीएमसी) (15.03.2024 ते 31.05.2025)	महाराष्ट्र सरकारद्वारा नामनिर्देशित	07841816	4	3	नाही
11	डॉ. अभिजीत चौधरी, संचालक, महा मेट्रो तथा महापालिका आयुक्त, नागपूर एनएमसी (18.07.2023 पासून)	महाराष्ट्र सरकारद्वारा नामनिर्देशित	10242552	4	1	नाही
12	श्री सुनील माथुर, संचालक (आरएसएस एवं ओपी), महा मेट्रो (29.10.2015 ते 31.10.2024)	पूर्णवेळ कार्यकारी संचालक	07434150	2	2	होय
13	श्री अतुल गाडगीळ, संचालक (कार्य), महा मेट्रो (19.10.2019 पासून)	पूर्णवेळ कार्यकारी संचालक	08630970	4	4	होय
14	श्री विनोद के. अग्रवाल, संचालक (एस अँड ओपी), महा मेट्रो (30.12.2019 पासून)	पूर्णवेळ कार्यकारी संचालक	08645390	4	4	होय
15	श्री अनिल कुमार कोकाटे, संचालक (स्ट्रॅटेजिक प्लानिंग), महा मेट्रो (02.03.2022 पासून)	पूर्णवेळ कार्यकारी संचालक	09542743	4	4	होय
16	श्री हरेंद्र पाण्डेय, संचालक (अर्थ), महा मेट्रो (09.04.2022 पासून)	पूर्णवेळ कार्यकारी संचालक	08988782	4	4	होय
17	श्री राजीव त्यागी, संचालक (प्रकल्प), महा मेट्रो (10.05.2023 पासून)	पूर्णवेळ कार्यकारी संचालक	10194873	4	4	होय

6. संचालक मंडळासमोर सादर करण्यात आलेली माहिती

संचालक मंडळाने व्यवस्थापकीय संचालकास दैनंदिन कामकाज सुरळीत पार पाडण्यासाठी आवश्यक सर्व नियमित विषयांवर आर्थिक अधिकारांसह अधिकार सोपवले आहेत. कंपनीच्या दैनंदिन कामकाजात त्वरित निर्णय घेता यावेत आणि वरिष्ठ व्यवस्थापन संघाला जबाबदाऱ्या वाटप करता याव्यात, यासाठी कंपनीने अधिकारांचे वेळापत्रक (एसओपी) तयार केले आहे. जे विषय या अधिकारांच्या मर्यादेपलीकडील आहेत, ते संचालक मंडळासमोर मांडले जातात. त्यामध्ये प्रामुख्याने पुढील बाबींचा समावेश आहे:

- वार्षिक आर्थिक हिशेबपत्रके, संचालकांचा अहवाल इत्यादी.
- सर्व समित्यांच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
- नवीन प्रस्ताव/ प्रकल्प व त्यांचे अद्यतन.
- सविस्तर प्रकल्प अहवाल (डीपीआर) मध्ये नमूद केलेल्या तंत्रज्ञान किंवा तांत्रिक बाबींमध्ये बदल करणारे सर्व प्रस्ताव.
- प्रकल्पांच्या प्रगतीचे अहवाल.
- महत्वाचे मालमत्ता विकास/ मानवी संसाधनविषयक मुद्दे.
- लेखापरीक्षकांची नियुक्ती.
- कंपनी अधिनियम, 2013 अंतर्गत बंधनकारक माहिती.
- इतर महत्त्वपूर्ण बाबी.
- वेळोवेळी मंडळाच्या इच्छेनुसार मागवलेले विषय.

7. संचालक मंडळाच्या समित्या

मंडळाने खालील पाच (05) उपसमित्या स्थापन केल्या आहेत:

- i. लेखापरीक्षण समिती
- ii. प्रकल्प समिती
- iii. गुंतवणूक समिती
- iv. कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी (सीएसआर) समिती
- v. मानव संसाधन (एचआर) समिती

कंपनी सचिव हे सर्व समित्यांचे सचिव आहेत. या उपसमित्यांच्या बैठका कंपनीच्या गरजेनुसार वेळोवेळी घेतल्या जातात. संचालक मंडळाच्या उप-समित्यांबाबतचे तपशील खालीलप्रमाणे आहेत:

i. लेखापरीक्षण समिती

कंपन्या अधिनियम, 2013 च्या कलम 177 आणि त्याअंतर्गत नियमांच्या तरतुदीनुसार तसेच शासकीय कंपन्यांना लागू असलेल्या सवलतीनुसार, केवळ अशा कंपन्यांना लेखापरीक्षण समिती स्थापन करणे आवश्यक आहे ज्यांना स्वतंत्र संचालक नेमणे बंधनकारक असते.

तथापि, आपल्या कंपनीच्या संचालक मंडळाने लेखापरीक्षण समिती स्थापन केली आहे. या समितीचे गठन, कोरम, कार्यक्षेत्र इत्यादींचे तपशील पुढीलप्रमाणे आहेत:

रचना

31 मार्च 2025 रोजी लेखापरीक्षण समितीची रचना खालीलप्रमाणे आहे:

अनु. क्र.	लेखापरीक्षण समितीचे सदस्य	पद
1	श्रीमती रुपा मिश्रा, संयुक्त सचिव तथा अर्थ सल्लागार, गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय/भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित	अध्यक्ष
2	डॉ. राजेंद्र भोसले, आयुक्त, पुणे महानगरपालिका (पीएमसी)/ महाराष्ट्र सरकार द्वारा नामनिर्देशित ¹	सदस्य
3	डॉ. अभिजीत चौधरी, आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी)/महाराष्ट्र सरकार द्वारा नामनिर्देशित	सदस्य
4	श्री एन.एम. ढोके, संचालक, (आरएसई), बंगलोर मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड/भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित ²	सदस्य
5	श्री अतुल गाडगीळ, संचालक(कार्य)	सदस्य

¹ डॉ. राजेंद्र भोसले हे दिनांक 13.05.2024 पासून श्री. विक्रम कुमार यांच्या ऐवजी लेखापरीक्षण समितीचे सदस्य झाले.

² श्री. एन. एम. ढोके यांनी 28.02.2025 पासून लेखापरीक्षण समितीच्या सदस्य पदाचा राजीनामा दिला, कारण त्यांनी संचालक (आरएसई), बीएमआरसीएल/भारत सरकारचे नामनिर्देशित पद सोडले होते.

लेखापरीक्षण समितीचे सदस्य पात्र असून वित्तीय विवरणांचे स्पष्टीकरण व समज ठेवण्यात सक्षम आहेत. वित्त संचालक, इतर संबंधित संचालक आणि महा-मेट्रोचे वरिष्ठ अधिकारी तसेच वैधानिक लेखापरीक्षक आणि अंतर्गत लेखापरीक्षक यांनाही लेखापरीक्षण समितीच्या बैठकीस निमंत्रित केले जाते, परंतु त्यांना मतदानाचा अधिकार नसतो. लेखापरीक्षण समितीच्या बैठकीसाठी किमान दोन सदस्यांची उपस्थिती आवश्यक आहे.

लेखापरीक्षण समितीचे कार्यक्षेत्र

लेखापरीक्षण समितीचे कार्यक्षेत्र हे लेखापरीक्षकांसोबत अंतर्गत नियंत्रण प्रणालींचा आढावा घेणे, त्यांच्या लेखापरीक्षणाचे स्वरूप, अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवाल, त्यांचे निरीक्षण तसेच वार्षिक आर्थिक विवरणे संचालक मंडळाकडे सादर करण्यापूर्वी तपासणे आणि अंतर्गत नियंत्रण प्रणालींचे पालन सुनिश्चित करणे हे आहे.

लेखापरीक्षण समितीला, कंपनी कायदा 2013 अंतर्गत निर्दिष्ट बाबींशी संबंधित किंवा संचालक मंडळाने तिला संदर्भित केलेल्या कोणत्याही विषयावर चौकशी करण्याचा अधिकार आहे. यासाठी, कंपनीच्या नोंदीमधील माहितीवर पूर्ण प्रवेश मिळतो तसेच आवश्यक असल्यास बाह्य व्यावसायिक सल्ला घेण्याचा अधिकार देखील आहे.

बैठक आणि उपस्थिती

आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान लेखापरीक्षण समितीच्या बैठक दिनांक 10 मे 2024 आणि 21 मार्च 2025 रोजी घेण्यात आल्या. या बैठकीमध्ये समितीच्या सदस्यांची उपस्थिती पुढीलप्रमाणे आहे:

अनु. क्र.	31 मार्च 2025 पर्यंत लेखा परीक्षण समितीचे सदस्य	संचालकांच्या/सदस्यांच्या संबंधित कार्यकाळात घेतलेल्या बैठका	उपस्थित बैठकींची संख्या
1	श्रीमती रुपा मिश्रा, संयुक्त सचिव तथा आर्थिक सल्लागार, गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय/भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित	2	2
2	डॉ. राजेंद्र भोसले, आयुक्त, पुणे महानगरपालिका (पीएमसी)/ महाराष्ट्र सरकार द्वारा नामनिर्देशित	1	1
3	डॉ. अभिजीत चौधरी, आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी)/ महाराष्ट्र सरकार द्वारा नामनिर्देशित	2	1
4	श्री एन.एम. ढोके, संचालक, (आरएसई अँड ओएम), बंगलोर मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड/भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित	1	0
5	श्री अतुल गाडगीळ, संचालक (कार्य)	2	2

ii. प्रकल्प समिती

प्रकल्प समितीची स्थापना प्रकल्प अंमलबजावणीसंबंधी कोणत्याही मुद्यांचे परीक्षण व शिफारस करण्यासाठी तसेच वेळोवेळी बोर्डाद्वारे संदर्भित केलेल्या इतर बाबींसाठी करण्यात आली आहे.

रचना

31 मार्च 2025 रोजी प्रकल्प समितीची रचना खालीलप्रमाणे आहे:

अनु. क्र.	प्रकल्प समितीचे सदस्य	पद
1	श्री. श्रावण हर्डिकर, व्यवस्थापकीय संचालक	अध्यक्ष
2	श्री. राजेंद्र भोसले, आयुक्त, पुणे महानगरपालिका (पीएमसी)/ महाराष्ट्र सरकार द्वारा नामनिर्देशित ¹	सदस्य
3	डॉ. अभिजीत चौधरी, आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी)/ महाराष्ट्र सरकार द्वारा नामनिर्देशित	सदस्य
4	श्री. एन.एम. ढोके, संचालक, (आरएसई), बंगलोर मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड/ भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित ²	सदस्य
5	श्री हरेद्र पाण्डेय, संचालक (अर्थ) ³	सदस्य
6	संबंधित कार्यकारी संचालक	सदस्य

¹ डॉ. राजेंद्र भोसले, 13.05.2024 पासून प्रकल्प समितीचे सदस्य झाले, श्री विक्रम कुमार यांचा पर्याय म्हणून.

²श्री. एन. एम. ढोके, 28.02.2025 पासून प्रकल्प समितीचे सदस्य पद सोडले, कारण त्यांनी संचालक (आरएसई), बीएमआरसीएल/भारत सरकारद्वारा नामनिर्देशित पद त्यागले.

³ श्री हरेंद्र पाण्डेय, 08.01.2025 पासून प्रकल्प समितीचे सदस्य झाले.

प्रकल्प समितीचे कार्यक्षेत्र

प्रकल्प समितीचे कार्यक्षेत्र पुढीलप्रमाणे आहे:

- डिटेल्ड प्रोजेक्ट रिपोर्ट्स (डीपीआर) मध्ये समाविष्ट नसलेल्या कामांची प्रशासकीय मान्यता, ज्या कामांचे मूल्य 10 कोटींहून अधिक आहे.
- कंपनीच्या सशक्त अधिकार तक्ता (2024) मध्ये नमूद केलेल्या अधिकारांचा वापर.
- कोणत्याही प्रकल्प अंमलबजावणी संबंधित समस्यांचे परीक्षण व शिफारस करणे.
- इतर बाबी ज्या वेळोवेळी बोर्डद्वारे संदर्भित केल्या जातात.

प्रकल्प समितीसाठी कोरम म्हणजे कमिटीच्या एकूण सदस्यसंख्येच्या एक तृतीयांश उपस्थितीची आवश्यकता.

बैठक व उपस्थिती

आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान, प्रोजेक्ट कमिटीच्या बैठकांचे आयोजन खालील तारखांमध्ये करण्यात आले:

8 मे 2024, 21 जून 2024, 27 सप्टेंबर 2024, 9 डिसेंबर 2024 आणि 10 मार्च 2025.

सदस्य उपस्थित असलेल्या बैठकांचा तपशील खाली दिला आहे:

अनु. क्र.	31 मार्च 2025 पर्यंत प्रकल्प समितीचे सदस्य	सदस्यांच्या संबंधित कार्यकाळादरम्यान आयोजित बैठका	उपस्थित बैठकांची संख्या
1	श्री. श्रावण हर्डिकर, व्यवस्थापकीय संचालक	5	5
2	श्री. राजेंद्र भोसले, आयुक्त, पुणे नगर महानगरपालिका (पीएमसी)/ महाराष्ट्र सरकार द्वारा नामनिर्देशित	4	2
3	डॉ. अभिजीत चौधरी, आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी)/ महाराष्ट्र सरकार द्वारा नामनिर्देशित	5	0
4	श्री. एन.एम. ढोके, संचालक, (आरएसई अँड ओएम), बंगलोर मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड/ भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित	4	3
5	श्री हरेंद्र पाण्डेय, संचालक (अर्थ)	1	1
6	संबंधित कार्यकारी संचालक/संचालक	5	5

iii. गुंतवणूक समिती

गुंतवणूक समिती ही कंपनीच्या प्रकल्प निधीच्या तात्पुरत्या अतिरिक्त रकमेची गुंतवणूक करण्यासाठी, गुंतवणूक धोरणाचे पुनरावलोकन करण्यासाठी आणि बदल सुचविण्यासाठी तसेच बोर्डाकडून वेळोवेळी संदर्भित केलेल्या इतर प्रकरणांसाठी स्थापन केली गेली आहे.

रचना

31 मार्च 2025 रोजी गुंतवणूक समितीची रचना खालीलप्रमाणे आहे:

अनु. क्र.	गुंतवणूक समितीचे सदस्य	पद
1	श्री श्रावण हर्डिकर, व्यवस्थापकीय संचालक	अध्यक्ष
2	श्री अतुल गाडगीळ, संचालक (कार्य)	सदस्य
3	श्री हरेंद्र पाण्डेय, संचालक (अर्थ)	सदस्य

कंपनीच्या उपलब्ध प्रकल्प निधीच्या तात्पुरत्या अतिरिक्त रकमेची गुंतवणूक/पुन्हा गुंतवणूक करण्याच्या गरजेनुसार, गुंतवणूक समितीने अनेक वेळा बैठक घेतल्या आणि नागपूर, पुणे व ठाणे मेट्रो रेल प्रकल्पांसाठी निर्णय घेतले.

iv. कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी (सीएसआर) समिती

कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 135 आणि त्यासंबंधी नियमांनुसार, संचालक मंडळाने कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी समिती स्थापन केली आहे. कंपनीला सीएसआर समिती स्थापन करणे आवश्यक आहे कारण कंपनीची निव्वळ किंमत कलम 135(1) मध्ये नमूद केलेल्या निकषांची पूर्तता करते.

कंपनीने योग्य सीएसआर धोरण तयार करण्यासाठी संचालक मंडळाची सीएसआर समिती स्थापन केली आहे. सीएसआर समितीच्या बैठकांसाठी एकत्र येण्याचा न्यूनतम सदस्यांचा कोरम दोन सदस्यांचा आहे.

संरचना

31 मार्च 2025 रोजी सीएसआर समितीची रचना खालीलप्रमाणे आहे:

अनु. क्र.	कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी समितीचे सदस्य	पद
1	श्री एन.एम. ढोके, संचालक, (आरएसई अँड ओएम), बंगलोर मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड/भारत सरकार द्वारा नामनिर्देशित ²	अध्यक्ष
2	डॉ. अभिजीत चौधरी, आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी)/ महाराष्ट्र सरकार द्वारा नामनिर्देशित ¹	सदस्य
3	श्री अनिल कोकाटे, संचालक (स्ट्रॅटेजिक प्लानिंग) ¹	सदस्य

¹ श्री अनिल कोकाटे, श्री सुनील माथुर यांच्या जागी 08.01.2025 पासून कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी समितीचे सदस्य झाले.

² श्री एन. एम. ढोके, 28.02.2025 पासून कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी समितीच्या अध्यक्षपदावरून अवकाश प्राप्त केले, कारण त्यांनी निदेशक (आरएसई), बीएमआरसीएल/भारत सरकारद्वारा नामनिर्देशित पदाचा त्याग केला होता.

आर्थिक वर्ष 2024-25 मध्ये, समितीसमोर विचारासाठी कोणतेही मुद्दे नसल्यामुळे, कोणतीही बैठक आयोजित करणे आवश्यक नव्हते.

v. मानव संसाधन (एचआर) समिति

कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 178 आणि त्यानुसार लागू असलेल्या नियमांनुसार तसेच सरकारी कंपन्यांसाठी लागू असलेल्या सवलतीनुसार, ज्या कंपन्यांना स्वतंत्र संचालक नेमणे आवश्यक आहे, त्यांच्यासाठी नेमणूक व मानधन समिती बनवणे अनिवार्य आहे.

मात्र, संचालक मंडळाने नेमणूक व मानधन समितीच्या ऐवजी अंतर्गत मानव संसाधन (एचआर) समिती स्थापन केली आहे.

रचना

31 मार्च 2025 पर्यंत मानव संसाधन समितीचे गठन खालीलप्रमाणे आहे:

अनु. क्र.	मानव संसाधन समितीचे सदस्य	पद
1	श्री अतुल गाडगीळ, संचालक (कार्य)	अध्यक्ष
2	डॉ. अभिजीत चौधरी, आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी)/ महाराष्ट्र सरकार द्वारा नामनिर्देशित	सदस्य
3	श्री अनिल कोकाटे, संचालक (स्ट्रॅटेजिक प्लानिंग)	सदस्य

आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान, समितीच्या विचारार्थ कोणतीही मुद्दे नसल्यामुळे कोणतीही बैठक आयोजित करण्याची गरज नव्हती.

8. संबंधित पक्षांचे प्रकटीकरण

सर्व व्यवहार संबंधित पक्षांसोबत व्यवसायाच्या सर्वसामान्य प्रक्रियेत आणि बाजारभावानुसार करण्यात आले आहेत. कंपनीने आपल्या प्रमोटर, निदेशक किंवा व्यवस्थापन, त्यांच्या उपकंपनी किंवा नातेवाईकांसोबत असा कोणताही व्यवहार केला नाही ज्यामुळे कंपनीच्या व्यापक हितास विरोध होऊ शकतो. संबंधित पक्षांसोबतचे व्यवहार, असल्यास, वार्षिक अहवालातील आर्थिक अहवालाच्या टिप्पण्यांमध्ये प्रकट केले आहेत.

9. भागधारक तक्रार समिती

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड ही एक सरकारी कंपनी आहे. सध्या, कंपनीच्या एकूण भरणा केलेल्या भांडवलाचा 100% हिस्सा भारत सरकार (जीओआय) आणि महाराष्ट्र सरकार (जीओएम) कडे 50:50 प्रमाणात आहे. भागधारकांची संख्या 10 आहे, जी कंपनी कायद्याच्या कलमानुसार किमान भागधारकांची आवश्यकता पूर्ण करण्यासाठी ठेवण्यात आली आहे. त्यामुळे, कंपनीला कोणत्याही तक्रारीची अपेक्षा नाही आणि म्हणूनच भागधारक तक्रार समिती स्थापन केलेली नाही.

10. सर्वसाधारण सभांची माहिती

मागील तीन वर्षांत घेतलेल्या सर्वसाधारण सभांचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे:

वार्षिक आमसभा	7वीं वार्षिक आमसभा	8वीं वार्षिक आमसभा	9वीं वार्षिक आमसभा	तिसरी ईजीएम
दिनांक आणि वेळ	29.09.2022 रोजी दुपारी 2:30 वाजता	25.09.2023 रोजी दुपारी 3:30 वाजता	10.09.2024 रोजी दुपारी 12:30 वाजता	18.01.2023 रोजी दुपारी 12:45 वाजता
स्थळ	नोंदणीकृत कार्यालय	नोंदणीकृत कार्यालय	नोंदणीकृत कार्यालय	नोंदणीकृत कार्यालय
विशेष प्रस्ताव (एस)	नाही	नाही	<ol style="list-style-type: none"> कंपनीचे अधिकृत भागभांडवल ₹ 7,000 कोटींवरून ₹ 10,000 कोटींपर्यंत वाढविणे. कंपनीच्या अधिनियम ज्ञापन (एमओए) च्या विभाग V मध्ये सुधारणा करणे. कंपनीच्या कर्ज घेण्याच्या अधिकारात वाढ करून ते ₹22,000 कोटींवरून ₹35,000 कोटींपर्यंत करणे. 	<ol style="list-style-type: none"> कंपनीचे अधिकृत भागभांडवल ₹ 5,000 कोटींवरून ₹ 7,000 कोटींपर्यंत वाढविणे. कंपनीच्या मेमोरँडम ऑफ असोसिएशन (एमओए) च्या विभाग V मध्ये बदल करणे. कंपनीच्या आर्टिकल्स ऑफ असोसिएशन (एओए) मध्ये बदल करणे. कंपनीच्या मेमोरँडम ऑफ असोसिएशन (एमओए) च्या उद्देश विभागात बदल करणे. कंपनीचा कर्ज घेण्याचा अधिकार ₹15,000 कोटींवरून ₹22,000 कोटींपर्यंत वाढविणे.

11. कंपनीचे संकेतस्थळ

www.mahametro.org हे कंपनीचे संकेतस्थळ आहे. कंपनीशी संबंधित सर्व महत्वाची माहिती जसे की प्रकल्प, टेंडर, करार, नोकऱ्या, भरती प्रक्रिया व निकाल इत्यादी संकेतस्थळावर दिली आहे. तसेच, या संकेतस्थळावर नागपूर, पुणे आणि ठाणे मेट्रो रेल प्रकल्पांची महत्वाची कामगिरी, प्रगती आणि इतर महत्वपूर्ण घडामोडींची माहिती नियमित अंतरांनी अद्ययावत केली जाते. माहिती प्रसार करण्यासाठी आणि सार्वजनिक तक्रारींना उत्तर देण्यासाठी कंपनी फेसबुक, ट्विटर, यूट्यूब आणि इंस्टाग्राम या सोशल मिडिया प्लॅटफॉर्मवरही सक्रीय आहे.

नोंदणीकृत कार्यालय (नागपूर)

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड
CIN U60100MH2015SGC262054
“मेट्रो भवन”, ईस्ट हायकोर्ट रोड (व्हीआयपी रोड),
डॉ. आंबेडकर कॉलेजसमोर,
दीक्षाभूमीजवळ, नागपूर-440010

प्रकल्प कार्यालय (पुणे)

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड
पुणे मेट्रो रेल प्रोजेक्ट
सिव्हील कोर्ट मेट्रो स्टेशन,
न्यायमूर्ती रानडे पथ,
पुणे – 411005

प्रकल्प कार्यालय (ठाणे)

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड
ठाणे इंटिग्रल रिंग मेट्रो रेल प्रकल्प,
एलबीटी कार्यालय, तिसरा माळा,
मारिया प्लाझा हॉटेलजवळ, ओसवाल पार्कजवळ,
पोखरण रोड नं. 2, माजीवाडा, ठाणे (पश्चिम) – 400601.

कंपनी सचिव**सुश्री नितिका अग्रवाल**

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड
“मेट्रो भवन”, ईस्ट हायकोर्ट रोड (व्हीआयपी रोड),
डॉ. आंबेडकर कॉलेजसमोर,
दीक्षाभूमीजवळ, नागपूर-440010
फोन: 1800 2700 557
ईमेल: cs@mahametro.org

भारताचे नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक यांचा अभिप्राय

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेडच्या आर्थिक विवरणांवर कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 143 (6) (बी) अंतर्गत भारतीय नियंत्रक आणि महालेखा परीक्षक यांच्या टिपण्या

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेडची वित्तीय विवरणपत्रे कंपनी कायदा 2013 (कायदा) अंतर्गत निर्धारित आर्थिक अहवाल आराखड्यानुसार तयार करणे ही कंपनीच्या व्यवस्थापनाची जबाबदारी आहे अधिनियमाच्या कलम 139 (5) अंतर्गत भारताच्या नियंत्रक आणि महालेखा परीक्षकांनी नियुक्त केलेला वैधानिक लेखापरीक्षक, अधिनियमाच्या कलम 143 अंतर्गत वित्तीय विवरणपत्रांवर स्वतंत्र लेखापरीक्षणाच्या आधारावर त्या कलमांतर्गत विहित लेखापरीक्षणाच्या मानकांनुसार मत व्यक्त करण्यासाठी जबाबदार आहे. कायद्याचे कलम 143 (10) 16 जुलै 2025 रोजीच्या त्यांच्या लेखापरीक्षण अहवालाद्वारे हे केले गेले आहे.

मी, भारतीय नियंत्रक आणि महालेखा परीक्षक यांच्या वतीने, कायद्याच्या कलम 143 (6) (अ) अंतर्गत 31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेडच्या आर्थिक विवरणांचे पूरक लेखापरीक्षण केले आहे. हे पूरक लेखापरीक्षण वैधानिक लेखापरीक्षकांच्या कामकाजाच्या कागदपत्रांमध्ये प्रवेश न करता स्वतंत्रपणे केले गेले आहे आणि हे प्रामुख्याने वैधानिक लेखापरीक्षक आणि कंपनीच्या कर्मचाऱ्यांच्या चौकशी आणि विशिष्ट लेखा नोंदींच्या निवडक तपासणीपुरते मर्यादित आहे.

कायद्याच्या कलम 143 (6) (ब) अंतर्गत वैधानिक लेखापरीक्षकाच्या अहवालावर कोणतीही टिप्पणी किंवा पूरकता निर्माण होईल असे कोणतेही महत्त्वपूर्ण काम माझ्या पुरवणी लेखापरीक्षणाच्याआधारे माझ्या लक्षात आलेले नाही.

भारताचे नियंत्रक आणि महालेखा परीक्षक यांच्याकरिता आणि
त्यांच्या वतीने

स्वा/-

(विजय नानालाल कोठारी)

मुख्य संचालक लेखापरीक्षण (नौवहन), मुंबई

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : 04.09.2025

स्वतंत्र लेखापरीक्षकाचा अहवाल

P.G. Joshi & Co.
CHARTERED ACCOUNTANTS

स्वतंत्र लेखापरीक्षकाचा अहवाल

प्रति,
सदस्य,
महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड
नागपूर

वित्तीय विवरणांच्या लेखापरीक्षणावरील अहवाल

मत

आम्ही महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड ("कंपनी") च्या वित्तीय विवरणांचे लेखापरीक्षण केले आहे, ज्यात 31 मार्च 2025 रोजी शिल्लक पत्रक, नफा आणि तोटा विवरण, इतर सकल उत्पन्नाचे विवरण, रोख प्रवाह विवरण आणि वर्षाच्या अखेरीस समभागधारकांमधील बदलाचे विवरण, तसेच वित्तीय विवरणांच्या नोंदी आहेत, ज्यात महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणांचा सारांश आणि इतर स्पष्टीकरणात्मक माहिती (यापुढे "परिशिष्ट वित्तीय विवरण" म्हणून संदर्भित) आहे.

आमच्या मते आणि आम्हाला उपलब्ध असलेली माहिती आणि आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणांनुसार, उपरोक्त वित्तीय विवरणपत्रे कंपनी कायदा, 2013 अंतर्गत आवश्यक माहिती देतात आणि कंपनीच्या (भारतीय लेखा मानके) नियम, 2015 सह वाचलेल्या कायद्याच्या कलम 133 अंतर्गत विहित भारतीय लेखा मानके ("इंड एस") आणि भारतात सामान्यतः स्वीकारलेली इतर लेखा तत्त्वे, 31 मार्च 2025 रोजी कंपनीच्या कामकाजाची स्थिती आणि त्या तारखेस संपलेल्या वर्षासाठी समभाग आणि रोख प्रवाहातील एकूण तोटा (निव्वळ तोटा आणि इतर सकल उत्पन्न) बदल यांचे खरे आणि न्याय्य मत देतात.

मताचा आधार

आम्ही कायद्याच्या कलम 143 (10) अंतर्गत निर्दिष्ट केलेल्या लेखापरीक्षण मानकांनुसार (एसए) आमचे लेखापरीक्षण केले. त्या मानकांखालील आमच्या जबाबदाऱ्या आमच्या अहवालाच्या "आर्थिक विवरणांच्या लेखापरीक्षणासाठी लेखापरीक्षकांच्या जबाबदाऱ्या" विभागात तपशीलवार आहेत. इन्स्टिट्यूट ऑफ चार्टर्ड अकाउंटंट्स ऑफ इंडिया (आयसीएआय) ने जारी केलेल्या आचारसंहितेनुसार तसेच कायदांतर्गत वित्तीय विवरणांच्या लेखापरीक्षणाशी संबंधित नैतिक आवश्यकतांनुसार आम्ही कंपनीपासून स्वतंत्र आहोत आणि आम्ही आयसीएआयच्या आचारसंहितेनुसार या आवश्यकता आणि आमच्या इतर नैतिक जबाबदाऱ्यांचे पालन केले आहे.

आम्हाला खात्री आहे की आम्हाला मिळालेले लेखापरीक्षण पुरावे वित्तीय विवरणपत्रांवर आपले मत देण्यासाठी पुरेसे आणि योग्य आहेत.

प्रकरणावर भर

- नोट क्रमांक 6 कडे लक्ष वेधले जाते, ज्यामध्ये ₹16,800.00 लक्ष इतकी रक्कम अनुदान प्राप्त्य म्हणून दर्शविली आहे. ही रक्कम महाराष्ट्र शासनाकडून (जीओएम) शासन निर्णय क्र. (एमआरडी-3324/पी.एन. प्रा 211/नावि-7) दिनांक 25.03.2025 नुसार महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड (एमएमआरसीएल) ला अनुदान स्वरूपात वितरित करण्यात येणार आहे. वरील रक्कम भारत सरकारकडून (जीओआय) पुणे मेट्रो प्रकल्पासाठी एमएमआरसीएल च्या वतीने विविध यंत्रणांना अदा करण्यात आली होती. हीच रक्कम बाह्य निधीअंतर्गत भारत सरकारकडे देय म्हणून 31.03.2025 रोजी दाखविण्यात आलेली आहे. (संदर्भ: नोट क्रमांक 17)

2. नोट क्रमांक 20 कडे लक्ष वेधले जाते, ज्यामध्ये कंपनीला महाराष्ट्र शासनाकडून (जीओएम) ₹77,889.00 लक्ष इतकी रक्कम प्राप्त झाली आहे आणि ₹16,800.00 लक्ष इतकी रक्कम अजून प्राप्तव्य आहे. ही रक्कम एफडी आणि केएफडब्ल्यू कडील व्याज आणि मूळ रकमेसंबंधी थकबाकीसाठी आहे. सीएए लेजरनुसार देय रक्कम ₹93,507.96 लक्ष इतकी आहे.
3. एकूण ₹94,689.00 लक्ष इतकी प्राप्त व प्राप्तव्य अनुदानाची रक्कम खालीलप्रमाणे लेखांमध्ये दर्शविण्यात आलेली आहे:
 - ए. नोट क्र. 20 कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे, ज्यामध्ये ₹55,341.30 लक्ष (मुख्य रक्कम ₹50,344.43 लक्ष आणि व्याज ₹3,815.84 लक्ष) तसेच पुढील आर्थिक वर्षात वापरण्यात येणारी ₹1,181.03 लक्ष इतकी रक्कम भांडवली अनुदान म्हणून दर्शविण्यात आली आहे. हे इंड एस 20 नुसार आहे.
 - बी. नोट क्र. 22 कडेही लक्ष वेधण्यात येत आहे, ज्यामध्ये ₹32,612.40 लक्ष इतकी व्याजरक्कम महसुली अनुदान म्हणून दर्शविण्यात आली आहे. हे इंड एस 20 नुसार आहे.
 - सी. नोट क्र. 22 कडेही लक्ष वेधण्यात येत आहे, ज्यामध्ये ₹6,735.30 लक्ष इतक्या विनिमय चढउतारांचा परिणाम लेखापुस्तकात समायोजित करण्यात आला आहे, कारण ही रक्कम महाराष्ट्र शासनाने वहन केली आहे. हे इंड एस 21 नुसार आहे.
4. नोट क्र. 7 कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे, ज्यामध्ये ₹6,094.14 लक्ष इतकी रक्कम आयएल अँड एफएस कडून वसूल करायची आहे, कारण त्यांच्या कामाच्या संथ गतीमुळे ही रक्कम देय आहे. चालू वर्षात कामगारांना (कायदेशीर पालनासाठी) आयएल अँड एफएस च्या वतीने केलेल्या देयकांमुळे या रकमेतील वाढ ₹267.19 लक्ष इतकी झाली आहे. कंपनीने आयएल अँड एफएस च्या वतीने दिलेल्या विविध बँक हमीपत्रांचा अवलंब केला आहे. माननीय मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठाकडून कंपनीला अशा सूचना मिळाल्या आहेत की सर्व बँका संबंधित प्रकरणाचा अंतिम निकाल लागेपर्यंत हमीपत्रे वैध ठेवतील. व्यवस्थापनाच्या मते, न्यायालयाच्या आदेशानुसार ही संपूर्ण रक्कम एका वर्षाच्या आत वसूल होईल आणि म्हणूनच खात्यात कोणतीही तरतूद केलेली नाही तसेच योग्य मूल्यमापन आवश्यक नाही.
5. नोट क्र. 15, नोट क्र. 20 तसेच नोट क्र. 29 मधील मुद्दे 14.1 आणि 15 कडे लक्ष वेधण्यात येत आहे, जिथे व्याजमुक्त अधीनस्थ कर्जाच्या योग्य मूल्यांकनासंबंधी लेखा-अंदाजात बदल करण्यात आला आहे. यापूर्वी कंपनी अधीनस्थ कर्जाची वहन मूल्य हेच त्याचे योग्य मूल्य मानत होती. चालू वर्षात कंपनीने आपल्या अंदाजांचा पुनर्विचार करून 20 वर्षांच्या जी-सेक सरकारी रोख्यांचा दर बाजारातील व्याजदर म्हणून स्वीकारला आहे. त्यानुसार अधीनस्थ कर्जाचे योग्य मूल्यांकन करण्यात आले आहे. या मूल्यांकनामुळे अधीनस्थ कर्जाची रक्कम ₹2,73,129.30 लक्षांनी कमी झाली असून, त्याच रकमेचे अनुदान इंड एस 20 “सरकारी अनुदानासाठी लेखांकन आणि सरकारी सहाय्याचे प्रकटीकरण” नुसार ओळखले गेले आहे.
6. नोट क्र. 22 कडे लक्ष वेधले जाते, ज्यामध्ये कंपनीला ₹3,998.70 लक्ष इतकी महसुली अनुदान प्राप्त झाली आहे, जी फ्लोअर स्पेस इंडेक्स (एफएसआय) शुल्काचे एनएमसी आणि पीएमसी यांनी कंपनीच्या वतीने गोळा केलेले आहे. तथापि, ही रक्कम लेखांकन धोरण क्र. 10.7 नुसार प्राप्तीच्या आधारावर पुस्तकात नोंदवली आहे.
7. नोट क्र. 29 मधील मुद्दा क्र. 15 कडे लक्ष वेधले जाते, जिथे लीडेसवर लेखांकन धोरणाचा लागू होणे महत्वाचे नाही, म्हणून त्याचा परिणाम खात्याच्या पुस्तकांमध्ये नोंदवला नाही. हे इंड एस 8 नुसार आहे. कंपनीकडे लीडेससाठी लेखांकन धोरण क्र. 25.1 आणि 25.2 आहे, जे इंड एस 116 शी सुसंगत आहे.
8. नोट क्र. 4 कडे लक्ष वेधले जाते, ज्यामध्ये सीडब्ल्यूआयपी-एफसी मध्ये ₹3,225.50 लक्ष इतकी रक्कम करारदाराला एफसी साठी देण्यात आली आहे, जी विक्रेत्याकडून मालमत्ता सुपूर्द केल्यावर भांडवलीकरण केली जाईल.
9. नोट क्र. 12 कडे लक्ष वेधले जाते, ज्यामध्ये चालू वर्षात आयटी विभागाकडून ₹69.94 लक्ष प्राप्त झाले आहेत, जे वित्तीय वर्ष 2021-22 साठी टीडीएस प्राप्तव्याशी समायोजित केले गेले आहेत.

आर्थिक अहवाल आणि त्यावरचे लेखापरीक्षण अहवाल वगळता इतर माहिती

कंपनीच्या संचालक मंडळ इतर माहितीसाठी जबाबदार आहे. इतर माहिती म्हणजे वार्षिक अहवालात समाविष्ट केलेली माहिती होय, पण त्यात आर्थिक अहवाल आणि त्यावरचे आमचे लेखापरीक्षण अहवाल समाविष्ट नाही.

आमच्या आर्थिक अहवालांवरील मतामध्ये समाविष्ट नाही आणि त्यावर आम्ही कोणतीही हमी किंवा “इतर माहिती” निष्कर्ष व्यक्त करत नाही. आर्थिक अहवालांचे लेखापरीक्षण करत असताना, आमचे कर्तव्य आहे की वरील ओळखलेल्या इतर माहितीचे वाचन करणे जेव्हा ती उपलब्ध होते, आणि असे करताना पाहणे की ही इतर माहिती आर्थिक अहवालांशी किंवा आमच्या लेखापरीक्षणादरम्यान मिळालेल्या माहितीसह लक्षणीय विसंगत आहे की नाही, किंवा अन्यथा लक्षणीय चुकीची दिसते का.

जर आमच्या कामावरून असे निष्कर्ष निघाले की ही इतर माहिती लक्षणीय चुकीची आहे, तर आम्हाला त्याची नोंद देणे आवश्यक आहे. या संदर्भात आमच्याकडे काहीही रिपोर्ट करण्यासारखे नाही.

आर्थिक अहवालांसाठी व्यवस्थापनाची जबाबदारी

कंपनीच्या संचालक मंडळाला कलम 134(5) अंतर्गत नमूद केलेल्या बाबींसाठी जबाबदारी आहे, ज्यामध्ये आर्थिक अहवालांची तयारी आणि सादरीकरण सुनिश्चित करणे समाविष्ट आहे, जे कंपनीच्या आर्थिक स्थिती, आर्थिक कामगिरी (इतर सर्वसमावेशक उत्पन्नासह), रोख प्रवाह आणि इक्विटीतील बदलांचे पत्रक यांचे खरे आणि निष्पक्ष चित्र दर्शवते हे सर्व. भारतातील सामान्यपणे मान्य लेखांकन तत्त्वे, तसेच कलम 133 अंतर्गत निर्दिष्ट भारतीय लेखांकन मानके (इंड एस) आणि कंपनीज नियम (भारतीय लेखांकन मानके), 2015, तसेच त्यात केलेले सुधारणा यांच्यानुसार केलेले आहे.

ही जबाबदारी यामध्ये समाविष्ट आहे की कंपनीच्या मालमतांचे रक्षण करण्यासाठी आणि फसवणूक व इतर अनियमिततेपासून प्रतिबंध करण्यासाठी अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार योग्य लेखांकन नोंदी ठेवणे; योग्य लेखांकन धोरणांची निवड आणि अंमलबजावणी करणे; समंजस आणि सावध अंदाज व निर्णय घेणे; तसेच पर्याप्त अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणाची रचना, अंमलबजावणी आणि देखभाल करणे, जे प्रभावीपणे कार्यरत असावे, जेणेकरून आर्थिक अहवाल तयार करताना आणि सादर करताना लेखांकन नोंदींची अचूकता आणि संपूर्णता सुनिश्चित करता येईल, आणि त्या खरे आणि निष्पक्ष दृश्य दर्शवतात तसेच फसवणूक किंवा त्रुटीमुळे होणारी लक्षणीय चूक नसावी.

आर्थिक अहवाल तयार करताना, व्यवस्थापनाची जबाबदारी आहे की कंपनी सतत चालू राहण्यास सक्षम आहे का हे मूल्यांकन करणे, आणि लागू असल्यास सतत चालू राहण्याशी संबंधित बाबी प्रकटीकरण करणे, तसेच सतत चालू राहण्याच्या तत्त्वावर आधारित लेखांकन वापरणे, जोपर्यंत व्यवस्थापन कंपनीचे द्रव संपादन करण्याचा किंवा व्यवसाय थांबवण्याचा मानस ठेवत नाही किंवा त्याशिवाय त्याच्यासाठी कोणतेही वास्तविक पर्याय उपलब्ध नाहीत.

कंपनीच्या संचालक मंडळालाही कंपनीच्या आर्थिक अहवाल प्रक्रियावर देखरेख ठेवण्याची जबाबदारी आहे.

आर्थिक विवरणांच्या लेखापरीक्षणासाठी लेखापरीक्षकाची जबाबदारी

फसवणूक किंवा त्रुटीमुळे वित्तीय विवरणांमध्ये कोणतेही भौतिक चुकीचे कथन होणार नाही याची खात्री करणे आणि आमच्या मतासह लेखापरीक्षकाचा अहवाल जारी करणे हे आमच्या उद्दिष्टांचे मुख्य उद्दिष्ट आहे. वाजवी हमी ही एक उच्च पातळीची हमी आहे, परंतु एस. ए. नुसार केलेल्या प्रत्येक लेखापरीक्षणात सामग्रीची चुकीची माहिती आढळेल याची हमी नाही. फसवणूक किंवा चुकांमुळे चुकीची माहिती उद्भवू शकते आणि जर ती वैयक्तिकरित्या किंवा संपूर्ण आर्थिक विवरणांच्या आधारे वापरकर्त्यांनी घेतलेल्या आर्थिक निर्णयांवर परिणाम करू शकते तर ती भौतिक मानली जाते.

एस. ए. च्या मते लेखापरीक्षणादरम्यान, आम्ही व्यावसायिक निर्णय वापरतो आणि संपूर्ण लेखापरीक्षणात व्यावसायिक संशयवाद राखतो. याव्यतिरिक्त, आम्ही खालील गोष्टी करतो:

- आर्थिक अहवालांमध्ये लक्षणीय चुका उद्भवण्याच्या धोक्यांची ओळख पटवणे आणि मूल्यांकन करणे, मग त्या फसवणूक मुळे असोत किंवा त्रुटीमुळे असोत; या धोक्यांना प्रतिसाद देणारी लेखापरीक्षण पद्धती डिझाईन करणे आणि अंमलात आणणे; तसेच पुरेशी आणि योग्य लेखापरीक्षण पुरावे मिळवणे जे आमच्या मतासाठी आधार प्रदान करतात. फसवणूक मुळे उद्भवलेल्या लक्षणीय चुकीचा शोध न लागण्याचा धोका त्रुटीमुळे होणाऱ्या चुकीच्या तुलनेत जास्त असतो, कारण फसवणूक सहमती, बनावट कागदपत्रे, जानबूझून टाळटाळी, चुकीची माहिती देणे किंवा अंतर्गत नियंत्रणाचे उल्लंघन यांचा समावेश असू शकतो.

- लेखापरीक्षणासाठी संबंधित अंतर्गत नियंत्रणांची समज प्राप्त करणे, जेणेकरून परिस्थितीनुसार योग्य लेखापरीक्षण पद्धती डिझाईन करता येतील. कलम 143(3)(i) अंतर्गत, आम्ही आमचे मत व्यक्त करण्यासाठी जबाबदार आहोत की कंपनीकडे आर्थिक अहवालाच्या संदर्भातील पर्याप्त अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण आहेत का आणि अशा नियंत्रणांचे कार्यान्वयन प्रभावीपणे चालू आहे की नाही.
- व्यवस्थापनाने वापरलेल्या लेखांकन धोरणांची योग्यता आणि केलेल्या लेखांकन अंदाजांचे समंजसपणा तसेच संबंधित प्रकटीकरणे यांचे मूल्यमापन करणे.
- व्यवस्थापनाने सतत चालू राहण्याच्या तत्वाचा योग्य वापर केला आहे की नाही यावर निष्कर्ष काढणे आणि मिळालेल्या लेखापरीक्षण पुराव्यांवर आधारित, अशा घटना किंवा परिस्थिती आहेत का ज्यामुळे कंपनी सतत चालू राहण्यास सक्षम आहे की नाही याबद्दल लक्षणीय शंका निर्माण होते. जर असे निष्कर्ष निघाले की लक्षणीय शंका अस्तित्वात आहे, तर आम्हाला लेखापरीक्षक अहवालात आर्थिक अहवालातील संबंधित प्रकटीकरणांकडे लक्ष वेधणे आवश्यक आहे.
- किंवा, जर असे प्रकटीकरण अपुरी असतील, तर आमचे मत बदलणे आवश्यक आहे. आमचे निष्कर्ष लेखापरीक्षक अहवालाच्या दिनांकापर्यंत मिळालेल्या लेखापरीक्षण पुराव्यांवर आधारित आहेत. तथापि, भविष्यातील घटना किंवा परिस्थिती कंपनीला सतत चालू राहण्यास अडथळा निर्माण करू शकतात.
- आर्थिक अहवालांच्या एकूण सादरीकरण, रचना आणि सामग्री, त्यातील प्रकटीकरणे यांचे मूल्यमापन करणे, आणि हे पाहणे की आर्थिक अहवाल मूळ व्यवहार आणि घटनांचे खरे आणि निष्पक्ष सादरीकरण करतात का.

महत्त्वपूर्ण म्हणजे आर्थिक अहवालांमधील अशा चुका ज्याचा आकार, वैयक्तिकरित्या किंवा एकत्रितपणे, असा असतो की आर्थिक अहवालांचा पुरेसा ज्ञान असलेला वापरकर्ता त्याच्या आर्थिक निर्णयांवर प्रभावित होऊ शकतो. आम्ही परिमाणात्मक महत्त्व आणि गुणात्मक घटक विचारात घेतो: (i) आमच्या लेखापरीक्षण कार्याची व्याप्ती नियोजन करताना आणि आमच्या कार्याचे निकाल मूल्यांकन करताना, आणि (ii) ओळखलेल्या चुका आर्थिक अहवालांवर कसा परिणाम करतात हे मूल्यांकन करण्यासाठी.

आम्ही गव्हर्नन्ससाठी जबाबदार व्यक्तींशी संवाद साधतो, ज्यामध्ये लेखापरीक्षणाची नियोजित व्याप्ती आणि वेळापत्रक, तसेच आमच्या लेखापरीक्षणादरम्यान ओळखलेल्या अंतर्गत नियंत्रणातील महत्त्वपूर्ण कमतरता आणि इतर महत्त्वपूर्ण लेखापरीक्षण निष्कर्ष यांचा समावेश आहे.

आम्ही गव्हर्नन्ससाठी जबाबदार व्यक्तींना सिद्धांतानुसार स्वतंत्रतेशी संबंधित सर्व नैतिक आवश्यकता पाळल्याचे एक विधान देखील देतो, तसेच सर्व संबंध आणि इतर बाबी ज्या आमच्या स्वतंत्रतेवर परिणाम करू शकतात, तसेच लागू असल्यास संबंधित सुरक्षा उपाययोजना यांची माहिती देतो.

इतर कायदेशीर आणि नियामक आवश्यकतांवरील अहवाल:

भारत सरकारच्या कंपनी अधिनियम, 2013 च्या कलम 143(11) अंतर्गत जारी केलेल्या कंपनी (लेखापरीक्षकांचा अहवाल) आदेश, 2020 नुसार, आम्ही आदेशाच्या परिच्छेद 3 आणि 4 मध्ये नमूद केलेल्या मुद्द्यांवरील माहिती "अनुबंध"अ- मध्ये दिली आहे.

भारताचे महालेखापरीक्षक यांनी कंपनी अधिनियम, 2013 च्या कलम 143(5) नुसार परीक्षणासाठी ठरविलेल्या बाबींबाबत सूचना दिल्या आहेत, ज्यांचे पालन अनुबंधब- मध्ये नमूद केले आहे.

कंपनी अधिनियमाच्या कलम 143(3) नुसार, आम्ही पुढीलप्रमाणे अहवाल देत आहोत:

आम्ही आमच्या माहितीनुसार आणि विश्वासानुसार लेखापरीक्षणाच्या उद्देशासाठी आवश्यक अशी सर्व माहिती आणि स्पष्टीकरणे मागवून प्राप्त केली आहेत.

ए) आमच्या मतानुसार, कायद्याने अपेक्षित असलेली सर्व लेखावही कंपनीकडून योग्य प्रकारे ठेवण्यात आली आहे, जे आमच्या तपासणीतून स्पष्ट होते.

- बी) या अहवालात समाविष्ट केलेले बॅलन्स शीट, नफा-तोटा खाते (इतर सर्वांगीण उत्पन्नासह), रोख प्रवाहाचे विवरणपत्र आणि भागभांडवलातील बदलांचे विवरणपत्र हे सर्व लेखावहीतील नोंदींशी सुसंगत आहेत.
- सी) आमच्या मतानुसार, वरील इंड एस आर्थिक विवरणपत्रे ही कंपनी अधिनियम, 2013 च्या कलम 133 अंतर्गत निर्दिष्ट भारतीय लेखा मानकांनुसार तसेच त्या अंतर्गत जारी करण्यात आलेल्या संबंधित नियमांनुसार सुसंगत आहेत.
- डी) आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, ही कंपनी शासकीय कंपनी आहे. म्हणूनच, भारत सरकारकडून दिनांक 5 जून 2015 रोजी जारी केलेल्या राजपत्र अधिसूचना क्रमांक 463(ई) नुसार, कंपनी अधिनियम, 2013 मधील कलम 164(2) च्या तरतुदी या कंपनीस लागू होत नाहीत.
- ई) कंपनीच्या वित्तीय विवरणांशी संबंधित आंतरिक आर्थिक नियंत्रणांच्या पर्याप्ततेबाबत तसेच अशा नियंत्रणांच्या कार्यकारी प्रभावीतेबाबत, आमचा स्वतंत्र अहवाल "परिशिष्ट-सी" मध्ये दिलेला आहे.
- एफ) आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि स्पष्टीकरणानुसार, सदर कंपनी ही शासकीय कंपनी आहे. त्यामुळे भारत सरकारने दिनांक 5 जून 2015 रोजी जारी केलेल्या राजपत्र अधिसूचना क्रमांक 463(ई) नुसार, कंपनी अधिनियम, कलम 197 मधील तरतुदी या कंपनीस लागू होत नाहीत.
- जी) कंपनी (लेखा परीक्षण आणि लेखापरीक्षक) नियम, 2014 मधील नियम 11 नुसार लेखापरीक्षकांच्या अहवालात समाविष्ट करावयाच्या इतर बाबींबाबत — आमच्या मतानुसार, आमच्याकडे उपलब्ध असलेल्या सर्वोत्तम माहितीनुसार आणि आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार पुढीलप्रमाणे अहवाल देण्यात येत आहे:
- कंपनीने प्रलंबित खटल्यांचा आपल्या आर्थिक स्थितीवर होणारा परिणाम आपल्या आर्थिक विवरणपत्रांमध्ये उघड केला आहे. यासंदर्भात वित्तीय विवरणपत्रातील टीप क्र. 29 (उपटीप क्र. 13) पहावी.
 - कंपनीकडे कोणतेही दीर्घकालीन करार, समावेशक व्युत्पन्न करार, ज्यासाठी कोणतेही लक्षणीय अनुमानित तोटे अपेक्षित आहेत, अस्तित्वात नाहीत.
 - कंपनीकडून गुंतवणूकदार शिक्षण आणि संरक्षण निधी मध्ये हस्तांतरित करावयाची कोणतीही रक्कम अस्तित्वात नाही.
 - व्यवस्थापनाने असे प्रतिनिधित्व केले आहे की, त्यांच्या माहितीनुसार आणि विश्वासानुसार, कंपनीने कोणत्याही व्यक्ती किंवा संस्थेला, समावेशक परदेशी संस्था ("मध्यस्थ") यांना, कोणतेही निधी (व्यक्तिगतरीत्या किंवा एकत्रितपणे लक्षणीय) अग्रिम देणे, कर्ज देणे किंवा गुंतवणे (कर्जातून, समभाग प्रीमियममधून किंवा अन्य कुठल्याही स्रोतातून किंवा निधीच्या प्रकारातून) केलेले नाही, अशा समजुतीने की मध्यस्थ, थेट किंवा अप्रत्यक्षरीत्या कंपनीच्या वतीने किंवा प्रतिनिधीत्वात ओळखल्या गेलेल्या इतर व्यक्ती किंवा संस्थांमध्ये ("अंतिम लाभार्थी") कर्ज देईल किंवा गुंतवणूक करेल किंवा अंतिम लाभार्थ्यांच्या वतीने कोणतीही हमी, सुरक्षा किंवा तत्सम सुविधा प्रदान करेल.
 - व्यवस्थापनाने असे प्रतिनिधित्व केले आहे की, त्यांच्या माहितीनुसार आणि विश्वासानुसार, कंपनीकडे कोणत्याही व्यक्तीकडून किंवा संस्थेकडून, समावेशक परदेशी संस्था ("फंडिंग पार्टिज") कडून, कोणतेही निधी (व्यक्तिगतरीत्या किंवा एकत्रितपणे लक्षणीय) प्राप्त झालेले नाहीत, अशा समजुतीने की कंपनी, थेट किंवा अप्रत्यक्षरीत्या, फंडिंग पार्टिच्या वतीने किंवा प्रतिनिधीत्वात ओळखल्या गेलेल्या इतर व्यक्ती किंवा संस्थांमध्ये ("अंतिम लाभार्थी") कर्ज देईल किंवा गुंतवणूक करेल, किंवा अंतिम लाभार्थ्यांच्या वतीने कोणतीही हमी, सुरक्षा किंवा तत्सम सुविधा प्रदान करेल.
 - तरी परिस्थितीनुसार योग्य आणि न्यायसंगत मानल्या गेलेल्या लेखापरीक्षण प्रक्रियेच्या आधारावर, असे काहीही लक्षात आलेले नाही जे आम्हाला विश्वास ठेवण्यास प्रवृत्त करेल की नियम 11(ई) च्या उप-कलम (i) आणि (ii) अंतर्गत, वरील (iv) आणि (v) मध्ये दिलेल्या प्रतिनिधित्वांमध्ये कोणतीही लक्षणीय चुकीची माहिती आहे.
 - वर्षभरात कंपनीने कोणतीही लाभांश देय किंवा घोषित केलेले नाही.

viii. आमच्या तपासणीनुसार, ज्यामध्ये चाचणी तपासण्या समाविष्ट होत्या, कंपनीने 31 मार्च 2025 रोजी समाप्त झालेल्या आर्थिक वर्षासाठी आपली लेखावही ठेवण्यासाठी लेखा प्रणाली (एसएपी) वापरली आहे, ज्यामध्ये ऑडिट ट्रेल (एडिट लॉग) सुविधा आहे आणि ही सुविधा वर्षभर सर्व संबंधित व्यवहारांसाठी कार्यरत होती. तसेच, आमच्या लेखापरीक्षणाच्या दरम्यान, आम्हाला ऑडिट ट्रेल सुविधेत कोणत्याही प्रकारची फेरफार झाल्याचे आढळले नाही.

पी. जी. जोशी एंड कंपनी करिता
(चार्टर्ड एकाउंटेंट्स)
(एफआरएन 104416डब्ल्यू)

स्वा/-
सीए प्रणव ए. जोशी
(पार्टनर)
सदस्य संख्या: 147149
यूडीआईएन: 25147149BNFVIQ9722

16 जुलै 2025
नागपूर

P.G. Joshi & Co.

CHARTERED ACCOUNTANTS

स्वतंत्र लेखापरीक्षकाच्या अहवालाचे परिशिष्ट-ए

(आमच्या समकाळीन अहवालाच्या 'इतर कायदेशीर आणि नियमविषयक आवश्यकता' विभागात नमूद केलेले)

31 मार्च 2025 रोजी समाप्त झालेल्या आर्थिक वर्षाच्या आर्थिक विवरणपत्रांबाबत महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड ("कंपनी") च्या सदस्यांसाठी स्वतंत्र लेखापरीक्षकांच्या अहवालातील परिशिष्ट संदर्भित करून, आम्ही पुढीलप्रमाणे अहवाल देतो:

- 1) कंपनीची मालमत्ता, प्रकल्प आणि उपकरणे, वापराच्या अधिकाराची मालमत्ता आणि अमूर्त मालमत्तेच्या संदर्भात:
 - ए) i) कंपनीने संपत्ती, यंत्रसामग्री व उपकरणे आणि वापर हक्काधारित संपत्ती यांचे संपूर्ण तपशील, मात्रात्मक माहिती तसेच स्थिती यांसह योग्य नोंदी ठेवलेल्या आहेत.
 - ii) कंपनीने अमूर्त संपत्ती यांचे संपूर्ण तपशील दर्शवणाऱ्या योग्य नोंदी ठेवलेल्या आहेत.
 - बी) संपत्ती, यंत्रसामग्री व उपकरणे आणि वापर हक्काधारित संपत्ती यांची भौतिक तपासणी व्यवस्थापनाने केली आहे. ही भौतिक तपासणी कंपनीच्या आकार आणि तिच्या संपत्तीच्या स्वरूपाचा विचार करता आमच्या मते वाजवी वार्षिक तपासणी कार्यक्रमानुसार करण्यात आली. आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, अशा तपासणीदरम्यान कोणतीही लक्षणीय तफावत आढळलेली नाही.
 - सी) अचल संपत्ती संदर्भात (जिथे कंपनी भाडेतत्वावर मालक आहे अशा संपत्ती व त्यासाठी केलेल्या भाडे करारांना वगळून), जी संपत्ती, यंत्रसामग्री व उपकरणेमध्ये आर्थिक विवरणपत्रांमध्ये दाखल केलेली आहेत, आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आणि प्रदान केलेल्या नोंदणीकृत विक्री दस्तावेज / हस्तांतरण दस्तावेज / कन्व्हेअन्स दस्तावेज च्या तपासणीनुसार, बैलन्स शीट दिनांकापर्यंत शीर्षक दस्तावेज कंपनीच्या नावावर आहेत, काही जमिनीच्या तुकड्यांच्या बाबतीत, ज्या परिशिष्ट-डी मध्ये तपशीलवार दिल्या आहेत, अपवाद आहेत.
 - डी) कंपनीने या वर्षात कुठल्याही संपत्ती, यंत्रसामग्री व उपकरणे (यामध्ये वापर हक्काधारित संपत्ती देखील समाविष्ट आहेत) आणि अमूर्त संपत्ती यांचे पुनर्मूल्यांकन केलेले नाही.
 - ई) व्यवस्थापनाने आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार, कंपनीकडे 31 मार्च 2025 रोजी बेनामी व्यवहार आहे असे नाही जे बेनामी व्यवहार (प्रतिबंध) अधिनियम, 1988 आणि त्याअंतर्गत बनवलेल्या नियमांनुसार येईल. त्यामुळे, कंपनीविरुद्ध या अधिनियम व नियमांनुसार कोणतीही कारवाई सुरू किंवा प्रलंबित नाही.
- 2) ए) कंपनीकडे कोणतेही साठा नाही, त्यामुळे ऑर्डरच्या कलम 3(ii)(ए) अंतर्गत अहवाल देणे लागू होत नाही.
- बी) वर्षाच्या कोणत्याही टप्प्यावर, कंपनीला बँका किंवा वित्तीय संस्था कडून एकत्रितपणे पाच कोटी रुपयांपेक्षा जास्त कार्यशील भांडवल मर्यादा मंजूर करण्यात आलेली नाही, त्यामुळे ऑर्डरच्या कलम 3(ii)(बी) अंतर्गत अहवाल देणे लागू होत नाही.
- 3) आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, कंपनीने या वर्षात कोणत्याही कंपनी, फर्म, लिमिटेड लायबिलिटी पार्टनरशिप किंवा इतर पक्षांना कोणतेही गुंतवणूक, हमी किंवा सुरक्षा प्रदान केली नाही किंवा कर्ज/अग्रिम स्वरूपात कर्ज दिलेले नाही (सुरक्षित किंवा असुरक्षित). त्यामुळे, ऑर्डरच्या कलम 3(iii) अंतर्गत अहवाल देणे लागू होत नाही.
- 4) आमच्या मते, कंपनीने कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 185 अंतर्गत समाविष्ट पक्षांना कोणतेही कर्ज दिलेले नाही किंवा कोणतीही हमी किंवा सुरक्षा प्रदान केलेली नाही. कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 186 च्या तरतुदी 'इन्फ्रास्ट्रक्चर सुविधा' पुरवण्याच्या व्यवसायात असलेल्या कंपनीवर लागू होत नाहीत. अनुसूची VI मध्ये परिभाषित केल्याप्रमाणे, इन्फ्रास्ट्रक्चर सुविधांमध्ये वाहतूक प्रकल्पांचा समावेश आहे.

- 5) आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, कंपनीने जनतेकडून कोणतेही ठेवी स्वीकारलेले नाही किंवा कलम 73 ते 76 आणि त्याअंतर्गत तयार केलेल्या नियमांनुसार ठेव म्हणून समजल्या जाणाऱ्या कोणत्याही रक्कमेचा स्वीकार केलेला नाही. त्यामुळे, ऑर्डरच्या कलम 3(v) अंतर्गत अहवाल देणे लागू होत नाही.
- 6) कंपनीस कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 148(1) अंतर्गत खर्च नोंदी ठेवणे लागू होत नाही. त्यामुळे, ऑर्डरच्या कलम 3(vi) अंतर्गत तरतुदी लागू होत नाहीत.
- 7) ए) आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आणि पुरवलेल्या नोंदींच्या तपासणीनुसार, कंपनीने सर्व लागू असलेल्या कायदेशीर देयकांचे, जसे की वस्तू व सेवा कर, भविष्य निर्वाह निधी, कर्मचारी राज्य विमा, उत्पन्न कर, विक्री कर, सेवा कर, सीमाशुल्क, उत्पादन कर, मूल्यवर्धित कर, सेस व इतर महत्त्वाचे कायदेशीर देयक, योग्य अधिकाऱ्यांकडे नियमितपणे जमा केले आहेत. 31 मार्च 2025 रोजी, कायदानुसार निश्चित केलेल्या तारखेपासून सहा महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी कोणतेही वादविवादविरहित देयक उर्वरित राहिलेले नव्हते.
 बी) आमच्या मतानुसार व दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, भविष्य निर्वाह निधी, कर्मचारी राज्य विमा, उत्पन्न कर, विक्री कर, सेवा कर, सीमाशुल्क, उत्पादन कर, कामाच्या करारावरील कर, सेस, जीएसटी आणि इतर महत्त्वाचे कायदेशीर देयक यांच्या संदर्भातील कोणतेही वादविवादविरहित देयक 31 मार्च 2025 रोजी उर्वरित नव्हते.
- 8) आमच्या तपासणीनुसार आणि आम्हाला पुरवलेली माहिती लक्षात घेता, असे कोणतेही व्यवहार नोंदवलेले नाहीत जे वित्तीय वर्षात आयकर अधिनियम, 1961 (कलम 43) अंतर्गत कर निर्धारणात उत्पन्न म्हणून जाहीर किंवा सादर केले गेले असावेत.
- 9) ए) आम्हाला पुरवलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आणि पुरवलेल्या नोंदींच्या तपासणीनुसार, कंपनीने वित्तीय वर्षादरम्यान कर्ज किंवा इतर उधारीच्या हप्त्यांसह त्यावरचे व्याज जीओएम कडून प्राप्त अनुदानाद्वारे कर्जदात्यांना दिले आहे. तथापि, पुणे मेट्रो रेल प्रकल्पासाठी एएफडी आणि ईआयबी कर्ज व व्याज हप्त्यांच्या बाबतीत, जीओआय ने कंपनीच्या वतीने ही रक्कम परतफेड केली आहे आणि कंपनीने याची नोंद "विविध कर्जदार - सरकार" म्हणून चालू देयतेखाली केली आहे.
 बी) कंपनीला कोणत्याही बँक, वित्तीय संस्था किंवा इतर कर्जदात्याद्वारे "इरादतन कर्जदोषी" म्हणून घोषित केलेले नाही.
 सी) आपण दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार तसेच पुरवलेल्या नोंदींच्या तपासणीनुसार असे आढळले की, कर्ज ज्या उद्देशासाठी मिळवली गेली होती, त्याच उद्देशासाठी वापरली गेली आहेत.
 डी) आपल्या मते आणि दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, कंपनीकडून कोणतीही अल्पकालीन कर्जे उचललेली नाहीत. त्यामुळे ही तरतूद लागू नाही.
 ई) कंपनीकडे कोणतीही सहाय्यक, सहकारी किंवा संयुक्त उपक्रमे नाहीत. त्यामुळे ही तरतूद लागू नाही..
- 10) ए) आमच्या मते आणि दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, कंपनीने वर्षात कोणताही प्रारंभिक सार्वजनिक प्रस्ताव किंवा पुढील सार्वजनिक प्रस्ताव (कर्ज साधने समाविष्ट आहेत) मार्गे निधी उभारलेला नाही. त्यामुळे, आदेशाच्या परिच्छेद 3 च्या तरतूद x(a) अंतर्गत अहवाल देण्याची आवश्यकता कंपनीवर लागू नाही.
 बी) आमच्या मते आणि दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, कंपनीचा अधिनियम, 2013 च्या कलम 42 चे तरतूद कंपनीवर लागू होत नाही, जी 30 नोव्हेंबर 2016 च्या ओएम क्रमांक 05/50/2016-सीएल V द्वारे दिली गेली आहे. कंपनीने पुरवलेल्या नोंदीनुसार, उक्त अधिनियमाच्या कलम 62 चे तरतूद पालन केले गेले आहे.
- 11) ए) आमच्या माहितीनुसार आणि मिळालेल्या माहितीनुसार, वर्षभरात कंपनीवर किंवा कंपनीकडून कोणतीही मोठी फसवणूक आढळून आलेली नाही.
 बी) आमच्या माहितीप्रमाणे, वर्षभरात आणि या अहवालाच्या तारखेपर्यंत, कंपनीज अॅक्ट, 2013 च्या कलम 143(12) अंतर्गत, कंपनीज (ऑडिट आणि ऑडिटर्स) नियम, 2014 च्या नियम 13 नुसार निर्धारित एडीटी-4 फॉर्ममध्ये कोणताही अहवाल सेंट्रल गव्हर्नमेंटकडे सादर केलेला नाही.

- सी) व्यवस्थापनाने आम्हाला दिलेल्या माहितीप्रमाणे, वर्षभरात कंपनीकडे कोणतीही व्हिसलब्लोअर तक्रार प्राप्त झालेली नाही.
- 12) कंपनी ही कायद्याच्या कलम 406 अंतर्गत नमूद केलेली निधी कंपनी नाही. त्यामुळे, आदेशाच्या कलम 3 (xii) ची तरतूद कंपनीवर लागू होत नाही.
- 13) आमच्या मते आणि दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार तसेच कंपनीच्या नोंदींच्या तपासणीनुसार, संबंधित पक्षांबरोबर केलेले सर्व व्यवहार, जिथे लागू असतील तिथे, कायद्याच्या कलम 177 आणि 188 च्या नियमांचे पालन करत आहेत आणि अशा संबंधित पक्ष व्यवहारांची माहिती भारतीय लेखा मानकांच्या आवश्यकतांनुसार आर्थिक विवरणपत्रात उघडकीस आणण्यात आली आहे.
- 14) ए) आमच्या मते, अंतर्गत नियंत्रणाची चाचणी अधिक विस्तृत केली जाणे आवश्यक आहे. अंतर्गत लेखापरीक्षण प्रक्रियेला त्याच्या व्याप्ती, अहवाल संरचना आणि समस्यांवर पुढाकार घेणे या बाबींमध्ये बळकटी देणे आवश्यक आहे. या समस्या व्यवस्थापनाबरोबर चर्चिल्या गेल्या आहेत.
- बी) हो, आमच्या अहवालाचा मसुदा तयार करताना आम्ही अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवालांचा विचार केला आहे.
- 15) आम्हाला दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार तसेच कंपनीच्या नोंदींच्या तपासणीवरून असे आढळले की, कंपनीने तिच्या संचालकांशी किंवा त्यांच्याशी संबंधित व्यक्तींशी कोणतेही नगद नसलेले व्यवहार केलेले नाहीत. त्यामुळे, आदेशाच्या कलम 3(xv) चा तरतूद कंपनीवर लागू होत नाही.
- 16) ए) कंपनीला रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया कायदा, 1934 च्या कलम 45-आयए अंतर्गत नोंदणी करणे आवश्यक नाही. त्यामुळे, आदेशाच्या परिच्छेद 3 मधील कलम xvi (ए) अंतर्गत अहवाल देण्याची आवश्यकता कंपनीवर लागू होत नाही.
- बी) कंपनीकडून आम्हाला दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरण तसेच नोंदींच्या तपासणीच्या आधारावर असे आढळले की, कंपनीने वर्षभरात कोणतीही गैर-बँकिंग वित्तीय / गृहनिर्माण वित्तीय क्रियाकलाप केली नाहीत. त्यामुळे, आदेशाच्या परिच्छेद 3 मधील कलम xvi (बी) अंतर्गत अहवाल देण्याची आवश्यकता कंपनीवर लागू होत नाही.
- सी) आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, कंपनी ही रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाद्वारे बनवलेल्या नियमानुसार कोअर इन्व्हेस्टमेंट कंपनी (सीआयसी) नाही. त्यामुळे, आदेशाच्या परिच्छेद 3 मधील कलम xvi (सी) अंतर्गत अहवाल देण्याची आवश्यकता कंपनीवर लागू होत नाही.
- डी) व्यवस्थापनाच्या प्रतिनिधित्वानुसार, समूहाकडे कोअर इन्व्हेस्टमेंट कंपनी (सीआयसी) समूहाचा भाग म्हणून नाही, जसे की कोअर इन्व्हेस्टमेंट कंपन्यांच्या (रिझर्व्ह बँक) निर्देश, 2016 मधील समूहाची व्याख्या दिली आहे. त्यामुळे, आदेशाच्या परिच्छेद 3 मधील कलम xvi (डी) अंतर्गत अहवाल देण्याची आवश्यकता कंपनीवर लागू होत नाही.
- 17) कंपनीने चालू आर्थिक वर्ष आणि त्यापूर्वीच्या मागील आर्थिक वर्षात रोख नुकसान केले नाही.
- 18) वर्षभरात वैधानिक लेखापरीक्षकांचा राजीनामा आलेला नाही. त्यामुळे आदेशाच्या कलम 3 (xviii) च्या तरतुदी कंपनीला लागू होत नाहीत.
- 19) आर्थिक घटकांचे विश्लेषण (सूचना क्र. 29, उप-नोट क्र. 6) तसेच आर्थिक संपत्तीच्या वयानुसार अपेक्षित व्यवहार दिनांक, आर्थिक कर्जाचे भरणे, आर्थिक अहवालासोबत दिलेली इतर माहिती, संचालक मंडळ व व्यवस्थापनाच्या योजना आणि त्यांनी दिलेल्या अनुमाने यावर आधारित पुरावे तपासल्यानंतर, आमच्या निदर्शनास असे काही आलेले नाही जे आम्हाला असे मानण्यास प्रवृत्त करेल की अहवाल दिनांकापर्यंत कंपनी आपल्या वर्तमान देयतेची पूर्तता करण्यात असमर्थ आहे.
- कंपनी, जीओएम आणि जीओआय यांच्यातील त्रिपक्षीय करारानुसार, जर कंपनी कर्जाची रक्कम व त्यावरील व्याज परतफेड करण्यात असमर्थ ठरली, तर ती रक्कम जीओएमद्वारे परतफेड केली जाईल. तथापि, आम्ही नमूद करतो की हे कंपनीच्या भविष्यातील टिकावाबाबत कोणतीही हमी नाही. तसेच, आमचे अहवाल अहवाल दिनांकापर्यंतच्या सत्य घटकांवर आधारित आहे आणि आम्ही कोणतीही हमी किंवा आश्वासन देत नाही की बॅलेन्स शीट दिनांकापासून एका वर्षाच्या आत येणाऱ्या सर्व देयतांची पूर्तता कंपनीकडून वेळेवर होईल.

- 20) कंपनी अधिनियम, 2013 च्या कलम 135 चे तरतुदी कंपनीवर लागू नाहीत. म्हणून, आदेशाच्या परिच्छेद 3 च्या कलम (xx) अंतर्गत अहवाल सादर करण्याची आवश्यकता कंपनीसाठी लागू नाही.
- 21) कंपनीकडे कोणतीही सहाय्यक कंपनी, संयुक्त उद्यम किंवा सहयोगी कंपनी नाही, म्हणून आदेशाच्या परिच्छेद 3 च्या कलम (xxi) अंतर्गत अहवाल सादर करण्याची आवश्यकता कंपनीसाठी लागू नाही.

पी. जी. जोशी एंड कंपनी करिता
(चार्टर्ड एकाउंटेंट्स)
(एफआरएन 104416डब्ल्यू)

स्वा/-
सीए प्रणव ए. जोशी
(पार्टनर)
सदस्य संख्या: 147149
यूडीआईएन: 25147149BNFVIQ9722

16 जुलै 2025
नागपूर

स्वतंत्र लेखापरीक्षकाच्या अहवालाचे परिशिष्ट ब

स्वतंत्र कंपनी कायदा, 2013 (कायदा) च्या कलम 143 च्या उप-कलम (5) अंतर्गत नियंत्रक आणि महालेखा परीक्षकांनी जारी केलेल्या सूचनांचा अहवाल

स्वतंत्र कंपनी कायदा, 2013 (कायदा) च्या कलम 143 च्या उप-कलम 5 अंतर्गत नियंत्रक आणि महालेखा परीक्षकांनी जारी केलेल्या सूचनांचा अहवाल

1. कंपनीकडून किंवा ट्रस्टद्वारे कर्मचाऱ्यांच्या पोस्ट-रिटायरमेंट लाभांसाठी केलेल्या सर्व गुंतवणुकींचे, कोटेड आणि अनकोटेड दोन्ही, योग्य मूल्यांकन (फेअर व्हॅल्यूएशन) करणे आवश्यक आहे. यामध्ये मूल्यांकन पद्धतींची पडताळणी, इंड एस शी सुसंगतता सुनिश्चित करणे आणि आधारभूत कागदपत्रांचे पुनरावलोकन करणे यांचा समावेश आहे. ऑडिटरने मूल्यांकन पद्धतीवर थोडक्यात नोंद करावी, त्याची तर्कसंगतता आणि लागू नियमांचे पालन याची माहिती द्यावी, तसेच कोणतीही महत्त्वाची विसंगती किंवा चुकीचे मूल्यांकन असल्यास त्याची नोंद करावी.

आम्ही कर्मचाऱ्यांच्या पोस्ट-रिटायरमेंट लाभांसाठी कंपनीकडून किंवा ट्रस्टद्वारे केलेल्या सर्व गुंतवणुकींचे, कोटेड आणि अनकोटेड दोन्ही, योग्य मूल्यांकन (फेअर व्हॅल्यूएशन) केले आहे. यामध्ये मूल्यांकन पद्धतींची पडताळणी करणे, इंड एस शी सुसंगतता सुनिश्चित करणे आणि आधारभूत कागदपत्रांचे पुनरावलोकन करणे यांचा समावेश आहे.

त्यांनी हे मूल्यांकन प्रत्यक्ष मूल्यांकन अहवालद्वारे केले आहे आणि संबंधित नियमांचे पालन केले आहे.

2. कंपनीकडे सर्व लेखा व्यवहार आयटी प्रणालीद्वारे प्रक्रिया करण्यासाठी प्रणाली आहे का? असल्यास, आयटी प्रणालीच्या बाहेर लेखा व्यवहार प्रक्रिया केल्यामुळे खातेपुस्तकांच्या अखंडतेवर होणारे परिणाम आणि कोणतेही आर्थिक परिणाम असल्यास त्याची माहिती नमूद केली जाऊ शकते.

सर्व लेखा व्यवहार आयटी (एसएपी) प्रणालीद्वारे नोंदवले जातात. मात्र,

ए. तिकीट विक्री महसुलाबाबत अहवाल ऑटोमेटेड फेअर कलेक्शन सिस्टम (एएफसी) मधून तयार होतात आणि नोंदी एक्सेलमधील सुसंगतीच्या आधारावर केले जातात. तथापि, हा प्रक्रिया अखंड नाही आणि फेअर बॉक्स महसूल नोंदवण्यासाठी मानवी हस्तक्षेप आवश्यक आहे..

बी. वित्तीय अहवालांची तयारी, ज्यामध्ये बॅलन्स शीट आणि नफा-तोटा खात्याच्या अनुसूचिका तसेच खात्यांच्या नोटा समाविष्ट आहेत, ती बाह्यरित्या केली जाते, जी एसएपी मध्ये तयार झालेल्या ट्रायल बॅलन्सच्या आधारावर असते.

सी. विविध इंड एस समायोजनांच्या लागू करण्यासाठी आवश्यक गणना एक्सेल स्प्रेडशीटवर केल्या जातात.

आयटी प्रणालीबाहेर प्रक्रिया केलेल्या व्यवहारांची तपासणी अधिकृत व्यक्तींनी केली आहे आणि डेटा अचूकता व अखंडता सुनिश्चित करण्यासाठी मेकर-चेकर नियंत्रणांसह आयटी प्रणालीमध्ये त्यांची नोंद केली गेली आहे. याशिवाय, आमच्या परीक्षणानुसार आयटी प्रणालीबाहेर प्रक्रिया केलेल्या व्यवहारांवर कोणतेही नकारात्मक आर्थिक परिणाम झालेले आढळले नाहीत.

3. केंद्रीय/राज्य सरकार किंवा त्यांच्या एजन्सीमधून विशिष्ट योजनांसाठी प्राप्त/प्राप्त होणारे निधी (अनुदान/सबसिडी इत्यादी) लागू लेखा मानक किंवा नियमानुसार योग्यरित्या नोंदवले गेले आहेत का? प्राप्त निधी त्याच्या अटी व शर्तीनुसार वापरले गेले आहेत का? प्राप्त अनुदानावर मिळालेल्या व्याजाची नोंद अनुदानाच्या अटी व शर्तीनुसार केली गेली आहे का? विचलनाची प्रकरणे यादीबद्ध करा.

विशिष्ट प्रकल्पांसाठी प्राप्त निधी (अनुदान) संबंधित प्रकल्पांत योग्यरित्या नोंदवले गेले असून मंजुरीच्या अटी व शर्तीनुसार वापरले गेले आहेत.

4. कंपनीने मुख्य जोखीम क्षेत्रे ओळखली आहेत का? जर होय, तर कंपनीने या जोखमी कमी करण्यासाठी कोणतीही जोखीम व्यवस्थापन धोरण तयार केले आहे का? जर होय, तर: (ए) ही जोखीम व्यवस्थापन धोरण जागतिक सर्वोत्तम पद्धती लक्षात घेऊन तयार केले गेले आहे का? (बी) कंपनीने आपली डेटा मालमत्ता ओळखली आहेत का आणि ती योग्यरित्या मूल्यांकन केलेली आहे का ?

हो, कंपनीने मागील वर्षी सर्व मुख्य जोखीम क्षेत्रांचा विचार करून जोखीम मॅट्रिक्स तयार केला आहे.
हो, जोखीम व्यवस्थापन धोरण जागतिक सर्वोत्तम पद्धती लक्षात घेऊन तयार केले गेले आहे.
कंपनीकडे आर्थिक डेटा तिच्या डेटा मालमतेत समाविष्ट आहे.

5. कंपनी लागू असलेल्या ठिकाणी भारत सिक्युरिटीज व एक्सचेंज मंडळ (लिस्टिंग कर्तव्ये व प्रकटीकरण आवश्यकता) नियम, 2015 आणि सिक्युरिटीज व एक्सचेंज मंडळ, गुंतवणूक व सार्वजनिक मालमत्ता व्यवस्थापन विभाग, कॉर्पोरेट व्यवहार मंत्रालय, सार्वजनिक उपक्रम विभाग, भारत रिझर्व्ह बँक, दूरसंचार नियामक प्राधिकरण, सीईआरटी-इन, इलेक्ट्रॉनिक्स व माहिती तंत्रज्ञान मंत्रालय व राष्ट्रीय पेमेंट्स कॉर्पोरेशन यांचे इतर लागू नियम व नियमनांचे पालन करत आहे का? जर नाही, तर विचलनाची उदाहरणे हायलाइट केली पाहिजेत.

भारत सिक्युरिटीज व एक्सचेंज मंडळ (सेबी) (लिस्टिंग कर्तव्ये व प्रकटीकरण आवश्यकता) नियम, 2015 आणि सेबी। चे इतर लागू नियम व नियमन	लागू नाही
गुंतवणूक व सार्वजनिक मालमत्ता व्यवस्थापन विभाग	लागू नाही
कॉर्पोरेट कार्य मंत्रालय	लागू
सार्वजनिक उपक्रम विभाग	लागू
भारतीय रिझर्व्ह बँक	लागू
भारतीय दूरसंचार नियामक प्राधिकरण, सीईआरटी-इन	लागू, बिलांची नियमित निर्मिती वेळेवर केली गेली आहे.
राष्ट्रीय देयक संस्था भारत	लागू, हो, व्यवहाराची तपासणी राष्ट्रीय पेमेंट्स कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया (एनपीसीआय) च्या मार्गदर्शनानुसार केली गेली आहे.

व्यवस्थापनाची पुष्टी आहे की, जिथे लागू असेल तिथे मार्गदर्शक तत्वांचे पालन केले गेले आहे आणि लेखापरीक्षणाच्या दरम्यान कोणतेही विचलन आढळले नाही.

पी. जी. जोशी एंड कंपनी करिता
(चार्टर्ड एकाउंटेंट्स)
(एफआरएन 104416डब्ल्यू)

स्वा/-

सीए प्रणव ए. जोशी
(पार्टनर)
सदस्य संख्या: 147149
यूडीआईएन: 25147149BNFVIQ9722

16 जुलै 2025
नागपूर

स्वतंत्र लेखापरीक्षकांच्या अहवालाचे परिशिष्ट क

(संदर्भित, महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेडच्या सदस्यांना दिलेल्या आमच्या अहवालाच्या 'इतर कायदेशीर आणि नियामक आवश्यकतांवरील अहवाल' विभागातील परिच्छेद 3(एफ) मध्ये)

कंपनी कायदा, 2013 ("कायदा") च्या कलम 143 च्या उप-कलम 3 च्या कलम (i) अंतर्गत आर्थिक अहवालावर अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणावरील अहवाल

आम्ही महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड ("कंपनी") च्या आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणाचे 31 मार्च 2025 रोजीचे लेखापरीक्षण केले आहे, हे लेखापरीक्षण त्या तारखेला संपलेल्या आर्थिक वर्षाच्या कंपनीच्या आर्थिक अहवालाच्या लेखापरीक्षणासह एकत्र केले आहे.

अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणासाठी व्यवस्थापनाची जबाबदारी

कंपनीच्या व्यवस्थापनावर अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण स्थापन करणे आणि ते कायम राखण्याची जबाबदारी आहे, जी कंपनीने अंतर्गत आर्थिक अहवालावरील नियंत्रणाच्या निकषांवर आधारित तयार केलेली आहे, तसेच भारताच्या चार्टर्ड अकाउंटंट्स संस्थेने ("आयसीएआय") जारी केलेल्या "अंतरंग आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण ऑडिट मार्गदर्शन नोट" मधील अंतर्गत नियंत्रणाच्या महत्त्वाच्या घटकांचा विचार केलेला आहे. या जबाबदाऱ्यांमध्ये पुरेसे अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण डिझाईन करणे, त्याची अंमलबजावणी करणे आणि कायम ठेवणे यांचा समावेश आहे, जे प्रभावीपणे कार्य करत आहेत, जेणेकरून कंपनीचा व्यवसाय सुव्यवस्थित आणि कार्यक्षमपणे चालविला जाईल, कंपनीच्या धोरणांचे पालन सुनिश्चित होईल, मालमत्तांचे रक्षण होईल, फसवणूक आणि चुका प्रतिबंधित आणि शोधल्या जातील, लेखा नोंदींची अचूकता आणि पूर्णता सुनिश्चित केली जाईल, आणि विश्वसनीय आर्थिक माहिती वेळेवर तयार केली जाईल, जे कंपनी कायदा, 2013 अंतर्गत आवश्यक आहे.

लेखापरीक्षकांच्या जबाबदाऱ्या

आमची जबाबदारी म्हणजे कंपनीच्या अंतर्गत आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणांबाबत आमच्या ऑडिटच्या आधारावर एक मत व्यक्त करणे. आम्ही आमचा ऑडिट "अंतरंग आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण लेखापरीक्षण मार्गदर्शन नोट" ("मार्गदर्शन नोट") आणि आयसीएआय द्वारे जारी केलेल्या ऑडिटिंग स्टॅंडर्ड्सनुसार (जे कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 143(10) अंतर्गत लागू मानले जातात) पार पाडला, जे अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणाच्या लेखापरीक्षणासाठी लागू आहेत. या स्टॅंडर्ड्स आणि मार्गदर्शन नोट नुसार, आम्हाला नैतिक आवश्यकता पाळणे आवश्यक आहे आणि लेखापरीक्षण असे नियोजित व पार पाडावे जेणेकरून हे निश्चित करता येईल की आर्थिक अहवालावरील पुरेसे अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण स्थापन आणि जतन केले गेले आहेत का, आणि अशा नियंत्रणांनी सर्व महत्त्वाच्या बाबतीत प्रभावीपणे काम केले आहे का याबाबत योग्य आश्वासन मिळू शकेल.

आमच्या लेखापरीक्षणामध्ये आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण प्रणालीच्या पर्याप्ततेबाबत आणि त्याच्या कार्यक्षमतेबाबत लेखापरीक्षण पुरावा मिळविण्यासाठी प्रक्रिया पार पाडणे समाविष्ट आहे. आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणाच्या आमच्या ऑडिटमध्ये अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणांची समज घेणे, संपादित महत्त्वपूर्ण कमकुवतपणाचा धोका मूल्यांकन करणे, तसेच मूल्यांकन केलेल्या धोका आधारित अंतर्गत नियंत्रणाच्या रचनेची आणि कार्यक्षमतेची चाचणी व मूल्यांकन करणे समाविष्ट आहे. निवडलेल्या प्रक्रियांचा अवलंब ऑडिटच्या निर्णयावर असतो, ज्यात आर्थिक अहवालात संपादित महत्त्वपूर्ण चुकीच्या विधानांचा धोका (फसवणूक किंवा त्रुटीमुळे) मूल्यांकन करणेही समाविष्ट आहे.

आम्हाला विश्वास आहे की आम्ही मिळवलेला लेखापरीक्षण पुरावा पर्याप्त आणि योग्य आहे, जो कंपनीच्या आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण प्रणालीवर आमच्या लेखापरीक्षण मतासाठी आधार पुरवतो.

आर्थिक अहवालावर अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणाचा अर्थ

कंपनीच्या आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण ही अशी प्रक्रिया आहे जी आर्थिक अहवालाची विश्वसनीयता आणि बाह्य उद्देशांसाठी आर्थिक ताळेबंदाची तयार करण्यास योग्य प्रमाणात आश्वासन देण्यासाठी रचली जाते कंपनीच्या आर्थिक अहवालावरील . अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणामध्ये त्या धोरणांचा आणि प्रक्रियांचा समावेश होतो जे (1) असे रेकॉर्ड राखण्याशी संबंधित आहेत जे, योग्य तपशीलात, कंपनीच्या मालमतेच्या व्यवहारांचा आणि व्यवस्थापनाचा अचूक आणि योग्य प्रतिबिंब दाखवतात; (2) योग्य प्रमाणात आश्वासन देतात की व्यवहार ताळेबंद तयार करण्यासाठी आवश्यकतेनुसार नोंदवले जातात आणि कंपनीच्या प्राप्ती व खर्च फक्त कंपनीच्या व्यवस्थापन आणि संचालकांच्या मंजूरीनुसार केले जात आहेत; आणि (3) योग्य प्रमाणात आश्वासन देतात की अनधिकृत मालमत्ता संपादन, वापर किंवा व्यवस्थापन, जे आर्थिक ताळेबंदावर महत्त्वपूर्ण परिणाम करू शकते, त्यास प्रतिबंध किंवा वेळेवर शोध घेतला जातो.

आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणांची अंतर्निहित मर्यादा

आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणांच्या अंतर्निहित मर्यादांमुळे, नियंत्रणांची सवांध किंवा व्यवस्थापनाच्या अनुचित हस्तक्षेपासारख्या परिस्थितींमुळे, त्रुटी किंवा फसवणुकीमुळे महत्त्वपूर्ण चुकीचे सादरीकरण उद्भवू शकते आणि ते उघड होणार नाहीत. तसेच, आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणांचे भविष्यकाळासाठी केलेले मूल्यांकन, या धोके लक्षात घेऊन केलेले आहे की, परिस्थितीतील बदलांमुळे अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण अपर्याप्त ठरू शकते किंवा धोरणे किंवा प्रक्रियेचे पालन करण्याची पातळी हळूहळू कमी होऊ शकते.

मत

आमच्या मते, खाली नमूद केलेल्या बाबी वगळता, कंपनीकडे सर्व महत्त्वपूर्ण बाबींमध्ये आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणांचे पुरेसे नियंत्रण व्यवस्था आहे आणि ही अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण व्यवस्था 31 मार्च 2025 रोजी प्रभावीपणे कार्यरत होती, हे कंपनीने स्थापित केलेल्या आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत नियंत्रण निकषांवर आधारित आहे, जे भारतीय चार्टर्ड अकाउंटंट्स इन्स्टिट्यूटने जारी केलेल्या आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणाच्या लेखापरीक्षण मार्गदर्शन नोटेमध्ये नमूद केलेल्या अंतर्गत नियंत्रणाच्या आवश्यक घटकांचा विचार करून तयार केले गेले आहेत, तसेच इतर बाबी परिच्छेदात नमूद केलेल्या बाबीसंबंधी वगळता.

इतर बाबी

आम्ही 31 मार्च 2025 रोजी कंपनीच्या आर्थिक अहवालावर अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाच्या पर्याप्तते आणि कार्यक्षमतेशी संबंधित खालील बाबीकडे लक्ष वेधतो.

- ए. व्यवस्थापनाने त्या व्यावसायिक प्रक्रियांशी संबंधित चाचण्यांना बळकट करावे जिथे मागील वर्षाच्या रिस्क मॅट्रिक्सनुसार साहित्यिक चुकांच्या जोखमीचे मूल्यांकन मध्यम आहे. हे सुनिश्चित करण्यासाठी की आर्थिक अहवालावरील अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण (आयसीएफआर) कार्यान्वित आणि प्रभावी आहे.
 - बी. वरील (ए) परिच्छेदातील आमच्या निरीक्षणाच्या संदर्भात, लेखांकन सॉफ्टवेअर (एसएपी) मध्ये चलनाची तारीख नोंदवण्याच्या प्रणालीत सुधारणा आवश्यक आहे, कारण विद्यमान प्रक्रियेत पुस्तकेत नोंद करण्याची तारीख चलनाच्या तारखेसारखी समजली जाते.
 - सी. नोंद घेतले आहे की रिव्हर्स चार्ज मेकॅनिझम (आरसीएम) अंतर्गत देयके चलनाच्या तारखेनुसार भरणे आवश्यक आहे. तथापि, काही प्रकरणांमध्ये वास्तविक चलनाच्या तारखेऐवजी पोस्टिंग तारीख चलनाच्या तारखेप्रमाणे ठेवली जाते. यामुळे देयके नोंदवताना विसंगती निर्माण होतात.
- वरील बाबीबाबत आमचे मत बदललेले नाही.

पी. जी. जोशी एंड कंपनी करिता

(चार्टर्ड एकाउंटंट्स)

(एफआरएन 104416डब्ल्यू)

स्वा/-

सीए प्रणव ए. जोशी

(पार्टनर)

सदस्य संख्या: 147149

यूडीआईएन: 25147149BNFVIQ9722

16 जुलै 2025

नागपूर

परिशिष्ट - ड

ज्या सर्व स्थावर मालमत्तांचा तपशील खाली दिला आहे (ज्यात कंपनी भाडेकरू आहे आणि भाडेकरार कंपनीच्या बाजूने योग्य रितीने केला गेला आहे अशा मालमत्तेशिवाय) आणि ज्यांचे हक्कपत्र कंपनीच्या नावावर नाही, ते खाली दाखविले आहेत: -

ताळेबंदातील संबंधित वस्तू	मालमत्तेच्या वस्तूचे वर्णन	एकूण वहन मूल्य	च्या नावे मालकी दस्तऐवज	हक्कपत्र धारक प्रवर्तक, संचालक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा नातेवाईक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा कर्मचारी आहे?	मालमत्ता कोणत्या तारखेपासून ते कधीपर्यंत ताब्यात आहे?	कंपनीच्या नावावर नसण्याचे कारण
पीपीई	मेयो हॉस्पिटल	-	मेयो हॉस्पिटल	नाही	06-04-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	सेंट्रल जेल	-	सेंट्रल जेल	नाही	06-09-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	संत्रा मार्केट	-	संत्रा मार्केट	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	सीलींग लॅंड (सिद्दीकी)	-	सीलींग लॅंड (सिद्दीकी)	नाही	27-01-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एमआयडीसी	-	एमआयडीसी	नाही	22-11-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एमआयडीसी	-	एमआयडीसी	नाही	18-11-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	व्हीएनआयटी	-	व्हीएनआयटी	नाही	27-03-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एएआय	-	एएआय	नाही	22-12-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एएआय	-	एएआय	नाही	22-12-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एमआयएल	-	एमआयएल	नाही	30-01-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एमआयएल	-	एमआयएल	नाही	30-01-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एमआयएल	-	एमआयएल	नाही	30-01-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बीएसएनएल	-	बीएसएनएल	नाही	13-01-22	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	प्रजापती नगर	-	प्रजापती नगर	नाही	20-07-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	प्रजापती नगर	-	प्रजापती नगर	नाही	20-07-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	उज्ज्वल नगर ग्राऊंड	-	उज्ज्वल नगर ग्राऊंड	नाही	21-07-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	अंबाझरी लेक व्ह्यू	-	अंबाझरी लेक व्ह्यू	नाही	10-04-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	टेलिफोन एक्स्चेंज	-	टेलिफोन एक्स्चेंज	नाही	03-09-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	अग्रसेन बस-स्टॉप सुधारित	-	अग्रसेन बस-स्टॉप सुधारित	नाही	15-05-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	क्रेझी कॅसल (वॉटर आणि मनोरंजन पार्क)	-	क्रेझी कॅसल (वॉटर आणि मनोरंजन पार्क)	नाही	06-06-18	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	इंस्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग	-	इंस्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग	नाही	27-11-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	शंकर नगर	-	शंकर नगर	नाही	07-08-20	प्रक्रियात्मक विलंब

ताळेबंदातील संबंधित वस्तू	मालमत्तेच्या वस्तूचे वर्णन	एकूण वहन मूल्य	च्या नावे मालकी दस्तऐवज	हक्कपत्र धारक प्रवर्तक, संचालक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा नातेवाईक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा कर्मचारी आहे?	मालमत्ता कोणत्या तारखेपासून ते कधीपर्यंत ताब्यात आहे?	कंपनीच्या नावावर नसण्याचे कारण
पीपीई	एनआयटी जमीन	-	एनआयटी जमीन	नाही	06-01-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	वॉटर वर्क्स जुने कार्यालय	-	वॉटर वर्क्स जुने कार्यालय	नाही	20-12-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	खोवा बाजार	-	खोवा बाजार	नाही	20-12-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	हिंदी भाषी स्कूल	-	हिंदी भाषी स्कूल	नाही	20-12-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	वीजमाता मंदिर डिफेन्स रेल्वे ट्रॅक	-	वीजमाता मंदिर डिफेन्स रेल्वे ट्रॅक	नाही	20-12-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	इंदिरा गांधी हॉस्पिटल	-	इंदिरा गांधी हॉस्पिटल	नाही	02-09-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	तुळशी हिंदी प्राथमिक शाळा	-	तुळशी हिंदी प्राथमिक शाळा	नाही	12-07-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एनएमसी संत्रा मार्केट	-	एनएमसी संत्रा मार्केट	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एनएमसी महात्मा फुले मार्केट जवळ	-	एनएमसी महात्मा फुले मार्केट जवळ	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एमएडीसी	-		नाही	02-11-15	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बीएसएनएल	-	बीएसएनएल	नाही	02-05-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	प्रजापती नगर	-	प्रजापती नगर	नाही	30-05-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	विश्वकर्मा	-	विश्वकर्मा	नाही	16-05-16	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	शेवाळकर	-	शेवाळकर	नाही	11-01-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	उदयन अपार्टमेंट (अतिरिक्त जमीन)	-	उदयन अपार्टमेंट (अतिरिक्त जमीन)	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	प्रज्ञा पी. पारगांवकर	-	प्रज्ञा पी. पारगांवकर	नाही	25-05-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	श्याम लॉन (नारायण मिश्रा)	-	श्याम लॉन (नारायण मिश्रा)	नाही	05-02-17	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	विनोद गणवीर (गुलमोहर सोसा.)	-	विनोद गणवीर (गुलमोहर सोसा.)	नाही	17-05-17	प्रक्रियात्मक विलंब

ताळेबंदातील संबंधित वस्तू	मालमत्तेच्या वस्तूचे वर्णन	एकूण वहन मूल्य	च्या नावे मालकी दस्तऐवज	हक्कपत्र धारक प्रवर्तक, संचालक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा नातेवाईक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा कर्मचारी आहे?	मालमत्ता कोणत्या तारखेपासून ते कधीपर्यंत ताब्यात आहे?	कंपनीच्या नावावर नसण्याचे कारण
पीपीई	शीतला माता मंदिर-प्रदीप वाय. मोटघरे	-	शीतला माता मंदिर-प्रदीप वाय. मोटघरे	नाही	14-05-18	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	लता काटे	-	लता काटे	नाही	20-11-18	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	दिवाकर टोले	-	दिवाकर टोले	नाही	20-11-18	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	कविता आसुदानी	-	कविता आसुदानी	नाही	04-01-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	मीना गादिया	-	मीना गादिया	नाही	18-03-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	जतीनभाई सूचक	-	जतीनभाई सूचक	नाही	18-03-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	विनायक लिंबाना बाम्पुरवार	-	विनायक लिंबाना बाम्पुरवार	नाही	11-06-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	रोशन ढगे	-	रोशन ढगे	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	ईश्वर ढगे	-	ईश्वर ढगे	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	उल्हास घाटे	-	उल्हास घाटे	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बुद्ध विहार	-	बुद्ध विहार	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एस.ई.सी.आर.	-	एस.ई.सी.आर.	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एम.एस.आर.टी.सी.	-	एम.एस.आर.टी.सी.	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	येरवाडा अनु.क्र. 141/जीओएम जमीन (वाडिया)	-	महाराष्ट्र शासन	नाही	2020-21	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	येरवाडा अनु.क्र. 233/जीओएम जमीन (वाडिया)	-	महाराष्ट्र शासन	नाही	2020-21	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एम.जे.पी. जमीन जीएलआर एसएन 120 मऊ खडकी ता. पुणे	-	महाराष्ट्र शासन	नाही	2021-22	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	डिफेन्स जमीन _ जीएलआर.269	80.25	डिफेन्स जमीन	नाही	2022-23	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	वल्लभनगर येथील जमीन	-	महाराष्ट्र शासन	नाही	2017-18	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	फुगेवाडी येथील जमीन	411.01	पीसीएमसी	नाही	2017-18	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पिंपरी सव्हे क्र. 33 जमीन	201.80	पीसीएमसी	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब

ताळेबंदातील संबंधित वस्तू	मालमत्तेच्या वस्तूचे वर्णन	एकूण वहन मूल्य	च्या नावे मालकी दस्तऐवज	हक्कपत्र धारक प्रवर्तक, संचालक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा नातेवाईक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा कर्मचारी आहे?	मालमत्ता कोणत्या तारखेपासून ते कधीपर्यंत ताब्यात आहे?	कंपनीच्या नावावर नसण्याचे कारण
पीपीई	पिंपरी सर्व्हे क्र. 471 लीजहोल्ड जमीन	80.72	पीसीएमसी	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	सर्व्हे क्र. 468,469 फुगेवाडी लीजहोल्ड जमीन	1049.37	पीसीएमसी	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पिंपरी सर्व्हे क्र. 209 आणि 210 लीजहोल्ड जमीन	982.11	पीसीएमसी	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	दापोडी सर्व्हे क्रमांक 49/1/2 बी, 40बी, 39डी लीजहोल्ड जमीन	54.83	पीसीएमसी	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	फुगेवाडी सर्व्हे नंबर 388 लीजहोल्ड जमीन	74.14	पीसीएमसी	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	ई ई-3 साठी कसारवाडी-नाशिक फाटा जमीन	38.79	रेल्वे	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	ई ई-3 4 जमिनीसाठी खडकी जमीन	91.32	रेल्वे	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	मंगळवारपेठ (आरटीओजवळ) ई ई-3, 4 साठी	291.14	रेल्वे	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पुणे रेल्वे स्टेशन ईई जमीन	221.46	रेल्वे	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पुलाची वाडी, शिवाजी नगर मध्ये पीएमसी जमीन	21.26	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	रुबी हॉल स्टेशन पीएमसी जमीन	14.61	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बंडगार्डन मध्ये पीएमसी जमीन	12.68	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बंडगार्डन मध्ये पीएमसी जमीन	8.70	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बंडगार्डन मध्ये पीएमसी जमीन	53.78	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब

ताळेबंदातील संबंधित वस्तू	मालमत्तेच्या वस्तूचे वर्णन	एकूण वहन मूल्य	च्या नावे मालकी दस्तऐवज	हक्कपत्र धारक प्रवर्तक, संचालक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा नातेवाईक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा कर्मचारी आहे?	मालमत्ता कोणत्या तारखेपासून ते कधीपर्यंत ताब्यात आहे?	कंपनीच्या नावावर नसण्याचे कारण
पीपीई	संभाजी उद्यान, शिवाजी नगर मध्ये पीएमसी जमीन	51.64	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बालगंधर्व रंगमंदिर, शिवाजी नगर मध्ये पीएमसी जमीन	26.35	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	प्रवेश/निर्गमन 3 आणि प्रवेश निर्गमन 4 मंगळवार पेठ जमीन	52.97	रेल्वे	नाही	2020-21	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एफपी क्र. 70/18 ईई कल्याणी नगर पीएमसी जमीन	41.43	पीएमसी	नाही	2021-22	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पीएमसी दादोजी कोंडदेव जमीन पीएमसी	390.15	पीएमसी	नाही	2021-22	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पीएमपीएमएल डेक्कन जिमखाना सीटीएस नंबर 629/1 शिवाजी नगर एल	124.63	पीएमपीएमएल	नाही	2022-23	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	कासार वाडी प्रवेश निर्गमन/3 भूखंड	30.38	रेल्वे	नाही	2022-23	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पीएमसी जमीन_झांसी राणी शाळा सीटीएस.789	166.13	पीएमसी	नाही	2022-23	प्रक्रियात्मक विलंब
		4571.65				

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड
31 मार्च 2025 पर्यंतचे ताळेबंद

(₹ लाखांत)

तपशील	नोट क्र.	31 मार्च 2025 पर्यंत	31 मार्च 2024 पर्यंत
मालमत्ता			
अप्रचलित मालमत्ता			
मालमत्ता, प्रकल्प आणि उपकरणे	1	17,07,073.90	15,09,874.96
आर. ओ. यू. मालमत्ता	2	273.00	76.50
अमूर्त मालमत्ता	3	863.20	7.64
विकास अंतर्गत अमूर्त	3A	3,286.30	3,331.10
भांडवली काम प्रगतीपथावर	4	1,82,764.90	2,91,785.20
आर्थिक भांडवली			
कर्ज	5	18.50	21.00
इतर वित्तीय मालमत्ता	6	3,804.43	3,799.21
इतर गैर-वर्तमान मालमत्ता	7	9,626.60	1,680.40
स्थगित कर मालमत्ता (निव्वळ)	8	33,163.10	19,489.90
चालू मालमत्ता			
आर्थिक भांडवली			
व्यापार प्राप्ती	9	20,111.80	11,990.80
रोख आणि रोख समतुल्य	10	16,525.40	21,758.30
इतर बँक शिल्लक	11	1,18,071.57	89,612.89
कर्ज	5	9.90	13.80
इतर आर्थिक मालमत्ता	6	50,966.30	1,01,247.60
इतर चालू मालमत्ता	7	19,412.90	19,672.70
चालू कर मालमत्ता (निव्वळ)	12	489.20	1,571.00
एकूण मालमत्ता		21,66,461.00	20,75,933.00
इक्विटी आणि दायित्व			
इक्विटी			
इक्विटी समभाग भांडवल	13	5,70,200.00	4,92,800.00
इतर इक्विटी	14	(1,29,355.60)	(48,640.90)
दायित्वे			
गैर-वर्तमान दायित्वे			
आर्थिक दायित्वे			
उधारी	15	10,94,402.33	13,26,823.16
इतर आर्थिक दायित्वे	17	1,107.80	896.60
भाडेपट्टीच्या तरतुदीचे दायित्वे	17	208.66	53.30
तरतूद	18	4,476.10	3,215.90
विलंबित कर दायित्वे (निव्वळ)	8	-	-
इतर गैर-वर्तमान दायित्वे	20	4,80,314.10	1,42,705.80
चालू दायित्व			
आर्थिक दायित्व			
वर्तमान उधार	16	52,034.37	50,344.24
देय व्यापार			
- सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांची एकूण थकबाकी	19	2,400.88	3,443.67
- सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांव्यतिरिक्त कर्जदारांची एकूण थकबाकी	19	31,252.12	37,008.43
इतर आर्थिक दायित्वे	17	40,288.90	49,091.60
लीज दायित्वे	17	74.84	24.60
इतर चालू दायित्वे	20	16,476.70	15,996.70
तरतूदी	18	2,579.80	2,169.90
एकूण समभाग आणि दायित्वे		21,66,461.00	20,75,933.00
महत्वाची लेखा धोरणे	28		
आर्थिक विवरणपत्रांवरील नोंदी	29		

पी.जी. जोशी एंड कंपनी करिता
चार्टर्ड एकाउंटेंट
एफआरएन. 104416डब्ल्यू

संचालक मंडळासाठी आणि त्यांच्या वतीने

प्रणव आशुतोष जोशी
पार्टनर
सदस्यता संख्या: 147149
ठिकाण : नागपूर
दिनांक: 16.07.2025
यूडीआयएन: 25147149BNFVIQ9722

नितिका अग्रवाल
कंपनी सचिव

हरेंद्र पाण्डेय
संचालक (वित्त)
(डीआईएन 08988782)

श्रावण हर्डिकर
व्यवस्थापकीय संचालक
(डीआईएन 07072780)

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड
31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी नफा आणि तोटा विवरण

(₹ लाखांत)

तपशील	नोट क्र.	31 मार्च 2025 रोजी संपणाऱ्या वर्षासाठी	31 मार्च 2024 रोजी संपणाऱ्या वर्षासाठी
उत्पन्न			
व्यवहारातून मिळणारा महसूल	21	29,208.40	28,818.40
इतर उत्पन्न	22	49,506.10	44,787.00
एकूण उत्पन्न		78,714.50	73,605.40
खर्च			
परिचालन खर्च	23	28,692.62	32,234.28
कर्मचारी लाभ खर्च	24	8,828.60	8,088.90
आर्थिक खर्च	25	31,049.80	23,151.30
घसारा आणि मूल्य-हास खर्च	1,2 & 3	57,670.20	46,153.60
अन्य खर्च	26	3,065.38	2,582.04
एकूण खर्च		1,29,306.60	1,12,210.12
करपूर्व नफा/(तोटा)		(50,592.10)	(38,604.72)
कर खर्च			
वर्तमान कर खर्च			
स्थगित कर	8	13,648.29	3,265.53
वर्षासाठी नफा/(तोटा)		(36,943.81)	(35,339.19)
इतर सर्वसमावेशक उत्पन्न/(नुकसान)			
1. ज्या वस्तूचे नफा आणि तोट्यात पुनर्वर्गीकरण केले जाणार नाही	27	(95.80)	(159.20)
कमी: ज्या वस्तूचे नफा आणि तोटात पुनर्वर्गीकरण केले जाणार नाही अशा वस्तूशी संबंधित विलंबित कर		24.91	41.39
		(70.89)	(117.81)
एकूण सर्वसमावेशक उत्पन्न/(नुकसान)		(37,014.70)	(35,457.00)
प्रति समभाग कमाई (इक्विटी समभाग प्रत्येकी ₹ 10)			
मूळ ((₹)		(0.70)	(0.73)
डायल्यूटेड (₹)		(0.70)	(0.73)

पी.जी. जोशी एंड कंपनी करिता
चार्टर्ड एकाउंटेंट
एफआरएन. 104416डब्ल्यू

संचालक मंडळासाठी आणि त्यांच्या वतीने

प्रणव आशुतोष जोशी
पार्टनर
सदस्यता संख्या: 147149
ठिकाण : नागपूर
दिनांक: 16.07.2025
यूडीआयएन: 25147149BNFVIQ9722

नितिका अग्रवाल
कंपनी सचिव

हरेंद्र पाण्डेय
संचालक (वित्त)
(डीआईएन 08988782)

श्रावण हर्डिकर
व्यवस्थापकीय संचालक
(डीआईएन 07072780)

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड
31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी इक्विटीमधील बदलाचे विवरण

ए. प्रवर्तकाच्या समभागधारणेत बदल

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी

(₹ लाखांत)

1 एप्रिल 2024 रोजीची शिल्लक रक्कम	मागील कालावधीतील त्रुटींमुळे केलेले बदल	1 एप्रिल 2024 रोजी पुनः सादर केलेली शिल्लक रक्कम	वर्षादरम्यान झालेला बदल	31 मार्च 2025 रोजीची शिल्लक रक्कम
4,92,800	-	4,92,800	77,400	5,70,200

31 मार्च 2024 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी

(₹ लाखांत)

1 एप्रिल 2023 रोजीची शिल्लक रक्कम	मागील कालावधीतील त्रुटींमुळे केलेले बदल	1 एप्रिल 2023 रोजी पुनः सादर केलेली शिल्लक रक्कम	वर्षादरम्यान झालेला बदल	31 मार्च 2024 रोजीची शिल्लक रक्कम
4,84,800	-	4,84,800	8,000	4,92,800

बी. इतर इक्विटी

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी

(₹ लाखांत)

तपशील	वाटप प्रलंबित शेअर अर्ज रक्कम	आरक्षित व अधिशेष		एकूण
		अवशिष्ट लाभ		
01.04.2024 पर्यंत शिल्लक	56,000.00	-	(1,04,640.90)	(48,640.90)
वर्षासाठी नफा/(तोटा)	-	-	(36,943.81)	(36,943.81)
इतर व्यापक उत्पन्न	-	-	(70.89)	(70.89)
वर्षासाठी एकूण व्यापक उत्पन्न	-	-	(37,014.70)	(37,014.70)
कमी: लाभ आणि तोटा विवरण जाहीर केले	-	-	-	-
जोडा: वर्षादरम्यान प्राप्त/(सामायिक) रक्कम	(43,700.00)	-	-	(43,700.00)
31.03.2025 पर्यंत शिल्लक रक्कम	12,300.00	-	(1,41,655.60)	(1,29,355.60)

31 मार्च 2024 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी

(₹ लाखांत)

तपशील	शेअर अर्ज रक्कम – वाटप प्रलंबित	आरक्षित और अधिशेष		एकूण
		अवशिष्ट लाभ		
01.04.2023 पर्यंत शिल्लक	-	-	(69,183.90)	(69,183.90)
वर्षासाठी नफा/(तोटा)	-	-	(35,339.19)	(35,339.19)
इतर व्यापक उत्पन्न		-	(117.81)	(117.81)
वर्षासाठी एकूण व्यापक उत्पन्न	-	-	(35,457.00)	(35,457.00)
कमी: लाभ आणि तोटा विवरण जाहीर केले	-	-	-	-
जोडा: वर्षादरम्यान प्राप्त/(सामायिक) रक्कम	56,000.00	-	-	56,000.00
31.03.2024 पर्यंत शिल्लक रक्कम	56,000.00	-	(1,04,640.90)	(48,640.90)

पी.जी. जोशी एंड कंपनी करिता
चार्टर्ड एकाउंटेंट
एफआरएन. 104416डब्ल्यू

संचालक मंडळासाठी आणि त्यांच्या वतीने

प्रणव आशुतोष जोशी
पार्टनर
सदस्यता संख्या: 147149
ठिकाण : नागपूर
दिनांक: 16.07.2025
यूडीआयएन: 25147149BNFVIQ9722

नितिका अग्रवाल
कंपनी सचिव

हरेंद्र पाण्डेय
संचालक (वित्त)
(डीआईएन 08988782)

श्रावण हर्डिकर
व्यवस्थापकीय संचालक
(डीआईएन 07072780)

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी रोख रकमेच्या प्रवाहाचे विवरण

(₹ लाखांत)

तपशील	31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	31 मार्च 2024 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
ए. परिचालन उपक्रमांमधून रोख प्रवाह		
करपूर्व नफा/(तोटा)	(50,592.10)	(38,604.72)
यासाठी समायोजन:		
आर्थिक मालमत्तांवरील व्याज रद्द करणे	(39.00)	(57.20)
घसारा आणि परतावा	57,670.20	46,153.60
अनुदानाची भरपाई	(6,139.30)	(4,188.70)
आर्थिक खर्च	31,049.80	23,151.30
मुदत ठेवीवरील व्याज	(5,628.90)	(2,934.60)
मालमत्तेच्या विक्रीवर (नफा)/तोटा	2.30	119.01
परकीय चलन (नफा)/तोटा	304.70	(529.00)
कार्यरत भांडवलात बदल करण्यापूर्वी परिचालन नफा/(तोटा)	26,627.70	23,109.69
कार्यरत भांडवलातील बदल:		
परिचालन मालमत्तांमध्ये (वाढ)/घट यासाठी समायोजन:		
कर्ज	6.40	7.70
इतर गैर-आर्थिक मालमत्ता	(1,451.80)	632.20
व्यापार पावत्या	(8,121.00)	8,942.30
इतर वित्तीय मालमत्ता	50,315.08	(20,762.91)
चालू करपात्र मालमत्ता (निव्वळ)	1,081.80	232.40
परिचालन दायित्वे वाढवण्यासाठी/कमी करण्यासाठी समायोजन:		
इतर आर्थिक दायित्वे	(8,180.30)	19,312.99
देय व्यापार	(6,799.10)	3,731.20
इतर चालू देयके	2,170.13	16,419.27
तरतूद	1,574.30	(3,172.30)
परिचालन उपक्रमांमधून (मध्ये वापरला जातो) निव्वळ रोख प्रवाह (ए)	57,223.21	48,452.54
बी. भांडवली आगाऊ रकमेसह गुंतवणुकीच्या उपक्रमांमधून रोख प्रवाह.		
स्थावर मालमत्तांवरील भांडवली खर्च		
पीपीई खरेदी	(2,54,938.03)	(5,45,549.35)
भांडवली काम प्रगतीपथावर	1,09,065.10	3,45,764.90
अमूर्त मालमत्ता	(1,043.65)	(5.51)
भांडवली आगाऊ रक्कम	(6,234.60)	14,987.30
मालमत्ता विक्रीतून मिळणारे उत्पन्न	58.18	197.48
इतर बँक शिल्लक	(28,458.68)	(41,134.09)
एफ. डी. आर. पासून मिळणारे व्याज उत्पन्न	5,628.90	2,934.60
परकीय चलन (नफा)/तोटा	(304.70)	529.00
गुंतवणुकीच्या क्रियाकलापांमधून/(मध्ये वापरला जातो) निव्वळ रोख प्रवाह (बी)	(1,76,227.48)	(2,22,275.67)
सी. आर्थिक उपक्रमांमधून रोख प्रवाह		
भाग भांडवल आणि समभाग अर्ज रक्कम	33,700.00	64,000.00
दीर्घकालीन कर्ज आणि अनुदानातून मिळणारे उत्पन्न	1,11,326.77	1,17,345.43
भाडेपट्टीच्या जबाबदाऱ्यांचा मूलभूत भरणा	(205.60)	(16.40)
भाडेपट्टीवरील कर्जावरील व्याजाची परतफेड	(14.10)	(1.10)
आर्थिक खर्च	(31,035.70)	(23,077.80)
वित्तपुरवठा उपक्रमांमधून/(मध्ये वापरला जातो) निव्वळ रोख प्रवाह (सी)	1,13,771.37	1,58,250.13
रोख आणि रोख समतुल्य मध्ये निव्वळ वाढ/(घट) (ए+बी+सी)	(5,232.90)	(15,573.00)
वर्षाच्या सुरुवातीला रोख आणि रोख समतुल्य	21,758.30	37,331.30
वर्षाच्या शेवटी रोख आणि रोख समतुल्य	16,525.40	21,758.30

वरील रोख प्रवाह विवरण भारतीय लेखा मानक (इंड एस-7) "रोख प्रवाह विवरण" मध्ये विहित केलेल्या "अप्रत्यक्ष पद्धती" अंतर्गत तयार केले गेले आहे.

पी.जी. जोशी एंड कंपनी करिता
चार्टर्ड एकाउंटेंट्स
एफआरएन. 104416डब्ल्यू

संचालक मंडळासाठी आणि त्यांच्या वतीने

प्रणव आशुतोष जोशी
पार्टनर
सदस्यता संख्या: 147149
ठिकाण : नागपूर
दिनांक: 16.07.2025
यूडीआयएन: 25147149BNFVIQ9722

नितिका अग्रवाल
कंपनी सचिव

हरेंद्र पाण्डेय
संचालक (वित्त)
(डीआईएन 08988782)

श्रावण हर्दिकर
व्यवस्थापकीय संचालक
(डीआईएन 07072780)

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी रोख रकमेच्या प्रवाहाचे विवरण

डी. रोख आणि रोख समतुल्य मध्ये खालील गोष्टींचा समावेश आहे:

(₹ लाखांत)

तपशील	31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	31 मार्च 2024 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
फ्लेक्सीसह बँकांबरोबर शिल्लक	16,525.40	21,758.30
तीन महिने किंवा त्यापेक्षा कमी कालावधीची मूळ परिपक्वता असलेल्या बँकांमधील मुदत ठेवी	-	-
वर्षाच्या शेवटी रोख आणि रोख समतुल्य	16,525.40	21,758.30

ई. इंड एस 7 नुसार कर्ज आणि अनुदानातील उपक्रम

(₹ लाखांत)

तपशील	31 मार्च 2024 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	रोख रकमेचा प्रवाह	रोख नसलेला बदल	31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
दीर्घ मुदतीचे कर्ज	13,26,823.16	40,708.47	(2,73,129.30)	10,94,402.33
शासकीय अनुदान	1,42,705.80	70,618.30	2,66,990.00	4,80,314.10
एकूण उधारी	14,69,528.96	1,11,326.77	(6,139.30)	15,74,716.43

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठीच्या वित्तीय विवरणपत्राचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 1

मालमत्ता, प्रकल्प आणि उपकरणे

मालकीची मालमत्ता

तपशील	सकल वहन रक्कम			संचयित अवमूल्यन आणि परिशोधन			निव्वळ वहन रक्कम	
	1 एप्रिल 2024 पर्यंत	वर्षातील बदल	वर्षातील समाप्तीज	31 मार्च 2025 पर्यंत	1 एप्रिल 2024 पर्यंत	वर्षातील घसरण	वर्षातील समाप्तीज	31 मार्च 2025 पर्यंत
जमीन	68,832.10	3,666.10	-	59,398.20	-	-	-	59,398.20
इमारत	4,89,722.46	91,279.45	-	5,81,001.90	16,062.28	8,390.81	-	5,87,558.70
तात्पुरत्या संरचना	234.10	-	-	234.10	222.40	-	-	11.70
स्वचालित भाडे संकलन	180.40	-	-	180.40	32.10	12.30	-	146.00
फर्निचर फिटिंग आणि उपकरणे	2,218.80	873.40	-	3,092.20	886.40	238.80	-	1,984.00
सर्वजवळी फिटिंग आणि उपकरणे	1,23,946.70	31,042.90	-	1,54,989.60	18,800.10	8,935.10	-	1,26,254.40
कार्यालय उपकरणे	1,505.20	407.29	(24.39)	1,888.10	863.00	176.69	(23.66)	773.10
वाहन	140.20	25.90	-	166.10	71.10	14.10	-	80.90
सापक आणि माहिती तंत्रज्ञान प्रणाली	3,311.00	742.09	(33.79)	4,019.90	2,907.40	184.99	(32.16)	959.70
सिग्नल आणि दूरसंचार उपकरणे	1,11,014.00	10,471.30	-	1,21,485.30	14,867.20	7,463.60	-	96,154.20
रोलिंग स्टॉक	1,78,489.40	32,031.90	-	2,10,521.30	11,574.60	7,885.50	-	1,91,551.20
कर्षण उपकरणे	54,480.10	6,139.40	-	60,619.50	6,197.90	3,712.50	-	50,719.10
ट्रॅक	70,387.40	4,080.40	-	81,357.80	5,396.70	2,504.30	-	73,457.80
लिफ्ट आणि एस्केलेटर	29,870.00	4,285.10	-	34,155.00	2,846.50	1,337.80	-	30,177.70
सुरक्षा उपकरणे	1,854.50	161.30	-	2,015.80	896.70	337.80	-	982.30
वायु डक्ट	4,93,908.50	88,033.80	-	5,81,942.30	31,952.40	10,755.00	-	5,13,834.90
एकूण	16,23,125.75	2,54,640.93	(58.18)	18,77,708.50	1,13,250.79	57,439.89	(55.88)	17,07,073.90
								15,09,874.96

(₹ लाखोंत)

स्पष्टीकरणात्मक नोट :

1. एनएमसी जमीन – संत्रा मार्केट (724.42 चौ.मी.), महात्मा फुले मार्केट जमीन (489 चौ.मी.) तसेच संत्रा मार्केट (195 चौ.मी.) — ज्यांची ताबा पत्रे प्रलंबित आहेत — त्या नोंदींमध्ये (पुस्तकांत) समाविष्ट केल्या आहेत.
2. कंपनीच्या भौतिक लेखा धोरण क्रमांक 3 नुसार, विविध राज्य शासकीय संस्था/विभागांकडून प्राप्त किंवा संपादित केलेल्या जमिनींची नोंद नाममात्र मूल्यावर करण्यात आली आहे.
3. (ए) फ्री होल्ड जमिनींचे तपशील:

(₹ लाखांत)

तपशील	क्षेत्रफळ (वर्ग मीटरमध्ये)	रक्कम
विक्री दस्तऐवज अंमलात नाही (नागपूर)	3,51,098.98	-
विक्री दस्तऐवज अंमलात नाही (पुणे)	6,087.81	80.25
एकूण	3,57,186.79	80.25

(बी) भाडेपट्टीवरील भूमीचा तपशील

(₹ लाखांत)

तपशील	क्षेत्रफळ (वर्ग मीटरमध्ये)	रक्कम
भाडेपट्टा करार निष्पादित नाही (नागपूर)	4,64,539.58	-
भाडेपट्टा करार निष्पादित नाही (पुणे)	1,83,431.45	18,604.78
एकूण	6,47,971.03	18,604.78

नोट 2

मालमत्ता वापरण्याचा अधिकार

(₹ लाखांत)

तपशील	इमारत	एकूण
सकल वहन रक्कम		
1 एप्रिल 2024 पर्यंत	178.10	178.10
वर्षातील वृद्धी/समायोजन	238.90	238.90
31 मार्च 2025 पर्यंत सकल वहन रक्कम	417.00	417.00
संचित घसारा आणि अमूर्तन		
1 एप्रिल 2024 पर्यंत	101.60	101.60
वर्षाच्या दरम्यान आकारलेला घसारा/अमूर्तन	42.40	42.40
31 मार्च 2025 रोजी एकत्रित घसारा/अमूर्तन	144.00	144.00
31 मार्च 2025 रोजीची निव्वळ वहन रक्कम	273.00	273.00
31 मार्च 2024 रोजीची निव्वळ वहन रक्कम	76.50	76.50

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठीच्या वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 3

इतर अमूर्त मालमत्ता-सॉफ्टवेअर आणि परवाने

(₹ लाखांत)

तपशील	रक्कम
सकल वहन रक्कम	
1 एप्रिल 2024 पर्यंत	9,923.35
वर्षादरम्यान वाढ/समायोजन	1043.65
अंतिम एकूण वहन रक्कम	10,967.00
संचित घसारा	
1 एप्रिल 2024 पर्यंत	9,915.71
वर्षाच्या दरम्यान आकारलेला घसारा/कपात	188.09
संचित घसारा/कपात	10,103.80
निव्वळ वहन रक्कम 31 मार्च 2025	863.20
निव्वळ वहन रक्कम 31 मार्च 2024	7.64

नोट 3 ए

विकासांतर्गत अमूर्त

(₹ लाखांत)

तपशील	31 मार्च 2024 पर्यंत	वर्षादरम्यान वाढ/समायोजन	एकूण	वर्षातील भांडवल	31 मार्च 2025 पर्यंत
सीडब्ल्यूआईपी - अमूर्त	3,331.10	845.46	4,176.56	890.26	3,286.10

(₹ लाखांत)

तपशील	31 मार्च 2023 पर्यंत	वर्षादरम्यान वाढ/समायोजन	एकूण	वर्षातील भांडवल	31 मार्च 2024 पर्यंत
सीडब्ल्यूआईपी - अमूर्त	2,365.40	965.70	3,331.10	-	3,331.10

(₹ लाखांत)

विकास अंतर्गत अमूर्त मालमत्ता	मध्ये पूर्ण करणे आवश्यक आहे				
	1 वर्षपेक्षा कमी	1-2 वर्ष	2-3 वर्ष	3 वर्षपेक्षा अधिक	एकूण
नागपूर मेट्रो रेल्वे प्रकल्प टप्पा-1	75.20	-	-	-	75.20
पुणे मेट्रो रेल्वे प्रकल्प टप्पा-1	3,211.10	-	-	-	3,211.10
एकूण	3,286.30	-	-	-	3,286.30

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणपत्राचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 4

भांडवली काम प्रगतीपथावर आहे

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2024 पर्यंत	वर्षादरम्यान वाढ/समायोजन	एकूण	वर्षातील भांडवल	31 मार्च 2025 पर्यंत
1	सीडब्ल्यूआयपी- भवन	34,876.80	30,200.76	65,077.56	23,255.56	41,822.00
2	सीडब्ल्यूआयपी- इलेक्ट्रिकल	2,758.60	108.60	2,867.20	2,366.20	501.00
3	सीडब्ल्यूआयपी- स्थायी पद्धत	2,806.70	2,704.77	5,511.47	5,425.07	86.40
4	सीडब्ल्यूआयपी- संरचना	-	35,874.43	35,874.43	755.93	35,118.50
5	सीडब्ल्यूआयपी- बांधकामादरम्यानचा खर्च	37,281.90	5,361.47	42,643.37	18,697.27	23,946.10
6	सीडब्ल्यूआयपी - रोलिंग स्टॉक	26,745.00	6,494.70	33,239.70	29,632.80	3,606.90
7	सीडब्ल्यूआयपी - ट्रॅक्शन आणि पॉवर	12,624.40	-	12,624.40	3,505.90	9,118.50
8	सीडब्ल्यूआयपी - एस्केलेटर	4,643.20	2,113.97	6,757.17	3,985.47	2,771.70
9	सीडब्ल्यूआयपी - सिग्नलिंग आणि दूरसंचार	2,801.80	8,105.00	10,906.80	8,519.60	2,387.20
10	सीडब्ल्यूआयपी - संयंत्र आणि यंत्रसामग्री	5,888.90	-	5,888.90	4,064.10	1,824.80
11	सीडब्ल्यूआयपी - भूमिगत बोगदा आणि शाफ्ट	1,52,309.90	36,696.59	1,89,006.49	1,45,212.89	43,793.60
12	सीडब्ल्यूआयपी - स्थळावरील मालमत्तेचा विकास	3,137.30	258.80	3,396.10	-	3,396.10
13	सीडब्ल्यूआयपी - सुरक्षा उपकरण	732.30	173.92	906.22	146.52	759.70
14	सीडब्ल्यूआयपी - एएफसी	2,905.50	320.00	3,225.50	-	3,225.50
15	निर्माण भांडार	2,272.90	0.06	2,272.96	882.86	1,390.10
16	सीडब्ल्यूआयपी - सल्लागार खर्च	-	9,016.80	9,016.80	-	9,016.80
	एकूण	2,91,785.20	1,37,429.87	4,29,215.07	2,46,450.17	1,82,764.90

(ए) सीडब्ल्यूआयपी चे वेळापत्रक

(₹ लाखांत)

भांडवली कार्य प्रगतीपथावर	इतक्या कालावधीसाठी सीडब्ल्यूआयपी मधील रक्कम				
	1 वर्षपेक्षा कमी	1 ते 2 वर्ष	2 ते 3 वर्ष	3 वर्षपेक्षा अधिक	एकूण
प्रकल्प प्रगतीपथावर आहे	1,12,616.50	62,983.40	6,407.56	757.44	1,82,764.90
तात्पुरते स्थगित प्रकल्प	-	-	-	-	-
एकूण	1,12,616.50	62,983.40	6,407.56	757.44	1,82,764.90

(बी) सीडब्ल्यूआयपी ची पूर्णता सारणी:

(₹ लाखांत)

सीडब्ल्यूआईपी	मध्ये पूर्ण करणे आवश्यक आहे				
	1 वर्षपेक्षा कमी	1 ते 2 वर्ष	2 ते 3 वर्ष	3 वर्षपेक्षा अधिक	एकूण
नागपूर मेट्रो रेल्वे प्रकल्प टप्पा-1	11,175.41	-	-	-	11,175.41
नागपूर मेट्रो रेल्वे प्रकल्प टप्पा- 2	-	-	-	55,023.88	55,023.88
पुणे मेट्रो रेल प्रकल्प	1,04,274.52	9,934.75	-	2,026.04	1,16,235.31
ठाणे मेट्रो रेल प्रकल्प	-	-	-	330.30	330.30
एकूण	1,15,449.93	9,934.75	-	57,049.92	1,82,764.90

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणपत्राचा भाग असलेल्या नोट्स

ते सीडब्ल्यूआयपी जे पूर्णतेसाठी ठराविक वेळेपेक्षा विलंबित आहेत किंवा ज्या सीडब्ल्यूआयपीची किंमत मूळ योजनेपेक्षा जास्त झाली आहे

(₹ लाखांत)

सीडब्ल्यूआयपी	मध्ये पूर्ण करणे आवश्यक आहे				
	1 वर्षापेक्षा कमी	1 ते 2 वर्ष	2 ते 3 वर्ष	3 वर्षापेक्षा अधिक	एकूण
नागपूर मेट्रो रेल्वे प्रकल्प टप्पा-1	11,175.41	-	-	-	11,175.41
पुणे मेट्रो रेल्वे प्रकल्प	1,04,274.52	-	-	-	1,04,274.52
एकूण	1,15,449.93	-	-	-	1,15,449.93

ठेकेदाराला एएफसी म्हणून केलेले देयक, मालमत्ता विक्रेत्याद्वारे हस्तांतरित केल्यानंतर भांडवलित केले जाईल.

स्पष्टीकरणात्मक नोट :

- भारतीय लेखा मानक (इंड एएस) 23 – उधारी खर्चानुसार, ₹3,794.48 लाखाचा व्याज खर्च ज्यामध्ये ₹564.19 लाखाची कमिटमेंट फी समाविष्ट आहे, (मागील वर्षी ₹7,284.90 लाख ज्यामध्ये ₹1.97 लाखाची कमिटमेंट फी समाविष्ट होती) हे वर्षाच्या दरम्यान सीडब्ल्यूआयपी मध्ये हस्तांतरित केले गेले आहे.
- भारतीय लेखा मानक (इंड एएस) 23 – उधारी खर्चानुसार, ₹1,303.47 लाखाचे व्याज उत्पन्न (मागील वर्षी ₹6,116.10 लाख) हे वर्षाच्या दरम्यान सीडब्ल्यूआयपी मध्ये हस्तांतरित केले गेले आहे.

नोट 5 कर्ज

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत		31 मार्च 2024 पर्यंत	
		गैर वर्तमान	वर्तमान	गैर वर्तमान	वर्तमान
ए	कर्मचाऱ्यांसाठी अग्रीम रक्कम (संपूर्ण सुरक्षित मानली जाते)				
1	गृहनिर्माण अग्रीम (एचबीए) वसुली योग्य	14.80	4.80	17.60	6.50
2	बहुउद्देशीय अग्रीम (एमपीए) वसुली योग्य	3.70	5.10	3.40	7.30
	एकूण	18.50	9.90	21.00	13.80

नोट 6

इतर वित्तीय मालमत्ता

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत		31 मार्च 2024 पर्यंत	
		गैरवर्तमान	वर्तमान	गैरवर्तमान	वर्तमान
1	एफ. डी. वर मिळवलेले व्याज परंतु देय नाही	5.00	1,882.10	2.40	1,171.10
2	सुरक्षा ठेव	3,749.30	2,340.90	3,760.20	2,283.80
3	कर्मचाऱ्याकडून वसूल करण्यायोग्य	-	3.30	-	16.30
4	12 महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी मुदत ठेवी *	50.13	-	36.61	-
5	जीओएम/यूएलबी कडून प्राप्त	-	46,547.00	-	97,558.40
6	अनुदान मिळाले पण देय नाही	-	193.00	-	218.00
	एकूण	3,804.43	50,966.30	3,799.21	1,01,247.60

*धारणाधिकाराखाली ठेवलेल्या मुदत ठेवीच्या पावत्यांचा तपशील

(₹ लाखांत)

तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत	31 मार्च 2024 पर्यंत
बँक हमीच्या मोबदल्यात निश्चित ठेव धारणाधिकार (बीजी)	50.13	36.61

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणपत्राचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 7

इतर मालमत्ता

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत		31 मार्च 2024 पर्यंत	
		गैर वर्तमान	वर्तमान	गैर वर्तमान	वर्तमान
1	वाजवी मूल्यांकनामुळे पूर्व-देय खर्च आणि विलंबित खर्च				
ए)	कर्मचारी लाभ	7.10	1.30	8.30	1.60
बी)	किराया/किराया शुल्क	2.10	0.50	4.00	0.80
सी)	झाडे तोडण्याचा खर्च	-	7.90	-	-
डी)	अन्य	-	314.30	-	146.00
2	भांडवली अग्रीम	1,597.80	5.00	1,067.10	-
3	ठेकेदारांकडून वसुलीयोग्य*	-	7,081.60	-	6,582.40
4	कर्मचाऱ्यांना अग्रीम (असुरक्षित, चांगले मानले जाते.)	-	4.50	-	5.40
5	कंत्राटदारांना अग्रीम रक्कम (सुरक्षित, चांगली मानली जाते)	-	-	-	-
ए)	सामुग्री अग्रीम	-	483.90	-	-
बी)	गतिशीलता अग्रीम	8,019.60	9,298.70	601.00	10,971.60
6	वापरण्यायोग्य	-	3.80	-	7.60
7	अग्रीम वर जीएसटी	-	1,973.40	-	1,646.50
8	जीएसटी इनपुट	-	238.00	-	310.80
एकूण		9,626.60	19,412.90	1,680.40	19,672.70

स्पष्टीकरणात्मक नोट:-

*यामध्ये ₹6,094.14 लाख रक्कम समाविष्ट आहे जी मे. आय.एल.एँड एफ.एस. कडून वसूल करावी लागेल. आय.एल.एँड एफ.एस. द्वारे कामाच्या मंद गतीमुळे रीच-1 स्टेशन बांधकाम करार 12.12.2018 रोजी समाप्त करण्यात आला. कराराच्या अटीनुसार, गतिशीलता अग्रीम/विशेष अग्रीम (₹5,494.54 लाख) आणि कार्यप्रदर्शन बँक हमी (पीबीजी) (₹5,326.71 लाख) — एकूण ₹10,821.25 लाख — या बँक हम्या कंपनीद्वारे 06.12.2018 रोजी प्रवर्तित करण्यात आल्या. सर्व बँकांनी हे सांगितले की, माननीय राष्ट्रीय कंपनी कायदा अपीलीय अधिकरण (एनसीएलएटी) द्वारे 15.10.2018 रोजी पारित आदेश (कंपनी अपील क्रमांक (एटी) 346/2018) चालू असल्यामुळे त्या हम्यांचे भरणे करू शकत नाहीत. बँकांनी असे उद्धृत केले की — “माननीय एनसीएलएटीने आय.एल.एँड एफ.एस. आणि त्याच्या गटातील कंपन्यांनी घेतलेल्या हम्यांच्या प्रवर्तनावर स्थगन आदेश पारित केला आहे, आणि हा स्थगन आदेश सध्या प्रभावी आहे, ज्यामुळे बँका कंपनीने केलेल्या प्रवर्तन कार्यवाहीला मान देऊ शकत नाहीत.” कंपनीने प्रवर्तित केलेल्या बँक हम्यांचा तपशील खाली सारणीबद्ध केला आहे.

क्र.	बीजी नं.	बीजी चा प्रकार	बँक हमी रक्कम (₹)	जारी करणाऱ्या बँकेचे नाव
1	0008BGR0037617	मोबिलाइजेशन अग्रीम	14,64,84,598	आयसीआयसीआय बँक
2	01394010000577	प्रदर्शन	53,26,71,262	ऑक्सिस बँक
3	0195617IFG000011	मोबिलाइजेशन अग्रीम	14,64,84,598	इंडियन बँक (पूर्वी अलाहाबाद बँक या नावाने ओळखली जात असे.)
4	0008BGR0099317	मोबिलाइजेशन अग्रीम	14,64,84,598	आयसीआयसीआय बँक
5	0910318BG0001036	अग्रीम	5,50,00,000	स्टेट बँक ऑफ इंडिया
6	0910318BG0001037	अग्रीम	5,50,00,000	स्टेट बँक ऑफ इंडिया
एकूण			1,08,21,25,056	

आय.एल.एँड एफ.एस. कडे जारी केलेल्या व्याज असलेल्या अग्रिमावर, कंपनीने 05.12.2018 पर्यंत बकाया अग्रिमावर ₹1,474.47 लाख व्याज आकारले आहे आणि ते सीडब्ल्यूआयपीमध्ये समायोजित केले आहे. कारण कंपनीने वेळेवर आपल्या बीजीची अंमलबजावणी केली आहे आणि माननीय बॉम्बे उच्च न्यायालय, नागपूर खंडपीठाने आपल्या आदेश दिनांक 17.01.2019 द्वारे 2018 चे डब्ल्यूपी क्रमांक 8767 पारित करत सर्व बँकांना अंतिम निपटारा होईपर्यंत सर्व बीजी जिवंत ठेवण्यासाठी आवश्यक ती पावले उचलण्याचे निर्देश दिले आहेत. कंपनीला विश्वास आहे की सध्या बकाया असलेली अग्रीम रक्कम भविष्यात वसूल केली जाऊ शकते.

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणपत्राचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 8

आस्थगित कर

31 मार्च 2025 रोजी तात्पुरता फरक आणि न शोषलेल्या घसरणीवर उद्भवणारा विलंबित कर

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2024 पर्यंत	नफा- तोटा आणि ओ. सी. आय. मध्ये मान्यता	31 मार्च 2025 पर्यंत
1	विलंबित कर मालमत्ता निर्मिती वस्तूंचा कर परिणाम न शोषलेले अवमूल्यन (कॅरी फॉरवर्ड लॉस) कर्मचारी कर्ज आणि जमा झालेले व्याज भाडेपट्टी दायित्व सुट्ट्यांचे रोखीकरण निवृत्तीनंतर वैद्यकीय सेवा ग्रेच्युटी प्रवास सवलत रजा कर्मचाऱ्यांचे अंतिम लाभ	90,117.06 2.73 20.25 486.02 314.42 47.79 9.88 10.97	41,689.74 (0.33) 53.45 122.28 108.38 94.21 0.92 0.03	1,31,806.80 2.40 73.70 608.30 422.80 142.00 10.80 11.00
	एकूण	91,009.12	42,068.68	1,33,077.80
2	विलंबित कर दायित्व निर्माण करणाऱ्या वस्तूंचा कर परिणाम संपत्ति उपयोगाचा अधिकार इतर मालमत्ता-जमीन आणि भाडेपट्टीवरील इमारतीव्यतिरिक्त आगाऊ भाडे, कर्मचाऱ्यांचे लाभ, वृक्षतोडी अनुदान मिळाले पण देय नाही	19.89 71,495.48 3.82 -	51.11 28,292.32 1.08 50.97	71.00 99,787.80 4.90 51.00
	एकूण	71,519.19	28,395.48	99,914.70
	स्थगित कर मालमत्ता (निव्वळ)	19,489.90	13,673.20	33,163.10

स्थगित कराची गणना खालील बाबींवर केली गेली नाही:

(₹ लाखांत)

तपशील	रक्कम	समाप्त होत आहे
2016-17 व्यवसायातील तोटा	72.07	31 मार्च 2025
2017-18 व्यवसायातील तोटा	-	31 मार्च 2026
2018-19 व्यवसायातील तोटा	-	31 मार्च 2027
2019-20 व्यवसायातील तोटा	-	31 मार्च 2028
2020-21 व्यवसायातील तोटा	-	31 मार्च 2029
2021-22 व्यवसायातील तोटा	8,822.77	31 मार्च 2030
2022-23 व्यवसायातील तोटा	-	31 मार्च 2031
2023-24 व्यवसायातील तोटा	-	31 मार्च 2032

- कंपनीकडे आयकर अधिनियम, 1961 च्या तरतुदीनुसार ₹5,06,949.09 लाख (मागील वर्षी ₹3,46,604.09 लाख) अप्रयुक्त मूल्यहास रक्कम आहे. ही अप्रयुक्त मूल्यहास रक्कम कर योग्य उत्पन्नाविरुद्ध अनिश्चित काळासाठी समायोजित केली जाऊ शकते.
- कंपनीद्वारे प्रवासी संख्या व गैर-भाडे उत्पन्न वाढविण्यासाठी, कार्यक्षमता सुधारण्यासाठी आणि खर्च-कुशलता आणण्यासाठी विविध पुढाकार घेतले जात आहेत. महाराष्ट्र सरकारनेही टीओडी इत्यादी माध्यमातून गैर-भाडे उत्पन्न वाढविण्यासाठी अनेक पावले उचलली आहेत. कंपनीला पूर्ण विश्वास आहे की ती भविष्यात आपल्या भौतिक आणि आर्थिक कामगिरीत सुधारणा करू शकेल. त्यामुळे कंपनीला ही अपेक्षा आहे की भविष्यात पुरेसे कर योग्य नफा मिळेल, ज्यामुळे अप्रयुक्त मूल्यहास समायोजित करता येईल. त्यानुसार, पुस्तकामध्ये स्थगित करासाठी तरतूद केली गेली आहे.

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठीच्या वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 9

व्यापार पावत्या

(₹ लाखांत)

तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत	31 मार्च 2024 पर्यंत
असुरक्षित, चांगले मानले जाते व्यापार पावत्या	20,111.80	11,990.80
एकूण	20,111.80	11,990.80

व्यावसायिक देयकांची वयश्रेणी नोट क्रमांक 29 मध्ये सादर केलेली आहे.

नोट 10

रोख आणि रोख समतुल्य

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत	31 मार्च 2024 पर्यंत
1	हातात रोख रक्कम	33.70	21.90
2	बँक शिल्लक (चालू/पलेक्सी)	16,491.70	21,736.40
	एकूण	16,525.40	21,758.30

नोट 11

इतर बँक शिल्लक

(₹ लाखांत)

अनु.क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत	31 मार्च 2024 पर्यंत
1	3 महिन्यांपेक्षा जास्त परंतु 12 महिन्यांपेक्षा कमी कालावधीची मूळ परिपक्वता असलेल्या एफडीआरमध्ये गुंतवणूक	1,18,071.57	89,612.89
	एकूण	1,18,071.57	89,612.89

धारणाधिकाऱ्याखाली ठेवलेल्या मुदत ठेवीच्या पावत्यांचे विवरण

(₹ लाखांत)

तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत	31 मार्च 2024 पर्यंत
क्रेडिट पत्राच्या (एल. सी.) मोबदल्यात निश्चित ठेव धारणाधिकार	-	-
बँक हमीच्या विरुद्ध निश्चित ठेव धारणाधिकार (बीजी)	55.40	512.85

नोट 12

वर्तमान कर संपत्ति (शुद्ध)

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत	31 मार्च 2024 पर्यंत
1	कर कपातीची रक्कम/स्रोतानुसार संकलन	489.20	1,571.00
	एकूण	489.20	1,571.00

वर दिलेल्या रकमेमध्ये वित्तीय वर्ष 2024-25 चे टीडीएस प्राप्तियोग्य ₹196.57 लाख आणि मागील वर्षापासून ₹292.63 लाखची प्राप्तियोग्य रक्कम समाविष्ट आहे, जी पक्षकारांनी टीडीएस जमा न केल्यामुळे प्रलंबित आहे, ज्यासाठी आवश्यक ती पावले उचलली गेली आहेत. चालू वर्षात प्राप्त झालेले ₹69.94 लाख वित्तीय वर्ष 2021-22 च्या टीडीएस प्राप्तियोग्य रकमेविरुद्ध समायोजित केले गेले आहे.

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठीच्या वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 13

समभाग भांडवल

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत		31 मार्च 2024 पर्यंत	
		समभागांची संख्या	रक्कम	समभागांची संख्या	रक्कम
1	अधिकृत समभाग भांडवल (₹ 10 प्रत्येकी)	10,00,00,00,000	10,00,000.00	7,00,00,00,000	7,00,000.00
2	प्रति समभाग जारी केलेले, वर्गणी केलेले आणि पूर्णपणे पेड-अप सममूल्य (₹ 10)	5,70,20,00,000	5,70,200.00	4,92,80,00,000	4,92,800.00
3	समभागांची संख्या आणि थकित समभाग भांडवलाची जुळवाजुळव				
	प्रारंभिक समभाग भांडवल	4,92,80,00,000	4,92,800.00	4,84,80,00,000	4,84,800.00
	जोडा: समभागांची संख्या, समभाग भांडवल, वर्षादरम्यान जारी/सदस्यत्व घेतलेले समभाग, समभाग भांडवलाची संख्या	77,40,00,000	77,400.00	8,00,00,000	8,000.00
	समापन समभाग भांडवल	5,70,20,00,000	5,70,200.00	4,92,80,00,000	4,92,800.00
4	कंपनीमध्ये 5% पेक्षाअधिक हिस्सेदारी ठेवणाऱ्या भागधारकांजवळ समभाग आहेत.				
	भारताचे राष्ट्रपती	2,85,10,00,000	2,85,100.00	2,46,40,00,000	2,46,400.00
	महाराष्ट्राचे राज्यपाल	2,85,10,00,000	2,85,100.00	2,46,40,00,000	2,46,400.00

क्र. सं.	वर्षाच्या शेवटी प्रमोटर्सकडून धरलेले समभाग			वर्षाच्या सुरुवातीला समभागांची संख्या	वर्षादरम्यान टक्केवारी बदल
	प्रमोटरचे नाव	समभागांची संख्या	एकूण समभागांमधील टक्केवारी		
1	भारत के राष्ट्रपति	2,85,10,00,000	50%	2,46,40,00,000	15.71%
2	महाराष्ट्र के राज्यपाल	2,85,10,00,000	50%	2,46,40,00,000	15.71%

- बॅलन्स शीट तयार करण्याच्या तारखेपर्यंत थेट मागील पाच वर्षांमध्ये:
 - कोणत्याही वर्गाच्या समभागांचे पूर्ण देयक स्वरूपात वाटप करारानुसार रोख प्राप्तीशिवाय केले गेले नाही.
 - कोणत्याही वर्गाच्या समभागांचे पूर्ण देयक स्वरूपात बोनस समभाग म्हणून, रोखाशिवाय इतर कोणत्याही विचारासाठी वाटप केलेले नाही.
 - कंपनीने कोणत्याही वर्गाचे समभाग परत विकत घेतले नाहीत.
- कोणतेही कॉल अप्रदत्त नाहीत.
- कोणतेही जप्त केलेले समभाग नाहीत.
- अधिकृत समभाग भांडवलाची उर्वरित रक्कम चालू तारखेला ₹4,29,800 लाख आहे (मागील वर्षी ₹2,07,200 लाख).

नोट 14

अन्य इक्विटी

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	प्रारंभिक शिल्लक	वाढ/समायोजन	एकूण	समापन शिल्लक
ए	प्रतिधारित कमाई	(1,04,640.90)	(37,014.70)	(1,41,655.60)	(1,41,655.60)
बी	समभाग अर्जाची रक्कम वाटपासाठी प्रलंबित आहे				
	भारत सरकार	46,000.00	(33,700.00)	12,300.00	12,300.00
	महाराष्ट्र सरकार	10,000.00	(10,000.00)	-	-
	सबटोटल	56,000.00	(43,700.00)	12,300.00	12,300.00
	एकूण	(48,640.90)	(80,714.70)	(1,29,355.60)	(1,29,355.60)

स्पष्टीकरणात्मक नोट :

- जारी करायच्या समभागांची संख्या 12,30,00,000 समभाग (मागील वर्षी 56,00,00,000 समभाग) आहे, प्रत्येकी ₹10/- चे.
- समभाग भारत सरकार आणि महाराष्ट्र सरकारकडून मिळणाऱ्या समान योगदानाच्या प्राप्तीनंतर जारी केली जातील.

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठीच्या वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 15

उधारी

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत	31 मार्च 2024 तक
1	व्याजावरील मुदत कर्ज (ओ. डी. ए. कर्ज) भारत सरकारकडून - केएफडब्ल्यू भारत सरकारकडून - एएफडी भारत सरकारकडून - ईआईबी	2,79,605.78 2,07,687.08 2,96,938.87	3,06,234.98 2,02,669.31 1,07,041.37
	एकूण	7,84,231.73	6,15,945.66
2	जीओआय, जीओएम आणि यूएलबी कडून व्याजमुक्त अधीनस्थ कर्ज		
	कर आणि जमीनसाठी	3,80,057.80	3,76,814.90
	वजा करा: योग्य मूल्य समायोजन	(2,73,129.30)	-
	एकूण	1,06,928.50	3,76,814.90
3	भारत सरकारकडून कर्ज (पीटीए)	2,03,242.10	3,34,062.60
	एकूण रक्कम	10,94,402.33	13,26,823.16

नोट 16

वर्तमान कर्ज

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत	31 मार्च 2024 पर्यंत
1	सध्याच्या कर्ज परतफेडीच्या मुदती: भारत सरकार-केएफडब्ल्यू कडून भारत सरकार-एएफडी कडून भारत सरकार-ईआईबी कडून	26,629.12 17,798.92 7,606.33	26,629.12 16,108.79 7,606.33
	एकूण	52,034.37	50,344.24

स्पष्टीकरणात्मक नोट:

- कंपनीला भारत सरकार, महाराष्ट्र सरकार आणि यूएलबीकडून केंद्रीय कर आणि राज्य करासाठी व्याजमुक्त अधीनस्थ कर्ज मिळाले आहे. पुणे प्रकल्पासाठी अधिग्रहित/प्रदान केलेल्या जमिनीच्या खर्चासाठी हे व्याजमुक्त अधीनस्थ कर्ज मंजूर वित्तपुरवठा योजनेनुसार नोंदवले गेले आहे. हे कर्ज इतर दीर्घकालीन व्याजसह कर्ज पूर्ण फेडल्यानंतर 5 समान वार्षिक हप्त्यांमध्ये फेडावे लागेल. पहिल्या हप्त्याची देयता नागपूर मेट्रो टप्पा-1 साठी आर्थिक वर्ष 2037-38 पासून आणि पुणे मेट्रो प्रकल्पासाठी आर्थिक वर्ष 2040-41 पासून सुरू होईल.
- कंपनीने अधीनस्थ कर्जाचे मूल्यांकन त्या मूल्यावर केले होते, ज्यावर ते प्राप्त झाले होते, आणि इंड AS-113 नुसार ते न्यायसंगत मूल्य म्हणून मानले गेले होते. आता कंपनीने आपले अंदाज पुनरावलोकन केले आहे आणि उर्वरित मुदतीसाठी 20-वर्षीय सरकारी बाँड दर स्वीकारला आहे. परिणामी, कॅरिंग मूल्य आणि न्यायसंगत मूल्य यातील फरक सरकारकडून अनुदान म्हणून मान्यता मिळाली असून, त्याचे नंतर हळूहळू अमॉर्टायझेशन केले जाईल. त्यामुळे, अधीनस्थ कर्जात ₹2,73,129.30 लाखाची घट करण्यात आली आहे. समान रक्कम ₹2,73,129.30 लाख अनुदान म्हणून मान्यता दिली गेली आहे.
- केएफडब्ल्यू (जर्मनी) ने भारत सरकारला नागपूर शहरात सतत आणि एकत्रित सार्वजनिक वाहतूक प्रणाली अंमलात आणण्यासाठी महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेडद्वारे मेट्रो रेल बांधकामासाठी पाच हप्त्यांमध्ये एकूण 500 मिलियन युरोचे कर्ज प्रदान केले. भारत सरकार आणि केएफडब्ल्यू (जर्मनी) यांच्यातील कर्ज करार 01.04.2016 रोजी झाला. केएफडब्ल्यू आणि कंपनी यांच्यातील प्रकल्प करार 10.04.2016 रोजी झाला. केएफडब्ल्यू जर्मनीने प्रत्येक हप्त्यानुसार दिलेले कर्ज आणि प्रत्यक्ष घेतलेले कर्ज खालीलप्रमाणे आहे:

कर्जाची हप्ते संख्या	मंजूर कर्जाची रक्कम (यूरो)	घेतलेले कर्ज (यूरो)
1	31,000,000.00	31,000,000.00
2	107,800,000.00	107,800,000.00
3	142,100,000.00	142,100,000.00
4	128,700,000.00	128,700,000.00
5	90,400,000.00	90,400,000.00
एकूण	500,000,000.00	500,000,000.00

- फ्रेंच डेव्हलपमेंट एजन्सी, म्हणजे एएफडी, फ्रान्सने भारत सरकारच्या माध्यमातून कंपनीला नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी एकूण 130 मिलियन युरोचे कर्ज प्रदान केले आणि पुणे मेट्रो रेल प्रकल्पासाठी 245 मिलियन युरोचे कर्ज प्रतिबद्ध केले. नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्पासाठी 130 मिलियन युरोचे कर्ज एका हप्त्यात प्रदान करण्यात आले, जे 17.11.2016 रोजी स्वाक्षरीत आले, तर पुणे मेट्रो रेल प्रकल्पासाठी कर्ज कराराची पहिली हप्ता 180 मिलियन युरोसाठी 28.01.2019 रोजी स्वाक्षरीत झाली. नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्प आणि पुणे मेट्रो रेल प्रकल्पाचे प्रकल्प करार अनुक्रमे 15.12.2016 आणि 09.02.2019 रोजी स्वाक्षरीत झाले. कोविड-19 महामारीमुळे, नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्पाच्या कर्जाची अंतिम हप्त्याची तारीख 2 वर्षे वाढवून 31.03.2023 केली गेली आणि पुणे मेट्रो रेल प्रकल्पासाठी कर्जाची अंतिम हप्त्याची तारीख 31.03.2025 पर्यंत वाढवण्यात आली. स्वाक्षरीत कर्ज कराराचे तपशील खालीलप्रमाणे आहेत.

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठीच्या वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या नोट्स

तपशील	नागपूर प्रकल्प	पुणे प्रकल्प
वचनबद्ध कर्जाची रक्कम (यूरो)	130,000,000.00	180,000,000.00
घेतलेले कर्ज(यूरो)	130,000,000.00	180,000,000.00

5. युरोपियन इन्वेस्टमेंट बँक (ईआयबी), लक्झेम्बर्गने भारत सरकारच्या माध्यमातून कंपनीला पुणे शहरातील मेट्रो रेल प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी एकूण 600 मिलियन युरोचे कर्ज चार हप्त्यांमध्ये प्रदान करण्याचे वचन दिले आहे. कर्ज कराराची स्वाक्षरी पहिल्या हप्त्यासाठी, जी 200 मिलियन युरोची रक्कम आहे, भारत सरकार आणि ईआयबी यांच्यात 22.07.2019 रोजी झाली. दुसरा हप्ता, 150 मिलियन युरोची रक्कम, 07.05.2021 रोजी स्वाक्षरीत झाली; तिसरा हप्ता, 150 मिलियन युरोची रक्कम, 08.12.2022 रोजी स्वाक्षरीत झाली; आणि चौथा हप्ता, 100 मिलियन युरोची रक्कम, 19.12.2024 रोजी स्वाक्षरीत झाली. प्रकल्प करार ईआयबी आणि कंपनी यांच्यात 31.01.2020 रोजी स्वाक्षरीत झाला. प्रत्येक हप्त्यानुसार EIB द्वारे प्रतिबद्ध कर्जाची रक्कम आणि प्रत्यक्ष काढलेले कर्जाचे तपशील खालीलप्रमाणे आहेत.

कर्ज हप्ते संख्या	वचनबद्ध कर्जाची रक्कम (यूरो)	घेतलेले कर्ज (यूरो)
1	200,000,000.00	200,000,000.00
2	150,000,000.00	150,000,000.00
3	150,000,000.00	-
4	100,000,000.00	-
एकूण	600,000,000.00	350,000,000.00

6. कर्जाची रक्कम भारत सरकारला पुनर्भुगतान प्रक्रियेच्या अनुसार वितरित केली जाते. या कर्जाची प्राप्त रक्कम भारत सरकारच्या ज्ञापनानुसार पारगमन सहाय्य म्हणून कंपनीला भारतीय रुपयांमध्ये पुनः कर्ज स्वरूपात प्रदान केली गेली आहे. हे ज्ञापन नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्पासाठी 14.07.2015 आणि पुणे मेट्रो रेल प्रकल्पासाठी 01.07.2017 रोजी भारत सरकार, महाराष्ट्र सरकार आणि महा-मेट्रो यांच्यात स्वाक्षरीत झाले होते.
7. केएफडब्ल्यू, एएफडी आणि ईआयबी कडून मिळालेल्या व्याजयुक्त कर्जाचे पुनर्भुगतान अवकाश कालावधी संपल्यानंतर समान अर्धवार्षिक हप्त्यांमध्ये केले जाईल. नागपूर आणि पुणे प्रकल्पांसाठी कर्ज पुनर्भुगतानाची प्रारंभ तारीख आणि समाप्ती तारीख खाली सारणीबद्ध केलेली आहे.

अनु. क्र.	तपशील	कर्जाची परतफेड सुरू होण्याची तारीख	कर्जाची परतफेड करण्याची शेवटची तारीख
ए.	नागपूर प्रकल्प		
1	केएफडब्ल्यू, जर्मनीकडून कर्ज	30.06.2021	30.06.2036
2	एएफडी, फ्रांसकडून कर्ज	15.06.2022	15.06.2036
बी.	पुणे प्रकल्प		
1	ईआईबी, लक्झेम्बर्गकडून कर्ज	31.03.2024	30.09.2044
2	एएफडी, फ्रांस कडून कर्ज	31.03.2024	30.09.2039

8. कंपनीद्वारे चालविल्या जाणाऱ्या मेट्रो रेल प्रकल्पांसाठी भारत सरकारने औपचारिक विकास सहाय्य एजन्सीज—एएफडी (फ्रान्स), केएफडब्ल्यू (जर्मनी) आणि ईआयबी (लक्झेम्बर्ग) कडून मिळालेल्या कर्जाला पारगमन सहाय्य म्हणून भारतीय रुपयांमध्ये जारी केले आहे (कर्ज प्राप्तीच्या तारखेला सीएएए विक्री दरावर रूपांतरित करून). या कर्जाचे पुनर्भुगतान जबाबदारी भारतीय रुपयांमध्येच आहे, त्यामुळे यावर परकीय चलन विनिमय दरातील बदलांचा काही परिणाम होत नाही. कर्जावर व्यवस्थापन शुल्क आणि प्रतिबद्धता शुल्कही सीएएए विक्री दरावर रूपांतरित केले जातात.
9. भारत सरकारकडून मिळालेल्या औपचारिक विकास सहाय्य (ओडीए) कर्जावर लागू होणाऱ्या व्याजदर खालीलप्रमाणे आहेत:

अनु. क्र.	तपशील	व्याजाचा दर	वचनबद्धता शुल्क /ड्रॉप-डेड शुल्क
1	के. एफ. डब्ल्यू. कर्ज-नागपूर प्रकल्प*	6 महिने EURIBOR + 0.60% मार्जिन प्रति वर्ष	अवितरित कर्ज रकमेवर 0.25% प्रति वर्ष
2	एएफडी कर्ज- कर्ज-नागपूर प्रकल्प	6 महिने EURIBOR + 1.25% मार्जिन प्रति वर्ष	लागू नाही
3	एएफडी कर्ज-पुणे प्रकल्प	6 महिने EURIBOR + 1.20% मार्जिन प्रति वर्ष	लागू नाही
4	ईआईबी कर्ज-पुणे प्रकल्प	6 महिने EURIBOR + 1.22% मार्जिन प्रति वर्ष 6 महिने EURIBOR + 1.05% मार्जिन प्रति वर्ष 6 महिने EURIBOR + 1.05% मार्जिन प्रति वर्ष 6 महिने EURIBOR + 1.10% मार्जिन प्रति वर्ष	असंवितरित कर्जावर 0.15% ड्रॉप-डेड शुल्क

*वरील व्यतिरिक्त, केएफडब्ल्यू कर्जावर कर्जाच्या रकमेच्या 0.25% परत न करण्यायोग्य एक-वेळ व्यवस्थापन शुल्क लागू आहे.

10. आशियाई विकास बँक (एडीबी), फिलिपीन्सने नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्पाच्या दुसऱ्या टप्प्याच्या अंमलबजावणीसाठी कंपनीला भारत सरकारच्या माध्यमातून एकूण 31,386 मिलियन जपानी येनचे कर्ज प्रदान करण्यास मंजुरी दिली आहे. या कर्जासाठी भारत सरकार आणि एडीबी यांच्यात 17 डिसेंबर 2024 रोजी करार झाला आहे.
11. युरोपियन इन्वेस्टमेंट बँक (ईआयबी), लक्झेम्बर्गने नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्पाच्या दुसऱ्या टप्प्याच्या अंमलबजावणीसाठी कंपनीला भारत सरकारच्या माध्यमातून एकूण 240 मिलियन युरोचे कर्ज प्रदान करण्यास मंजुरी दिली आहे. या कर्जासाठी भारत सरकार आणि ईआयबी यांच्यात 20 नोव्हेंबर 2024 रोजी करार झाला आहे.

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठीच्या वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 17

इतर आर्थिक दायित्वे

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत		31 मार्च 2024 पर्यंत	
		गैर वर्तमान	वर्तमान	गैर वर्तमान	वर्तमान
1	ईएमडी	-	177.90	-	70.60
2	सुरक्षा ठेव	1,107.80	2,032.80	868.10	1,665.40
3	संचित व्याज	-	3,750.70	-	5,434.20
4	कर्मचारी संबंधी देय	-	539.70	-	592.70
5	राखून ठेवलेली आणि रोखलेली देयके	-	16,516.60	28.50	20,024.70
6	भाडेपट्टी दायित्व	208.66	74.84	53.30	24.60
7	विविध देयक - सरकारी	-	17,271.20	-	21,304.00
एकूण		1,316.46	40,363.74	949.90	49,116.20

भारत सरकार, महाराष्ट्र सरकार आणि महा-मेट्रो यांच्यात झालेल्या सामंजस्य करार (एमओयू) नुसार, जर महा-मेट्रो कर्जाचे पुनर्भुगतान करण्यास असमर्थ राहिली, तर हे कर्ज महाराष्ट्र सरकारद्वारे फेडले जाईल. एमओयू च्या तरतुदी 12.21 आणि 12.28 नुसार, महाराष्ट्र सरकारने बाह्य वित्तीय संस्थांकडून मिळालेल्या औपचारिक विकास सहाय्य कर्जाच्या हप्त्यांच्या पुनर्भुगतानासाठी महा-मेट्रोला अनुदान प्रदान केले आहे. मूळ रक्कम, व्याज आणि विनिमय दरातील बदलांसह रक्कम महाराष्ट्र सरकारद्वारे भारत सरकारकडे अग्रिम फेडीसाठी जारी केली गेली आहे. भारतीय लेखा मानक 20 नुसार, मूळ रक्कम आणि भांडवलीकृत व्याज पूंजीगत अनुदान म्हणून दर्शविले गेले असून, लाभ-तोटा खात्यात दर्शविलेला व्याज भाग राजस्व अनुदान म्हणून मानला गेला आहे. विनिमय दरातील बदलाचा काही परिणाम होत नाही कारण त्याचा भार एमओयू नुसार महाराष्ट्र सरकारने घेतला आहे.

थांबविलेले देयक व्यावसायिक देयक म्हणून मानले गेले आहे, त्यामुळे त्याचे न्यायसंगत मूल्यांकन केले गेले नाही.

लीझ देयता भारतीय लेखा मानक 116 च्या तरतुदीनुसार आहे.

सुरक्षा ठेवी भारतीय लेखा मानक 109 नुसार न्यायसंगत मूल्यावर मोजण्यात आल्या आहेत.

नोट 18

तरतूद

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत		31 मार्च 2024 पर्यंत	
		गैर वर्तमान	वर्तमान	गैर वर्तमान	वर्तमान
1	कर्मचाऱ्यांच्या हितासाठी				
ए.	रजा रोखीकरणाची तरतूद	2,265.00	74.60	1,784.40	84.90
बी.	सेवानिवृत्तीनंतर आरोग्य सुविधा	1,624.90	1.30	1,207.60	1.70
सी.	प्रवास सवलत रजा	-	41.70	-	38.00
डी.	कर्मचारी अंतिम लाभ	40.10	2.10	40.10	2.10
इ.	ग्रॅज्युटी	546.10	-	183.80	-
		4,476.10	119.70	3,215.90	126.70
2	इतर				
ए.	भूसंपादनाच्या तरतुदी	-	2,448.30	-	2,031.40
बी.	लेखापरीक्षण शुल्कासाठी तरतूद	-	11.80	-	11.80
		-	2,460.10	-	2,043.20
एकूण		4,476.10	2,579.80	3,215.90	2,169.90

नोट 19

व्यापार देय

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत	31 मार्च 2024 पर्यंत
1	सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांची एकूण थकबाकी	2,400.88	3,443.67
2	सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांव्यतिरिक्त इतर कर्जदारांची एकूण देयके	31,252.12	37,008.43
एकूण		33,653.00	40,452.10

व्यावसायिक देयकांची वयानुसार तपशीलवार माहिती नोट क्रमांक 29 मध्ये दिलेली आहे.

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठीच्या वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 20

इतर चालू देयके

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत	31 मार्च 2024 पर्यंत
1	देय असलेले वैधानिक दायित्व	129.50	352.50
2	टीडीएस देय	917.40	2,024.30
3	देय वस्तु आणि सेवा कर	1,910.00	1,820.10
4	ग्राहकांकडून अग्रीम	13,519.80	11,799.80
एकूण		16,476.70	15,996.70

स्थगित उत्पन्न

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	प्रारंभिक ठेव	वाढ/समायोजन	एकूण	वर्षा दरम्यान स्थानांतरण	ठेवीची शिल्लक
1	एनआईटी अनुदान	12,870.40	1,174.98	14,045.38	486.68	13,558.70
2	एनएमसी अनुदान	1,413.20	0.0	1,413.23	48.33	1,364.90
3	पीसीएमसी अनुदान	642.10	4,900.03	5,542.13	15.93	5,526.20
4	पीएमसी अनुदान	2,150.80	-0.0	2,150.76	52.86	2,097.90
5	महाराष्ट्र शासन अनुदान	1,25,629.30	55,341.30	1,80,970.60	5,535.50	1,75,435.10
6	अनुदान - निगडी	-	9,202.00	9,202.00	-	9,202.00
7	अनुदान - ब्याज-मुक्त एसडी	-	2,73,129.30	2,73,129.30	-	2,73,129.30
एकूण		1,42,705.80	3,43,747.60	4,86,453.40	6,139.30	4,80,314.10

भारत सरकार, महाराष्ट्र सरकार आणि महा-मेट्रो यांच्यात झालेल्या सामंजस्य करार (एमओयू) नुसार, जर महा-मेट्रो कर्जाचे पुनर्भुगतान करण्यास असमर्थ राहिली, तर हे कर्ज महाराष्ट्र सरकारद्वारे फेडले जाईल. एमओयूच्या तरतुदी 12.21 आणि 12.28 नुसार, महाराष्ट्र सरकारने बाह्य वित्तीय संस्थांकडून मिळालेल्या औपचारिक विकास सहाय्य कर्जाच्या हप्त्यांच्या पुनर्भुगतानासाठी महा-मेट्रोला अनुदान प्रदान केले आहे. मूळ रक्कम, व्याज आणि विनिमय दरातील बदलांसह रक्कम महाराष्ट्र सरकारद्वारे भारत सरकारकडे अग्रिम फेडीसाठी जारी केली गेली आहे. भारतीय लेखा मानक 20 नुसार, मूळ रक्कम आणि भांडवलीकृत व्याज पुंजीगत अनुदान म्हणून मानले गेले असून, लाभ-तोटा खात्यात दर्शविलेला व्याज भाग राजस्व अनुदान म्हणून मानला गेला आहे. विनिमय दरातील बदलाचा काही परिणाम होत नाही कारण त्याचा भार एमओयू नुसार महाराष्ट्र सरकारने घेतला आहे.

कंपनी आतापर्यंत भारतीय लेखा मानक 113 नुसार प्राप्त मूल्याला न्यायसंगत मूल्य मानून अधीनस्थ कर्जाचे मूल्यांकन करत होती. आता कंपनीने आपले अंदाज पुनरावलोकन करून उर्वरित मुदतीसाठी 20-वर्षीय सरकारी बाँड (जी सेक) दर लागू केला आहे. कॅरिंग मूल्य आणि न्यायसंगत मूल्य यातील फरक सरकारकडून प्राप्त अनुदान म्हणून मान्यता मिळाली आहे, ज्याचे नंतर हळूहळू अवमूल्यन केले जाईल. त्यानुसार, अधीनस्थ कर्जात ₹2,73,129.30 लाखाची घट करण्यात आली असून, समान रक्कम अनुदान म्हणून मान्यता मिळाली आहे.

31.03.2025 च्या स्थितीनुसार विविध उद्देशांसाठी एकूण अनुदानाचे तपशील खालीलप्रमाणे आहेत:

(₹ लाखांत)

तपशील	31 मार्च 2025 पर्यंत	31 मार्च 2024 पर्यंत
अनुदान योगदान (यूएलबी) एनआईटी	13,558.70	12,870.40
अनुदान योगदान (यूएलबी) एनएमसी	1,364.90	1,413.20
अनुदान योगदान (यूएलबी) पीसीएमसी	5,526.20	642.10
अनुदान योगदान (यूएलबी) पीएमसी	2,097.90	2,150.80
अनुदान- महाराष्ट्र शासन	1,77,935.10	1,25,629.30
अनुदान- भारत सरकार	6,702.00	-
एकूण प्राप्त अनुदान	2,07,184.80	1,42,705.80

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठीच्या वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 21

व्यवहारातून मिळणारा महसूल

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	31 मार्च 2024 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
1	वाहतूक उत्पन्न	11,840.50	6,440.80
2	रॉयल्टी उत्पन्न	1,271.20	-
3	भाड्याने मिळालेलं उत्पन्न	433.30	342.00
4	बाह्य प्रकल्प उत्पन्न	14,099.30	20,580.50
5	सल्लागार उत्पन्न	975.80	1,134.20
6	जाहिरात उत्पन्न	588.30	320.90
एकूण		29,208.40	28,818.40

करारानुसार, पुणे प्रकल्पात स्थापित एएफसी साठी एचडीएफसी बँकेकडून रॉयल्टी उत्पन्न मिळाले, ज्यापैकी एक भाग आर्थिक वर्ष 2020-21 मध्ये प्राप्त झाला होता.

नोट 22

इतर उत्पन्न

(₹ लाखांत)

अनु.क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	31 मार्च 2024 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
1	मुदत ठेवीवरील व्याज	6,932.37	9,050.70
	कमी: सीडब्ल्यूआयपी. मध्ये स्थानांतरित	1,303.47	6,116.10
	नफा आणि तोटा विवरणपत्रात एकूण हस्तांतरण	5,628.90	2,934.60
2	आयकर परताव्यावरील व्याज	53.20	3.50
3	एस. डी. वर व्याज	260.30	309.60
4	इतर विविध उत्पन्न	122.70	108.30
5	जप्ती आणि दंड	97.90	129.40
6	विक्रेत्याची नोंदणी	37.40	61.60
7	महसूल अनुदान	316.30	95.20
8	महसूल अनुदान-एफएसआई	3,998.70	6,744.50
9	महसूल अनुदान-स्टॅम्प शुल्क	32,612.40	28,125.40
10	निरीक्षण शुल्क	200.00	100.00
11	विकास शुल्क उत्पन्न	-	1,400.00
12	योग्य मूल्यांकनावर मिळणारे उत्पन्न	-	-
अ.	कर्मचाऱ्यांच्या लाभांवरील व्याज माफ	2.80	3.60
ब.	रोखीच्या ठेवीवरील अखंडित व्याज	36.20	53.60
13	अनुदानाची भरपाई	6,139.30	4,188.70
14	परकीय चलन लाभ	-	529.00
एकूण		49,506.10	44,787.00

भारत सरकार, महाराष्ट्र सरकार आणि महा-मेट्रो यांच्यात झालेल्या सामंजस्य करारानुसार (एमओयू), जर महा-मेट्रो कर्जाची परतफेड करण्यास असमर्थ ठरली, तर ते कर्ज महाराष्ट्र सरकारकडून फेडले जाईल. एमओयूच्या कलम 12.21 आणि 12.28 नुसार, महाराष्ट्र सरकारने बाह्य वित्तीय संस्थांकडून प्राप्त झालेल्या औपचारिक विकास सहाय्य (ओडीए) कर्जाच्या हप्त्यांच्या परतफेडीसाठी महा-मेट्रोलाच अनुदान प्रदान केले आहे. मूळ रक्कम, व्याज तसेच विनिमय दरातील चढ-उताराची रक्कम भारत सरकारकडे अग्रिम देयक म्हणून महाराष्ट्र सरकारकडून जारी करण्यात आली आहे. भारतीय लेखा मानक 20 नुसार, मूळ रक्कम आणि भांडवलीकृत व्याज यांना भांडवली अनुदान म्हणून गणले गेले आहे, तर नफा-तोटा खात्यात दाखवलेला व्याजाचा भाग महसुली अनुदान म्हणून मानला गेला आहे. विनिमय दरातील चढ-उताराचा कोणताही परिणाम होत नाही, कारण त्याचा भार एमओयूच्या अटीनुसार महाराष्ट्र सरकारकडून उचलला जातो.

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठीच्या वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 23

परिचालन खर्च

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	31 मार्च 2024 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
1	संचालन आणि देखभाल खर्च		
ए.	मनुष्यबळ आणि प्रशिक्षण	8,445.59	5,989.89
बी.	विजेचा खर्च	7,408.68	8,381.18
सी.	दुरुस्ती आणि देखभाल	1,144.82	483.54
डी.	इतर विविध खर्च	1,166.23	417.20
इ.	परिचालन खर्च-एएफसी	468.80	220.87
2	बाह्य प्रकल्प खर्च	9,581.60	15,977.20
3	सल्लामसलतीचा खर्च	476.90	764.40
एकूण		28,692.62	32,234.28

नोट 24

कर्मचारी लाभ खर्च

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	31 मार्च, 2024 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
1	वेतन, मजुरी आणि भत्ते	8,050.30	7,389.70
2	पीएफ, ग्रॅज्युटी आणि इतर निधीसाठी योगदान	778.30	699.20
एकूण		8,828.60	8,088.90

नोट 25

आर्थिक खर्च

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	31 मार्च, 2024 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
1	सुरक्षा ठेवीवरील व्याज	85.20	74.60
2	भाडेपट्टीवरील व्याज	14.10	1.10
3	कर्जावर व्याज	34,744.98	30,360.50
	कमी: सीडब्ल्यूआयपी. मध्ये स्थानांतरित	3,794.48	7,284.90
	पी अँड एल च्या तपशीलांमध्ये एकूण स्थानांतरण	30,950.50	23,075.60
एकूण		31,049.80	23,151.30

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठीच्या वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 26

अन्य खर्च

(₹ लाखांत)

अनु. क्र..	तपशील	31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	31 मार्च, 2024 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
1	लेखापरीक्षण शुल्क		
	वैधानिक लेखापरीक्षण	8.26	8.26
	कर लेखापरीक्षण	2.36	2.36
2	प्रदर्शनी, जनसंपर्क आणि प्रायोजकत्व खर्च	54.40	33.30
3	उद्यान एवं भूदृश्य खर्च	59.70	83.00
4	कानूनी और व्यावसायिक शुल्क	126.18	95.18
5	विविध कार्यालय खर्च	228.89	179.20
6	मनुष्यबल आपूर्ति	134.91	961.34
7	परकीय चलन तोटा	304.70	-
8	छपाई आणि स्टेशनरी	136.70	156.80
9	कार्यक्रम, समारोह, सेमिनार आणि बैठक खर्च	956.30	391.80
10	किराया, दर आणि कर	127.70	108.70
11	देखभाल आणि दुरुस्ती	911.98	530.50
12	टेलीफोन आणि इंटरनेट शुल्क	13.30	31.60
एकूण		3,065.38	2,582.04

नोट 27

इतर व्यापक उत्पन्न

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी	31 मार्च, 2024 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी
1	ग्रेच्युटी बीमांकिक नफा/तोटा	69.00	97.50
2	सेवानिवृत्ति लाभ बीमांकिक नफा/तोटा	26.80	61.70
एकूण		95.80	159.20

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड

31 मार्च 2025 रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या वित्तीय विवरणाचा भाग बनणाऱ्या नोट्स

नोट 28

वित्तीय विवरणाच्या इतर नोट्स
कंपनीची माहिती आणि महत्त्वाची लेखा धोरणे

अ. कंपनीची माहिती

1. अहवाल देणारी संस्था

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड (ज्याला "कंपनी" म्हटले आहे) भारताच्या महाराष्ट्र राज्यात स्थापित आणि निगमित आहे (सीआयएन नं. U60100MH2015SGC262054) आणि यामध्ये भारत सरकार आणि महाराष्ट्र सरकार यांची समान भागीदारी आहे. कंपनीचे नोंदणीकृत कार्यालय नागपूरमध्ये स्थित आहे. कंपनी मुख्यतः महाराष्ट्र राज्यातील नागपूर आणि पुणे मध्ये मेट्रो रेल प्रकल्पांच्या निर्मिती आणि संचालनामध्ये व्यस्त आहे. कंपनीचा इतर व्यवसाय बाह्य संस्थांसाठी निर्मिती आणि ओ अँड एम कार्य तसेच इतर संघटनांना सल्ला देणे आहे.

2. तयारीचा आधार - मोजमाप आणि महत्त्वपूर्ण लेखापाल धोरणे - अनुपालनाचे विधान

कंपनी (भारतीय लेखा मानक) नियम, 2015 (सुधारित) आणि इतर लेखा तत्वांनुसार अधिसूचित कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 133 अंतर्गत विहित भारतीय लेखा मानकांनुसार (इंड एस) कंपनीची वित्तीय विवरणपत्रे तयार केली गेली आहेत. पुढे, इन्स्टिट्यूट ऑफ चार्टर्ड अकाउंटंट्स ऑफ इंडियाने (आय. सी. ए. आय.) जारी केलेल्या मार्गदर्शक सूचना/घोषणांचा देखील कंपनीने सातत्याने स्वीकार केल्याप्रमाणे, जिथे लागू असेल तिथे विचार केला जातो.

नव्याने जारी केलेले लेखा मानक सुरुवातीला स्वीकारले गेले किंवा विद्यमान लेखा मानकामध्ये सुधारणा करण्यासाठी आतापर्यंत वापरात असलेल्या लेखा धोरणात बदल आवश्यक आहे हे वगळता लेखा धोरणे सातत्याने लागू केली गेली आहेत.

वर्तमान विरुद्ध गैर-वर्तमान वर्गीकरण: कंपनीच्या सामान्य परिचालन चक्रानुसार आणि कंपनी कायदा, 2013 च्या अनुसूची III मध्ये नमूद केलेल्या इतर निकषांनुसार सर्व मालमत्ता आणि दायित्वे चालू किंवा गैर-वर्तमान म्हणून वर्गीकृत केली गेली आहेत. मालमत्ता/दायित्वे यांचे वर्तमान आणि गैर-वर्तमान असे वर्गीकरण करण्याच्या उद्देशाने कंपनीने त्याचे परिचालन चक्र 12 महिने निश्चित केले आहे.

3. मापनाचा आधार

खालील बाबी वगळता ऐतिहासिक खर्चाच्या आधारावर वित्तीय विवरणपत्रे तयार केली गेली आहेत: -

- वित्तीय संपत्ती आणि देणग्या प्रारंभिकपणे योग्य मूल्यावर मोजले जातात (वित्तीय साधनांबाबत लेखाकीय धोरण पहा).
- परिभाषित लाभ योजना - योजना मालमत्ता योग्य मूल्यावर मोजल्या जातात.
- राज्य सरकारच्या एजन्सी/विभागांकडून मिळालेली/अधिग्रहित जमीन नाममात्र मूल्यावर मोजली जाते. कंपनीद्वारे अधिग्रहित इतर जमीन अधिग्रहण खर्चावर सादर केली जाते.

वाजवी मूल्ये मोजण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या पद्धतींची पुढील चर्चा नोंदीपासून ते आर्थिक विवरणांमध्ये केली जाते.

4. अंदाज आणि निर्णयांचा वापर

वित्तीय विवरणांची तयारी, इंड एसच्या ओळख आणि माप सिद्धांतांच्या अनुरूप, व्यवस्थापनाला असे अंदाज आणि धारणा तयार करण्याची आवश्यकता असते, जे रिपोर्ट केलेल्या महसूल आणि खर्चाच्या रकमा प्रभावित करतात, तसेच वित्तीय विवरणांच्या तारखेला मालमत्ता, देणग्या आणि संभाव्य देणग्यांची रिपोर्ट केलेल्या रकमा देखील प्रभावित करतात. काही अनुमाने इतरांच्या तुलनेत अधिक निर्णय घेण्याची आवश्यकता असते. व्यवस्थापन सतत सर्व अंदाज आणि निर्णयांचे मूल्यमापन करते, उपलब्ध

माहिती आणि आपल्या अनुभवाच्या आधारे, आणि विश्वास ठेवते की वित्तीय विवरणांच्या तयारीत केलेले अनुमान विवेकपूर्ण आणि योग्य आहेत. याव्यतिरिक्त, वास्तविक परिणाम या अंदाजापासून भिन्न असू शकतात, आणि वास्तविक परिणाम आणि अंदाज यांच्यातील फरक त्या कालावधीत ओळखला जातो जेव्हा परिणाम ज्ञात किंवा प्रकट होतात.

वित्तीय विवरणांची समज वाढवण्यासाठी, महत्वाचे अंदाज, अनिश्चितता आणि लेखा धोरणांच्या अंमलबजावणीमध्ये महत्वाच्या निर्णयांबाबत माहिती आवश्यक आहे, जे वित्तीय विवरणात ओळखल्या गेलेल्या रकमांवर सर्वात अधिक प्रभाव टाकतात. ज्यामध्ये महत्वाचे अनुमान किंवा निर्णय समाविष्ट आहेत, ते खालीलप्रमाणे आहेत:

- अ) **मूर्त मालमत्ता आणि खर्चाच्या घटकांचे अनुमानित उपयोगी जीवन निश्चित करणे:** मालमत्ता, संयंत्र आणि उपकरण कंपनीच्या संपत्तीसाठी एक महत्वाचा भाग बनवतात. नियमित मूल्यह्रासाबाबत शुल्क तेव्हा निश्चित केले जाते जेव्हा संपत्तीच्या अपेक्षित उपयोगी जीवनाचा, त्याच्या उपयोगी जीवनाच्या समाप्तीवर अपेक्षित अवशिष्ट मूल्याचा आणि मूल्यह्रासाच्या पद्धतीचा अंदाज घेतला जातो. कंपनीच्या संपत्तींचे उपयोगी जीवन आणि अवशिष्ट मूल्य व्यवस्थापनाद्वारे तेव्हा ठरवले जाते जेव्हा संपत्ती अधिग्रहित केली जाते आणि प्रत्येक अहवाल कालावधीच्या समाप्तीवर मूल्यह्रासाच्या पद्धतीसह याचे पुनरावलोकन केले जाते. उपयोगी जीवनाचा ठराव समान संपत्तींसोबत ऐतिहासिक अनुभव आणि भविष्यकाळातील घटनांच्या अपेक्षांवर आधारित असतो, जे त्यांच्या जीवनावर प्रभाव टाकू शकतात, जसे की तंत्रज्ञानातील बदल. उपयोगी जीवनाचे पुनर्मूल्यांकन भविष्यकाळात मूल्यह्रास खर्चात बदल होऊ शकतो. हे देखील मूल्यमापन केले जाते की कोणते घटक आणि भांडवली खर्च केले जाऊ शकतात.
- ब) **अमूर्त मालमत्ता आणि खर्चाच्या घटकांचे अंदाजे उपयुक्त आयुष्य निश्चित करणे:** साप्ताहिक मूल्यह्रासाचा शुल्क संपत्तीच्या अपेक्षित उपयोगी जीवनाच्या आणि मूल्यह्रासाच्या पद्धतीच्या अंदाजाच्या आधारावर निश्चित केला जातो. उपयोगी जीवनाचे ठराव व्यवस्थापनाद्वारे संपत्तीच्या अधिग्रहणाच्या वेळी केले जाते आणि ते वेळोवेळी, विशेषतः प्रत्येक वित्तीय वर्षाच्या समाप्तीवर, मूल्यह्रासाच्या पद्धतीसह पुनरावलोकन केले जाते. उपयोगी जीवनाचे ठराव समान मालमत्तांसोबत ऐतिहासिक अनुभव आणि भविष्यकाळातील घटनांच्या अपेक्षांवर आधारित असतो, जसे तंत्रज्ञानातील बदल.
- क) **तरतूद :** मागील घटनेचा परिणाम म्हणून जेव्हा कंपनीची सध्याची जबाबदारी असते तेव्हा तरतुदी ओळखल्या जातात आणि जबाबदारीचे निराकरण करण्यासाठी संसाधनांचा प्रवाह आवश्यक असण्याची शक्यता असते, ज्याच्या संदर्भात विश्वासाह अंदाज लावला जाऊ शकतो. ताळेबंदातील तारखेच्या वेळी जबाबदारीचे निराकरण करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या व्यवस्थापन अंदाजानुसार हे निश्चित केले जाते.
- ड) **संभाव्य देणग्या/मालमत्ता :** संभाव्य देणग्या/मालमत्तांचा खुलासा व्यवस्थापन/स्वतंत्र तज्ञांच्या निर्णयाच्या आधारावर वित्तीय विवरणांमध्ये नोंदद्वारे केला जातो. याचे प्रत्येक बॅलन्स शीटच्या तारखेस पुनरावलोकन केले जाते आणि वर्तमान व्यवस्थापनाच्या अंदाजाचे प्रतिबिंबित करण्यासाठी समायोजित केले जाते.
- ई) **रोजगारानंतर लाभ योजना:** कर्मचारी लाभ दायित्वांचे माप अदृश्य अनुमानाच्या आधारावर असते, ज्यामध्ये मृत्यू आणि निवृत्ती दरांचा समावेश असतो, तसेच भविष्यातील सवलत दर, वेतन वाढीचा दर आणि महागाई दरांमध्ये होणाऱ्या बदलांच्या संदर्भात अंदाज समाविष्ट असतात. कंपनी मानते की आपल्या दायित्वांचे माप घेण्यासाठी वापरलेले अनुमान योग्य आणि दस्तऐवजीत आहेत. तथापि, या अनुमानेतील कोणताही बदल परिणामस्वरूप गणनांवर महत्वाचा प्रभाव टाकू शकतो.
- फ) **गैर-वित्तीय मालमत्तांचे अवमूल्यन परीक्षण:** पी. पी. ई. ची पुनर्प्राप्त करण्यायोग्य रक्कम तांत्रिक तज्ञांच्या गृहितकांच्या आधारावर निश्चित केली जाते. या गृहितकांमधील कोणत्याही बदलांचा वसूल करण्यायोग्य रकमेच्या मोजमापावर भौतिक परिणाम होऊ शकतो आणि परिणामी नुकसान होऊ शकते.

- ग) **स्थगित कर मालमत्तांची मान्यता:** कंपनी प्रत्येक अहवाल कालावधीच्या शेवटी स्थगित कर मालमत्तांच्या वहन रकमेचा आढावा घेते. विलंबित कर मालमत्ता किती प्रमाणात ओळखली जाऊ शकते हे कंपनीच्या भविष्यातील करपात्र उत्पन्नाच्या संभाव्यतेच्या मूल्यांकनावर आधारित आहे, ज्याच्या विरुद्ध विलंबित कर मालमत्ता वापरल्या जाऊ शकतात. याव्यतिरिक्त, कोणत्याही कायदेशीर किंवा आर्थिक मर्यादेच्या परिणामाचे मूल्यांकन करण्यासाठी महत्त्वपूर्ण निर्णय आवश्यक आहे.

5. योग्य मूल्यांचे मापन

कंपनीच्या लेखा धोरणांमध्ये वित्तीय साधनांचे मोजमाप योग्य मूल्यांवर करणे आवश्यक असते. कंपनीने वाजवी मूल्यांच्या मोजमापाच्या संदर्भात नियंत्रण चौकट स्थापन केली आहे. कंपनी मूल्यमापन तंत्रे वापरते जी परिस्थितीनुसार योग्य आहेत आणि ज्यासाठी योग्य मूल्य मोजण्यासाठी पुरेसा डेटा उपलब्ध आहे, संबंधित निरीक्षण करण्यायोग्य इनपुटचा जास्तीत जास्त वापर आणि निरीक्षण न करण्यायोग्य इनपुटचा वापर कमी करणे.

व्यवस्थापन नियमितपणे लक्षणीय न पाहता येण्याजोग्या माहितीचा आढावा घेते. मूल्यमापन तंत्रात वापरल्या जाणाऱ्या आदानांच्या आधारे योग्य मूल्यांचे वर्गीकरण पदानुक्रमाच्या विविध स्तरांमध्ये खालीलप्रमाणे केले जाते:

- स्तर 1 इनपुट्स : सक्रिय बाजारात कोणत्याही समायोजनाशिवाय असलेल्या किंमती.
- स्तर 2 इनपुट्स : इतर किंमती जे थेट किंवा अप्रत्यक्षरित्या अवलोकनीय असतात.
- स्तर 3 इनपुट्स : अदृश्य इनपुट्स.

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी वित्तीय विवरणाचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 28

ब. महत्वाच्या लेखांकन निती

1. कार्यात्मक आणि प्रस्तुतीकरण चलन

हे वित्तीय विवरण भारतीय रुपये (आयएनआर) मध्ये सादर केले गेले आहेत, जे कंपनीचे कार्यात्मक चलन आहे.

2. संपत्ती, संयंत्र आणि उपकरणे तसेच अमूर्त मालमत्ता

2.1 संपत्ती, संयंत्र आणि उपकरणे यासह अमूर्त मालमत्ता ऐतिहासिक खर्च/अधिग्रहण खर्चावर दर्शविल्या जातात. जर काही असेल तर निश्चित मालमत्ता ऐतिहासिक खर्चातून कमी केलेल्या संचयी मूल्यहास आणि अवमूल्यनासह सादर केल्या जातात.

निश्चित मालमतेच्या प्रारंभिक खर्चांमध्ये त्याची खरेदी किंमत समाविष्ट असते, ज्यात कोणतीही आयात शुल्क आणि वसूल करण्यायोग्य करांच्या इतर करांचा समावेश असतो आणि मालमत्ता त्याच्या इच्छित वापरासाठी तयार करण्यासाठी थेट जबाबदार खर्च, ज्यात मालमत्ता त्याच्या इच्छित वापरासाठी तयार असलेल्या तारखेपर्यंत पात्र निश्चित मालमतेच्या अधिग्रहणास जबाबदार असलेल्या कर्जावरील व्याज आणि कोणत्याही व्यापार सवलती आणि सवलती आणि इतर आनुषंगिक खर्चाचा निव्वळ खर्च आणि वस्तू नष्ट करणे, वस्तू काढून टाकणे आणि ज्या ठिकाणी ती आहे त्या जागेची पुनर्स्थापना, असल्यास, याचा प्रारंभिक अंदाज समाविष्ट असतो.

सार्वजनिक वाहतूकीसाठी उघडल्या जाणाऱ्या नवीन विभागासाठी मालमतेचे भांडवलीकरण सर्व बाबींमध्ये (प्रशासकीय औपचारिकता आणि मेट्रो रेल्वे सुरक्षा आयुक्तांनी निर्धारित केलेल्या आवश्यकतांचे पालन यासह) आणि व्यवस्थापनाच्या इच्छेनुसार वापरासाठी उपलब्ध असल्याचे सुनिश्चित केल्यानंतर केले जाते.

त्या वस्तूशी संबंधित भविष्यातील आर्थिक लाभ कंपनीला मिळेल आणि किंमत विश्वासाहतेने मोजली जाऊ शकते अशी शक्यता असेल तरच त्यानंतरच्या खर्चाचा समावेश मालमतेच्या वहन रकमेमध्ये केला जातो किंवा स्वतंत्र मालमत्ता म्हणून मान्यता दिली जाते. जेव्हा मालमतेच्या वस्तू, वनस्पती आणि उपकरणांच्या भागांचे उपयुक्त जीवन वेगवेगळे असते, तेव्हा ते स्वतंत्र वस्तू म्हणून गणले जातात (प्रमुख घटक).

2.2 जमा कार्य/अनुबंध कामकाज एजन्सीकडून प्राप्त केलेल्या खात्याच्या विवरणांच्या आधारे पूर्ण होण्यावर आणि याच्या अभावात कार्याच्या तांत्रिक मूल्यांकनाच्या आधारे भांडवलित केले जाते.

2.3 उपयोगात असलेल्या संपत्त्यांच्या बाबतीत, जिथे ठेकेदारांशी बिले अंतिम निपटारा अद्याप झालेले नाही, भांडवलीत अंतिम निपटार्याच्या वर्षात आवश्यक समायोजनांच्या अधीन अंतिम आधारावर केले जाते.

2.4 प्रकल्पाच्या एकाहून अधिक विभागांसाठी सामान्य मालमत्ता आणि प्रणाली तांत्रिक अंदाज/मूल्यांकनाच्या आधारे भांडवलीत केल्या जातात.

2.5 प्रमुख घटकविविध जमिनीच्या मालकीच्या एजन्सीकडून स्टेशन, वायडक्ट आणि पुलांच्या बांधकामासाठी परवानगीसाठी केलेल्या देयके संबंधित मालमत्ता म्हणजेच स्टेशन, वायडक्ट आणि पुलांच्या भांडवलीकरणाच्या तारखेला अमूर्त मालमत्ता म्हणून भांडवल केली जातात.

2.6 प्रकल्पाच्या बांधकामासाठी सरकार/इतर संस्थांकडून विनामूल्य मिळालेल्या जमिनीच्या वापरासाठीच्या परवानग्या नाममात्र मूल्याने मान्य केल्या जातात.

- 2.7 स्वतंत्रपणे अधिग्रहित अमूर्त मालमत्ता प्रारंभिक खर्चावर मोजल्या जातात. प्रारंभिक मान्यतेनंतर, अमूर्त संपत्त्या खर्च कमी केलेल्या संचयी मूल्यह्रास/अवमूल्यनावर सादर केल्या जातात.
- 2.8 एक वर्षपेक्षा जास्त उपयुक्त आयुष्य असलेले आणि प्रत्येक प्रकरणात 10 लाख रुपये किंवा त्याहून अधिक मूल्य असलेले सुटे भाग संबंधित शीर्षखाली स्वतंत्रपणे भांडवल केले जातात.

3. भूमी

- 3.1 भारतीय लेखा मानकांनुसार वित्तीय विवरणपत्रे तयार करण्यासाठी आणि सादर करण्यासाठी आराखड्यानुसार आवश्यक असलेल्या नियंत्रणाच्या आधारे जमीन ही मालमत्ता म्हणून ओळखली जाते.
- 3.2 विविध सरकारी संस्था आणि विभागांसह जमीनमालकांनी सुपूर्द केलेल्या आणि कंपनीने ताब्यात घेतलेल्या जमिनीचे भांडवलीकरण कंपनीने जमिनीचा ताबा घेताना किंवा कंपनीच्या नावे स्वामित्वपत्रांच्या नोंदणीची प्रतीक्षा न करता जे काही आधी असेल ते पैसे देऊन केले आहे.
- 3.3 वाढीव नुकसानभरपाई, जर असेल तर, जेव्हा आणि जेव्हा देय असेल तेव्हा नोंदवली जाईल कारण रकमेचा अंदाज लावला जाऊ शकत नाही.
- 3.4 पुनर्वसन आणि पुनर्स्थापनाची किंमत भूमीच्या किंमतीत जोडली जाते.
- 3.5 भूमीच्या संदर्भात केलेले प्रावधानात्मक भरणे/भूमीच्या अधिग्रहणासंबंधीची जबाबदारी, ज्यामध्ये ताब्यात घेतलेली भाड्याची जमीन, ध्वस्त झालेल्या संरचनांची विक्रीच्या उत्पन्नानंतरची अधिग्रहण किंमत समाविष्ट आहे, जमीन किंवा भाड्याच्या जमिनीच्या किंमती म्हणून विचारले जाते.
- 3.6 तात्पुरत्या आधारावर अधिग्रहित भूमीच्या संदर्भात केलेले प्रावधानात्मक भरणे/जबाबदारीचे प्रभाव भूमीच्या ताबा घेण्याच्या कालावधीत अमूर्त केले जाते.
- 3.7 जमिनीचे मापन:
सरकारी जमीन :
 विविध राज्य सरकारी संस्थांकडून मोफत प्राप्त/अधिग्रहित भूखंड, ज्यांचे नियंत्रण/स्वामित्व कंपनीकडे आहे, ते नाममात्र मूल्यावर मान्यता दिली जाते.
निजी पक्षांसह इतर जमीन :
 परियोजनेच्या कार्यान्वयनासाठी आवश्यक संरेखणामध्ये ओळखल्या गेलेल्या भूमीच्या भूखंडांना इतर एजन्सी/निजी पक्षांकडून अधिग्रहित केले गेले आहे आणि यांना अधिग्रहण खर्चावर दर्शवले जाते.

4. भांडवल कार्य प्रगतीवर आहे

- 4.1 अधीनस्थ कर्ज आणि इक्विटीमुळे अल्पकालिक ठेवींवर अर्जित व्याजाच्या स्वरूपात बांधकाम कालावधीशी संबंधित उत्पन्न लाभ आणि हानीच्या विवरणामध्ये समायोजित केले जाते. केएफडब्ल्यू, एएफडी आणि ईआयबीकडून व्याज असलेल्या कर्जाच्या विरुद्ध पास थ्रू सहाय्य (पीटीए) वर अर्जित व्याज सीडब्ल्यूआयपीच्या अंतर्गत बांधकामादरम्यान व्याज (आयडीसी) म्हणून समायोजित केले जाते. ठेकेदारांना प्रदान केलेली व्याजासहित अग्रिम रक्कम, प्रकल्पाशी संबंधित निविदा दस्तऐवजांची विक्री इत्यादी सीडब्ल्यूआयपीच्या अंतर्गत बांधकामादरम्यान खर्च (ईडीसी) विरुद्ध समायोजित केली जाते.
- 4.2 दावे, ज्यामध्ये मूल्य बदल समाविष्ट आहेत, ते स्वीकारले गेल्यावर नोंदवले जातात.
- 4.3 द्रवीकृत नुकसानीचा हिशेब अंतिम बिलाच्या तडजोडीवर केला जातो आणि खर्चातून वजा केला जातो.

4.4 प्रकल्पाशी थेट संबंधित प्रशासनिक आणि सामान्य ओव्हरहेड (उत्पन्न कमी करून) चालू महिन्याच्या अंतामध्ये भांडवलीत मालमत्तांच्या प्रमाणानुसार एकूण सीडब्ल्यूआयपी मध्ये वाटप केले जाते.

5. बांधकामादरम्यान व्याजाचे वाटप

वर्षभर चालू केलेल्या पात्र संपत्त्यांच्या संदर्भात बांधकामादरम्यान व्याज (आयडीसी) त्या प्रमाणात वाटप केले जाते, जे कमीशनरिंगच्या महिन्याच्या अंतामध्ये आधी भांडवलीत केलेल्या पात्र संपत्त्यांना वगळून एकूण कर्जासाठी कमीशन केलेल्या संपत्त्यांचे मूल्य असते.

6. मूल्यहास/अवमूल्यन

6.1 कंपनी कायदा, 2013 च्या अनुसूची-2 मध्ये विहित केलेल्या उपयुक्त आयुष्यानुसार मालमत्ता, संयंत्र आणि उपकरणांवरील घसारा थेट रेषा पद्धतीवर प्रदान केला जातो, खालील मालमत्ता/मालमतेच्या घटकांच्या संदर्भात वगळता, जेथे तांत्रिक मूल्यांकनाच्या आधारे उपयुक्त जीवन निर्धारित केले जाते:

अनु. क्र.	मालमत्ता/घटकांचे स्वरूप	उपयुक्त आयुष्य (वर्षे)
1	रोलिंग स्टॉक	30 वर्ष
1.1	रोलिंग स्टॉक घटक - वीज पुरवठा, सहाय्यक, ब्रेक, वातानुकूलन यंत्रणा, आतील भाग, बोर्ड नियंत्रणे, घोषणा आणि सीसीटीव्ही प्रणाली.	18 वर्ष
2	एस्केलेटर	30 वर्ष
2.1	एस्केलेटर घटक-स्टेप्स हॅन्ड्रेल ड्राइव्ह सिस्टम, स्टेप चेन आणि एक्सल, टेंशन कॅरेज असेंब्ली, मेन ड्राइव्ह असेंब्ली, इमर्जन्सी ब्रेक असेंब्ली.	15 वर्ष
3	लिफ्ट	30 वर्ष
3.1	लिफ्टचे घटक - ट्रॅक्शन मशीन/मोटर, गव्हर्नर, अँटी क्रीप डिव्हाइस.	20 वर्ष
4	यूपीएस बॅटरी घटक	10 वर्ष
5	संचालकांव्यतिरिक्त इतर कर्मचाऱ्यांना मोबाइल हँडसेट आणि लॅपटॉप दिले	3 वर्ष
6	फर्निचर, फिक्स्चर, कार्यालयीन उपकरणे आणि निवासी कॅम्प ऑफिसमध्ये संचालकांना प्रदान केलेली इतर कोणतीही मालमत्ता.	4 वर्ष

मालमत्तांच्या घटकांची ओळख करण्यासाठी मानदंड

- केवळ त्या संपत्त्या ज्या ₹10 लाख किंवा त्याहून अधिक मूल्याच्या आहेत आणि ज्यांचे घटकांचे मूल्य मुख्य संपत्त्याच्या 10% पेक्षा जास्त आहे, त्यांना घटकांमध्ये वर्गीकृत केले जाते. घटकांचे जास्तीत जास्त आयुष्य मुख्य संपत्तीसोबतच्या आयुष्यापर्यंत मर्यादित ठेवले जाते.
- समान उपयोगी जीवन असलेल्या संपत्त्यांचे घटक मुख्य घटकासोबत एकत्रित केले जातात, जरी ते मुख्य संपत्तीसंदर्भात कोणत्याही टक्केवारीत असले तरीही.
- उर्वरित घटक किंवा महत्वहीन भाग मुख्य संपत्तीसोबत जोडले जातात.
- जमीन, ट्रॅक कार्य (स्थायी मार्ग) आणि अमूर्त संपत्त्या घटकांमध्ये विभाजित केल्या जात नाहीत, कारण वेगवेगळ्या घटकांची ओळख करणे शक्य नाही.
- भाड्याने घेतलेल्या इमारती घटकांमध्ये विभाजित केल्या जात नाहीत, कारण त्यांचे मूल्य भाड्याच्या कालावधीत एकूण भांडवलाच्या वाटपाच्या आधारावर अवमूल्यित केले जाते.
- वाहन, सुरक्षा उपकरणे, आय.टी. प्रणाली, कार्यालयीन उपकरणे, आणि फर्नीचर व सजावटीच्या वस्तू घटकांमध्ये विभाजित केल्या जात नाहीत, कारण या संपत्त्यांचे एकूण संपत्ती मूल्याच्या तुलनेत महत्वहीन मूल्य असते.

- 6.2 मूल्यहासाची पद्धत, उपयोगी जीवन आणि अवशिष्ट मूल्य प्रत्येक अहवाल कालावधीच्या शेवटी पुनरावलोकन केली जाते आणि योग्यरीत्या समायोजित केली जाते.
- 6.3 ₹5,000/- पेक्षा कमी किंमतीच्या मालमत्ता खरेदीच्या वर्षात पूर्णपणे मूल्यहासित/अवमूल्यित केल्या जातात.
- 6.4 मर्यादित उपयोगी जीवन असलेल्या अमूर्त मालमत्ता उपयोगी आर्थिक जीवनादरम्यान अवमूल्यित केल्या जातात आणि संपत्ती अवमूल्यित होऊ शकते असे संकेत मिळाल्यास, याचे पुनरावलोकन केले जाते. अवमूल्यन पद्धत आणि कालावधी प्रत्येक अहवाल कालावधीच्या शेवटी पुनरावलोकन केली जाते. महत्वहीन असलेले अवशिष्ट मूल्य शून्य मानले जाते.

सॉफ्टवेअर सारख्या अमूर्त संपत्त्या, ज्या संबंधित हार्डवेअरचा अविभाज्य भाग नाहीत, त्यांना कायदेशीर उपयोगाच्या अधिकाराच्या कालावधीच्या आधारावर किंवा 5 वर्षांच्या आधारावर, जे आधी येईल, थेट रेखा पद्धतीने अवमूल्यित केले जाते.

संपत्तीच्या उभारणीसाठी परवानगी मिळविण्यासाठी दिलेली रक्कम संबंधित संपत्तीच्या उपयुक्त आयुष्यभरात हप्त्यांमध्ये खर्च म्हणून दाखवली जाते.
- 6.5 पूर्वी भांडवलीकरण केलेल्या मुख्य मालमत्तेचा अविभाज्य भाग असलेल्या विद्यमान मालमत्तेच्या जोडणीवर/कपातीवर घसारा, त्या मालमत्तेच्या उर्वरित उपयुक्त आयुष्यावर आकारला जातो.
- 6.6 सर्व ठोस संपत्त्यांसाठी 5% अवशिष्ट मूल्य राखले आहे (कर्मचाऱ्यांना प्रदान केलेल्या मालमत्ता वगळता).
- 6.7 पूर्णपणे अवमूल्यित मालमत्ता, ज्या अजूनही वापरात आहेत, वित्तीय विवरणांमध्ये राखल्या जातात.

7. विदेशी मुद्रा

- 7.1 विदेशी मुद्रांमध्ये झालेल्या व्यवहारांना व्यवहाराच्या वेळी प्रचलित विनिमय दरावर नोंदवले जाते.
- 7.2 विदेशी मुद्रांमध्ये अंकित मौद्रिक वस्तूंचा अहवाल तारखेनुसार विनिमय दरांवर अनुवाद केला जातो.
- 7.3 मौद्रिक वस्तूंच्या निपट्यांवर किंवा अनुवादावर उत्पन्न होणाऱ्या विनिमय भिन्नता त्या वर्षामध्ये लाभ आणि हानीच्या विवरणात मान्यता प्राप्त करते, ज्यामध्ये त्या उत्पन्न होतात.

8. संपत्त्यांचे अवमूल्यन

प्रत्येक ताळेबंद तारखेच्या मालमत्तेच्या वहन मूल्यांचा दोष आढळल्यास आढावा घेतला जातो. अशा विकृतीचे कोणतेही संकेत असल्यास, अशा मालमत्तेच्या वसूल करण्यायोग्य रकमेचा अंदाज लावला जातो आणि विकृती ओळखली जाते. ज्या वर्षात एखादी मालमत्ता विकली गेलेली म्हणून ओळखली जाते त्या वर्षीच्या नफा आणि तोटा विवरणपत्रावर विकली गेलेली विकली गेलेली हानी आकारली जाते. जर वसूल करण्यायोग्य रकमेच्या अंदाजात बदल झाला असेल तर पूर्वीच्या लेखा कालावधीत ओळखली गेलेली हानी उलट केली जाते.

9. साठा

खुल्या साधनांसह साठ्यांचे मूल्य कमी किंमतीत मोजले जाते, जे भारित सरासरी आधारावर आणि निव्वळ प्राप्तीयोग्य मूल्यावर निर्धारित केले जाते.

10. राजस्व मान्यता

- 10.1 किराया संग्रहणातून मिळणाऱ्या उत्पन्नाला तिकिटांच्या वापर किंवा विक्री, स्मार्ट कार्डच्या बाबतीत वास्तविक वापराच्या आर्थिक मूल्यावर आणि इतर थेट किराया संग्रहणाच्या आधारे मान्यता प्राप्त होते. राजस्व म्हणून प्रदर्शित केलेली रक्कम परतफेड, व्यापार भत्ते, सूट, डिस्काउंट समाविष्ट नाहीत.

- 10.2 ठेवीवरील व्याज थकबाकीची रक्कम आणि लागू असलेला दर लक्षात घेऊन वेळेच्या प्रमाणात ओळखले जाते.
- 10.3 भाडे नसलेली पेटी मालमत्ता विकास/जमिनीच्या संदर्भात भाडे उत्पन्नातून मिळणारा महसूल, बँकेकडून रॉयल्टी, जाहिरात उत्पन्न, भाडे आणि परवाना उत्पन्न, सामायिक क्षेत्र देखभाल उत्पन्न, कार्यक्रमांसाठी जागा प्रदान करण्यापासून मिळणारे उत्पन्न, प्रायोजकत्व उत्पन्न इत्यादी. जिथे लागू असेल तिथे कराराच्या अटी आणि शर्तीनुसार, अन्यथा वेळेच्या प्रमाणात मान्यता दिली जाते. आगाऊ शुल्क, परत न करण्यायोग्य ठेव इत्यादी एक-वेळची पावती. 10 वर्षांपेक्षा जास्त नसलेल्या कालावधीसाठी करार/व्यवस्थेच्या संदर्भात प्राप्तीच्या वर्षातील उत्पन्न म्हणून ओळखले जाते तर इतर घटनांमध्ये ते करार/व्यवस्थेच्या कालावधीत सरळ रेषेच्या आधारावर उत्पन्न म्हणून ओळखले जाते.
- 10.4 सल्लागार सेवांमधून मिळणाऱ्या उत्पन्नाचा हिशेब प्रत्यक्ष प्रगती/अंमलात आणलेल्या कामाच्या तांत्रिक मूल्यांकनाच्या आधारे केला जातो, करार अन्यथा प्रदान करतात अशी प्रकरणे वगळता.
- 10.5 बांधकाम कामांसाठी निविदा कागदपत्रांच्या विक्रीतून मिळणारे उत्पन्न आणि बांधकाम कामांच्या संदर्भात कंत्राटदारांकडून मिळणारे भाडे उत्पन्न सी. डब्ल्यू. आय. पी./बांधकामादरम्यानच्या खर्चातून कमी केले जाते.
- 10.6 बाह्य प्रकल्प कामांमधून मिळणारा महसूल खालीलप्रमाणे ओळखला जातो: ग्राहकांना वितरित केलेल्या उत्पादनांच्या किंवा सेवांच्या विरुद्ध कामांच्या पूर्ण झालेल्या भागासाठी इन्व्हॉईसिंग केल्यावर महसूल ओळखला जातो जो त्या उत्पादनांच्या किंवा सेवांच्या बदल्यात कंपनीला प्राप्त होण्याची अपेक्षा दर्शवितो.
ग्राहकांबरोबरच्या व्यवस्थांचे 'कॉस्ट प्लस कॉन्ट्रॅक्ट' म्हणून वर्गीकरण केले जाते. खर्च आणि कंत्राटांमधून मिळणारा महसूल, जेथे कामगिरीच्या जबाबदाऱ्या कालांतराने पूर्ण केल्या जातात आणि जेथे परिमाणाचे मोजमाप किंवा संकलनीयतेबाबत कोणतीही अनिश्चितता नसते, ते पूर्ण होण्याच्या टक्केवारीच्या पद्धतीनुसार ओळखले जाते.
- 10.7 इतर अकार्यक्षम उत्पन्न प्राप्तीच्या आधारावर ओळखले जाते.

11. सेवानिवृत्तीनंतरचे लाभ

- 11.1 या कालावधीसाठी भविष्य निर्वाह निधीतील योगदान खर्च म्हणून ओळखले जाते आणि ते नफा आणि तोटा विवरणपत्रात आकारले जाते. निवृत्तीनंतरचे लाभ आणि सामान भत्ता, आजारी रजा, कमावलेली रजा, सुट्टीतील प्रवास सवलत यांविषयी कंपनीचे दायित्व वास्तविकपणे निश्चित केले जाते आणि त्यासाठी तरतूद केली जाते.
- 11.2 कंपनीने एल. आय. सी. ऑफ इंडियासोबत ग्रॅज्युइटी ट्रस्ट फंड स्थापन केला आहे आणि कर्मचार्यांना ग्रॅज्युइटी दायित्व बीमाकृत मूल्यांकनाच्या आधारे प्रदान केले जाते.
- 11.3 बीमाकृत लाभ आणि तोटा तसेच योजनेच्या मालमत्तेवरील परतावा आणि निव्वळ परिभाषित लाभ दायित्व/मालमत्तेवरील व्याजामध्ये समाविष्ट असलेल्या रकमेतील फरक यांचा समावेश असलेल्या पुनर्मापकांना प्राप्तिकरांच्या इतर सर्वसमावेशक उत्पन्न (ओसीआय) निव्वळ मध्ये मान्यता दिली जाते.
- 11.4 लाभ योजनेशी संबंधित इतर खर्च कर्मचारी खर्च म्हणून ओळखले जातात.

12. बीमा दावे

बीमा दावे, दाव्यांच्या स्वीकृतीच्या आधारावर नोंदवले जातात.

13. आधीच्या कालावधीतील खर्च आणि उत्पन्न

एकूण उलाढालीच्या 0.5% पेक्षा जास्त नसलेल्या आधीच्या कालावधीशी संबंधित उत्पन्न/खर्च चालू वर्षाचे उत्पन्न/खर्च मानले जातात.

14. प्री-पेड वस्तू

₹1,00,000/- पेक्षा जास्त प्रीपेड खर्चाच्या वैयक्तिक वस्तू ओळखल्या जातात.

15. सरकार/स्थानिक स्वराज्य संस्थेकडून अनुदान

- 15.1 भांडवली खर्चासाठी भारत सरकार/महाराष्ट्र सरकार/शहरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडून कंपनीला मिळालेले/प्राप्त करण्यायोग्य अनुदान सुरुवातीला 'स्थगित उत्पन्न' म्हणून दर्शविले जाते. जेथे कंपनीला सरकारी अधिकाऱ्यांकडून गैर-आर्थिक अनुदान मिळते तेथे मालमत्ता आणि अनुदान नाममात्र मूल्यांवर नोंदवले जातात.
- 15.2 भांडवली कामांशी संबंधित अनुदान नंतर त्या मालमत्तांवरील घसरणीच्या प्रमाणात संबंधित मालमत्तांच्या आयुष्यातील उत्पन्नाच्या विवरणावर जारी केले जाते.
- 15.3 सरकार/गैर-सरकारी किंवा इतर प्राधिकरणांकडून मिळालेल्या राजस्व अनुदानाला 'इतर उत्पन्न' म्हणून लाभ आणि हानीच्या विवरणात मान्यता दिली जाते.

16. अधीनस्थ ऋण

केंद्र सरकार, महाराष्ट्र सरकार आणि शहरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडून प्राप्त व्याज-मुक्त अधीनस्थ ऋण (एसडी) चे पुनर्भुगतान त्या सर्व व्याजाच्या ऋण निधीच्या पूर्ण पुनर्भुगतानानंतर केले जाते, जे भारत सरकारने केएफडब्ल्यू जर्मनी, एएफडी फ्रांस आणि ईआयबी लक्समबर्ग कडून व्यवस्थापित केले आहेत (अर्थात, वरिष्ठ टर्म कर्ज). हे ऋण दीर्घकालीन उधारी म्हणून मान्यता प्राप्त केली गेली आहेत आणि सरकारच्या आदेशानुसार, कंपनीला फक्त प्रकल्पासाठी प्राप्त सर्व वरिष्ठ टर्म कर्जाचे पुनर्भुगतान केल्यानंतर अधीनस्थ ऋणाचे पुनर्भुगतान करणे आवश्यक आहे.

17. कर्जाचा खर्च

- 17.1 प्रकल्पासाठी विशेषतः कर्ज घेतलेल्या आणि त्यासह ओळखल्या गेलेल्या निधीवर झालेला कर्ज खर्च हा प्रकल्प कार्यान्वित होण्याच्या वेळेपर्यंत किंवा त्याचा काही भागापर्यंत भांडवली केला जातो आणि त्यानंतर मालमत्ता व्यावसायिक कार्यांसाठी असलेल्या मर्यादेपर्यंत महसुलावर आकारला जातो.

18. कर आकारणी

- 18.1 आयकर अधिनियम, 1961 च्या तरतुदीनुसार आयकर निश्चित केला जातो.
- 18.2 आर्थिक विवरणपत्रातील मालमत्ता आणि दायित्वे यांच्या वहन रकमेतील आणि करपात्र नफ्याच्या गणनेत वापरल्या जाणाऱ्या संबंधित कर आधारांमधील तात्पुरत्या फरकांवर विलंबित कर ओळखला जातो. स्थगित कर दायित्वे सामान्यतः सर्व करपात्र तात्पुरत्या फरकांसाठी ओळखली जातात. विलंबित कर मालमत्ता सामान्यतः सर्व वजावट करण्यायोग्य तात्पुरत्या फरकांसाठी अशा मर्यादेपर्यंत ओळखल्या जातात की करपात्र नफा उपलब्ध होण्याची शक्यता असते ज्याच्या विरुद्ध त्या वजावट करण्यायोग्य तात्पुरत्या फरकांचा वापर केला जाऊ शकतो.
- 18.3 विलंबित कर दायित्वे आणि मालमत्ता, ज्या कालावधीत दायित्वाचा निपटारा केला जातो किंवा मालमत्तेची प्राप्ती होते त्या कालावधीत लागू होणे अपेक्षित असलेल्या कर दरांवर मोजले जाते, जे कर दरांवर (आणि कर कायद्यांवर) आधारित असतात जे अहवाल कालावधीच्या अखेरीस अंमलात आणले गेले आहेत किंवा ठोसपणे अंमलात आणले गेले आहेत.
- 18.4 चालू आणि स्थगित कराचा समावेश असलेला प्राप्तीकर खर्च, नफा आणि तोटा विवरणपत्रात ओळखला जातो, तो इतर सर्वसमावेशक उत्पन्न (ओसीआय) किंवा समभागात थेट मान्यताप्राप्त वस्तूंशी संबंधित आहे, अशा परिस्थितीत तो ओसीआय किंवा समभागात मान्यताप्राप्त आहे.

19. तरतूद, संभाव्य दायित्वे आणि संभाव्य मालमत्ता

पूर्वीच्या घटनांच्या परिणामी कंपनीचे सध्याचे दायित्व असते आणि जबाबदारीचे निराकरण करण्यासाठी संसाधनांचा प्रवाह आवश्यक असण्याची शक्यता असते आणि ज्याच्या संदर्भात विश्वासाई अंदाज लावला जाऊ शकतो, तेव्हा तरतूद मान्य केली जाते. तरतुदी ताळेबंदातील तारखेच्या तारखेस जबाबदारीचे निराकरण करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या व्यवस्थापन अंदाजानुसार निश्चित केल्या जातात आणि सध्याच्या मूल्यानुसार सवलतीत दिल्या जात नाहीत. आकस्मिक दायित्वे

ओळखली जात नाहीत परंतु व्यवस्थापन/स्वतंत्र तज्ञांच्या निर्णयाच्या आधारे वित्तीय विवरणपत्रांवर नोंद करून उघड केली जातात. प्रत्येक ताळेबंद तारखेस याचे पुनरावलोकन केले जाते आणि सध्याच्या व्यवस्थापनाचा अंदाज प्रतिबिंबित करण्यासाठी समायोजित केले जाते. आकस्मिक मालमत्ता ओळखल्या जात नाहीत परंतु वित्तीय विवरणांमध्ये उघड केल्या जातात.

20. रोख प्रवाह विवरण

रोख प्रवाहाचे विवरण 'रोख प्रवाहाचे विवरण' यावर भारतीय लेखा मानक (इंड एस)-7 मध्ये नमूद केलेल्या अप्रत्यक्ष पद्धतीनुसार तयार केले जाते. ताळेबंदातील रोख आणि रोख समतुल्य रकमेमध्ये बँक आणि हातात असलेली रोख रक्कम, वित्तीय संस्थांकडे कॉलवर ठेवलेल्या ठेवी, तीन महिने किंवा त्यापेक्षा कमी परिपक्वता असलेल्या इतर अल्प मुदतीच्या अत्यंत तरल गुंतवणुकीचा समावेश आहे ज्या सहजपणे रोख रकमेमध्ये रूपांतरित करता येतात आणि ज्या मूल्यात बदल होण्याचा नगण्य धोका असतो.

21. संशयास्पद कर्जे आणि आगाऊ रकमेसाठी तरतूद

जेव्हा थकबाकीच्या कालावधीची पर्वा न करता परतफेडीची अनिश्चितता असते आणि परतफेड न होण्याच्या स्थितीवर ती माफ केली जाते, तेव्हा संशयास्पद कर्जे/आगाऊ रकमेची तरतूद केली जाते.

22. विभागवार अहवाल

कंपनीकडे केवळ एकच रिपोर्टेबल ऑपरेटिंग विभाग आहे, जो नागपूर आणि पुणे येथे मेट्रो रेल प्रणाली विकसित, चालवत आणि देखरेख करत आहे. त्यानुसार, वित्तीय विवरणांमध्ये दिसणारी रक्कम कंपनीच्या एकल व्यवसाय विभागाशी संबंधित आहे. नोट टू अकाउंटमध्ये, बाह्य प्रकल्पांचे पृथक्करण, सल्लामसलत, वाहतूक व्यवहार आणि इतर क्रियाकलाप दर्शविणारी सारणी उघड केली जाते.

23. वित्तीय साधने

23.1 ओळख, प्रारंभिक मापन आणि मान्यता रद्द करणे:

23.1.1 वित्तीय मालमत्ता आणि वित्तीय दायित्वांना मान्यता दिली जाते आणि प्रारंभिकरित्या त्यांचे मोजमाप निष्पक्ष मूल्यावर केले जाते, व्यवहार खर्चाद्वारे समायोजित केले जाते, त्या वित्तीय मालमत्तांशिवाय ज्यांना 'नफा आणि तोटा मार्गे निष्पक्ष मूल्य' (एफव्हीटीपीएल) म्हणून वर्गीकृत केले जाते.

23.1.2 वित्तीय मालमत्तांची समाप्ती होते जेव्हा वित्तीय मालमत्ते रोख प्रवाहाचे करारात्मक अधिकार संपुष्टात येतात, किंवा जेव्हा वित्तीय मालमत्ता आणि तिची सर्व प्रमुख जोखीमा आणि बक्षिसे हस्तांतरित केली जातात. वित्तीय दायित्वाची समाप्ती होते जेव्हा ती संपुष्टात येते, मुक्त होते, रद्द होते किंवा संपविली जाते.

23.2 वित्तीय मालमत्तांचे वर्गीकरण आणि नंतरचे मोजमाप:

23.2.1 प्रारंभिक मान्यतेनंतर वित्तीय मालमत्तांना खालील श्रेणींमध्ये वर्गीकृत केले जाते:

- प्रभावी व्याज दर (ईआयआर) वापरून परिशोधन खर्चावर वित्तीय मालमत्ता
- नफा आणि तोटा (एफव्हीटीपीएल) च्या माध्यमातून योग्य मूल्यावर वित्तीय मालमत्ता
- इतर समग्र उत्पन्न (एफव्हीटीओसीआय) च्या माध्यमातून योग्य मूल्यावर वित्तीय मालमत्ता.

23.2.2 प्रत्येक अहवाल देणाऱ्या तारखेला एफव्हीटीपीएल वगळता सर्व वित्तीय मालमत्तांचे मूल्यह्रास पुनरावलोकन केले जाते.

23.3 प्रभावी व्याज दर (ईआयआर) ची गणना:

23.3.1 **कर्मचाऱ्यांना आगाऊ रक्कम:** कर्मचाऱ्यांसाठी आयकर अधिनियम, 1961 अंतर्गत परिलाभ मूल्याची गणना करण्यासाठी वापरली जाणारी व्याज दर ही एसबीआय दर असते, जी प्रत्येक प्रकारच्या दीर्घकालीन आगाऊ रकमेकरिता आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीला लागू असते.

- 23.3.2 **बाजार दरांवर व्याज घेण्याजोग्या वित्तीय मालमत्ता आणि दायित्वे:** या प्रकरणांमध्ये ईआयआर त्या साधनाच्या व्याज दरासारखीच असते.
- 23.3.3 **योग्य मूल्यावर नसलेल्या इतर वित्तीय मालमत्ता किंवा वित्तीय दायित्वे:** आर्थिक वर्षाच्या शेवटी एसबीआय-एमसीएलआर (1 वर्ष).
- 23.3.4 **वापराच्या अधिकारासह (आरओयू) मालमत्ता:** भाडेपट्टी कराराच्या तारखेला लागू एसबीआय-एमसीएलआर (1 वर्ष).

23.4 आर्थिक दायित्वे यांचे वर्गीकरण आणि त्यानंतरचे मापन:

आर्थिक देणी पुढे प्रभावी व्याजदर पद्धतीने अमॉर्टाईज्ड किमतीवर मोजली जातात, मात्र व्यापारासाठी ठेवलेली किंवा नफा-तोटा पत्रकात दर्शविलेले उचित मूल्य (एफव्हीटीपीएल) वर वर्गीकृत देणी मात्र त्यांच्या उचित मूल्यानुसार नंतर मोजली जातात आणि त्यातील नफा किंवा तोटा हा नफा-तोटा पत्रकात दर्शविला जातो. सर्व डेरिव्हेटिव्ह वित्तीय साधने एफव्हीटीपीएल वर नोंदवली जातात. विविध सरकार/शासकीय संस्थांकडून मिळणारी व्याजमुक्त अधीनस्थ कर्जे ही उचित मूल्यावर मोजली जातात आणि कर्ज रक्कम व त्याच्या उचित मूल्यामधील फरक हा इंड एस 20 – सरकारी अनुदानांचे लेखांकन आणि सरकारी सहाय्याच्या प्रकटीकरणाविषयी नुसार शासकीय अनुदान म्हणून हाताळला जातो व त्यानुसार लेखाबद्ध केला जातो.

23.5 वित्तीय मालमत्तांचा मूल्यहास

वैयक्तिक वित्तीय मालमतेसाठी कंपनीने केलेल्या वसुली विश्लेषणाच्या आधारे वित्तीय मालमत्तांच्या कमतरतेची तरतूद ओळखली जाते आणि गैर-पुनर्प्राप्तीक्षमतेच्या स्थापनेवर ती रद्द केली जातात.

24. प्रति समभाग उत्पन्न

- 24.1 प्रति समभाग मूलभूत कमाईची गणना समभागधारकांना दिल्या जाणाऱ्या कालावधीतील निव्वळ नफा किंवा तोटा या कालावधीत थकबाकी असलेल्या समभागांच्या भारित सरासरी संख्येद्वारे विभाजित करून केली जाते.
- 24.2 प्रति समभाग डायल्यूटेड कमाईची गणना करण्याच्या उद्देशाने, समभागधारकांना दिल्या जाणाऱ्या कालावधीसाठी निव्वळ नफा किंवा तोटा आणि या कालावधीत थकबाकी असलेल्या समभागांची भारित सरासरी संख्या सर्व सौम्य संभाव्य समभागांच्या परिणामांसाठी समायोजित केली जाते.

25. भाडेपट्टे

- 25.1 कंपनी भाडेकरू म्हणून :

कंपनीच्या पट्टे मालमत्ता वर्गामध्ये मुख्यत्वे जमीन आणि इमारतींचे पट्टे समाविष्ट असतात. कंपनी कराराच्या सुरुवातीस मूल्यांकन करते की एखादा करार पट्टा आहे किंवा त्यात पट्टा समाविष्ट आहे की नाही. एखादा करार पट्टा आहे किंवा त्यात पट्टा समाविष्ट आहे, जर तो करार एखाद्या निश्चित मालमतेच्या वापरावर नियंत्रण ठेवण्याचा अधिकार प्रदान करत असेल, काही कालावधीसाठी, बदलीत काही मूल्याच्या बदल्यात. हा आढावा घेण्यासाठी की करार मालमतेच्या वापरावर नियंत्रण ठेवण्याचा अधिकार देतो का, कंपनी खालील तपासणी करते:

- करारात एक निश्चित मालमतेचा वापर समाविष्ट आहे,
- कंपनीकडे पट्ट्याच्या कालावधीदरम्यान त्या मालमतेच्या वापरातून सर्व आर्थिक लाभ मिळवण्याचा अधिकार आहे, आणि
- कंपनीकडे त्या मालमतेच्या वापराचा अधिकार आहे.

पट्ट्याच्या सुरुवातीच्या तारखेला, कंपनी एक "वापर-अधिकार मालमत्ता (आयओयू)" आणि एक समकक्ष पट्टे दायित्व नोंदवते, ज्या ठिकाणी कंपनी पट्टेदार आहे, अशा पट्ट्यांना वगळता ज्यांची कालावधी बारा महिने किंवा त्यापेक्षा कमी आहे (अल्पकालीन पट्टे) आणि ज्यांच्या मालमतेची किंमत कमी आहे.

अल्पकालीन आणि कमी किंमतीच्या मालमत्तांच्या पट्ट्यांसाठी, कंपनी पट्ट्याच्या कालावधीदरम्यान सरळ रेषेच्या आधारावर परिचालन खर्च म्हणून पट्टे देयकाची नोंद करते. लीज कालावधीतील प्रत्येक कराराच्या विरुद्ध देय असलेल्या लीज शुल्काचा विचार केला जातो.

आयओयू मालमत्तांची प्रारंभीची नोंद त्यांच्या खर्चाच्या मूल्यात केली जाते, ज्यात पट्टे दायित्वाची प्रारंभिक रक्कम समाविष्ट असते, ज्याचे समायोजन कराराच्या सुरुवातीस किंवा त्या आधी दिलेल्या पट्टे देयकांसाठी केले जाते, यासोबत कोणत्याही प्रारंभिक थेट खर्चाची भर टाकली जाते आणि पट्टे प्रोत्साहन वजा केले जातात.

आरओयू मालमत्तांना नंतर त्यांच्या खर्चाच्या मूल्यावर मोजले जाते, ज्यामध्ये संचित मूल्यह्रास आणि नुकसान वजा केले जाते, जर काही असेल तर.

आरओयू मालमत्तांचे मूल्यह्रास पट्ट्याच्या प्रारंभ तारखेपासून पट्ट्याच्या कालावधीसाठी किंवा मालमतेच्या उपयुक्त आयुष्याच्या कमी कालावधीसाठी एकसमान पद्धतीने केला जातो.

पट्टे दायित्वाचे प्रारंभीचे मोजमाप भावी पट्टे देयकांच्या वर्तमान मूल्यात केले जाते. पट्टे देयके पट्ट्याच्या व्याज दराने सवलत दिली जाते, किंवा जर ते सोपेरीत्या ठरवता आले नाही, तर प्रभावी व्याज दर (ईआयआर) वापरला जातो.

पट्टे दायित्वाचे नंतर समायोजन करून पुनर्मोजमाप केले जाते, आणि पट्टे देयकांच्या आधारे ते कमी केले जाते. पट्ट्याच्या अटींमध्ये बदल झाल्यास किंवा कोणत्याही निर्देशांकात किंवा दरात बदल झाल्यास, पट्टे दायित्वाचे पुनर्मोजमाप केले जाते. हे पुनर्मोजमाप सामान्यतः पट्टे मालमत्तांचे देखील समायोजन करते.

पट्टे दायित्व आणि आरओयू मालमत्ता ताळेबंदात वेगवेगळ्या सादर केल्या जातात, आणि पट्टे देयकांना वित्तपोषण रोख प्रवाह म्हणून वर्गीकृत केले जाते.

ज्या मालमत्तांना पूर्ण मूल्य देऊन पट्ट्यावर घेतले जाते, त्यांना व्यवहाराच्या मूल्यात आरओयू मालमत्तांच्या अंतर्गत नोंदवले जाते, आणि संबंधित दायित्व देखील दाखवले जाते. प्रकल्पांसाठी घेतलेल्या जमिनीच्या तुकड्यांचे अनंत/स्थायी स्वामित्व कंपनीकडे असते आणि प्रभावी नियंत्रण देखील कंपनीकडे असते. त्यामुळे घसारा/परतफेड आवश्यक नाही.

25.2 कंपनी भाडेदार म्हणून :

अशा पट्ट्यांना ज्यात कंपनी मालमतेच्या स्वामित्वाच्या सर्व जोखमी आणि लाभांचे पर्याप्त हस्तांतरण करत नाही, त्यांना परिचालन पट्टे म्हणून वर्गीकृत केले जाते. परिचालन पट्ट्यातून मिळणारे भाडे, जर काही असेल, ते संबंधित पट्ट्याच्या कालावधीदरम्यान सरळ रेषेच्या आधारावर ओळखले जाते.

- 25.3 पट्ट्यांना वित्तीय पट्टे म्हणून वर्गीकृत केले जाते जेव्हा स्वामित्वाच्या सर्व जोखीम आणि बक्षिसे कंपनीकडून पट्टाधारकाकडे हस्तांतरित होतात. वित्तीय पट्ट्यांखाली पट्टाधारकाकडून देय रक्कम कंपनीच्या पट्ट्यांमध्ये निव्वळ गुंतवणूक म्हणून प्राप्तीमध्ये नोंदवली जाते. वित्तीय पट्ट्याचे उत्पन्न लेखा कालावधीत अशा प्रकारे वाटप केले जाते की ते पट्ट्यातील उर्वरित निव्वळ गुंतवणुकीवर एक स्थिर कालावधी दर प्रतिबिंबित करेल.

26. अहवाल कालावधीनंतरच्या घटना:

महत्वाच्या समायोजन घटना (ज्या ताळेबंदाच्या तारखेस अस्तित्वात असलेल्या स्थितीचे प्रमाण देतात) ज्या ताळेबंदाच्या तारखेनंतर घडतात, त्यांची आर्थिक विवरणांमध्ये नोंद केली जाते. गैर-समायोजन घटना (ज्या ताळेबंदाच्या तारखेनंतर निर्माण झालेल्या परिस्थितीचे संकेत देतात) ज्या आर्थिक स्थितीला प्रभावित करणाऱ्या महत्वाच्या बदलांचे आणि वचनबद्धतेचे प्रतिनिधित्व करतात, त्यांचा खुलासा संचालक मंडळाच्या अहवालात केला जातो.

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड

31 मार्च 2025 रोजी संपलेल्या वर्षासाठीच्या वित्तीय विवरणपत्रांचा भाग असलेल्या नोट्स

नोट 29

आर्थिक विवरणांच्या नोट्स

1 कंपनीचा फंडिंग पॅटर्न

महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड ही कंपनी कंपनी अधिनियम, 2013 अंतर्गत नोंदणीकृत असून, अधिनियमाच्या कलम 2(45) नुसार ही एक सरकारी कंपनी आहे. ही कंपनी भारत सरकार (जीओआय) आणि महाराष्ट्र सरकार (जीओएम) यांच्या संयुक्त मालकीतील असून, दोघांची भांडवलातील हिस्सेदारी समान म्हणजेच 50:50 आहे. या कंपनीची स्थापना नागपूर, पुणे आणि ठाणे या शहरांमधील मेट्रो रेल प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीसाठी करण्यात आली आहे.

मंजूर फंडिंग पॅटर्न पुढीलप्रमाणे आहे:

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	नागपूर मेट्रो प्रकल्प टप्पा 1	नागपूर मेट्रो प्रकल्प टप्पा 1	पुणे मेट्रो प्रकल्प*	ठाणे मेट्रो रेल प्रकल्प
1	भारत सरकारद्वारा इक्विटी	1,11,400	99,820	1,31,000	1,15,113
2	महाराष्ट्र शासनद्वारा इक्विटी	1,11,400	99,820	1,31,000	1,15,113
3	भारत सरकारकडून केंद्रीय कराच्या अधीन कर्ज	44,100	19,700	64,400	35,411
4	महाराष्ट्र शासनाद्वारा केंद्रीय कराच्या अधीन कर्ज	44,100	19,700	64,400	35,411
5	यूएलबी द्वारे अनुदान	22,400	28,400	2,850	20,000
6	महाराष्ट्र शासन आणि यूएलबी द्वारा राज्य करांसाठी एसडी/अनुदान	18,100	23,400	90,379	61,564
7	फंडिंग एजंसी (केएफडब्ल्यू, एएफडी, ईआईबी, एडीबी) कडून कर्जावर पीटीए	5,12,006	3,58,560	7,21,792	4,51,573
8	महाराष्ट्र शासन/यूएलबी द्वारा बांधकामादरम्या ब्याज (आईडीसी)	-	1,500	13,900	31,271
9	यूएलबी कडून जमीन अधिग्रहणासाठी योगदान/एसडी	64,400	-	1,45,901	3,41,420
10	एएफसी घटक	-	14,900	-	-
11	व्हीसीएफ अंतर्गत संचित निधीतून प्रकल्प खर्चासाठी एमआयडीसीचा सहभाग / योगदान.	-	5,000	-	-
12	पीपीपी घटक	-	-	-	13,134
	एकूण प्रकल्प पूर्ण होण्याचा खर्च	9,27,906	6,70,800	13,65,622	12,20,010

*पुणे मेट्रो प्रकल्प, पहिला टप्पा, पुढे वाढवण्यात आला आहे, ज्यासाठी एकूण प्रकल्प खर्च मंजूर केला गेला आहे, तो खालीलप्रमाणे आहे:

(₹ लाखांत)

तपशील	पीसीएमसी-निगडी	स्वार्गेट-कात्रज
प्रकल्प खर्च	91,019	2,95,453

2. वचनबद्धता:

ए. भांडवली वचनबद्धता

भांडवली खात्यावर अजून पार पाडण्याच्या करारांची अंदाजित रक्कम, ज्यात परकीय चलन करारांचा समावेश आहे आणि आगाऊ रक्कम वजा केली आहे, जी पुस्तके मध्ये तरतूद केलेली नाही, ती ₹ 5,42,162.45 लाख (मागील वर्ष ₹ 2,75,380.12 लाख) आहे.

बी. इतर वचनबद्धता:

भांडवली खात्याव्यतिरिक्त पार पाडण्याच्या करारांची अंदाजित रक्कम, ज्यात परकीय चलन करारांचा समावेश आहे आणि आगाऊ रक्कम वजा केली आहे, जी पुस्तके मध्ये तरतूद केलेली नाही, ती ₹ 70,179.29 लाख (मागील वर्ष ₹ 71,769.89 लाख) आहे.

3. वैधानिक लेखापरीक्षकांना देयके:

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	2024-2025	2023-2024
1	लेखापरीक्षण शुल्क	7.00	7.00
2	कर लेखापरीक्षण शुल्क	2.00	2.00
3	ग्रॅच्युटी ट्रस्ट लेखापरीक्षण शुल्क	1.00	1.00
4	वरील वर वस्तू आणि सेवा कर (जीएसटी)	1.80	1.80

4. कंपनीकडे बँक व इतर पक्षांकडून कालावधीमुळे शिल्लक रक्कमांचे नियमित पुष्टीकरण मिळविण्याची प्रणाली आहे. व्यापारिक प्राप्तिकर संदर्भात, कंपनी नियमितपणे ग्राहकांना चलन/पुष्टीकरण पत्रे पाठवते आणि जेव्हा प्राप्ती संदिग्ध असते तेव्हा तरतूद केली जाते, कारण कालावधी कितीही असो, आणि प्राप्त न होण्याची शक्यता निश्चित झाल्यावर ती रक्कम लेखापासून वगळली जाते. काही व्यापारिक प्राप्तिकर शिल्लक पुर्नमिलन प्रक्रियेच्या अधीन आहेत. जोपर्यंत आर्थिक वर्षाच्या शेवटी व्यापारिक/इतर देयक आणि कर्ज व आगाऊ रक्कमांचा प्रश्न आहे, त्या संदर्भात पक्षांकडे शिल्लक पुष्टीकरण पत्रे पाठवली गेली आहेत. काही शिल्लक पुष्टीकरण/पुर्नमिलन प्रक्रियेच्या अधीन आहेत; त्यात आवश्यक असल्यास केलेली समायोजने पुष्टीकरण/पुर्नमिलनानंतर लेखात समाविष्ट केली जातात, जी व्यवस्थापनाच्या मते आर्थिक परिणामाच्या दृष्टिकोनातून महत्वाची ठरणार नाहीत.

5. सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांची माहिती

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	2024-2025	2023-2024
1	कोणत्याही पुरवठादाराला न दिलेली शिल्लक: अ) मूळ रक्कम ब) त्यावर देय असलेले व्याज	2,400.88 शून्य	3,443.67 शून्य
2	सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग विकास कायदा, 2006 च्या कलम 16 नुसार दिलेल्या व्याजाची रक्कम आणि देय तारखेनंतर पुरवठादाराला दिलेली रक्कम.	शून्य	शून्य
3	सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग विकास अधिनियम, 2006 अंतर्गत निर्दिष्ट केलेल्या व्याजाची भर न करता, भरणा करण्यास विलंब होण्याच्या कालावधीसाठी देय व्याजाची रक्कम (जी वर्षभरात देय दिवसाच्या पलीकडे दिली गेली आहे).	शून्य	शून्य
4	मिळवलेल्या व्याजाची रक्कम आणि न भरलेली शिल्लक	शून्य	शून्य
5	सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग विकास अधिनियम, 2006 च्या कलम 23 अंतर्गत वजावटयोग्य खर्च म्हणून परवानगी नाकारण्याच्या उद्देशाने, अतिरिक्त व्याजाची रक्कम देय आहे आणि पुढील वर्षामध्ये देखील देय आहे, अशा तारखेपर्यंत जेव्हा वर दिलेले व्याज प्रत्यक्षात लहान उद्योगाला दिले जाते.	शून्य	शून्य

5.1 देयकासाठी देय व्यापार:

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	1 वर्षपेक्षा कमी	1 ते 2 वर्ष	2 ते 3 वर्ष	3 वर्षपेक्षा अधिक	एकूण
1	एमएसएमई	2,400.88	-	-	-	2,400.88
2	इतर	31,252.12	-	-	-	31,252.12
3	विवादित देयके - एमएसएमई	-	-	-	-	-
4	विवादित देयके- इतर	-	-	-	-	-
	एकूण रक्कम	33,653.00	-	-	-	33,653.00

भारतीय लेखा मानकांच्या प्रकटीकरण आवश्यकता

6. भारतीय लेखा मानकांमधील (इंड एस.-1) 'वित्तीय विवरणांच्या सादरीकरणा'शी संबंधित प्रकटीकरण

भांडवली व्यवस्थापन

कंपनीच्या भांडवली व्यवस्थापनाचा प्राथमिक उद्देश भागधारकांचे मूल्य जास्तीत जास्त वाढवणे हा असतो. कंपनी कर्ज-समभाग गुणोत्तर वापरून भांडवली संरचनेवर लक्ष ठेवते, जे दीर्घकालीन कर्ज आहे जे मालकाच्या एकूण भांडवलाने विभाजित केले जाते. कर्ज समभाग गुणोत्तरासह गुणोत्तरांची माहिती खालीलप्रमाणे आहे:

गुणोत्तर	अपूर्णक	विभाजक	सध्याचा कालावधी	मागील कालावधी	% फरक	फरकाचे कारण
सध्याचे प्रमाण	वर्तमान मालमत्ता	वर्तमान दायित्व	1.55	1.56	(0.64)	
कर्ज समभाग गुणोत्तर	एकूण कर्ज	एकूण समभाग	3.91	3.00	30.33	एकूण कर्जात लक्षणीय वाढ झाली आहे.
कर्ज सेवा व्याप्ती गुणोत्तर	ईबीआईटी	व्याज खर्च + वर्षभरात अदा केलेले मूळ भुगतान	0.47	0.47	0.00	
समभागावर परतावा	निव्वळ उत्पन्न	भागधारकांची इक्विटी	(0.08)	(0.08)	0.00	
व्यापार उपलब्ध उलाढाल गुणोत्तर	निव्वळ वार्षिक पतविक्री	सरासरी खाती प्राप्त	1.72	1.36	26.47	फेअरबॉक्सच्या महसुलात लक्षणीय वाढ झाली आहे
निव्वळ भांडवली उलाढालीचे गुणोत्तर	एकूण विक्री	कार्यरत भांडवल	0.98	0.84	16.67	
निव्वळ नफा गुणोत्तर	पीएटी	महसूल/विक्री	(0.47)	(0.48)	(2.11)	
नियोजित भांडवलाचा परतावा	ईबीआईटी	नियोजित भांडवल	0.02	0.016	24.94	
व्याज सेवा व्याप्ती गुणोत्तर	ईबीआईटी	व्याजाचा खर्च	1.23	1.33	(7.55)	
कार्यरत भांडवलासाठी दीर्घकालीन कर्ज	गैर-वर्तमान कर्ज	कार्यरत भांडवल	13.67	15.16	(9.84)	
वर्तमान दायित्व गुणोत्तर	एकूण वर्तमान दायित्व	एकूण दायित्वे	0.08	0.10	(17.42)	
एकूण कर्जातून एकूण मालमत्ता	एकूण कर्ज	एकूण मालमत्ता	0.80	0.64	25.00	
कर्जदारांची उलाढाल	एकूण पतविक्री	एकूण कर्जदार	1.37	1.87	(26.74)	विक्रीच्या तुलनेत देणेकरी दुपटीने वाढले आहेत.
कार्य करण्याची मर्यादा	संचालनात्मक उत्पन्न	विक्री	0.37	0.39	(5.13)	
गुंतवणुकीवर परतावा	गुंतवणुकीवर निव्वळ परतावा	गुंतवणुकीचा खर्च	(0.08)	(0.08)	0.00	

कंपनीच्या भांडवली व्यवस्थापनाच्या उद्देशाने, भांडवलामध्ये जारी केलेले भांडवल आणि राखीव निधी यांचा समावेश होतो. कर्जामध्ये दीर्घकालीन कर्जे आणि कर्ज आणि पी. टी. ए. यांचा समावेश होतो. विक्रीला व्यवहारातून मिळणारा महसूल मानले गेले आहे आणि गुंतवणुकीचा खर्च समभाग भांडवल म्हणून मानला गेला आहे.

7. भारतीय लेखा मानकांनुसार (इंड एस.-115) "ग्राहकाशी केलेल्या करारातून मिळणारा महसूल" या संदर्भात प्रकटीकरण

अ) उत्पन्नाचे विभाजन:

(31.03.2025 पर्यंत ₹ लाखांत)

अनु. क्र.	ग्राहकाचे नाव	वर्षभरात ओळखण्यात आलेले उत्पन्न	कंत्राटी दायित्व	व्यापार पावत्या
ए)	बाह्य प्रकल्प :-			
1	भारतीय राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण (एनएचएआई)	3,299.65	-	8,072.69
2	सार्वजनिक बांधकाम विभाग (सीआरएफ)	2,808.06	5,586.66	2,163.17
3	महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ (एमएसआरडीसी)	-	-	-
4	नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी)-मेट्रो मॉल	-	-	388.16
5	नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी)-नाग नदी	390.41	-	460.58
6	रेल्वे मंत्रालय (पीडब्ल्यूडी)	493.17	379.56	161.50
7	पुणे महानगरपालिका	-	-	756.32
8	गोयल गंगा इन्फ्रास्ट्रक्चर एंड रियल एस्टेट प्रा. लिमिटेड,	-	-	-
9	सिटी एंड इंडस्ट्रियल डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड (सिडको)	7,058.45	1,116.67	5,553.89
10	महाराष्ट्र राज्य सुरक्षा महामंडळ (एमएसएससी)	49.56	-	-
	एकूण	14,099.30	7,082.89	17,556.31
बी)	सल्लागार कामे:-			
1	ठाणे महानगरपालिका (ठाणे-डीपीआर)	-	-	406.15
2	पुणे महानगरपालिका (पुणे-डीपीआर)	-	16.26	50.36
3	पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका (पीसीएमसी)	-	-	542.41
4	सिटी एंड इंडस्ट्रियल डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड (सिडको)	975.83	-	312.70
5	काकतीय शहरी विकास विभाग (केयूडीए), वारंगल	-	-	10.62
6	औरंगाबाद स्मार्ट सिटी डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन लिमिटेड	-	-	691.48
	एकूण	975.83	16.26	2,013.72
सी)	वाहतूक संचालन:-	11,840.50	-	-
डी)	जाहिरातीमधून मिळणारे उत्पन्न	588.30	-	28.44
ई)	ऑप्टिकल फायबर भाडेपट्टा भाडे	34.74	14.28	7.42
	एकूण रक्कम	27,538.67	7,113.43	19,605.89

उत्पन्नाचे विभाजन :

(31.03.2024 पर्यंत ₹ लाखांत)

अनु. क्र.	ग्राहकाचे नाव	वर्षभरात ओळखण्यात आलेले उत्पन्न	कंत्राटी दायित्व	व्यापार पावत्या
ए)	बाह्य प्रकल्प :-			
1	भारतीय राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण (एनएचएआय)	588.73	-	4,179.09
2	सार्वजनिक बांधकाम विभाग (सीआरएफ)	5,265.34	328.82	413.83
3	महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ (एमएसआरडीसी)	-	-	-
4	नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी)-मेट्रो मॉल	-	-	388.16
5	पुणे महानगरपालिका	-	-	2,198.09
6	गोयल गंगा इन्फ्रास्ट्रक्चर एंड रियल एस्टेट प्रा. लिमिटेड	4.79	166.93	-
7	सिटी एंड इंडस्ट्रियल डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड (सिडको)	14,721.63	2,094.66	2,786.53
	एकूण	20,580.49	2,590.41	9,965.70
बी)	सल्लागार कामे :-			
1	ठाणे महानगरपालिका (ठाणे-डीपीआर)	-	-	406.15
2	पुणे महानगरपालिका (पुणे-डीपीआर)	-	18.64	11.97
3	पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका (पीसीएमसी)	-	-	301.18
4	सिटी एंड इंडस्ट्रियल डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड (सिडको)	909.24	-	312.70
5	काकतीय शहरी विकास विभाग (केयूडीए), वारंगल	-	-	10.62
6	औरंगाबाद स्मार्ट सिटी डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन लिमिटेड	225.00	-	691.48
	एकूण	1,134.24	18.64	1,734.10
सी)	वाहतूक संचालन	6,440.80	-	37.36
डी)	जाहिरातीमधून मिळणारे उत्पन्न	320.90	-	137.02
ई)	ऑप्टिकल फायबर भाडेपट्टा भाडे	11.36	5.60	2.26
	एकूण रक्कम	28,487.79	2,614.65	11,876.44

ब) करारातून मिळणाऱ्या महसुलाची ग्राहकांशी कलमांच्या माहितीसह जुळवाजुळव करणे

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31.03.2025 पर्यंत	31.03.2024 पर्यंत
1	ग्राहकांशी केलेल्या करारातून मिळणारा महसूल	27,538.67	28,487.79
	इतर उत्पन्न	34.77	10.60
	खंड अहवालात नोंदविल्याप्रमाणे महसूल	27,503.90	28,477.19

क) कंत्राटी शिल्लक

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31.03.2025 पर्यंत	31.03.2024 पर्यंत
1	व्यापार पावत्या	19,605.89	11,876.44
	जोड : इतर व्यापार प्राप्ती	505.91	114.36
	एकूण व्यापार प्राप्ती	20,111.80	11,990.80
2	कंत्राटी मालमत्ता	-	-
3	कंत्राटी दायित्व	13,519.80	11,799.80

- व्यवसायाच्या प्राप्तीमध्ये बाह्य प्रकल्पांशी संबंधित प्राप्ती, सल्लामसलत कार्ये, वाहतूक कार्ये, भाडेपट्टीचे उत्पन्न आणि जाहिरात उत्पन्न यांचा समावेश होतो.
- बांधकाम कंत्राटांशी संबंधित कंत्राटी दायित्वे ग्राहकांमुळे प्रलंबित असतात आणि हे तेव्हा उद्भवते जेव्हा एक माईलस्टोन भुगतान इनपुट पद्धती अंतर्गत आजपर्यंत मान्यताप्राप्त महसूल आणि दीर्घकालीन बांधकाम करारांमध्ये प्राप्त झालेल्या आगाऊ रकमेपेक्षा जास्त असते. ग्राहकाला चलन पाठवल्यावर प्राप्त होणारी आगाऊ रक्कम बांधकाम कालावधीत समायोजित केली जाते.

डी) या कालावधीत मान्यताप्राप्त महसूल

- सद्य अहवाल कालावधीत ओळखण्यात आलेले उत्पन्न, जे कालावधीच्या सुरुवातीस करार दायित्व शिल्लक मध्ये समाविष्ट होते, ते ₹ 11,799.80 लाख आहे (मागील वर्ष ₹ 3,518.60 लाख).
- चालू अहवाल कालावधीत कोणताही महसूल मान्यताप्राप्त नव्हता जो मागील वर्षात पूर्ण केलेल्या कामगिरीच्या जबाबदाऱ्यांशी संबंधित आहे.

ई) असमाधानकारक दीर्घकालीन करार

खालील तक्त्यात दीर्घकालीन बांधकाम करारांमुळे असंतुष्ट कामगिरी दायित्वे आहेत.

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31.03.2025 पर्यंत
1	31 मार्च 2025 पर्यंत असमाधानी (आंशिक किंवा पूर्ण) दीर्घकालीन करारांसाठी वाटप केलेल्या व्यवहाराच्या मूल्याची (किंमत) एकूण रक्कम	36,774.18

31 मार्च 2025 पर्यंत असमाधानी करारांसाठी वाटप केलेले व्यवहार मूल्य भविष्यात महसूल म्हणून खालीलप्रमाणे ओळखले जाईल अशी व्यवस्थापनाची अपेक्षा आहे:

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31.03.2025 पर्यंत
1	एक वर्ष किंवा त्यापेक्षा कमी	36,774.18
2	एक वर्ष ते तीन वर्षांपेक्षा जास्त	-
3	तीन वर्षांपेक्षा अधिक	-
	एकूण	36,774.18

8. भारतीय लेखा मानकांच्या (इंड एस-116) भाडेपट्टीबाबत प्रकटीकरण

- ए) कंपनीने कर्मचाऱ्यांसाठी जागा भाड्याने/पट्ट्याने घेतली आहे. हे भाडेपट्टा करार परस्पर संमतीने नूतनीकरणीय असतात. वर्षादरम्यान कंपनीने ₹ 193.31 लाख (मागील वर्ष ₹ 210.92 लाख) इतके भाडे (वसुली वजा करून) अदा केले आहे.
- बी) कंपनीने ऑपरेशनल लीजच्या आधारावर पक्षांकडून विविध मालमत्ता घेतल्या आहेत. भविष्यात देय किमान भाडेपट्टीचे भाडे खालीलप्रमाणे दिले आहे:

(₹ लाखांत)

परिचालन भाडेपट्टी	एक वर्षपेक्षाही कमी	1-2 वर्ष	2-3 वर्ष	3-5 वर्ष	पाच वर्षपेक्षा अधिक	एकूण
चालू वर्ष (2024-25)	81.04	72.15	40.43	74.64	184.88	453.14
मागील वर्ष (2023-24)	48.08	32.48	25.25	-	-	105.81

- सी) कंपनीने ऑपरेटिंग लीजच्या आधारावर पक्षांना विविध मालमत्ता दिल्या आहेत. भविष्यात मिळणारे किमान भाडेपट्टीचे भाडे खालीलप्रमाणे दिले आहे: -

(₹ लाखांत)

परिचालन भाडेपट्टी	एक वर्षपेक्षा कमी	1-2 वर्ष	2-3 वर्ष	3-5 वर्ष	पाच वर्षपेक्षा अधिक	एकूण
चालू वर्ष (2024-25)	929.54	1,002.17	1,011.82	29,334.18	50,878.96	83,156.68
मागील वर्ष (2023-24)	468.90	593.12	649.37	1,399.27	23,353.89	26,464.54

कंपनीने आपल्या इमारतीसाठी आणि इतर उपकरणांसाठी भाडेपट्टा करार केला आहे. या करारांची मुदत सहसा 3 ते 15 वर्षांची असते. वर्षादरम्यान कंपनीने ₹ 433.30 लाख (मागील वर्ष ₹ 342 लाख) रक्कम निश्चित केली आहे.

- डी) सिडको आणि महा-मेट्रो यांच्यात दिनांक 21.02.2021 रोजी झालेल्या सामंजस्य करारानुसार सिडकोने नवी मुंबईत 3000 चौरस फूट तात्पुरती कार्यालयीन जागा विनामूल्य प्रदान केली आहे. मालमत्ता कर, जमिनीचे भाडे यासारखे वैधानिक शुल्क सिडको उचलेल.

9. भारतीय लेखा मानके (इंड एस)-19 कर्मचारी लाभांच्या संदर्भात प्रकटीकरण
9.1 विविध परिभाषित कर्मचारी लाभ योजनांचे सामान्य वर्णन खालीलप्रमाणे आहे:
परिभाषित योगदान योजना
ए) भविष्य निर्वाह निधी

कंपनीचा भविष्य निर्वाह निधी प्रादेशिक भविष्य निर्वाह निधी आयुक्ताद्वारे व्यवस्थापित केला जातो. कंपनी पूर्वनिर्धारित दराने निधीमध्ये निश्चित योगदान देते. जबाबदारी संचित पद्धतीने ओळखली जाते आणि आर्थिक वर्ष 2024-25 साठी पीएफ, प्रशासकीय शुल्क आणि ईडीएलआय शुल्क इत्यादीसाठी नियोक्ता योगदान ₹ 554.71 लाख आहे.

निर्धारित लाभ योजना
बी) ग्रॅज्युटी

कंपनीकडे निर्धारित लाभ योजना आहे. पाच वर्षे सलग सेवा केलेल्या प्रत्येक कर्मचार्यास सेवानिवृत्ती, राजीनामा, काढून टाकणे, अपंगत्व किंवा मृत्यूच्या वेळी प्रत्येक पूर्ण झालेल्या वर्षासाठी 15 दिवसाचे वेतन $(15/26 \times \text{शेवटचे मूलभूत वेतन} + \text{महागाई वेतन/भत्ता})$ देय आहे. या उद्देशासाठी एक ट्रस्ट स्थापन केला गेला आहे. ही योजना भारत जीवन विमा निगम (एलआयसी) द्वारे व्यवस्थापित केली जाते आणि कंपनीने यासाठी मास्टर पॉलिसी घेतली आहे.

ही योजना कंपनीद्वारे निधीकरण केली जाते. इंड एस-19 अंतर्गत आवश्यक माहितीचे प्रकटीकरण आक्युरियल मूल्यांकनानुसार केले गेले आहे आणि जबाबदारी आक्युरियल मूल्यांकनाच्या आधारावर ओळखली जाते. आक्युरियल मूल्यांकनानुसार, कंपनीच्या सर्वोत्तम अंदाजानुसार आर्थिक वर्ष 2025-26 साठी ग्रॅच्युइटी फंड योगदान ₹ 500 लाख आहे (आर्थिक वर्ष 2024-25 साठी आक्युरियल तूट ₹ 546.06 लाख वगळता). तथापि, कंपनी जीवन विमा निगम (एलआयसी) द्वारा केलेल्या मागणीप्रमाणे फंडमध्ये योगदान करत आहे.

सी) निवृत्तीवेतन

प्रतिनियुक्त कर्मचाऱ्यांच्या संदर्भात, निवृत्तीवेतनाचे योगदान कर्ज देणाऱ्या संस्था/भारत सरकारच्या निकषानुसार मोजले जाते आणि प्राप्तीच्या आधारे मोजले जाते.

डी) निवृत्तीनंतर वैद्यकीय सेवा

कंपनीकडे निवृत्तीनंतरची वैद्यकीय सुविधा (पी. आर. एम. एफ.) आहे, ज्या अंतर्गत सेवानिवृत्त कर्मचारी आणि त्यांच्या जोडीदारांना नियमित कर्मचाऱ्याला लागू असलेल्या दराने अंतर्गृहीत उपचारांसाठी वैद्यकीय सुविधा पुरवली जाते. या खात्यावरील दायित्व बीमाकृत मूल्यांकनाच्या आधारे ओळखले जाते.

ई) अंतिम नफा

अंतिम लाभ यामध्ये कर्मचाऱ्यांचे मूळ शहर किंवा ते आणि त्यांच्या कुटुंबीयांनी भारतात स्थायिक होण्याचे ठरविलेल्या ठिकाणी स्थलांतर करण्यासाठीचा खर्च, ज्यात सामान भाड्याचा भत्ता यांचा समावेश आहे. आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान कर्मचाऱ्याकडून या खात्यात कोणताही दावा प्राप्त झालेला नाही, त्यामुळे 31.03.2024 पर्यंत केलेली तरतूद पुरेशी मानली गेली आहे. 31.03.2025 रोजी अंतिम लाभाची जबाबदारी ₹ 42.12 लाख आहे (31.03.2024 रोजी ₹ 42.12 लाख होती).

एफ) रजा

कंपनी, कंपनीच्या कर्मचाऱ्यांना मिळवलेल्या रजेचे लाभ (नुकसान भरपाई अनुपस्थितीसह) आणि अर्ध्या पगाराची रजा देते, जी दरवर्षी अनुक्रमे 30 दिवस आणि 20 दिवस जमा होते. रजा रोखीकरण करण्यायोग्य रजा खाते केवळ सुट्टीसाठी, कॅलेंडर वर्षात एकदा सेवेदरम्यान आणि सेवानिवृत्तीनंतर जास्तीत जास्त 300 दिवसांसाठी (कॅश न करण्यायोग्य भाग आणि रूपांतरण न करता अर्ध्या पगाराच्या रजेसह) परत केले जाऊ शकते. या खात्यावरील दायित्व बीमाकृत मूल्यांकनाच्या आधारे ओळखले जाते.

प्रतिनियुक्त कर्मचार्यांच्या सुट्टीच्या पगाराच्या संदर्भात योगदान त्यांच्या मूळ विभागाला काढलेल्या पगाराच्या 11% (महागाई वेतन आणि विशेष वेतनासह मूळ वेतन) देय आहे आणि संचय आधारावर मोजले जाते.

जी) सुट्टीतील प्रवास सवलत

कंपनी कर्मचाऱ्यांना त्यांच्या मुख्य कार्यालयापासून त्यांच्या मूळ शहरात किंवा इतर ठिकाणी कुटुंबासह विश्रांती व मनोरंजनासाठी प्रवास करताना होणाऱ्या खर्चाची आर्थिक मदत प्रदान करते, हे नियमितपणे तिच्या धोरणानुसार केले जाते. या खात्यावरील जबाबदारी आक्युरियल मूल्यांकनाच्या आधारावर ओळखली जाते. 31.03.2025 रोजी लीव्ह ट्रॅव्हल कन्सेशनची जबाबदारी ₹ 41.70 लाख आहे (31.03.2024 रोजी ₹ 38.00 लाख होती).

9.2 नफा आणि तोटा, इतर सर्वसमावेशक उत्पन्न (ओसीआय) आणि ताळेबंद आणि इतर प्रकटीकरणात मान्यताप्राप्त विविध लाभांची सारांशित स्थिती खालीलप्रमाणे आहे:

ए) निव्वळ परिभाषित लाभ दायित्व

(₹ लाखांत)

तपशील		ग्रॅज्युटी (अनुदानित)	निवृत्तीनंतरची वैद्यकीय सुविधा (अनुदानित नाही)	सुट्टी (अनुदानित नाही)	अंतिम लाभ (अनुदानित नाही)
परिभाषित लाभ दायित्व	चालू वर्ष	(1,695.06)	(1,626.26)	(2,339.50)	-
	मागील वर्ष	(1,317.93)	(1,209.34)	(1,869.26)	-
मालमत्तेचे नियोजन आणि योग्य मूल्य	चालू वर्ष	1,149.00	-	-	-
	मागील वर्ष	1,134.13	-	-	-
आर्थिक स्थिति	चालू वर्ष	(546.06)	(1,626.26)	(2,339.50)	-
	मागील वर्ष	(183.80)	(1,209.34)	(1,869.26)	-
मालमत्ता मर्यादेचा परिणाम	चालू वर्ष	-	-	-	-
	मागील वर्ष	-	-	-	-
निव्वळ परिभाषित नफा मालमत्ता/(दायित्व)	चालू वर्ष	(546.06)	(1,626.26)	(2,339.50)	-
	मागील वर्ष	(183.80)	(1,209.34)	(1,869.26)	-

बी) परिभाषित लाभ दायित्वामध्ये बदल

(₹ लाखांत)

तपशील		ग्रॅज्युटी (अनुदानित)	निवृत्तीनंतरची वैद्यकीय सुविधा (अनुदानित नाही)	रजा (अनुदानित नाही)	अंतिम लाभ (अनुदानित नाही)
परिभाषित लाभ दायित्व-वर्षाची सुरुवात	चालू वर्ष	1,317.93	1,209.34	1,869.26	-
	मागील वर्ष	999.33	837.70	1,537.52	-
सध्याच्या सेवेचा खर्च	चालू वर्ष	280.43	305.50	292.67	-
	मागील वर्ष	246.40	248.76	255.13	-
व्याज खर्च	चालू वर्ष	90.07	84.65	123.40	-
	मागील वर्ष	69.62	61.15	103.31	-
लाभ दिला आहे	चालू वर्ष	(62.52)	-	(212.93)	-
	मागील वर्ष	(91.33)	-	(244.63)	-
मागील सेवा खर्च-योजनेतील सुधारणा	चालू वर्ष	-	-	-	-
	मागील वर्ष	-	-	-	-
संपादन	चालू वर्ष	-	-	-	-
	मागील वर्ष	-	-	-	-
पुनर्मापक-विम्याचा तोटा/(नफा)	चालू वर्ष	69.15	26.77	267.10	-
	मागील वर्ष	93.91	61.73	217.93	-
निर्धारित लाभ देयता-वर्षाअखेरीस	चालू वर्ष	1,695.06	1,626.26	2,339.50	-
	चालू वर्ष	1,317.93	1,209.34	1,869.26	-

सी) योजनेतील मालमत्तांमध्ये चढउतार

(₹ लाखांत)

तपशील		ग्रॅच्युटी (अनुदानित)	निवृत्तीनंतरची वैद्यकीय सुविधा (अनुदानित नाही)	रजा (अनुदानित नाही)	अंतिम लाभ (अनुदानित नाही)
वर्षाच्या सुरुवातीला योजनेच्या मालमत्तेचे योग्य मूल्य	चालू वर्ष	1,134.13	-	-	-
	मागील वर्ष	1,148.49	-	-	-
व्याजाचे उत्पन्न	चालू वर्ष	77.20	-	-	-
	मागील वर्ष	80.51	-	-	-
नियोजक्याचे योगदान आणि संपादन समायोजन	चालू वर्ष	-	-	-	-
	मागील वर्ष	-	-	-	-
लाभ दिला आहे	चालू वर्ष	(62.52)	-	-	-
	मागील वर्ष	(91.33)	-	-	-
पुनर्मापन - बीमांकिक (तोटा)/नफा	चालू वर्ष	-	-	-	-
	मागील वर्ष	-	-	-	-
पुनर्मापन - योजनात्मक मालमत्तेवरील परतावा सवलत दरापेक्षा अधिक/(कमी)	चालू वर्ष	0.19	-	-	-
	मागील वर्ष	(3.54)	-	-	-
वर्षाखेरीस योजनेतील मालमत्तांचे योग्य मूल्य	चालू वर्ष	1,149.00	-	-	-
	मागील वर्ष	1,134.13	-	-	-

डी) नफा आणि तोटा विवरणामध्ये मान्यताप्राप्त रक्कम

(₹ लाखांत)

तपशील		ग्रॅच्युटी (अनुदानित)	निवृत्तीनंतरची वैद्यकीय सुविधा (अनुदानित नाही)	रजा (अनुदानित नाही)	अंतिम लाभ (अनुदानित नाही)
वर्तमान सेवेचा खर्च	चालू वर्ष	280.43	305.50	292.67	-
	मागील वर्ष	246.40	248.76	255.13	-
मागील सेवा खर्च-योजनेतील सुधारणा	चालू वर्ष	-	-	-	-
	मागील वर्ष	-	-	-	-
कपात खर्च/(जमा)	चालू वर्ष	-	-	-	-
	मागील वर्ष	-	-	-	-
तडजोडीचा खर्च/(जमा)	चालू वर्ष	-	-	-	-
	मागील वर्ष	-	-	-	-
सेवा खर्च (ए)	चालू वर्ष	280.43	305.50	292.67	-
	मागील वर्ष	246.40	248.76	255.13	-
निव्वळ निर्धारित नफा दायित्वावरील निव्वळ व्याज/(मालमत्ता) (बी)	चालू वर्ष	12.87	84.65	123.40	-
	मागील वर्ष	(10.89)	61.15	103.31	-
(नफा)/तोटा -इतर दीर्घकालीन कर्मचारी लाभ योजनांची तात्काळ ओळख (सी)	चालू वर्ष	-	-	267.10	-
	मागील वर्ष	-	-	217.93	-
नफा आणि तोटा (अ + ब + क) मध्ये मान्यताप्राप्त किंमत	चालू वर्ष	293.30	390.15	683.17	-
	मागील वर्ष	235.51	309.91	576.37	-

ई) इतर सर्वसमावेशक उत्पन्नात (ओसीआय) मान्यताप्राप्त रक्कम

(₹ लाखांत)

तपशील		ग्रॅच्युटी (अनुदानित)	निवृत्तीनंतरची वैद्यकीय सुविधा (अनुदानित नाही)	रजा (अनुदानित नाही)	अंतिम लाभ (अनुदानित नाही)
डीबीओ अनुभवामुळे बीमांकिक (नफा)/तोटा	चालू वर्ष	(4.38)	(119.91)	161.81	-
	मागील वर्ष	37.92	(43.43)	136.50	-
गृहीतकांमधील बदलांमुळे बीमांकिक (नफा)/तोटा	चालू वर्ष	73.53	146.68	105.29	-
	मागील वर्ष	55.99	105.16	81.43	-
कालावधीत उद्भवलेला बीमांकिक (नफा)/तोटा (ए)	चालू वर्ष	69.15	26.77	267.10	-
	मागील वर्ष	93.91	61.73	217.93	-
योजनेतील मालमतांवरील परतावा (जास्त)/सवलतीच्या दरापेक्षा कमी (ब)	चालू वर्ष	(0.19)	-	-	-
	मागील वर्ष	3.54	-	-	-
ओ. सी. आय. मध्ये नोंदवलेला बीमांकिक (नफा)/तोटा (अ+ब)	चालू वर्ष	68.96	26.77	-	-
	मागील वर्ष	97.45	61.73	-	-

एफ) संवेदनशीलता विश्लेषण

(31.03.2025 पर्यंत ₹ लाखांत)

आकलन	आकलनात बदल	ग्रॅच्युटी (अनुदानित)	निवृत्तीनंतरची वैद्यकीय सुविधा (अनुदानित नाही)	रजा (अनुदानित नाही)	अंतिम लाभ (अनुदानित नाही)
सवलतीचा दर	+0.50%	(120.03)	(235.55)	(171.76)	-
	-0.50%	133.48	285.71	191.61	-
वेतनवाढ दर	+1.00%	227.12	-	404.55	-
	-1.00%	(208.43)	-	330.77	-
महागाईचा दर	+1.00%	-	-	-	-
	-1.00%	-	-	-	-
वैद्यकीय महागाईचा दर	+1.00%	-	622.60	-	-
	-1.00%	-	(431.51)	-	-
मृत्यू दर	+3 वर्ष	-	(125.40)	-	-
	-3 वर्ष	-	123.16	-	-

संवेदनशीलता विश्लेषण

(31.03.2024 पर्यंत ₹ लाखांत)

आकलन	आकलनात बदल	ग्रॅच्युटी (अनुदानित)	निवृत्तीनंतरची वैद्यकीय सुविधा (अनुदानित नाही)	रजा (अनुदानित नाही)	अंतिम लाभ (अनुदानित नाही)
सवलतीचा दर	+0.50%	(91.39)	(168.98)	(132.82)	-
	-0.50%	101.71	204.33	148.34	-
वेतन वाढ दर	+1.00%	181.52	-	314.37	-
	-1.00%	(161.77)	-	(256.30)	-
महागाईचा दर	+1.00%	-	-	-	-
	-1.00%	-	-	-	-
वैद्यकीय महागाईचा दर	+1.00%	-	445.78	-	-
	-1.00%	-	(310.52)	-	-
मृत्यू दर	+3 वर्ष	-	(89.25)	-	-
	-3 वर्ष	-	88.52	-	-

जी) बीमांकिक गृहीतक

तपशील		ग्रॅच्युटी (अनुदानित)	पीआरएमएफ (विना अनुदानित)	रजा (अनुदानित नाही)	अंतिम लाभ (अनुदानित नाही)	एलटीसी
वापरलेली पद्धत	चालु वर्ष	प्रोजेक्टेड यूनिट क्रेडिट (पीयूसी) बीमांकिक पद्धत	प्रोजेक्टेड यूनिट क्रेडिट (पीयूसी) बीमांकिक पद्धत	प्रोजेक्टेड यूनिट क्रेडिट (पीयूसी) बीमांकिक पद्धत	प्रोजेक्टेड यूनिट क्रेडिट (पीयूसी) बीमांकिक पद्धत	प्रोजेक्टेड यूनिट क्रेडिट (पीयूसी) बीमांकिक पद्धत
	मागील वर्ष	प्रोजेक्टेड यूनिट क्रेडिट (पीयूसी) बीमांकिक पद्धत	प्रोजेक्टेड यूनिट क्रेडिट (पीयूसी) बीमांकिक पद्धत	प्रोजेक्टेड यूनिट क्रेडिट (पीयूसी) बीमांकिक पद्धत	प्रोजेक्टेड यूनिट क्रेडिट (पीयूसी) बीमांकिक पद्धत	प्रोजेक्टेड यूनिट क्रेडिट (पीयूसी) बीमांकिक पद्धत
सवलतीचा दर	चालु वर्ष	6.70%	6.70%	6.70%		6.40%
	मागील वर्ष	7.00%	7.00%	7.00%		6.90%
वेतनवाढ दर	चालु वर्ष	6.00%		6.00%		
	मागील वर्ष	6.00%		6.00%		
महागाई दर	चालु वर्ष					5.00%
	मागील वर्ष					5.00%
वैद्यकीय महागाईचा दर	चालु वर्ष		6.00%			
	मागील वर्ष		6.00%			
मृत्यू दर	चालु वर्ष	भारतीय सुनिश्चित जीवन मृत्यू दर (2006-08) अंतिम.	निवृत्ती पूर्व - भारतीय सुनिश्चित जीवन मृत्यू दर (2006-08) अंतिम निवृत्तीनंतर - भारतीय व्यक्तिगत वार्षिकी मृत्यू तालिका (2012-15)	भारतीय सुनिश्चित जीवन मृत्यू दर (2006-08) अंतिम	भारतीय सुनिश्चित जीवन मृत्यू दर (2006-08) अंतिम	भारतीय सुनिश्चित जीवन मृत्यू दर (2006-08) अंतिम आणि निकासी दर-2%
	मागील वर्ष	भारतीय सुनिश्चित जीवन मृत्यू दर (2006-08) अंतिम.	सेवानिवृत्ति पूर्व - भारतीय सुनिश्चित जीवन मृत्यू दर (2006-08) अंतिम. सेवानिवृत्ति के बाद - भारतीय व्यक्तिगत वार्षिकी मृत्यू तालिका (2012-15)	भारतीय सुनिश्चित जीवन मृत्यू दर (2006-08) अंतिम.	भारतीय सुनिश्चित जीवन मृत्यू दर (2006-08) अंतिम.	भारतीय सुनिश्चित जीवन मृत्यू दर (2006-08) अंतिम आणि निकासी दर-2%

एच) अपेक्षित लाभ देयके

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	देयकाचे वर्ष	ग्रॅच्युटी (अनुदानित)	पीआरएमएफ (विना अनुदानित)	रजा (अनुदानित नाही)	अंतिम लाभ (अनुदानित नाही)
1	31 मार्च 2026	60.02	1.38	77.01	-
2	31 मार्च 2027	74.95	4.33	90.58	-
3	31 मार्च 2028	132.31	9.20	177.16	-
4	31 मार्च 2029	145.28	16.22	206.13	-
5	31 मार्च 2030 पासून 31 मार्च 2035 पर्यंत	909.13	195.63	913.75	-

योजना मालमत्तांमधील गुंतवणुकीची श्रेणी -

गुंतवणुकीची श्रेणी	योजना मालमत्तेच्या वाजवी मूल्याची टक्केवारी
एल. आय. सी.-पारंपरिक उत्पादने	100%

10. **इंड एस-21 च्या संदर्भात प्रकटीकरण-परकीय चलन दरातील बदलाचे परिणाम**

विनिमय फरकाची रक्कम (निव्वळ) नफा-तोटा विवरणपत्रात डेबिट केली: ₹304.70 लाख (मागील वर्ष 2023-24 मध्ये क्रेडिट ₹529.02 लाख).

11. **इंड एस-24 च्या संदर्भात प्रकटीकरण-"संबंधित पक्ष प्रकटीकरण"**

ए) **मुख्य व्यवस्थापकीय कर्मचारी:**

श्री श्रावण हर्डिकर, व्यवस्थापकीय संचालक
श्री सुनील माथुर, संचालक (रोलिंग स्टॉक)
श्री अतुल गाडगीळ, संचालक (कार्य)
श्री विनोद कुमार अग्रवाल, संचालक (संचालन आणि देखभाल)
श्री अनिल कुमार कोकाटे, संचालक (धोरणात्मक नियोजन)
श्री हरेंद्र पाण्डेय, संचालक (वित्त)
श्री राजीव त्यागी, संचालक (प्रकल्प)
श्रीमती नितिका अग्रवाल, कंपनी सचिव

बी) **कंपनीच्या मुख्य व्यवस्थापन व्यक्तींशी केलेल्या व्यवहारांचे प्रकटीकरण**

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	2024-2025	2023-2024
1	पगार आणि भते	409.05	380.49
2	भविष्य निधी आणि इतर निधींमध्ये योगदान	29.81	31.96
3	इतर फायदे	29.19	21.85
	एकूण (कर्मचारी खर्चासह)	468.05	434.30
4	वर्षभरात कर्ज आणि अग्रीम रकमेची वसुली	1.61	3.25
5	वर्षभरात जारी केलेल्या अग्रीम रकमा	-	-
6	वर्षभरात भरलेले व्याज	-	0.01
7	कर्ज आणि अग्रीम रकमेची अंतिम शिल्लक	-	1.61

वरील मानधनाव्यतिरिक्त:

- कंपनीच्या नियमानुसार वसुलीच्या अधीन असलेल्या पूर्णवेळ संचालकांना कर्मचाऱ्यांची गाडी (खाजगी फेऱ्यांसह) वापरण्याची परवानगी आहे.
- भविष्यवेतन, सुटी रोकड, निवृत्ती नंतरचे वैद्यकीय लाभ आणि अंतिम लाभासाठी केलेल्या योगदानाची तरतूद, बीमांकिक मूल्यांकनानुसार, ₹156.42 लाख इतकी होती (मागील वर्ष 31.03.2024 ₹140.62 लाख).
- आर्थिक वर्ष 2024-25 दरम्यान, संचालक श्री सुनील माथुर यांनी महा मेट्रोच्या सेवेतून राजीनामा दिला. ₹10.82 लाखाची सुटी रोकड दिली गेली, जी वरील पगार खर्चात समाविष्ट आहे.

सी) **कंपनीच्या निवृत्तीनंतरच्या लाभ योजना विश्वस्त मंडळाशी केलेल्या व्यवहारांचे प्रकटीकरण**

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	2024-25	2023-24
1	ग्रॅज्युटी ट्रस्टला योगदान	16.00	4.00
2	ट्रस्टकडून परतफेड (देयके)	62.52	91.33

डी) कंपनीच्या निवृत्तीनंतरच्या लाभ योजना ट्रस्टकडील शिल्लक रक्कम

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	2024-25	2023-24
1	ग्रॅज्युटी ट्रस्ट	1,149.82	1,134.77

12. इंड एस-33-प्रति समभाग उत्पन्नाच्या संदर्भात प्रकटीकरण

तपशील	2024-25	2023-24
करानंतरचा नफा ((₹) लाखांमध्ये) नफा आणि तोटा विवरणानुसार	(36,943.81)	(35,339.19)
थकबाकी असलेल्या समभागांची सरासरी संख्या:		
मूलभूत	5,31,22,95,890	4,86,37,80,822
डाइल्यूटेड	5,31,22,95,890	4,86,37,80,822
प्रति समभाग मूलभूत कमाई (₹)	(0.70)	(0.73)
(अंकित मूल्य ₹10/- प्रति समभाग)		
प्रति समभाग डाइल्यूटेड उत्पन्न (₹)	(0.70)	(0.73)
(अंकित मूल्य ₹10/- प्रति समभाग)		

13. इंड एस-37 च्या संदर्भात प्रकटीकरण-"तरतुदी, आकस्मिक दायित्व आणि आकस्मिक मालमत्ता":

(₹ लाखांत)

तपशील	01.04.2024 पर्यंत शिल्लक रक्कम	वर्षभरातील वाढ/स्थानांतरण	वर्षभरातील उपयोग	वर्षभरातील समायोजन	वर्षभरात पुन्हा लिहिलेले	31.03.2025 पर्यंत शिल्लक रक्कम
निवृत्तीचे लाभ	3,215.87	1,260.13	-	-	-	4,476.00
खर्च	126.65	(7.06)	-	-	-	119.59
भूसंपादनासाठी तरतूद	2,031.42	416.87	-	-	-	2,448.29
लेखापरीक्षण शुल्कासाठी तरतूद	11.80	11.80	11.80	-	-	11.80
आकस्मिक दायित्व*	75.66	99.40	-	-	-	175.06

(₹ लाखांत)

तपशील	01.04.2023 पर्यंत शिल्लक रक्कम	वर्षभरातील वाढ/स्थानांतरण	वर्षभरातील उपयोग	वर्षभरातील समायोजन	वर्षभरात पुन्हा लिहिलेले	31.03.2024 पर्यंत शिल्लक रक्कम
निवृत्तीचे लाभ	2,312.93	902.94	-	-	-	3,215.87
खर्च	166.22	-	-	39.57	-	126.65
भूसंपादनासाठी तरतूद	5,907.80	-	-	3,876.38	-	2,031.42
लेखापरीक्षण शुल्कासाठी तरतूद	11.80	-	-	-	-	11.80
आकस्मिक दायित्व	56.73	18.93	-	5.52	-	75.66

अवशिष्ट संपत्ती: नाही

वादी यांनी ₹35,90,445/- वसुलीसाठी खटला दाखल केला आहे. वादीने दावा केला आहे की ती प्लॉट क्र. 5, ख. क्र. 14/2, शीट क्र. 187/A-14, सिटी सर्व्हे क्र. 19, क्षेत्रफळ 557.62 चौ. मी. मूजा जडतळा या जागेची मालक आहे. महा मेट्रोने वादीकडून तिची जमीन खरेदी करण्यासाठी संपर्क साधला. चर्चेदरम्यान, पक्षांमध्ये असा ठराव झाला की प्लॉटच्या किंमतीच्या 2.5 पट रेडी रेकॉननुसार किंमतीचा 10% जानेवारीत वादीकडे सोडला जाईल आणि उर्वरित रक्कम विक्री-पत्रकाच्या अंमलबजावणीच्या वेळी 31 मार्च 2017 पूर्वी दिली जाईल. या अटीवर वादीने 20.12.2017 रोजी जमीन प्रत्यक्ष ताब्यात दिली. 13.11.2017 रोजी विक्री-पत्रक नोंदणी करून अंमलात आणले गेले आणि त्यासाठी ₹4,47,55,565/- विचारले गेले. वादीने 31.03.2017 ते 13.11.2017 या काळातील 12% वार्षिक व्याज म्हणून ₹35,80,445/- आणि नोटीस शुल्क म्हणून ₹10,000/- मागितले आहेत. वादीने खालील उपाययोजना मागितल्या आहेत:

1. वादीच्या हक्कासाठी व प्रतिवादी विरोधात ₹35,90,445/- रकमेवर निर्णय व हक्कनिर्णय जारी करावा.
2. कायदेशीर नोटीसच्या तारखेपासून वार्षिक 12% व्याज देण्याचा आदेश द्यावा. यानुसार, व्याजासह ₹65.33 लाख (यामध्ये ₹29.43 लाख व्याज समाविष्ट) संभाव्य देयकांत विचारात घेतले आहेत.

केस शेवटी 28.01.2025 रोजी सुनावणीसाठी नोंदणीकृत होती. महा मेट्रोच्या वकिलाने साक्षीदाराचे प्रतिवादी पक्षाने चौकशी केली. वादीच्या वकिलाने साक्ष मिटविण्यासाठी अर्ज नोंदविला. हे प्रकरण पुढील सुनावणीसाठी 16.04.2025 रोजी वादविवादासाठी पुढे ढकलण्यात आले आहे.

*वरील विशेष नागरी खटला भारत संचार निगम लिमिटेड यांनी नागपूर सिव्हिल जज सीनियर डिव्हिजन कोर्टात महा मेट्रोविरुद्ध ₹9,88,138/- वसुलीसाठी दाखल केला आहे. वादी ही सरकारी सार्वजनिक क्षेत्रातील कंपनी आहे. वादीने नमूद केले आहे की प्रतिवादी क्र. 2 म्हणजे अतिरिक्त सीपीएम (टेलिकॉम)/महा मेट्रो यांनी मुख्य कार्यालयातील व्यवस्थापकीय संचालकासाठी टेलिफोन लॅंडलाइन कनेक्शन बसविण्यासाठी अर्ज केला होता.

वादीने पुढे सांगितले की, त्यांनी महा मेट्रोला 30.01.2017 रोजी टेलिफोन नंबर 0712-2553364 (बिलिंग खाते क्र. 1024271252) आणि 08.04.2015 रोजी टेलिफोन नंबर 0712-2980634 (बिलिंग खाते क्र. 1023156882) साठी लॅंडलाइन सुविधा दिली होती. तसेच वादीने नमूद केले की, त्यांनी अनुक्रमे 16.07.2017 आणि 23.02.2016 रोजी आयएसओ सुविधा देखील दिली होती.

यासंदर्भात वादीने अनुक्रमे ₹4,24,515/- आणि ₹5,52,529/- रकमेचे बिल जारी केले. दोन लॅंडलाइन नंबरसाठी एकूण बिलाची रक्कम ₹9,88,138/- (नऊ लाख अठ्ठांशी हजार एकशे अडतीस) महा मेट्रोला जारी करण्यात आली. वादीने म्हटले की, महा मेट्रोने अद्याप वरील बिलांची भरपाई केलेली नाही आणि आयएसओ कॉल्सच्या गैरवापरासंदर्भात पोलिस तक्रार केली आहे. एफआयआर ची प्रत वादीला 06.06.2021 रोजी पुरवण्यात आली.

वादीने पुढे नमूद केले की, महा मेट्रोने या लॅंडलाइन कनेक्शन्ससाठी 30.07.2020 रोजी पोलिस तक्रार नोंदवली, कारण हे नंबर कोणीतरी अनोळखी व्यक्तीने हॅक केले आहेत. यामुळे वादीने 05.09.2023 रोजी महा मेट्रोला कायदेशीर नोटीस जारी केली. या नोटीसमध्ये वादीने दावा केला की महा मेट्रोने ₹9,88,138/- रकमेचे बिल अद्याप न भरता ठेवले आहे.

अशा परिस्थितीत, अर्जदाराने खालील उपाययोजना मागितल्या आहेत:

1. प्रतिवादी क्र. 1 व 2 यांना संयुक्तपणे आणि/किंवा स्वतंत्रपणे लॅंडलाइन नंबर 0712-2553364 व 0712-2980634 साठी अनुक्रमे ₹4,25,515/- आणि ₹5,52,529/- मुख्य रक्कम एकूण ₹9,88,138/- (नऊ लाख अठ्ठांशी हजार एकशे अडतीस) भरावे, असे निर्देश द्यावेत.
2. प्रतिवादी क्र. 1 व 2 यांना वरील ₹9,88,138/- रकमेवर मार्च 2020 पासून संपूर्ण रक्कम वसूल होईपर्यंत वार्षिक 12% व्याज भरण्याचे आदेश द्यावे. यानुसार, व्याजासह ₹11.06 लाख (यामध्ये ₹1.18 लाख व्याज समाविष्ट) संभाव्य देयकांत विचारात घेतले आहेत.
3. सदर प्रकरणाच्या तथ्यांनुसार माननीय न्यायालय जे योग्य समजते, ते कोणतेही इतर उपाय आदेशित करू शकते.

हा खटला 09.04.2025 रोजी मुद्दे तयार करण्यासाठी सूचीबद्ध आहे.

उत्तम किसान मनवार, त्यांच्या पॉवर ऑफ अटॉर्नी धारक दीपक उत्तम मनवार यांच्या माध्यमातून, विरुद्ध महाराष्ट्र मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड आणि इतर.

हा विशेष नागरी खटला श्री उत्तम किसान मनवार, मे. मनवार कन्स्ट्रक्शनचे प्रोप्रायटर, यांनी त्यांच्या पॉवर ऑफ अटॉर्नी धारक श्री दीपक उत्तम मनवार यांच्या माध्यमातून महा मेट्रोविरुद्ध ₹98,67,128/- (अठ्ठांनऊ लाख सद्दुसष्ट हजार एकशे अठ्ठावीस) वसुलीसाठी दाखल केला आहे, ज्याची रक्कम वादीच्या मते महा मेट्रोने चुकीच्या पद्धतीने रोखून ठेवली आहे.

महा मेट्रोने नागपूर मेट्रो रेल प्रकल्पाच्या अंतर्गत मिहान डिपो येथे एम्बॅकमेंट कामासाठी टेंडर जारी केला होता. मे. मनवार कन्स्ट्रक्शनने बोली सादर केली आणि टेंडर क्रमांक. NI-C-25/201, दिनांक 16.02.2019 अंतर्गत हा करार देण्यात आला, त्यानंतर Metro/GM(Pro)/RS/Earthwrk/(OL)/2019/399 दिनांक 16.02.2019 या ऑफर लेटरद्वारे कराराची पुष्टी झाली.

एम्बॅकमेंट कामासाठी, बिल ऑफ क्वांटिटीज (बीओक्यू) मध्ये नमूद केलेल्या विविध कामांमध्ये माती भरणे आणि समतल करणे आवश्यक होते. वादीने माती खरेदीसाठी महसूल विभागाशी संपर्क साधला, परंतु अखेरीस माती तेलहारा जलाशयातून मिळविली, जे कोरडे होते आणि जलसंपदा विभागाच्या अधिकारांतर्गत येत होते. विभागाने माती मोफत काढण्यास परवानगी दिली, अशी अट ठेवली की, खणणे आणि वाहतूक करण्याचा खर्च कंत्राटदाराने स्वतः करावा. त्यामुळे कोणताही रॉयल्टीचा खर्च आला नाही.

बीओक्यू नुसार बोली रक्कम ₹2,97,47,896/- होती, ज्यामध्ये डिपोच्या बाहेरून योग्य माती खरेदी करणे समाविष्ट होते. कोट केलेल्या दरांमध्ये लीड, लिफ्ट, पसरवणे, पाणी देणे, संपीडन, यंत्रसामुग्रीचा वापर, मजुरी, कर, रॉयल्टी, ऑक्ट्रॉय आणि आवश्यक पर्यावरणीय मंजुरी यांचा समावेश होता. त्यामुळे माती खरेदी करणे आणि कंत्राटात नमूद केलेले काम पूर्ण करणे वादीची जबाबदारी होती.

महा मेट्रोने, त्यांच्या प्रोजेक्ट डायरेक्टरच्या माध्यमातून, 02.07.2023 रोजी रॉयल्टी क्लिअरन्स प्रमाणपत्र मागितले. वादीने 13.11.2020 रोजी कलेक्टरकडून जारी केलेले प्रमाणपत्र, 29.04.2021 रोजीचे पूर्णता प्रमाणपत्र आणि 20.04.2021 रोजीचे नो-क्लेम प्रमाणपत्र सादर केले. नंतर, 16.12.2023 रोजी प्रलंबित

देयकांसाठी प्रतिवादींकडे कायदेशीर नोटीस जारी करण्यात आली. प्रतिवादींनी, त्यांच्या वकिलांच्या माध्यमातून, 29.01.2024 रोजी उत्तर दिले आणि दावे नाकारले.

वादीच्या मते, प्रतिवादींनी अनियंत्रित आणि अन्यायकारक पद्धतीने ₹98,67,128/- चे पैसे रोखून ठेवले आहेत.

याव्यतिरिक्त:

- 13.1. नागपूर महानगरपालिकेने (एनएमसी) ही जमीन व्यावसायिक वापरासाठी असल्याचे नमूद करून महा मेट्रोला दिलेल्या जमिनीच्या काही भागांवर देय असलेल्या नफ्याच्या 50% रक्कम मागितली आहे. महा मेट्रोला देण्यात आलेली जमीन केवळ मेट्रो बांधकामासाठी वापरली जात आहे आणि व्यावसायिक हेतूसाठी नाही आणि त्यामुळे जमिनीच्या किंमतीत नफ्याचा घटक समाविष्ट करणे योग्य नाही. कंपनीने दिनांक 23.08.2017 रोजी पत्राद्वारे एनएमसीला सरकारनुसार त्यात सुधारणा करण्याची विनंती केली. महाराष्ट्र सरकार (जीओएम) ची मंजूरी आणि त्यानुसार, लेखा पुस्तिकांमध्ये याची तरतूद करण्यात आलेली नाही.
- 13.2. कंपनीने स्थानकांवरील एंट्री-एक्झिट स्ट्रक्चर तसेच प्रवासी सुविधांच्या बांधकामासाठी काही जमिनीचे तुकडे खाजगी पक्षांकडून संपूर्ण किंमतीसह खरेदी केले आहेत. ही जमीन एनएमसी ने संबंधित पक्षांना भाड्याने दिलेली होती. विद्यमान एनएमसी धोरणानुसार, कंपनीवर 1.5 पट मान्य केलेल्या किमतीवर (5140.59 चौ.फूट) 12% आणि 1.5 पट मान्य केलेल्या किमतीवर (3351.00 चौ.फूट) 8% दराने मागणी करण्यात आली आहे. एनएमसी च्या मागणीप्रमाणे देय रक्कम ₹1.97 कोटी (31.03.2020 ₹1.97 कोटी) आहे. कंपनीने खरेदी केलेली जमीन केवळ स्थानकांवरील एंट्री-एक्झिट स्ट्रक्चर व प्रवासी सुविधांच्या बांधकामासाठी वापरली जात आहे, व व्यावसायिक उपक्रमांसाठी नाही. कंपनीने 02.06.2018 रोजी एनएमसी कडे पत्राद्वारे मागणीचे पुनरावलोकन करण्याची विनंती केली. कंपनीने पुन्हा 16.02.2021 आणि 09.06.2021 रोजी पत्राद्वारे मागणीचे पुनरावलोकन करण्याची विनंती केली. एनएमसी कडून पुष्टी मिळण्याची प्रतीक्षा असल्याने ही रक्कम खात्याच्या पुस्तिकांमध्ये समाविष्ट केलेली नाही.
- 13.3. नागपूर महानगरपालिका (एनएमसी) आणि पुणे महानगरपालिका (पीएमसी) महा मेट्रोच्या मालमत्तांवर संपत्ती कराच्या मूल्यांकनासंदर्भात महा मेट्रोला नोटिसेस जारी करत आहेत. स्थानिक कर कंपनीवर लागू नाहीत आणि कंपनीने महाराष्ट्र शासनाकडे (जीओएम) विनंती केली आहे की स्थानिक अधिकाऱ्यांना महा मेट्रोला संपत्ती कर देय होण्यापासून मुक्त करण्यासाठी योग्य मार्गदर्शन दिले जावे. जीओएम कडून मंजूरी मिळेपर्यंत ही रक्कम संभाव्य देयक म्हणून विचारात घेतली आहे.

आकस्मिक मालमत्ता : शून्य

14. इंड एस. 107 च्या संदर्भात प्रकटीकरण-"आर्थिक साधने: प्रकटीकरण "

14.1 आर्थिक साधने

i) श्रेणीनुसार आर्थिक साधने

प्रवर्गाच्या आधारे आर्थिक साधनांची मूल्ये खालीलप्रमाणे आहेत:

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	31.03.2025 पर्यंत विलंबित मूल्य	31.03.2024 पर्यंत विलंबित मूल्य
	आर्थिक संपत्ती		
1	कर्ज (नोट 5 पहा)	28.40	34.80
2	इतर वित्तीय मालमत्ता (नोट 6 पहा)	54,774.03	1,05,046.81
3	व्यापार प्राप्ती (नोट 9 पहा)	20,111.80	11,990.80
4	रोख आणि रोख समतुल्य (नोट 10 पहा)	16,525.40	21,758.30
	एकूण	91,439.63	1,38,830.71
	आर्थिक दायित्व		
1	कर्ज (नोट 15, 16 पहा)	11,46,436.70	13,77,167.40
2	इतर आर्थिक दायित्व (नोट 17 पहा)	41,680.20	50,066.10
3	व्यापार देय (नोट 19 पहा)	33,653.00	40,452.10
	एकूण	12,21,769.90	14,67,685.60

ii) उचित मूल्य पदानुक्रम

आर्थिक स्थितीच्या विवरणामध्ये वाजवी मूल्यावर मोजली जाणारी वित्तीय मालमत्ता आणि दायित्वे हे वाजवी मूल्य पदानुक्रमाच्या तीन स्तरांमध्ये वर्गीकृत केली जातात. मापनातील निर्णायक इनपुटच्या निरीक्षणाच्या आधारे, तीन स्तर खालीलप्रमाणे परिभाषित केले जातात:

स्तर 1 - मोजमापाच्या तारखेला संस्था प्रवेश करू शकेल अशा समान आर्थिक साधनांसाठी (समायोजित न केलेल्या) सक्रिय बाजारपेठांमध्ये उद्धृत केलेल्या किंमती.

स्तर 2- सक्रिय बाजारपेठेत व्यापार न झालेल्या वित्तीय साधनांचे योग्य मूल्य मूल्यांकन तंत्राचा वापर करून निर्धारित केले जाते जे संबंधित निरीक्षण करण्यायोग्य बाजारातील गुंतवणुकीचा जास्तीत जास्त वापर करतात आणि अप्राप्य गुंतवणुकीचा वापर कमी करतात.

स्तर 3 - जर एक किंवा अधिक लक्षणीय गुंतवणूक निरीक्षण करण्यायोग्य बाजारातील गुंतवणुकीवर आधारित नसेल, तर साधनाला वाजवी मूल्याच्या पदानुक्रमाच्या स्तर 3 वर वर्गीकृत केले जाते.

iii) विलंबित मूल्यावर मोजल्या गेलेल्या आर्थिक संपत्ती/देयक ज्यासाठी योग्य मूल्ये प्रकटीकरण केलेली आहेत:

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	स्तर	31.03.2025 पर्यंत		31.03.2024 तक	
			वहन मूल्य	योग्य मूल्य	वहन मूल्य	योग्य मूल्य
1	आर्थिक संपत्ती					
2	कर्ज (नोट 5 पहा)	स्तर 1	28.40	28.40	34.80	34.80
	इतर आर्थिक मालमत्ता (नोट 6 पहा)	स्तर 2	54,774.03	54,774.03	1,05,046.81	1,05,046.81
	एकूण		54,802.43	54,802.43	1,05,081.61	1,05,081.61
	आर्थिक दायित्व					
1(ए)	कर्ज - कर्ज (नोट 15 पहा)	स्तर 1	10,39,508.20	10,39,508.20	10,00,352.50	10,00,352.50
1(बी)	कर्ज - एस.डी. (नोट 15 पहा)	स्तर 3	3,80,057.80	1,06,928.50	3,76,814.90	3,76,814.90
2	इतर आर्थिक दायित्व (नोट 17 पहा)	स्तर 2	41,680.20	41,680.20	50,066.10	50,066.10
	एकूण		14,61,246.20	11,88,116.90	14,27,233.50	14,27,233.50

iv) न्याय्य मूल्ये निश्चित करण्यासाठी वापरले जाणारे मूल्यमापन तंत्र आणि प्रक्रिया

ए) 12 महिन्यांपेक्षा कमी परिपक्वता कालावधी असलेल्या वित्तीय मालमत्ता आणि दायित्वे यांचे वहन मूल्य त्यांच्या वाजवी मूल्याचे प्रतिनिधी मानले जाते.

बी) कर्जाच्या परतफेडीसाठी आकारल्या जाणाऱ्या इतर वित्तीय मालमत्ता आणि दायित्वे यांचे वाजवी मूल्य (जेथे मुदत परिभाषित केलेली नाही किंवा कायमस्वरूपी नाही ते वगळता) सवलतीच्या दराचा वापर करून रोख प्रवाहावरील सवलतीद्वारे निर्धारित केले जाते जे लेखा धोरण क्र. 23 परिभाषित करण्यात आले आहे.

सी) कंपनीने अधीनस्थ कर्जाचे मूल्य मोजताना इंड एस-113 नुसार प्राप्त झालेल्या रकमेचे न्याय्य मूल्य मानले होते. आता कंपनीने शिल्लक कालावधीसाठी लागू होणाऱ्या 20 वर्षांच्या जी-सेक सरकारी बाँड दराचा स्वीकार करून अंदाज बदलले आहेत आणि वाहतुकीच्या मूल्य व न्याय्य मूल्यातील फरक सरकारी अनुदान म्हणून नोंदवला आहे व नंतर हळूहळू अमॉर्टाईज केला जाईल.

14.2 आर्थिक जोखीम व्यवस्थापन

i) आर्थिक जोखीम घटक

कंपनी विविध आर्थिक साधनांशी संबंधित विविध जोखमींच्या संपर्कात आहे. कंपनीची आर्थिक संपत्ती आणि देयके श्रेणीवार नोट क्र. 14.1(i) मध्ये सारांशित केली आहेत. प्रमुख जोखीमांचे प्रकार म्हणजे बाजार जोखीम, कर्ज जोखीम आणि तरलता जोखीम.

कंपनीचे जोखीम व्यवस्थापन मुख्यतः अस्थिर आर्थिक बाजारपेठांमुळे उद्भवणाऱ्या जोखमींना कमी करून कंपनीच्या अल्प ते मध्यम कालावधीच्या रोख प्रवाहाचे सक्रियपणे संरक्षण करण्यावर लक्ष केंद्रित करते. कंपनीला भेडसावणाऱ्या सर्वात महत्त्वाच्या आर्थिक जोखमींचे वर्णन खाली दिले आहे:-

ए) बाजारातील जोखीम

कंपनीला बाजार जोखमीच्या रूपात विदेशी चलन जोखीम आहे. कंपनीला व्याज दराची जोखीम देखील आहे कारण केएफडब्ल्यू एएफडी आणि ईआयबी कर्जावर बदलणारा व्याज दर लागू होतो. कंपनीला किंमत जोखीम नाही कारण कंपनीकडे कोणतीही व्युत्पन्न आर्थिक संपत्ती नाही.

विदेशी चलनातील चढ-उताराची जोखीम मुख्यतः भारताबाहेरून मालमत्ता, उपकरणे आणि यंत्रसामग्री आयात करण्यामुळे उद्भवते. कंपनीकडे विदेशी चलन जोखीम झाकण्यासाठी कोणतीही हेजिंग साधने नाहीत.

खालील तक्त्यात आर्थिक साधनांमधून येणाऱ्या परकीय चलन जोखमीचे विश्लेषण केले आहे:

(31.03.2025 पर्यंत ₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	यूरो	यूएसडी	इतर चलन	एकूण
1	रोख आणि रोख समतुल्य	-	-	-	-
2	व्यापार पावत्या	-	-	-	-
3	इतर आर्थिक मालमत्ता	-	-	-	-
4	व्यापार देयक	2,015.68	7,536.49	-	9,552.17
5	इतर आर्थिक दायित्व	1,812.34	1,974.48	464.39	4,251.22
	निव्वळ (मालमत्ता)/दायित्व	3,828.02	9,510.97	464.39	13,803.39

(31.03.2024 पर्यंत ₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	यूरो	यूएसडी	इतर चलन	एकूण
1	रोख आणि रोख समतुल्य	-	-	-	-
2	व्यापार पावत्या	-	-	-	-
3	इतर आर्थिक मालमत्ता	-	-	-	-
4	व्यापार देयक	3,113.24	7,980.78	894.06	11,988.08
5	इतर आर्थिक दायित्व	2,115.11	1,680.09	645.89	4,441.09
	निव्वळ (मालमत्ता)/दायित्व	5,228.35	9,660.87	1,539.95	16,429.17

बी) पत जोखीम

पत जोखीम म्हणजे विरोधी पक्षाने आपल्या जबाबदाऱ्यांमध्ये चूक केल्याने आर्थिक नुकसान होण्याची जोखीम होय. कंपनीला विविध आर्थिक साधनांसाठी या जोखमीचा सामना करावा लागतो, उदाहरणार्थ कर्मचाऱ्यांना अग्रीम अनुदान, ग्राहकांकडून मिळणाऱ्या पावत्या, सुरक्षा ठेवी इ. अहवाल देण्याच्या तारखेस पत जोखमीची जास्तीत जास्त जोखीम प्रामुख्याने खालील प्रकारच्या आर्थिक मालमत्तांच्या वहन रकमेतून असते:

- रोख आणि रोख समतुल्य
- व्यापार पावत्या
- परतफेड केलेल्या किंमतीवर मोजली जाणारी इतर वित्तीय मालमत्ता

कंपनी वैयक्तिकरित्या किंवा कंपनीने ओळखलेल्या ग्राहकांच्या आणि इतर समकक्षांच्या डिफॉल्टवर सतत लक्ष ठेवते आणि ही माहिती त्याच्या पत जोखीम नियंत्रणात समाविष्ट करते. जेथे वाजवी किंमतीत उपलब्ध असेल तेथे बाह्य पतमानांकन आणि/किंवा ग्राहक आणि इतर समकक्षांविषयीचे अहवाल प्राप्त केले जातात आणि वापरले जातात.

i) पत जोखीम व्यवस्थापन

रोख आणि रोख समतुल्य :

भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या नियामक देखरेखीखाली असलेल्या अनुसूचित व्यावसायिक बँकांमध्ये निधी ठेवून रोख आणि रोख समतुल्य संबंधित पत जोखीम व्यवस्थापित केली जाते आणि या बँकिंग संबंधांचा सातत्याने आढावा घेतला जातो.

व्यापार प्राप्ती:

कंपनीचे प्रलंबित व्यापारिक देयक (सकल) 31 मार्च 2025 रोजी ₹20,111.80 लाख आणि 31 मार्च 2024 रोजी ₹11,990.80 लाख इतके आहेत. व्यापारिक देयक सहसा सुरक्षित नसतात आणि ग्राहकांकडून मिळवलेल्या उत्पन्नावर आधारित असतात. व्यापारिक देयकांशी संबंधित कर्ज जोखीम ग्राहकांकडून सुरक्षा ठेवी घेऊन कमी केली जाते. कंपनी कर्जदारांची क्रेडिट क्षमता काळजीपूर्वक तपासते आणि फक्त विश्वासाई पक्षांशी व्यवहार करते.

इतर आर्थिक मालमत्ता :

इतर वित्तीय मालमत्ता ज्यात कर्मचारी आणि इतरांना दिलेली कर्जे आणि अग्रीम रक्कम यांचा समावेश आहे, ती परतफेड खर्चानुसार मोजली जातात.

ii) अपेक्षित पत हानी :

कंपनी खालील गोष्टींच्या आधारे अपेक्षित पत हानी प्रदान करते:

व्यापार प्राप्ती:

व्यापारिक देयकांचे नुकसान मानले जाते जेव्हा त्यांची वसुली शंका निर्माण होते, आणि हे कंपनीने स्वतंत्र व्यापारिक देयकांच्या वसुली विश्लेषणावर आधारित ठरवले जाते. कंपनी मानते की, आर्थिक संपत्ती जी नुकसानग्रस्त नाही आणि प्रत्येक अहवाल तारखेपर्यंत कालबाह्य झाली नाही, ती चांगल्या क्रेडिट दर्जाची आहे.

प्रत्येक अहवालाच्या तारखेस व्यापार प्राप्तीच्या मुदतीचे विश्लेषण खालीलप्रमाणे सारांशित केले आहे:

(₹ लाखांत)

अनु.	तपशील	31.03.2025 पर्यंत		31.03.2024 पर्यंत	
		सकल	नुकसान	सकल	नुकसान
1	पूर्वीची देयके नाहीत	331.05	-	5,222.46	-
2	तीन महिन्यांपेक्षा कमी कालावधीची शिल्लक	5,376.28	-	2,609.90	-
3	तीन महिन्यांपेक्षा जास्त परंतु सहा महिन्यांपेक्षा जास्त नाही	278.76	-	47.97	-
4	मागील सहा महिन्यांपासून परंतु एका वर्षापेक्षा जास्त नाही	11,791.10	-	371.27	-
5	मागील देय एक वर्षापेक्षा जास्त परंतु तीन वर्षापेक्षा जास्त नाही	1,254.52	-	2,722.09	-
6	तीन वर्षापेक्षा जास्त	1,080.10	-	1,017.11	-
	एकूण	20,111.80	-	11,990.80	-

विलंबित मूल्यावर मोजलेली इतर आर्थिक संपत्ती -

कर्मचाऱ्यांना दिलेल्या कर्जांशी संबंधित कर्ज जोखीम नगण्य मानली जाते कारण कर्ज कर्मचाऱ्यांनाच दिले जाते. या इतर आर्थिक संपत्तीशी संबंधित कर्ज जोखीम अशा रकमेच्या वसुलीचे सतत निरीक्षण करून व्यवस्थापित केली जाते, तसेच अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली सुनिश्चित करते की रक्कम ठराविक मर्यादित आहे. प्रत्येक अहवाल तारखेपर्यंत या आर्थिक संपत्तीसाठी कोणतीही मूल्यहानी तरतूद नाही. आम्ही सर्व वरील आर्थिक संपत्ती अहवाल तारखांच्या दृष्टीने चांगल्या क्रेडिट दर्जाची मानतो.

सी) तरलता जोखीम

मासिक आणि वार्षिक अंदाजांच्या आधारे कंपनीच्या तरलता आवश्यकतांचे निरीक्षण केले जाते. रोख आणि रोख समतुल्य, कामकाजातून मिळणारा महसूल, के. एफ. डब्ल्यू, ए. एफ. डी. आणि ई. आय. बी. कडून दीर्घकालीन कर्ज, व्याजमुक्त दुय्यम कर्ज, समभाग भांडवल आणि अनुदान हे कंपनीच्या तरलतेचे प्रमुख स्रोत आहेत.

रोख रकमेच्या प्रवाहावर सातत्याने लक्ष ठेवून आणि पुरेशा प्रमाणात रोख आणि रोख रकमेच्या समतुल्य वस्तू राखून कंपनी आपल्या तरलतेच्या गरजा व्यवस्थापित करते. कोणतीही कमतरता निर्धारित करण्यासाठी निव्वळ रोख आवश्यकतांची तुलना उपलब्ध रोख रकमेशी केली जाते.

अल्पकालीन तरलता आवश्यकतांमध्ये प्रामुख्याने विविध कर्जदार, देय खर्च, कर्मचाऱ्यांची देय रक्कम, के. एफ. डब्ल्यू, ए. एफ. डी. आणि ई. आय. बी. कर्जांची सध्याची परिपक्वता आणि प्रत्येक अहवालाच्या तारखेपर्यंत व्यवसायाच्या सामान्य कालावधीत उद्भवणारी धारणा आणि ठेवी यांचा समावेश होतो. आम्ही आमच्या अल्पकालीन तरलता गरजा पूर्ण करण्यासाठी रोख आणि रोख समतुल्य मध्ये पुरेशी शिल्लक राखतो.

कंपनी वेळोवेळी दीर्घकालीन तरलता आवश्यकतांचे मूल्यांकन करते आणि अंतर्गत संसाधनांद्वारे त्यांचे व्यवस्थापन करते. आमच्या गैर-वर्तमान दायित्वे म्हणजे केएफडब्ल्यू, एएफडी आणि ईआयबी कर्जे, व्याजमुक्त दुय्यम कर्जे, धारणा आणि ठेवी आणि कर्मचारी लाभ.

खालील तक्त्यात गैर-व्युत्पन्न आर्थिक दायित्वाच्या कंत्राटी परिपक्वताबाबत तपशील देण्यात आला आहे. कंपनीला देयके भरण्याची आवश्यकता असू शकते त्या सुरुवातीच्या तारखेच्या आधारे आर्थिक दायित्वांच्या रोख प्रवाहाच्या आधारे ही सारणी तयार केली जाते. या तक्त्यात मुद्दल आणि व्याज रोख प्रवाह या दोन्हींचा समावेश आहे.

(31.03.2025 पर्यंत ₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	6 महिन्यांपेक्षा कमी	6 महिने ते 1 वर्षापर्यंत	1 वर्षापेक्षा अधिक 3 वर्षापर्यंत	3 वर्षापेक्षा अधिक 5 वर्षापर्यंत	5 वर्षापेक्षा अधिक	एकूण
1	कर्ज (नोट-15, 16)	26,017.19	26,017.19	1,05,905.66	1,24,448.31	8,64,048.35	11,46,436.70
2	इतर आर्थिक दायित्व (नोट-17)	38,351.15	2,012.59	669.37	189.66	457.43	41,680.20
3	व्यापार देय (नोट-19)	33,653.00	-	-	-	-	33,653.00
	एकूण रक्कम	98,021.34	28,029.77	1,06,575.04	1,24,637.97	8,64,505.78	12,21,769.90

(31.03.2024 पर्यंत ₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	6 महिन्यांपेक्षा कमी	6 महिन्यांपासून 1 वर्षापर्यंत	1 वर्षापेक्षा अधिक 3 वर्षापर्यंत	3 वर्षापेक्षा अधिक 5 वर्षापर्यंत	5 वर्षापेक्षा अधिक	एकूण
1	कर्ज (नोट-15, 16)	25,172.12	25,172.12	1,00,688.48	1,00,688.48	11,25,446.12	13,77,167.32
2	इतर आर्थिक दायित्व (नोट-17)	39,079.25	10,012.35	974.50	-	-	50,066.10
3	व्यापार देय (नोट-19)	40,452.10	-	-	-	-	40,452.10
	एकूण रक्कम	1,04,703.47	35,184.47	1,01,662.98	1,00,688.48	11,25,446.12	14,67,685.52

15. भारतीय लेखा मानकांच्या संदर्भात प्रकटीकरण (इंड एस -8) लेखा धोरणांमधील बदल, लेखा अंदाज आणि त्रुटी

- व्याजमुक्त अधीनस्थ कर्जाच्या न्याय्य मूल्यमापनासंदर्भात लेखापरीक्षण अंदाजात बदल करण्यात आला आहे. यापूर्वी कंपनी अधीनस्थ कर्जाची पुस्तकी किंमत त्याच्या न्याय्य मूल्याप्रमाणे मानत होती. चालू वर्षात, कंपनीने आपले अंदाज पुनरावलोकन केले आणि बाजार व्याज दर म्हणून जी-सेक 20 वर्षांच्या बॉंड दराचा स्वीकार केला. त्यानुसार, अधीनस्थ कर्जाचे न्याय्य मूल्यांकन केले गेले. या न्याय्य मूल्यमापनामुळे अधीनस्थ कर्ज ₹2,73,129.30 लाखांने कमी झाले आणि त्याच रकमेच्या अनुदानाची नोंद करण्यात आली.
- लेखांकन धोरण क्रमांक 25.1 आणि 25.2 संदर्भित, जे इंड एस-116-लीझेसशी सुसंगत आहे. अशा लेखांकन धोरणाच्या लागू होण्याचा परिणाम महत्वाचा नाही आणि म्हणून ते इंड एस-8 नुसार खात्यांच्या पुस्तकांमध्ये नोंदवलेले नाही.

16. प्रलंबित व्यापारिक देयक

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	6 महिन्यांपेक्षा कमी	6 महिने ते 1 वर्षापर्यंत	1 ते 2 वर्ष	2 ते 3 वर्ष	3 वर्षांपेक्षा अधिक	एकूण
1	निर्विवाद - चांगले मानले गेले	5,986.09	11,791.10	673.14	581.38	1,080.10	20,111.80
2	निर्विवाद - संशयित मानले गेले	-	-	-	-	-	-
3	विवादित देयके - एमएसएमई	-	-	-	-	-	-
4	विवादित - संशयित मानले गेले	-	-	-	-	-	-
	एकूण रक्कम	5,986.09	11,791.10	673.14	581.38	1,080.10	20,111.80

शिल्लक व्यापार देयके

(₹ लाखांत)

अनु. क्र.	तपशील	6 महिन्यांपेक्षा कमी	6 महिने ते एक वर्षपर्यंत	1 ते 2 वर्ष	2 ते 3 वर्ष	3 वर्षांपेक्षा अधिक	एकूण
1	एमएसएमई	2,400.88	-	-	-	-	2,400.88
2	एमएसएमई व्यतिरिक्त इतर	31,252.12	-	-	-	-	31,252.12
	एकूण रक्कम	33,653.00	-	-	-	-	33,653.00

- ज्या बँकेला किंवा वित्तीय संस्थेला किंवा इतर कर्जदाराला कंपनीची माहिती मिळाली आहे, त्यांनी कंपनीला विलफुल डिफॉल्टर म्हणून घोषित केलेले नाही.
- कंपनीचा बरखास्त केलेल्या कंपन्यांशी कोणताही संबंध नाही.
- तोट्यामुळे कंपनीला सीएसआरवर कोणतीही रक्कम खर्च करण्याची आवश्यकता नाही आणि भविष्यात आपली सामाजिक जबाबदारी पार पाडण्याचा प्रयत्न करेल.
- कंपनीने आर्थिक किंवा मागील वर्षामध्ये क्रिप्टोकरन्सी किंवा आभासी चलनांमध्ये व्यापार किंवा गुंतवणूक केलेली नाही.
- स्थावर मालमतेचे मालकी दस्तऐवज कंपनीच्या नावावर नाही.

सर्व स्थावर मालमतेचा तपशील (ज्या मालमतांमध्ये कंपनी भाडेकरू आहे आणि भाडेकरूच्या बाजूने भाडेकरू करार योग्यरित्या अंमलात आणले गेले आहेत त्या मालमता वगळता) ज्यांचे मालकी हक्क कंपनीच्या नावावर नाहीत ते खाली दर्शविले आहेत

(₹ लाखांत)

ताळेबंदातील संबंधित वस्तू	मालमतेच्या वस्तूचे वर्णन	एकूण वहन मूल्य	च्या नावे मालकी दस्तऐवज	हक्कपत्र धारक प्रवर्तक, संचालक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा नातेवाईक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा कर्मचारी आहे?	मालमता कोणत्या तारखेपासून ते कधीपर्यंत ताब्यात आहे?	कंपनीच्या नावावर नसण्याचे कारण
पीपीई	मेयो हॉस्पिटल	0.00	मेयो हॉस्पिटल	नाही	06-04-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	सेंट्रल जेल	0.00	सेंट्रल जेल	नाही	06-09-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	संत्रा मार्केट	0.00	संत्रा मार्केट	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	सीलींग लॅंड (सिद्दीकी)	0.00	सीलींग लॅंड (सिद्दीकी)	नाही	27-01-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एमआयडीसी	0.00	एमआयडीसी	नाही	22-11-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एमआयडीसी	0.00	एमआयडीसी	नाही	18-11-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	व्हीएनआयटी	0.00	व्हीएनआयटी	नाही	27-03-2017	प्रक्रियात्मक विलंब

ताळेबंदातील संबंधित वस्तू	मालमतेच्या वस्तूचे वर्णन	एकूण वहन मूल्य	च्या नावे मालकी दस्तऐवज	हक्कपत्र धारक प्रवर्तक, संचालक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा नातेवाईक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा कर्मचारी आहे?	मालमत्ता कोणत्या तारखेपासून ते कधीपर्यंत ताब्यात आहे?	कंपनीच्या नावावर नसण्याचे कारण
पीपीई	एएआय	0.00	एएआय	नाही	22-12-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एएआय	0.00	एएआय	नाही	22-12-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एमआयएल	0.00	एमआयएल	नाही	30-01-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एमआयएल	0.00	एमआयएल	नाही	30-01-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एमआयएल	0.00	एमआयएल	नाही	30-01-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बीएसएनएल	0.00	बीएसएनएल	नाही	13-01-2022	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	प्रजापती नगर	0.00	प्रजापती नगर	नाही	20-07-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	प्रजापती नगर	0.00	प्रजापती नगर	नाही	20-07-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	उज्ज्वल नगर ग्राऊंड	0.00	उज्ज्वल नगर ग्राऊंड	नाही	21-07-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	अंबाझरी लेक व्ह्यू	0.00	अंबाझरी लेक व्ह्यू	नाही	10-04-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	टेलिफोन एक्स्चेंज	0.00	टेलिफोन एक्स्चेंज	नाही	03-09-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	अग्रसेन बस-स्टॉप सुधारित	0.00	अग्रसेन बस-स्टॉप सुधारित	नाही	15-05-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	क्रेझी कॅसल (वॉटर आणि मनोरंजन पार्क)	0.00	क्रेझी कॅसल (वॉटर आणि मनोरंजन पार्क)	नाही	06-06-2018	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	इंस्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग	0.00	इंस्टिट्यूट ऑफ इंजिनिअरिंग	नाही	27-11-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	शंकर नगर	0.00	शंकर नगर	नाही	07-08-2020	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एनआयटी जमीन	0.00	एनआयटी जमीन	नाही	06-01-2020	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	वॉटर वर्क्स जुने कार्यालय	0.00	वॉटर वर्क्स जुने कार्यालय	नाही	20-12-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	खोवा बाजार	0.00	खोवा बाजार	नाही	20-12-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	हिंदी भाषी स्कूल	0.00	हिंदी भाषी स्कूल	नाही	20-12-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	वीजमाता मंदिर डिफेन्स रेल्वे ट्रॅक	0.00	वीजमाता मंदिर डिफेन्स रेल्वे ट्रॅक	नाही	20-12-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	इंदिरा गांधी हॉस्पिटल	0.00	इंदिरा गांधी हॉस्पिटल	नाही	02-09-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	तुळशी हिंदी प्राथमिक शाळा	0.00	तुळशी हिंदी प्राथमिक शाळा	नाही	12-07-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एनएमसी संत्रा मार्केट	0.00	एनएमसी संत्रा मार्केट	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एनएमसी महात्मा फुले मार्केट जवळ	0.00	एनएमसी महात्मा फुले मार्केट जवळ	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई		0.00		नाही	02-11-2015	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एमएडीसी	0.00	एमएडीसी	नाही	02-05-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई		0.00		नाही	30-05-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	विश्वकर्मा	0.00	विश्वकर्मा	नाही	16-05-2016	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	शेवाळकर	0.00	शेवाळकर	नाही	11-01-2017	प्रक्रियात्मक विलंब

ताळेबंदातील संबंधित वस्तू	मालमतेच्या वस्तूचे वर्णन	एकूण वहन मूल्य	च्या नावे मालकी दस्तऐवज	हक्कपत्र धारक प्रवर्तक, संचालक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा नातेवाईक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा कर्मचारी आहे?	मालमत्ता कोणत्या तारखेपासून ते कधीपर्यंत ताब्यात आहे?	कंपनीच्या नावावर नसण्याचे कारण
पीपीई	उदयन अपार्टमेंट (अतिरिक्त जमीन)	0.00	उदयन अपार्टमेंट (अतिरिक्त जमीन)	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	प्रज्ञा पी. पारगांवकर	0.00	प्रज्ञा पी. पारगांवकर	नाही	25-05-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	श्याम लॉन (नारायण मिश्रा)	0.00	श्याम लॉन (नारायण मिश्रा)	नाही	05-02-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	विनोद गणवीर (गुलमोहर सोसा.)	0.00	विनोद गणवीर (गुलमोहर सोसा.)	नाही	17-05-2017	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	शीतला माता मंदिर-प्रदीप वाय. मोटघरे	0.00	शीतला माता मंदिर-प्रदीप वाय. मोटघरे	नाही	14-05-2018	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	लता काटे	0.00	लता काटे	नाही	20-11-2018	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	दिवाकर टोले	0.00	दिवाकर टोले	नाही	20-11-2018	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	कविता आसुदानी	0.00	कविता आसुदानी	नाही	04.01.2019	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	मीना गादिया	0.00	मीना गादिया	नाही	18-03-2019	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	जतीनभाई सूचक	0.00	जतीनभाई सूचक	नाही	18-03-2019	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	विनायक लिंबाना बाम्बुरवार	0.00	विनायक लिंबाना बाम्बुरवार	नाही	11-06-2020	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	रोशन ढगे	0.00	रोशन ढगे	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	ईश्वर ढगे	0.00	ईश्वर ढगे	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	उल्हास घाटे	0.00	उल्हास घाटे	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बुद्ध विहार	0.00	बुद्ध विहार	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एस.ई.सी.आर.	0.00	एस.ई.सी.आर.	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एम.एस.आर.टी.सी.	0.00	एम.एस.आर.टी.सी.	नाही		प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	येरवाडा अनु.क्र. 141/जीओएम जमीन (वाडिया)	0.00	महाराष्ट्र शासन	नाही	2020-21	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	येरवाडा अनु.क्र. 233/जीओएम जमीन (वाडिया)	0.00	महाराष्ट्र शासन	नाही	2020-21	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	एम.जे.पी. जमीन जीएलआर एसएन 120 मऊ खडकी ता. पुणे	0.00	महाराष्ट्र शासन	नाही	2021-22	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	डिफेन्स जमीन _ जीएलआर.269	80.25	डिफेन्स जमीन	नाही	2022-23	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	वल्लभनगर येथील जमीन	0.00	महाराष्ट्र शासन	नाही	2017-18	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	फुगेवाडी येथील जमीन	411.01	पीसीएमसी	नाही	2017-18	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पिंपरी सव्हे क्र. 33 जमीन	201.80	पीसीएमसी	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पिंपरी सव्हे क्र. 471 लीजहोल्ड जमीन	80.72	पीसीएमसी	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब

ताळेबंदातील संबंधित वस्तू	मालमतेच्या वस्तूचे वर्णन	एकूण वहन मूल्य	च्या नावे मालकी दस्तऐवज	हक्कपत्र धारक प्रवर्तक, संचालक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा नातेवाईक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा कर्मचारी आहे?	मालमत्ता कोणत्या तारखेपासून ते कधीपर्यंत ताब्यात आहे?	कंपनीच्या नावावर नसण्याचे कारण
पीपीई	सर्व्हे क्र. 468,469 फुगेवाडी लीजहोल्ड जमीन	1049.37	पीसीएमसी	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पिंपरी सर्व्हे क्र. 209 आणि 210 लीजहोल्ड जमीन	982.11	पीसीएमसी	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	दापोडी सर्व्हे क्रमांक 49/1/2 बी, 40बी, 39डी लीजहोल्ड जमीन	54.83	पीसीएमसी	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	फुगेवाडी सर्व्हे नंबर 388 लीजहोल्ड जमीन	74.14	पीसीएमसी	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	ई ई-3 साठी कसारवाडी-नाशिक फाटा जमीन	38.79	रेल्वे	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	ई ई-3 4 जमिनीसाठी खडकी जमीन	91.32	रेल्वे	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	मंगळवारपेठ (आरटीओजवळ) ई ई-3, 4 साठी	291.14	रेल्वे	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पुणे रेल्वे स्टेशन ईई जमीन	221.46	रेल्वे	नाही	2018-19	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पुलाची वाडी, शिवाजी नगर मध्ये पीएमसी जमीन	21.26	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	रुबी हॉल स्टेशन पीएमसी जमीन	14.61	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बंडगार्डन मध्ये पीएमसी जमीन	12.68	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बंडगार्डन मध्ये पीएमसी जमीन	8.70	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बंडगार्डन मध्ये पीएमसी जमीन	53.78	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	संभाजी उद्यान, शिवाजी नगर मध्ये पीएमसी जमीन	51.64	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	बालगंधर्व रंगमंदिर, शिवाजी नगर मध्ये पीएमसी जमीन	26.35	पीएमसी	नाही	2019-20	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	प्रवेश/निर्गमन 3 आणि प्रवेश निर्गमन 4 मंगळवार पेठ जमीन	52.97	रेल्वे	नाही	2020-21	प्रक्रियात्मक विलंब

ताळेबंदातील संबंधित वस्तू	मालमतेच्या वस्तूचे वर्णन	एकूण वहन मूल्य	च्या नावे मालकी दस्तऐवज	हक्कपत्र धारक प्रवर्तक, संचालक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा नातेवाईक किंवा प्रवर्तक/संचालकाचा कर्मचारी आहे?	मालमत्ता कोणत्या तारखेपासून ते कधीपर्यंत ताब्यात आहे?	कंपनीच्या नावावर नसण्याचे कारण
पीपीई	एफपी क्र. 70/18 ईई कल्याणी नगर पीएमसी जमीन	41.43	पीएमसी	नाही	2021-22	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पीएमसी दादोजी कोंडदेव जमीन पीएमसी	390.15	पीएमसी	नाही	2021-22	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पीएमपीएमएल डेक्कन जिमखाना सीटीएस नंबर 629/1 शिवाजी नगर एल	124.63	पीएमपीएमएल	नाही	2022-23	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	कासार वाडी प्रवेश निर्गमन/3 भूखंड	30.38	रेल्वे	नाही	2022-23	प्रक्रियात्मक विलंब
पीपीई	पीएमसी जमीन_झांसी राणी शाळा सीटीएस.789	166.13	पीएमसी	नाही	2022-23	प्रक्रियात्मक विलंब
		4571.65				

बेनामी मालमत्ता व्यवहार प्रतिबंध कायदा, 1988 आणि त्याअंतर्गत बनवलेल्या नियमांनुसार कोणतीही बेनामी मालमत्ता बाळगल्याबद्दल कंपनीविरुद्ध कोणतीही कार्यवाही सुरु किंवा प्रलंबित नाही.

22. भारतीय लेखा मानक एस-108 च्या संदर्भात प्रकटीकरण:-परिचालन विभाग

ए) व्यवसाय विभाग :

विभागाची माहिती सादर करण्यासाठी वापरला जाणारा कार्यकारी विभाग कंपनीच्या व्यवस्थापनाद्वारे विभागाला संसाधनांचे वाटप करण्यासाठी आणि त्यांच्या कामगिरीचे मूल्यांकन करण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या अंतर्गत अहवालांच्या आधारे ओळखला जातो. वाहतूक व्यवहार, बाह्य प्रकल्प आणि सल्लामसलत हे कंपनीचे प्रमुख व्यवसाय विभाग आहेत.

बी) महसूल आणि खर्च विभाग:

बाह्य प्रकल्प - खर्चाच्या पात्र कंत्राटी बाबी आणि प्रमाणबद्ध विभागीय शुल्कांचा समावेश करून महसुलाचा विचार केला जातो.

सल्लामसलत - सल्लागार सेवेतून मिळणारे उत्पन्न आणि निविदा अर्जांच्या विक्रीसह या विभागाशी थेट संबंधित उत्पन्नाचा विचार केला जातो.

वाहतूक संचालन- रेल्वेच्या कामकाजातून मिळणारे उत्पन्न, किऑस्कसाठी जागा भाड्याने देण्याचे उत्पन्न, जाहिराती, निविदा अर्जांची विक्री यासह या विभागाला थेट जबाबदार धरता येण्याजोग्या उत्पन्नाचा विचार केला जातो.

प्रत्येक विभागाला थेट जबाबदार धरता येणारा खर्च आणि पद्धतशीर आधारावर वाटप केलेला सामान्य खर्च हा विभाग खर्च मानला जातो.

सी) मालमत्ता आणि दायित्व विभाग:

सेगमेंटच्या मालमत्तांमध्ये संबंधित विभागांच्या सर्व परिचालन मालमत्तांचा समावेश होतो ज्यात निश्चित मालमत्ता आणि चालू मालमत्ता, कर्ज आणि अग्रिम रक्कम आणि प्रगतीपथावर असलेली भांडवली कामे, बांधकाम साठा आणि आगाऊ रक्कम यांचा समावेश असतो. कलम दायित्वे यात थेट संबंधित कलमाशी संबंधित दायित्वे आणि तरतुदी समाविष्ट आहेत.

(₹ लाखांत)

तपशील		बाह्य प्रकल्प		सल्लामसलत		वाहतूक उत्पन्न		एकूण	
		2024-25	2023-24	2024-25	2023-24	2024-25	2023-24	2024-25	2023-24
ए	महसूल विभाग								
	संचालनात्मक उत्पन्न	14,099.30	20,580.49	975.80	1,135.00	12,428.80	6,761.70	27,503.90	28,477.19
	इतर उत्पन्न	-	-	-	-	51,210.60	45,128.21	51,210.60	45,128.21
कमी:	बँक ठेवींवरील व्याज	-	-	-	-	(5,628.90)	(2,934.60)	(5,628.90)	(2,934.60)
	एकूण महसूल	14,099.30	20,580.49	975.80	1,135.00	58,010.50	48,955.31	73,085.60	70,670.80
कमी:	कर्मचारी लाभ खर्च	1,319.44	117.87	64.75	1,136.09	7,444.41	6,834.94	8,828.60	8,088.90
	संचालन आणि इतर खर्च	8,840.60	15,977.20	476.90	764.40	22,440.50	18,074.72	31,758.00	34,816.32
बी	निकाल विभाग (ईबीडीटी)	3,939.26	4,485.42	434.15	(765.49)	28,125.59	24,045.65	32,499.00	27,765.58
कमी:	घसारा	-	-	-	-	57,670.20	46,153.60	57,670.20	46,153.60
कमी:	आर्थिक खर्च	-	-	-	-	31,049.80	23,151.30	31,049.80	23,151.30
सी	करपूर्व नफा (पीबीटी)	3,939.26	4,485.42	434.15	(765.49)	(60,594.41)	(45,259.25)	(56,221.00)	(41,539.32)
अधिक:	बँक ठेवींवरील व्याज	-	-	-	-	5,628.90	2,934.60	5,628.90	2,934.60
अधिक:	विलंबित कर क्रेडिट	-	-	-	-	13,648.29	3,265.53	13,648.29	3,265.53
	निव्वळ नफा	3,939.26	4,485.42	434.15	(765.49)	(41,317.22)	(39,059.12)	(36,943.81)	(35,339.19)
डी	इतर माहिती								
डी.01	मालमत्ता विभाग					-			
	मालमत्ता	17,556.31	9,965.70	2,013.72	1,734.10	21,46,890.97	20,64,233.20	21,66,461.00	20,75,933.00
	एकूण मालमत्ता	17,556.31	9,965.70	2,013.72	1,734.10	21,46,890.97	20,64,233.20	21,66,461.00	20,75,933.00
डी.02	दायित्वे विभाग								
	दायित्व	7,082.89	2,590.41	16.26	18.64	17,18,517.45	16,29,164.85	17,25,616.60	16,31,773.90
	एकूण दायित्व	7,082.89	2,590.41	16.26	18.64	17,18,517.45	16,29,164.85	17,25,616.60	16,31,773.90
डी.03	भांडवली खर्च								
	मालमत्तेत निव्वळ वाढ	10,473.42	7,375.29	1,997.46	1,715.46	4,28,373.52	4,35,068.35	4,40,844.40	4,44,159.10
	लमत्तेत एकूण वाढ	10,473.42	7,375.29	1,997.46	1,715.46	4,28,373.52	4,35,068.35	4,40,844.40	4,44,159.10
डी.04	मुख्य ग्राहकांकडून मिळणारा महसूल (ज्यांच्याकडे 10% किंवा त्याहून अधिक युनिट महसूल आहे)								
	वाहतूक उत्पन्न					12,428.80	6,761.70	12,428.80	6,761.70
	सार्वजनिक बांधकाम विभाग (सीआरएफ)	2,808.06	5,265.34	-	-	-	-	2,808.06	5,265.34
	भारतीय राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण (एनएचआय)	3,299.65	-	-	-	-	-	3,299.65	-
	सिटी एंड इंडस्ट्रियल डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन ऑफ महाराष्ट्र लिमिटेड (सिडको)	7,058.45	14,721.63	975.83	909.24	-	-	8,034.28	15,630.87

23. चालू वर्षाच्या सादरीकरणाशी तुलना करण्यासाठी आवश्यक तेथे मागील वर्षाचा डेटा पुन्हा एकत्रित/पुनर्रचित/पुनर्वर्गीकृत/पुनरुत्पादित केला गेला आहे.
24. आकडे रुपये लाखांच्या जवळच्या पूर्णांकापर्यंत अंकित केले आहेत.

पी.जी. जोशी एंड कंपनी करिता
चार्टर्ड एकाउंटेंट
एफआरएन. 104416डब्ल्यू

संचालक मंडळासाठी आणि त्यांच्या वतीने

प्रणव आशुतोष जोशी
पार्टनर
सदस्यता संख्या: 147149
ठिकाण : नागपूर
दिनांक: 16.07.2025
यूडीआयएन: 25147149BNFVIQ9722

नितिका अग्रवाल
कंपनी सचिव

हरेंद्र पाण्डेय
संचालक (वित्त)
(डीआईएन 08988782)

श्रावण हर्डिकर
व्यवस्थापकीय संचालक
(डीआईएन 07072780)

भाषांतरात कुठल्याही प्रकारचा फरक असल्यास इंग्रजी आवृत्ती मान्य राहील.
In case of any difference in translation english version will prevail.

CONTENTS

Board of Directors

Chairman's Message | | 1

10 Year at a Glance | | 3

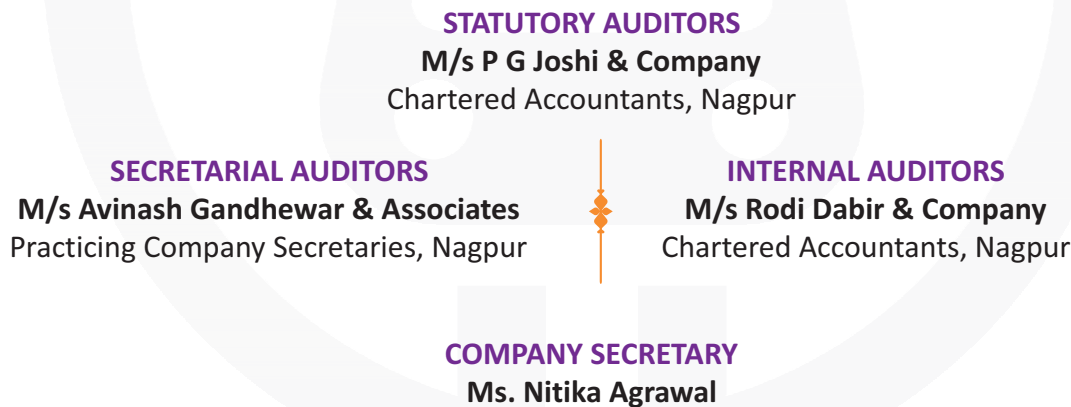
Events During the year 2024-25 | | 10

Directors' Report | | 19

Comments of Comptroller and
Auditor General of India | | 68

Independent Auditors' Report | | 69

Financial Statements | | 88

REGISTERED OFFICE

Maharashtra Metro Rail Corporation Ltd.

"Metro Bhawan", East High Court Road (VIP Road), in front of Dr. Babasaheb Ambedkar College,
Near Dikshabhoomi, Nagpur - 440 010.

Tel: 1800 2700 557 | Fax: 0712-2553300

Website: www.mahametro.org | CIN: U60100MH2015SGC262054

BOARD OF DIRECTORS

(As on 19.09.2025)

SHRI SRINIVAS KATIKITHALA

Chairman- Maha Metro & Secretary (MoHUA),
New Delhi - 110 001.

SHRI SHRAVAN HARDIKAR

Managing Director- Maha Metro
Metro Bhawan, East High Court Road (VIP Road),
in front of Dr. Babasaheb Ambedkar College, near Dikshabhoomi
Nagpur - 440 010.

SHRI JAIDEEP

Director- Maha Metro & OSD (UT), (MoHUA),
New Delhi - 110 001.

SMT. ROOPA MISHRA

Director- Maha Metro & JS & National Mission Director (SBM),
(MoHUA), New Delhi - 110 001.

SMT. ISHA

Director- Maha Metro & JS (NULM, PM SVANidhi & AMRUT),
(MoHUA), New Delhi - 110 001.

SHRI OM PRAKASH GUPTA

Director- Maha Metro & Additional Chief Secretary,
Finance Department GoM, Mantralaya,
Mumbai - 400 032.

SHRI ASEEM KUMAR GUPTA

Director- Maha Metro & Additional Chief Secretary (UD-1),
Urban Development Department, Mantralaya,
Mumbai - 400 032.

SHRI NAVAL KISHORE RAM

Director- Maha Metro & Municipal Commissioner,
Pune Municipal Corporation (PMC), Shivaji Nagar,
Pune - 411 005.

DR. ABHIJIT CHAUDHARI

Director- Maha Metro & Municipal Commissioner,
Nagpur Municipal Corporation (NMC), Civil Lines,
Nagpur - 440 001.

SHRI ATUL GADGIL

Director (Works) - Maha Metro
Civil Court Metro Station, Nyaymurti Ranade Path,
Pune - 411 005.

SHRI VINOD K AGRAWAL

Director (Systems and Operations) - Maha Metro
Civil Court Metro Station, Nyaymurti Ranade Path,
Pune - 411 005.

SHRI ANIL KUMAR KOKATE

Director (Strategic Planning) - Maha Metro
Metro Bhawan, East High Court Road (VIP Road),
in front of Dr. Babasaheb Ambedkar College, near Dikshabhoomi,
Nagpur - 440 010.

SHRI HARENDRA PANDEY

Director (Finance)/CFO - Maha Metro
Metro Bhawan, East High Court Road (VIP Road),
in front of Dr. Babasaheb Ambedkar College, near Dikshabhoomi,
Nagpur - 440 010.

SHRI RAJEEV TYAGI

Director (Project) - Maha Metro
Metro Bhawan, East High Court Road (VIP Road),
in front of Dr. Babasaheb Ambedkar College, near Dikshabhoomi,
Nagpur- 440 010.

CHAIRMAN'S MESSAGE

Dear Shareholders,

It is my privilege to welcome you to the Tenth (10th) Annual General Meeting of the Company. The Directors' Report and the Audited Annual Accounts for the Financial Year 2024 – 25, together with the Auditors' Report and the comments of the Comptroller and Auditor General of India thereon, have already been circulated. With your permission, I take them as read.

The Company has completed Ten illustrious years. It began its humble journey on 18th February 2015 as Nagpur Metro Rail Corporation Limited with a mandate to implement Nagpur Metro Rail Project Phase I. The company was then later reconstituted as Maharashtra Metro Rail Corporation Limited with the sanction of Pune Metro Rail Project Phase I on 23rd January 2017. The Company now operates a total network of 84.4 km (comprising Nagpur Metro Rail Project Phase I, Pune Metro Rail Project Phase I and Navi Mumbai Metro Line 1) and is presently constructing a network of 95.53 km (including Nagpur Metro Rail Project Phase II, Pune Metro Rail Project Phase I extensions and Thane Integral Ring Metro).

This year has been particularly noteworthy. The Government of India also sanctioned the Swargate – Katraj extension of Pune Metro Rail Project Phase – I on 4th September 2024, and on 29th September 2024, the Hon'ble Prime Minister of India, laid the foundation stone for this extension and also inaugurated the final section of Pune Metro Rail Project Phase I, District Court to Swargate (3.62 km). With this milestone, the entire 33.28 km of Pune Metro Rail Project Phase I is now fully operational.

The company has also expanded its footprint to Thane, where the foundation stone for Thane Integral Ring Metro Project was laid by the Hon'ble Prime Minister of India on 5th October 2024. This ambitious project spans 29 km (26 km elevated and 3 km underground) and includes 22 stations (20 elevated and 2 underground).

Operationally, we have witnessed steady growth. In Nagpur, 26.9 million passenger journeys were recorded in FY 2024 – 25 marking a 5% increase in ridership over the previous year. Digital payment solutions such as POS, UPI, and NCMC cards accounted for 45% of fare box revenue collections. To further promote digital adoption and passenger convenience, WhatsApp ticketing was introduced on 18th June 2024.

In Pune, ridership has grown substantially. Average daily ridership increased from 79,407 in April 2024 to 1,44,572 in March 2025, reflecting an impressive 82% growth. The system achieved its highest monthly ridership of 4.96 million passengers in January 2025. Targeted social media campaigns promoting digital payment solutions contributed to adoption levels exceeding 75%.

The Company remains committed to deliver the highest standards of service to our commuters. We are actively addressing challenges in first and last mile connectivity to ensure seamless and efficient travel experiences.

I take this opportunity to express my sincere gratitude for the trust and confidence reposed in us by our valued commuters, the citizens of Nagpur, Pune, and Navi Mumbai, as well as by our contractors, consultants, the Comptroller and Auditor General of India, the Statutory Auditors, Secretarial Auditors, Internal Auditors, and all our partners. The unwavering commitment of the Maha Metro family and the guidance of my esteemed colleagues on the Board remain our greatest strengths. I also wish to convey my deep appreciation to the various Ministries and Departments of the Government of India and the Government of Maharashtra, as well as our funding agencies – KfW, AfD, EIB, and ADB for their continued support and encouragement.

With your support, we look forward to building on this momentum and shaping a sustainable, efficient, and world-class metro rail network for the future.

Thank you,

Sd/-

(SRINIVAS KATIKITHALA)

Chairman, Maharashtra Metro Rail Corporation Limited
Secretary, Ministry of Housing & Urban Affairs, Government of India

Date : 10.09.2025

Place : New Delhi

(This does not purport to be the proceedings of the 10th Annual General Meeting of the company)

A DECADE OF PROGRESS, A FUTURE OF PROMISE ...

FOUNDATION STONE LAID FOR NAGPUR METRO

21st August 2014 :
Hon'ble Prime Minister of
India, laid the foundation
stone for Nagpur Metro
Phase I.

GROUNDBREAKING CEREMONY

31st May 2015 :
Groundbreaking ceremony
held for Nagpur Metro
Phase I.

1ST PIER OF NAGPUR METRO

16th April 2016 :
Construction of the
first pier in
Nagpur completed.

FOUNDATION STONE LAID FOR PUNE METRO

24th December 2016 :
Foundation stone laid
for Pune Metro Phase I,
expanding Maha Metro's
footprint to Pune.

TRIAL RUN & MAHA CARD LAUNCH OF NAGPUR METRO

30th September 2017 :
Trial runs in Nagpur
commenced & Maha Smart
Card launched.

1ST PIER OF PUNE METRO

25th October 2017 :
Construction of first pier
completed in
Pune Metro Line 1.

INTRODUCTION OF MULTI-PURPOSE CARD

11th September 2018 :
Multi-purpose Maha Card
for Nagpur Metro
introduced in collaboration
with the State Bank of India.

ARRIVAL OF FIRST METRO COACH

15th Jan 2019 :
First set of Metro Coaches
arrives in Nagpur,
marking the physical
arrival of Rolling Stock.

INAUGURATION OF ORANGE LINE OF NAGPUR METRO

7th March 2019 :
Hon'ble Prime Minister of India,
virtually inaugurated
Commercial operations on
Nagpur's Orange Line
between Khapri Metro Station
and Sitabuldi Interchange
Metro Station.

INAUGURATION OF AQUA LINE OF NAGPUR METRO

28th January 2020 :
Services commenced on
Nagpur's Aqua Line between
Lokmanya Nagar Metro Station
and Sitabuldi Interchange
Metro Station.

INAUGURATION OF MULTI-LAYER TRANSPORT SYSTEM

13th November 2020 :
Multi-layer transport system
on Wardha Road inaugurated
in Nagpur, integrating Metro,
Road and Rail.

1ST TRIAL RUNS OF PUNE METRO

30th July 2021 :
First trial run conducted
in Pune Metro Line 1.

INAUGURATION OF 1.6 KM STRETCH OF NAGPUR METRO

20th August 2021 :
1.6 km stretch between
Sitabuldi Interchange
Metro Station and
Kasturchand Park
Metro Station inaugurated
in Nagpur.

BREAKTHROUGH ACHIEVED BY TBM PAVANA

14th January 2022 :
TBM Pavana achieved
breakthrough in Pune,
completing tunnelling between
Swargate and Budhwar
Peth Metro Stations.

800-TONNE GIRDER LAUNCHED IN NAGPUR

4th February 2022 :
An 800-tonne girder
launched in Nagpur,
setting engineering records.

COMMENCEMENT OF COMMERCIAL OPERATIONS OF PUNE METRO

6th March 2022 :
Commercial operations
commenced on sections
of Line 1 & 2 of
Pune Metro Phase I.

TRIAL RUN OF UNDERGROUND METRO STATION

6th December 2022 :
First underground Metro trial
run in Pune conducted
between Range Hill Depot
and Civil Court
Interchange Metro Station.

COMPLETION OF NAGPUR METRO PHASE I AND BEGINNING OF NAGPUR METRO PHASE II

11th December 2022 :
Nagpur Metro Phase I
completed and Foundation Stone
laid for Nagpur Metro Phase II.

MAHA METRO ENTERS THE ASIA BOOK OF RECORDS

19th March 2023 :
Maha Metro honoured with
Asia Book of Records
certifications for engineering
and sustainability
achievements.

INAUGURATION OF VARIOUS SECTIONS OF PUNE METRO

1st August 2023 :
Hon'ble Prime Minister of India,
inaugurated the
Garware College Metro Station
to Ruby Hall Clinic Metro Station
and PCMC to Civil Court
Metro Station.

EVENTS FOR FY 2024-25

WHATSAPP-BASED TICKETING GOES LIVE FOR NAGPUR METRO

18th June 2024 - WhatsApp-based ticketing introduced in Nagpur, enhancing passenger convenience.

PROMOTING HYGIENE & EASE : PUNE METRO PARTNERS WITH TOILET SEVA APP

20th June 2024 - In line with Pune Metro's commitment to improving commuter experience and promoting hygiene in public spaces, a significant step was taken through the integration of the Toilet Seva App.

10TH INTERNATIONAL YOGA DAY CELEBRATION

21st June 2024 - Pune Metro celebrated the 10th International Yoga Day, in line with the directives of the Government of India.

PUNE METRO EXPANDS FURTHER : PIER WORK STARTS AT NIGDI

6th July 2024 - The first pier's foundation work on the PCMC-Nigdi stretch of the Pune Metro commenced with the casting of Pier No. 512 at Annabhau Sathe PMPML Bus Stop, Nigdi near Bhakti-Shakti chowk.

78TH INDEPENDENCE DAY CELEBRATION

15th August 2024 - On the occasion of the 78th Independence Day, Pune Metro collaborated with the Central Bureau of Communication (CBC) under the Ministry of Information and Broadcasting to host a special exhibition titled "Horrors of Partition".

MASSIVE COMMUTER RESPONSE FOR PUNE METRO DURING GANESH UTSAV

18th September 2024 - Pune Metro records massive ridership during Ganesh Utsav.

INAUGURATION OF PUNE UNDERGROUND SECTION & BHOOMI POOJAN OF SWARGATE TO KATRAJ METRO EXTENSION OF PUNE METRO PHASE I

29th September 2024 - Hon'ble Prime Minister virtually inaugurated the Underground Metro section from District Court Metro Station to Swargate Metro Station, Pune and also performed the Bhoomi Poojan for the Swargate to Katraj Metro extension of Pune Metro Phase I.

INAUGURATION OF 5.67 KM LONG FLYOVER FROM AUTOMOTIVE SQUARE TO LIC SQUARE

5th October 2024 - The 5.67 km long flyover from Automotive Square to LIC Square, Nagpur was inaugurated by Hon'ble Union Minister of India, Shri Nitin Gadkari and other dignitaries.

BHOOMI POOJAN OF THANE INTEGRAL RING METRO RAIL PROJECT

5th October 2024 - Hon'ble Prime Minister of India laid the foundation stone for Thane Integral Ring Metro Rail Project.

MOU SIGNED WITH ADB FOR NAGPUR METRO PHASE II

17th December 2024 - Ministry of Housing and Urban Affairs (MoHUA), Maha Metro and Asian Development Bank (ADB) signed Memorandum of Understanding for financing of 200 million USD in Japanese Yen for Nagpur Metro Phase II in the august presence of Hon'ble Chief Minister of Maharashtra, Shri Devendra Fadanvis, at Vidhan Bhavan, Nagpur.

INAUGURATION OF SOMALWADA RUB, NAGPUR

28th January 2025 - Hon'ble Chief Minister of Maharashtra, Shri Devendra Fadnis, Hon'ble Union Minister of India, Shri Nitin Gadkari and other dignitaries inaugurated Somalwada RuB at Nagpur.

CHIEF SECRETARY OF MAHARASHTRA REVIEWS MAHA METRO'S ONGOING PROJECTS

31st January 2025 - The Chief Secretary of Maharashtra Smt. Sujata Saunik reviewed ongoing Maha Metro projects at Nagpur, Pune and Thane. The Chief Secretary (CS) conducted the review meeting at Metro Bhawan, Nagpur.

11TH FOUNDATION DAY CELEBRATION OF MAHA METRO

18th February 2025 - Maha Metro, Nagpur celebrated 11th Foundation Day. The event marked 11 years since the incorporation of the Nagpur Metro Rail Corporation Limited, later reconstituted as Maharashtra Metro Rail Corporation Limited (Maha Metro).

INTERNATIONAL WOMEN'S DAY CELEBRATION.

8th March 2025 - Maha Metro celebrated International Women's Day. The celebration honoured the contributions of women employees and recognized their vital roles in various department.

SPORTS TOURNAMENT PUNE

10th and 11th January 2025 - 2 day sports tournament was hosted by Pune Metro, that brought together employees from various departments for a vibrant display of energy and sportsmanship. The tournament featured popular sports like Cricket and Badminton, and saw enthusiastic participation from a large number of employees across the organization. The tournament concluded with a prize distribution ceremony, recognizing not just the winners but also the spirit of participation and teamwork displayed throughout. Overall, the event was a grand success, reinforcing the culture of unity and wellness within Pune Metro.

SPORTS TOURNAMENT WEEK NAGPUR

Nagpur Metro celebrated its 11th Foundation Day with a week-long Sports Tournament, marked by enthusiastic participation from employees across all departments. The events not only showcased the athletic skills of participants but also served as a unifying platform, fostering team spirit and camaraderie within the organisation. The celebrations were held in three stages: the Indoor Games Competition from 29th to 31st January 2025, the Cricket Tournament from 10th to 14th February 2025 and the Art & Craft Competition on 18th February 2025.

DIRECTORS' REPORT

Dear Members,

The Board of Directors of the Company is pleased to present the Tenth (10th) Annual Report on the business and operations of the Company, together with the Audited Financial Statements, the Auditor's Report, and the comments of the Comptroller and Auditor General of India thereon, for the financial year ended 31st March 2025.

1. MAJOR HIGHLIGHTS

Nagpur Metro

- Inauguration of 5.67 km double-decker flyover (four-layer transport system) from LIC Chowk to Automotive Chowk, by Union Minister Hon'ble Shri Nitin Gadkari on 5th October 2024.
- 2.69 crore passenger journeys were recorded. This represents a 5% increase in ridership over the previous year.
- Passenger service commenced from Indora Square Metro Station on 20th December 2024.

Pune Metro

- The Government of India also sanctioned the Swargate – Katraj extension of Pune Metro Rail Project Phase I on 4th September 2024, and on 29th September 2024, the Hon'ble Prime Minister of India, laid the foundation stone for this extension.
- Inauguration of the final section of Pune Metro Rail Project Phase I, from District Court to Swargate (3.62 km) on 29th September 2024 by the Hon'ble Prime Minister of India. With this milestone, the entire 33.28 km of Pune Metro Phase I is now fully operational.
- In Pune, ridership has grown substantially. Average daily ridership increased from 79,407 in April 2024 to 1,44,572 in March 2025, reflecting an impressive 82% growth.

Navi Mumbai Metro Line 1

- Average daily ridership increased from 10,304 in April 2024 to 16,271 in March 2025, representing a growth of 63%.
- On Ijtema (2nd February 2025), 27 additional revenue trips and 12 supplementary trips beyond regular service hours were operated, resulting in a record ridership of 72,895 passengers.

Thane Integral Ring Metro

- Foundation stone for Thane Integral Ring Metro Project was laid by the Hon'ble Prime Minister of India on 5th October 2024. This project spans 29 km (26 km elevated and 3 km underground) and includes 22 stations (20 elevated and 2 underground).

2. FINANCIAL HIGHLIGHTS

The financial highlights for the Year ended on 31st March 2025 vis-à-vis FY 2023-24 are as follows:

(₹ in crore)

Particulars	FY 2024 – 25	FY 2023 – 24
Gross Income	787.15	736.05
Profit/ (Loss) before Interest & Depreciation	381.28	307.00
Finance Charges	310.50	231.51
Profit/ (Loss) before Depreciation	70.78	75.49
Depreciation	576.70	461.54
Net Profit/ (Loss) before Tax	(505.92)	(386.05)
Deferred Tax	136.48	32.66
Net Profit/ (Loss) after Tax	(369.44)	(353.39)

Share Capital & Subordinate Debt

The Authorized Share Capital of the Company is ₹10,000 crore. The issued, subscribed, and paid-up equity share capital of the company stood at ₹5,702 crore. Share Application money pending for allotment as on 31st March 2025 is ₹123.00 crore.

The total contribution against Interest-free Subordinate Debt for Taxes as on 31st March 2025 is ₹3,800.57 crore. i.e., ₹1,185.00 crore from Government of India, ₹2,025.53 crore from Government of Maharashtra and ₹590.04 crore from Urban Local Bodies.

Dividend

In view of the non-availability of profits for the year under review, the Board of Directors do not recommend any dividend for the year ended on 31st March 2025.

Transfer to General Reserves

The Board of Directors do not recommend transfer of any amount to the General Reserves for the year ended on 31st March 2025.

3. PROGRESS UPDATES:

The progress of the Projects as on 31st March 2025 are as under:

PUNE METRO PHASE I

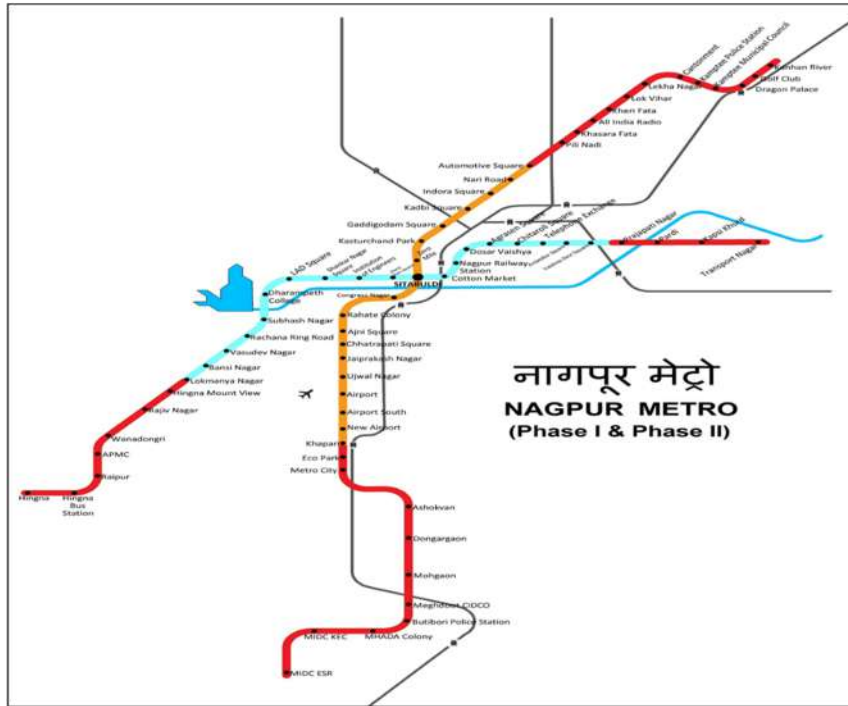
Physical Progress	100%
Financial Progress	95.37%

NAGPUR METRO PHASE II

Physical Progress	19%
Financial Progress	11%

Nagpur Metro Phase II, comprising 43.80 km with 32 stations, was sanctioned by the Government of India on 29th December 2022, at an estimated project cost of ₹6,807 crore.

Route Map

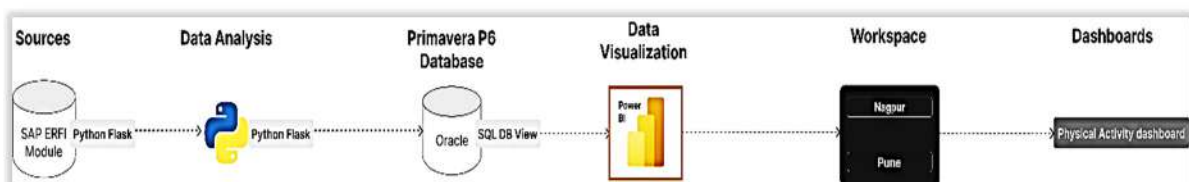

Key Features:

- Phase II will extend the network by 43.80 km, increasing the total length of Nagpur Metro to approximately 84 km.
- The project is financed through equity contributions from the Government of Maharashtra (GoM) and the Government of India (GoI), soft loans from the Asian Development Bank (ADB) and European Investment Bank (EIB), and value capture financing (VCF) from MIDC and MADC.
- Six stabling sidings will be constructed on a single-pier structure, reducing the requirement for an additional major depot and associated land acquisition.
- Integrated solar tiles will be installed to serve the dual purpose of roofing and power generation.

Integrated Project Planning & Monitoring with Automation

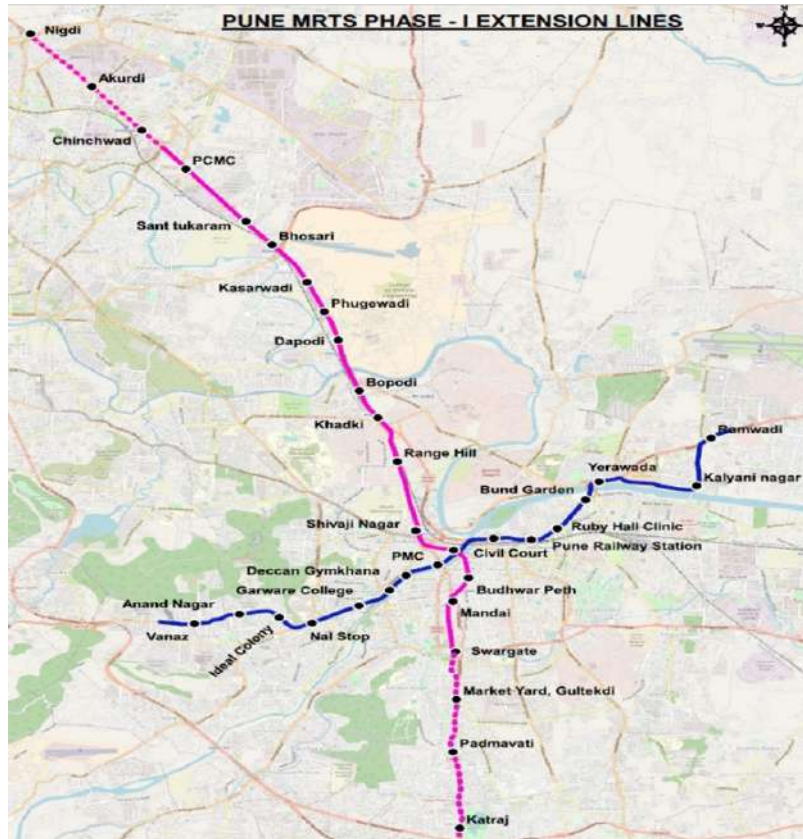
- Adoption of advanced digital tools such as Primavera P6, SAP, and eRFI for project planning and monitoring of Nagpur Metro Phase II. This integrated and automation-driven approach minimizes manual intervention, thereby ensuring accuracy, consistency, and reliability in data interpretation.
- Financial data is sourced through APIs from SAP, while physical progress data is extracted from the eRFI platform and the Primavera P6 Oracle database. This integration has facilitated seamless consolidation of physical and financial performance metrics, strengthening transparency and efficiency in project monitoring.

PUNE METRO PHASE I – PCMC-NIGDI EXTENSION

Physical Progress	12.05%
Financial Progress	7.46%

Route Map

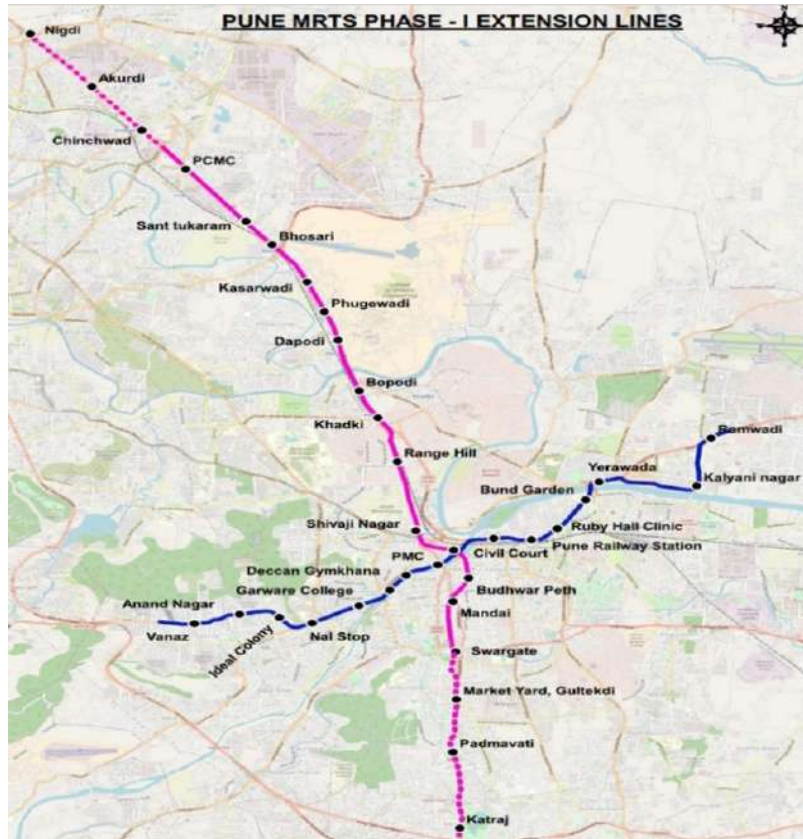

- The Government of India sanctioned the PCMC – Nigdi extension of Pune Metro Corridor-1 on 23rd October 2023. The Hon'ble Prime Minister, Shri Narendra Modi, laid the foundation stone on 6th March 2024. The extension spans 4.413 km, is fully elevated, and includes three elevated stations. The estimated completion cost is ₹910.18 crore.
- The contract for Detailed Design Consultancy (DDC) services for the elevated stations has been awarded, and the design work is currently in progress.
- The contract for the design and construction of the elevated viaduct from PCMC to Nigdi (Bhakti Shakti), including the structural works of the stations, has also been awarded.
- The first foundation was cast on 6th July 2024, followed by the first viaduct segment on 15th July 2024. Physical works are ongoing at Bhakti Shakti, Nigdi, and Akurdi stations, along with viaduct foundations between Bhakti Shakti and Akurdi. Segment and girder casting is in progress.
- The station works contract has been awarded; preliminary activities have commenced.
- Tenders for track works and traction and power supply works are under evaluation.
- Proposal initiated for addition of one new Station at Tilak Chowk.

PUNE METRO PHASE I – SWARGATE-KATRAJ EXTENSION

Physical Progress	1.00%
Financial Progress	0.48%

Route Map

- The Government of India sanctioned the Swargate–Katraj extension of Pune Metro Corridor-1 on 4th September 2024. The Hon'ble Prime Minister, Shri Narendra Modi laid the foundation stone on 29th September 2024. The extension spans 5.46 km, is fully underground, and includes three underground stations. The estimated completion cost is ₹2,954.53 crore.
- This line will provide direct connectivity to Market Yard (the largest wholesale market for food grains, vegetables, fruits, and flowers), Rajiv Gandhi Zoological Park, Bharati Vidyapeeth Deemed University, and major residential areas such as Dhankwadi, Padmavati, Balaji Nagar, and Bibewadi. At Katraj, it will integrate with the PMPML bus depot, Katraj–Kondhwa Road, and Katraj Bypass Road linking to the Mumbai–Bengaluru Highway.
- The contract for Detailed Design Consultancy (DDC) services for the underground stations has been awarded, and the design work is presently in progress.
- Proposal initiated for addition of two new Stations, one at Balaji Nagar and one at Bibewadi.

THANE INTEGRAL RING METRO

Physical Progress	1.00%
Financial Progress	0.021%

Route Map

- The Thane Integral Ring Metro Project was approved by the Government of India on 4th September 2024 and by the Government of Maharashtra on 7th October 2024. The Hon'ble Prime Minister, Shri Narendra Modi laid the foundation stone on 5th October 2024. The project comprises 22 stations (20 elevated and 2 underground) over a total length of 29 km (26 km elevated and 3 km underground), with an estimated cost of ₹12,200.10 crore.
- Preliminary works, including utility mapping (GPR), UAV survey, and geotechnical investigation, have commenced.
- Topographic survey and alignment design are in progress; alignment for 21 km (out of the total 29 km) has been finalised for the Viaduct Package-1 tender.
- The Detailed Design Consultancy (DDC) tender for six elevated stations has been awarded.
- Environmental Impact Assessment (EIA) and Social Impact Assessment (SIA) tenders have been awarded, and work is ongoing.
- Appointment of the General Consultant is under process.
- A dedicated site office has been established in Thane.
- A tripartite MoU was signed between the Government of Maharashtra, the Government of India, and Maha Metro on 18th March 2025.
- Ministry of Housing and Urban Affairs (MoHUA) issued the Gazette Notification confirming the alignment of the project.
- A consultant has been appointed for land acquisition, and the acquisition process has commenced.
- Preparations for the invitation of bids for civil and systems contracts have begun, with Notices Inviting Tender (NITs) scheduled for financial year 2025–26.

Way Forward of the Project:

- The Thane Integral Ring Metro will integrate with multiple transport systems, The proposed suburban Kopri Railway Station (IR Broad Gauge Line) at New Thane Metro Station, Mumbai Metro Line 4 at Raila Devi and Dongripada, TMT bus stands at Wagle Circle and Lokmanya Nagar, Mumbai Metro Line 5 at Balkum Naka and Thane Railway Station and CIDCO bus stand at Thane IR Broad Gauge Station. These connections will enhance multimodal integration and provide feasibility for future extensions to prominent areas.
- Thane is strategically connected to Greater Mumbai, Kalyan, Vasai-Virar, and Bhiwandi. Several major highways, including the Mumbai–Agra Road (NH-3), Mumbai–Pune–Bengaluru Road (NH-4), Eastern Express Highway, and Ghodbunder Road, traverse the city. The metro project is expected to serve as a key foundation for future expansion in these regions.
- The proposed alignment passes through Kasarvadavali, Waghbil, and Waterfront areas, which are emerging hubs for high-rise developments and IT/ITES parks. These zones are rapidly transforming into major employment centres within the Mumbai Metropolitan Region (MMR). The metro extension in this corridor is expected to catalyse further urban development and economic growth.

PUNE METRO PHASE II

- Detailed Project Report (DPR) for Line 2A (Vanaz to Chandani Chowk, 1.12 km) and Line 2B (Ramwadi to Wagholi/Vitthalwadi, 11.63 km) was recommended in the PIB meeting held on 11th March 2025.
- DPR for Line 4 (Kharadi–Hadapsar–Swargate–Khadakwasla, 25.52 km) with a spur line from Nal Stop to Warje–Manik Baug (6.12 km) was approved by the State Cabinet on 14th October 2024 and subsequently forwarded to the Government of India. Inter-ministerial consultation has been completed, and the PIB meeting is awaited.
- DPR for Hadapsar–Loni Kalbhor (11.10 km) and Hadapsar–Sasvad Road (5.57 km) metro lines was approved by Pune Municipal Corporation (PMC) and submitted to the Government of Maharashtra on 24th February 2025.
- DPR for the Bhakti Shakti–Mukai Chowk–Wakad–Nashik Phata–Vallabh Nagar–Chakan (42.26 km) metro line was under finalisation as of 31st March 2025.

4. OPERATIONAL HIGHLIGHTS

Nagpur Metro Phase I

- Nagpur Metro continued to make significant advancements in urban transportation during financial year 2024-25, supported by robust infrastructure and increasing ridership. The system now comprises 37 operational stations, one Operational Control Centre (OCC), two rolling stock depots, two receiving substations (RSSs), two traction substations (TSSs), and 40.02 km of mainline section.
- 2.69 crore passenger journeys were recorded. This represents a 5% increase in ridership over the previous year.
- Digital payment modes (POS, UPI, and NCMC cards) accounted for 45% of collections.
- Indora Square Metro Station was commissioned on 20th December 2024 and received positive commuter response.
- Services operated at a headway of 10 minutes during peak hours (08:00–20:00) and 15 minutes during non-peak hours. The fleet of 18 trains runs between 06:00 and 22:00, achieving an average punctuality of 99.89%.

Pune Metro Phase I

- Average daily ridership grew from 79,407 in April 2024 to 1,44,572 in March 2025, reflecting an 82% increase.
- From 26th January 2025, operating hours were extended by one hour, with last services departing at 23:00.
- On Anant Chaturdashi (17th September 2024), round-the-clock services were operated, resulting in a record ridership of 3,46,633 passengers.
- Pune Metro achieved its highest monthly ridership of 49,66,969 passengers in January 2025.
- From 1st to 8th March 2025, in observance of International Women's Day, a special discount of ₹100 on a "One Pune" card was offered to women commuters. The initiative received an enthusiastic response, with 2,300 cards purchased during the campaign.
- Additional entry and exit points—namely EE-04 at Bopodi Station; EE-02 and EE-03 at Deccan Gymkhana Station; EE-01 and EE-03 at Chhatrapati Sambhaji Udyan Station; EE-03 at PMC Station; and EE-03 at Kalyani Nagar Station—were opened for passenger use on 15th June 2024.

Navi Mumbai Metro Line I

- Average daily ridership increased from 10,304 in April 2024 to 16,271 in March 2025, representing a growth of 63%.
- On Ijtema (2nd February 2025), 27 additional revenue trips and 12 supplementary trips beyond regular service hours were operated, resulting in a record ridership of 72,895 passengers.
- From 20th January 2025, services were reorganized to operate at 10-minute intervals during peak hours and 20-minute intervals during non-peak hours. This initiative enhanced passenger convenience, improved service frequency, and optimized the efficiency of the metro network.
- A digital Operations and Maintenance (O&M) platform, the Dot Net portal, was implemented for the effective management of NMML-1.

5. ROLLING STOCK

Nagpur Metro Phase I

Optimized Manpower Deployment: Scheduled and corrective maintenance activities are being managed effectively with an optimized staffing level that is below the Ministry of Housing and Urban Affairs (MoHUA) benchmark of 1.25 persons per car.

Train Maintenance on Under Floor Lifting System at Hingna Depot

Energy Efficiency Performance:

- **Average Specific Energy Consumption (SEC)** was approximately 47.5 units, significantly better than the prescribed benchmark of 60 units and representing a 1% improvement over the previous financial year.
- **Average Regenerative Braking Efficiency** reached 31% of total energy consumption, marking a 2.3% improvement compared to the previous financial year.

Pune Metro Phase I

- During financial year 2024–25, three trainsets were received from M/s TRSL and placed at the Hill View Park Car Depot. With this addition, a total of 32 out of 34 trainsets for the Pune Metro project have been delivered. Currently, 18 trainsets are housed and maintained at the Hill View Park Car Depot, while the remaining 14 are stationed at the Range Hill Depot. All 32 trainsets are in active revenue service as of March 2025.
- TRSL-manufactured trainsets are presently operating across a total network length of 33.28 km on two corridors: 17.53 km on Reach 1 + Reach 4 (PCMC to Swargate, underground) and 15.75 km on Reach 2 + Reach 3 (Vanaz to Ramwadi). Operations are supported by a CBTC signalling system, with trains running at a speed of up to 80 kmph.
- Comprehensive Annual Maintenance Contracts (CAMC) for key machinery and plant, including the Automatic Wash Plant, Pit Wheel Lathe, Unfloor Lifting System, Mobile Lifting Jack, Battery-Operated Rail-cum-Road Vehicle (RRV), Multifunction Workstation, Bogie Turntable, and Bogie Test Machine, were finalized during financial year 2024–25.

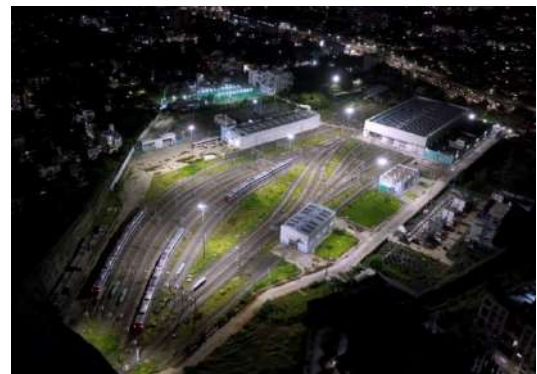

Hill View Park Car Depot

The Hill View Park Car Depot, covering approximately 12.22 acres, is located adjacent to Vanaz Metro Station in the Kothrud area. It serves as both a stabling and maintenance depot, with integrated workshop facilities.

Key Facilities:

- 2 Inspection Bay Lines (IBL) for inspection and maintenance of three-car rolling stock, including a multifunction platform at IBL-2.
- 2 Repair Bay Lines (RBL) with embedded tracks connected to a Bogie Turntable for heavy and light repairs.
- 11 Stabling Bay Lines (SBL) capable of stabling and cleaning 22 trains in three-car configurations.
- 1 Pit Wheel Lathe (PWL) line for wheel reprofiling.
- 1 Automatic Wash Plant (AWP) for exterior cleaning of trains.
- Engineering Train Unit (ETU) for housing, inspection, and maintenance of Catenary Maintenance Vehicles (CMVs) and other rail vehicles.
- 3,00,000-litre water tank for depot operations.

Hill View Park Car Depot

- Battery shunter for moving non-powered trains within the depot.
- Bogie Turntable for shifting rail car bogies between tracks.
- Pit Jack for lifting three-car trainsets, bogie removal, and underframe inspections.
- Multifunction platform for inspection and maintenance of roofs, sides, and underframes.
- Rail-cum-Road Vehicle (RRV) with rerailing equipment (RRE) for emergency rescue and rerailing.
- Mobile lifting jack for individual or full three-car trainsets.

Range Hill Depot

The Range Hill Depot, covering approximately 32.84 acres, is located near Shivaji Nagar Metro Station. It also serves as a stabling and maintenance depot with full workshop capabilities.

Key Facilities:

- 3 Inspection Bay Lines (IBL) with multifunction platform at IBL-1.
- 4 Repair Bay Lines (RBL) with roof access and embedded track connections to a Bogie Turntable for heavy and light repairs.
- 21 Stabling Bay Lines (SBL) for stabling and cleaning of trains.
- 1 Automatic Wash Plant (AWP) for exterior cleaning of trains.
- 1 Pit Wheel Lathe (PWL) for in-situ wheel profiling.
- Engineering Train Unit (ETU) for housing, inspection, and maintenance of CMVs and other rail vehicles.
- Dedicated shunting neck for internal train movements.
- Underground water tank (6,50,000-litre capacity) for depot operations.
- Battery shunter for internal movement of non-powered trains.
- Bogie Turntable for bogie transfer across tracks.
- Pit Jack for lifting three-car trains, bogie removal, and underframe inspections.
- Multifunction platform for roof, side, and underframe inspections.
- Test track of 895.5 metres and 811.106 metres for train testing.
- Rail-cum-Road Vehicle (RRV) with rerailing equipment (RRE) for rescue operations.
- Mobile jack for lifting single or three-car trainsets.
- EOT crane in RBL and IBL for replacement of heavy equipment during maintenance.
- Battery-operated bicycles for movement within depot premises.

6. TRACTION & POWER SUPPLY

Nagpur Metro Phase I

- SCADA works at the Operations Control Centre (OCC) in the Hingna depot were commissioned.

- A total of 34 IGBT-based dynamic reactors were commissioned at various Auxiliary Substation (ASS) and Receiving Substation (RSS) locations, enabling the system to maintain an overall power factor of consistently and automatically ≥ 0.98 .
- The low-tension (LT) network at Indora Metro Station under Nagpur Metro Phase I was successfully commissioned.

OCC SCADA

Nagpur Metro Phase II

- Tender documents for both the 25 kV overhead equipment (OHE) and power supply systems were prepared, and contracts were awarded to the most responsive and qualified bidders through open competitive bidding in accordance with the company's and funding agency guidelines.

Standardization of Traction Systems Specifications in Metro Rail Projects

- Under the Make in India initiative for MoHUA, the "Standardisation / Indigenisation of Electrical and Electromechanical Components of the Traction System" document was prepared and signed by committee members from various metro projects. The final document has been submitted to MoHUA.

Pune Metro Phase I

- The 25 kV AC ROCS and six Auxiliary Substations (ASS) on the Civil Court–Swargate underground section were commissioned.
- Two shunt reactors were successfully commissioned—one each at Vanaz RSS and PCMC RSS. In addition, 19 Dynamic Power Factor Compensator (DPFC) panels were installed across the Metro station Auxiliary Substations. These measures have enabled the achievement of a power factor exceeding 0.98 at both PCMC and Range Hill RSS, resulting in a significant reduction in monthly electricity costs.

7. SIGNALLING & TRAIN CONTROL SYSTEM

Pune Metro Phase I

- The Back-up Control Centre was commissioned and made ready for inspection by the Commissioner of Metro Railway Safety (CMRS).

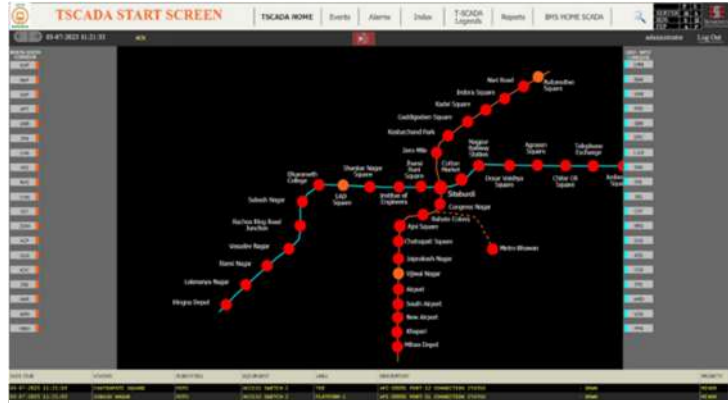

Back-up Operational Control Centre View at Range Hill Depot

8. TELECOMMUNICATIONS

Nagpur Metro Phase I

- The telecommunication system at Indora Chowk Metro Station was commissioned and is now operational for revenue service.
- T-SCADA and centralized BMS have been implemented for enhanced monitoring and efficient maintenance of station systems.

Visual Representation of TSCADA screen in BOCC, Metro Bhavan

Pune Metro Phase I

- The Company continued its commitment to fostering start-up initiatives and innovations. In July 2024, in collaboration with MIT-WPU, the Company conducted the CCTV Video Analytics Hackathon 2024 to develop AI/ML-based solutions aimed at enhancing the safety and operational efficiency of metro stations. The event witnessed active participation, with 99 teams (524 students) competing in the academic track and 29 companies participating in the professional track.

Video Analytics Hackathon 2024 – Certificate Distribution

9. STATION ELECTRICAL & MECHANICAL (E&M) SERVICES

Nagpur Metro Phase I

- The Building Management System (BMS) was commissioned at Automotive Square, Nari Road, Indora Square, Gaddigodam Square, Kadvi Chowk, and Kasturchand Park stations.
- E&M works for the second entry at Prajapati Nagar and Gaddigodam stations were completed.

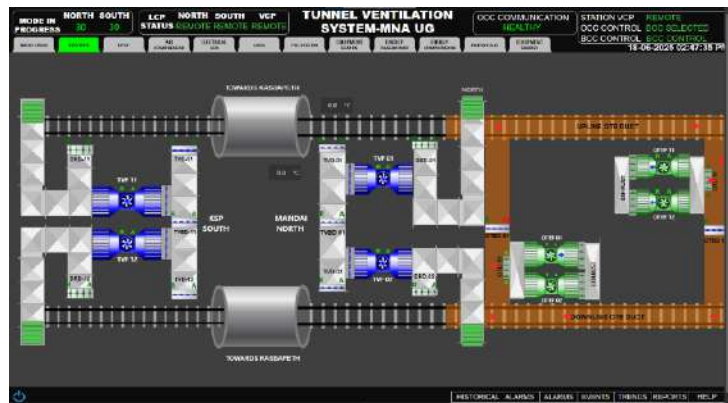
Building Management System Dashboard of Automotive Square Metro Station

Pune Metro Phase I

- Electrical and Mechanical systems for three underground stations were commissioned.
- The lighting control system was commissioned for centralized monitoring and control from the Station Control Room (SCR), facilitating efficient lighting operations.
- The Building Management System was commissioned for two elevated stations of Pune Metro.
- The Tunnel Ventilation System (TVS) was commissioned for three underground stations—Kasba Peth, Mandai, and Swargate—with SCADA integration implemented at both the local station level and the Operations Control Centre (OCC).
- Similarly, the Environmental Control System (ECS) SCADA was commissioned for the same three underground stations, with integration at both the local and OCC levels.

Illuminated façade of Mandai Metro Station Entry

The Tunnel Ventilation System SCADA

10. AUTOMATIC FARE COLLECTION (AFC) SYSTEM

Nagpur Metro Phase I

- WhatsApp ticketing was launched on 18th June 2024 to promote the digital payment and enhance passenger convenience.

Pune Metro Phase I

- The NCMC-compliant non-KYC card was launched on 7th October 2024, enabling commuters to obtain the Pune Metro Card without the need for documentation. A total of 17,999 such cards were sold during financial year 2024–25.
- Wall-mounted, unmanned Digital Ticket Vending Machines were commissioned to reduce the manpower requirements at Ticket Office Machines (TOM) and Excess Fare Offices (EFO).
- Targeted social media campaigns promoting digital payment methods for ticketing resulted in digital payment adoption exceeding 75%.

Launching of NCMC Compliant 'One Pune' Metro Card

11. SOLAR POWER INITIATIVES FOR ENERGY SAVINGS

Nagpur Metro Phase I

Renewable Energy: Solar

- A total of 1500 kWp of Solar PV capacity have been installed at Hingna & Mihan Depots, leading to total solar PV installation to 5956 kWp across 24 metro stations and two depot buildings. As of financial year 2024–25, renewable energy generation of 46.22 lakh units has been achieved.
- An additional 4.0 MWp Solar PV capacity is under various stages of implementation.

Roof Top Solar PV Panels on Hingna Depot Inspection Building

Pune Metro Phase I

- A total of 1.2 MWp of Solar photovoltaic (PV) systems were commissioned across four elevated stations, thereby increasing the cumulative installed solar capacity to 5.3 MWp. During financial year 2024–25, these systems generated more than 63.3 lakh units of electricity.

12. NON-FARE BOX REVENUE

The Company has implemented a wide range of initiatives to enhance Non-Fare Box Revenue in both Nagpur and Pune, supplementing fare box collections and contributing to long-term financial sustainability. The major revenue streams include commercial development, co-branding, advertisements, train wrapping, PPP-based projects, and government-enabled unique initiatives.

Property Development (PD) and Retail Spaces

Nagpur Metro Phase I:

- Tenders have been awarded for the development of parking and commercial facilities on land adjacent to Airport Metro Station and on land at Kh. No. 98 and 100(P), Mz. Dhantoli, near Sitaburdi Interchange Metro Station.
- An agreement for the operation, maintenance, and transfer of the Convention Hall at Airport–South Metro Station has been executed for a period of five years.
- Within metro stations, Property Business (PB) spaces have been classified as Small PB Spaces (below 100 sq. m.) and Large PB Spaces (above 100 sq. m.). Of these, 34 Small and 21 Large PB Spaces have been leased, including one large space leased to the Directorate of Information Technology, Government of Maharashtra.

Pune Metro Phase I:

- Dedicated property development floors for retail activities have been incorporated into station designs at locations such as Bhosari (Nashik Phata) and Vanaz. Additional concourse-level retail spaces are being developed and awarded through open tenders.
- A tender for PB spaces up to 1,000 sq. ft. was floated, and six spaces have been awarded.
- Standalone property development projects are planned on metro lands at Swargate, Civil Court Interchange, Hill View Park Car Depot (Kothrud), and Range Hill Depot (Shivajinagar). These

projects will be undertaken under PPP models, generating upfront premiums and fixed/variable revenue shares. The tender for the Swargate MMTH Building has already been floated.

Co-Branding Rights of Metro Stations:

Nagpur Metro Phase I:

- Co-branding rights for three metro stations have been awarded till March 2025.

Pune Metro Phase I:

Co-branding rights are being offered for 10 stations in Phase I. Rights for six stations—Nal Stop, Garware, Phugewadi, Pune Railway Station, Ruby Hall, and Kalyani Nagar—have already been awarded.

Train Wrapping Rights:

Nagpur Metro Phase I:

- Train wrapping advertisement rights have been awarded for 13 trains.

Pune Metro Phase I:

- With 29 train sets now available, tenders for wrapping rights on 20 train sets are being floated as separate packages.

Advertisement Rights at Metro Stations, Videowalls & Median Beautification:

Nagpur Metro Phase I:

- Licensing rights for advertisements have been awarded through open tenders, covering 18 metro stations, four gantries, one video wall, median beautification projects, and external advertisements on 11 stations.

Pune Metro Phase I:

- With the entire corridor operational, tenders for advertisement rights inside and outside stations have been floated. In addition, tenders for median beautification were awarded, with work completed on the PCMC–Khadki stretch and nearing completion on the Vanaz–Ramwadi stretch.

Additional Surcharge on Stamp Duty

Nagpur Metro Phase I:

- In line with the DPR, a 1% additional stamp duty surcharge on property transactions within the city was introduced. Vide notification dated 30th June 2016, the Government of Maharashtra declared Nagpur Metro a vital urban transport project, enabling collection of this surcharge on behalf of the company.

Pune Metro Phase I:

- Vide Gazette notifications dated 29th October 2013 and 23rd December 2016, followed by a notification dated 10th May 2018, the Pune Metro Rail Project was also declared a vital urban transport project. Collection of a 1% surcharge commenced on 8th February 2019.

Premium on Additional FSI in TOD Zone

Nagpur Metro Phase I:

- As the first metro project in India to adopt TOD from the DPR stage, Nagpur Metro shares the premium on additional FSI equally with the planning authority (Nagpur Improvement Trust/Nagpur Municipal Corporation). The company receives 50% of the proceeds.

Pune Metro Phase I:

- Vide notification dated 8th March 2019, the TOD policy was issued for Pune Municipal Corporation. Premium collected on additional FSI is shared equally between the company and the planning authority.

General Consultancy works for Property Development

With view to maximise the revenue, provide financial advisory, marketing of projects, assisting in MMI and providing transaction advisory services, the company has floated tender for General Consultancy work for Property Development.

13. EXTERNAL PROJECTS

The Company is executing works on behalf of various agencies, as detailed below:

Public works Department (PWD) under Central Road Fund (CRF)

- Improvement of Traffic Congestion at Futala Lake Road and construction of concrete road with Viewing Gallery in Nagpur.
- Executing ROBs and RUBs at four different level crossing locations under the Setu Bandhan scheme. Two ROBs are located in Amravati district on the Amravati–Narkhed section, while the other two are in Nagpur district. Construction is currently in progress.
- Construction of Subway at Zero Mile across Old NH-7 in Nagpur City.

National Highway Authority of India (NHAI)

- Construction of Metro Viaduct-cum-4-Lane Flyover under the Nagpur Metro Rail Project (Reach-2), spanning from Automotive Square (km -0.706) to Gaddigodam Square (km 4.735) along NH-44 in Nagpur, Maharashtra. The total length of the project is 5.741 km and it was executed on a deposit work basis. It was inaugurated by Union Minister Hon'ble Shri Nitin Gadkari on 5th October 2024

City and Industrial Development Corporation (CIDCO)

- Operation and Maintenance of Navi Mumbai Metro Line 1.

The company is also engaged in the following initiatives:

- Comprehensive mobility plan (CMP), Detailed Project Report (DPR) for 38 km MRTS corridor and Detailed Project Report for 28 km long NHAI flyover at Aurangabad. (Submitted to Aurangabad Smart City Development Corporation).
- Detailed Project Report for Metro Neo MRTS project at Warangal of 15.5 km. (Submitted to Government of Telangana).
- Detailed Project Report of Nashik Metro Neo Project of 33 km. (Approved by Government of Maharashtra and under consideration at Government of India).
- Comprehensive Mobility of Nagpur Metropolitan Region. (Final Report under preparation).
- Comprehensive Mobility Plan of Pune Metropolitan Region. (Final Report under preparation).
- Comprehensive Mobility Plan of Nashik City (Final Report under preparation).

14. SAFETY INITIATIVES

The company remains firmly committed to ensuring the highest standards of safety, health, and environmental protection across all its projects. The organisation's approach integrates strict compliance with the Safety, Health, and Environment (SHE) Manual in all contracts, ensuring safe execution of works with minimal disruption to the public.

Safety Measures for Construction Activities

Construction activities are undertaken within barricaded zones with strict access control. Emergency Response Teams (ERTs) have been formed for each reach and remain on constant readiness. Roads are promptly restored and opened to traffic upon completion of works. Standard traffic signages have been deployed throughout the metro corridors to ensure safe vehicular movement.

Training and Awareness

Specialised training programmes were conducted for crane operators, riggers, heavy equipment operators, and traffic marshals. Behaviour-Based Safety Training and counselling sessions on critical aspects such as working at heights, public safety, and traffic safety were also undertaken. Monthly theme-based mock drills—including fire and electrocution scenarios—were organised to reinforce preparedness.

Monitoring and Compliance

All lifting equipment is tested and certified by third-party experts every six months. Regular electrical inspections and colour-coded safety checks ensure adherence to safety protocols. Contractors were also encouraged to conduct weekly housekeeping drives and maintain hygiene at worksites and labour camps.

National Safety Week

The Fifty-Fourth (54th) National Safety Week was celebrated from 4th to 10th March 2025 with activities such as safety quizzes, competitions, and awareness campaigns, demonstrating strong commitment to safety culture. Outstanding contributions were recognised through awards and certifications. Earth Day and National Fire Service Day were also actively observed.

Worker Welfare

The company introduced an insurance scheme for construction workers, underscoring its commitment to employee well-being. Medical initiatives, including eye-testing camps, AIDS awareness programmes, and blood donation drives, were also organised across multiple work sites.

Through these sustained efforts, the company continues to strengthen its safety culture, ensuring the well-being of its workforce and the community while maintaining operational excellence.

Safety Measures & Initiatives in O&M

The company has implemented a range of safety measures and initiatives to strengthen passenger security and enhance system reliability. The following key actions were undertaken during financial year 2024–25:

- **Safety Mock Drills**

- Regular safety mock drills and training sessions were conducted to ensure preparedness of metro staff for emergency situations. These exercises, organised by the Operations and Maintenance (O&M) departments in coordination with the Safety and Training Department, covered scenarios such as pantograph entanglement, axle lock, derailment, passenger evacuation from trains on the mainline, train-to-train coupling, lift rescue, and firefighting at stations.

- Between April 2024 and March 2025, a total of 80 mock drills were conducted with the participation of 1,676 staff members from Rolling Stock, E&M, Power Supply Installation (PSI), Overhead Equipment (OHE), Signalling and Telecom, Track, Civil, and Operations departments.

Use of yard hydrant for extinguishing fire.

Lifting of train for Re-railing.

• Joint Safety Meetings

- The Safety Department conducted 18 joint safety meetings involving project, operations, and maintenance teams. These meetings reviewed safety performance, critical parameters, and potential hazards. They also included updates to safety policies, compliance targets, and emergency response plans. Emphasis was placed on continuous training and compliance, with participants sharing best practices and addressing concerns. Action points were assigned for follow-up to ensure accountability.

• National Safety Week Campaign

- As part of the National Safety Week Campaign, Maha-Metro undertook several initiatives to promote safety awareness among workers, staff, and passengers. Activities included Safety slogan competitions, Display of safety messages on Passenger Information Display Systems (PIDS) and Train Saloon LCDs, CPR training seminars and staff health check-up camps, Mega mock drills, and On-site spot quizzes.
- The campaign helped reinforce adherence to safety protocols, minimize risks, and cultivate a strong culture of accident prevention.

• Fire Safety Audits

- Regular fire safety audits were conducted jointly by the E&M, Civil, and Safety Departments to ensure that premises were well equipped for prevention, detection, and response to fire emergencies. The audits focused on Fire detection and alarm systems, Fire suppression systems, Emergency exits and evacuation routes, Electrical safety, Fire safety signages, and Inspection of high-risk areas.
- Findings and observations from these audits were systematically addressed by the concerned departments.

• Station and Train Audits

- Comprehensive safety audits of stations and trains were conducted on a regular basis through collaborative inspections by officers from Signalling, Rolling Stock, Civil, E&M, Telecom, Operations and Safety Departments. Observations and recommendations from these audits were acted upon promptly to maintain high standards of safety and operational efficiency.

• Train Operator Monitoring, Inspection, and Grading

- Given that train operations under the Nagpur Project are outsourced, Maha-Metro deployed 12 experienced in-house staff and officers to monitor, inspect, and grade the performance of 95 train operators. Grading and counselling were carried out by nominated senior supervisors and officers. Data from these monitoring and inspection exercises were analysed by the Crew Audit Team to enhance safety measures, improve operational efficiency, and ensure compliance with service standards.

Training in O&M

The company has broadened its scope to strengthen the professional development and training of employees across diverse functional domains. To meet operational requirements, the organization recruits both experienced professionals and fresh talent from the open market, while also engaging outsourced personnel through external agencies for roles in Operations and Maintenance as well as the Project Wing.

After the training, competency certificates are being issued & monitored in case of refresher training or re-training. These requirements are uniformly applicable to all categories of employees.

Training activities are organized into three broad categories:

- Initial Training: Introduction & system training (role-specific theory and practical modules), and on-the-job training.
- Refresher Training: Conducted prior to the expiry of competency certificates, with a focus on safety protocols, key operational procedures, and learnings from past incidents.
- Specialized Training: Includes specific equipment training from manufacturers, emergency response.

Trainings Conducted in financial year 2024–25

S. No.	Department	Pune Metro		Nagpur Metro	
		Total Participants Trained	Total Man Hours	Total Participants Trained	Total Man Hours
1	Operations Inhouse	77	1001	717	4114
2	Maintenance Inhouse	25	4923	156	2205
3	Outsourced Staff	194	33331	108	8824
4	FMS staff	2656	7968	-	
Total		2952	47223	981	15143

The effectiveness of any metro system is directly linked to the capability, preparedness, and continuous professional growth of its workforce. Company's comprehensive training framework—covering initial, refresher, and specialized programs—ensures compliance with regulatory standards while fostering a culture of safety, professionalism, and service excellence. With 2952 personnel trained in Pune Metro & 981 personnel trained in Nagpur Metro across Operations, Maintenance, and Outsourced categories during financial year 2024–25, accounting for over 62366 Total Man hours, the organization reaffirms its commitment to equipping its workforce with the skills and knowledge required to deliver world-class metro operations.

15. MULTIMODAL INTEGRATION

The effectiveness of any public transit system—particularly Metro Rail Transit—depends significantly on the availability of efficient, accessible, user-friendly, affordable, and environmentally sustainable first- and last-mile connectivity. Maha Metro is committed to providing a safe, efficient, reliable, and eco-friendly transport system for the city, in coordination with the Nagpur Municipal Corporation (NMC), Pune Mahanagar Parivahan Mahamandal Ltd (PMPML) and other transport authorities. This vision is being advanced through a robust multimodal integration strategy, designed to ensure seamless, hassle-free travel for commuters from origin to destination.

The primary objective is to develop a sustainable and comprehensive public transportation ecosystem that integrates with a resilient feeder network. The following initiatives were undertaken during financial year 2024–25 to strengthen multimodal integration:

Nagpur Metro Phase I

First- and Last-Mile Connectivity Enhancement

The company has collaborated closely with the NMC, which operates the city bus services, and has also engaged private operators through Memorandum of Understanding (MoUs) to provide feeder services via e-rickshaws and e-scooters. Special attention has been given to densely populated and congested areas to improve accessibility.

• NMC Feeder Bus Services

- In financial year 2024–25, four new dedicated feeder routes were introduced in consultation with NMC and other stakeholders. This initiative increased the network to eight rationalized feeder routes and seven new feeder routes.
- The company continues to engage in stakeholder consultations to promote public transport and encourage a modal shift in citizens' commuting habits. These routes are designed to address the mobility requirements of both residential and commercial catchment areas.

Inauguration of Feeder Bus Service at Symbiosis Institute of Technology

• E-Rickshaw Feeder Service

- A private operator currently manages a fleet of 90 e-rickshaws, with charging stations installed at Subhash Nagar and Airport South Metro Stations. Plans are underway to expand this app-based service across the city in a phased manner.

• E-Scooter Feeder Service

- Through a Memorandum of Understanding, an app-based service provider has been onboarded. The service will initially operate from eight stations with a fleet of 40 e-scooters and will be expanded across the city in phases.

• Shared Auto-Rickshaw Feeder Service

- A proposal to connect metro stations through shared auto-rickshaw services—based on fixed fares across distance slabs—was approved by the Regional Transport Authority (RTA), chaired by the

District Collector, in financial year 2023–24. During financial year 2024–25, the service was extended to Ajni Square Metro Station, increasing coverage to 21 stations. Additional areas have also been identified for future service extensions.

Proposed Maha Metro Feeder Service

- In a major step towards enhancing first- and last-mile connectivity, Company has resolved to operate its own feeder bus service with a fleet of 300 buses. The Detailed Project Report (DPR), covering both bus procurement and supporting infrastructure development, is at its final stage.
- A total of 71 dedicated feeder routes have been identified, based on the following criteria:
 - i. Areas with inadequate NMC bus coverage.
 - ii. Low Earnings per Kilometre (EPKM) routes.
 - iii. Avoidance of parallel routes with other transit systems
- This initiative forms part of a broader effort to strengthen accessibility along both Phase I (operational) and Phase II (under construction) metro corridors. In addition to buses, 10-seater battery-operated electric vehicles (e.g., Tata Magic) are proposed for use in congested areas with narrow road widths to improve connectivity to metro stations.

Common City Mobility App

- Nagpur city bus services are operated by NMC. NMC has appointed M/s Chalo Mobility Pvt. Ltd. as its Intelligent Bus Transport Management (IBTM) operator, which manages the “Chalo” app providing ticketing and real-time bus information.
- The company has taken the initiative to introduce a Common City Mobility App, which will integrate ticketing and provide real-time information for both metro and city bus services. In subsequent phases, the platform will also include feeder services and Intermediate Public Transport (IPT) systems, offering commuters a unified and seamless digital experience.

Physical Integration

- The company has prepared conceptual plans, General Arrangement Drawings (GADs), and execution-level designs for physical integration at metro stations. Infrastructure to support connectivity has already been established at nearly all stations.
- While Multimodal Integration (MMI) measures in and around stations have been implemented by the company, responsibility for broader supporting infrastructure lies with agencies such as NMC, Nagpur Improvement Trust (NIT), the Public Works Department (PWD), and the National Highways Authority of India (NHAI). Active coordination with these agencies is ongoing to ensure the development of a city-wide MMI-compliant network.

Pune Metro Phase I

• PMPML Feeder Bus Services

- In financial year 2024–25, six additional dedicated feeder routes were introduced in coordination with PMPML and other stakeholders, bringing the total to 22 feeder routes with a fleet of 84 buses.
- Launch of a feeder bus service from Kalyani Nagar Metro Station to Magarpatta City, Hadapsar. The fare structure, ranging from ₹5 to ₹20, has been kept affordable to encourage public transport usage and reduce dependence on private vehicles.

• E-Bike Feeder Service

- An MoU was signed with the private operator to introduce an app-based e-bike service at multiple stations including PCMC, Sant Tukaram Nagar, Swargate, Ramwadi, and Vanaz. The e-bikes will be equipped with GPS tracking, charging, and battery-swapping facilities.

• E-Scooter Feeder Service

- An MoU enabled the launch of an app-based e-scooter feeder service connecting Anandnagar Metro Station and MIT-WPU Campus. A fleet of 30 scooters currently operates on this route, serving an average daily ridership of 180 commuters.

• Shared Auto-Rickshaw Feeder Service

- To further strengthen last-mile connectivity, a shared auto-rickshaw feeder service was approved by the Pune Regional Transport Office (RTO) in August 2023 and introduced at 18 metro stations across the Aqua and Purple Lines (Vanaz to Ruby Hall Clinic and PCMC to District Court stretches). Dedicated stands and fixed-route boards with fare details were installed to ensure systematic operations. The company continues to work with the RTO and auto unions to enhance service reliability.

Wayfinding and Innovative Signages

- Installation of 50 informative signboards (22x30) at high-footfall locations, displaying the nearest metro stations across 28 metro station areas.
- Rollout of the One Pune Smart Card (Non-KYC) in collaboration with large user groups.
- Introduction of Metro Mitra, with representatives deployed at 27 operational stations. Dedicated WhatsApp groups were created for each station to promote feeder services and provide real-time commuter support.
- A consultancy agency was empanelled through an MoU to conduct a market study and survey at and around metro stations. The study aims to assess passenger needs, demand patterns, challenges, and opportunities to enhance ridership and optimize feeder routes.

“One Journey, One App” – Information Integration

- Maha-Metro has taken the initiative to develop a Common City Mobility App, integrating ticketing services for both Pune Metro and PMPML bus services. The app will also provide real-time information for both systems. In subsequent phases, feeder services and Intermediate Public Transport (IPT) will be incorporated, thereby offering commuters a unified and seamless travel experience.

“One Journey, One Card” – Fare Integration

- In partnership with PMPML, the company is implementing a Common Mobility Card powered by RuPay. Initially applicable to Pune Metro and PMPML bus services, the card will eventually extend to other modes of transport and selected retail outlets. This initiative will provide commuters with a convenient, cashless, and integrated fare payment system.

16. ENVIRONMENT INITIATIVES

The company remains committed to implementing environmentally responsible and energy-efficient solutions in the planning, construction, and operation of its metro systems. Sustainability considerations are integrated into every stage of project execution, ensuring alignment with Indian Green Building Council (IGBC) norms, relevant statutory requirements, and international best practices.

Green Infrastructure and Certification

- All operational stations and depots of both the Nagpur and Pune Metro networks have been designed to achieve IGBC Platinum Rating. Sustainable design features include optimal building orientation, maximization of natural light and ventilation, installation of low-energy fixtures, and the use of eco-friendly materials.

Renewable Energy and Energy Efficiency

• Solar Power Integration

- Nagpur Metro: As of financial year 2024–25, rooftop solar installations across stations and depots have generated substantial renewable energy, contributing to a reduction in grid dependency and operational costs.
- Pune Metro: A total of 1.2 MWp solar photovoltaic (PV) capacity was commissioned across four elevated stations during financial year 2024–25, increasing the cumulative installed capacity to 5.3 MWp. These systems collectively generated over 6.33 million units of electricity.

• Energy Efficiency Measures

- Regenerative braking technology in rolling stock, energy-efficient lighting systems, and Building Management Systems (BMS) have been implemented to optimize energy use. Dynamic Power Factor Compensator (DPFC) panels installed across Auxiliary Substations have consistently maintained a power factor above 0.98, leading to significant reductions in monthly electricity bills.

Water Conservation and Management

• Rainwater Harvesting

- Both Nagpur and Pune Metro stations are equipped with rainwater harvesting systems to capture and recharge groundwater or reuse for non-potable purposes.

• Water-Efficient Fixtures

Low-flow taps, dual-flush systems, and water-efficient landscaping reduce overall consumption.

• Treated Water Reuse

On-site sewage treatment plants (STPs), including biodigester technology developed in collaboration with DRDO-DRDE, ensure complete reuse of treated water for flushing and landscaping. These systems operate without sludge generation and with minimal energy requirements.

Waste Management and Pollution Control

• Zero Discharge Policy

A zero-discharge policy ensures no untreated wastewater is released into the environment.

• Solid Waste Management

Waste segregation is enforced at source, with recyclable and organic waste processed separately in accordance with municipal regulations.

Environmental Monitoring and Management

• Environmental and Social Management Plan (ESMP)

An ESMP is implemented to mitigate potential environmental and social impacts during construction and operations, covering air quality, noise, waste, and community engagement.

- **External E&S Audit**

The company has engaged external E&S experts for Phase I to monitor compliance with the Environmental and Social Management Plan (ESMP) during construction and the first two years of operations. Independent reviews confirmed adherence to national regulations and international lending agencies standards. Monitoring for Phase I has been completed, with the final audit conducted in financial year 2023–24 for Nagpur Metro Phase I. To reinforce its commitment to sustainability, the company has initiated the engagement of external E&S experts for the Nagpur Metro Phase II.

- **ISO 14001 Certification**

Both Nagpur and Pune Metro systems maintain ISO 14001 certification for their Environmental Management Systems (EMS), ensuring structured monitoring, compliance, and continuous improvement.

Community Engagement and Awareness

- Environmental awareness campaigns, tree plantation drives, and green commuting promotions are regularly organized for commuters, employees, and contractors. Notably, in Pune Metro, environmental initiatives are combined with special public engagement programs, such as awareness campaigns during festivals and events, to enhance community participation.

17. CORPORATE COMMUNICATION

The Corporate Communication Department of the company organized a series of regular events aimed not only at strengthening Maha Metro's public presence but also at enhancing ridership. These initiatives were designed to actively engage with the citizens of Nagpur and Pune while disseminating key information about the Company's activities. Updates on progress, innovations, new projects, and other significant developments were regularly shared through print, electronic, and social media platforms.

The Citizen Outreach Programme emphasized both public engagement and collaboration with diverse stakeholders. These initiatives complemented the department's broader range of activities, campaigns, and events, all of which were intended to strengthen community.

Metro Samwad

Since its inception, the Company has organized approximately 800 Metro Samwad events. In the initial years, these events primarily focused on providing comprehensive information about the project. Following the dedication of the project to the nation, the emphasis shifted toward promoting ridership and raising awareness among various stakeholders of Nagpur Metro.

Metro Samwad events were held at colleges, schools, government and private offices, banks, hospitals, metro stations, and public spaces such as gardens. These sessions educated participants on topics including the benefits of using the Maha Card, fare discounts, and available ticketing options. Participants included members of educational institutions, residential societies, organizations, social groups, and other community representatives.

Community Engagement and Social Initiatives

- **Social Initiatives:** Activities such as blood donation camps and guided tours for underprivileged children were conducted.
- **Environmental Conservation:** On World Environment Day, more than 200 saplings were planted as part of the tree plantation drive.

- **Academic Engagement:** Schools and colleges regularly organized visits to Metro Bhawan, where students were provided insights into the project's implementation and operational stages, along with briefings on additional system features.
- **Celebratory Activities:** Birthday celebrations, family functions, and community gatherings were hosted at metro premises, promoting public interaction with the system.
- **Pulse Polio Campaign:** In collaboration with state government officials, polio vaccination booths were set up at all metro stations.
- **Health and Wellness Programmes:** Health check-up camps, awareness sessions, and yoga programmes were organized throughout the year, including special sessions on World Yoga Day.

18. HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

The Company recognises that Human Resource Management is a key driver of organisational growth. It aspires to assume a leading position in realising the vision of the Government of India and the Government of Maharashtra, while continuing to deliver enduring value to its stakeholders. Despite prevailing challenges, the company remains optimistic about the future and is committed to achieving sustainable growth.

The Company places strong emphasis on nurturing employees development by offering opportunities for both personal and professional growth. It remains committed to providing a workplace where individuals feel valued, supported, and motivated to contribute to organisational success.

Manpower

The company endeavours to attract and retain the best talent. Through strategic engagement and talent management initiatives, it has built a workforce capable of leveraging skills and expertise to foster a positive relationship with both commuters and colleagues.

As on 31st March 2025, the manpower strength of company is as follows:

S. No.	Employment Type	Nagpur Metro	Pune Metro	Navi Mumbai Metro Line-1	Thane Metro	Total Manpower
1	Regular	305	224	15	00	544
2	Contractual	150	127	30	00	307
3	Deputation	05	08	00	00	13
4	Re-employment	43	28	07	04	82
5	Consultant	16	02	00	02	20
Total		519	389	52	06	966

Recruitment

The recruitment process encompasses multiple levels of assessment to ensure the selection of candidates best suited to organisational culture and functional roles. To meet the requirements of time-bound projects and operations and maintenance of metro rail, the company recruits experienced personnel through lateral entry as well as fresh graduates from the open market on both regular and contractual terms.

Additionally, to address urgent requirements, personnel with proven technical expertise have been engaged on deputation, re-employment, or consultancy assignments for short durations.

Employment of Reserved Category

The company adheres strictly to the reservation roster in the recruitment process as per the guidelines issued by the Government of India for the State of Maharashtra. Through the reservation roster, the company ensures equal opportunity for SC/ST/OBC/EWS sections. The reservation percentages for publishing advertisements are as follows:

S. No.	Category	Executive (As applicable to all India)	Non -Executive (As applicable to Maharashtra State)
1	SC	15%	10%
2	ST	7.5%	9%
3	OBC	27%	27%
4	EWS	10%	10%

SC/ST/OBC/EWS candidates are exempted from application fees for all published advertisements by the company. A Liaison Officer (LO) has been appointed to address grievances of employees belonging to reserved categories, and a dedicated grievance register is maintained for this purpose. Issues are resolved on a priority basis through a structured mechanism.

As of 31st March 2025, there are 416 reserved category employees from SC/ST/OBC/EWS working in the organization, as detailed below:

S. No.	Project	No. of Employees
1	Nagpur Metro Rail Project	SC – 44, ST-21, OBC-135
		Total – 200
2	Pune Metro Rail Project	SC – 49, ST – 12, OBC - 139
		Total – 200
3	Navi Mumbai Metro Line-1	SC – 03, ST-00, OBC-13
		Total – 16
4	Thane Integral Ring Metro	SC – 00, ST-00, OBC-00
		Total – 00

Women Empowerment

The Company strives to ensure gender diversity in the workplace and provides equal opportunities for women across executive and non-executive positions. It takes proactive measures to maintain a safe, flexible, and supportive environment for female employees. To encourage women candidates, the company offers a special exemption from application fees in the recruitment process for all advertised positions. As of 31st March 2025, 95 women employees are employed in various projects within the company. The details are as follows:

S. No.	Project	No. of Women Employees
1	Nagpur Metro Rail Project	49
2	Pune Metro Rail Project	43
3	Navi Mumbai Metro Line-1	03
4	Thane Integral Ring Metro Rail Project	00
Total		95

Prevention of Sexual Harassment at the Workplace

The company is committed to ensure that all female employees are protected from any unwelcome behaviour, whether intentional or unintentional, or of sexual nature. Our objective is to foster a safe, happy, healthy and a congenial work atmosphere free from any form of sexual harassment. This commitment extends not only to female employees at workplace, but also to all women who may interact with the company in various capacities, including clients, visitors, vendors, interns, trainees, and probationers.

Company organises workshops and orientation programme at regular intervals for sensitising the employees with the provisions of the Act for employees and members of the Committee.

The company maintains a zero-tolerance policy towards sexual harassment at Workplace and adheres strictly to the provisions of the Sexual Harassment of Women at Workplace (Prevention, Prohibition, and Redressal) Act, 2013, and Rules framed thereunder. An Internal Committee (IC) is established to address and resolve any complaints of sexual harassment.

Internal Committee (IC) is in place for all works and offices of the Company to redress complaints received regarding sexual harassment. During the financial year 2024-25, the company had received one complaint on sexual harassment and the same was disposed of during the year.

Introduction of Dotnet:

To promote a paperless workflow, Company has started implementing “Dotnet” a web-based application designed to process the employee’s monthly claims/personal claims electronically. This electronic system facilitates seamless, efficient, and convenient record-keeping and movement of claims. This application will provide the platform, where employee can see their basic information, status of claims, reimbursement etc. on electronic gadgets and can submit request for any alteration in that. It will have emphasized the paperless working in organization and employees are not supposed to visit HR/Finance office in person which will save their time.

Implementation of E-Office:

In alignment with our commitment to efficiency, paperless operations, environmental sustainability, and to mitigate the need for storing extensive paper files that consume space and to ensure continuous workflow without delays, an office automation solution in the form of E-Office has been implemented. The E-Office system is currently operational, and appropriate training has been provided to all employees for the effective use of the E-Office software.

Enhanced Efficiency and Record Management:

To enhance efficiency and reduce paper usage, the company has adopted digital technology, incorporating online file movement through E-Office, Employee Self Service (ESS), Manager Self Service (MSS), and System Application and Product (SAP) systems. This approach minimizes paperwork and ensures that digital records are readily accessible in the computer system for long-term use.

19. OFFICIAL LANGUAGE

The official languages of the company are Hindi and English. However, correspondence with State Government Departments and Local State Bodies is also made in Marathi. At all metro stations, display boards and announcements use English, Hindi, and Marathi for the convenience of commuters.

To promote the official language, there is a dedicated Rajbhasha section headed by the General Manager (HR). Additionally, the company's website is also bilingual.

20. CODE OF ETHICS

Values are intrinsic to our lives; they enhance our character and the integrity of our beliefs. The company's organizational and personal values are aligned to benefit the society and communities in which it operates. The company's management practices and business conduct positively impact the country, localities, and communities it serves, and are in accordance with applicable laws. The Code of Values and Ethics is binding on all employees. Non-compliance may result in severe consequences, including action under the company's Conduct, Discipline, and Appeal Rules.

ETHICAL CONDUCT

Every employee of the company is expected to represent the organization with professionalism, honesty, and integrity, adhering to high moral and ethical standards. Such conduct should be fair, transparent, and perceived as such by external parties.

Each employee is responsible for implementing and complying with the Code of Conduct within their area of work. Failure to adhere to the Code may result in actions under the Conduct Rules. Employees are also expected to arrive punctually for their duties, maintain a sober demeanour, dress smartly, and follow established work ethics.

21. VIGILANCE

The Vigilance Department of the company is headed by the Chief Vigilance Officer, who reports directly to the Managing Director. Two Chief Vigilance Officers have been designated: one for the Nagpur Metro and Navi Mumbai Metro Line-1, and another for the Pune Metro. In alignment with the Central Vigilance Commission's emphasis on preventive vigilance, the Department has adopted this approach as a central focus area. Preventive vigilance serves as an effective mechanism to combat corruption by strengthening existing systems and introducing built-in checks that promote clarity, standardization, and transparency. The Department operates in strict compliance with the guidelines of the Central Vigilance Commission as well as the Company's internal policies.

22. RIGHT TO INFORMATION

The company has implemented the provisions of the Right to Information Act, 2005. A Centralized RTI Cell has been established, allowing any citizen of India to request information under the RTI Act. Designated officials, including a Public Information Officer (PIO), Assistant Public Information Officer (APIO), and First Appellate Authority, ensure that all RTI applications are processed in accordance with the Act's provisions.

During financial year 2024 – 25, the company received a total of 150 RTI applications, including 64 for the Nagpur Metro Rail Project and 86 for the Pune Metro Rail Project, as well as 11 First Appeals (5 in Nagpur and 6 in Pune). All the RTI applications and First Appeals were processed in accordance with the RTI Act. Additionally, 4 Second Appeals in Pune was filed against the company before the Central Information Commission (CIC)/State Information Commission (SIC).

23. CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

The Company remains committed to serving citizens and society by providing environmentally sustainable transport services. As the company is not generating any profits, it is not obligated under Section 135 of the Companies Act, 2013, and its applicable rules and schedules to allocate funds for Corporate Social Responsibility (CSR) activities.

However, on a voluntary basis, the company has constituted a CSR Committee comprising three Directors to ensure compliance with relevant provisions and requirements. The composition of the CSR Committee is detailed in the Corporate Governance Report, which is annexed to this report.

24. CONSERVATION OF ENERGY, TECHNOLOGY ABSORPTION AND FOREIGN EXCHANGE EARNINGS & OUTGO

In accordance with Section 134 of the Companies Act, 2013 and related rules, the following information regarding energy conservation, technology absorption, and foreign exchange earnings and outgo are provided below:

Technology Absorption in IT

- **Electronic Document Management System (EDMS)** - An in-house Electronic Document Management System (EDMS) has been developed to serve as a Common Data Environment (CDE) for Nagpur and Pune Metro projects. The system facilitates digital submission and approval of design documents, efficient document management, and streamlined workflows.
- **Property Management System** - An automated Property Management System has been implemented across the Nagpur and Pune Metro networks to streamline the management of station properties, lease agreements, and Non-Fare Box Revenue generation. The platform enables real-time reporting, efficient operations, and improved governance of commercial assets.
- **Procurement and Contracts (P&C) Dashboard** - A real-time dashboard has been introduced for the Procurement and Contracts Department to monitor the progress and status of ongoing contracts, ensuring transparency and efficiency in contract management.

Operations and Maintenance (O&M) Digitization and Smart Maintenance

The company has adopted digital solutions to modernize Operations and Maintenance (O&M) practices, ensuring seamless asset management, cost efficiency, and improved service delivery. Key initiatives include:

- **Mobile Maintenance Application:** A mobile-based application supports field teams by enabling real-time updates and improving operational efficiency.
- **E-Training Module:** A centralized e-learning platform provides interactive training content, quizzes, and competency assessments to enhance the skills and performance of O&M staff.

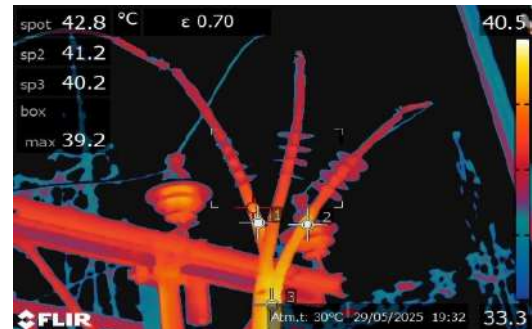
Customer-Centric Digital Platforms

- **QR-Based Customer Feedback System:** Deployed across metro systems to collect passenger feedback and suggestions. A dedicated initiative, in collaboration with the Toilet Seva app, enables QR code-based feedback on toilet services, promoting cleanliness and commuter convenience.
- **IT Services Survey Portal:** Developed to gather and analyze user feedback on IT-related services facilitating continuous improvement.

Technology Absorption in O&M Nagpur

- **O&M Digitisation and Smart Maintenance** - A first-of-its-kind digital platform, specifically designed for Indian metro systems, has been developed to modernise integrated operations and maintenance (O&M) activities. This digital solution streamlines asset management and maintenance workflows while minimising manual intervention. Built on an open-source, scalable architecture, the platform enables real-time analytics, thereby laying the foundation for predictive maintenance. This will eliminate reliance on COTS platforms, subscriptions, and licences, automate processes to reduce manual paperwork and errors, Optimise resource utilisation, including manpower, inventory, and time, provide dashboards to support faster and more informed decision-making & Establish a centralised data base for analytics.

- **Advanced Thermal Cameras for Predictive and Corrective Maintenance** - Thermal imaging has been deployed in Receiving Substations (RSS) and mainline Overhead Equipment (OHE) using advanced thermal cameras to support predictive and corrective maintenance. This approach enables the identification of hotspots, loose connections, and abnormal heating in electrical components without requiring shutdowns. Early fault detection through thermal imaging enhances system reliability, reduces unplanned outages, and ensures safe and efficient operation of the electrical network.

Thermal Imaging of Overhead catenary system and feeders to detect abnormal temperature

- **IGBT Dynamic Reactors** - The 132 kV, 33 kV, and 25 kV cable networks laid along the viaduct and between RSS and ASS contributed to an increase in leading kVAR. To address the requirement of improving power factor, 6,750 kVAR dynamic reactors were installed at RSS, TSS, and ASS on the low-voltage side. This initiative significantly improved the power factor and resulted in a reduction of electricity expenditure.
- **Performance Tracking** – Maha Metro Digital O&M platform (dotnet platform)-based software solution has been successfully developed and implemented to monitor key RAMS (Reliability, Availability, Maintainability, and Safety) parameters in the electrical system. This tool enables real-time performance tracking, comprehensive data analysis, and structured reporting. Its use has contributed to improved system reliability, reduced downtime, and more effective maintenance planning.
- **Building Management System (BMS)** - The implementation of the Building Management System (BMS) at metro stations has facilitated centralised monitoring and control of critical utilities, including HVAC, lighting, fire safety, and energy systems. This integration has improved operational efficiency, ensured better energy management, and enhanced passenger comfort and safety through automated and real-time system control.

Technology Absorption in Pune

- A pressure transmitter assembly was installed to monitor the pressure levels inside the gas cylinders of gas flooding systems for LT panels and transformers. This system enables monitoring both at the station level and at the Operations Control Centre (OCC), thereby strengthening safety and operational oversight.

GAS FLOODING CYLINDER'S PRESSURE					
PANEL NAME	CURRENT PRESSURE	HEALTHY RANGE	DROP IN 24 Hrs	DROP IN 7 DAYS	DROP IN 1 MONTH
MDR-01	12.8 bar	15 - 18 Bar	-0.1 bar	-0.5 bar	-2.1 bar
MDR-02	15.7 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.2 bar	-0.7 bar
EMDR-01	12.8 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.4 bar	-1.5 bar
EMDR-02	14.0 bar	15 - 18 Bar	-0.1 bar	-0.6 bar	-2.4 bar
MLP	12.7 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.5 bar	5.6 bar
FMPL	14.3 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.5 bar	-2.0 bar
PAP	10.5 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.6 bar	-1.5 bar
ESPP	15.2 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.4 bar	-1.0 bar
ACPP	14.4 bar	15 - 18 Bar	0.0 bar	-0.4 bar	-1.7 bar

Dashboard of Gas Flooding Monitoring System at Mandai Station

Foreign Exchange Earnings & Outgo

(₹ in lakhs)

S. No.	Particulars	FY 2024 – 25	FY 2023 – 24
1	Foreign Exchange Earnings	NIL	NIL
2	Foreign Exchange Outgo	7,284.40	24,635.77

25. CHANGE IN NATURE OF BUSINESS

During the year under review, there has been no change in the nature of company's business.

26. DETAILS OF SUBSIDIARIES, JOINT VENTURE & ASSOCIATE COMPANIES

The company does not have any subsidiary or associate companies as at the end of financial year under review and also as on date of this report.

27. MATERIAL CHANGES AND COMMITMENTS

There have been no material changes and commitments affecting the financial position of the company.

28. SIGNIFICANT AND MATERIAL ORDERS

No significant and material orders were passed by the regulators or any courts or tribunals impacting the going-concern status of the company and affecting its operations.

29. DEPOSITS FROM PUBLIC

The company has neither invited any deposits nor accepted or received any deposits from the public under Chapter V of the Companies Act, 2013.

30. DETAILS OF APPLICATION MADE OR ANY PROCEEDING PENDING UNDER THE INSOLVENCY AND BANKRUPTCY CODE, 2016 (31 OF 2016) DURING THE YEAR ALONG WITH THEIR STATUS AS AT THE END OF THE FINANCIAL YEAR

During the period under review, no applications were made, nor any proceedings are pending under the Insolvency and Bankruptcy Code, 2016.

31. DETAILS OF DIFFERENCE BETWEEN AMOUNT OF THE VALUATION DONE AT THE TIME OF ONE TIME SETTLEMENT AND THE VALUATION DONE WHILE TAKING LOAN FROM THE BANKS OR FINANCIAL INSTITUTIONS ALONG WITH THE REASONS THEREOF

During the period under review, no such cases have occurred.

32. PARTICULARS OF EMPLOYEES AND MANAGERIAL REMUNERATION

Disclosures pertaining to remuneration and other details as required under Section 197 of the Companies Act, 2013 and Rules made thereunder, are not applicable. Therefore, no statutory disclosure is required to be made.

33. PARTICULARS OF LOANS, GUARANTEES AND INVESTMENTS

During the year under review, the company has not:

- given any loan to any person or other body corporate;
- given any guarantee or provided security in connection with any loan to any other body corporate or person; and
- Acquired by way of subscription, purchase or otherwise, the securities of any other body corporate, as prescribed under Section 186 of the Companies Act, 2013.

34. PARTICULARS OF CONTRACTS OR ARRANGEMENTS WITH RELATED PARTIES

During the year under review, the company has not entered into any contracts or arrangements with related parties referred to in sub-section (1) of Section 188 of the Companies Act, 2013.

35. AUDITORS:

STATUTORY AUDITORS

Pursuant to the provisions of Section 139 of the Companies Act, 2013, the Comptroller & Auditor General of India (CAG) appointed M/s P. G. Joshi & Co., Chartered Accountants, Nagpur as the

Statutory Auditors of the company for the financial year 2024-25. The report of the Statutory Auditors for the financial year ended 31st March 2025 is enclosed.

Pursuant to the provisions of Section 143 of the Companies Act, 2013, the Comptroller & Auditor General of India (CAG) has given 'NIL' comments on the Annual Accounts and Auditors' Report for the financial year ended 31st March 2025.

SECRETARIAL AUDITORS

Pursuant to the provisions of Section 204 of the Companies Act, 2013, the company appointed M/s Avinash Gandhewar & Associates, Practicing Company Secretaries, Nagpur to conduct the Secretarial Audit for the financial year 2024-25. The report from the Secretarial Auditor for the financial year ended 31st March 2025 is enclosed as Annexure-I.

INTERNAL AUDITORS

M/s Rodi Dabir & Company, Chartered Accountants, Nagpur are appointed as the Internal Auditors of the company to conduct the internal audit of the company and their report is reviewed by the Audit Committee from time to time.

36. MAINTENANCE OF COST RECORDS

Currently, there is no mandatory requirement of Maintenance of Cost Records and get the same audited as contemplated under Section 148 of the Companies Act, 2013 read with relevant Rules in this regard.

37. DETAILS IN RESPECT OF FRAUDS REPORTED BY AUDITORS OTHER THAN THOSE WHICH ARE REPORTABLE TO THE CENTRAL GOVERNMENT

The Auditors of the company have not reported any fraud under Section 143(12) of the Companies, Act 2013, including rules made thereunder.

38. CORPORATE GOVERNANCE REPORT

The company conscientiously adheres to best practices in corporate governance, emphasizing transparency, integrity, and accountability in all its activities. The Corporate Governance Report is enclosed as Annexure-II.

39. RISK MANAGEMENT POLICY

Risk management is a core component of the Company's strategic planning framework. It is designed to safeguard assets and resources while ensuring that risks are maintained at acceptable and manageable levels on a going concern basis. The Company is committed to proactively identifying potential risks before they materialize, thereby enabling the implementation of timely mitigation strategies throughout the project lifecycle and supporting the achievement of broader organizational objectives.

In alignment with this commitment, the Company has adopted a Risk Management Policy with the following key objectives:

- Identify, assess, quantify, mitigate, and manage all current and future material risk exposures in a timely and effective manner.
- Actively manage and, where possible, eliminate high-priority risks that may hinder project or organizational success.
- Ensure cost-effective management of risks across all stages of project execution.
- Promote transparent information sharing at all levels of management to support informed and timely decision-making on critical issues.
- Ensure compliance with all applicable regulations.

To achieve and strengthen these objectives, the Company has implemented the following measures:

- Independent internal audits are conducted by an external audit firm. The observations of the internal auditor are reviewed by the Audit Committee, along with management's responses and corrective actions.
- Periodic physical verification of assets is carried out by an independent external firm to ensure accuracy and accountability.
- Data encryption technologies are employed for communication and data storage to maintain security and confidentiality.
- Comprehensive insurance coverage is maintained for Company assets to safeguard against unforeseen losses.

The Board of Directors and the Audit Committee periodically review and monitor the effectiveness of these measures and introduce enhancements, as necessary, to strengthen the Company's overall risk management framework.

40. INTERNAL FINANCIAL CONTROLS

The company has implemented adequate internal financial controls to ensure the reliable recording and reporting of financial information, compliance with applicable statutes, and adherence to proper policies.

41. EXTRACT OF THE ANNUAL RETURNS

In accordance with the provisions of Section 134(3)(a) of the Companies Act, 2013, the extract of the Annual Return as provided under sub-section (3) of Section 92 of the Companies Act, 2013 in form MGT-9 is available on company's website www.mahametro.org.

42. DIRECTORS AND KEY MANAGERIAL PERSONNEL (KMP)

The Board of Directors of the company comprises 16 members. Of these, five Directors are nominees of the Government of India, including the Chairman, who is the Secretary of the Ministry of Housing & Urban Affairs. Another five Directors are nominees of the Government of Maharashtra, including the Managing Director. The remaining six directors are functional directors.

The Board includes Woman Director, in compliance with Section 149(1) of the Companies Act, 2013. Regarding the appointment of Independent Directors, as per Section 149(6) of the Companies Act, 2013, read with Rule 4 of the Companies (Appointment and Qualification of Directors) Rules, 2014, this requirement no longer applies to joint venture companies like Maha Metro. This change follows an amendment to Rule 4 of the Companies (Appointment and Qualification of Directors) Rules, 2014. Consequently, and as advised by the Ministry of Housing and Urban Affairs, Government of India, the company has not appointed Independent Directors to its Board.

DIRECTOR CHANGES THAT OCCURRED DURING THE FINANCIAL YEAR 2024-25.

During the year 2024-25, Four Board Meetings were held. The following changes among the Directors took place during the year:

- i. Shri Srinivas Katikithala, Secretary, MoHUA, joined the Board as Nominee Director and Chairman of the Company on 2nd September 2024 in place of Shri Anurag Jain, former Secretary, MoHUA, Government of India, who ceased to be Nominee Director and Chairman w.e.f. 2nd September 2024.
- ii. Shri Sunil Mathur, former Director (Rolling Stocks, Systems & Operations) resigned from the post of Director (Rolling Stocks, Systems and Operations), Maha Metro w.e.f. 31st October 2024.
- iii. Shri N. M. Dhoke, former Director (RSE), Bangalore Metro Rail Corporation Ltd. ceased to be Nominee Director w.e.f. 28th February 2025.

DIRECTOR CHANGES THAT OCCURRED DURING THE CURRENT FINANCIAL YEAR 2025-26 (BEFORE THE DATE OF THE ANNUAL GENERAL MEETING)

- Shri Naval Kishore Ram, Municipal Commissioner, Pune Municipal Corporation (PMC), joined the Board as Nominee Director of Government of Maharashtra on 11th June 2025, in place of Dr. Rajendra Bhosale, former Municipal Commissioner, Pune Municipal Corporation (PMC), who ceased to be Nominee Director w.e.f. 31st May 2025.
- Shri Sandeep Jain, former ED/Plg (Civil & PSU), Railway Board, New Delhi and Gol nominee Director of Maha Metro, ceased to be the Nominee Director of the Company with effect from 7th August 2025.
- Smt. Isha, Joint Secretary (NULM, PM SVANidhi & AMRUT), MoHUA, joined the Board as Nominee Director of Government of India on 10th September 2025 in place of Shri N. M. Dhoke.

Note of Appreciation: The Board places on record its appreciation for the valuable services rendered and the expert advice provided by the Directors whose tenure have ceased.

The company has the following Key Managerial Personnel as on date of Annual General Meeting:

Name	Designation	Date of Appointment
Shri Shravan Hardikar	Managing Director	28/07/2023
Shri. Atul Gadgil	Director (Works)	19/10/2019
Shri. Vinod K. Agrawal	Director (S&OP)	30/12/2019
Shri. Anil Kumar Kokate	Director (Strategic Planning)	02/03/2022
Shri Harendra Pandey	Director Finance/CFO	09/04/2022
Shri. Rajeev Tyagi	Director (Project)	10/05/2023
Ms. Nitika Agrawal	Company Secretary	09/03/2017

43. DECLARATION BY INDEPENDENT DIRECTORS

The company is a 50:50 Joint Venture of Government of India and Government of Maharashtra and is therefore exempted from appointing Independent Directors.

44. MEETINGS OF THE BOARD AND ITS SUB-COMMITTEES
Board Meetings

In accordance with the provisions of Section 173 of the Companies Act, 2013, four Board Meetings were held during the financial year 2024-25.

The details of the meetings are as follows:

Description	Date	Number of Directors in Attendance
37 th Board Meeting	13 th May 2024	13
38 th Board Meeting	10 th September 2024	12
39 th Board Meeting	8 th January 2025	11
40 th Board Meeting	21 st March 2025	13

Sub-Committees of the Board

The Board of Directors have constituted five sub-committees. They are:

- Audit Committee
- Project Committee

- iii. Investment Committee
- iv. Corporate Social Responsibility (CSR) Committee
- v. Human Resource (HR) Committee

Each of these Board Sub-Committees meet from time to time, according to the requirements of the company. The details of the meetings of the sub-committees of Board are provided under the 'Corporate Governance Report'.

45. DIRECTORS' RESPONSIBILITY STATEMENT

Pursuant to the provisions of Section 134(3)(c) and 134(5) of the Companies Act, 2013, the Directors hereby confirm the following for the year ended 31st March 2025:

- i. That in preparation of the annual accounts, the applicable accounting standards have been followed along with proper explanation relating to material departures.
- ii. That the Directors have selected such accounting policies and applied them consistently and made judgement and estimates that are reasonable and prudent so as to give a true and fair view of the state of affairs of the company at the end of the financial year and the profit or loss of the company for that period.
- iii. That the Directors have taken proper and sufficient care for the maintenance of adequate accounting records in accordance with the provisions of the Companies Act, 2013 for safeguarding the assets of the company and for preventing and detecting fraud and other irregularities.
- iv. That the Directors have prepared the annual accounts on a going concern basis.
- v. That the Directors have devised proper systems to ensure compliance with the provisions of all the applicable laws and that such systems are adequate and operating effectively.

46. ACKNOWLEDGEMENTS

The Board places on record its sincere appreciation for the advice, guidance, and support received from various Ministries of the Government of India, particularly the Ministry of Housing and Urban Affairs (MoHUA), the Department of Economic Affairs (DEA), and the CAAA. The Board also acknowledges the valuable assistance provided by the Ministries and Departments of the Government of Maharashtra, as well as the multilateral/ ODA funding agencies, namely KfW, AfD, EIB, and ADB.

The Board further extends its gratitude to the Comptroller and Auditor General of India, the Statutory Auditors, Secretarial Auditors, and Internal Auditors, together with the Company's bankers, contractors, consultants, technical experts, and suppliers for their continued support and cooperation.

The Board places on record its gratitude to the Company's employees for their steadfast dedication and commitment. Their hard work and perseverance have been instrumental in achieving operational excellence and advancing key project milestones. The Board anticipates their continued contribution will be crucial to the Company's pursuit of greater achievements in the future.

**For and on behalf of the Board of Directors of
Maharashtra Metro Rail Corporation Limited**

**Sd/-
(Srinivas Katikithala)
Chairman**

**Date : 19.09.2025
Place : New Delhi**

Annexure-I

SECRETARIAL AUDIT REPORT

**Avinash Gandhewar
& Associates**
Practicing Company Secretary

Annexure to Director's Report

FORM NO. MR-3
SECRETARIAL AUDIT REPORT
FOR THE FINANCIAL YEAR ENDED 31ST MARCH, 2025
[Pursuant to Section 204 (1) of the Companies Act, 2013 and Rule No. 9 of the Companies
(Appointment and Remuneration of Managerial Personnel) Rules, 2014]

To,
The Members,
MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED
(CIN: U60100MH2015SGC262054)
"Metro Bhawan", East High Court Road (VIP Road)
In Front of Dr. Ambedkar college, Near Dikshabhoomi,
Nagpur, Maharashtra-440010 India.

We have conducted the secretarial audit of the compliance of applicable statutory provisions and the adherence to good corporate practices by **MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED (CIN: U60100MH2015SGC262054)** (hereinafter called "the company"). Secretarial Audit was conducted for the financial year from 01st April 2024 to 31st March, 2025 in a manner that provided me a reasonable basis for evaluating the corporate conducts/ statutory compliances and expressing our opinion thereon.

Based on our verification of the **MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED** books, papers, minute books, forms and returns filed and other records maintained by the Company and also the information provided by the Company, its officers, agents and authorised representatives during the course of Secretarial Audit, we hereby report that in our opinion, the Company has during the audit period covering the financial year ended on 31st March, 2025 complied with the Statutory provisions listed hereunder and also that the Company has proper Board-processes and compliance-mechanism in place to the extent, in the manner and subject to the reporting made hereinafter;

we have examined the books, papers, minute books, forms and returns filed and other records maintained by the Company for the financial year ended on 31st March, 2025 according to the provisions of;

- The Companies Act, 2013 ("**the Act**") and the rules made there under;
- The Securities Contracts (Regulation) Act, 1956 (SCRA) and the rules made there under; **Not Applicable.**
- The Depositories Act, 1996 and the Regulations and Bye-law framed hereunder; **Not Applicable.**
- Foreign Exchange Management Act, 1999 and the rules and regulations made there under to the extent of Foreign Direct Investment, Overseas Direct Investment and External Commercial Borrowings; **Not Applicable.**
- The following Regulations and Guidelines prescribed under the Securities and Exchange Board of India, 1992 ('SEBI Act'); **Not Applicable.**

Avinash Gandhewar & Associates
Flat No. C-104, Near Wonderland School,
Opp. ICAD, Byramji Town, Nagpur- 440013

+91 - 9860765203

gpassociates.ngp@gmail.com

- (a) The Securities and Exchange Board of India (Substantial Acquisition of Shares and Takeovers) Regulations, 2011; **Not Applicable.**
- (b) The Securities and Exchange Board of India (Prohibition of Insider Trading) Regulations, 2015; **Not Applicable.**
- (c) The Securities and Exchange Board of India (Issue of Capital and Disclosure Requirements) Regulations, 2018; **Not Applicable.**
- (d) The Securities and Exchange Board of India (Share Based Employee Benefits) Guidelines, 2014; **Not Applicable.**
- (e) The Securities and Exchange Board of India (Issue and Listing of Debt Securities) Regulations, 2008; **Not Applicable.**
- (f) The Securities and Exchange Board of India (Registrars to an Issue and Share Transfers Agents) Regulations, 1993; **Not Applicable.**
- (g) The Securities and Exchange Board of India (Delisting of Equity Shares) Regulations, 2009; **Not Applicable.**
- (h) The Securities and Exchange Board of India (Buyback of Securities) Regulations, 2018; **Not Applicable.**
- (i) The Securities and Exchange Board of India (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015; **Not Applicable.**

We have also examined compliance with the applicable clauses of the following:

- i. Secretarial Standards issued by the Institute of Company Secretaries of India.

Further, as per the information provided by management, the Company has complied with below mentioned all other laws as specifically applicable to it.

- i. The Metro Railways (Construction of Works) Act, 1978 and Rules thereof;
- ii. The Metro Railways (Operation and Maintenance) Act, 2002 and Rules thereof;

During the period under review the Company has complied with all the provisions of the Act, Rules, Regulations, Guidelines, Standards, etc. mentioned above.

We further report that: -

- I. The Board of Directors of the Company is duly constituted with proper balance of Executive Directors and Non-Executive Directors. Being a joint venture of Government of India and Government of Maharashtra, the Company is exempted from the requirement of appointment of Independent Directors vide notification of Ministry of Corporate Affairs (MCA) dated on 27th September, 2017. The changes in the composition of the Board of Directors that took a place during the period under review were carried out in compliance with the provision of the Act.
- II. Adequate notice was given to all the Directors to schedule the Board Meetings, agenda and detailed notes on agenda were sent and a system exist for seeking and obtaining further information and clarification on the agenda items before the meeting and for meaningful participation at the meeting.
- III. Majority decisions were carried out unanimously by the Board and the same were recorded as the part of the minutes. Further, there were no dissenting views from the members.
- IV. The Company has issued and allotted 320000000 and 454000000 equity shares of ₹ 10/- each to The Governor of Maharashtra (as nominee of Government of Maharashtra) and to The President of India (as nominee of Government of India) dated 13th May, 2024 and 08th January, 2025 respectively by passing a Board resolution by the Board of Directors of the Company.

We further report that there are adequate systems and processes in the company that commensurate with the size and operations of the company to monitor and ensure compliance with applicable laws, rules, regulations and guidelines.

We further report that during the audit period:

The status of the company remains as Government Company jointly owned by the Government of India and the Government of Maharashtra (50:50).

We further report that during the audit period, the no specific activities took place in the Company having a major bearing on the Company's affairs in pursuance of the above referred laws, rules, regulations, guidelines etc.

For M/s Avinash Gandhewar & Associates

Practicing Company Secretaries

(A Peer Reviewed Firm, Certificate No: 2718/2022)

Sd/-

CS Avinash Gandhewar

Proprietor

FCS No: 11197

CP No: 16490

UDIN: F011197G001052591

Date: 21.08.2025

Place: Nagpur

“ANNEXURE A”

**Avinash Gandhewar
& Associates**
Practicing Company Secretary

To,
The Members,
MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED
(CIN: U60100MH2015SGC262054)
"Metro Bhawan", East High Court Road (VIP Road)
In Front of Dr. Ambedkar college, Near Dikshabhoomi,
Nagpur, Maharashtra – 440010, India.

Our report of even date is to be read along with this letter.

Management's Responsibility:

1. Maintenance of Secretarial records is the responsibility of management of the Company. our responsibility is to express an opinion on these secretarial records based on our audit.
2. We have followed the audit practices and processes as were appropriate to obtain reasonable assurance about the correctness of the contents of the Secretarial records. The verification was done on the test basis to ensure that correct facts are reflected in Secretarial records. We believe that the processes and practices we followed provide a reasonable basis for our opinion.

Auditor's Responsibility:

3. We have not verified the correctness and appropriateness of financial records and books of accounts of the Company, the scope of our audit does not include financial laws.
4. Wherever required, we have obtained the Management representation about compliance of laws, rules and regulations and happenings of events etc.
5. The compliance of provisions of Corporate and other applicable laws, rules, regulations, standards is the responsibility of management. our examination was limited to the verification of procedures on test basis.

Disclaimer

6. The Secretarial Audit Report is neither an assurance as to the future viability of the Company nor of efficacy or effectiveness with which the management has conducted the affairs of the Company.

For M/s Avinash Gandhewar & Associates
Practicing Company Secretaries
(A Peer Reviewed Firm, Certificate No: 2718/2022)

Sd/-
CS Avinash Gandhewar
Proprietor
FCS No: 11197
CP No: 16490
UDIN: F011197G001052591
Date: 21.08.2025
Place: Nagpur

Jagat Housing Society, Sundaram Apartments,
Flat No: C-104, Near Wonderland School,
Opp. ICAD, Byramji Town, Nagpur- 440013

+91 - 9860765203

gpassociates.ngp@gmail.com

CORPORATE GOVERNANCE REPORT

Corporate Governance refers to mechanisms, processes, and relations by which corporations are controlled and directed. The essence of Corporate Governance lies in promoting and maintaining integrity, transparency, and accountability across all business practices. Maharashtra Metro Rail Corporation Limited is an unlisted Public Limited Company, but keeping the underlying principles of Corporate Governance i.e. value, ethics and commitment to follow best practices and ensuring that the company is well managed in the interests of all. The Company keeps its corporate governance principles under continuous review and benchmarks itself to best practices. Keeping in view the aforesaid, your Directors place the following Corporate Governance Report before the Members of the company:

In the performance of its functions, Maha Metro is guided by the provisions of the Companies Act, 2013, Articles and Memorandum of Associations (AOA & MOA) of the company, CVC guidelines, procurement guidelines of funding agencies, applicable IND AS, regulations prescribed by authorities like CAG, provisions of the Right to Information Act, 2005 and Rules made thereunder. In addition, all the applicable statutes governing the functioning of the organization in respect of safety, health, environment, welfare of the employees and those engaged through contractors, provision for fair compensation, rehabilitation and resettlement of project affected persons etc., are appropriately complied with.

1. BOARD OF DIRECTORS

As per the terms of the Articles of Association of the Company, strength of the Board shall not be less than 3 Directors with maximum number as stipulated under Section 149 of the Companies Act, 2013 along with the exemptions applicable to Government Companies and/or Joint Venture Companies. These Directors may be either Nominee Directors, Whole-Time Functional Directors, or Part-Time Directors.

2. CONSTITUTION OF THE BOARD

Maharashtra Metro Rail Corporation Limited is a Government Company within the meaning of section 2(45) of the Companies Act, 2013. Presently, 100% of the total paid-up capital is held by Government of India (GoI) and Government of Maharashtra (GoM) in 50:50 ratio. Both the Governments have right to appoint equal number of Nominee Directors on the Board of the Company. The Government of India has the right to appoint Chairman of the Board amongst their nominees. The Secretary, Ministry of Housing & Urban Affairs, Government of India is the ex-officio Chairman of the company, and the Government of Maharashtra has the right to nominate the Managing Director amongst their nominees with prior approval of Government of India.

3. COMPOSITION OF THE BOARD

The Board of Directors comprises of 16 Directors, of whom 5 Directors are nominees of Government of India including the Chairman who is the Secretary of Ministry of Housing & Urban Affairs, 5 Directors are nominees of Government of Maharashtra including the Managing Director and 6 Whole-Time Functional Directors. The said nominee Directors of Government of India and Government of Maharashtra are senior officials of both the Governments having considerable experience in the functioning of the Government and possess top order administrative skills, financial and technical expertise.

4. RESPONSIBILITIES

The primary role of the Board is that of a guiding force to see that the mandate assigned to the Company by the Government is fully met and at the same time the shareholders' value is protected and enhanced. The Board ensures that the Company has clear vision and policies for achieving these goals. The Board oversees the Company's strategic direction, review corporate performance,

authorizes and monitors strategic decisions, ensures regulatory compliance and safeguards interests of shareholders.

The Board also ensures their effectiveness and responsiveness to the needs of the stakeholders with social objectives which are in compliance with the necessary corporate, legal and regulatory requirements. The Board Members also ensure that their other responsibilities do not impinge on their responsibilities as a Director of the Company.

5. BOARD/ COMMITTEE MEETINGS AND PROCEDURE

a) Institutionalized decision-making process

With a view for better corporate governance, setting up systems and procedures for advance planning for matters requiring discussions, decisions by the Board, the Company has well defined procedure for conducting meetings of the Board of Directors and Committees thereof whereby it is ensured that the information is disseminated in an informed and effective manner.

b) Scheduling and selection of Agenda Items for Board/ Committee Meetings

- i. The meetings are convened by giving appropriate notice after obtaining approval of the Chairman of the Board/Committee. Detailed agenda, management reports and other explanatory statements are circulated in advance amongst the Members for facilitating meaningful, informed, and focused decisions at the meetings. To address specific urgent need, meetings are, at times, also being called at shorter notice in due compliance with applicable provisions. The Board also pass Resolutions by Circulation, only for such matters, which are of utmost urgency and which are permissible in terms of the provisions of the Companies Act, 2013.
- ii. The agenda papers are prepared by the concerned Head of Departments and submitted to the concerned Functional Directors for obtaining their approval before being submitted to the Managing Director. Duly approved agenda notes, management reports and other explanatory statements are circulated amongst the Board/ Committee members by the Company Secretary in consultation with the Managing Director, well in advance to ensure meaningful, informed, and focused discussions & decisions at the meetings.
- iii. Where it is not desirable to attach any document or if the agenda is of confidential/sensitive nature, the same is placed as table item at the meeting with the approval of the Managing Director. In special and exceptional circumstances, additional or supplemental items(s) on the agenda are taken up for discussion with the permission of the Chair.
- iv. The Board/ Committee is also informed of major events/ items and approvals are taken whenever necessary. The Managing Director keeps the Board apprised of the overall performance of the company at the Board Meetings.
- vi. The Meetings are also conducted through video conferencing, in compliance with provisions of the Companies Act, 2013.
- vii. The Members of the Board/ Committee have access to all the information of the Company.
- vii. The Board/ Committee Meetings are conducted in line with the applicable Secretarial Standards.

c) Briefing by the Managing Director/ Director(s)

At every meeting of the Board, the Managing Director briefs the Board about the key developments including status of the Project, highlights of Operations, obstacles/hurdles, if any and other important achievements/developments relating to functioning of the Company in various areas through a presentation. Also, presentations are made to the Board Members for agenda items wherever required. The Heads of Departments, Consultants & Experts are also called to brief the Board/ Committee whenever required.

d) Recording minutes of proceedings at the Board/ Committee Meetings

Minutes of the proceedings of each Board meeting are recorded and are entered in the Minutes Book. The minutes of the meetings are circulated in accordance with the provisions of the Companies Act, 2013 and the applicable Secretarial Standards. The minutes of the Board meetings are submitted for noting at its next meeting after the same is approved and signed by the Chairman. The minutes of the meetings of the Sub-Committees of the Board are also placed before the Board for their information.

e) Post Meeting follow-up mechanism

The guidelines for the Board meetings facilitate an effective post meeting follow-up, review and reporting process for the decisions taken by the Board. Action Taken Report on the decision/ minutes of the previous meeting is placed at the immediately succeeding meeting of the Board for its information and noting.

f) Compliance

Every Head of Department and Functional Director ensures adherence to the provisions of applicable laws, rules, guidelines, etc. The Company Secretary ensures compliance of all applicable provisions of the Companies Act, 2013 and other statutory requirements.

Board Meetings: During the Financial Year 2024-25, four (4) Board Meetings were held on 13th May 2024, 10th September 2024, 08th January 2025 and 21st March 2025. Directors, who were not present in these meetings, were granted leave of absence as per the provisions of the Companies Act, 2013.

Details of designation, category of directors, Meetings held during respective tenures of Directors, number of Board Meetings attended and attendance at last Annual General Meeting (AGM) by them during the financial year 2024-25 are tabulated below:

S. No.	Name of Director	Category	Director Identification Number (DIN)	Board Meetings held during tenure of the Director	No. of Board Meetings attended	Attendance at last AGM (held on 10.09.2024)
1	Shri Anurag Jain, Ex-Chairman, Maha Metro & Ex-Secretary, MoHUA (from 16.03.2024 to 02.09.2024)	Nominee of Gol	01779759	1	1	NA
2	Shri Srinivas Katikithala, Chairman, Maha Metro & Secretary, MoHUA (from 02.09.2024)	Nominee of Gol	00414340	3	3	Yes
3	Shri Shravan Hardikar, Managing Director, Maha Metro. (from 28.07.2023)	Nominee of GoM	07072780	4	4	Yes
4	Shri Jaideep, Director, Maha Metro & OSD (UT), MoHUA.(from 06.12.2019)	Nominee of Gol	08558063	4	4	Yes
5	Shri N. M. Dhoke, Ex-Director, Maha Metro & Ex-Director (RSE), BMRCL, Bangalore. (from 20.10.2016 to 28.02.2025)	Nominee of Gol	06900265	3	3	Yes
6	Smt. Roopa Mishra, Director, Maha Metro & JS(SBM), MoHUA (from 28.12.2022)	Nominee of Gol	03204273	4	2	No

7	Shri Sandeep Jain, Director, Maha Metro & ED/Plg (Civil & PSU), Railway Board (from 20.01.2023 to 07.08.2025)	Nominee of GoI	09435375	4	1	No
8	Shri O P Gupta, Director, Maha Metro & Additional Chief Secretary, (Finance) GoM (from 23.02.2024)	Nominee of GoM	03207630	4	2	Yes
9	Shri Aseem Kumar Gupta, Director, Maha Metro & Additional Chief Secretary(UD-1), Urban Development Department, GoM (from 08.06.2023).	Nominee of GoM	02607016	4	3	Yes
10	Dr. Rajendra Bhosale, Director, Maha Metro & Municipal Commissioner, Pune Municipal Corporation (PMC) (from 15.03.2024 to 31.05.2025)	Nominee of GoM	07841816	4	3	No
11	Dr. Abhijit Chaudhari, Director, Maha Metro & Municipal Commissioner, Nagpur Municipal Corporation (NMC). (from 18.07.2023)	Nominee of GoM	10242552	4	1	No
12	Shri Sunil Mathur, Director (RSS&OP), Maha Metro. (from 29.10.2015 to 31.10.2024)	Whole-time Functional Director	07434150	2	2	Yes
13	Shri Atul Gadgil, Director (Works) Maha Metro. (from 19.10.2019)	Whole-time Functional Director	08630970	4	4	Yes
14	Shri Vinod K. Agrawal, Director (S&OP), Maha Metro.(from 30.12.2019)	Whole-time Functional Director	08645390	4	4	Yes
15	Shri Anil Kumar Kokate, Director (Strategic Planning), Maha Metro. (from 02.03.2022)	Whole-time Functional Director	09542743	4	4	Yes
16	Shri Harendra Pandey, Director (Finance), Maha Metro. (from 09.04.2022)	Whole-time Functional Director	08988782	4	4	Yes
17	Shri Rajeev Tyagi Director (Project), Maha Metro (from 10.5.2023)	Whole-time Functional Director	10194873	4	4	Yes

6. INFORMATION PLACED BEFORE THE BOARD OF DIRECTORS

The Board of Directors delegated the powers to the Managing Director on all routine matters to manage the day-to-day affairs of the company with financial powers. In order to enable speedy decision making, the day-to-day operations of the company and also to delegate the responsibility to the senior management team as per the Schedule of Powers (SOP) of the Company. Matters, which are beyond the delegated powers are being brought before the Board and the same inter-alia include the following:

- Annual Financial Statements, Directors' Report etc.
- Minutes of meetings of all Committees of the Board.
- New proposals/projects including updates of same.
- All proposals which involve change in technology/technology parameters other than those contemplated in DPR.
- Progress report on Projects.
- Significant Property Development/ Human Resources Matters.
- Appointment of Auditors.
- Information required to be placed out of obligation arising from Companies Act, 2013.
- Other material important information.
- Other matters desired by the Board from time to time.

7. COMMITTEES OF THE BOARD OF DIRECTORS

The Board has constituted the following Five (05) sub-committees:

- i. Audit Committee
- ii. Project Committee
- iii. Investment Committee
- iv. Corporate Social Responsibility (CSR) Committee
- v. Human Resource (HR) Committee

The Company Secretary is Secretary to the various committees. Each of these Board Sub-committees meet according to the requirements of the company from time to time. The details regarding the Board sub-committees are given below:

i. Audit Committee

In terms of provisions of Section 177 of the Companies Act, 2013, and applicable rules thereunder along with the exemptions applicable to Government Companies, only those companies which require to appoint Independent Directors are required to constitute an Audit Committee.

However, the Board of Directors of your Company has constituted an Audit Committee. The constitution, quorum, scope etc. of Audit Committee are detailed below:

Composition

The composition of the Audit Committee as on 31st March 2025 is detailed below:

S. No.	Members of Audit Committee	Designation
1	Smt. Roopa Mishra, JS&FA, MoHUA/Gol Nominee	Chairperson
2	Dr. Rajendra Bhosale, Commissioner, Pune Municipal Corporation (PMC)/GoM Nominee ¹ .	Member
3	Dr. Abhijit Chaudhari, Commissioner, Nagpur Municipal Corporation (NMC)/GoM Nominee.	Member
4	Shri N. M. Dhoke, Director, (RSE), Bangalore Metro Rail Corporation Limited/ Gol Nominee ²	Member
5	Shri Atul Gadgil, Director (Works).	Member

¹ Dr. Rajendra Bhosale, became Member of Audit Committee with effect from 13.05.2024, vice Shri Vikram Kumar.

² Shri N. M. Dhoke, ceased to be Member of Audit Committee with effect from 28.02.2025, due to demission from the post of Director (RSE), BMRCL/Gol Nominee.

Members of Audit Committee are qualified and have requisite insight to interpret and understand financial statements. Director (Finance), other concerned Director(s) and Senior officers of Maha Metro, Statutory Auditors and Internal Auditors are also invited in the Audit Committee Meetings without conferring any right to vote. Quorum for the Audit Committee is two Members.

Scope of Audit Committee

The scope of the Audit Committee is to review with the auditors the internal control systems, scope of their audit including Internal Audit Reports, their observations and annual financial statements before submission to the Board and also to ensure compliance of internal control systems.

The Audit Committee shall have authority to investigate into any matter in relation to the items specified under the Companies Act, 2013 or as may be referred to it by the Board and for this purpose, shall have full access to information contained in the records of the company and may seek external professional advice, if necessary.

Meeting and Attendance

During the Financial Year 2024-25, the Audit Committee met on 10th May 2024 and 21st March 2025. The details of the meeting attended by its Members are as under:

S. No.	Members of the Audit Committee as on 31 st March 2025	Meetings held during respective tenure of Directors/ Members	No. of Meetings attended
1	Smt. Roopa Mishra, JS&FA, MoHUA/Gol Nominee.	2	2
2	Dr. Rajendra Bhosale, Commissioner, Pune Municipal Corporation (PMC)/GoM Nominee.	1	1
3	Dr. Abhijit Chaudhari, Commissioner, Nagpur Municipal Corporation (NMC) /GoM Nominee.	2	1
4	Shri N. M. Dhoke, Director, (RSE & OM), Bangalore Metro Rail Corporation Limited/ Gol Nominee.	1	0
5	Shri Atul Gadgil, Director (Works).	2	2

ii. Project Committee

The Project Committee is constituted for examination & recommendation of any project implementation issues and other matters as referred by the Board from time to time.

Composition

The composition of the Project Committee as on 31st March 2025 is detailed below:

S. No.	Members of Project Committee	Designation
1	Shri Shravan Hardikar, Managing Director.	Chairperson
2	Dr. Rajendra Bhosale, Commissioner, Pune Municipal Corporation (PMC) /GoM Nominee ¹ .	Member
3	Dr. Abhijit Chaudhari, Commissioner, Nagpur Municipal Corporation (NMC)/GoM Nominee.	Member
4	Shri N. M. Dhoke, Director, (RSE), Bangalore Metro Rail Corporation Limited/ Gol Nominee. ²	Member
5	Shri Harendra Pandey, Director (Finance) ³	Member
6	Concerned Functional Director/Directors.	Member

¹ Dr. Rajendra Bhosale, became Member of Project Committee with effect from 13.05.2024, vice Shri Vikram Kumar.

²Shri N. M. Dhoke, ceased to be Member of Project Committee with effect from 28.02.2025, due to demission from the post of Director (RSE), BMRCL/GoI Nominee.

³Shri Harendra Pandey, became Member of the Project Committee w.e.f. 08.01.2025.

Scope of Project Committee

The scope of the Project Committee is as follows:

- Administrative approval of Works not included in the Detailed Project Reports (DPR) for value above 10 crores.
- Powers as envisaged in Scheduled of Powers (2024) of the company.
- Examination & recommendation of any project implementation issues.
- Other matters as referred by the Board from time to time.

Quorum for the Project Committee is one-third of the total strength of the Committee.

Meeting and Attendance

During the Financial Year 2024-25, the Project Committee met on 8th May 2024, 21st June 2024, 27th September 2024, 9th December 2024 and 10th March 2025. The details of the meetings attended by its Members are as under:

S. No	Members of the Project Committee as on 31 st March 2025	Meetings held during respective tenure of Directors/ Members	No. of Meetings attended
1	Shri Shravan Hardikar, Managing Director	5	5
2	Dr. Rajendra Bhosale, Commissioner, Pune Municipal Corporation (PMC) /GoM Nominee	4	2
3	Dr. Abhijit Chaudhari, Commissioner, Nagpur Municipal Corporation (NMC) /GoM Nominee	5	0
4	Shri N. M. Dhoke, Director, (RSE & OM), Bangalore Metro Rail Corporation Limited/ GoI Nominee	4	3
5	Shri Harendra Pandey, Director (Finance)	1	1
6	Concerned Functional Director/Directors	5	5

iii. Investment Committee

The Investment Committee was constituted to consider and approve investments of temporary surplus of project funds of the company, review the Investment Policy and suggest modifications and any other matters as may be referred by the Board.

Composition

The composition of the Investment Committee as on 31st March 2025 is detailed below:

S. No.	Members of Investment Committee	Designation
1	Shri Shravan Hardikar, Managing Director	Chairperson
2	Shri Atul Gadgil, Director (Works)	Member
3	Shri Harendra Pandey, Director (Finance)	Member

Based on the requirement of investment/re-investment of temporary surplus of available project funds, the Investment Committee met many times and took decisions for Nagpur, Pune & Thane Metro Rail Projects.

iv. Corporate Social Responsibility (CSR) Committee

As per the provisions of Section 135 of the Companies Act, 2013 and applicable rules thereunder, the Board of Directors constituted Corporate Social Responsibility Committee of the Board of Directors. The Company is required to constitute a CSR Committee since it meets the criteria specified under Section 135 (1) of Companies Act, 2013 relating to the Net worth of the Company.

The company has constituted a CSR committee of the Board to formulate a suitable CSR policy for the company. Quorum for the Corporate Social Responsibility Committee is two Members.

Composition

The composition of the Corporate Social Responsibility Committee as on 31st March 2025 is detailed below:

S. No.	Members of Corporate Social Responsibility Committee	Designation
1	Shri N. M. Dhoke, Director, (RSE & OM), Bangalore Metro Rail Corporation Limited/ GoI Nominee ²	Chairperson
2	Dr. Abhijit Chaudhari, Commissioner, Nagpur Municipal Corporation (NMC)/GoM Nominee	Member
3	Shri Anil Kokate, Director (Strategic Planning) ¹	Member

¹ Shri Anil Kokate, became member of Corporate Social Responsibility Committee w.e.f. 08.01.2025 vice Shri Sunil Mathur.

² Shri N. M. Dhoke, ceased to be Chairperson of Corporate Social Responsibility Committee with effect from 28.02.2025, due to demission from the post of Director (RSE), BMRCL/GoI Nominee.

During the Financial Year 2024-25, as there were no items for consideration of the Committee thus, no meeting was required to be convened.

v. Human Resource (HR) Committee

As per the provisions of Section 178 of the Companies Act, 2013 and applicable rules thereunder along with the exemptions applicable to Government Companies, only those companies which require to appoint Independent Directors are required to constitute Nomination and Remuneration Committee.

The Board of Directors have formed an internal Human Resource (HR) Committee instead of Nomination and Remuneration Committee.

Composition

The composition of the Human Resource Committee as on 31st March 2025 is detailed below:

S. No.	Members of Human Resource Committee	Designation
1	Shri Atul Gadgil, Director (Works)	Chairperson
2	Dr. Abhijit Chaudhari, Commissioner, Nagpur Municipal Corporation (NMC)/GoM Nominee	Member
3	Shri Anil Kokate, Director (Strategic Planning)	Member

During the Financial Year 2024-25, as there were no items for consideration of the Committee thus, no meeting was required to be convened.

8. RELATED PARTY DISCLOSURES

All the transactions with related parties were in the ordinary course of business and on arms' length basis. There are no related party transactions entered into by the Company with its Promoters, Directors or Management, their subsidiaries, or relatives, etc. which had potential conflict with the interest of the Company at large. Transactions with the related parties, if any, are disclosed in Notes to the financial statements in the Annual Report.

9. SHAREHOLDERS' GRIEVANCE COMMITTEE

Maharashtra Metro Rail Corporation Limited is a Government Company. Presently, 100% of the total paid-up share capital is held by Government of India (GoI) and Government of Maharashtra (GoM) in 50:50 ratio. The Shareholders are 10 in numbers which has been done so as to comply with the minimum number of shareholders under the provisions of the Companies Act, 2013. Hence, the Company does not foresee any reason for grievance and has not constituted Shareholders' Grievance Committee.

10. GENERAL BODY MEETINGS

General Meetings held in the last three years are as under:

AGM	7 th AGM	8 th AGM	9 th AGM	3 rd EGM
Date & Time	29.09.2022 at 2:30 PM	25.09.2023 at 3:30 PM	10.09.2024 at 12:30 PM	18.01.2023 at 12:45 PM
Venue	Registered Office	Registered Office	Registered Office	Registered Office
Special Resolution (s)	NIL	NIL	1. Increase in Authorised Share Capital of the Company from ₹7,000 crore to ₹10,000 crore. 2. Alteration in Clause V of the Memorandum of Association (MOA) of the Company. 3. To increase in the borrowing powers of the Company from ₹22,000 crore to ₹35,000 crore.	1. Increase in Authorised Share Capital of the Company from ₹5,000 crore to ₹7,000 crore. 2. Alteration in Clause V of the Memorandum of Association (MOA) of the Company. 3. Alteration of Articles of Association (AOA) of the Company. 4. Alteration in the Objects Clause of Memorandum of Association (MOA) of the Company. 5. To increase in the borrowing powers of the Company from ₹15,000 crore to ₹22,000 crore.

11. COMPANY'S WEBSITE

The company's website is www.mahametro.org. All major information pertaining to the Company, including project, tenders, contracts, jobs, recruitment process and results, etc. are given on the website. The website also provides information on all important events, activities, and progress of the Metro Rail Projects (Nagpur, Pune & Thane) and other significant developments and is updated on regular intervals. In order to disseminate information & to address public grievances, the Company has presence in social media through Facebook, Twitter, YouTube and Instagram.

Registered Office (Nagpur)

Maharashtra Metro Rail Corporation Limited,
CIN U60100MH2015SGC262054
"Metro Bhawan", East High Court Road
(VIP Road), in front of Dr. Ambedkar College,
near Dikhshabhoomi, Nagpur-440 010

Project Office (Pune)

Maharashtra Metro Rail Corporation Limited;
Pune Metro Rail Project,
Civil Court Metro Station,
Nyaymurti Ranade Path,
Pune-411 005.

Project Office (Thane)

Maharashtra Metro Rail Corporation Limited;
Thane Integral Ring Metro Rail Project,
3rd Floor of the LBT office, located near Maria
Plaza Hotel, near Oswal Park, Pokhran Road
No.2, Majiwada, Thane (West) – 400601.

Company Secretary

Ms. Nitika Agrawal

Maharashtra Metro Rail Corporation Limited,
"Metro Bhawan", East High Court Road
(VIP Road), in front of Dr. Ambedkar College, near Dikhshabhoomi, Nagpur 440 010.
Tel: 1800 2700 557
Email: cs@mahametro.org

COMMENTS OF THE COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF INDIA

COMMENTS OF THE COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL OF INDIA UNDER SECTION 143(6)(b) OF THE COMPANIES ACT, 2013 ON THE FINANCIAL STATEMENTS OF MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED FOR THE YEAR ENDED 31st MARCH 2025

The preparation of financial statements of MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED for the year ended 31st March 2025 in accordance with the financial reporting framework prescribed under the Companies Act, 2013 (Act) is the responsibility of the management of the company. The statutory auditor appointed by the Comptroller and Auditor General of India under section 139(5) of the Act is responsible for expressing opinion on the financial statements under section 143 of the Act based on independent audit in accordance with the standards on auditing prescribed under section 143(10) of the Act. This is stated to have been done by them vide their Audit Report dated 16th July 2025.

I, on behalf of the Comptroller and Auditor General of India, have conducted a supplementary audit of the financial statements of MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED for the year ended 31st March 2025 under section 143(6)(a) of the Act. This supplementary audit has been carried out independently without access to the working papers of the statutory auditors and is limited primarily to inquiries of the statutory auditors and company personnel and a selective examination of some of the accounting records.

On the basis of my supplementary audit nothing significant has come to my knowledge which would give rise to any comment upon or supplement to statutory auditor's report under section 143(6)(b) of the Act.

**For and on behalf of the
Comptroller & Auditor General of India**

**Sd/-
(Vijay Nanalal Kothari)
Principal Director of Audit (Shipping), Mumbai**

**Place: Mumbai
Date : 04.09.2025**

INDEPENDENT AUDITORS' REPORT

P.G. Joshi & Co.
CHARTERED ACCOUNTANTS

INDEPENDENT AUDITORS' REPORT

To
The Members of
Maharashtra Metro Rail Corporation Limited,
Nagpur

Report on the Audit of the Financial Statements

Opinion

We have audited the accompanying Financial Statements of Maharashtra Metro Rail Corporation Limited ("The Company"), which comprise the Balance Sheet as at 31st March 2025, the statement of the Profit and Loss including the Statement of Other Comprehensive Income, the Cash Flow Statement and the Statement of Changes in Equity for the year then ended, and notes to the Financial Statements, including a summary of material accounting policies and other explanatory information (hereinafter referred to as "Accompanying Financial Statements").

In our opinion and to the best of our information and according to the explanations given to us, the aforesaid Financial Statements give the information required by the Companies Act, 2013 as amended ("the Act") in the manner so required and give a true and fair view in conformity with the Indian Accounting Standards ("Ind AS") prescribed under section 133 of the Act read with the Companies (Indian Accounting Standards) Rules, 2015, as amended ("Ind AS"), and other accounting principles generally accepted in India, of the State of Affairs of the Company as at March 31, 2025, and its total comprehensive loss (Net loss and Other Comprehensive Income), Changes in Equity and its Cash Flows for the year ended on that date.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with the Standards on Auditing (SAs) specified under section 143(10) of the Act. Our responsibilities under those Standards are further described in the "Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements" section of our report. We are independent of the Company in accordance with the Code of Ethics issued by the Institute of Chartered Accountants of India (ICAI) together with the ethical requirements that are relevant to our audit of the Financial Statements under the provisions of the Act and the Rules thereunder, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements and the ICAI's Code of Ethics.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion on the Financial Statements.

Emphasis of Matter

1. Attention is Drawn to Note no. 6 wherein the amount of ₹16,800.00 Lakhs is shown as Grant Receivable. This amount will be released by GoM to MMRCL as Grant vide GR (MRD- 3324/P. N. 211/Navi-7) dated 25.03.2025. The aforesaid amount was paid by GoI to external funding agencies on behalf of MMRCL (Pune Metro Project). The same is included as payable to GoI as on 31.03.2025. (Refer Note No. 17)

2. Attention is drawn to Note No. 20 wherein The Company has received ₹77,889.00 Lakhs and amount of ₹16,800.00 Lakhs is receivable from GoM towards repayment of current year balances of interest and principal, outstanding from AFD, KFW and EIB Loans. The balance payable as per CAAA ledger is ₹93,507.96 Lakhs.
3. The total amount of Grant received and receivable amounting to ₹94,689.00 Lakhs is treated in books as follows:
 - a. Attention is drawn to Note No. 20 wherein ₹55,341.30 Lakhs viz. principal ₹50,344.43 Lakhs and interest ₹3,815.84 Lakhs and ₹1,181.03 Lakhs which is to be utilised in next FY, have been treated as Capital Grant. This is in line with Ind AS 20.
 - b. Attention is also drawn to Note No. 22, wherein interest of ₹32,612.40 Lakhs has been treated as Revenue Grant. This is in line with Ind AS 20.
 - c. Attention is also drawn to Note No. 22 wherein the effect of Exchange fluctuations of ₹6,735.30 Lakhs has been squared off in the books as the same has been borne by GoM. This is in line with Ind AS 21.
4. Attention is drawn to Note No. 7 wherein ₹6,094.14 Lakhs is recoverable from IL&FS on account of the slow progress of work. There is increase in this amount by ₹267.19 Lakhs during the current year due to outflow related to labour payments (Statutory Compliance) made on behalf of IL&FS. The company has invoked the bank guarantees given by various banks on behalf of IL&FS. The company has also secured directions from the Hon'ble High Court of Bombay, Nagpur bench where all the banks are directed to keep all Bank Guarantees alive till the final disposal of the case. The management, based on the court orders, believes that the said amount is fully recoverable within a year, and as such no provision is made in the accounts and fair valuation is not required.
5. Attention is drawn to Note No. 15, Note No. 20, and Points 14.1 & 15 of Note No. 29, where there is a change in accounting estimate regarding Fair Valuation of Interest Free Subordinate Debt. Earlier The Company was considering the Book Value of Subordinate Debt as its Fair Value. In the current year, The Company has reviewed its estimates and adopted G-Sec 20 Year Bond Rate as the Market Interest Rate. Accordingly, the Subordinate Debt has been fair valued. Due to this fair valuation, the Subordinate Debt is reduced by ₹2,73,129.30 Lakhs and a Grant has been recognized by the same amount as per IND-AS 20 "Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance".
6. Attention is drawn to Note No. 22 wherein The Company has received revenue grant of ₹3,998.70 Lakhs, which represents the Floor Space Index (FSI) fees collected by NMC and PMC on behalf of The Company. However, this grant is recorded in books on receipt basis as per accounting policy no 10.7.
7. Attention is drawn to point no. 15 of Note No. 29, wherein the application of accounting policy on Leases is not material, hence its effect is not accounted for in the books. This is in line with Ind AS 8. The Company has accounting policy 25.1 and 25.2 on Leases, in line with Ind AS 116
8. Attention is drawn to Note No. 4 wherein the amount of ₹ 3,225.50 Lakhs in CWIP-AFC is the amount paid towards AFC to the Contractor, which will be capitalized after the handing over of the Asset by the vendor.
9. Attention is drawn towards Note No.12 wherein in the Current Year, there is a receipt of ₹69.94 Lakhs from the IT Dept. which has been adjusted against TDS Receivable for Financial Year 2021-22.

Information other than the Financial Statements and Auditor's Report thereon

The Company's Board of Directors is responsible for the other information. The other information comprises the information included in the Annual Report but does not include the Financial Statements and our auditor's report thereon.

Our opinion on the Financial Statements does not cover the "other information" and we do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with our audit of the Financial Statements, our responsibility is to read the other information identified above when it becomes available and, in doing so consider whether the other information is materially inconsistent with the Financial Statements or our knowledge obtained during the course of our audit, or otherwise appears to be materially misstated.

If, based on the work we have performed, we conclude that there is a material misstatement of this other information, we are required to report that fact. We have nothing to report in this regard.

Management's Responsibility for the Financial Statements

The Company's Board of Directors is responsible for the matters stated in section 134(5) of the Act, with respect to the preparation and presentation of Financial Statements that give a true and fair view of the Financial Position, Financial Performance including Other Comprehensive Income, Cash Flows and the Statement of Changes in Equity of The Company in accordance with the accounting principles generally accepted in India, including the Indian Accounting Standards (Ind AS) specified under section 133 of the Act read with the Companies (Indian Accounting Standards) Rules, 2015, as amended.

This responsibility also includes maintenance of adequate accounting records in accordance with the provision of the Act for safeguarding the assets of the Company and for preventing and detecting frauds and other irregularities; selection and application of appropriate accounting policies; making judgments and estimates that are reasonable and prudent; and design, implementation, and maintenance of adequate internal financial controls, that were operating effectively for ensuring the accuracy and completeness of the accounting records, relevant to the preparation and presentation of the Financial Statements that give a true and fair view and are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the Financial Statements, the management is responsible for assessing the Company's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless the management either intends to liquidate the Company or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

The Company's Board of Directors are also responsible for overseeing the Company's financial reporting process.

Auditor's Responsibility for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the Financial Statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with SAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these Financial Statements.

As part of an audit in accordance with SAs, we exercise professional judgement and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the Financial Statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain

audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.

- Obtain an understanding of internal controls relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances. Under Section 143(3)(i) of the Act, we are also responsible for expressing our opinion on whether The Company has adequate internal financial controls with reference to Financial Statements in place and the operating effectiveness of such controls.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Company's ability to continue as a going concern. If, we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditors' report to the related disclosures in the Financial Statements.
- Or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditors' report. However, future events or conditions may cause The Company to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure, and content of the Financial Statements, including the disclosures, and whether the Financial Statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

Materiality is the magnitude of misstatements in the Financial Statements that, individually or in aggregate, makes it probable that the economic decisions of a reasonably knowledgeable user of the Financial Statements may be influenced. We consider quantitative materiality and qualitative factors in (i) planning the scope of our audit work and in evaluating the results of our work, and (ii) to evaluate the effect of any identified misstatements in the Financial Statements.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

Report on Other Legal and Regulatory Requirements:

As required by the Companies (Auditor's Report) Order, 2020 issued by the Central Government of India in terms of sub-section (11) of section 143 of the Act, we give in the "Annexure-A" a statement on the matters specified in paragraphs 3 and 4 of the Order.

The Comptroller and Auditor General of India has issued directions indicating the areas to be examined in terms of sub-section (5) of section 143 of the Companies Act, 2013, the compliance of which is set out in Annexure-B.

As required by section 143(3) of the Act, we report that:

We have sought and obtained all the information and explanations, which, to the best of our knowledge and belief, were necessary for the purpose of our audit.

- a) In our opinion, proper books of account, as required by law, have been kept by The Company, so far as it appears from our examination of those books.
- b) The Balance Sheet, the Statement of Profit and Loss (including Other Comprehensive Income) and Statement of Cash Flows and the Statement of Changes in Equity dealt with, by this report, are in agreement with the books of account.
- c) In our opinion, the aforesaid Ind AS Financial Statements comply with the Indian Accounting Standards specified under Section 133 of the Act, read with relevant rules issued thereunder;
- d) According to the information and explanations given to us, The Company is a government company. Therefore, the provision of Section 164 (2) of the Act is not applicable pursuant to the Gazette Notification No. 463(E) dated 5th June 2015 issued by the Government of India.
- e) With respect to the adequacy of the internal financial controls with reference to the Financial Statements of the Company and the operating effectiveness of such controls, refer to our separate report in "Annexure C".
- f) According to the information and explanation given to us, The Company is a Government Company. Therefore, the provision of Section 197 of the Act is not applicable pursuant to the Gazette Notification No. 463(E) dated 5th June 2015 issued by the Government of India.
- g) With respect to the other matters to be included in the Auditor's Report in accordance with Rule 11 of the Companies (Audit and Auditors) Rules, 2014, in our opinion and to the best of our information and according to the explanations given to us:
 - i. The Company has disclosed the impact of pending litigations on its financial position in its Financial Statements. Refer Note No. 29 (Sub Note No. 13) to the Financial Statements.
 - ii. The Company did not have any long-term contracts including derivative contracts for which there were any material foreseeable losses.
 - iii. There were no amounts which were required to be transferred to the Investor Education and Protection Fund by the Company.
 - iv. The Management has represented that, to the best of its knowledge and belief, no funds (which are material either individually or in the aggregate) have been advanced or loaned or invested (either from borrowed funds or share premium or any other sources or kind of funds) by the Company to or in any other person or entity, including foreign entity ("Intermediaries"), with the understanding, whether recorded in writing or otherwise, that the Intermediary shall, whether directly or indirectly lend or invest in other persons or entities identified in any manner whatsoever by or on behalf of the Company ("Ultimate Beneficiaries") or provide any guarantee, security or the like on behalf of the Ultimate Beneficiaries;
 - v. The Management has represented that to the best of its knowledge and belief, no funds (which are material either individually or in the aggregate) have been received by the Company from any person or entity, including foreign entity ("Funding Parties"), with the understanding, whether recorded in writing or otherwise, that the Company shall, whether, directly or indirectly, lend or invest in other persons or entities identified in any manner whatsoever by or on behalf of the Funding Party ("Ultimate Beneficiaries") or provide any guarantee, security or the like on behalf of the Ultimate Beneficiaries;
 - vi. Based on the audit procedures that have been considered reasonable and appropriate in the circumstances, nothing has come to our notice that has caused us to believe that the representations under sub-clause (i) and (ii) of Rule 11(e), as provided under (iv) and (v) above, contain any material misstatement.
 - vii. During the year no dividend was paid or declared by The Company.

- viii. Based on our examination, which included test checks, the Company has used accounting software (SAP) for maintaining its books of account for the financial year ended March 31, 2025 which has a feature of recording audit trail (edit log) facility and the same has operated throughout the year for all relevant transactions recorded in the software. Further, during the course of our audit, we did not come across any instance of the audit trail feature being tampered with.

For P. G. Joshi & Co.
Chartered Accountants
(FRN 104416W)

Sd/-
CA Pranav A. Joshi
Partner
Mem. No. 147149
UDIN: 25147149BNFVIQ9722

16th July 2025
Nagpur

P.G. Joshi & Co.

CHARTERED ACCOUNTANTS

Annexure – A to the independent Auditors’ Report

(Referred to under ‘Report on Other Legal and Regulatory Requirements section of our report of even date)

With reference to the Annexure referred to in the Independent Auditors’ Report to the Members of Maharashtra Metro Rail Corporation Limited (‘the Company’) on the Financial Statements for the year ended 31st March 2025, we report the following:

- 1) In respect of the Company’s property, plant and equipment, right-of-use assets and intangible assets:
 - a) i) The company has maintained proper records showing full particulars, including quantitative details and the situation of the property, plant and equipment and relevant details of right-of-use assets.
 - ii) The Company has maintained proper records showing full particulars of Intangible assets.
 - b) The property, plant and equipment and right-of-use assets were physically verified by the management. The physical verification was carried out in accordance with a regular yearly program of verification which in our opinion is reasonable, having regard to the size of the Company and the nature of its assets. According to the information and explanations given to us, no material discrepancies were noticed during such verification.
 - c) With respect to immovable properties (other than properties where The Company is the lessee and the lease agreements are duly executed in the favour of the Company) disclosed in the Financial Statements included in Property, Plant and Equipment, according to the information and explanations given to us and based on the examination of the registered sale deed/transfer deed/conveyance deed provided to us, we report that the title deeds are held in the name of The Company as at the balance sheet date except in case of few parcels of land as detailed in Annexure-D.
 - d) The Company has not revalued any of its property, plant and equipment (including right-of-use assets) and intangible assets during the year.
 - e) As per the information provided to us by the management, the Company is not holding any Benami Property under the Benami Transactions (Prohibition) Act, 1988 (45 of 1988) and rules made thereunder as at 31st March, 2025. As such, there are no proceedings initiated or pending against The Company under the said Act and Rules thereunder.
- 2) a) The Company does not have any inventory and hence reporting under clause 3(ii) (a) of the Order is not applicable.
- b) During any point of time of the year, The Company has not been sanctioned any working capital limits in excess of five crore rupees, in aggregate, from banks or financial institutions and hence reporting under clause 3(ii)(b) of the Order is not applicable.
- 3) In our opinion and according to the information and explanations given to us, The Company, during the year did not make any investments in, provided any guarantee or security or granted any loans or advances in the nature of loans, secured or unsecured, to companies, firms, Limited Liability Partnerships or any other parties. Hence reporting under clause 3(iii) of the Order is not applicable.

- 4) In our opinion, The Company has not granted any loans or provided any guarantees or securities to the parties covered u/s 185 of the Act. The provisions of Section 186 of the Companies Act, 2013 are not applicable to a company engaged in the business of providing 'Infrastructural Facilities'. As defined in Schedule VI, Infrastructural Facilities include Transportation projects.
- 5) According to the information and explanations given to us, The Company has neither accepted any deposit from the public nor accepted any amount which are deemed to be deposit in accordance with the provisions of sections 73 to 76 of the Act and the rules framed thereunder. Hence reporting under clause 3(v) of the Order is not applicable.
- 6) The maintenance of cost records under section 148 (1) of the Act is not applicable. Hence the provisions of clause 3(vi) of the order are not applicable.
- 7)
 - a) According to the information and explanations given to us and based on the examination of records provided to us, The Company has generally been regular in depositing undisputed statutory dues, including Goods and Services tax, Provident Fund, Employees' State Insurance, Income Tax, Sales Tax, Service Tax, duty of Custom, duty of Excise, Value Added Tax, Cess and other material statutory dues applicable to it with the appropriate authorities. There were no undisputed amounts payable in respect of Goods and Service tax, Provident Fund, Employees' State Insurance, Income Tax, Sales Tax, Service Tax, duty of Custom, duty of Excise, Value Added Tax, Cess and other material statutory dues in arrears as at March 31, 2025 for a period of more than six months from the date they became payable.
 - b) In our opinion and according to the information and explanations given to us, no disputed amounts payable in respect of Provident Fund, Employees' State Insurance, Income-Tax, Sales Tax, Service Tax, Customs Duty, Excise Duty, Works Contract Tax, Cess, GST and other material statutory dues were in arrears as at 31st March 2025.
- 8) As per our examination and according to information provided to us, there are no instances of transactions not recorded in the books of accounts and which have been surrendered or disclosed as income during the year in the tax assessments under the Income Tax Act, 1961 (43 of 1961).
- 9)
 - a) According to the information and explanations given to us and based on the examination of records provided to us the Company has paid the instalments of loans or other borrowings including interest thereon to the lenders during the year by way of grant received from GoM. However, in case of loan and interest instalment of AFD and EIB, for Pune Metro Rail Project, Gol has repaid the amount on behalf of The Company and The Company has accounted for the same as "Sundry Creditors- Government" under Current Liability.
 - b) The company has not been declared a willful defaulter by any bank or financial institution or other lender.
 - c) According to the information and explanations given to us and based on the examination of records provided to us, it is observed that the loans were applied for the purpose for which they were obtained.
 - d) In our opinion and according to the information and explanations given to us, there are no short-term loans raised by The Company. Therefore, this clause is not applicable.
 - e) The company has no subsidiaries, associates, or joint ventures. Therefore, this clause is not applicable.
- 10)
 - a) In our opinion and according to the information and explanation given to us, the Company has not raised any money by way of initial public offer or further public offer (including debt instruments) during the year. Accordingly, the reporting requirement of clause x(a) of paragraph 3 of the Order is not applicable to the Company.
 - b) In our opinion and according to the information and explanation given to us, the provisions of Section 42 of the Companies Act, 2013 are not applicable to The Company vide OM no

- 05/50/2016-CL V dated 30th November 2016. Based on the records provided by The Company, the provisions of Section 62 of the said Act have been complied with.
- 11) a) To the best of our knowledge and according to the information and explanations given to us, no fraud by The Company or on The Company has been noticed or reported during the year.
 - b) To the best of our knowledge, no report under sub-section (12) of section 143 of the Companies Act, 2013 has been filed by auditors, in Form ADT – 4 as prescribed under Rule 13 of Companies (Audit and Auditors) Rules, 2014 with the Central Government, during the year and up to the date of this report.
 - c) As represented to us by the management, no whistle blower complaints have been received by the Company during the year.
 - 12) The company is not a Nidhi Company as prescribed under Section 406 of the Act. Accordingly, the provision of clause 3 (xii) of the order is not applicable to The Company.
 - 13) In our opinion and according to the information and explanations given to us and based on our examination of the records of the Company, all transactions with the related parties are in compliance with Sections 177 and 188 of the Act, where applicable, and details of such related party transactions have been disclosed in the Financial Statements as required by the applicable Indian Accounting Standards.
 - 14) a) In our opinion, the Internal Control testing needs to be widened. Internal Audit process needs strengthening in terms of its scope, reporting structure and follow up of the issues. Issues have been discussed with the management.
 - b) Yes, we have considered Internal Audit reports while drafting our Report,
 - 15) According to the information and explanations given to us and based on our examination of the records of The Company, the Company has not entered into any non-cash transactions with its directors or persons connected with him. Accordingly, the provision of clause 3(xv) of the Order is not applicable to the Company.
 - 16) a) The Company is not required to be registered under Section 45-IA of the Reserve Bank of India Act, 1934. Accordingly, the reporting requirement of clause xvi (a) of paragraph 3 the Order is not applicable to the Company.
 - b) On the basis of examination of records and according to the information and explanation given to us by the Company, the Company has not conducted non- banking financial / housing finance activities during the year. Accordingly, the reporting requirement of clause xvi (b) of paragraph 3 of the Order is not applicable to the Company.
 - c) In our opinion and according to the information and explanation given to us, the Company is not a Core Investment Company (CIC) as defined in the regulations made by the Reserve Bank of India. Accordingly, the reporting requirement of clause xvi(c) of paragraph 3 of the Order is not applicable to the Company.
 - d) As represented by the Management, the Group does not have any Core Investment Company (CIC) as part of the Group as per the definition of Group contained in the Core Investment Companies (Reserve Bank) Directions, 2016. Accordingly, the reporting requirement of clause xvi (d) of paragraph 3 of the Order is not applicable to the Company.
 - 17) The company has not incurred cash losses during the current financial year covered by our audit and the immediately preceding financial year.
 - 18) There has been no resignation of the statutory auditors during the year. Accordingly, the reporting requirement of clause (xviii) of paragraph 3 of the order is not applicable to the Company.

- 19) On the basis of the Financial Ratios disclosed in Note No. 29 (sub Note No. 6) to the Financial Statements, ageing and expected dates of realization of financial assets and payment of financial liabilities, other information accompanying the Financial Statements and our knowledge of the Board of Directors and management plans and based on our examination of the evidence supporting the assumptions, nothing has come to our attention, which causes us to believe that any material uncertainty exists as on the date of the audit report that the Company is not capable of meeting its liabilities existing at the date of balance sheet as and when they fall due. As per the tripartite agreement signed by the Company, GoM and GoI, if The Company is unable to repay the Loan amount along with interest thereon, the same will be repaid by GoM.

We, however, state that this is not an assurance as to the future viability of the Company. We further state that our reporting is based on the facts up to the date of the audit report and we neither give any guarantee nor any assurance that all liabilities falling due within a period of one year from the balance sheet date, will get discharged by the Company as and when they fall due.

- 20) The provisions of section 135 of the Companies Act, 2013 are not applicable to The Company. Thus, the reporting requirement of clause (xx) of paragraph 3 of the order is not applicable to The Company.
- 21) The company doesn't have any subsidiary, joint venture or associate, therefore, the requirement of clause (xxi) of paragraph 3 of the order is not applicable to The Company.

For P. G. Joshi & Co.
Chartered Accountants
(FRN 104416W)

Sd/-
CA Pranav A. Joshi
Partner
Mem. No. 147149
UDIN: 25147149BNFVIQ9722

16th July 2025
Nagpur

Annexure – B to the Independent Auditor’s Report

Report on the Directions issued by the Comptroller and Auditor General under Sub-Section 5 of Section 143 of the Companies Act, 2013 (“the Act”)

1. **Assess the fair valuation of all the investments, both quoted and unquoted, made directly by the Company or through Trusts, for Post-retirement benefits of the employees. This includes verifying valuation methodologies, ensuring consistency with Ind AS and reviewing supporting documentation. The auditor shall provide a brief note on the valuation approach, its reasonability, and compliance with applicable regulations, reporting any material deviations or misstatements.**

We have assessed the fair valuation of all the investments both quoted and unquoted, made directly by the Company or through Trusts, for Post-retirement benefits of the employees. This includes verifying valuation methodologies, ensuring consistency with Ind AS and reviewing supporting documentation.

They have valued it through Actuarial report and have complied with applicable regulations.

2. **Whether The Company has a system in place to process all the accounting transactions through IT system? If yes, the implications of processing accounting transactions outside IT system on the integrity of the accounts along with the financial implications, if any, may be stated.**

All the accounting transactions are passed through IT (SAP) system. However,

- a. Reports regarding Ticket sale revenue are generated from Automated Fare Collection System (AFC) and entries are recorded based on the reconciliation made in excel. This is however, not a seamless process and has manual intervention for recording the Fare Box revenue.
- b. The preparation of Financial Statements including schedules to Balance Sheet and Profit and Loss account and notes to accounts are done externally based on Trial Balance generated in SAP.
- c. The Calculations required for the application of various IND AS adjustments are done through Excel Spreadsheet Workings.

The transactions processed outside the IT systems are verified by the authorized personnel and accounted for in the IT systems with maker-checker controls for ensuring data accuracy and data integrity. Further, our test checks did not indicate any lacunae resulting in adverse financial implications on the transactions processed outside the IT systems.

3. **Whether funds (grants/ subsidy etc.) received/ receivable for specific schemes from Central/State Government or its agencies were properly accounted for as per the applicable accounting standards or norms and whether the received funds were utilised as per its terms and conditions? Whether accounting of interest earned on grants received has been done as per terms and conditions of the Grant. List the cases of deviation.**

Funds received (Grants) for specific projects have been properly accounted for in respective projects and utilized as per terms and conditions of the sanction.

4. **Whether the Company has identified the key Risk areas? If yes, whether the Company has formulated any Risk Management Policy to mitigate these risks? If yes, (a) whether the Risk Management Policy has been formulated considering global best practices? (b) whether the Company has identified its data assets and whether it has been valued appropriately?**

Yes, the Company prepared Risk matrix last year after considering all key risk areas.

Yes, the Risk Management Policy has been formulated considering global best practices.

The company has financial data as its data assets.

- 5. Whether the Company is complying with the Securities and Exchange Board of India (SEBI) (Listing Obligation and Disclosure Requirements) Regulations, 2015, and other applicable rules and regulations of SEBI, Department of Investment and Public Asset Management, Ministry of Corporate Affairs, Department of Public Enterprises, Reserve Bank of India, Telecom Regulatory Authority of India, CERT-IN, Ministry of Electronics and Information Technology and National Payments Corporation of India wherever applicable? If not, the cases of deviation may be highlighted.**

Securities and Exchange Board of India (SEBI) (Listing Obligation and Disclosure Requirements) Regulations, 2015, and other applicable rules and regulations of SEBI	Not Applicable
Department of Investment and Public Asset Management	Not Applicable
Ministry of Corporate Affairs	Applicable
Department of Public Enterprises	Applicable
Reserve Bank of India	Applicable
Telecom Regulatory Authority of India, CERT-IN.	Applicable, the regular generation of bill has been done timely.
National Payments Corporation of India	Applicable, yes, the transaction has been examined in guidance with National Payments Corporation of India (NPCI).

Management affirms that guidelines are compiled wherever applicable and no deviation has been found during the course of Audit.

**For P. G. Joshi & Co.
Chartered Accountants
(FRN 104416W)**

**Sd/-
CA Pranav A. Joshi
Partner
Mem. No. 147149
UDIN: 25147149BNFVIQ9722**

**16th July 2025
Nagpur**

Annexure – C to the Independent Auditors’ Report

(Referred to in paragraph 3 (f) under the ‘Report on Other Legal and Regulatory Requirements’ section of our report to the members of Maharashtra Metro Rail Corporation Limited of even date)

Report on the Internal Financial Controls Over Financial Reporting under Clause (i) of Sub- section 3 of Section 143 of the Companies Act, 2013 (“the Act”)

We have audited the internal financial controls over financial reporting of Maharashtra Metro Rail Corporation Limited (“the Company”) as of 31st March 2025 in conjunction with our audit of Financial Statements of the Company for the year ended on that date.

Management’s Responsibility for Internal Financial Controls

The Company’s management is responsible for establishing and maintaining internal financial controls based on the internal control over financial reporting criteria established by the Company considering the essential components of internal control stated in the Guidance Note on Audit of Internal Financial Controls over Financial Reporting issued by the Institute of Chartered Accountants of India (‘ICAI’). These responsibilities include the design, implementation and maintenance of adequate internal financial controls that were operating effectively for ensuring the orderly and efficient conduct of its business, including adherence to The Company’s policies, the safeguarding of its assets, the prevention and detection of frauds and errors, the accuracy and completeness of the accounting records, and the timely preparation of reliable financial information, as required under the Companies Act, 2013.

Auditors’ Responsibility

Our responsibility is to express an opinion on the Company’s internal financial controls over financial reporting based on our audit. We conducted our audit in accordance with the Guidance Note on Audit of Internal Financial Controls over Financial Reporting (the “Guidance Note”) and the Standards on Auditing, issued by ICAI and deemed to be prescribed under section 143(10) of the Companies Act, 2013, to the extent applicable to an audit of internal financial controls, both applicable to an audit of Internal Financial Controls and, both issued by the Institute of Chartered Accountants of India. Those Standards and the Guidance Note require that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether adequate internal financial controls over financial reporting were established and maintained and if such controls operated effectively in all material respects.

Our audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the adequacy of the internal financial controls system over financial reporting and their operating effectiveness. Our audit of internal financial controls over financial reporting included obtaining an understanding of internal financial controls over financial reporting, assessing the risk that a material weakness exists, and testing and evaluating the design and operating effectiveness of internal control based on the assessed risk. The procedures selected depend on the auditor’s judgment, including the assessment of the risks of material misstatement of the accompanying Financial Statements, whether due to fraud or error.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion on the Company’s internal financial controls system over financial reporting.

Meaning of Internal Financial Controls over Financial Reporting

A company’s internal financial control over financial reporting is a process designed to provide reasonable assurance regarding the reliability of financial reporting and the preparation of Financial Statements for external purposes in accordance with generally accepted accounting principles. A company’s internal financial control over financial reporting includes those policies and procedures that (1) pertain to the maintenance of records that, in reasonable detail, accurately and fairly reflect the transactions and dispositions of the assets of The Company; (2) provide reasonable assurance that transactions are recorded as necessary to permit preparation of Financial Statements in accordance with generally accepted accounting principles, and that receipts and expenditures of The Company are

being made only in accordance with authorizations of management and directors of The Company; and (3) provide reasonable assurance regarding prevention or timely detection of unauthorized acquisition, use, or disposition of The Company's assets that could have a material effect on the Financial Statements.

Inherent Limitations of Internal Financial Controls Over Financial Reporting

Because of the inherent limitations of internal financial controls over financial reporting, including the possibility of collusion or improper management override of controls, material misstatements due to error or fraud may occur and not be detected. Also, projections of any evaluation of the internal financial controls over financial reporting to future periods are subject to the risk that the internal financial control over financial reporting may become inadequate because of changes in conditions, or that the degree of compliance with the policies or procedures may deteriorate.

Opinion

In our opinion, except for the matters mentioned below, the Company has, in all material respects, an adequate internal financial controls system over financial reporting and such internal financial controls over financial reporting were operating effectively as at 31st March 2025, except for the matter Stated in Other Matters Paragraph, based on the internal control over financial reporting criteria established by the Company considering the essential components of internal control stated in the Guidance Note on Audit of Internal Financial Controls Over Financial Reporting issued by the Institute of Chartered Accountants of India.

Other Matters

We draw attention to the following matters relating to the adequacy and operating effectiveness of the Company's internal financial controls over financial reporting as at 31st March 2025

- a. The management should strengthen the testing related to business processes where the assessed risk of material misstatement in the earlier years Risk Matrix, is medium. This is to ensure that the ICFR is operative and effective.
- b. In reference to our observation in para (a) above, the system of entering invoice date in the accounting software (SAP) needs improvement as in the existing process date of entry in the books is considered as invoice date.
- c. It has been noted that the liability under the Reverse Charge Mechanism (RCM) is required to be discharged based on the invoice date. However, in certain cases posting date is kept as invoice date instead of actual invoice date. This leads to discrepancies in recording of liabilities.

Our Opinion is not modified in respect of the above matter.

For P. G. Joshi & Co.
Chartered Accountants
(FRN 104416W)

Sd/-
CA Pranav A. Joshi
Partner
Mem. No. 147149
UDIN: 25147149BNFVIQ9722

16th July 2025
Nagpur

Annexure – D

The details of all the immovable property (other than properties where the Company is the lessee and the lease agreements are duly executed in favour of the lessee) whose title deeds are not held in the name of The Company are shown below: -

Relevant line item in the Balance Sheet	Description of item of property	Gross Carrying Value (₹Lakhs)	Title deeds held in the name of	Whether title deed holder is a promoter, director or relative of promoter/ director or employee of promoter/ director	Property held since which date	Reason for not being held in the name of the Company
PPE	Mayo Hospital	-	Mayo Hospital	No	06-04-17	Procedural Delay
PPE	Central Jail	-	Central Jail	No	06-09-17	Procedural Delay
PPE	Santra Market	-	Santra Market	No		Procedural Delay
PPE	Ceiling Land (Siddiqui)		Ceiling Land (Siddiqui)	No	27-01-17	Procedural Delay
PPE	MIDC	-	MIDC	No	22-11-16	Procedural Delay
PPE	MIDC	-	MIDC	No	18-11-17	Procedural Delay
PPE	VNIT	-	VNIT	No	27-03-17	Procedural Delay
PPE	AAI	-	AAI	No	22-12-17	Procedural Delay
PPE	AAI	-	AAI	No	22-12-17	Procedural Delay
PPE	MIL	-	MIL	No	30-01-16	Procedural Delay
PPE	MIL	-	MIL	No	30-01-16	Procedural Delay
PPE	MIL	-	MIL	No	30-01-16	Procedural Delay
PPE	BSNL	-	BSNL	No	13-01-22	Procedural Delay
PPE	Prajapati Nagar	-	Prajapati Nagar	No	20-07-16	Procedural Delay
PPE	Prajapati Nagar	-	Prajapati Nagar	No	20-07-16	Procedural Delay
PPE	Ujwal Nagar Ground	-	Ujwal Nagar Ground	No	21-07-16	Procedural Delay
PPE	Ambazari Lake View	-	Ambazari Lake View	No	10-04-16	Procedural Delay
PPE	Telephone Exchange	-	Telephone Exchange	No	03-09-17	Procedural Delay
PPE	Agresan Bus-Stop revise	-	Agresan Bus-Stop revise	No	15-05-17	Procedural Delay
PPE	Crazy Castle (Water Cum Amusement park)	-	Crazy Castle (Water Cum Amusement park)	No	06-06-18	Procedural Delay

Relevant line item in the Balance Sheet	Description of item of property	Gross Carrying Value (₹Lakhs)	Title deeds held in the name of	Whether title deed holder is a promoter, director or relative of promoter/ director or employee of promoter/ director	Property held since which date	Reason for not being held in the name of the Company
PPE	Institute of Engineering	-	Institute of Engineering	No	27-11-16	Procedural Delay
PPE	Shankar nagar	-	Shankar nagar	No	07-08-20	Procedural Delay
PPE	NIT LAND	-	NIT LAND	No	06-01-20	Procedural Delay
PPE	Water Works Old Office	-	Water Works Old Office	No	20-12-16	Procedural Delay
PPE	Khowa Bazar	-	Khowa Bazar	No	20-12-16	Procedural Delay
PPE	Hindi Bhashi School	-	Hindi Bhashi School	No	20-12-16	Procedural Delay
PPE	Vijmata Mandir Defence Railway Track	-	Vijmata Mandir Defence Railway Track	No	20-12-16	Procedural Delay
PPE	Indira Gandhi Hospital	-	Indira Gandhi Hospital	No	02-09-17	Procedural Delay
PPE	Tulsi Hindi Primary School	-	Tulsi Hindi Primary School	No	12-07-17	Procedural Delay
PPE	NMC SANTRA MARKET	-	NMC SANTRA MARKET	No		Procedural Delay
PPE	NMC NEAR MAHATMA FULE MARKET	-	NMC NEAR MAHATMA FULE MARKET	No		Procedural Delay
PPE	MADC	-	MADC	No	02-11-15	Procedural Delay
PPE	BSNL	-	BSNL	No	02-05-16	Procedural Delay
PPE	Prajapati Nagar	-	Prajapati Nagar	No	30-05-16	Procedural Delay
PPE	Vishwakarma	-	Vishwakarma	No	16-05-16	Procedural Delay
PPE	Shewalkar	-	Shewalkar	No	11-01-17	Procedural Delay
PPE	Udyan Apartment (addl.land)	-	Udyan Apartment (addl.land)	No		Procedural Delay
PPE	Pradnya P. Pargaonkar	-	Pradnya P. Pargaonkar	No	25-05-17	Procedural Delay
PPE	Sham Lawn (Narayan Mishra)	-	Sham Lawn (Narayan Mishra)	No	05-02-17	Procedural Delay
PPE	Vinod Ganvir (Gulmohar Soc.)	-	Vinod Ganvir (Gulmohar Soc.)	No	17-05-17	Procedural Delay

Relevant line item in the Balance Sheet	Description of item of property	Gross Carrying Value (₹Lakhs)	Title deeds held in the name of	Whether title deed holder is a promoter, director or relative of promoter/ director or employee of promoter/ director	Property held since which date	Reason for not being held in the name of the Company
PPE	Shitla Mata Mandir- Pradeep Y. Motghare	-	Shitla Mata Mandir- Pradeep Y. Motghare	No	14-05-18	Procedural Delay
PPE	Lata Kate	-	Lata Kate	No	20-11-18	Procedural Delay
PPE	Diwakar Toley	-	Diwakar Toley	No	20-11-18	Procedural Delay
PPE	kavita asudani	-	kavita asudani	No	04.01.2019	Procedural Delay
PPE	Meena Gadiya	-	Meena Gadiya	No	18-03-19	Procedural Delay
PPE	Jatinbhim Suchhak	-	Jatinbhim Suchhak	No	18-03-19	Procedural Delay
PPE	Vinayak Limbana Bamturbar	-	Vinayak Limbana Bamturbar	No	11-06-20	Procedural Delay
PPE	Roashan Dhage	-	Roashan Dhage	No		Procedural Delay
PPE	Ishwar Dhage	-	Ishwar Dhage	No		Procedural Delay
PPE	Ulhas Ghate	-	Ulhas Ghate	No		Procedural Delay
PPE	Buddha Vihar	-	Buddha Vihar	No		Procedural Delay
PPE	SECR	-	SECR	No		Procedural Delay
PPE	MSRTC	-	MSRTC	No		Procedural Delay
PPE	Yerwada SR No 141/GOM Land (Wadia)	-	GOM	No	2020-21	Procedural Delay
PPE	Yerwada SR No 233 /GOM Land (Wadia)	-	GOM	No	2020-21	Procedural Delay
PPE	MJP Land GLR SN 120 Mau Khadaki Tal Pune	-	GOM	No	2021-22	Procedural Delay
PPE	Defence Land_GLR.269	80.25	Defence Land	No	2022-23	Procedural Delay
PPE	LAND AT VALLABHNAGAR	-	GOM	No	2017-18	Procedural Delay
PPE	LAND AT FUGEWADI	411.01	PCMC	No	2017-18	Procedural Delay

Relevant line item in the Balance Sheet	Description of item of property	Gross Carrying Value (₹Lakhs)	Title deeds held in the name of	Whether title deed holder is a promoter, director or relative of promoter/ director or employee of promoter/ director	Property held since which date	Reason for not being held in the name of the Company
PPE	PIMPRI SURVEY NO 33 LAND	201.80	PCMC	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	PIMPRI SURVEY NO 471 LEASEHOLD LAND	80.72	PCMC	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	Survey No 468,469 Phugewadu Leasehold Land	1,049.37	PCMC	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	PIMPRI SURVEY NO 209 & 210 LEASEHOLD LAND	982.11	PCMC	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	DAPODI SURVEY NO 49/ 1/2 B,40 B,39D Leasehold Land	54.83	PCMC	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	PHUGEWADI Survey No 388 Leasehold Land	74.14	PCMC	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	Kasarwadi- Nasik Phata Land for E E-3	38.79	Railway	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	Khadki Land for E E-3 4 Land	91.32	Railway	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	Mangalwarpeth (Near RTO) For E E-3, 4	291.14	Railway	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	Pune Railway Station EE Land	221.46	Railway	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Pulachi Vadi, Shivaji Nagar.	21.26	PMC	No	2019-20	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Rubi Hall Station	14.61	PMC	No	2019-20	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Bundgarden	12.68	PMC	No	2019-20	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Bundgarden	8.70	PMC	No	2019-20	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Bundgarden	53.78	PMC	No	2019-20	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Sambhaji Udyan, Shivaji Nagar	51.64	PMC	No	2019-20	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Balgandharv Rangmandir, Shivaji Nagar	26.35	PMC	No	2019-20	Procedural Delay

Relevant line item in the Balance Sheet	Description of item of property	Gross Carrying Value (₹Lakhs)	Title deeds held in the name of	Whether title deed holder is a promoter, director or relative of promoter/ director or employee of promoter/ director	Property held since which date	Reason for not being held in the name of the Company
PPE	Entry/ Exit 3 & Entry Exit 4 Mangalwar peth Land	52.97	Railway	No	2020-21	Procedural Delay
PPE	FP NO 70/18 EE Kalyani Nagar PMC Land	41.43	PMC	No	2021-22	Procedural Delay
PPE	PMC Dadoji Konddev Land PMC	390.15	PMC	No	2021-22	Procedural Delay
PPE	PMPML deccan Gymkhana CTS No 629/1 shivaji Nagar L	124.63	PMPML	No	2022-23	Procedural Delay
PPE	Kasar Wadi Entry Exist/3 Land Parcle	30.38	Railway	No	2022-23	Procedural Delay
PPE	PMC Land_Jhanshi Rani School CTS.789	166.13	PMC	No	2022-23	Procedural Delay
	Total	4,571.65				

ANNUAL REPORT 2024-25

MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED

Balance Sheet As At 31st March 2025

(₹ in Lakhs)

Particulars	Note No.	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
ASSETS			
<u>Non-current assets</u>			
Property, Plant & Equipment	1	17,07,073.90	15,09,874.96
RoU Assets	2	273.00	76.50
Intangible Assets	3	863.20	7.64
Intangible Assets under Development	3A	3,286.30	3,331.10
Capital Work in Progress	4	1,82,764.90	2,91,785.20
<u>Financial Assets</u>			
Loans	5	18.50	21.00
Other Financial Assets	6	3,804.43	3,799.21
Other Non-Current Assets	7	9,626.60	1,680.40
Deferred Tax Assets (Net)	8	33,163.10	19,489.90
<u>Current assets</u>			
<u>Financial Assets</u>			
Trade receivables	9	20,111.80	11,990.80
Cash & Cash Equivalents	10	16,525.40	21,758.30
Other Bank Balances	11	1,18,071.57	89,612.89
Loans	5	9.90	13.80
Other Financial Assets	6	50,966.30	1,01,247.60
Other Current Assets	7	19,412.90	19,672.70
Current Tax Assets (Net)	12	489.20	1,571.00
Total Assets		21,66,461.00	20,75,933.00
EQUITY AND LIABILITIES			
<u>Equity</u>			
Equity Share Capital	13	5,70,200.00	4,92,800.00
Other Equity	14	(1,29,355.60)	(48,640.90)
<u>Liabilities</u>			
<u>Non-Current Liabilities</u>			
<u>Financial Liabilities</u>			
Borrowings	15	10,94,402.33	13,26,823.16
Other Financial Liabilities	17	1,107.80	896.60
Lease Liabilities	17	208.66	53.30
Provisions	18	4,476.10	3,215.90
Deferred Tax Liabilities (Net)	8	-	-
Other Non-Current Liabilities	20	4,80,314.10	1,42,705.80
<u>Current Liabilities</u>			
<u>Financial Liabilities</u>			
Current Borrowings	16	52,034.37	50,344.24
Trade Payable			
- Total Outstanding dues of micro, small and medium enterprises	19	2,400.88	3,443.67
- Total outstanding dues of creditors other than micro, small and medium enterprises	19	31,252.12	37,008.43
Other Financial Liabilities	17	40,288.90	49,091.60
Lease Liabilities	17	74.84	24.60
Other Current Liabilities	20	16,476.70	15,996.70
Provisions	18	2,579.80	2,169.90
Total Equity and Liabilities		21,66,461.00	20,75,933.00
Material Accounting Policies	28		
Notes to Financial Statements	29		

FOR P.G. JOSHI & Co.
Chartered Accountants
FRN. 104416W

Pranav Ashutosh Joshi
Partner
Membership No.: 147149
Place: Nagpur
Date: 16.07.2025
UDIN No.: 25147149BNFVIQ9722

Nitika Agrawal
Company
Secretary

For and On Behalf of Board of Directors

Harendra Pandey
Director (Finance)
(DIN 08988782)

Shravan Hardikar
Managing Director
(DIN 07072780)

ANNUAL REPORT 2024-25

MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED

Statement of Profit and Loss for the year ended 31st March 2025

(₹ in Lakhs)

Particulars	Note No.	For the year ending on 31 st March 2025	For the year ending on 31 st March 2024
Income			
Revenue from Operations	21	29,208.40	28,818.40
Other Income	22	49,506.10	44,787.00
Total Income		78,714.50	73,605.40
Expenditure			
Operating Expenses	23	28,692.62	32,234.28
Employee Benefits Expenses	24	8,828.60	8,088.90
Finance Costs	25	31,049.80	23,151.30
Depreciation and Amortisation Expenses	1,2 & 3	57,670.20	46,153.60
Other Expenses	26	3,065.38	2,582.04
Total Expenditure		1,29,306.60	1,12,210.12
Profit/(Loss) Before Tax		(50,592.10)	(38,604.72)
Tax Expense			
Current Tax Expense		-	-
Deferred Tax	8	13,648.29	3,265.53
Profit/(Loss) for the Year		(36,943.81)	(35,339.19)
Other Comprehensive Income/(Loss)			
1. Items that will not be reclassified to Profit & Loss	27	(95.80)	(159.20)
Less: Deferred Tax relating to Items that will not be reclassified to Profit & Loss		24.91	41.39
		(70.89)	(117.81)
Total Comprehensive Income/(Loss)		(37,014.70)	(35,457.00)
<u>Earnings Per Share (Equity Share of ₹ 10 each)</u>			
Basic (₹)		(0.70)	(0.73)
Diluted (₹)		(0.70)	(0.73)

FOR P.G. JOSHI & Co.
Chartered Accountants
FRN. 104416W

Pranav Ashutosh Joshi
Partner
Membership No: 147149

Place: Nagpur
Date: 16.07.2025

UDIN No.: 25147149BNFVIQ9722

For and On Behalf of Board of Directors

Nitika Agrawal
Company
Secretary

Harendra Pandey
Director (Finance)
(DIN 08988782)

Shravan Hardikar
Managing Director
(DIN 07072780)

MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED

Statement of Change in Equity for the year ended 31st March 2025

A. Changes in Promoter's Shareholding

For the year ended 31st March 2025

(₹ in Lakhs)

Balance as at 1st April 2024	Changes due to prior period errors	Restated balance as at 1st April 2024	Changes during the year	Balance as at 31 st March 2025
4,92,800	-	4,92,800	77,400	5,70,200

For the year ended 31st March 2024

(₹ in Lakhs)

Balance as at 1st April 2023	Changes due to prior period errors	Restated balance as at 1st April 2023	Changes during the year	Balance as at 31 st March 2024
4,84,800	-	4,84,800	8,000	4,92,800

B. Other Equity

For the year ended 31st March 2025

(₹ in Lakhs)

Particulars	Share application money pending allotment	Reserve and Surplus		Total
		Retained Earnings		
Balance as at 01.04.2024	56,000.00	-	(1,04,640.90)	(48,640.90)
Profit/(Loss) for the Year	-	-	(36,943.81)	(36,943.81)
Other Comprehensive Income	-	-	(70.89)	(70.89)
Total Comprehensive Income for the Year	-	-	(37,014.70)	(37,014.70)
Less: Released to Statement of Profit & Loss	-	-	-	-
Add: Amount received / (adjusted) during the year	(43,700.00)	-	-	(43,700.00)
Balance as at 31.03.2025	12,300.00	-	(1,41,655.60)	(1,29,355.60)

ANNUAL REPORT 2024-25

For the year ended 31st March 2024

(₹ in Lakhs)

Particulars	Share application money pending allotment	Reserve and Surplus		Total
		Retained Earnings		
Balance as at 01.04.2023	-	-	(69,183.90)	(69,183.90)
Profit/(Loss) for the Year	-	-	(35,339.19)	(35,339.19)
Other Comprehensive Income		-	(117.81)	(117.81)
Total Comprehensive Income/ (Loss) for the Year	-	-	(35,457.00)	(35,457.00)
Less: Released to Statement of Profit & Loss	-	-	-	-
Add: Amount received / (adjusted) during the year	56,000.00	-	-	56,000.00
Balance as at 31.03.2024	56,000.00	-	(1,04,640.90)	(48,640.90)

FOR P.G. JOSHI & Co.
Chartered Accountants
FRN. 104416W

Pranav Ashutosh Joshi
Partner
Membership No: 147149
Place: Nagpur
Date: 16.07.2025
UDIN No.: 25147149BNFVIQ9722

For and On Behalf of Board of Directors

Nitika Agrawal
Company
Secretary

Harendra Pandey
Director (Finance)
(DIN 08988782)

Shravan Hardikar
Managing Director
(DIN 07072780)

MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED

Statement of Cash Flows for the year ended 31st March 2025

(₹ in Lakhs)

Particulars	For the year ended 31 st March 2025		For the year ended 31 st March 2024	
A. Cash Flow from Operating Activities				
Profit/(Loss) Before Tax	(50,592.10)		(38,604.72)	
Adjustments for:				
Unwinding Interest on Financial Assets	(39.00)		(57.20)	
Depreciation & Amortisation	57,670.20		46,153.60	
Amortisation of Grant	(6,139.30)		(4,188.70)	
Finance cost	31,049.80		23,151.30	
Interest from Fixed Deposit	(5,628.90)		(2,934.60)	
(Profit)/Loss on Sale of Assets	2.30		119.01	
Foreign Exchange (Gain)/Loss	304.70	26,627.70	(529.00)	23,109.69
Operating Profit / (Loss) Before Working Capital Changes		26,627.70		23,109.69
Changes in working capital:				
Adjustments for (Increase) / Decrease in Operating Assets:				
Loans	6.40		7.70	
Other Non-Financial Assets	(1,451.80)		632.20	
Trade Receivables	(8,121.00)		8,942.30	
Other Financial Assets	50,315.08		(20,762.91)	
Current Tax Assets (Net)	1,081.80		232.40	
Adjustments for Increase / (Decrease) in Operating Liabilities:				
Other Financial Liabilities	(8,180.30)		19,312.99	
Trade Payable	(6,799.10)		3,731.20	
Other Current liabilities	2,170.13		16,419.27	
Provisions	1,574.30	30,595.51	(3,172.30)	25,342.85
Net Cash Flow From / (Used In) Operating Activities (A)		57,223.21		48,452.54
B. Cash Flow from Investing Activities including Capital Advances				
Capital Expenditure on Fixed Assets				
Purchase of PPE	(2,54,938.03)		(5,45,549.35)	
Capital Work in Progress	1,09,065.10		3,45,764.90	
Intangible Asset	(1,043.65)		(5.51)	
Capital Advances	(6,234.60)		14,987.30	
Proceeds from Sale of Assets	58.18		197.48	
Other Bank Balance	(28,458.68)		(41,134.09)	
Interest Income From FDR	5,628.90		2,934.60	
Foreign Exchange (Gain)/Loss	(304.70)	(1,76,227.48)	529.00	(2,22,275.67)
Net Cash Flow From / (Used In) Investing Activities (B)		(1,76,227.48)		(2,22,275.67)
C. Cash Flow from Financing Activities				
Share Capital & Share Application Money	33,700.00		64,000.00	
Proceeds from Long-Term Borrowings & Grant	1,11,326.77		1,17,345.43	
Principal Payment of lease liabilities	(205.60)		(16.40)	
Interest paid of lease liabilities	(14.10)		(1.10)	
Finance Cost	(31,035.70)	1,13,771.37	(23,077.80)	1,58,250.13
Net Cash Flow From / (Used in) Financing Activities (C)		1,13,771.37		1,58,250.13
Net Increase / (Decrease) in Cash and Cash Equivalents (A+B+C)		(5,232.90)		(15,573.00)
Cash and Cash Equivalents at the Beginning of the Year		21,758.30		37,331.30
Cash and cash equivalents at the end of the Year		16,525.40		21,758.30

The above cash flow statement has been prepared under the "Indirect Method" as set out in the Indian Accounting Standard (IND AS-7) "Statement of Cash Flow".

FOR P.G. JOSHI & Co.
Chartered Accountants
FRN. 104416W

For and On Behalf of Board of Directors

Pranav Ashutosh Joshi
Partner
Membership No: 147149
Place: Nagpur
Date: 16.07.2025
UDIN No.: 25147149BNFVIQ9722

Nitika Agrawal
Company
Secretary

Harendra Pandey
Director (Finance)
(DIN 08988782)

Shravan Hardikar
Managing Director
(DIN 07072780)

MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED
Statement of Cash Flows for the year ended 31st March 2025
D. Cash and Cash Equivalent Comprises of :

(₹ in Lakhs)

Particulars	For the year ended 31 st March 2025	For the year ended 31 st March 2024
Balance with Banks including Flexi	16,525.40	21,758.30
Fixed Deposits with Banks, having original maturity of Three Months or less	-	-
Cash and cash equivalents at the end of the year	16,525.40	21,758.30

E. Movements in Borrowings & Grant in accordance with Ind AS 7

(₹ in Lakhs)

Particulars	For the year ended 31 st March 2024	Cash Flows	Non-cash Changes	For the year ended 31 st March 2025
Long Term Borrowings	13,26,823.16	40,708.47	(2,73,129.30)	10,94,402.33
Government Grant	1,42,705.80	70,618.30	2,66,990.00	4,80,314.10
Total Borrowings & Grant	14,69,528.96	1,11,326.77	(6,139.30)	15,74,716.43

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025

Note 1 Property, Plant & Equipment Owned Assets

Particulars	Gross Carrying Amount				Accumulated Depreciation & Amortization				Net Carrying Amount	
	As at 1 st April 2024	Additions during the Year	Adjustments during the year	As at 31 st March 2025	As at 1 st April 2024	Depreciation during the Year	Adjustments during the year	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
Land	55,832.10	3,566.10	-	59,398.20	-	-	-	-	59,398.20	55,832.10
Building	4,89,722.45	91,279.45	-	5,81,001.90	15,052.29	8,390.91	-	23,443.20	5,57,558.70	4,74,670.16
Temporary Structures	234.10	-	-	234.10	222.40	-	-	222.40	11.70	11.70
Automatic Fare Collection	190.40	-	-	190.40	32.10	12.30	-	44.40	146.00	158.30
Furniture, Fittings & Equipment	2,218.80	873.40	-	3,092.20	869.40	238.80	-	1,108.20	1,984.00	1,349.40
Plant & Machinery	1,23,946.70	31,042.90	-	1,54,989.60	19,800.10	8,935.10	-	28,735.20	1,26,254.40	1,04,146.60
Office Equipment	1,506.20	407.29	(24.39)	1,889.10	963.00	176.69	(23.69)	1,116.00	773.10	543.20
Vehicle	140.20	25.90	-	166.10	71.10	14.10	-	85.20	80.90	69.10
Computer & IT System	3,311.00	742.69	(33.79)	4,019.90	2,907.40	184.99	(32.19)	3,060.20	959.70	403.60
Signaling & Telecom Equipment	1,11,014.00	10,471.30	-	1,21,485.30	14,867.20	7,453.90	-	22,321.10	99,164.20	98,146.80
Rolling Stock	1,78,459.40	32,031.90	-	2,10,521.30	11,574.60	7,385.50	-	18,960.10	1,91,561.20	1,66,914.80
Traction Equipment	54,450.10	6,139.40	-	60,629.50	6,197.90	3,712.50	-	9,910.40	50,719.10	48,292.20
Track	76,387.40	4,980.40	-	81,367.80	5,395.70	2,504.30	-	7,900.00	73,467.80	70,991.70
Lift & Escalators	29,879.90	4,285.10	-	34,165.00	2,649.50	1,337.80	-	3,987.30	30,177.70	27,230.40
Safety Equipment	1,854.50	161.30	-	2,015.80	695.70	337.80	-	1,033.50	982.30	1,158.80
Viaduct	4,93,908.50	68,633.80	-	5,62,542.30	31,952.40	16,795.00	-	48,707.40	5,13,834.90	4,61,956.10
TOTAL	16,23,125.75	2,54,640.93	(58.18)	18,77,708.50	1,13,250.79	57,439.69	(56.38)	1,70,834.80	17,07,073.90	15,09,874.96

Explanatory Note

1. NMC land for Santra Market (724.42 sq.mtr), Mahatma Fule Market (489 sq.mtr) and Santra Market (195 sq. mtr), for which possession letters are pending, have been recognised in the books.
2. In accordance with Material Accounting Policy No. 3 of the company, Land parcels received/acquired from various State Government Bodies/Departments are accounted for at nominal value.
3. (a) Details of Freehold Land

(₹ in Lakhs)

Particulars	Area (In Sq. Mtr.)	Amount
Sale deed not executed (Nagpur)	3,51,098.98	-
Sale deed not executed (Pune)	6,087.81	80.25
Total	3,57,186.79	80.25

(b) Details of Leasehold Land

(₹ in Lakhs)

Particulars	Area (In Sq. Mtr.)	Amount
Lease deed not executed (Nagpur)	4,64,539.58	-
Lease deed not executed (Pune)	1,83,431.45	18,604.78
Total	6,47,971.03	18,604.78

Note 2

Right of use Assets

(₹ in Lakhs)

Particulars	Building	Total
Gross Carrying Amount		
As at 1 st April, 2024	178.10	178.10
Additions/Adjustment During the Year	238.90	238.90
Gross Carrying Amount as at 31st March, 2025	417.00	417.00
Accumulated Depreciation & Amortization		
As at 1 st April, 2024	101.60	101.60
Depreciation/Amortisation charged During the Year	42.40	42.40
Accumulated Depreciation/Amortization as at 31st March, 2025	144.00	144.00
Net carrying amount as at 31st March, 2025	273.00	273.00
Net carrying amount as at 31st March, 2024	76.50	76.50

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025
Note 3
Other Intangible Assets-Software & Licenses

(₹ in Lakhs)

Particulars	Amount
Gross carrying amount	
As at 1 st April, 2024	9,923.35
Additions/Adjustment During the Year	1,043.65
Closing Gross Carrying Amount	10,967.00
Accumulated depreciation	
As at 1 st April, 2024	9,915.71
Depreciation/Amortisation charged during the year	188.09
Accumulated Depreciation/Amortisation	10,103.80
Net carrying amount 31st March, 2025	863.20
Net carrying amount 31st March, 2024	7.64

Note 3A
Intangible Assets under Development

(₹ in Lakhs)

Particulars	As at 31 st March 2024	Additions/Adjustment during the year	Total	Capitalised during the year	As at 31 st March 2025
CWIP - Intangible	3,331.10	845.46	4,176.56	890.26	3,286.30

(₹ in Lakhs)

Particulars	As at 31 st March 2023	Additions/Adjustment during the year	Total	Capitalised during the year	As at 31 st March 2024
CWIP - Intangible	2,365.40	965.70	3,331.10	-	3,331.10

(₹ in Lakhs)

Intangible Assets Under Development	To be completed in				
	Less than 1 year	1 to 2 Years	2 to 3 Years	More than 3 Years	Total
Nagpur Metro Rail Project Phase I	75.20	-	-	-	75.20
Pune Metro Rail Project Phase I	3,211.10	-	-	-	3,211.10
Total	3,286.30	-	-	-	3,286.30

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025
Note 4
Capital Work-in-Progress

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2024	Additions/ Adjustment During the Year	Total	Capitalised During the Year	As at 31 st March 2025
1	CWIP – Building	34,876.80	30,200.76	65,077.56	23,255.56	41,822.00
2	CWIP - Electrical	2,758.60	108.60	2,867.20	2,366.20	501.00
3	CWIP - Permanent Way	2,806.70	2,704.77	5,511.47	5,425.07	86.40
4	CWIP - Structures	-	35,874.43	35,874.43	755.93	35,118.50
5	CWIP - Exp During Construction	37,281.90	5,361.47	42,643.37	18,697.27	23,946.10
6	CWIP - Rolling Stock	26,745.00	6,494.70	33,239.70	29,632.80	3,606.90
7	CWIP - Traction & Power	12,624.40	-	12,624.40	3,505.90	9,118.50
8	CWIP - Escalators	4,643.20	2,113.97	6,757.17	3,985.47	2,771.70
9	CWIP - Signalling & Telecom	2,801.80	8,105.00	10,906.80	8,519.60	2,387.20
10	CWIP - Plant & Machinery	5,888.90	-	5,888.90	4,064.10	1,824.80
11	CWIP - Underground Tunneling & shaft	1,52,309.90	36,696.59	1,89,006.49	1,45,212.89	43,793.60
12	CWIP - Property Development at Site	3,137.30	258.80	3,396.10	-	3,396.10
13	CWIP - Safety equipments	732.30	173.92	906.22	146.52	759.70
14	CWIP – AFC	2,905.50	320.00	3,225.50	-	3,225.50
15	Construction Stores	2,272.90	0.06	2,272.96	882.86	1,390.10
16	CWIP - Consulting Expenses	-	9,016.80	9,016.80	-	9,016.80
Total		2,91,785.20	1,37,429.87	4,29,215.07	2,46,450.17	1,82,764.90

(a) CWIP ageing schedule

(₹ in Lakhs)

Capital Work-in- Progress	Amount in CWIP for a period of				
	Less than 1 year	1 to 2 Years	2 to 3 Years	More than 3 Years	Total
Projects in progress	1,12,616.50	62,983.40	6,407.56	757.44	1,82,764.90
Projects temporarily suspended	-	-	-	-	-
Total	1,12,616.50	62,983.40	6,407.56	757.44	1,82,764.90

(b) CWIP completion schedule

(₹ in Lakhs)

CWIP	To be completed in				
	Less than 1 year	1 to 2 Years	2 to 3 Years	More than 3 Years	Total
Nagpur Metro Rail Project Phase I	11,175.41	-	-	-	11,175.41
Nagpur Metro Rail Project Phase II	-	-	-	55,023.88	55,023.88
Pune Metro Rail Project	1,04,274.52	9,934.75	-	2,026.04	1,16,235.31
Thane Metro Rail Project	-	-	-	330.30	330.30
Total	1,15,449.93	9,934.75	-	57,049.92	1,82,764.90

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025
CWIP whose completion is overdue or has exceeded its cost compared to its original plan

(₹ in Lakhs)

CWIP	To be completed in				
	Less than 1 year	1 to 2 Years	2 to 3 Years	More than 3 Years	Total
Nagpur Metro Rail Project Phase I	11,175.41	-	-	-	11,175.41
Pune Metro Rail Project	1,04,274.52	-	-	-	1,04,274.52
Total	1,15,449.93	-	-	-	1,15,449.93

The amount paid towards AFC to other Contractor, will be capitalized after the handing over of the Asset by the vendor.

Explanatory Note:

- As per Indian Accounting Standard (Ind As) 23 "Borrowing Cost" Interest Expense ₹ 3,794.48 lakhs including commitment charges of ₹ 564.19 lakhs (PY ₹ 7,284.90 lakhs including commitment charges of ₹1.97 lakhs) has been transferred to CWIP during the year.
- As per Indian Accounting Standard (Ind As) 23 "Borrowing Cost" Interest Income ₹ 1,303.47 lakhs (PY ₹ 6,116.10 lakhs) has been transferred to CWIP during the year.

Note 5
Loans

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025		As at 31 st March 2024	
		Non-Current	Current	Non-Current	Current
A.	Advances to Employees (Considered Good-Secured)				
1	House Building Advance (HBA) Recoverable	14.80	4.80	17.60	6.50
2	Multi Purpose Advance (MPA) Recoverable	3.70	5.10	3.40	7.30
	Total	18.50	9.90	21.00	13.80

Note 6
Other Financial Assets

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025		As at 31 st March 2024	
		Non-Current	Current	Non-Current	Current
1	Interest accrued but not due on FD	5.00	1,882.10	2.40	1,171.10
2	Security Deposit	3,749.30	2,340.90	3,760.20	2,283.80
3	Recoverable from Employee	-	3.30	-	16.30
4	Fixed deposits for more than 12 months*	50.13	-	36.61	-
5	Receivable from GoM/ULB	-	46,547.00	-	97,558.40
6	Grant Accrued but not due	-	193.00	-	218.00
	Total	3,804.43	50,966.30	3,799.21	1,01,247.60

*** Details of the Fixed Deposits Receipts held under Lien**

(₹ in Lakhs)

Particulars	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
Fixed Deposits lien against Bank Guarantee (BG)	50.13	36.61

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025
Note 7
Other Assets

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025		As at 31 st March 2024	
		Non-Current	Current	Non-Current	Current
1	Prepaid Expenses & Deferred Cost due to Fair Valuation				
a)	Employee Benefits	7.10	1.30	8.30	1.60
b)	Rent/Hire Charges	2.10	0.50	4.00	0.80
c)	Tree Cutting Expense	-	7.90	-	-
d)	Others	-	314.30	-	146.00
2	Capital Advances	1,597.80	5.00	1,067.10	-
3	Recoverable from Contractors*	-	7,081.60	-	6,582.40
4	Advances to Employee (Unsecured, Considered Good)	-	4.50	-	5.40
5	Advances to Contractors (Secured, Considered Good)	-	-	-	-
a)	Material Advance	-	483.90	-	-
b)	Mobilization Advance	8,019.60	9,298.70	601.00	10,971.60
6	Consumable	-	3.80	-	7.60
7	GST on Advance	-	1,973.40	-	1,646.50
8	GST Input	-	238.00	-	310.80
Total		9,626.60	19,412.90	1,680.40	19,672.70

Explanatory Note:

* Includes ₹ 6,094.14 lakhs amount recoverable from M/s IL&FS. On account of slow progress work by the IL&FS, Reach 1 station construction contract was terminated on 12.12.2018. In accordance with contract conditions, Bank Guarantees towards Mobilisation Advance/Special Advance (₹5,494.54 Lakhs) and Performance Bank Guarantee (PBG) (₹5,326.71 lakhs) totalling ₹ 10,821.25 lakhs have been invoked by the company on 06.12.2018. All the banks replied expressing their inability to encash their respective BGs on account of and owing to the operation of the order dated 15.10.2018 passed by the Hon'ble National Company Law Appellate Tribunal in company appeal (AT) No. 346 of 2018. The bank quoted, "the Hon'ble NCLAT has stayed invocation of guarantees availed by IL&FS and its group companies and the said moratorium order is currently subsisting and therefore, the banks are unable to honour the invocation made by the company". The details of BGs invoked by the company are tabulated below:

Sr. No.	BG No.	Type of BG	Amt of Bank Guarantee (₹)	Issuing Bank Name
1	0008BGR0037617	Mob. Advance	14,64,84,598	ICICI Bank
2	01394010000577	Performance	53,26,71,262	Axis Bank
3	0195617IFG000011	Mob. Advance	14,64,84,598	Indian Bank (Earlier known as Allahabad Bank)
4	0008BGR0099317	Mob. Advance	14,64,84,598	ICICI Bank
5	0910318BG0001036	Advance	5,50,00,000	State Bank of India
6	0910318BG0001037	Advance	5,50,00,000	State Bank of India
Total			1,08,21,25,056	

On the interest bearing advance released to IL&FS, the company has charged interest of ₹ 1,474.47 lakhs on the outstanding advance upto 05.12.2018 and the same has been adjusted against CWIP. Since the company has invoked its BGs in time and Hon'ble High Court of Bombay, Nagpur Bench vide its order dated 17.01.2019 passed WP No. 8767 of 2018 and directed all banks to take necessary steps to keep all BGs alive till final disposal of the case. The company is of the view that the advance outstanding in the books of the company are good for recovery.

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025
Note 8
Deferred Tax
Deferred Tax arising from temporary differences and unabsorbed depreciation as on 31st March 2025

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As on 31 st March 2024	Recognised in Profit & Loss & OCI	As on 31 st March 2025
1	Tax Effect of Items Constituting Deferred Tax Asset			
	Unabsorbed depreciation (Carry forward losses)	90,117.06	41,689.74	1,31,806.80
	Employee Loans & Interest Receivable	2.73	(0.33)	2.40
	Lease Liability	20.25	53.45	73.70
	Leave Encashment	486.02	122.28	608.30
	Post Retirement Medical Facility	314.42	108.38	422.80
	Gratuity	47.79	94.21	142.00
	Leave Travel Concession	9.88	0.92	10.80
	Employee Terminal Benefit	10.97	0.03	11.00
	Total	91,009.12	42,068.68	1,33,077.80
2	Tax Effect of Items Constituting Deferred Tax Liability			
	Right of use Assets	19.89	51.11	71.00
	Other Assets – Other than Land & Leasehold Building	71,495.48	28,292.32	99,787.80
	Prepaid Rent, Emp Benefits, Tree Cutting	3.82	1.08	4.90
	Grant Accrued but not Due	-	50.97	51.00
	Total	71,519.19	28,395.48	99,914.70
	Deferred Tax Asset (Net)	19,489.90	13,673.20	33,163.10

Deferred Tax has not been calculated on the followings:

(₹ in Lakhs)

Particulars	Amount	Expiring on
2016-17 Business Loss	72.07	31 March 2025
2017-18 Business Loss	-	31 March 2026
2018-19 Business Loss	-	31 March 2027
2019-20 Business Loss	-	31 March 2028
2020-21 Business Loss	-	31 March 2029
2021-22 Business Loss	8,822.77	31 March 2030
2022-23 Business Loss	-	31 March 2031
2023-24 Business Loss	-	31 March 2032

- The company is having unabsorbed depreciation of ₹ 5,06,949.09 Lakhs (PY ₹ 3,46,604.09 Lakhs) as per provision of Income Tax Act 1961. Unabsorbed depreciation is available for set off for unlimited period against taxable income.
- Various initiatives are being taken by the company to increase ridership and non fare box revenue and to improve efficiency and cost effectiveness. GoM has also taken various measures to augment non fare box revenue through TOD etc. The company is certain that it will be able to improve its physical and financial performance in future. Consequently, the Company will be able to earn sufficient future taxable profits to adjust unabsorbed depreciation. Accordingly, Provision for Deferred tax has been made in the Books.

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025
Note 9
Trade Receivables

(₹ in Lakhs)

Particulars	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
Unsecured, Considered Good Trade receivables	20,111.80	11,990.80
Total	20,111.80	11,990.80

The Ageing of trade receivables has been provided in Note No. 29.

Note 10
Cash & Cash Equivalents

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
1	Cash in hand	33.70	21.90
2	Bank Balance (Current/Flexi)	16,491.70	21,736.40
	Total	16,525.40	21,758.30

Note 11
Other Bank Balances

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
1	Investment in FDR with original maturity of More than 3 months but less than 12 months	1,18,071.57	89,612.89
	Total	1,18,071.57	89,612.89

Details of the Fixed Deposits Receipts held under Lien

(₹ in Lakhs)

Particulars	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
Fixed Deposits lien against Letter of Credit (LC)	-	-
Fixed Deposits lien against Bank Guarantee (BG)	55.40	512.85

Note 12
Current Tax Assets (Net)

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
1	Tax Deducted/Collected at Source	489.20	1,571.00
	Total	489.20	1,571.00

Above amount includes the TDS receivable for FY 2024-25 of ₹ 196.57 lakhs and ₹ 292.63 lakhs receivable from previous year due to non deposition of TDS by the parties for which necessary steps are taken. ₹ 69.94 lakhs received in the current year has been adjusted against TDS receivable of FY 2021-22.

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025
Note 13
Equity Share Capital

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025		As at 31 st March 2024	
		No. of Shares	Amount	No. of Shares	Amount
1	Authorised Share Capital (Share of ₹ 10 each)	<u>10,00,00,00,000</u>	<u>10,00,000.00</u>	<u>7,00,00,00,000</u>	<u>7,00,000.00</u>
2	Issued, Subscribed and Fully Paid Par Value Per Share (₹ 10)	<u>5,70,20,00,000</u>	<u>5,70,200.00</u>	<u>4,92,80,00,000</u>	<u>4,92,800.00</u>
3	Reconciliation of No. of Shares & Share Capital Outstanding;				
	Opening Share Capital	4,92,80,00,000	4,92,800.00	4,84,80,00,000	4,84,800.00
	Add: No. of Share, Share Capital Issued/Subscribed during the Year	77,40,00,000	77,400.00	8,00,00,000	8,000.00
	Closing Share Capital	5,70,20,00,000	5,70,200.00	4,92,80,00,000	4,92,800.00
4	Shares in the Company held by Shareholder holding more than 5%				
	President of India	2,85,10,00,000	2,85,100.00	2,46,40,00,000	2,46,400.00
	Governor of Maharashtra	2,85,10,00,000	2,85,100.00	2,46,40,00,000	2,46,400.00

Sr. No.	Shares held by Promoter at the End of the Year			No. of Shares at the Beginning of the Year	% Change During the Year
	Promoter Name	No. of Shares	% of Total Share		
1	President of India	2,85,10,00,000	50%	2,46,40,00,000	15.71%
2	Governor of Maharashtra	2,85,10,00,000	50%	2,46,40,00,000	15.71%

- During the period of five years immediately preceding the date as at which the Balance Sheet is prepared:
 - No Class of Shares were allotted as fully paid up pursuant to contract without payment being received in cash.
 - No Class of Shares were allotted as fully paid up by way of bonus shares for consideration other than cash.
 - No Class of Shares were bought back by the company.
- There are no calls unpaid.
- There are no forfeited shares.
- The balance amount of authorized share capital as on date is ₹ 4,29,800 lakhs (PY ₹ 2,07,200 lakhs).

Note 14
Other Equity

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	Opening Balance	Additions/ Adjustment	Total	Closing Balance
A	Retained Earning	(1,04,640.90)	(37,014.70)	(1,41,655.60)	(1,41,655.60)
B	Share Application Money Pending for Allotment				
	Gol	46,000.00	(33,700.00)	12,300.00	12,300.00
	GoM	10,000.00	(10,000.00)	-	-
	Sub Total	56,000.00	(43,700.00)	12,300.00	12,300.00
	Total	(48,640.90)	(80,714.70)	(1,29,355.60)	(1,29,355.60)

Explanatory Notes:

- No. of Shares to be issued is 12,30,00,000 shares (PY 56,00,00,000 shares) of ₹ 10/- each.
- Shares shall be issued on receipt of matching contribution from Gol & GoM.

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025
**Note 15
Borrowings**

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
1	Interest Bearing Term Loans (ODA Loan)		
	From Gol - KfW	2,79,605.78	3,06,234.98
	From Gol - AFD	2,07,687.08	2,02,669.31
	From Gol - EIB	2,96,938.87	1,07,041.37
	Total	7,84,231.73	6,15,945.66
2	Interest Free Subordinate Debt from Gol, GoM & ULB		
	For Taxes & Land	3,80,057.80	3,76,814.90
	Less: Fair value adjustment	(2,73,129.30)	-
	Total	1,06,928.50	3,76,814.90
3	Loan from Gol (PTA)	2,03,242.10	3,34,062.60
	Grand Total	10,94,402.33	13,26,823.16

**Note 16
Current Borrowings**

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
1	Current Maturities of Borrowings:		
	From Gol - KfW	26,629.12	26,629.12
	From Gol - AFD	17,798.92	16,108.79
	From Gol - EIB	7,606.33	7,606.33
	Total	52,034.37	50,344.24

Explanatory Notes:

- The company has received an Interest Free Subordinate Debt from Government of India, Government of Maharashtra and ULB towards Central Taxes and State Taxes. For the cost of land acquired/provided for Pune project, interest free subordinate debt has been accounted for in accordance with approved funding plan. The loan becomes repayable in 5 equal yearly installments after other long-term interest bearing loans raised for the project are fully repaid. First installment towards repayment is due from FY 2037-38 and FY 2040-41 for Nagpur Metro Phase-I and Pune Metro project respectively.
- The Company was measuring subordinate debt considering the value at which it received to be at fair value as per IND AS-113. Now the company has reviewed their estimate and adopted G-sec 20 year Government bond rate as applicable for the remaining tenure and the difference between the carrying value and the fair value is recognized as Government Grant and will be amortized subsequently. Accordingly, subordinate debt is reduced by ₹ 2,73,129.30 lakhs and Grant has been recognized by ₹ 2,73,129.30 lakhs.
- KfW (Germany) had provided total loan of 500 million Euro in five tranches to the Gol for implementation of sustainable and integrated public transport system in the city of Nagpur for construction of a metro rail by Maharashtra Metro Rail Corporation Limited. The Loan agreement between Gol & KfW (Germany) was signed on 01.04.2016. The Project Agreement was signed between KfW and the company on 10.04.2016. Tranche-wise loan amount committed by KfW, Germany and loan drawn is as under:

Loan Tranche No	Sanctioned Loan Amount (Euro)	Loan Drawn (Euro)
1	31,000,000.00	31,000,000.00
2	107,800,000.00	107,800,000.00
3	142,100,000.00	142,100,000.00
4	128,700,000.00	128,700,000.00
5	90,400,000.00	90,400,000.00
Total	500,000,000.00	500,000,000.00

- French Development Agency i.e., AFD, France had provided total loan of 130 Million Euro to the company through Govt. of India for implementation of Nagpur Metro Rail Project and committed 245 Million Euro for Pune Metro Rail project. The Loan agreement for Nagpur Metro Rail project for 130 million Euro is provided in single tranche which was signed on 17.11.2016 whereas for Pune Metro Rail project first tranche of loan agreement for 180 Million EUR has been signed on 28.01.2019. The project agreement for Nagpur Metro Rail Project and Pune Metro Rail Project was signed on 15.12.2016 and 09.02.2019 respectively. Due to COVID-19 pandemic, the last date of drawal of loan was extended by 2 years upto 31.03.2023 for Nagpur Metro Rail Project and the last date of drawal of loan was extended upto 31.03.2025 for Pune Metro Rail Project. The details of the loan agreements signed are as under:

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025

Particulars	Nagpur Project	Pune Project
Committed Loan Amount (Euro)	130,000,000.00	180,000,000.00
Loan Drawn (Euro)	130,000,000.00	180,000,000.00

5. European Investment Bank (EIB), Luxembourg has committed to provide total loan of 600 Million Euro to the company through Govt. of India for implementation of Metro Rail Project in the city of Pune in 4 tranches. Loan agreement has been signed for the first tranche amounting to 200 Million Euro between Gol & EIB on 22.07.2019, second tranche amounting to 150 Million Euro on 07.05.2021, third tranche amounting to 150 million Euro on 08.12.2022 and fourth tranche amounting to 100 million Euro on 19.12.2024. The Project Agreement between EIB and the company was signed on 31.01.2020. The tranche-wise loan amount committed by EIB and loan drawn are as under:

Loan Tranche No	Committed Loan Amount (Euro)	Loan Drawn (Euro)
1	200,000,000.00	200,000,000.00
2	150,000,000.00	150,000,000.00
3	150,000,000.00	-
4	100,000,000.00	-
Total	600,000,000.00	350,000,000.00

6. The Loan amount is disbursed to Gol as per reimbursement procedure. The proceeds of this loan are lent to the company by Gol through Pass Through Assistance (PTA) in equivalent INR in terms of MoU dated 14.07.2015 signed between Gol, GoM and Maha Metro for Nagpur Metro Rail Project and dated 01.07.2017 for Pune Metro Rail Project.
7. Interest bearing loan from KfW, AFD & EIB are repayable in equal semi-annual installments after the expiry of moratorium period. Repayment of loan start date and loan end date in respect of Nagpur & Pune projects are tabulated below:

Sr. No.	Particulars	Repayment of Loan start date	Repayment of Loan end date
A.	Nagpur Project		
1	Loan from KfW, Germany	30.06.2021	30.06.2036
2	Loan from AFD, France	15.06.2022	15.06.2036
B.	Pune Project		
1	Loan from EIB, Luxembourg	31.03.2024	30.09.2044
2	Loan from AFD, France	31.03.2024	30.09.2039

8. Loan availed by Gol from Official Development Assistance Agencies viz., AFD France, KfW Germany & EIB Luxembourg for the Metro Rail Projects undertaken by the company is released as PTA designated in INR (converted at CAAA selling rate on the date of loan received). The repayment obligation is in INR. There is no effect of fluctuation in foreign currency on the said PTA. Management fees & commitment charges on the loan are converted at CAAA selling rate.
9. Interest Rate applicable on Official Development Assistance (ODA) loan availed by Gol is as under:

Sr. No.	Particulars	Rate of Interest	Commitment charge/ Drop-Dead Fee
1	KfW Loan Nagpur Project*	6 months EURIBOR + a margin of 0.60% p.a	0.25% p.a on the undisbursed loan amount
2	AFD Loan Nagpur Project	6 months EURIBOR + a margin of 1.25% p.a	Not applicable
3	AFD Loan Pune Project	6 months EURIBOR + a margin of 1.20% p.a	Not applicable
4	EIB Loan Pune Project	6 months EURIBOR + a margin of 1.22% p.a 6 months EURIBOR + a margin of 1.05% p.a 6 months EURIBOR + a margin of 1.05% p.a 6 months EURIBOR + a margin of 1.10% p.a	Drop-Dead Fee of 0.15% on undisbursed loan amount

- * In addition to above, a non-refundable one-time lump-sum management fees of 0.25% of the loan amount is applicable on KfW Loan.

10. Asian Development Bank (ADB), Philippines has committed to provide total loan of 31,386 Million JPY to the company through Govt. of India for implementation of Nagpur Metro Rail Project Phase-II. Loan agreement has been signed on 17.12.2024 between Gol and ADB.
11. European Investment Bank (EIB), Luxembourg has committed to provide total loan of 240 Million Euro to the company through Govt. of India for implementation of Nagpur Metro Rail Project Phase-II. Loan agreement has been signed on 20.11.2024 between Gol and EIB.

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025
Note 17
Other Financial Liabilities

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025		As at 31 st March 2024	
		Non-Current	Current	Non-Current	Current
1	EMD	-	177.90	-	70.60
2	Security Deposit	1,107.80	2,032.80	868.10	1,665.40
3	Interest Accrued	-	3,750.70	-	5,434.20
4	Employee Related Payables	-	539.70	-	592.70
5	Retention & Withheld Payable	-	16,516.60	28.50	20,024.70
6	Lease Liability	208.66	74.84	53.30	24.60
7	Sundry Creditors - Government	-	17,271.20	-	21,304.00
Total		1,316.46	40,363.74	949.90	49,116.20

As per MoU between GoI, GoM and Maha Metro, if Maha Metro is unable to repay the Loan, the same will be repaid by GoM. Accordingly, as Stipulated in the MoU clause no. 12.21 & 12.28, GoM has provided Grant to Maha Metro to repay the instalment of ODA Loan taken from External Funding Agencies. The Principle amount along with interest and exchange rate fluctuation has been released by GoM for onward payment to GoI. In compliance with Ind AS-20, the principal amount along with interest capitalised, has been considered as Capital Grant and Interest portion charged to Profit & Loss Account has been treated as Revenue Grant. There is no impact of exchange rate fluctuation as the same is borne by GoM as per MoU.

Withheld Payable is considered as Trade Payable and therefore not Fair Valued.

Lease liability is in line with the provisions of IND AS 116.

Security Deposit is Fair Valued in line with IND AS 109.

Note 18
Provisions

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025		As at 31 st March 2024	
		Non-Current	Current	Non-Current	Current
1	For Employee Benefits				
A)	Leave Encashment Provision	2,265.00	74.60	1,784.40	84.90
B)	Post Retirement Medical Facility	1,624.90	1.30	1,207.60	1.70
C)	Leave Travel Concession	-	41.70	-	38.00
D)	Employee Terminal Benefit	40.10	2.10	40.10	2.10
E)	Gratuity	546.10	-	183.80	-
		4,476.10	119.70	3,215.90	126.70
2	Other				
A)	Provision for Land Acquisition	-	2,448.30	-	2,031.40
B)	Provision for Audit Fees	-	11.80	-	11.80
		-	2,460.10	-	2,043.20
Total		4,476.10	2,579.80	3,215.90	2,169.90

Note 19
Trade Payables

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
1	Total Outstanding dues of micro, small and medium enterprises	2,400.88	3,443.67
2	Total outstanding dues of creditors other than micro, small and medium enterprises	31,252.12	37,008.43
Total		33,653.00	40,452.10

The Ageing of Trade payables has been provided in Note No. 29.

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025
Note 20
Other Current Liabilities

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
1	Statutory Liabilities Payable	129.50	352.50
2	TDS Payable	917.40	2,024.30
3	Goods & Service Tax Payable	1,910.00	1,820.10
4	Advance From Customers	13,519.80	11,799.80
	Total	16,476.70	15,996.70

Deferred Income

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	Opening Balance	Additions / Adjustment	Total	Amortized During the Year	Closing Balance
1	NIT Grant	12,870.40	1,174.98	14,045.38	486.68	13,558.70
2	NMC Grant	1,413.20	0.0	1,413.23	48.33	1,364.90
3	PCMC Grant	642.10	4,900.03	5,542.13	15.93	5,526.20
4	PMC Grant	2,150.80	-0.0	2,150.76	52.86	2,097.90
5	GoM Grant	1,25,629.30	55,341.30	1,80,970.60	5,535.50	1,75,435.10
6	Grant-Ngidi	-	9,202.00	9,202.00	-	9,202.00
7	Grant-Interest free SD	-	2,73,129.30	2,73,129.30	-	2,73,129.30
	Total	1,42,705.80	3,43,747.60	4,86,453.40	6,139.30	4,80,314.10

As per MoU between GoI, GoM and Maha Metro, if Maha Metro is unable to repay the Loan, the same will be repaid by GoM. Accordingly, as Stipulated in the MoU clause No. 12.21 & 12.28, GoM has provided Grant to Maha Metro to repay the instalment of ODA Loan taken from External Funding Agencies. The Principle amount along with interest and exchange rate fluctuation has been released by GoM for onward payment to GoI. In compliance with Ind AS-20, the principle amount along with interest capitalised, has been considered as Capital Grant and Interest portion charged to Profit & Loss Account has been treated as Revenue Grant. There is no impact of exchange rate fluctuation as the same is borne by GoM as per MoU.

The company was measuring subordinate debt considering the value at which it received to be at fair value as per IND AS-113. Now the company has reviewed their estimate and adopted G-sec 20 year Government bond rate as applicable for the remaining tenure and the difference between the carrying value and the fair value is recognized as Government Grant and will amortized subsequently. Accordingly, Subordinate debt is reduced by ₹ 2,73,129.30 lakhs and Grant has been recognized by ₹ 2,73,129.30 lakhs.

The break-up of total grant in aid as on 31.03.2025 for various purpose is as under:

(₹ in Lakhs)

Particulars	As at 31 st March 2025	As at 31 st March 2024
Grant Contribution (ULB) NIT	13,558.70	12,870.40
Grant Contribution (ULB) NMC	1,364.90	1,413.20
Grant Contribution (ULB) PCMC	5,526.20	642.10
Grant Contribution (ULB) PMC	2,097.90	2,150.80
Grant-Government of Maharashtra	1,77,935.10	1,25,629.30
Grant-Government of India	6,702.00	-
Total Grant Received	2,07,184.80	1,42,705.80

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025

Note 21

Revenue from Operations

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	For the year ended 31 st March 2025	For the year ended 31 st March 2024
1	Traffic Earning	11,840.50	6,440.80
2	Royalty Income	1,271.20	-
3	Rental Earning	433.30	342.00
4	External Project Revenue	14,099.30	20,580.50
5	Consultancy Income	975.80	1,134.20
6	Advertisement Income	588.30	320.90
Total		29,208.40	28,818.40

As per the agreement, royalty income was received from HDFC Bank for AFC installed at Pune Project part of which was received in the FY 2020-21.

Note 22

Other Income

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	For the year ended 31 st March 2025		For the year ended 31 st March 2024	
1	Interest on Fixed Deposit	6,932.37		9,050.70	
	Less: Transferred to CWIP	1,303.47		6,116.10	
	Total Transfer to Statement of P&L	5,628.90	5,628.90	2,934.60	2,934.60
2	Interest on Income Tax Refund		53.20		3.50
3	Interest on SD		260.30		309.60
4	Other Misc Income		122.70		108.30
5	Forfeiture & Penalties		97.90		129.40
6	Vendor Registration		37.40		61.60
7	Revenue Grant		316.30		95.20
8	Revenue Grant - FSI		3,998.70		6,744.50
9	Revenue Grant - Stamp Duty		32,612.40		28,125.40
10	Supervision Charges		200.00		100.00
11	Development Charges Income		-		1,400.00
12	Income on Fair Valuation		-		-
A.	Unwinding of Interest on Emp Benefit		2.80		3.60
B.	Unwinding of Interest on Security Deposit		36.20		53.60
13	Amortisation of Grant		6,139.30		4,188.70
14	Foreign Exchange Gain		-		529.00
Total			49,506.10		44,787.00

As per MoU between GoI, GoM and Maha Metro, if Maha Metro is unable to repay the Loan, the same will be repaid by GoM. Accordingly, as stipulated in the MoU clause No. 12.21 & 12.28, GoM has provided Grant to Maha Metro to repay the instalment of ODA Loan taken from External Funding Agencies. The Principle amount along with interest and exchange rate fluctuation has been released by GoM for onward payment to GoI. In compliance with Ind AS-20, the principal amount along with interest capitalised, has been considered as Capital Grant and Interest portion charged to Profit & Loss Account has been treated as Revenue Grant. There is no impact of exchange rate fluctuation as the same is borne by GoM as per MoU.

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025
**Note 23
Operating Expenses**

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	For the year ended 31 st March 2025	For the year ended 31 st March 2024
1	Operation & Maintenance Expenses		
A	Manpower & Training	8,445.59	5,989.89
B	Electricity Expenses	7,408.68	8,381.18
C	Repair & Maintenance	1,144.82	483.54
D	Other Misc. Expenditure	1,166.23	417.20
E	Operating Expenses - AFC	468.80	220.87
2	External Project Expenses	9,581.60	15,977.20
3	Consultancy Expenses	476.90	764.40
	Total	28,692.62	32,234.28

**Note 24
Employee Benefit Expense**

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	For the year ended 31 st March 2025	For the year ended 31 st March 2024
1	Salaries, wages and allowances	8,050.30	7,389.70
2	Contribution to PF, Gratuity and other funds	778.30	699.20
	Total	8,828.60	8,088.90

**Note 25
Finance Cost**

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	For the year ended 31 st March 2025	For the year ended 31 st March 2024
1	Security Deposit Interest	85.20	74.60
2	Lease Interest	14.10	1.10
3	Interest on Loan	34,744.98	30,360.50
	Less: Transferred to CWIP	3,794.48	7,284.90
	Total Transfer to Statement of P&L	30,950.50	23,075.60
	Total	31,049.80	23,151.30

Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025

Note 26 Other Expenses

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	For the year ended 31 st March 2025	For the year ended 31 st March, 2024
1	Audit Fees		
	Statutory Audit	8.26	8.26
	Tax Audit	2.36	2.36
2	Exhibition, Public Relation & Sponsorship Expenses	54.40	33.30
3	Garden & Landscaping Expenses	59.70	83.00
4	Legal and Professional Fees	126.18	95.18
5	Misc Office Expenses	228.89	179.20
6	Manpower Supply	134.91	961.34
7	Foreign Exchange Loss	304.70	-
8	Printing & Stationery	136.70	156.80
9	Program, Function, Seminar & Meeting Expenses	956.30	391.80
10	Rent, Rates and Taxes	127.70	108.70
11	Repairs and Maintenance	911.98	530.50
12	Telephone and Internet Charges	13.30	31.60
	Total	3,065.38	2,582.04

Note 27 Other Comprehensive Income

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	For the year ended 31 st March 2025	For the year ended 31 st March, 2024
1	Gratuity Actuarial Gain/Loss	69.00	97.50
2	Retirement Benefit Actuarial Gain/Loss	26.80	61.70
	Total	95.80	159.20

Maharashtra Metro Rail Corporation Limited Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025

Note 28

Other Notes to Financial Statements

COMPANY INFORMATION AND MATERIAL ACCOUNTING POLICIES

A. COMPANY INFORMATION

1. Reporting Entity

Maharashtra Metro Rail Corporation Limited (referred to as “the company”) is domiciled and incorporated in the State of Maharashtra, India (CIN No.U60100MH2015SGC262054) with equal equity participation of the Government of India and Government of Maharashtra. The registered office of the company is situated in Nagpur. The company is primarily involved in construction and operations of Metro Rail Projects at Nagpur and Pune in the State of Maharashtra. Other business of the company includes construction and O&M works for external agencies and consultancy to other organisations.

2. Basis of Preparation – Measurement and Material Accounting Policies- Statement of Compliances

The financial statements of the company have been prepared in accordance with the Indian Accounting Standards (Ind AS) as prescribed under section 133 of companies Act, 2013, as notified under the Companies (Indian Accounting Standard) Rules, 2015 (as amended), and other accounting principles generally accepted in India on accrual basis. Further, the Guidance Note/ Announcements issued by The Institute of Chartered Accountants of India (ICAI) are also considered wherever applicable, as adopted consistently by the company.

Accounting policies have been consistently applied except where a newly-issued accounting standard is initially adopted or a revision to an existing accounting standard requires a change in the accounting policy hitherto in use.

Current v/s Non-Current classification: All Assets and Liabilities have been classified as Current or Non-Current as per Company’s normal operating cycle and other criteria set out in Schedule III to The Companies Act, 2013. The company has ascertained its operating cycle as 12 months for the purpose of classification of assets/liabilities into current and non-current.

3. Basis of Measurement

The financial statements have been prepared on the historical cost basis except for: -

- Financial assets and liabilities are initially measured at fair value (refer accounting policy regarding financial instruments).
- Defined Benefit Plan - Plan assets measured at fair value.
- Land received/acquired from State Government Agencies / Departments is measured at nominal value. Other land acquired by the company is presented at acquisition cost.

The methods used to measure fair values are discussed further in notes to financial statements.

4. Use of Estimates and Judgements

The preparation of the financial statements in conformity with the recognition and measurement principles of Ind AS requires the management to make estimates and assumptions that affect the reported amounts of revenues and expenses during the reported period and the reported amounts of assets, liabilities and disclosures of contingent liabilities on the date of financial statements. Some of the estimations require higher degrees of judgement to be applied than others. Management continuously evaluates all of its estimates and judgements based on available information and its experience and believes that the estimates used in the preparation of the financial statements are prudent and reasonable. Further, actual results could differ from these estimates and the differences between actual results and estimates are recognized in the period in which the results are known or materialized.

In order to enhance understanding of the financial statements, information about significant areas of estimation, uncertainty and critical judgements in applying accounting policies that have the most significant effect on the amounts recognized in the financial statement is necessary. The areas involving critical estimates or judgements are as under:

- a) **Determination of estimated useful life of Tangible Assets and components of cost:**
Property, Plant and Equipment represent a significant proportion of asset base of the company. The charge in respect of periodic depreciation is derived after determining the estimate of an asset's expected useful life, the expected residual value at the end of its useful life and depreciation method. The useful lives and residual values of company's assets are determined by the management at the time the asset is acquired and reviewed at the end of each reporting period along with depreciation method. The useful lives are based on historical experience with similar assets as well as anticipation of future events, which may impact their life, such as changes in technology. The reassessment of useful life may result in change in depreciation expense in future periods. Assessment is also made as to which components & cost may be capitalised.
- b) **Determination of estimated useful life of Intangible assets and components of cost:**
The charge in respect of periodic amortization is derived after determining the estimate of an asset's expected useful life and amortization method. The useful lives are determined by the management at the time the asset is acquired and reviewed periodically, including at each financial year end along with amortization method. The useful lives are based on historical experience with similar assets as well as anticipation of future events, which may impact their life, such as change in technology.
- c) **Provisions:** Provisions are recognised when the company has present obligation as a result of past event and it is probable that an outflow of resources will be required to settle the obligation, in respect of which a reliable estimate can be made. It is determined based on management estimate required to settle the obligation at the balance sheet date.
- d) **Contingent Liabilities/Assets:** Contingent liabilities/assets are disclosed on the basis of judgement of management/independent experts through note to the financial statements. These are reviewed at each balance sheet date and are adjusted to reflect the current management estimate.
- e) **Post-employment benefit plans:** Employee benefit obligations are measured on the basis of actuarial assumptions which include mortality and withdrawal rates as well as assumptions concerning future developments in discount rates, the rate of salary increase and the inflation rate. The company considers that the assumptions used to measure its obligations are appropriate and documented. However, any changes in these assumptions may have a material impact on the resulting calculations.

- f) **Impairment test of non-financial assets:** The recoverable amount of PPE is determined based on judgement of assumptions of technical experts. Any changes in these assumptions may have a material impact on the measurement of the recoverable amount and could result in impairment.
- g) **Recognition of Deferred Tax Assets:** The Company reviews the carrying amount of deferred tax assets at the end of each reporting period. The extent to which deferred tax assets can be recognized is based on an assessment of the probability of the company's future taxable income against which the deferred tax assets can be utilized. In addition, significant judgement is required in assessing the impact of any legal or economic limits.

5. Measurement of Fair Values

The company's accounting policies require financial instruments to be measured at fair values. The company has established control framework with respect to the measurement of fair values. The company uses valuation techniques that are appropriate in circumstances and for which sufficient data are available to measure fair value maximizing the use of relevant observable inputs and minimizing the use of unobservable inputs.

The management regularly reviews significant unobservable inputs. Fair values are categorised in different levels of hierarchy based on inputs used in valuation techniques as follows:

Level 1 inputs : Quoted unadjusted prices in active market.

Level 2 inputs : Other than quoted prices that are observable either directly or indirectly.

Level 3 inputs : Unobservable inputs

Maharashtra Metro Rail Corporation Limited
Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March 2025

Note 28

B. MATERIAL ACCOUNTING POLICIES

1. Functional and Presentation Currency

These Financial Statements are presented in Indian Rupees (INR), which is the Company's functional currency.

2. Property, Plant & Equipment and Intangible Assets

- 2.1 Property, Plant & Equipment including intangible assets are shown at historical cost/acquisition cost. Fixed Assets are stated at historical cost less accumulated depreciation and impairment, if any.

The initial cost of fixed asset comprises its purchase price, including any import duties and other taxes net of recoverable taxes and any directly attributable expenditure on making the asset ready for its intended use including interest on borrowings attributable to acquisition of qualifying fixed assets up to the date the asset is ready for its intended use and net of any trade discounts and rebates and other incidental expenses and an initial estimate of the costs of dismantling, removing the item and restoring the site on which it is located, if any.

Capitalization of the assets for a new section to be opened for public carriage is done after ensuring its completeness in all respects (including administrative formalities & compliance of requirements stipulated by Commissioner of Metro Railway Safety imperative for opening of such section/part thereof) and available for use as intended by the management.

Subsequent costs are included in the asset's carrying amount or recognised as a separate asset, only if it is probable that the future economic benefit associated with the item will flow to the company and that the cost can be reliably measured. When parts of an item of property, plant and equipment have different useful lives, they are accounted for as separate items (major components).

- 2.2 Deposit works/Contracts are capitalized on completion on the basis of statement of account received from executing agencies and in its absence on the basis of technical assessment of the work executed.
- 2.3 In the case of assets put to use, where final settlement of bills with contractors is yet to be effected, capitalisation is done on provisional basis subject to necessary adjustment in the year of final settlement.
- 2.4 Assets & systems common to more than one section of the project are capitalized on the basis of technical estimates/assessments.
- 2.5 Payments made towards permissions for construction of stations, viaduct and bridges from various land owning agencies is capitalised as intangible asset on the date of capitalisation of respective assets i.e., stations, viaduct and bridges.
- 2.6 Permissions for use of land received free of cost from Government/other agencies for construction of project are recognised as Intangible Asset at nominal value.
- 2.7 Intangible assets acquired separately are initially measured at cost. Following initial recognition, intangible assets carried at cost less accumulated amortization/impairment.

- 2.8 Spares having useful life of more than one year and having value of ₹10 lakhs or more in each case are capitalized separately under the respective heads.

3. Land

- 3.1 Land is recognised as an asset on the basis of control as required by the Framework for the preparation and presentation of financial statements in accordance with Indian Accounting Standards.
- 3.2 The land parcels handed over by the landowners including various Government Bodies and Departments and taken possession by the company have been capitalized at the time of taking the possession of the land by the company or on making payment whichever is earlier without waiting for the registration of title deeds in the name of the company.
- 3.3 Enhanced compensation, if any, shall be booked as and when the payment is due since the amount cannot be estimated.
- 3.4 Cost of rehabilitation and resettlement is added to the cost of land.
- 3.5 Payments made provisionally / corresponding effect of obligation provided towards cost or compensation related to the land including lease-hold land in possession, cost of acquisition of structures less sale proceeds of such structures demolished are treated as cost of the land or lease-hold land.
- 3.6 Payment made provisionally / corresponding effect of obligation provided towards land acquired on temporary basis is amortised over the possession period of the land.
- 3.7 Measurement of Land:

Government Lands: -

Land parcels received/acquired from various State Government Bodies/ Departments free of cost, control/ownership of which vest with the company, is recognised at nominal value.

Other Lands including from private parties:

Land parcels identified in the alignment necessary for execution of project and acquired from other agencies/private parties, are accounted for at acquisition cost.

4. Capital Work-in-Progress

- 4.1 Income pertaining to construction period towards interest earned on short-term deposits attributable to the subordinate debt and equity is adjusted in Statement of Profit and Loss. Interest earned on Pass through Assistance (PTA) against interest bearing loan from KfW, AFD and EIB is adjusted as Interest during Construction (IDC) under CWIP. Interest bearing advance provided to contractors, sale of tender documents, etc. related to project is adjusted against the Expenditure during Construction (EDC) under CWIP.
- 4.2 Claims including price variations are accounted for on acceptance.
- 4.3 Liquidated Damages are accounted for on settlement of final bill and deducted from cost.
- 4.4 Administrative and general overheads (net of income) directly attributed to project are allocated in the ratio of assets capitalised to the total CWIP as at the end of the month of commissioning.

5. Allocation of Interest during Construction

Interest during Construction (IDC) in respect of qualifying assets commissioned during the year, is allocated in the ratio which the value of commissioned assets bear to the total loan excluding qualifying assets capitalized earlier as at the end of the month of commissioning.

6. Depreciation/Amortisation

6.1 Depreciation on Property, Plant and Equipment is provided on Straight Line Method as per useful life prescribed in Schedule-II of the Companies Act, 2013 except in respect of following assets / components of assets, where useful life is determined based on technical assessment:

Sr No	Nature of Assets / Components	Useful life (Years)
1	Rolling Stock	30 Years
1.1	Component of Rolling Stock-Power supplies, Auxillaries, Brakes, Air Conditioning system, Interiors, On board controls, Announcement and CCTV system	18 Years
2	Escalators	30 Years
2.1	Component of Escalators-Steps Handrail Drive system, Step Chain and Axels, Tension Carriage Assembly, Main Drive Assembly, Emergency Brake Assembly.	15 Years
3	Elevators	30 Years
3.1	Component of Elevators-Traction Machine/Motor, Governor, Anti Creep Device.	20 Years
4	Components of UPS Battery	10 Years
5	Mobile Handsets and Laptops provided to employees other than Directors	3 Years
6	Furniture's, Fixtures, Office Equipment's and any other asset provided to Directors at residential camp office	4 Years

Parameters considered for identification of components of assets:

- Assets having value of ₹10 Lakhs & above and components of value more than 10% in relation to the main asset are only considered for componentization. The maximum life of component has been restricted to the life of the main asset.
- Components of assets having same useful life have been clubbed together with main component irrespective of the percentage in relation to the main asset.
- Remaining components or insignificant parts have been combined together with the main asset.
- Land, Track Work (Permanent Way) and Intangible Assets are not componentised as identification of separate components is not possible.
- Leasehold Buildings are not componentised as these are amortised based on apportionment of total pay-out over the period of lease.
- Vehicles, Safety Equipment, I.T. System, Office Equipment and Furniture & Fixtures are not componentised as these assets are having insignificant value as compared to the total assets value of the company.

6.2 Depreciation method, useful lives and residual values are reviewed at the end of each reporting period and are adjusted appropriately.

- 6.3 Property, Plant & Equipment and Intangible Assets costing less than ₹5,000/- are depreciated / amortised fully in the year of purchase.
- 6.4 Intangible assets with finite useful life are amortized over the useful economic life and assessed for impairment whenever there is an indication that the asset may be impaired. The amortization method and period are reviewed at the end of each reporting period. Residual value being immaterial is considered as nil.

Intangible assets (software) which are not an integral part of related hardware are amortised on Straight Line Method over a period of legal right to use or 5 years whichever is earlier.

The amount paid for getting Permission for construction of assets is amortised over life of respective assets.
- 6.5 Depreciation on addition to/deduction from an existing asset which forms integral part of main assets capitalised earlier, is charged over the remaining useful life of that asset.
- 6.6 Residual value of 5% has been retained for all the Tangible Assets (except for assets provided to employee).
- 6.7 Fully depreciated asset still in use are retained in the Financial Statement.

7. Foreign Currency

- 7.1 Transactions denominated in foreign currencies are recorded at the exchange rate prevailing at the time of transaction.
- 7.2 Monetary items denominated in foreign currencies are translated at exchange rates as at the reporting date.
- 7.3 Exchange differences arising on the settlement or translations of monetary items are recognized in the Statement of Profit and Loss in the year in which these arise.

8. Impairment of Assets

The carrying values of assets at each Balance Sheet date are reviewed for impairment. If any indication of such impairment exists, the recoverable amount of such assets is estimated and impairment is recognised. The impairment loss recognised is charged to the Statement of Profit and Loss in the year in which an asset is identified as impaired. The impairment loss recognized in prior accounting periods is reversed if there is a change in the estimate of the recoverable amount.

9. Inventories

Inventories including loose tools are valued at the lower of cost, determined on weighted average basis, and net realisable value.

10. Revenue Recognition

- 10.1 Income from fare collection is recognized on the basis of use of or sale of tickets, money value of actual usage in case of smart cards and other direct fare collection. Amount disclosed as revenue are net of returns, trade allowances, rebates, discounts etc.
- 10.2 Interest on deposit is recognised on time proportion basis taking into account the outstanding amount and the rate applicable.
- 10.3 Non Fare Box Revenue from property development/rental income in respect of land, Royalty from Bank, Advertisement Income, Rent & License Income, Common Area

Maintenance Income, Income from providing space for events, sponsorship Income etc. are recognised in accordance with terms and conditions of contract wherever applicable otherwise on time proportion basis. One-time receipt like upfront fees, non-refundable deposit etc. in respect of contracts/arrangements for periods not exceeding 10 Years is recognised as income in the year of receipt while in other instances the same is recognised as income on straight line basis over the period of contract/arrangement.

- 10.4 Income from consultancy services is accounted for on the basis of actual progress/technical assessment of work executed, except in cases where contracts provide otherwise.
- 10.5 Income from sale of tender documents for the construction works and rental income receivable from the contractors in connection with the construction works are reduced from CWIP/Expense during Construction.
- 10.6 Revenue from external project works is recognised as follows:
Revenue is recognised upon invoicing for completed portion of works against the products or services delivered to customers with an amount that signifies the consideration company expects to receive in exchange for those products or services.

Arrangements with customers are categorized as Cost Plus Contract. Revenue from cost plus contracts, where performance obligations are satisfied over time and where there is no uncertainty as to measurement or collectability of consideration, is recognised as per the percentage-of-completion method.

- 10.7 Other non-operating incomes are recognised on receipt basis.

11. Retirement Benefits

- 11.1 The contribution to the Provident Fund for the period is recognized as expense and is charged to the Statement of Profit & Loss. Company obligation towards post-retirement benefits and baggage allowance, sick leave, earned leave, leave travel concession are actuarially determined and provided for.
- 11.2 The company has set up a Gratuity Trust Fund with LIC of India and gratuity liability to employees is provided for on the basis of actuarial valuation.
- 11.3 Re-measurements comprising of actuarial gains and losses as well as the difference between the return on plan assets and amount included in net interest on the net defined benefit liability / assets are recognised in the Other Comprehensive Income (OCI), net of income tax.
- 11.4 Other expenses related to defined benefit plan are recognised as employee cost.

12. Insurance Claims

Insurance claims are accounted for based on acceptance of claims.

13. Prior Period Expenses and Income

Income/Expenditure relating to a prior period which does not exceed 0.5% of the total turnover are treated as income / expenditure of current year.

14. Prepaid Items

Individual items of Prepaid Expenses over ₹1,00,000/- each are recognised.

15. Grant-In-Aid from Government / Local Body

- 15.1 Grant-in-Aid received / receivable by the company from Government of India

(GoI)/Government of Maharashtra (GoM) / Urban Local Bodies towards capital expenditure are initially shown as 'Deferred Income'. Where the Company receives non-monetary grants from Government authorities the assets and the grants are recorded at nominal values.

15.2 The grant related to capital works are subsequently released to Income Statement over the life of the relevant assets in proportion to depreciation on those assets.

15.3 Grants from the Government/Non-Government or other authorities towards Revenue are recognised in the Statement of Profit & Loss under the head 'Other Income'.

16. Subordinate Debt

Interest free subordinate debts (SD) received from GOI, GOM and ULB are repayable after the repayment of full amount of interest bearing loan fund arranged by GOI from KfW Germany, AFD France and EIB Luxembourg (i.e., Senior Term Debts). These debts have been recognised as long-term borrowings. The subordinate debts are interest free. As per the Government Order, the company is required to make repayment of subordinate debt to GOI, GOM and ULB only after repayment of entire Senior Term Debt availed for the project

17. Borrowing Cost

17.1 Borrowing cost incurred on the funds borrowed specifically for the project and identified therewith is capitalised up to the time of commissioning of the project or part thereof and thereafter charged to revenue to the extent assets are under commercial operation.

18. Taxation

18.1 Income tax is determined in accordance with the provisions of the Income Tax Act, 1961.

18.2 Deferred tax is recognized on temporary differences between the carrying amounts of assets and liabilities in the financial statements and the corresponding tax bases used in the computation of taxable profit. Deferred tax liabilities are generally recognised for all taxable temporary differences. Deferred tax assets are generally recognised for all deductible temporary differences to the extent that it is probable that taxable profits will be available against which those deductible temporary differences can be utilised.

18.3 Deferred tax liabilities and assets are measured at the tax rates that are expected to apply in the period in which the liability is settled or the asset realised, based on tax rates (and tax laws) that have been enacted or substantively enacted by the end of the reporting period.

18.4 Income tax expense, comprising current and deferred tax, is recognized in the Statement of Profit and Loss, except to the extent that it relates to items recognized directly in Other Comprehensive Income (OCI) or equity, in which case it is recognized in OCI or equity.

19. Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets

A provision is recognised when the company has a present obligation as a result of a past events and it is probable that an outflow of resources will be required to settle the obligation and in respect of which a reliable estimate can be made. Provisions are determined based on management estimate required to settle the obligation at the balance sheet date and are not discounted to present value. Contingent liabilities are not recognised but disclosed on the basis of judgement of the management/independent experts through note to the financial statements. These are reviewed at each balance sheet date and are adjusted to

reflect the current management estimate. Contingent assets are not recognised but disclosed in the financial statements.

20. Cash Flow Statement

Cash Flow Statement is prepared in accordance with the indirect method prescribed in Indian Accounting Standard (Ind AS) - 7 on 'Statement of Cash Flows'. Cash and Cash equivalents in the Balance Sheet includes cash at bank and in hand, deposits held at call with financial institutions, other short term highly liquid investments with maturities of three months or less that are readily convertible into cash and which are subject to insignificant risk of changes in value.

21. Provision for Doubtful Debts and Advances

Provision for doubtful debts / advances is made when there is uncertainty of realisation irrespective of the period of its dues and is written off on establishment of non-recoverability.

22. Segment Reporting

The Company has only one reportable operating segment, which is developing, running and maintaining Metro Rail Systems in Nagpur, Pune and Thane. Accordingly, the amounts appearing in the financial statements are related to the company's single business segment. In notes to account, table showing segregation of external projects, consultancy, traffic operations and other activity are disclosed.

23. Financial Instruments

23.1 Recognition, Initial Measurement and De-recognition:

23.1.1 Financial assets and financial liabilities are recognised and are measured initially at fair value adjusted by transactions costs, except for those financial assets which are classified at Fair Value through Profit & Loss (FVTPL) at inception.

23.1.2 Financial assets are derecognised when the contractual rights to the cash flows from the financial asset expire, or when the financial asset and all substantial risks and rewards are transferred. A financial liability is derecognized when it is extinguished, discharged, cancelled or expired.

23.2 Classification and subsequent measurement of financial assets:

23.2.1 For the purpose of subsequent measurement, financial assets are classified into the following categories upon initial recognition:

- Financial assets at amortised cost using effective interest rates (EIR)
- Financial assets at fair value through statement of profit and loss (FVTPL)
- Financial assets at fair value through other comprehensive income (FVTOCI)

23.2.2 All financial assets except for those at FVTPL are subject to review for impairment at least at each reporting date.

23.3 Effective Interest Rate (EIR) is calculated as follows:

23.3.1 **Advances to Employees:** Interest rate used for calculation of perquisite value of employees under Income Tax Act, 1961 is SBI rate at the beginning of the financial year for each type of long-term advance.

23.3.2 **Financial assets & financial liabilities which are interest bearing at market rates:** EIR in these cases are equivalent to instrument's interest rate.

23.3.3 **Other financial assets or financial liabilities not at fair value:** SBI-MCLR (1 year) at end of financial year.

23.2.4 **Right of Use (ROU) assets:** SBI-MCLR (1 Year) applicable on the date of lease agreement.

23.4 **Classification and subsequent measurement of financial liabilities:** Financial liabilities are measured subsequently at amortized cost using the effective interest method, except for financial liabilities held for trading or designated at Fair Value through Profit and Loss (FVTPL), that are carried subsequently at fair value with gains or losses recognized in the statement of profit and loss. All derivative financial instruments are accounted for at FVTPL. The interest-free subordinate debts from various Government/Government agencies are measured at fair value and the difference arising between the loan amount and its fair value is treated as Government Grant in terms of Ind AS 20 'Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance' and accounted for, accordingly.

23.5 **Impairment of Financial Assets**

Provision for impairment of Financial Assets is recognised based on the recovery analysis performed by the company for Individual Financial Asset and on establishment of non-recoverability these are written off.

24. **Earnings per share**

24.1 Basic earnings per share are computed by dividing the net profit or loss for the period attributable to equity shareholders by the weighted average number of equity shares outstanding during the period.

24.2 For the purpose of calculating diluted earnings per share, the net profit or loss for the period attributable to equity shareholders and the weighted average number of shares outstanding during the period are adjusted for the effects of all dilutive potential equity shares.

25. **Leases**

25.1 Company as a lessee:

The company's lease asset classes primarily consist of leases for Land and Buildings. The company assesses whether a contract is or contains a lease, at inception of a contract. A contract is, or contains, a lease if the contract conveys the right to control the use of an identified asset for a period of time in exchange for consideration. To assess whether a contract conveys the right to control the use of an identified underlined asset, the company assesses whether:

- i) The contract involves the use of an identified underlying asset
- ii) The company has substantially all of the economic benefits from use of the underlying asset through the period of the lease and
- iii) The company has the right to direct the use of the underlying asset.

At the date of commencement of the lease, the company recognises a right-of-use asset ("ROU") and a corresponding lease liability for all lease arrangements in which it is a lessee, except for leases with a term of twelve months or less (short term leases) and leases of low value assets.

For short term and leases of low value assets, the company recognises the lease payments as an operating expense on a straight line basis over the term of the lease. Lease charge is payable against each lease agreement over the total tenure of lease period.

The ROU assets are initially recognised at cost, which consist of initial amount of the lease liability adjusted for any lease payments made at or prior to the commencement date of the lease plus any initial direct costs less any lease incentives.

The ROU assets are subsequently measured at cost less accumulated depreciation and impairment losses, if any.

The ROU assets are depreciated from the commencement date on a straight-line basis over the shorter of the lease term and useful life of the underlying asset.

The lease liability is initially measured at the present value of the future lease payments. The lease payments are discounted using the interest rate implicit in the lease or, if not readily determinable, using the Effective Interest Rate (EIR).

The lease liability is subsequently re-measured by increasing the carrying amount to reflect interest on the lease liability, reducing the carrying amount to reflect the lease payments made.

A lease liability is re-measured upon the occurrence of certain events such as a change in the lease term or a change in an index or rate used to determine lease payments. The re-measurement normally also adjusts the leased assets.

The Lease liability and ROU assets have been separately presented in the Balance Sheet and lease payments have been classified as financing cash flows.

In respect of assets acquired on lease by paying full consideration, being the transaction price, such assets have been recognised under the head ROU assets at transaction price with corresponding liability. Land parcels acquired for the projects will have infinite/perpetual possession with the company and effective control also vests with the company. Hence depreciation/amortisation is not required.

25.2 Company as a lessor:

Leases in which the Company does not transfer substantially all the risks and benefits of ownership of the asset are classified as operating leases. Rental income, if any, from operating lease is recognized on a straight-line basis over the term of the relevant lease.

- 25.3 Leases are classified as finance leases when substantially all of the risks and rewards of ownership are transferred from the company to the lessee. Amounts due from lessees under finance leases are recorded as receivables at the Company's net investment in the leases. Finance lease income is allocated to accounting periods so as to reflect a constant periodic rate of return on the net investment outstanding in respect of the lease.

26. Events after the reporting period:

Material adjusting events (that provides evidence of condition that existed at the balance sheet date) occurring after the balance sheet date are recognized in the financial statements. Non-adjusting events (that are indicative of conditions that arose subsequent to the balance sheet date) occurring after the balance sheet date that represent material change and commitment affecting the financial position are disclosed in the reports of the board of directors.

MAHARASHTRA METRO RAIL CORPORATION LIMITED
Notes forming part of Financial Statements for the year ended 31st March, 2025
Note 29
NOTES TO FINANCIAL STATEMENTS
1. Funding Pattern of the Company

Maharashtra Metro Rail Corporation Limited is incorporated under the Companies Act, 2013 and is a Government company within the meaning of Section 2(45) of the Companies Act, 2013. The Company was setup as a joint venture between Government of India (GoI) and Government of Maharashtra (GoM), with equal equity shareholding i.e. 50:50 ratios, to implement the Metro Rail Projects in Nagpur, Pune & Thane cities. Approved Funding Pattern is as under:-

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	Nagpur Metro Rail Project Ph-I	Nagpur Metro Rail Project Ph-II	Pune Metro Project*	Thane Metro Rail Project
1	Equity by GoI	1,11,400	99,820	1,31,000	1,15,113
2	Equity by GoM	1,11,400	99,820	1,31,000	1,15,113
3	Subordinate Debt for Central Taxes by GoI	44,100	19,700	64,400	35,411
4	Subordinate Debt for Central Taxes by GoM	44,100	19,700	64,400	35,411
5	Grant by ULB	22,400	28,400	2,850	20,000
6	SD /Grant for State Taxes by GoM and ULB	18,100	23,400	90,379	61,564
7	PTA against loan from Funding Agencies (KfW, AfD, EIB, ADB)	5,12,006	3,58,560	7,21,792	4,51,573
8	Interest During Construction (IDC) by GoM/ULB	-	1,500	13,900	31,271
9	Contribution/SD for Land Acquisition from ULB	64,400	-	1,45,901	3,41,420
10	AFC Component	-	14,900	-	-
11	Contribution by MIDC for project cost from accruals towards VCF	-	5,000	-	-
12	PPP component	-	-	-	13,134
	Total Project Completion Cost	9,27,906	6,70,800	13,65,622	12,20,010

*Pune Metro Project Phase-I has been further extended for which the total project cost approved are as under:-

(₹ in Lakhs)

Particulars	PCMC-Nigdi	Swargate-Katraj
Project cost	91,019	2,95,453

2. Commitments:
a) Capital Commitments

Estimated amount of contracts including foreign currency contracts net of advances remaining to be executed on capital account and not provided for is ₹5,42,162.45 Lakhs (PY ₹ 2,75,380.12 Lakhs).

b) Other Commitments:

Estimated amount of contracts including foreign currency contracts net of advances remaining to be executed on other than capital account and not provided for is ₹ 70,179.29 Lakhs (PY ₹ 71,769.89 Lakhs).

3. Payment to Statutory Auditors:

(₹ in Lakhs)

Sr. No	Particulars	2024-2025	2023-2024
1	Audit Fees	7.00	7.00
2	Tax Audit Fees	2.00	2.00
3	Gratuity Trust Audit Fees	1.00	1.00
4	Goods & Service Tax on above	1.80	1.80

4. The Company has a system of obtaining periodic confirmation of balances from banks and other parties. With regard to trade receivables, the company sends regular invoices/confirmation letters to the customers and provisions are made when there is uncertainty of realization irrespective of the period of dues and written off when unrealisability is established. Some trade receivables balances are subject to reconciliation. So far as trade/other payables and loans and advances at the end of financial year are concerned, balance confirmation letters were sent to the parties. Some of the balances are subject to confirmation/ reconciliation, adjustments, if any, will be accounted for on confirmation/reconciliation, which in the opinion of the management will not have a material impact.

5. Information in respect of Micro, Small and Medium enterprises

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	2024-25	2023-24
1	Amount remaining unpaid to any supplier:		
	a) Principal Amount	2,400.88	3,443.67
	b) Interest due thereon	NIL	NIL
2	Amount of interest paid in terms of section 16 of the Micro, Small and Medium Enterprises Development Act, 2006, along with the amount paid to the supplier beyond the appointed day.	NIL	NIL
3	Amount of interest due and payable for the period of delay in making payment (which have been paid but beyond the appointed day during the year) but without adding the interest specified under the Micro, Small and Medium Enterprises Development Act, 2006.	NIL	NIL
4	Amount of interest accrued and remaining unpaid	NIL	NIL
5	Amount of further interest remaining due and payable even in the succeeding years, until such date when the interest dues as above are actually paid to the small enterprise, for the purpose of disallowance as a deductible expenditure under section 23 of the Micro, Small and Medium Enterprises Development Act, 2006.	NIL	NIL

5.1 Trade Payable Due for Payments:

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	Less than 1 Years	1 to 2 Years	2 to 3 Years	More than 3 Years	Total
1	MSME	2,400.88	-	-	-	2,400.88
2	Others	31,252.12	-	-	-	31,252.12
3	Disputed Dues: MSME	-	-	-	-	-
4	Disputed Dues: Others	-	-	-	-	-
	Grand Total	33,653.00	-	-	-	33,653.00

Disclosure requirements of Indian Accounting Standards

6. 'Disclosure in respect of Indian Accounting Standard (Ind AS-1) "Presentation of Financial Statements"

Capital Management

The primary objective of the Company's capital management is to maximize the shareholders value. The company monitors capital structure using Debt: Equity ratio, which is long term debt divided by total owner's capital. The disclosure of ratios including Debt equity ratio are as follows:

Ratios	Numerator	Denominator	Current Period	Previous Period	% Variance	Reason for variance
Current Ratio	Current Asset	Current Liability	1.55	1.56	(0.64)	
Debt-equity ratio	Total Debt	Total Equity	3.91	3.00	30.33	Total debts have increased substantially.
Debt service coverage ratio	EBIT	Int Exp+Principal pay. made during year	0.47	0.47	0.00	
Return on equity	Net Income	Shareholder's Equity	(0.08)	(0.08)	0.00	
Trade receivables turnover ratio	Net Annual Credit Sales	Average Accounts Receivables	1.72	1.36	26.47	Fare Box revenue have increased substantially.
Net capital turnover ratio	Total sales	Working Capital	0.98	0.84	16.67	
Net profit ratio	PAT	Revenue/ Sales	(0.47)	(0.48)	(2.11)	
Return on capital employed	EBIT	Capital Employed	0.02	0.016	24.94	
Interest Service Coverage Ratio	EBIT	Interest Expense	1.23	1.33	(7.55)	
Long term debt to working capital	Non current borrowings	Working Capital	13.67	15.16	(9.84)	
Current Liability Ratio	Total Current Liabilities	Total Liabilities	0.08	0.10	(17.42)	
Total Debts to Total Asset	Total Debt	Total Asset	0.80	0.64	25.00	
Debtors Turnover	Total Credit sales	Total Debtors	1.37	1.87	(26.74)	Debtors have been increase two fold in comparison to sales.
Operating Margin	Operating Income	Sales	0.37	0.39	(5.13)	
Return on investment	Net Return on Investment	Cost of Investment	(0.08)	(0.08)	0.00	

For the purpose of the company's capital management, Capital includes issued capital and reserves. Debt includes long term loans & borrowings and PTA. Sales has been considered as Revenue from Operations & Cost of Investment is considered as Equity Capital

7. Disclosure in respect of Indian Accounting Standard (Ind AS-115) "Revenue from Contracts with Customer"

a. Disaggregation of income:

(₹ in Lakhs as at 31.03.2025)

Sr. No.	Customer Name	Revenue recognized during the year	Contract Liabilities	Trade Receivables
A)	External Projects :-			
1	National Highway Authority of India (NHAI)	3,299.65	-	8,072.69
2	Public Works Department (CRF)	2,808.06	5,586.66	2,163.17
3	Maharashtra State Road Development Corporation (MSRDC)	-	-	-
4	Nagpur Municipal Corporation (NMC)-Metro Mall	-	-	388.16
5	Nagpur Municipal Corporation (NMC)-Nag River	390.41	-	460.58
6	Ministry of Railways (PWD)	493.17	379.56	161.50
7	Pune Municipal Corporation	-	-	756.32
8	Goel Ganga Infrastructure & Real Estate Pvt. Ltd.,	-	-	-
9	City & Industrial Development Corporation of Maharashtra Ltd.(CIDCO)	7,058.45	1,116.67	5,553.89
10	Maharashtra State Security Corporation (MSSC)	49.56	-	-
	Total	14,099.30	7,082.89	17,556.31
B)	Consultancy Works:-			
1	Thane Municipal Corporation (Thane-DPR)	-	-	406.15
2	Pune Municipal Corporation (Pune-DPR)	-	16.26	50.36
3	Pimpri Chichwad Municipal Corporation (PCMC)	-	-	542.41
4	City & Industrial Development Corporation of Maharashtra Ltd. (CIDCO)	975.83	-	312.70
5	Kakatiya Urban Development Department (KUDA), Warangal	-	-	10.62
6	Aurangabad Smart City Development Corporation Ltd.	-	-	691.48
	Total	975.83	16.26	2,013.72
C)	Traffic Operations:-	11,840.50	-	-
D)	Advertisement Income	588.30	-	28.44
E)	Optical Fibre Lease rent	34.74	14.28	7.42
	Grand Total	27,538.67	7,113.43	19,605.89

a. Disaggregation of income

(₹ in Lakhs as at 31.03.2024)

Sr. No.	Customer Name	Revenue recognized during the year	Contract Liabilities	Trade Receivables
A)	External Projects:-			
1	National Highway Authority of India (NHAI)	588.73	-	4,179.09
2	Public Works Department (CRF)	5,265.34	328.82	413.83
3	Maharashtra State Road Development Corporation (MSRDC)	-	-	-
4	Nagpur Municipal Corporation (NMC)-Metro Mall	-	-	388.16
5	Pune Municipal Corporation	-	-	2,198.09
6	Goel Ganga Infrastructure & Real Estate Pvt. Ltd.,	4.79	166.93	-
7	City & Industrial Development Corporation of Maharashtra Ltd.(CIDCO)	14,721.63	2,094.66	2,786.53
	Total	20,580.49	2,590.41	9,965.70
B)	Consultancy Works:-			
1	Thane Municipal Corporation (Thane-DPR)	-	-	406.15
2	Pune Municipal Corporation (Pune-DPR)	-	18.64	11.97
3	Pimpri Chichwad Municipal Corporation (PCMC)	-	-	301.18
4	City & Industrial Development Corporation of Maharashtra Ltd. (CIDCO)	909.24	-	312.70
5	Kakatiya Urban Development Department (KUDA), Warangal	-	-	10.62
6	Aurangabad Smart City Development Corporation Ltd.	225.00	-	691.48
	Total	1,134.24	18.64	1,734.10
C)	Traffic Operations	6,440.80	-	37.36
D)	Advertisement Income	320.90	-	137.02
E)	Optical Fibre Lease rent	11.36	5.60	2.26
	Grand Total	28,487.79	2,614.65	11,876.44

b. Reconciliation of revenue from contracts with customers with Segment information

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31.03.2025	As at 31.03.2024
1	Revenue from contracts with customers	27,538.67	28,487.79
	Other Income	34.77	10.60
	Revenue as reported in Segment Reporting	27,503.90	28,477.19

c. Contract Balances

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31.03.2025	As at 31.03.2024
1	Trade Receivables	19,605.89	11,876.44
	Add: Other Trade Receivables	505.91	114.36
	Total Trade Receivables	20,111.80	11,990.80
2	Contract Assets	-	-
3	Contract Liabilities	13,519.80	11,799.80

- (i) Trade receivables includes receivables related to External Projects, Consultancy works, Traffic Operations, Lease Income, Advertisement Income and Optical Fibre Lease income.
- (ii) Contract Liabilities relating to construction contracts are the balances due to customers and these arise when a particular milestone payment exceeds the revenue recognised to date under the input method and advance received in long term construction contracts. The amount of advance received gets adjusted over the construction period as and when invoicing is made to the customer.

d. Revenue recognised in the period

- (i) Revenue recognised in the current reporting period that was included in the contract liability balance at the beginning of the period is ₹ 11,799.80 lakhs (PY ₹ 3,518.60 lakhs).
- (ii) There was no revenue recognised in the current reporting period that related to performance obligations that were satisfied in a prior year.

e. Unsatisfied long-term contracts

The following table shows unsatisfied performance obligations resulting from long-term construction contracts.

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31.03.2025
1	Aggregate amount of the transaction price (cost) allocated to long term contracts that are unsatisfied (partially or fully) as at 31st March 2025	36,774.18

Management expects that transaction price allocated to the unsatisfied contracts as of March 31st, 2025 will be recognised as revenue in the future as follows:

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31.03.2025
1	In one year or less	36,774.18
2	More than one year to three years	-
3	More than three years	-
	Total	36,774.18

8. Disclosure in respect of Indian Accounting Standard (Ind AS-116) "Leases"

- a) The company has taken on lease/rent premises for employees. These lease arrangements are usually renewable on mutually agreed terms. During the year the company has paid lease rent(net of recoveries) amounting to ₹ 193.31 Lakhs (PY ₹ 210.92 Lakhs).
- b) The company has taken various assets from parties on operating lease basis. The future minimum lease rent payable are given as under:-

(₹ in Lakhs)

Operating Lease	Less than one year	1-2 years	2-3 years	3-5 years	Beyond five years	Total
Current Year (2024-25)	81.04	72.15	40.43	74.64	184.88	453.14
Previous Year (2023-24)	48.08	32.48	25.25	-	-	105.81

- c) The company has given various assets to parties on operating lease basis. The future minimum lease rent receivable are given as under:

(₹ in Lakhs)

Operating Lease	Less than one year	1-2 years	2-3 years	3-5 years	Beyond five years	Total
Current Year (2024-25)	929.54	1,002.17	1,011.82	29,334.18	50,878.96	83,156.68
Previous Year (2023-24)	468.90	593.12	649.37	1,399.27	23,353.89	26,464.54

The Company has entered into lease agreement for its Building and other Equipments. These typically has lease terms of 3 to 15 years. During the year, Company has recognised an amount of ₹ 433.30 Lakhs. (PY ₹ 342 Lakhs)

- d) In accordance with MOU dated 21.02.2021 signed between CIDCO and Maha-Metro, CIDCO has provided temporary office space of 3000 sqft., at Navi Mumbai at free of cost. Statutory levies like property tax, ground rent to be borne by CIDCO.

9. Disclosure in respect of Indian Accounting Standard (Ind AS)-19 "Employee Benefits"

9.1 General description of various defined employees's benefits schemes and defined contribution plans are as under:

Defined contribution plans

a) Provident Fund

The company's Provident Fund is managed by Regional Provident Fund Commissioner. The company pays fixed contribution to provident fund at pre-determined rate. The liability is recognised on accrual basis and an amount of ₹ 554.71 lakhs is employer contribution of FY 2024-25 for PF, Admin charges and EDLI charges, etc.

Defined benefit plans

b) Gratuity

The company has a defined benefit plan. Every employee who has rendered continuous service of five years or more is entitled for gratuity @ 15 days salary (15/26 x last drawn basic pay plus dearness pay / dearness allowance) for each completed year of service on superannuation, resignation, termination and disablement or on death. A trust has been formed for this purpose. This scheme is managed by Life Insurance Corporation of India (LIC) for which the company has taken a Master Policy.

The scheme is funded by the company. The disclosure of information as required under Ind AS-19 has been made in accordance with the actuarial valuation and liability is recognised on the basis of actuarial valuation. As per actuarial valuation company's best estimates for FY 2025-26 towards the Gratuity Fund Contribution is ₹ 500 Lakhs (excluding actuarial deficit of ₹ 546.06 Lakhs for FY 2024-25). However, the company is making contribution to the fund as per the demand made by Life Insurance Corporation of India (LIC).

c) Pension

In respect of deputationist employee, pension contribution is calculated as per lending organization /Govt. of India Rules and is accounted for on accrual basis.

d) Post-Retirement Medical Facility

The company has Post-retirement medical Facility (PRMF), under which retired employees and the spouse are provided medical facility for indoor treatment at the same rate as applicable to regular employee. The liability on this account is recognized on the basis of actuarial valuation.

e) Terminal Benefits

Terminal Benefit includes settlement at home-town or to the place where employees and their family intends to settle in India including Baggage Allowance. Since no claim on this account has been received from the employees during the FY 2024-25, provisions made upto 31.03.2024 has been considered adequate. Terminal benefits liability as at 31.03.2025 is ₹ 42.12 Lakhs (as at 31.03.2024 is ₹ 42.12 Lakhs).

f) Leave

The company provides for earned leave benefits (including compensated absence) and half-pay leave to the employees of the company, which accrue annually at 30 days & 20 days respectively. Only the leave in the encashable leave account is encashable once in a calendar year while in service and a maximum of 300 days (including non-encashable portion and half pay leaves without commutation) on superannuation. The liability on this account is recognised on the basis of actuarial valuation.

In respect of deputationist employees leave salary contribution is payable to their parent department at 11% of pay drawn (basic pay including Dearness Pay & Special pay) and is accounted for on accrual basis.

g) Leave Travel Concession

The company provides financial assistance to the employees to meet the expense of travel involved while availing of rest & recreation with their family away from the headquarters to their home town or elsewhere periodically as per its policy. The liability on this account is recognised on the basis of actuarial valuation. Leave travel concession liability as at 31.03.2025 is ₹ 41.70 Lakhs (as at 31.03.2024 is ₹ 38.00 Lakhs).

9.2 The summarized position of various benefits recognised in the Statement of Profit & Loss, Other Comprehensive Income (OCI) and balance sheet & other disclosures are as under:
a) Net Defined Benefit Obligations

(₹ in Lakhs)

Particulars		Gratuity (Funded)	Post - Retirement Medical Facility (non- Funded)	Leave (non-funded)	Terminal Benefits (non-funded)
Defined Benefit Obligation	C.Y.	(1,695.06)	(1,626.26)	(2,339.50)	-
	P.Y.	(1,317.93)	(1,209.34)	(1,869.26)	-
Fair value of plan and assets	C.Y.	1,149.00	-	-	-
	P.Y.	1,134.13	-	-	-
Funded status	C.Y.	(546.06)	(1,626.26)	(2,339.50)	-
	P.Y.	(183.80)	(1,209.34)	(1,869.26)	-
Effect of asset ceiling	C.Y.	-	-	-	-
	P.Y.	-	-	-	-
Net Defined benefit Assets/(Liabilities)	C.Y.	(546.06)	(1,626.26)	(2,339.50)	-
	P.Y.	(183.80)	(1,209.34)	(1,869.26)	-

b) Movement in defined benefit obligation

(₹ in Lakhs)

Particulars		Gratuity (Funded)	Post - Retirement Medical Facility (non- Funded)	Leave (non-funded)	Terminal Benefits (non- funded)
Defined Benefit Obligation-Beginning of the year	C.Y.	1,317.93	1,209.34	1,869.26	-
	P.Y.	999.33	837.70	1,537.52	-
Current Service cost	C.Y.	280.43	305.50	292.67	-
	P.Y.	246.40	248.76	255.13	-
Interest cost	C.Y.	90.07	84.65	123.40	-
	P.Y.	69.62	61.15	103.31	-
Benefits Paid	C.Y.	(62.52)	-	(212.93)	-
	P.Y.	(91.33)	-	(244.63)	-
Past Service Cost-Plan amendments	C.Y.	-	-	-	-
	P.Y.	-	-	-	-
Acquisition	C.Y.	-	-	-	-
	P.Y.	-	-	-	-
Re-measurements-actuarial loss/(gain)	C.Y.	69.15	26.77	267.10	-
	P.Y.	93.91	61.73	217.93	-
Defined benefit Obligation-End of the Year	C.Y.	1,695.06	1,626.26	2,339.50	-
	P.Y.	1,317.93	1,209.34	1,869.26	-

c) Movement in plan Assets

(₹ in Lakhs)

Particulars		Gratuity (Funded)	Post - Retirement Medical Facility (non- Funded)	Leave (non-funded)	Terminal Benefits (non- funded)
Fair Value of Plan Assets at the Beginning of the year	C.Y.	1,134.13	-	-	-
	P.Y.	1,148.49	-	-	-
Interest Income	C.Y.	77.20	-	-	-
	P.Y.	80.51	-	-	-
Employer contributions & Acquisition Adjustment	C.Y.	-	-	-	-
	P.Y.	-	-	-	-
Benefits Paid	C.Y.	(62.52)	-	-	-
	P.Y.	(91.33)	-	-	-
Re-measurements-actuarial (loss)/gain	C.Y.	-	-	-	-
	P.Y.	-	-	-	-
Re-measurements-return on plan assets greater/(less) than discount rate	C.Y.	0.19	-	-	-
	P.Y.	(3.54)	-	-	-
Fair Value of Plan Assets at the end of year	C.Y.	1,149.00	-	-	-
	P.Y.	1,134.13	-	-	-

d) Amount Recognized in Statement of Profit and Loss

(₹ in Lakhs)

Particulars		Gratuity (Funded)	Post - Retirement Medical Facility (non- Funded)	Leave (non- funded)	Teminal Benefits (non-funded)
Current service cost	C.Y	280.43	305.50	292.67	-
	P.Y	246.40	248.76	255.13	-
Past service cost - Plan Amendment	C.Y	-	-	-	-
	P.Y	-	-	-	-
Curtailment cost/(credit)	C.Y	-	-	-	-
	P.Y	-	-	-	-
Settlement cost/(credit)	C.Y	-	-	-	-
	P.Y	-	-	-	-
Service cost(A)	C.Y	280.43	305.50	292.67	-
	P.Y	246.40	248.76	255.13	-
Net interest on Net Defined Benefit Liability / (assets)(B)	C.Y	12.87	84.65	123.40	-
	P.Y	(10.89)	61.15	103.31	-
Immediate recognition of (gains)/losses- other long term employee benefit plans (C)	C.Y	-	-	267.10	-
	P.Y	-	-	217.93	-
Cost recognized in P & L (A+B+C)	C.Y	293.30	390.15	683.17	-
	P.Y	235.51	309.91	576.37	-

e) Amount recognised in other Comprehensive Income (OCI)

(₹ in Lakhs)

Particulars		Gratuity (Funded)	Post - Retirement Medical Facility (non- Funded)	Leave (non- funded)	Teminal Benefits (non-funded)
Actuarial (gain)/loss due to DBO Experience	C.Y	(4.38)	(119.91)	161.81	-
	P.Y	37.92	(43.43)	136.50	-
Actuarial (gain)/loss due to assumption changes	C.Y	73.53	146.68	105.29	-
	P.Y	55.99	105.16	81.43	-
Actuarial (gain)/loss arising during the period (A)	C.Y	69.15	26.77	267.10	-
	P.Y	93.91	61.73	217.93	-
Return on Plan assets (greater)/less than discount rate (B)	C.Y	(0.19)	-	-	-
	P.Y	3.54	-	-	-
Actuarial (gain)/loss recognized in OCI (A+B)	C.Y	68.96	26.77	-	-
	P.Y	97.45	61.73	-	-

f) Sensitivity Analysis

(₹ in Lakhs as at 31.03.2025)

Assumption	Change in Assumption	Gratuity (Funded)	Post - Retirement Medical Facility (non- Funded)	Leave (non-funded)	Teminal Benefits (non-funded)
Discount rate	+0.50%	(120.03)	(235.55)	(171.76)	-
	-0.50%	133.48	285.71	191.61	-
Salary growth rate	+1.00%	227.12	-	404.55	-
	-1.00%	(208.43)	-	330.77	-
Price inflation rate	+1.00%	-	-	-	-
	-1.00%	-	-	-	-
Medical inflation rate	+1.00%	-	622.60	-	-
	-1.00%	-	(431.51)	-	-
Mortality rate	+3 years	-	(125.40)	-	-
	-3 years	-	123.16	-	-

Sensitivity Analysis

(₹ in Lakhs as at 31.03.2024)

Assumption	Change in Assumption	Gratuity (Funded)	Post - Retirement Medical Facility (non- Funded)	Leave (non-funded)	Teminal Benefits (non-funded)
Discount rate	0.50%	(91.39)	(168.98)	(132.82)	-
	-0.50%	101.71	204.33	148.34	-
Salary growth rate	1.00%	181.52	-	314.37	-
	-1.00%	(161.77)	-	(256.30)	-
Price inflation rate	1.00%	-	-	-	-
	-1.00%	-	-	-	-
Medical inflation rate	1.00%	-	445.78	-	-
	-1.00%	-	(310.52)	-	-
Mortality rate	+3 years	-	(89.25)	-	-
	-3 years	-	88.52	-	-

g) Actuarial Assumption

Particulars		Gratuity (Funded)	PRMF (non-funded)	Leave (non-funded)	Terminal Benefits (non-funded)	LTC
Method Used	CY	Projected Unit Credit (PUC) Actuarial Method	Projected Unit Credit (PUC) Actuarial Method	Projected Unit Credit (PUC) Actuarial Method	Projected Unit Credit (PUC) Actuarial Method	Projected Unit Credit (PUC) Actuarial Method
	PY	Projected Unit Credit (PUC) Actuarial Method	Projected Unit Credit (PUC) Actuarial Method	Projected Unit Credit (PUC) Actuarial Method	Projected Unit Credit (PUC) Actuarial Method	Projected Unit Credit (PUC) Actuarial Method
Discount rate	CY	6.70%	6.70%	6.70%		6.40%
	PY	7.00%	7.00%	7.00%		6.90%
Salary growth rate	CY	6.00%		6.00%		
	PY	6.00%		6.00%		
Price inflation rate	CY					5.00%
	PY					5.00%
Medical inflation rate	CY		6.00%			
	PY		6.00%			
Mortality rate	C.Y	INDIAN ASSURED LIVES MORTALITY (2006-08) Ult.	Pre Retirement-Indian Assured Lives Mortality (2006-08) Ult. Post Retirement - Indian Individual Annuitants Mortality Table (2012-15)	INDIAN ASSURED LIVES MORTALITY (2006-08) Ult.	INDIAN ASSURED LIVES MORTALITY (2006-08) Ult.	INDIAN ASSURED LIVES MORTALITY (2006-08) Ult. & WITHDRAWAL RATE-2%
	P.Y	INDIAN ASSURED LIVES MORTALITY (2006-08) Ult.	Pre Retirement-Indian Assured Lives Mortality (2006-08) Ult. Post Retirement - Indian Individual Annuitants Mortality Table (2012-15)	INDIAN ASSURED LIVES MORTALITY (2006-08) Ult.	INDIAN ASSURED LIVES MORTALITY (2006-08) Ult.	INDIAN ASSURED LIVES MORTALITY (2006-08) Ult. & WITHDRAWAL RATE-2%

h) Expected Benefit Payments

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Year of payment	Gratuity (Funded)	PRMF (Non-Funded)	Leave (Non-funded)	Terminal (Non Funded)
1	March 31,2026	60.02	1.38	77.01	-
2	March 31,2027	74.95	4.33	90.58	-
3	March 31,2028	132.31	9.20	177.16	-
4	March 31,2029	145.28	16.22	206.13	-
5	March 31, 2030 to March 31,2035	909.13	195.63	913.75	-

Category of Investment in Plan Assets:

Category of Investment	% of fair value of Plan Assets
LIC-Conventional Products	100%

10. Disclosure in respect of Ind AS-21- "The Effects of changes in Foreign Exchange Rates."

The amount of exchange differences (net) Debited to the statement of profit & loss ₹ 304.70 Lakhs (PY 2023-24 Credited ₹ 529.02 Lakhs).

11. Disclosure in respect of Ind AS-24- "Related Party Disclosures"
a) Key Management Personnel:

Shri Shravan Hardikar, Managing Director
Shri Sunil Mathur, Director (Rolling Stock)
Shri Atul Gadgil, Director (Works)
Shri Vinod Kumar Agrawal, Director (Operation & Maintenance)
Shri Anil Kumar Kokate, Director (Strategic Planning)
Shri Harendra Pandey, Director (Finance)
Shri Rajeev Tyagi, Director (Projects)
Smt Nitika Agrawal, Company Secretary

b) Disclosure of transactions of the company with Key Management Persons

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	2024-25	2023-24
1	Salaries & Allowances	409.05	380.49
2	Contribution to Provident Fund and other Funds,	29.81	31.96
3	Other Benefits	29.19	21.85
	Total (included in Employees Cost)	468.05	434.30
4	Recovery of Loans & Advances during the year	1.61	3.25
5	Advances released during the year	-	-
6	Interest charged during the year	-	0.01
7	Closing Balance of Loans & Advances	-	1.61

In addition to the above remuneration:

- The whole time directors have been allowed to use the staff car (including for private journeys) subject to recovery as per the company's rules;
- The provisions for contribution towards gratuity, leave encashment, post-retirement medical benefits and terminal benefits as ascertained on actuarial valuation, amounted to ₹ 156.42 Lakhs (PY 31.03.2024 ₹ 140.62 lakhs).
- During FY 2024-25, Director, Shri Sunil Mathur had resigned from the services of Maha Metro. Leave encashment of ₹10.82 lakh is paid which is included in above salary cost.

c) Disclosure of transactions with the trust created for Post-Employment Benefit Plans of the Company

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	2024-25	2023-24
1	Contribution to Gratuity Trust	16.00	4.00
2	Refund from Trust (Payments)	62.52	91.33

d) Balances with Trust created for Post-Employment Benefit Plans of the Company

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Amount Payable	2024-25	2023-24
1	Gratuity Trust	1,149.82	1,134.77

12. Disclosure in respect of Ind AS – 33- Earning Per Share

Particulars	2024-25	2023-24
Profit after taxation as per Statement of Profit & Loss (₹ in Lakhs)	(36,943.81)	(35,339.19)
Weighted average number of equity shares outstanding:		
Basic	5,31,22,95,890	4,86,37,80,822
Diluted	5,31,22,95,890	4,86,37,80,822
Basic Earnings Per Share (₹)	(0.70)	(0.73)
(Face value of ₹ 10/- per share)		
Diluted Earnings Per Share (₹)	(0.70)	(0.73)
(Face value of ₹ 10/- per share)		

13. Disclosure in respect of Ind AS-37- "Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets":

(₹ in Lakhs)

Particulars	Balance as at 01.04.2024	Additions/ transfer during the year	Utilization during the year	Adjustment during the year	Written back during the year	Bal. as at 31.03.2025
Retirement Benefits	3,215.87	1,260.13	-	-	-	4,476.00
Expenses	126.65	(7.06)	-	-	-	119.59
Provision for acquisition of Land	2,031.42	416.87	-	-	-	2,448.29
Provision for Audit fees	11.80	11.80	11.80	-	-	11.80
Contingent Liabilities*	75.66	99.40	-	-	-	175.06

(₹ in Lakhs)

Particulars	Balance as at 01.04.2023	Additions/ transfer during the year	Utilization during the year	Adjustment during the year	Written back during the year	Bal. as at 31.03.2024
Retirement Benefits	2,312.93	902.94	-	-	-	3,215.87
Expenses	166.22	-	-	39.57	-	126.65
Provision for acquisition of Land	5,907.80	-	-	3,876.38	-	2,031.42
Provision for Audit fees	11.80	-	-	-	-	11.80
Contingent Liabilities	56.73	18.93	-	5.52	-	75.66

Contingent Assets: Nil

* The plaintiff has filed the suit for recovery of ₹ 35,90,445/-. Plaintiff has claimed that she is owner of plot no. 5 Kh.no.14/2, Sheet No.187/A-14, city survey no.19 admeasuring area 557.62 sq. mtrs at Mouza Jaitala. Maha Metro approached the plaintiff for sale of her land. During negotiations, it was decided between the parties that 10% of the value of plot as per 2.5 times the value of the ready reckoner will be released to plaintiff in January and balance amount would be paid at the time of execution of sale-deed before 31st March 2017. On this condition plaintiff handed over the physical possession of the land to the defendant on 20.12.2017. On 13.11.2017 the sale deed was registered and executed for consideration of ₹4,47,55,565/-. The plaintiff has claimed ₹35,80,445/- as interest calculated @ 12% per annum from 31.03.2017 to 13.11.2017 along with ₹10,000/- as charges of notice. The plaintiff has sought following reliefs:

- 1) Pass a Judgement and decree for an amount of ₹35,90,445/- in favour of plaintiff and against the defendants.
- 2) Award interest @ 12% per annum from the date of legal notice. Accordingly, ₹65.33 lakhs including interest of ₹29.43 lakhs has been considered under contingent liabilities.

The case was lastly listed on 28.01.2025. The counsel for Maha Metro cross examined the witness. The plaintiff's counsel filed application to close the evidence. The matter is further adjourned to 16.04.2025 for Arguments.

*The aforesaid Special Civil Suit has been filed by Bharat Sanchar Nigam Ltd before the Court of Civil Judge Senior Division, Nagpur for recovery of ₹ 9,88,138/- against Maha Metro. The Plaintiff is Government Public Sector Company. The plaintiff has stated that defendant no. 2 i.e. Additional CPM (Telecom)/ Maha Metro had applied for installation of telephone landline connection for the use of Managing Director at head office. The plaintiff further stated that, they had granted the land line facility to Maha Metro for Telephone Number 0712-2553364 (billing account no. 1024271252) on 30.01.2017 and Telephone number 0712-2980634 (billing account no. 1023156882) on 08.04.2015. plaintiff has claimed that they had also provided ISO facility on the same number on 16.07.2017 and 23.02.2016 respectively. In view of this, plaintiff had issued the bills of ₹4,24,515/- & ₹5,52,529/- respectively for the said two land lines numbers. The total amount of bill ₹9,88,138/- (Rs. Nine lakh eighty-eight thousand one hundred and thirty-eight only) was issued to the Maha Metro. The plaintiff has stated that, Maha Metro has not paid the aforesaid bills till date and had lodged the police complaint for misusing of ISO calls. FIR copy was shared to the plaintiff on dated 06.06.2021. Plaintiff has further stated that, Maha Metro had lodged the police complaint on 30.07.2020 for the said land line connections, as they are hacked by some unknown person. In view of this, plaintiff had issued the legal notice dated 05.09.2023 to Maha Metro. In the legal notice, the plaintiff has claimed that Maha Metro has not cleared the bill of ₹9,88,138/- (Rs. Nine lakh eighty-eight thousand one hundred and thirty-eight only) and is still pending. Therefore, the petitioner has sought the following prayers:

1. Direct the Defendant no.1&2, jointly and/or severally to pay the principal amount of (₹4,25,515/- & ₹5,52,529/-) for landline nos.712-2553364 and 0712-2980634, respectively total amount ₹9,88,138/- (Rupees Nine lakh eighty-eight thousand one hundred and thirty-eight only).
2. Further directed the Defendant no.1 & 2 to pay the interest 12% on the said amount of ₹9,88,138/- from March 2020 till the date of realization of entire amount. Accordingly ₹11.06 lakhs including interest of ₹1.18 lakhs has been considered under contingent liabilities.
3. Grant any other relief which this Hon'ble Court deems fit in the facts and circumstances of the present case.

The case is listed on 09.04.2025 for framing issues.

Uttam Kisan Manwar through Power of Attorney Holder Dipak Uttam Manwar Vs. Maharashtra Metro Rail Corporation Ltd. & Ors.

This Special Civil Suit has been filed by Shri Uttam Kisan Manwar, Proprietor of M/s Manwar Construction, through his Power of Attorney Holder, Shri Dipak Uttam Manwar, against Maha Metro for recovery of a sum of ₹98,67,128/- (Rupees Ninety-Eight Lakh Sixty-Seven Thousand One Hundred Twenty-Eight Only), which the Plaintiff alleges is wrongfully withheld by Maha Metro.

Maha Metro had floated a tender for embankment work at Mihan Depot under the Nagpur Metro Rail Project. M/s Manwar Construction submitted a bid and was awarded the contract vide Tender No. NI-C 25/20, dated 16.02.2019, followed by an offer letter bearing No. Maha Metro/ GM(Pro)/ RS/Earthwrk/(OL)/2019/399 dated 16.02.2019.

The embankment work required soil for filling and leveling, among other tasks as specified in the Bill of Quantities (BOQ). The Plaintiff approached the Revenue. Department for the procurement of soil but eventually sourced soil from the Telhara Water Reservoir, which was dry and under the jurisdiction of the Irrigation Department. The Department permitted removal of soil free of cost, subject to the condition that the contractor would bear the cost of excavation and transportation. Hence, no royalty was incurred.

As per the BOQ the quoted tender amount was ₹2,97,47,896/-, inclusive of procurement of suitable soil from outside the depot. The rates quoted also included lead, lift, spreading, watering, compaction, use of machinery, labor, taxes, royalties, octroi, and requisite environmental clearances. It was thus the Plaintiff's responsibility to procure soil and complete the contracted work.

Maha Metro, through its Project Director, vide letter dated 02.07.2023, sought a royalty clearance certificate. The Plaintiff submitted a certificate issued by the Collector, dated 13.11.2020, along with a Completion Certificate dated 29.04.2021 and a No-Claim Certificate dated 20.04.2021. Subsequently, a legal notice dated 16.12.2023 was issued to the Defendants for payment of the outstanding dues. The Defendants, through their counsel, replied on 29.01.2024, denying the claim.

The Plaintiff alleges that the Defendants have arbitrarily and unjustifiably withheld the payment of ₹98,67,128/-.

In additions to above:-

- 13.1 Nagpur Municipal Corporation (NMC) has demanded 50% of the profit due on some parcels of land given to Maha Metro mentioning that land was meant for commercial use. The land given to Maha Metro is being used exclusively for Metro construction and not for commercial purpose and therefore not appropriate to include the profit element to the cost of land. Company vide letter dated 23.08.2017 requested NMC to correct the same in accordance with the Govt. of Maharashtra (GOM) approval and accordingly, the same has not been provided for in the books of accounts.
- 13.2 Company have acquired some parcels of the land for construction of entry–exit structure at stations as well as passenger amenities from private parties by paying applicable full considerations. The said land was leased to these parties by NMC. As per the extant policy of NMC demand @ 12% on 1.5 times of awarded value (5140.59 sq.ft.) and @ 8% on 1.5 times of awarded value (3351.00 sq.ft.) has been raised by NMC on the company. The amount payable as per demand of NMC works out to ₹ 1.97 crores (31.03.2020 ₹ 1.97 crores). The land acquired by the company is being used exclusively for construction of entry-exit structure at stations as well as passenger amenities, and not for commercial activities. Company vide letter dt. 02.06.2018 requested NMC to review the demand. Company has again requested NMC to review the demand by letter dated 16.02.2021 and 09.06.2021. Pending confirmation from the NMC, the amount has not been provided for in the books of accounts.
- 13.3 Nagpur Municipal Corporation (NMC) and Pune Municipal Corporation (PMC) has been issuing notices to Maha Metro regarding assessment of property Tax on Maha Metro properties. The local taxes are not applicable on the company and has requested Government of Maharashtra (GoM) to issue suitable directions to the local authorities for exempting Maha Metro from paying property tax, pending approval from GoM, the same has been considered as contingent liability.

14. Disclosures in respect of Ind AS 107- "Financial Instruments: Disclosures"

14.1 Financial Instruments

i) Financial Instruments by Categories

The carrying values of financial instruments by categories are as follows:

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31.03.2025 Amortized Cost	As at 31.03.2024 Amortized Cost
	Financial Assets		
1	Loans (Refer Note 5)	28.40	34.80
2	Other Financial Assets (Refer Note 6)	54,774.03	1,05,046.81
3	Trade Receivable (Refer Note 9)	20,111.80	11,990.80
4	Cash & Cash equivalents (Refer Note 10)	16,525.40	21,758.30
	Total	91,439.63	1,38,830.71
	Financial Liabilities		
1	Borrowings (Refer Note 15, 16)	11,46,436.70	13,77,167.40
2	Other Financial Liabilities (Refer Note 17)	41,680.20	50,066.10
3	Trade Payable (Refer Note 19)	33,653.00	40,452.10
	Total	12,21,769.90	14,67,685.60

ii) Fair Value Hierarchy

Financial assets and liabilities measured at fair value in the statement of financial position are categorized into three levels of a fair value hierarchy. The three levels are defined based on the observation of significant inputs to the measurement as follows:

Level 1 - Quoted prices (unadjusted) in active markets for identical financial instruments that the entity can access at the measurement date.

Level 2 - The fair value of financial instruments that are not traded in an active market is determined using valuation techniques which maximize the use of relevant observable market input and minimize use of unobservable inputs.

Level 3 - If one or more of the significant inputs is not based on observable market input, the instrument is categorized in level 3 of fair value hierarchy.

iii) Financial Assets/Liabilities measured at amortized cost for which Fair Values are disclosed:

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	Level	As at 31.03.2025		As at 31.03.2024	
			Carrying value	Fair Value	Carrying value	Fair Value
1	Financial Assets					
	Loans (Refer Note 5)	Level 1	28.40	28.40	34.80	34.80
2	Other financial Assets (Refer Note 6)	Level 2	54,774.03	54,774.03	1,05,046.81	1,05,046.81
	Total		54,802.43	54,802.43	1,05,081.61	1,05,081.61
	Financial Liabilities					
1(a)	Borrowings (Refer Note 15)	Level 1	10,39,508.20	10,39,508.20	10,00,352.50	10,00,352.50
1(b)	Borrowings- SD (Refer Note 15)	Level 3	3,80,057.80	1,06,928.50	3,76,814.90	3,76,814.90
2	Other financial liabilities (Refer Note 17)	Level 2	41,680.20	41,680.20	50,066.10	50,066.10
	Total		14,61,246.20	11,88,116.90	14,27,233.50	14,27,233.50

iv) Valuation techniques and process used to determine fair values

- The carrying value of financial assets and liabilities with maturities less than 12 months are considered to be representative of their fair value.
- Fair value of other financial assets and liabilities carried at amortized cost (except where the period is not defined or perpetual) is determined by discounting of cash flows using a discount rate which is defined as per Accounting Policy no. 23.
- The Company was measuring subordinate debt considered the value at which it received to be at fair value as per IND AS-113, now the company has change the estimates by adopting G-sec 20 year government bond rate as applicable for the remaining tenure and the difference between the carrying value and the fair value is recognized as Government Grant and will be amortized subsequently.

14.2 Financial Risk Management
I. Financial risk factors

The Company is exposed to various risks in relation to financial instruments. The company's financial assets and liabilities by category are summarized at note No. 14.1 (i). The main types of risks are market risk, credit risk and liquidity risk. The company's risk management focuses on actively securing the Company's short to medium term cash flows by minimizing the exposure to volatile financial markets. The most significant financial risks to which the company is exposed are described below:-

A) Market risk

The Company has foreign exchange risk as the Market risk. The company have interest rate risk since KfW, AFD & EIB loans of the company bears variable rate of interest. The company does not have price risk since company is not having any derivative financial asset.

The exchange fluctuation risk is due to import of property, plant and equipment from outside India. The company does not have any hedging instruments to cover the foreign exchange risk.

The following table analyses foreign currency risk from financial instruments:

(₹ in Lakhs as at 31.03.2025)

Sr. No.	Particulars	Euro	USD	Other currency	Total
1	Cash and cash equivalent	-	-	-	-
2	Trade Receivables	-	-	-	-
3	Other Financial Assets	-	-	-	-
4	Trade Payables	2,015.68	7,536.49	-	9,552.17
5	Other Financial Liabilities	1,812.34	1,974.48	464.39	4,251.22
	Net (Assets) / Liabilities	3,828.02	9,510.97	464.39	13,803.39

(₹ in Lakhs as at 31.03.2024)

Sr. No.	Particulars	Euro	USD	Other currency	Total
1	Cash and cash equivalent	-	-	-	-
2	Trade Receivables	-	-	-	-
3	Other Financial Assets	-	-	-	-
4	Trade Payables	3,113.24	7,980.78	894.06	11,988.08
5	Other Financial Liabilities	2,115.11	1,680.09	645.89	4,441.09
	Net (Assets) / Liabilities	5,228.35	9,660.87	1,539.95	16,429.17

B) Credit Risk

Credit risk refers to the risk of default on its obligation by the counterparty resulting in a financial loss. The company is exposed to this risk for various financial instruments, for example by granting advances to employees, receivables from customers, security deposits etc. The maximum exposure to the credit risk at the reporting date is primarily from carrying amount of following types of financial assets:

- Cash and cash equivalents
- Trade receivables
- Other financial assets measured at amortized cost

The company continuously monitors defaults of customers and other counter parties, identified either individually or by the company, and incorporate this information into its credit risk controls. Where available at reasonable cost, external credit ratings and/or reports on customers and other counter parties are obtained and used.

i) Credit Risk Management

Cash and cash equivalent:

Credit risk related to cash and cash equivalents is managed by placing funds in schedule commercial banks which are subject to the regulatory oversight of the Reserve Bank of India, and these banking relationships are reviewed on an ongoing basis.

Trade Receivables:

The company has outstanding trade receivables (gross) amounting to ₹ 20,111.80 Lakhs and ₹11,990.80 lakhs of March 31, 2025 and March 31, 2024 respectively. Trade receivables are typically unsecured and are derived from revenue earned from customers.

Credit risks related to trade receivables are mitigated by taking security deposit from customers. The company closely monitors the credit worthiness of the debtors and only deals with creditworthy parties.

Other financial assets:

Other financial asset which includes loans and advances to employees and others are measured at amortized cost.

ii) Expected Credit Losses

Company provides expected credit losses based on the following:

Trade receivables:

Trade receivables are impaired when recoverability is considered doubtful based on the recovery analysis performed by the company for individual trade receivables. The company considers that financial assets that are not impaired and past due for each reporting dates under review are of good credit quality.

An analysis of age of trade receivables at each reporting date is summarized as follows:

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	As at 31.03.2025		As at 31.03.2024	
		Gross	Impairment	Gross	Impairment
1	Not past due	331.05	-	5,222.46	-
2	Past due less than three months	5,376.28	-	2,609.90	-
3	Past due more than three months but not more than six months	278.76	-	47.97	-
4	Past due more than six months but not more than one year	11,791.10	-	371.27	-
5	Past due more than one year but not more than three years	1,254.52	-	2,722.09	-
6	More than three years	1,080.10	-	1,017.11	-
	Total	20,111.80	-	11,990.80	-

Other Financial Assets measured at Amortized Cost:

Credit risks related to employees' loans are considered negligible for which loan is granted to the employees. Credit risk related to these other financial assets is managed by monitoring the recoverability of such amounts continuously, while at the same time internal control system in place ensures that the amounts are within defined limits. There are no impairment provisions as at each reporting date against these financial assets. We consider all the above financial assets as at the reporting dates to be of good credit quality.

C) Liquidity Risk

Liquidity requirements of the company are monitored on the basis of monthly and yearly projections. The company's principal sources of liquidity are cash and cash equivalents, revenue generated from operations, Long term loan from KfW, AFD & EIB, Interest free subordinate debt, Share capital and Grant.

The company manage its liquidity needs by continuously monitoring cash inflows and by maintaining adequate cash and cash equivalents. Net cash requirements are compared to available cash in order to determine any shortfalls.

Short term liquidity requirements consist mainly of sundry creditors, expense payable, employees dues, current maturities of KfW, AFD & EIB loans and retention & deposits arising during the normal course of business as of each reporting date. We maintain a sufficient balance in cash and cash equivalents to meet our short term liquidity requirements.

The company assess long term liquidity requirements on a periodical basis and manage them through internal accruals. Our non-current liabilities include KfW, AFD & EIB Loans, Interest free subordinate debt, Retentions & deposits and liabilities for Employee benefits.

The table below provides details regarding the contractual maturities of non-derivative financial liabilities. The table have been drawn up based on the cash flows of financial liabilities based on the earliest date on which the company may be required to pay. The table includes both principal & interest cash flows.

(₹ in Lakhs as at 31.03.2025)

Sr. No.	Particulars	Less than 6 months	6 Months to 1 years	More than 1 year to 3 years	More than 3 years to 5 years	More than 5 years	Total
1	Borrowings (Note -15, 16)	26,017.19	26,017.19	1,05,905.66	1,24,448.31	8,64,048.35	11,46,436.70
2	Other Financial Liabilities (Note -17)	38,351.15	2,012.59	669.37	189.66	457.43	41,680.20
3	Trade Payables (Note - 19)	33,653.00	-	-	-	-	33,653.00
	Grand Total	98,021.34	28,029.77	1,06,575.04	1,24,637.97	8,64,505.78	12,21,769.90

(₹ in Lakhs as at 31.03.2024)

Sr. No.	Particulars	Less than 6 months	6 Months to 1 years	More than 1 year to 3 years	More than 3 years to 5 years	More than 5 years	Total
1	Borrowings (Note -15,16)	25,172.12	25,172.12	1,00,688.48	1,00,688.48	11,25,446.12	13,77,167.32
2	Other Financial Liabilities (Note -17)	39,079.25	10,012.35	974.50	-	-	50,066.10
3	Trade Payables (Note - 19)	40,452.10	-	-	-	-	40,452.10
	Grand Total	1,04,703.47	35,184.47	1,01,662.98	1,00,688.48	11,25,446.12	14,67,685.52

15. Disclosure in respect of Indian Accounting Standard (Ind AS-8) " Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors"

- There is a change in accounting estimate regarding fair valuation of Interest-Free Subordinate Debt. Earlier the Company was considering the Book value of Subordinate Debt as its Fair Value. In the Current Year, the company has reviewed its estimates and adopted G-sec 20-year bond rate as the market interest rate. Accordingly, the Subordinate Debt has been fair valued. Due to this fair valuation, The Subordinate Debt is reduced by ₹ 2,73,129.30 Lakhs and Grant has been recognised by the same amount.
- With Reference to Accounting Policy Number 25.1 and 25.2, which is in line with Ind AS 116 – Leases. The Impact of the application of such Accounting Policy is not material and hence it is not accounted for in the Books, in Line with Ind AS - 8.

16. Trade Receivables Outstanding

(₹ in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	Less than 6 months	6 Months to 1 years	1 to 2 years	2 years to 3 years	More than 3 years	Total
1	Undisputed - considered good	5,986.09	11,791.10	673.14	581.38	1,080.10	20,111.80
2	Undisputed - considered doubtful	-	-	-	-	-	-
3	Disputed Dues-MSME	-	-	-	-	-	-
4	Disputed - considered doubtful	-	-	-	-	-	-
	Grand Total	5,986.09	11,791.10	673.14	581.38	1,080.10	20,111.80

Trade Payable Outstanding

Sr. No.	Particulars	Less than 6 months	6 Months to 1 years	1 to 2 years	2 years to 3 years	More than 3 years	Total
1	MSME	2,400.88	-	-	-	-	2,400.88
2	Other than MSME	31,252.12	-	-	-	-	31,252.12
	Grand Total	33,653.00	-	-	-	-	33,653.00

17. The company is not declared wilful defaulter by any bank or financial Institution or other lender which has come to it's knowledge.
18. The company has no Relationship with Struck off Companies.
19. The Company is not required to spend any amount mandatorily on CSR due to losses and will try in future to discharge it's social responsibility.
20. The Company has not traded or invested in Crypto currency or Virtual Currency during the financial or previous years.
21. Title deeds of Immovable Property not held in name of the Co.

The details of all the immovable property (other than properties where the Company is the lessee and the lease agreements are duly executed in favour of the lessee) whose title deeds are not held in the name of the company are shown below:

(₹ in Lakhs)

Relevant line item in the Balance Sheet	Description of item of property	Gross carrying value	Title deeds held in the name of	Whether title deed holder is a promoter, director or relative of promoter/director or employee of promoter/director	Property held since which date	Reason for not being held in the name of the Company
PPE	Mayo Hospital	0.00	Mayo Hospital	No	06-04-2017	Procedural Delay
PPE	Central Jail	0.00	Central Jail	No	06-09-2017	Procedural Delay

Relevant line item in the Balance Sheet	Description of item of property	Gross carrying value	Title deeds held in the name of	Whether title deed holder is a promoter, director or relative of promoter/director or employee of promoter/director	Property held since which date	Reason for not being held in the name of the Company
PPE	Santra Market	0.00	Santra Market	No		Procedural Delay
PPE	ceilling land(siddqui)	0.00	ceilling land (siddqui)	No	27-01-2017	Procedural Delay
PPE	MIDC	0.00	MIDC	No	22-11-2016	Procedural Delay
PPE	MIDC	0.00	MIDC	No	18-11-2017	Procedural Delay
PPE	VNIT	0.00	VNIT	No	27-03-2017	Procedural Delay
PPE	AAI	0.00	AAI	No	22-12-2017	Procedural Delay
PPE	AAI	0.00	AAI	No	22-12-2017	Procedural Delay
PPE	MIL	0.00	MIL	No	30-01-2016	Procedural Delay
PPE	MIL	0.00	MIL	No	30-01-2016	Procedural Delay
PPE	MIL	0.00	MIL	No	30-01-2016	Procedural Delay
PPE	BSNL	0.00	BSNL	No	13-01-2022	Procedural Delay
PPE	Prajapati Nagar	0.00	Prajapati Nagar	No	20-07-2016	Procedural Delay
PPE	Prajapati Nagar	0.00	Prajapati Nagar	No	20-07-2016	Procedural Delay
PPE	Ujwal Nagar Ground	0.00	Ujwal Nagar Ground	No	21-07-2016	Procedural Delay
PPE	Ambazari Lake View	0.00	Ambazari Lake View	No	10-04-2016	Procedural Delay
PPE	Telephone Exchange	0.00	Telephone Exchange	No	03-09-2017	Procedural Delay
PPE	Agresan Bus-Stop revise	0.00	Agresan Bus-Stop revise	No	15-05-2017	Procedural Delay
PPE	Crazy Castle (Water Cum Amusement park)	0.00	Crazy Castle (Water Cum Amusement park)	No	06-06-2018	Procedural Delay
PPE	Institute of Engineering	0.00	Institute of Engineering	No	27-11-2016	Procedural Delay
PPE	Shankar nagar	0.00	Shankar nagar	No	07-08-2020	Procedural Delay

Relevant line item in the Balance Sheet	Description of item of property	Gross carrying value	Title deeds held in the name of	Whether title deed holder is a promoter, director or relative of promoter/director or employee of promoter/director	Property held since which date	Reason for not being held in the name of the Company
PPE	NIT LAND	0.00	NIT LAND	No	06-01-2020	Procedural Delay
PPE	Water Works Old Office	0.00	Water Works Old Office	No	20-12-2016	Procedural Delay
PPE	Khowa Bazar	0.00	Khowa Bazar	No	20-12-2016	Procedural Delay
PPE	Hindi Bhashi School	0.00	Hindi Bhashi School	No	20-12-2016	Procedural Delay
PPE	Vijmata Mandir Defence Railway Track	0.00	Vijmata Mandir Defence Railway Track	No	20-12-2016	Procedural Delay
PPE	Indira Gandhi Hospital	0.00	Indira Gandhi Hospital	No	02-09-2017	Procedural Delay
PPE	Tulsi Hindi Primary School	0.00	Tulsi Hindi Primary School	No	12-07-2017	Procedural Delay
PPE	NMC SANTRA MARKET	0.00	NMC SANTRA MARKET	No		Procedural Delay
PPE	NMC NEAR MAHATMA FULE MARKET	0.00	NMC NEAR MAHATMA FULE MARKET	No		Procedural Delay
PPE	MADC	0.00	MADC	No	02-11-2015	Procedural Delay
PPE		0.00			02-05-2016	Procedural Delay
PPE		0.00			30-05-2016	Procedural Delay
PPE	Vishwakarma	0.00	Vishwakarma	No	16-05-2016	Procedural Delay
PPE	Shewalkar	0.00	Shewalkar	No	11-01-2017	Procedural Delay
PPE	Udyan Apartment (addl.land)	0.00	Udyan Apartment (addl.land)	No		Procedural Delay
PPE	Pradnya P. Pargaonkar	0.00	Pradnya P. Pargaonkar	No	25-05-2017	Procedural Delay
PPE	Sham Lawn (Narayan Mishra)	0.00	Sham Lawn (Narayan Mishra)	No	05-02-2017	Procedural Delay
PPE	Vinod Ganvir (Gulmohar Soc.)	0.00	Vinod Ganvir (Gulmohar Soc.)	No	17-05-2017	Procedural Delay
PPE	Shitla Mata Mandir-Pradeep Y. Motghare	0.00	Shitla Mata Mandir- Pradeep Y. Motghare	No	14-05-2018	Procedural Delay

Relevant line item in the Balance Sheet	Description of item of property	Gross carrying value	Title deeds held in the name of	Whether title deed holder is a promoter, director or relative of promoter/director or employee of promoter/director	Property held since which date	Reason for not being held in the name of the Company
PPE	Lata Kate	0.00	Lata Kate	No	20-11-2018	Procedural Delay
PPE	Diwakar Toley	0.00	Diwakar Toley	No	20-11-2018	Procedural Delay
PPE	kavita asudani	0.00	kavita asudani	No	04.01.2019	Procedural Delay
PPE	Meena Gadiya	0.00	Meena Gadiya	No	18-03-2019	Procedural Delay
PPE	Jatinbhaim Suchhak	0.00	Jatinbhaim Suchhak	No	18-03-2019	Procedural Delay
PPE	Vinayak Limbana Bamturbar	0.00	Vinayak Limbana Bamturbar	No	11-06-2020	Procedural Delay
PPE	Roashan Dhage	0.00	Roashan Dhage	No		Procedural Delay
PPE	Ishwar Dhage	0.00	Ishwar Dhage	No		Procedural Delay
PPE	Ulhas Ghate	0.00	Ulhas Ghate	No		Procedural Delay
PPE	Buddha Vihar	0.00	Buddha Vihar	No		Procedural Delay
PPE	SECR	0.00	SECR	No		Procedural Delay
PPE	MSRTC	0.00	MSRTC	No		Procedural Delay
PPE	Yerwada SR No 141/GOM Land (Wadia)	0.00	GOM	No	2020-21	Procedural Delay
PPE	Yerwada SR No 233 /GOM Land (Wadia)	0.00	GOM	No	2020-21	Procedural Delay
PPE	MJP Land GLR SN 120 Mau Khadaki Tal Pune	0.00	GOM	No	2021-22	Procedural Delay
PPE	Defence Land_GLR.269	80.25	Defence Land	No	2022-23	Procedural Delay
PPE	LAND AT VALLABHNAGAR	0.00	GOM	No	2017-18	Procedural Delay
PPE	LAND AT FUGEWADI	411.01	PCMC	No	2017-18	Procedural Delay
PPE	PIMPRI SURVEY NO 33 LAND	201.80	PCMC	No	2018-19	Procedural Delay

Relevant line item in the Balance Sheet	Description of item of property	Gross carrying value	Title deeds held in the name of	Whether title deed holder is a promoter, director or relative of promoter/director or employee of promoter/director	Property held since which date	Reason for not being held in the name of the Company
PPE	Pimpri survey no 471 leasehold land	80.72	PCMC	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	Survey No 468,469 Phugewadu Leasehold Land	1049.37	PCMC	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	Pimpri survey no 209 & 210 leasehold land	982.11	PCMC	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	DAPODI SURVEY NO 49/ 1/2 B,40 B,39D Leasehold Land	54.83	PCMC	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	PHUGEWADI Survey No 388 Leasehold Land	74.14	PCMC	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	Kasarwadi- Nasik Phata Land for E E-3	38.79	Railway	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	Khadki Land for E E-3 4 Land	91.32	Railway	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	Mangalwarpeth (Near RTO) For E E-3, 4	291.14	Railway	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	Pune Railway Station EE Land	221.46	Railway	No	2018-19	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Pulachi Vadi , Shivaji Nagar.	21.26	PMC	No	2019-20	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Rubi Hall Station	14.61	PMC	No	2019-20	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Bundgarden	12.68	PMC	No	2019-20	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Bundgarden	8.70	PMC	No	2019-20	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Bundgarden	53.78	PMC	No	2019-20	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Sambhaji Udyan, Shivaji Nagar	51.64	PMC	No	2019-20	Procedural Delay
PPE	PMC Land at Balgandharv Rangmandir, Shivaji Nagar	26.35	PMC	No	2019-20	Procedural Delay

Relevant line item in the Balance Sheet	Description of item of property	Gross carrying value	Title deeds held in the name of	Whether title deed holder is a promoter, director or relative of promoter/director or employee of promoter/director	Property held since which date	Reason for not being held in the name of the Company
PPE	Entry/ Exit 3 & Entry Exit 4 Mangalwar peth Land	52.97	Railway	No	2020-21	Procedural Delay
PPE	FP NO 70/18 EE Kalyani Nagar PMC Land	41.43	PMC	No	2021-22	Procedural Delay
PPE	PMC Dadoji Konddev Land PMC	390.15	PMC	No	2021-22	Procedural Delay
PPE	PMPML deccan Gymkhana CTS No 629/1 shivaji Nagar L	124.63	PMPML	No	2022-23	Procedural Delay
PPE	Kasar Wadi Entry Exist/3 Land Parcle	30.38	Railway	No	2022-23	Procedural Delay
PPE	PMC Land_Jhanshi Rani School CTS.789	166.13	PMC	No	2022-23	Procedural Delay
	Total	4571.65				

There are no proceedings initiated or pending against the company for holding any benami property under the prohibition of Benami property Transactions Act, 1988 and rules made thereunder.

22. Disclosure in respect of Indian Accounting Standard Ind AS- 108 "Operating Segment"

a. Business Segment:

The operating segments used to present segment information are identified on the basis of internal reports used by the company's management to allocate resources to the segments and assess their performance. The company's principal business segments are Traffic Operations, External Projects and Consultancy.

b. Segment Revenue and Expense:

External Projects- Revenue is considered by including eligible contractual items of expenditure plus proportionate departmental charges.

Consultancy- Revenue directly attributable to the segment including income from consultancy

Traffic Operations- Revenue directly attributable to the segment including income from train operation, rental income of space for kiosks, advertisement, sale of tender forms are considered.

Expenses directly attributable to the each segment and common expenses allocated on systematic basis are considered as segment expenses.

c. Segment Assets and Liabilities:

Segment assets include all operating assets in respective segments comprising of fixed assets and current assets, loans and advances and capital work-in-progress, construction stores & advances. Segment liabilities include liabilities and provisions directly attributable to respective segment.

(₹ in Lakhs)

Particulars		External Projects		Consultancy		Traffic Earning		Total	
		2024-25	2023-24	2024-25	2023-24	2024-25	2023-24	2024-25	2023-24
A	Segments Revenue								
	Operating income	14,099.30	20,580.49	975.80	1,135.00	12,428.80	6,761.70	27,503.90	28,477.19
	Other income	-	-	-	-	51,210.60	45,128.21	51,210.60	45,128.21
Less:	Interest from bank deposit	-	-	-	-	(5,628.90)	(2,934.60)	(5,628.90)	(2,934.60)
	Total Revenue	14,099.30	20,580.49	975.80	1,135.00	58,010.50	48,955.31	73,085.60	70,670.80
Less:	Employee benefits expense	1,319.44	117.87	64.75	1,136.09	7,444.41	6,834.94	8,828.60	8,088.90
	Operating & other exp.	8,840.60	15,977.20	476.90	764.40	22,440.50	18,074.72	31,758.00	34,816.32
B	Segments Results (EBDT)	3,939.26	4,485.42	434.15	(765.49)	28,125.59	24,045.65	32,499.00	27,765.58
Less:	Depreciation	-	-	-	-	57,670.20	46,153.60	57,670.20	46,153.60
Less:	Finance costs	-	-	-	-	31,049.80	23,151.30	31,049.80	23,151.30
C	Profit Before Tax (PBT)	3,939.26	4,485.42	434.15	(765.49)	(60,594.41)	(45,259.25)	(56,221.00)	(41,539.32)
Add:	Interest from bank deposit	-	-	-	-	5,628.90	2,934.60	5,628.90	2,934.60
Add:	Deferred Tax Credit	-	-	-	-	13,648.29	3,265.53	13,648.29	3,265.53
	Net Profit	3,939.26	4,485.42	434.15	(765.49)	(41,317.22)	(39,059.12)	(36,943.81)	(35,339.19)
D	Other Information								
D.01	Segment Assets					-			
	Assets	17,556.31	9,965.70	2,013.72	1,734.10	21,46,890.97	20,64,233.20	21,66,461.00	20,75,933.00
	Total Assets	17,556.31	9,965.70	2,013.72	1,734.10	21,46,890.97	20,64,233.20	21,66,461.00	20,75,933.00
D.02	Segment Liabilities								
	Liabilities	7,082.89	2,590.41	16.26	18.64	17,18,517.45	16,29,164.85	17,25,616.60	16,31,773.90
	Total liabilities	7,082.89	2,590.41	16.26	18.64	17,18,517.45	16,29,164.85	17,25,616.60	16,31,773.90
D.03	Capital Expenditure								
	Net Addition to Assets	10,473.42	7,375.29	1,997.46	1,715.46	4,28,373.52	4,35,068.35	4,40,844.40	4,44,159.10
	Total Additions in Assets	10,473.42	7,375.29	1,997.46	1,715.46	4,28,373.52	4,35,068.35	4,40,844.40	4,44,159.10
D.04	Revenue from Major Customers (Customers having 10% or more of entity revenue)								
	Traffic Earning					12,428.80	6,761.70	12,428.80	6,761.70
	Public Works Department (CRF)	2,808.06	5,265.34	-	-	-	-	2,808.06	5,265.34
	National Highway Authority of India (NHA)	3,299.65	-	-	-	-	-	3,299.65	-
	City & Industrial Development Corporation of Maharashtra Ltd. (CIDCO)	7,058.45	14,721.63	975.83	909.24	-	-	8,034.28	15,630.87

ANNUAL REPORT 2024-25

23. Previous year's figures have been regrouped / rearranged / reclassified / restated, wherever necessary, to make them comparable to the current year's presentation.
24. Figures have been rounded to the nearest Lakhs of Rupees.

FOR P.G. JOSHI & Co.
Chartered Accountants
FRN. 104416W

Pranav Ashutosh Joshi
Partner
Membership No: 147149

Place: Nagpur
Date: 16.07.2025
UDIN: 25147149BNFVIQ9722

For and On Behalf of Board of Directors

Nitika Agrawal
Company
Secretary

Harendra Pandey
Director (Finance)
(DIN 08988782)

Shravan Hardikar
Managing Director
(DIN 07072780)

वार्षिक अहवाल 2024-25

परिणामाभिमुख दृष्टिकोन	चपळता	विश्वासार्हता	सन्मान
लक्ष्य-केंद्रित	नवोन्मेष	सुरक्षा	समावेशन
जबाबदारी स्वीकारणे	तत्परता	शाश्वतता	अखंडता

FOCUS ON RESULTS	AGILITY	RELIABILITY	RESPECT
GOALS ORIENTED	INNOVATION	SAFETY	INCLUSION
TAKING OWNERSHIP	RESPONSIVENESS	CONSISTENCY	INTEGRITY

